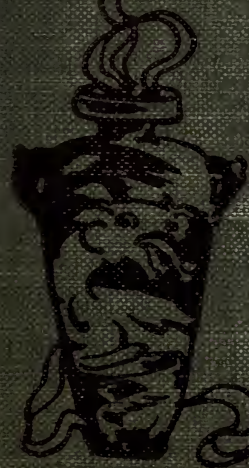
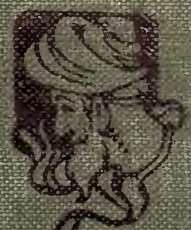

Tukstantis Naktis ir Viena

Arabian Nights
11

Tukstantis Naktu ir Viena

Arabizkos Istorijos

ISZGULDE LIETUVISZKAI

D. T. BOCZKAUSKAS

KETVIRTAS ISZDAVIMAS

SU DAUGYBE PAVEIKSLAIS

1915

W. D. BOCZKOWSKI-Co.
MAHANoy CITY, PA. U. S. A.

PJ7729
L5B6
1915

57
Publisher

1915

3

INŽANGA

VARDAN Dievo pilno mielaszirdingumo ir malonių. Garbe Dievui, geradejingam Valdonui, sutvertojai svieta, kada sudare dangų neparemdamas paramais, o žeme patiese kaip koki deki (Mahometonai viska pradeda no maldos iszsiunsto Karono. Užsikieteja Mahometonai netiki, jog žeme apvali tiktai kaip kokis dekis iszpletotas.) Pakajus ir palaiminimas pasiuntinių iszganimo, vieszpacizui ir tiesdaviui muso Mahometui ir prigulintiems jam pakajus ir palaiminimas drutas ir nepabaigtas net lig liudnai dienai.

Kronikas Sassaniku, senoves karalius Persiniu, kurie buvo pradeja savo vieszpatavima Indijose, liginai kaipo aut didžiausiu ir mažiausiu salu indijiniu ir no Gangasu net lig Kinu, apraszo: jog buvo vienas isz tosios galingos gimines karalius, palaikitas už geriausiu monarku tame amžiuje. Iszmintingumas jiojo ir teisingumas pritrauke dideli prisirizima locnu padonu, o daugybe vaisko narsaus buvo baime del kaiminiszku vieszpatiszciu. Turejo jis du sunus: senenis, Szahria'ras, panaszus isz visu apsiejimu in teva savo, nes ir visas doribes turejo; jaunesniu Szahzenas, liginosi savo broliui.

Po ilgaus ir garbes pilnam vieszpatavimui, tasai galingas monarka numire, o Szahria'as užeme sosta. Jaunesnis brolis atsitrauke sau in szali ne turedamas jokio dalibumo vieszpatavime, vede sau malszu gyvenima žiuredamas su džiaugsmu ir laiminga vieszpatavima savo brolio, storodamasis visokeis spasabais ne iszpulti isz malones savo brolio na ir už tat milejosi. Szahria'ras matidamas jaunesni broli didelei prilankium del saves, o noredamas už ta prilankuma broliszkai užsimoketi, pavede jam karaliste didžiausios Tartarijos. Netrukus Szahzenas iszkeliavo del apemimo vieszpatistes ir apsirinko sosta pile mieste Samarkando.

Deszimts metu jau praslinko no laiko atsiskirimo tuju dvieju broliu karaliu, kad sztai Szahriaras labai užsimane

pasimatiti su savo jaunesniu broliu, pastanavijo iszleisti pas jiu siuntini. idant paprasziti in svezcius. Siuntini paskire pirmutini savo vezira, kuris tuojaus pasirenge in kielione, su priderencziu sau pulku ir su dideliu pasiskubinimu. Kada jau prisiartinejo prie Samarkandos, Szahzenas jau zinodamas apie pribuvima siuntinio, iszvažiavo prieszais pasitikti su savo cielu dvaru, del padarimo garbes pirmutiniui ministeriui sultono, ir buvo visi in puikiausius rubus pasiredia.

Karalius Tartarijos prieme ministeri su ženklais didelio džiaugsmo pirmiause klause apie sveikata sultono, brolio savo. Veziras padare pagal norus, ir tuojaus apsake kokiam reikale pribuvo. Toji žinia sugraudino monarka ir paszauke.

— Iszmintingas vezire,—sultonas, mano brolis, didele garbe man daro ir turiu isz to dideli džiaugsmas. Jagu jis trokszta mane pamatiti, asz da labiaus troksztu ji matiti. Per ta ilga laika nesimatimo, neiszmesu mano szirdije pririzima prie jiojo. Dabartes mano vieszpatisteje yra malszu,—tiktai deszinties dienu reikalauju ant iszsirengimo in taje kelione. Ne matau reikalo taves žiginoti in miesta, susilaiky ant szitos ligumos ir lieпки tuojaus pastatyti budikes. Asz paliepsiu tuojaus visko pristatiti del vigados cielo tavo dvaro.

Na ir netrukus, vos sugrižus karaliui, viskas buvo del veziro pristatita.

Tuom laik Szahzenas rengdamasis in kelione, aprupino visus reikalus, paskire rodininkus, kurie nebuvime jiojo valdis vieszpatiste, paskire isz juju viena perdetini, kuri gerai pažinojo kaipo iszmintinga vyra ir turejo jame atida. Pabaigoje deszinties dienu, kada jau viskas buvo parengta ant keliones, atsisveikinas su savo paczia—karaliene, isztrauke, su savo dvaru isz Samarkandos priesz vakara ir nusidave, kur buvo apsistojas veziras, o kur teipos—gi turejo ir del savės ant trumpo laiko audinines budas, tuojaus szale veziraus siuntinio. Kalbejosi juodu su siuntiniu net lyg pusiamaktes. Tada užsigeide jis da karta pamatiti savo milema motere, ir sugrižo

adgal in paloci. Ejo tiesiog in pakaju karalienes, kuri nesitikedama jau su juom pasimatiti, prieme in savo miegstube viena isz paskutiniausiu taru. Jau abudu no keliu adinu saldzei miegojo.

Karalius pamaželi inejo, kad netiketai pacziulei džiaugsmu padariti isz savo pribuvimo, o mislino, jog ji labai milejo. Nes kaip labai nusimine, kada no szviesos žiburio rado savo mylima pacziule, glebije vyro. Stovejo per nekoki laika kaip nutirpias, savo akim netikedamas, ka mato!

Nes persitikrinias jog tai yra tikru daigtu, ka jiojo akis regi, tare in save:

— Kaip tai, vos apleidau mano paloci ir da priemiestije susilaikiau, o ezia tokia brudibe turi atsibuvineti!

Ach niekadejei! tas jums be bausmes ne praeis. Kaipu budamas monarku turiu nubauti pagal tiesas szios karalistes, o kaipu vyras užsirustinias turiu juodu teisingai nubauti, pagal prasižengima!

Taji isztarias nelaimingas tas monarka paymtas piktumu, isztraukti szoble isz makszties, prisiartino prie lovos ir vienu mostelejimu nukirto abiem galvas ir po tuom kumus iszmete per langa in giluma mariu prie kuriu langai iszeitinejo.

Iszverias savo rustibe iszejo paslapta isz miesto, teip kaip buvo sugrižias ir nuejo in savo buda. Vos buvo vietoje, tuojaus prisake ardiri budas, deti viska ant vežimu, ir nesakidamas niekam apie ta atsitikima,iskas buvo parengta in kelione ir dar priesz diena judinosi, prie balso triubu ir bubnu, — visi buvo linksmi, tiktai karalius turejo nosi muleidias. Tasai monarka vargintas nedoribe paczios buvo kaip apsvaigia per ciela kelione.

Kada jau buvo arti sostapiles Indiju, paregejo atitraukenti prieszais save sultona Szahriara su didele paroda. O kokis buvo džiaugsmas tuju dvieju monarku laike pasisveikinimo! Abudu nusedo no arklio, idant galetu vienas antra prie saves prispausti ir permainia daug žodziu tarp saves, sedo

ant arkliu ir prie dideles linksmybes gyventoju miesto injojo in sostapile. Sultonas vede savo broli svecze in paloci, kuri del jiojo paskire; tasai palocis stovejo szale palociaus sultono kureme langai iszeitinejo in soda ir in puike aplinkine. Buvo puikei vidurije papuosztas kaipo del teip pagedauto sveczio.

Szahharius paliko savo broli sveczia, idant pasilsetu po kelionei, iszsimauditu ir persiredytu; o kada dažinojo, jog jau viska atliko, sugrižo pas jin. Sedo abudu ant puikios minksztos sofas, o kada visi tarnai atsitrauke in szali, du brolei pradejo apie viska kalbeti o turejo ir ka kalbeti po teip ilgam nesimatimui. Kada dave žinia ant vakarienes, valge abudu, o pavalgia, velei sugrižo prie pasikalbejimo, kuri tesesi be galo, o kada Szahharias apžiurejo, jog jau buvo vidunakte, paszoko ir velidamas savo broliui svecziui saldaus atsilsio, iszejo in savo pakajus. Likias pats vienas Szahzenas, velei baisei nuliudo isz neteisungumo karalienes paczios savo ir buvo kaip apkvaites. Negaledamas užmigti, atsikele; o kada ji baisei visokios mislys vargino ir tai kas diena, pradejo tasai rupestis ant veido, roditis, ka brolis Sultonas tuojaus nužvelge ir mislino sau.

— Kas tai yra tam karaliui Tartarijos?— Ko jis teip nuludias ir kas do priežastis tojo nuliudimo? Ar gal ji ne gerai svetinu, ar kas kitas tame yra. Priemiau kaipo broli, kuri miliu, ir ne matau kad kas del jiojo stokuotu. O gal liusta prie savo vieszpatistes ir milemos paczios? Jagu jau butu teip, turiu ji gausei apdovanoti ir tegul sau sveikas keliauje in Samardanda. Na, ir tuojaus ant rytojaus liepe nuneszti jiam dovanas isz visokiu brangenibiu ir da pastanavijo kas diena iszradineti visokias zobovas, gal pataikis ant tokios ka ji norint kiek suraminus; nes vietoje sulinksminti jin, tai da sopulius padidinejo.

Kada Szahharias apgarsino ant tulos dienos didele medžiokle tolimoje szalije, in kur reikejo pora dienu keliauti, o kur buvo daugybe visokiu stambiu žveriu, Szahzenas prasze

jiojo, idant pavelintu jam likti savo palociuje, iszsikalbedamas nesmagumu, jog negalejo su juom drauge keliauti. Sultonas nenoredamas jin priverstineti, dave jiam ant vales, ir nusidave pats su savo dvaru ant medziokles.

Po jiojo iszkeliavimui karalius Tartorijos uzsidare savo pakajuose. Atsidaves smutnom mislem, tankei sedinejo prie lango atkreipta in szali sodo. Puikus tai buvo paveikslas, o kureme buvo girdeti balsai visokiu paukszcziu, jagu ne tas sunkus rupestis, tai butu jiam laikas linksmi begias, nes niekas jio ne galejo suraminti ir ka mate, ne uziminejo ji suvis.

Norint buvo rupestimi vargintas— bet inpuole in jiojo akis navatnas regejimas. Szitai mazos slaptos dureles sienoje sultoninio palociaus atsidaro ir iszbego dvideszimts jaunu moteriu, o teip juju Sultonaite ant visoko buvo galema pazinti. Buvo tai pirmutine pati sultono. Mislino, mat, jog sveczes— karalius Tartarijos drauge iszkeliavo ant medziokles prisiartino Szahzenas net prie paties lango, noredamas prisižiureti, stojo prie szono, idant isz lauko ne butu matitas. Temijo in ta pulka, kurie tuojaus nusimeti uzdangalus no veidu ir pasirode, jog isz tu dvideszimties moteriu, deszimtis buvo vyrai— murinai, koznas paeme sau po viena motere. Ir sultonaite ne pasiliko be milemo;— suplojo rankomi ir pazsauke:— Mazud! Mazud! tuojaus suszuko no szakoto medžio kokis tai murinas, atbego pas jiaja skubei.

Czion jau reike nutileti, kas daresi tarp tuju moteriu ir murinu, koznas aizskei suprasite. Tiek to, dabar Szahzenas persitikrino ant kart, jog ir jiojo brolis vertas pagailestavimo. Toji nežine besieda traukesi lyg vidunaktes. Visi drauge vandeni sodželkose iszgristoje lentomi paskui apsiredia sugrizinejo tomi slaptomi durelemi in paloci, o Mazudas dingo sodo tankumine.

Kada tas viskas dejosi akisia karaliaus Tartarijos, dabar pilna galva buvo nauju misliu.

— Ašz mislinau, jog tiktai ašz vienas esmiu nelaimingu, o ezia visur ant svieto teip paczei dedasi, Jau tai turbut be to ne gali buti, jog ne mano brolis Sultonas ne gali ne to apsisaugoti. Jau ašz dabar ne reikalauju daugiau rupintis, ba nemano vieno pati buvo paleistuvingo gyvenimo, nes ir visos tokios.

No tos valandos, pradejo buti linksmesniu, o ne norejo miegoti, kol nepasibaige tasai biaurus perstatimas po jojo langais. Liepe paskui duoti vakariene ir labai gardzei valge ir jau mego klausiti puikios muzikos, ka laike vakarienes grajino ir dainavo.

Užstojentes kitas dienas linksmi praleidinejo, o kada dasizinojo, jog sultonas jau sugrižineje, inejo prieszais pasitiktis linksmi pasveikinejo. Szahriaras ne paregejo ant kart tosios atmainos: mislino tiktai kaip ezia iszkalbeti broliui, jog ne eme dalibumo medziokleje. Ir pradejo apsakineti apie daugybe žveriu, ka sumedziojo ir smaguma medziokles. Szahzenas iszklause jojo temingai pradejo teipos—gi apsakineti apie visokius daiktus ir vis linksmi kalbejo.

Sultonas, kuris tikejosi, jog broli ras sugrižias tokiu jau, koku paliko tare:

— Mano broli! Tegul bus Dievui garbe, jog tave permaine laike mano nebuvimo, labai isz to džiaugiuosi, nes turiu tave prasziti apie viena daigta ir žinau, jog man ne atsakisi.

— Nieko tau ne atsakisiu— paszauke karalius Tartarijos, viska pasakiau, kalbek, nes esmiu akivas dažinoti, ko no manes reikalauji.

— No laiko tavo pribuvimo, tare Szahriaras, macziau tave baisei nuliudusi, o ašz ta tavo nuliudima visaip rupinausi apmalszinti. Man nudave, jog tu labai ludejei savo karalistes o kol ilginaisi paczios, kuri kaip man rodosi ir stebuklingo patogumo ir neiszpasakitos doribes. Nes gal tame klistu, nes ne kitaip galejo buti. Bet szendien randu tave linksmu, be jokiu rupescziu. Pasakikie, man, kas tave permaine.

Czion karalius Tartarijos užsimislino gilei, ka atsisakiti. Ant galo tare:

— Esi mano Sultonu ir ponu, nes meldžiu taves, idant man už pikta ne palaikitumei, jog tame taves ne paklausisiu be no manes reikalauji.

— Tai negali buti, mano broli,— atsake sultonas,— padariti man taje malonia.

Szahzenas negalejo atsisakiti prispirimui Szahriaro.

— Jagu teip nori, iszpildinsiu tavo prisakima.

Tada apsake jiam no pradžios lyg pabaigai kaip atsitiko su jojo pacze.

— O mano broli, matau dabar, jog turejei didele priežaste rupintis! Isztikro tai baisus atsitikimas! Asz su dideliu nekantrumu laukiau pabaigos tojo apsakimo. Tas tai labai gerai, jog abudu piktadarius nubaudei smerte, kurie teip didele skriauda del taves driso padariti. To tavo darbo asz ne peikiu; esi teisingu. Jagu teip asz butau ant tavo vietos tai teip—gi butau ta pati padares. Ir tai da ne butau apsimalazines ir ant vienos pasilioves, visas savo paczes užmusztau! Jau dabar nesidiviju isz tavo nuliudimo. Turejei teisybe rupintis ir sunku buvo teip greit no saves ta rupesti atsikratyti. Tai broli baisus atsitikimas! Tai kaip rodos del tave pirmutine tokia nelaimė atsitiko. Nes už ta viska reikia Dievui padekavoti, jog teikejosi no taves taji rupesti atitolinti; nes asz mislinu, jog tame turejo buti kokia priežastis, jojo linksmumo, tai praszau taves, idant man apsakitumei.

Szahzenas dabar mate, jog yra jam sunkiau apie tai apsakiti negu pirmutini atsitikima su jiojo paczia, o tai delto, ba žinojo, jog bus priežaste rupesczio del brolio; nes ant pagalios davesi persigaleti praszimais Szahriaros.

— Turiu klausiti taves tare nes tu nori. Bijausi asz idant tas mano iszreiszkimas labiaus tave nesurupintu, koki asz turejau rupesti, dabar pats esi kaltau, nes mania prie to priverte, idant viska apsakitau, ka butau amžinai užtilejas.

— Ta, ka tu kalbi pertrauke Szahriaras, da labiau mano akivuma didina. Pasakikite greicziause tavo slapybia, kad ir kasžin kokia butu.

Karalius Tartariju negaledamas jau toliaus atsispirti, apsake jiam viska teisingai nieko neslepdamas ypatingai apie persiredusius murinus, apie begediszkuma Sultonienes ir josios draugiu ir nedoribe mazudo, ir dadave: Budamas tu visu bjauribiu liudintoju, pradejau, misliti, jog visos moteres no prigimimo yra linkia ant paleistuvistes ir tam ne gali atsispirti. Teip budamas persitikrines, apsvarszcziau, jog tasai butu didelei neiszmaneliu katras apsikasziaves mislitu apie spakaina gyvenima. Teip sau apsvarstes pamislinau, jog ant tuszczio insimecziau in rupesti. Daug man sveikatos kasztavo nes ant galo taji rupesti ingalejau. Tu—gi brolau jagu kiek man intikesi, eisi pagal mano paveizda.

Norint tai buvo labai iszmintinga roda, vienok Sultonui ne buvo gardi. Ypacz da didelei užsidege paszauke.

— Kaip tai Sultoniene Indijos turetu tokio bjaurumo dasilipstet! Ne, ne, mano brolau, asz to netikiu ka kalbi, jagu pats perstikrinsiu. Gali buti, jog tau persimate, bet asz turesiu pats persikrinti ir matiti ant savo locnu akiu.

— Mano broli,— atsake Szahzenas, jagu trokszti pats ka matiti, tai lengvai gali to dastoti. Prisakiki tiktai medžiokle: kad iszkeliausime in užmiesti ten susilaikinsime lyg vakaro budoje, o nakties laike abudu sugriszime mudviem in tuosius pakajus, kuriuos asz turiu kvatiera; asz tikrinu, jog rito ta pati pamatisiva, ka asz pats priesz tai macziau.

Tiko Sultonas ant tosios iszligos tuojaus liepe rengtis ant medžiokles ir teip skubei; jog da priesz vakara isztrauke už miesto kur apsistojo ir pastate buda del szejminos dvariszkos ir del abieju broliu.

Ant rytojaus abudu manarkai nusidave ant vietos, kur buvo intaisitas abazas in kur dvarokai trauke. Per ciela diena užtruko, o kada jau suteme Szahriaras liepe paszaukt

pas save didi vezira ir atidengdamas savo slaptu reikalu, prisake jiam, idant laike nebuvimo jiojo, užymtu vieta, ne pavelidamas niekam iszsislaptineti už abazo. Kaip tik ta paliepima ir dave, sedo abudu manarkai ant arkliu, pamaželi injojo in miesta o palikia arklius vienam isz dvaroku, leidosi pekszti užkaboreis in paloci, kureme turejo kvatiera Szahzenas. Kaip tik pamaželi in pakajus inslinko, persedejo lyg dienai, paskui sedo abudu prie to paties lango prie szonu prisiglaudia ir žiurejo in slaptas dureles sienoja palociaus. Jau saule buvo gerai pasikelus, kad sztai atsidaro dureles ir ineina Sultoniene su savo draugem. Sztai murinai nusimeti no saves moterinius drabužius, o Sultoniene paszauke savo Mazuda. Dabar pats Sultonas persitikrino, jog jio brolis teisibe kalbejo ir paszauke:

— O Dieve! Kas per biauři nedoribe! Ar-gi galima buvo tiketı, idant pati tokio galingo monarko, koku asz esmiu, galetu iszdristi ant tokio darbo! Katras dabar isz monarku gales pasigirti, jog yra laimingu; Ach broli! Tare buczuodamas karaliu Tartarijos,— pameskiva abudu ta svieta nes, geri budai suvis iszniko ant visados. Viena karta rodos žmogus laimingas, tai dabar turime laime meskime taja žeme ir vieszpatavima. Apsigivensiva kur tarp svetimu pasislepia no svieto.

Szahzenas nepagire taji užmanima savo brolio, nes nedriso prieszintis, ba buvo baisei susijudiniäs ir palaukias tare:

— Brolau mano, mano norai visados tinka su tavo norais, persirengias esmiu su tavim keliauti in kur tu keliausi, nes prižadek man, jog sugrisziva in mudvieju vieszpatisties, jagu rasiva už mudu laimingesni.

— Gerai, prižadu tau ta padariti— atsake Sultonas, nes abejoju labai, idant rastuva nelaimingesni žmogų už mudu abudu.

— Asz brolau netinku ant tavo tos pasakos, atsake karalius Tartarijos, tikiuosiu, jog ne toli reikes jieszkoti o rasiva daugiau nelaimingu.

Teip pasikalbeja išsjojo paslapta iš palociaus, nes neėjo in palikta užmiestije abaza, tiktai pasuko in kita szali, ejo teip ilgai kol ne užėjo vakaras. Pirmutine nakvine turejo po nuogu dangu, o pasikelia anksti trauke tolin net atejo ant puikios pievos, prie mariu kraszto, ant kurios kaip kur augo augszti szakoti medžei. Sedo po vienu medžiu del atsilsejimo ir atvesimo, o kitokios ne turejo sznektos, kaip tiktai apie nedoribe savo pacziu.

Kada teip kalbejosi, išsgirdo baisu oszima no szalies mariu, ir baisu dundejima, jog abudu persieme didele baimę. Tame prasiskire marios ir pasirode iš vandenio baisei didelis milžinas, kaip stulpas, rodos debesi pasieke. Baimę judvieju pasididino, paszoko staigai ir inlipo in virszunia medžio jieszkodami išsigelbejimo terp tankiu szaku. Vos insikabino akis atkreipe in szali no kur tas triukszmas buvo girdetas, paregejo prisiartinanti no mariu murina, purtindamasis no vandenio. Ant kart ne galejo suprasti, kas tai butu, nes ne trukus dažinojo.

Buvo tai vienas iš piktadaringu geniuszu didžiausiu ne vidonu žmonijos, juodas ir pilnas baurumo, buvo milžiniškos didibes ir nesze ant galvos didele stikline skrinia, užrakino ant keturiu geležiniu spinu. Išzejo iš vandenio ant kraszto pievos su taje skrinia, atejo po tuom medžiu, pastate skrine o sededami brolei ant medžio, mislino, jog jau paskutine valanda del juodvieju prisiartino.

Tuom laik geniuszas sedo prie skrinios atrakino spinas su ketureis pasacis raktais kur turejo parisztus prie juostos ir išleido iš skrinios jauna ir patogia motere. Puikei pasiredusia, o žiuredamas ant josos meilei tare:

— O tu! iš visokių patogiause ant svieto milemiause szirdei mano! Dusze duszios mano! tu kuria asz pagriebiau dienoje tavo szliubo ir kuria tik viena szirdingai miliu ir milejau, pavelikie man, idant valandele galetau prie taves užmigti! Kada prie taves miegu tai esmiu laimingiausiu ant svieto.

Tai pasakias, padejo savo didele galva ant josios keliu, isztiesi savo milžiniszkas kojas, kurios net mares sieke užmigo ir teip druczei krioike, jog garsas atsimuszinejo in ciela aplinkine.

Tame tai laike toji motere dirstelejo augsztin ir nužvelge abudu brolius Sultono ir karaliu sedinczius virszuneje medžio ir pradejo roditi ženklus idant no medžio pamaželi nuliptu. Didelei stebejosi abudu, jog juodu patemijo. Jiedu, su galvomi pradejo kratit jog bijosi ir ne nori nulipti: nes jiji pamaželi su dideliu užsidegimu.

— Nulipkite, asz reikalauju, idant prie manes butu mete.

Ant tuszczio iszskalbinejo jog bijosi geniuszo.

— Nulipkite, asz sakau kalbejo jau užpikus,— o jagu nenulipsite, tai pabudisiu ji ir reikalausiu, kad judu užmusztu.

Tiejei žodžei teip nugazdino musu mandrauninkus, jog pradejo nulipineti no medžio su dideliu atsargumu, kad ne pabudinti milžino geniuszo. Kada jau stojo ant žemes, motere paeme juodu už ranku ir nusivede po kitu medžiu ir apsake staczei apie savo norus. Isz pradžiu atsisakinejo— nes kada toji pradejo gazdinti savo vyru, turejo ant visko tikti. Kaip tiktai gavo ta, ka norejo, o pamaczius, jog abudu turi ziedus ant pirsztu tare:

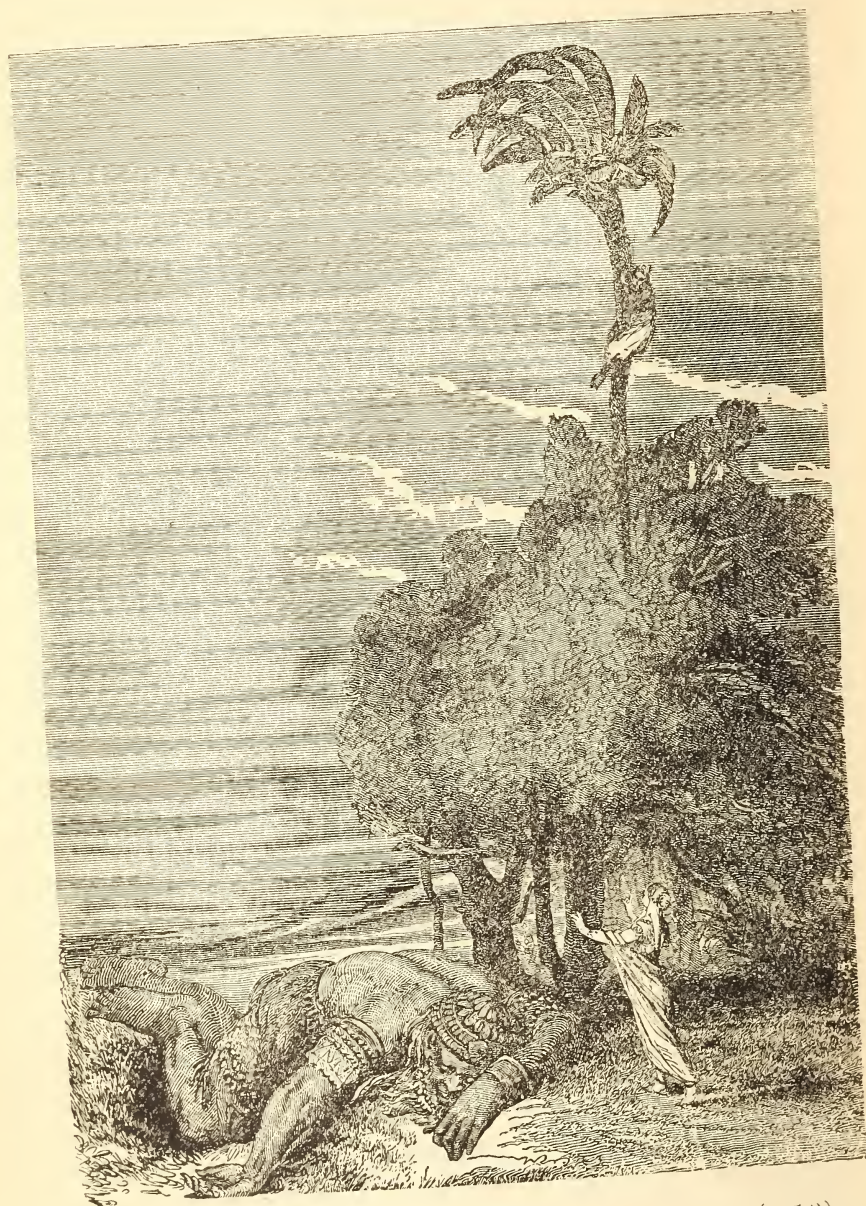
— Duokie man po žieda.

Gavus tuosius, tuojaus iszsieme isz anczio mažiuke dežiukia, iszeme isz jiosos stuczkele, ant kurios buvo suverti visoki žiedai ir tare:

— Žiurekite, ka ženklina tiejei žiedai?

— Ne žinova,— atsake abudu,— nes tu gali mum pasakiti.

— Yra tai dovanele ant atminties, no tu visu kureis turejau susineszima. Yra ju devinesdeszimti ir asztuoni, visus laikau ant atminties. No kožno reikalavau po žieda, dabar gavus no judvieju, tai turesiu pilna szimta. Matote— gi,— dadave toliau,— jog lyg laikui jau turejau szimta jaunikiu, norint mane mano vyras baisei sergsti, no manias nesitrauke.

Tame tai laike toji motere dirstelejo augstzin (p.13)

Ant tuszczio jis mane uždarineje toje stiklineje skrinioje ir laiko paslepias gilumia mariu, o bet nuolatos darau jam szposus. Tegul—gi bus del judvieju pamokinimu, jog jagu motere ko užsispire, tai jokis vyras, o ir prilankiauses jaunikis, ne suseks. Labai iszmintingai padaritu vyrai.—kad nelaikitu savo moteres už nevalninkes, o butu del juju isztikimesnes.

Tai pasakius neisztiki motere, užvere ant stuczkeles žiedus, priėjus prie geniuszo atsisedo ir ne pabudinus velei padejo jojio galva sau ant keliu— ir dave ženkla su ranka del monarku idant sau eitu.

Leidosi tuom pacziu keliu, kuriuom atejo, o kada jau buvo toli no tosios moteres ir geniuszo Szahriaras tare in Szahzena:

Kaip mislini broli apie tai kas mudviem dabar atsitiko? Kokia toji geniuszo motere? Ar rasi ant svieto niekesne motere už taje?

— Tai teisybe brolau— atsake karalius Tartaryjos— pripažinau tai, nes ir tu tai turi pripažinti, jog ir tasai geniuszas yra vertas pagailestavimo, kaip ir mudu. Na jagu jau radova tai, ko jieszkojova, tai sugrįsziva in musu Vieszpatystes, mudviem ant apsipacziavimo tegul tas ne kenke. Asz jau del saves spasaba apsimislinau, idant pati dalaikitu viernumo. Da dabar apie tai ne sakisiu, nes dasižinosi kadai norint ir žinau, kad teip padarisi kaip ir asz.

Sultonui patiko toji roda ir sugrižo, in palikta abaza užmiesteje in treze diena.

Kada pasklido žinia, jog Sultonas sugrižo, susirinko dvarokai anksti priesz Sultono buda. Liepe ineiti in vidu, buvo labai linksmas ir visus dvarokus garsei apdovanojo. Paskui pasake, jog jau toliau ne keliaus liepe rengtis, ir grįszti in miesta. Kaip tik stojosavo palocije, nubego, in pakaju savo paczius, ir liepias jaje suriszti, pavede dideliam vezirui idant jajia duotu užsmaugti. Ministeris užklaudamas, kas do priežastis, prisakima Sultuno iszpilde. Ne pasiliove ant to in

szirdias monarka, savo loena ranka nukirto galvas visom moterim kuriu turejo pagal papratima Mahometus net kelis desetkus. Po tajei rastai bausmei, budamas pertikrintu, jog nesiranda antsvieto doros moteres, noredamas ant visados padariti gala neteisingistei moteriu, kurias ketino ateiteje painuti, pastanavijo ant kožnos nakties ymti pacze, o ant rytojaus atiduoti ant pakorimo. Teip prisizadejas jog teip padaris, kaip tiktai brolis karalius Tartarijos iszvažuos ir tas netrukus gausei apdovanotas leidosi su savo vieszpatiste.

Po iszkelevimui Szahzeno, tuojaus Sultonas liepe didžiam vezirui idant atvestu duktere katra norint isz vadu armijos. Veziras iszpilde prisakima. Sultonas pergyvenias su jaje viena nakti ant rytojaus liepe pasmaukti ir prisake vezirui kita parupinti ant ateinancios nakties. Norint gana ne norejo veziras to dariti, nes buvo priverstas pildit paliepiumus savo pono. Atvede— gi dukteri vieno aficiero ir toji ant rytojaus likosi už smaugta. Kada augsztesniu virsziniuku dingo dukters ir miesczionkos no to neiszliko. Trumpai pasakius kožna diena tekejo už Sultono, ant rytojaus jau turejo numirti.

Tas baisus pastanavijimas sultono visus miesczionis baine pervere. Kožname name buvo verksmai ir dejavimai. Verke tevai, verke gimines verke brolei ir jaunikaiczei. Vietoje laiminti sultona, kožnas jam piktaravo.

Ant galo parejo ant to, jog veziras turedamas dvi dukteres, viresnes buvo vardas Szherazada jaunesne Dinarzada. Jau nesne buvo szmutorka ir lengvo budo, nes viresne turejo didele iszminti. Buvo didelei mokinta ir turejo gera galva ir atninti, jog viska ne užmirszo, ka tiktai perskaite. Apie filozofije daug žinojo ir apie giduoles nusimane. O ir buvo didelei patoga o doribe viska praaugsztino.

Veziras milejo didelei taje duktere. Viena diena, kada su jaje kalbejo jiji, tare: Teve, noriu prasziti taves vienos malones, ne atsakiki mano praszimo.

— Asz tau nieko ne galiu atsakiti,— atsake tevas,— kad tiktai tasai praszimas butu ne pervirszinis.

— Mano praszimas yra teisingas,— atsake, Szeherazada, gali pats apsvarstiti, jog turiu prie to tiesas. Asz noretu milemas teveli padariti, gala tam baisiam sultono pastanavimui, ka užtrauke dideli smutka ant gyventoju musu miesto: noriu praszalinti taje baime, ka vargina motinas dukteriu.

— Tavo užmanimas yra didelei garbingas,— tare veziras, nes ne žinau ar ta sultono svaiguli iszgidinsi. Kaip mislini padariti?

— Mano teve,— atsake Szeherazada,— o jog su tavo pagelba, teve, sultonas kas diena ima nauje pacze, praszau taves, per meile del manias, idant mane pavestum del jio.

Veziras ne galedamas iszklausiti pabaigos, paszauke su didele baime:

— O Dieve! ar tu proto netekai? Ir tu gali prasziti manes tokio baisaus daigto?! Žinai, jog sultonas prisieke ant savo gyvasties, jog tiktai viena nakti perleis su pacze ir tuojaus ant rytojaus iszduos ant smerties, ir tu nori, kad tave atiduotau už motere? Žinai kas tave lauke!

— Tai teisybe, teve,— atsake dora dukte,— žinau apie ta pavoju, ant kurio pasiszvencziu, nes asz to nesibaisiu. Jagu dingsiu, tai dingsiu garbinga smerte; o jagu pasiseks sultona perdirbti ir atvesti no to, tai didelei prisitarniausiu del tevynes.

— Ne, ne! atsispire veziras,— nieko ne bus, ne pavelinsiu? O kaip tave turesiu atiduoti ant smert isz paliepimo sultono, tai ar galetau ta pergyventi! Jagu jau pati nori dingti, tai ne noreki idant tavo tevas turetu savo kudiki ant smerties atidavineti?

— Da karta, mano teve, meldžiu taves, ne atsakineki man tosios malones!

— Tavo užsispirimas,— tare veziras,— pikina mane. Del ko nori pati saves žudinti? Isz to bus baisi pabaiga.

Bijau, idant ir su tavim teip nebutu, kaip tai stojosi su asilu, kuris nesidžiauge isz savo butes.

- Ir kas su juom stojosi, paklause Szeherazada.
- Pasakisu tau, klausiki,— kalbejo veziras.

Asilas, Jautis ir Ukininkas.

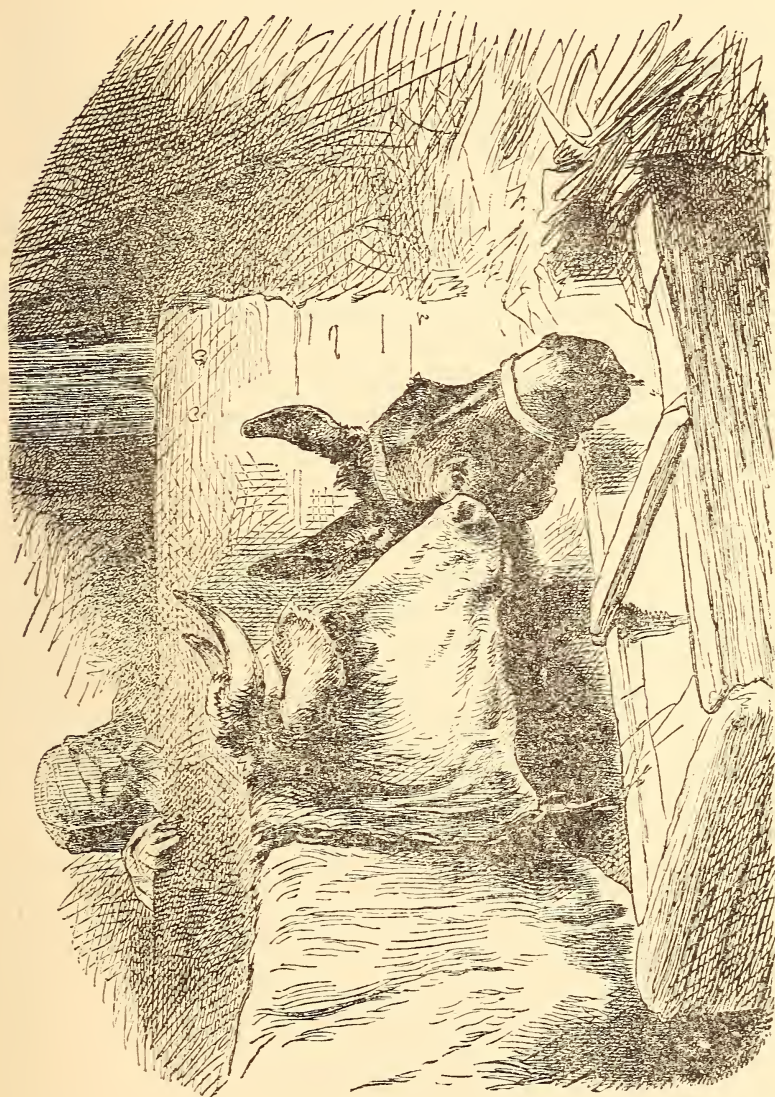
Vienas labai turtingas ukininkas turejo daug dirvos ir daugybe visokiu gyvuliu. Tasai ukininkas turejo nog Dievo dovana duota, jog suprato kalba visu žveriu, nes po nutrotai gyvasties niekam ne galejo pasakit ka nog gyvuliu dažinojo.

Prie vienos rindos turejo pririszta jauti ir asila. Viena diena arti ju sededamas ir žiuredamas in vaikus bovijen-cziusius ant kiemo, iszgirdo kalbanti jauti ir asila.

— Kaip tu esi laimingu! stovi dykas ir mažai kada ima prie darbo. Žmogus apie tave triuse, szriopuoje, szere su grinais miežeis ir girdo czistu vandeniu. Didžiauses tavo darbas, jagu kada musu pona ant saves neszi o ir tai ne toli. Tai tavo vaikine visas darbas, o jago ne tas, tai stovetum ciela gyvaste. Su manim suvis kas kitas, mano gyvenimas yra sunkus, kiek tu tinginiauji, tiek asz turiu dirbt. Kaip tik isz auszta, deda ant sprando junga, kuri turiu net igi tamsai valkiot o vela ar tai juokas art, tas tai mane pabaige, jog laikais vos ne puolu. Apart to, artojus su rimbu nuolatos plieke, sprandas nubrozitas no jungo. Ant galo po dieniniui darbui kada sugriztu namo, duoda man est viaksztes žirnines su žemems, ar kita ne geresni. Kas da mane vargina, tai tas, jog turiu nakti permiegot ant savo locno meszlo. Matai dabar pats jog turiu tikra priezaste pavidet tavo buvimui.

— Asilas klause kantrei jau czio pasakos, duodamas isz-ikalbet invales, nes kada pabaige kalbejas, tare jiam.

— Vardas, kuri neszioji ant saves, yra tau tinkamas. Nes kam esi tokis paikas, jog turedamas tiek pajegos, duodasi

— Asilas klause kantei jaučio pasakos. (p. 18)

žmogui ant savės vieszpataut? Kokia nauda atnesz tau tas kankinimas? Pats esi kaltas ir ne pasirodai kuom tu esi. Asz budamas tavim, tai kada mane jungtu, asz ragus atstatytau ir iszduotau baisu balsa: spireze kožna katras tik prisiarintu. Tave Dievas apteike visokeis ginklais o tu kaip kvailis ne moki isz to naudot. Jago paklausisi mano rodos, kuria asz tau davineju, tuojaus paregesi atmaina savo gyvenime ir man už tai busi dekingu.

Jautis griebesi rodos asilo ir pasake jog viska iszpildis, taridamas:— Mano prieteliau darisu kaip liepi ir pats matisi, kaip asz viska gražei iszpildisiu.

Nutilo po tai kalbai o ukininkas ne vieno žodžio ne užmirszo ka asilas jaučiui kalbejo.

Ant rytojaus anktsti artojus paeme jauti, pajunge ir nusi-vare art. Jautis atmindamas ant rodos asilo, nudave ta diena labai piktu, o vakare kada norejo prie edžiu pririszt, tai vietoje paduot ragus del uždejimo saito, pradejo adbulas irtis ir baupt atstata ragus rodos norejo perdurt ir viska dare kaip asilas inmokino.— Ant rytojaus atejo vela artojus ymtie in žagre, nes matidamas ne kliudintas virksztes ka isz vakaro pridejo o jauti rado isztisa gulinti ant žemes ir dvesuojanti kaip kalvio dummies, mislino jog serga; pasigailejo artojus jaučio, ne junge in žagre, tiktai danesze savo ponui.

Suprato tuojaus ukininkas, jog tai buvo kenkente roda asilo, o kad ji už tai nukorot, tare in artoju:— Eikie paimkie asila in vieta jaučio, o gerai pritverk.

Artojus iszpilde prisakima ir teip buntauninkas buvo priverstu vaikszcziot žagreje per ciela diena, o kas ji labiause vargino, jog ne buvo pratias dirbt ypacz junga traukt sunke žagre, jog vos ant koju galejo laikitis.

Tuom laik jautis džiaugesi,— suede gera paszara ir pasilsejo sau per ciela diena. Džiaugesi savim, jog paklause rodos asilo, duodamas tukstanczius jiam palaiminimus už gera roda ir kaip tiktai paregejo grižtanti, ne užmirszo panaujint

padėkavonia. Asilas nieko ne atsake, budamas labai piktu už teip nedora su juom apsiejima ir pats sau niurnejo:— O kvailas pagalvis iš manias, pats esniu kaltas mano kankei. Gyvenau puikei, gerai man ejo, visko turejau ko tik norejau. Puikybe mano instume in ta verksminga stona, ir jago mano asiliszka iszmintis ne paduos kitos rodos, per kure galetau iš sikivinklot, tada turesiu pražut. Po tai graudžei su savim kalbai, teip apslobo, jog vos spejo stotie pas rinda, puole isztisas.

Ukininkas dasižinojas apie nuvarginta asila, norejo pamatit, ka vela terp saves kalbes. Po vakarienei, kada menulis gražei szviete, sedo prie praviro tvarto ant slenksezio, drauge su paczia, ir iš iszgirdo kalbanti asila in jauti: Pasakikie man kaimine, ka mislini padariti ryto, kada tau artojus atnesz est?

— Ar ka? darisiu tai kaip mane pamokinai. Atkisziu ragus, teip kaip vakar, pradesiū tasintis, rodos busiu artimu stipimo.

— Oj, saugokis, ne darikie, to,— paszauke asilas tokiu budu pražusi asz parejas szendien girdejau no ukininko, musu pono, viena daigta, ka per mane szirpulei perejo.

— Na ka toki girdejei ne slepk, meldžiu taves, mano brangus asile?

— Musu ponas tuosius žodžius tare in artoju: O kad musu jautis serga ir nesmagauje, jog vos ant koju laikosi tures ryto butie papjautu. Mesa atiduosime ubagams, kaili atiduosime graboriui. Ne užmirszkie ryto paszaukt pjovika. Ir tai norejau tau pasakit. O kad esi mano geru draugu, tai labai man taves gaila ir pastanavijau praserget. Tai kaip tau atnesz virkszeziū, kelk ir godžei esk. Ponas mislis, jog jau sveikas vela, ne lieps pjaut. Jago to ne padarisi, ryto busi papjautu.

Toji prasarga pamaczino, ir iszejo ant naudos asilui jautis baisei nusigando, jog net graudžei užbaube.

Ukininkas, kuris abiejų išklause temingai, teip pradejo garsei juoktis, jog net paczei pasidare navatna ir tare in savo vyra. Pasakikie tu man ko teip labai juokiesi, kad ir asz galecziau su tavim drauge juoktis.

— Mylema pacziule, ne norekie tu, ta palikie man vienam juoka.

— Ka? kiba tu mane ne mili, jog ne nori pasakitie priezastes juoko.

— Ne galiu užganapadarit tavo norams, tiktai tiek galiu pasakit, ka asilas pasake jauczyui ir del to asz juokiuosi. Reszta yra slapytbe, kurios niekam ne galiu iszreiksz.

— Ir kas tau užgina arba neduoda.

— Jago nori žinot, ka kalbejo, tai kad tau pasakitau, butu po mano gyvastei.

— Ant juoko mane laikai,— paszauke perpikus pati ta ka man pasakoji ne panaszi in teisybe. Jago man tuojaus ne pasakisi, isz ko juokiesi, prisiekiu tau ant dangaus jog su tavim ne gyvensiu!

Tai pasakius, nuejo in grinczia, sedo in kampeli ir žliumbe perciela nakti. Vyras pats vienas lovoje gulejo, o toji ir ant rytojaus žlumbe. O vyras tare:— Neiszmanele esi! kas tau isz to pareis, jog apie niekus dažinosi ir per tai manes ne teksti?

— Tegul stojesi kas nori, o kad ir tu numirtum asz turiu žinot ir gana.

— Matau dabar, jog ne yra spasabo apmalszinimo tavęs ir tavo paikistos pasakisiu nes pakol numirsiu, noriu pasidžiaugt su mano vaikais ir giminems.

Pakviete gimines savo teva ir motina, kurie da buvo gyvais, teipos—gi gimines savo paczios. Kada jau susirinko ir jiems papasakojo upara savo paczios, tevai gimines ir vaikai pradejo praszitie moteries, idant pasiliautu su savo upara jago nori turetie pati nes jiji visus atstuminejo nog saves, o negaledami nieko padarit su uparu motere, pradejo visi verkt. Ukininkas ne žinojo kas su juom darosi. Iszejo laukan ir ant

tvoros pasiremes mislinos, ar pacziam mirt ar tegul jiji pati numirszta.

— Ukininkas tas, turejo penkesdeszimts visztu, viena gaidi, teipos—gi szuni, kuris buvo geru sargu namo. Tame iszbego szuo isz budos, bego tiesiog prie gaidžio, kuris isz kaleinos visztas mine ir paszauke:

— O tu begedi, tave Dievas sunkei nukoros, ar—gi tu ne turi ne trupinelio sarmatos?

Gaidis plumpsejo sparnais ir pasistiebes tare:— Ir kodel asz szendien to ne galiu darit, ka kožna diena darau?

— Jago nieko ne žinai, tai asz tau pasakisiu, szendien musu ponas yra dideliam rupestije. Jiojo pati nori priverstinai, idant jei pasakitu slapytbe ir už tai tuojaus tures numirt. Tokiam jisai yra padejime ir kaip rodos jisai ant to prisilenke ba yra letas ir labai savo paczia myli o kuri be paliovos verke. Ant to gaidis atsake szuniui:— O kokis kvailas tasai musu Ponas! Viena tiktai turi paczia ir ne gali suvaldit, o asz turiu penkiasdeszimts, o turi manes klausyt ka asz liepiu. Tegul tiktai apsieina iszmintingai o tuojaus rupesti no saves nukratis.

— Tai ka gali daryt?— paklause szuo.

— Tegul payma gera rimba insiszaukia paczia in kamarele duris užsirakina ir tegul duoda gerai in kaili, o pamatysi kokia tures gera pacze ir daugiaus ne priverstinetu, idant pasakitu apie ka jiji ne privalo žinot.

Kaip tiktai ukininkas apie tai iszgirdo, ka gaidys kalbejo pajieszko gera rimba, inejo in grincze, paczia in kamarele paszauke, duris užrakino ir pradejo parsilupes ant griadu muszt.— Ir kada gerai prigribe, pradejo pati:— Gana jau! gana mano brangiauses vyreli, jau asz ne noru idant pasakitum. Kada pats suprato, jog jau bus invales, paliove muszt ir duris atidare. Visi gymines inejo ir džiaugesi, jog savo paczia isz uparo iszgyde ir ne galejo iszsistebet, jog tokes giduoles atrado ant bobiszkos uparo.

— Dukte mano,— dadave veziras,— ir tave reiketu teip apmalszinti, kaip tas ukininkas savo paczia apmalszino.

— Ach teveli, tare Szaharazada,— ne palaikikit man to už pikta, jog laikausi prie savo užmanimo. Toji apszalna ne pertikrins mane, asz da galetau daugiau pridurti ant mano iszsiteisinimo. Apart to, dovanokie man teveli, jog ant tuszczio noretumei mane no to atitraukti, jagu tu teveli, ant to ne prisilenksi, tai asz pati gatava nueiti pas sultona ir pasiskubinti jam už paczia.

Veziras matidamas, jog dukters, no to ne atkalbins norint gana susirupinias, nuejo pas sultona ir pasake, jog ant ateinanczios nakties atves savo duktere.

Sultonas labai nusistebejo jog veziras savo duktere aukauja, tare:

— Tu budamas tevu dristi savo duktere man už paczia duoti?

— Szviesiauses vieszpati. Jiji pati siulosi. Baisus virokas, kas jaje lauke, ne atbaido no to; buti pati viena nakti Szviesziausio sultono turi del jiosios didesne verte negu gyvastis.

— Nesidziaugk tuszczia vilti vezirai,— tare sultonas,— ryto tau jaje atiduosiu in rankas, tures buti tuojaus užsmaugta. Jagu to ne padaritum, tai prisiekiu tau, jog tu pats dingsi.

— Szviesiauses vieszpatie,— atsake veziras,— szirdis mano bus suspausta sopuliu, kada tavo prisakima pildinsiu, nes ka galesiu dariti, turesiu vargingas tevas žudinti savo milema duktere.

Sultonas apsieme priimti duktere ministerio ir liepe kad tuojaus atvesti.

Didis veziras parnesze namon ta liudna žinia del Szeherazados, kuri su dideliu džiaugsmu, prieme, kaipo milemiausia daigta ant svieto. Padekavojo tevui, jog jiosos teip didele malonia padare, o matidama, jog rupinasi, tare ramindama jin, jog to niekados nesigailles, jog duoda sultonui už pacze, nes per tolimesni gyvenima tures isz to dideli džiaugsma.

Dabar jau apie nieka daugiau nemislino, kaip tiktai apie pasirengima ir stoti priesz sultona, nes kol pradejo rengtis, paeme savo seseri in paszali ir tare:

— Milema sesele, reikalauju tavo pagialbos teip svarbemb reikale. Praszau taves, idant man ne atsakitum. Tevas mano nori mania duoti del sultono už paczia. Tegul toji žinia ne nugazdina, tiktai kantrei paklausikie. Kaip tik stosiu priesz sultona tai praszisiu jojo, idant pavelitu tau miegoti, tuojaus szale mudvieju miegstubio, o tai del to, idant norint paskutine nakti galetau su tavim pasidžiaugti. Jagu asz taje malone aplaikisiu, ka ne abejoju, tai neužmirsz mane ant rytojaus priesz diena pabudinti in sakiti: “Sesele, jagu ne miegi, praszau taves, kol ne praszvis, pasakitum viena isz tavo gražiū istoriju, kuriu tu teip daug moki”. Asz tuojaus pradesiu viena pasakute, jog tuom spasabu iszgelbesiu žmonije no baisaus rupesczio, kureme buna.

Dinaržada prižadejo savo seserei tai padariti.

Kada naktis artinosi, didis veziras pristate savo duktere Szeherazada in paloci ir invedias in pakaju sultono paliko, o pats iszejo. Sultonas pasilikias dvieje su jaje, liepe veida atidengti ir paregejo didelei patoga, jog tuojaus jiam patiko o matidamas verkianczia paklause apie priežaste verksmo.

— Szviesiauses vieszpati, turiu viena sesere, kuria szirdingai myliu o ir jiji mania. Velitau sau idant pavelitu jei miegoti per taje nakti szale duriu miegpakajaus ir kad ant rytojaus galetu sudeti pasveikinima paskutini. Teiksiesi vieszpatie padarytie taje malone del manias.

Kada sultonas pavelino, paszauke Dinaržada, kuri skubei pribuvo. Sultonas atsigule su Szeherazada ant puikios augsztai pastatitos lovos, pagal rytiniu monarku papratima o Dinaržada žemei, palei duris.

Adina priesz adina Dinaržada pabudus ne užmirszo pabudinti sesere, kaip buvo iszpraszita taridama:— Mylema

sesele, jagu ne miegi, praszau taves, idant kol praszvis, pasakitumei viena isz daugelio savo istoriju, kuriu be skaitliaus moki. Ach, Dieve! jau paskutini karta girdesiu no taves puike pasaka ir bus paskutinis mano džiaugsmas.

Szeherazada vietoje atsakiti, savo seserei tare in sultona.

— Szviesiauses vieszpatie, ar pavelinsi, mano sesutes nora užganadinti?

— Kodel ne— su dideliu noru,— atsake sultonas.

Tada Szeherazada pradejo sakiti.

Kupczius ir Geniuszas.

Buvo kitados labai turtingas kupezius—, turejo daugybe szeiminos, romikliu ir nevalninku. Kaip kada turejo atlikti net keliones pas savo draugus kupezistos, del pasirodavojimo. Viena diena turedamas svarbu reikala nusidave in tolima kelione, sedo ant arkljo iszejo su punguliu, kureme radosi maistas; džiovuczei (sukorei) ir slivoms ba keles iszpuole per pustines, kur ne buvo galima rast maisto. Pribuvo in vieta be jokio atsitikimo, kur turejo reikala, o atlikes kaip priguli, sedo ant arkljo ir leidosi adgal.

Ketvirta diena keliones, teip buvo nuvarges no karszczio saules, jog turejo pasukt isz kelio ir stotie ant pasilsio po medžeis. Rades prie szakotos liepos szaltini su czistu vandiniu nusedo nuo arkljo pririszes prie szakos, atsigule prie szaltinelio iszsieme isz pungulio džiovitu slivu valge, o kaulelius metinejo in szales. Kada tuom prastu valgiu prisidrutino, kaip geras muzulmonas, numazgojo rankas, veida, kojes ir kalbejo poterius.

Da klupojo, kad szitai paregejo prisiartinanti geniusza, jau žila isz senatves ir milžiniskos didibes kuris prisiartines pas ji su isznuogintu kardu tare baisu balsu:— Kelk, ba noriu tave užmuszt, teip kaip tu mano sunu užmuszei.

— Kelk, ba noriu tave užmuszti, (p. 26)

Kupečius persigandes baisaus geniuszo o ir tos kalbos, drebantis paszauke:— Ach! mielaszirdingas vieszpatie, kuom priesz tave praszengiau, jog mane nori smerzia nukorot!

— Turiu tave užmuszt, teip kaip tu mano sunu užmuszei.

— Del Dievo, kokiu spasabu užmusziau tavo sunu? Asz jio ne pažinojau ir niekad neregejau.

— Ar ne sedejei szitoje, vietoje ar ne valgei džiovintu slivu isz savo pungulio ir valgydamas ne metei kauleliu in szalis?

— Asz teip dariau ir to neginu.

— Tai jago pats prisipažinsti, tai tau kalbu, jog užmuszei mano sunu, o tai be metidamas kaulelius, tropijei in mano sunu kada pro czia ejo, pataikei in aki ir isz to turejo numirt. Už tai turiu tave užmuszt! . . .

— Ach vieszpatie! dovanok man gyvasti.

— Jokio susimilejimo, ne iszprasysi. Ar-gi tai ne teisingai galva už galva?

— Asz žinau, jog teip mums rodo prova,— tare kupečius,— nes kur liudintojei, jog asz ji užmusziau, o jago ir užmusziau tai to ne norejau, del to-gi meldžiu taves, idant man dovanotum ir ne atimtum gyvasti.

— Ne, ne, niekas isz to ne bus, turiu tave užmuszt kaipo žudintoju mano sunaus.

Tai kalbedamas paeme varginga kupcziu už sprando, trenke ant žemes ir pakele ranka su kardu idant galva nukirst.

Vargingas kupečius graudžes aszaras liedamas teisinosi nekaltybe, gailejosi paczios ir vaiku ir jog rado smerti ant kelio ne kaltai. Geniuszas per ciela laika laikydamas ties galva jio iszkelta szoble, turejo tiek kantribes, jog klause igi galui jio dejavimo, nes tuom jis nesusijudino, ir tare:

— Visi tavo dejavimai ir skundai yra dovanai, kad ir kruvinom aszarom verktum, nesuminksztinsi manes ir nog to ne atkreipsi, idant taves ne užmuszt už mano sunu.

Sultanas ir Szeherazada.

— Kaip tai?— paszauke kupezius,— ar— gi niekas tavęs ne gali sujudint in mielaszirdista? Nori kanecznai atymtie gyvaste nelaimingam žmogui?

— Teip yra, ne kitaip, tai ir mano pastanavijimas.

Tuosius isztarias žodžius geniuszas— paregejo kupezius, jog jau ant teisybes keisejosi kirst galva, paszauke gailiu balsu;

— Ach! susimilk— palauk— tegul da viena žodi pasakisiu. O meldžiu tavęs vieszpatie!.. duokie norint trumpai laiko, idant galetau mano paczei ir vaikams atiduotie paskutini palaiminima ir padaritie szioki toki testamenta, idant po mano smert ne turetū tasiniu. Pavelikie man sugrižt namon, ir kada tuosius reikalus pabaigsiu, duodu tau žodi ir prižadū, jog in czia sugrisziū ir tada galesi su manim daritie kas tau pasidaboje.

— Jagu asz tau ta pavelitau, tai tiek matitau.

— O jago prisiegsiu ant Dievo, kuris yra danguje, jog in czia sugrisziū.

— Kaip ilgai tas trauksis,?— paklause geniuszas.

— Meldžiu tavęs vienu metu. Tiek asz reikalauju laiko ant apdavadijimo ir pasirengimo ant smerties. Ir bukie tvirtu, jog nuo rytojaus už metu sugrisziū pas szita medi ir in tavo rankas pasiduosiu.

— Ar ymi Dieva už liudintoju, jog teip padarisi kaip kalbi?

Teip yra, ymu Dieva da karta už liudintoju.

Ant tu žodžiu geniuszas isznyko isz akiu kupeziaus, kuris atveses isz baimės, sedo ant arklio ir nusidave savo keliu. Nes jagu isz vienos szalies džiaugesi, jog iszbrido isz teip dideles nelaimės, tai vela buvo paymtas smertelnu smutku, kada atsimine apie duota prisiega. Kada sugrižo namon pati ir vaikai su džiaugsmu pasveikino. Nes jisai pabucziaves juosius, pradejo graudžei, verktie jog tuojaus visi suprato, jog kas tokis turejo atsitaikint kelioneje. Pati jiojo klause apie priežaste aszaru ir gaillesties, ka ant jiojo veido persistate.

— Mes džiaugemes,— kalbejo pati,— isz tavo sugrižimo, o tu savo smutku gazdini mus. Pasakikie meldžeme, koke yra priežaste tavo nuliudimo?

— Ach! kaip asz galiu butie linksma, kad tiktai viena meta gyvensiu ant svieto!

Atsisveikino su paczia ir vaikais. (p. 32)

Czia apsake viska kas atsitiko su geniuszu, jog prisieke baigentis metui nusiduot in sukalbeta vieta del paemimo smerties isz jio ranku.

Baisei toji naujiena visus nuliudino. Pati pradejo grau-džei raudot, jog net plaukus no galvos rove. Vaikai riksmu pilna grinczia pripilde! Tevas susijudinas tuom verksmu

sedejo kaip negyvas ir kiekziauses akmuo butu susijudinas ne tik žmogus.

Tuojaus ant rytojaus kupczius pradejo davadit savo reikalus, o daugiause rupinosi, apmokat skolas. Apdovanojo prieteliu dovanoms, ubagams apdalino almužnas, atliuosavo nevalninkus, padalino turtus tarp vaiku; del tu kada buvo jauni paskire apglaubtojus ir atidavias paczei viska ta kas jei prigulejo ant užsilaikimo igi gyvasezio.

Ant galo metas baigesi, reikejo keliaut ant smerties. Nelaimingas, paeme tiktai gelumbinio ceikio, idant turetu in ka kuna suviniot, pagal to sklipo buda, ba jau daugiaus jiam nieko ne reikejo paskutini karta atsisveikinet su paczia ir vaikais, gailestis ne turejo rubežiaus. Pati ir vaikai ne noredami jio apleisti, pastanavijo su juom drauge keliaut ant smert nes jis tare:

— Mano brangiausi! noriu butie paklusnu norams Dievo, ir turiu su jumis atsiskirt. Sekdami mano pedomis, pasiduokite drasei, kada Dievas pas save szauks, ba smertis ne vieno ne aplenks.

Tai pasakias, iszsprudo isz apsupimo paczios ir vaiku ir ne žiuredamas ant jiu aszaru ir klikimo sedo ant arklio, leidosi in kelione ir pribuvo in ta paczia vieta kaip geniuszui prižadėjo ant tos paczios dienos. Nusedo no arkiio ir sedo prie to paties szaltinio, laukdamas pribunant žudintojaus vargintas dideliu smutku.

Tame laike, kada buvo metitas baisiom mislemi, užėjo žilas senelis, kuris vedesi ant virveles laue (yra tai žveris pavidale stirnos tiktai be ragu) ir prisiartines pasveikino ir tasis senis paklause:

— Broli ar galiu taves paklaust, kas tave in szitas tusztines (pustines) pertrauke, kur tiktai gyvena paczios piktos dvasios ir czia ilgai ne gali butie, idant žmogu koke nelaime ne patiktu? Matidamas tuosius medžius, mislitum, jog czia

kur ne toli žmonis gyvena, o ezia tikrai tuztines, ant kuriu ilgai užtrukt ne gali.

Kupezius užgana padare norams senio, apsake savo atsitikima ir isz kurios priezasties turejo in ezia atkeliaut. Senis klause jio su divu ir ant galo tare:

— Ach! gaila man taves nelaimingas, kalbi apie didelius divus,— prisizadejei su prisiega, kurios ne galejei sulauzit. Noriu butie liudintoju tavo pasitikimo su geniuszu.

— Tai kalbedamas, sedo szale kupcziaus ir kada abudu kalbejosi, atejo ir antras senis vedantis ant virvelės du szumis Prisiartino pasveikinius paklause, ka jiedu veike. Senis, kuris turejo lane, apsake kas atsitiko tarp kupcziaus ir geniuszo, ka sukalbejo ir apie kupcziaus prisiega, jog szendien yra metas, kaip kupczius ketino aplaikit smerti isz ranku geniuszo ir jog jis nori ta viska matit, kas ezia desis.

— Antras senis, noredamas ir matit ta pati, pastanavijo laukt.

Ir vos sedo antras senis, szitai ir treczias senis užejo, kuris paklause tu dvieju, ko tasis kupczius teip nuliudias? Apsake priezaste, kuri jiam iszrode labai navatna, jog pastanavijo butie liudintoju to, kas desis tarp geniuszo ir kupcziaus, del to—gi sedo tarpe jiuju.

Netrukus paregejo netoli nog saves tanke migla, rodos kaip viesula su dulkems. Tas garas prisiartino pas juosius ir pasirode isz to stulpo geniuszas, kuris ne pasveikinius ne vieno prisiartinejo pas kupcziu su iszsmaginta szoble, o paemes už sprando tare: Kelk, idant butu smagiau tau galva nukirsti.

Kupezius ir tris senei isz baimes pradejo verktie, jog net ciela aplinkine pripilde balsu. Senis, kuris vede lane paszauke bucziuodamasranka geniuszo:— Karaliau geniuszu, meldziu taves su nužeminimu, idant sulaikitum tavo rustybe, o teiktu-meis manes iszklausit. Apsakisiu tau historije apie mane ir mano lane, kure matai, o jagu tau patiks ir bus gražesne nog atsitikimo tojo kupcziaus, kurem nori gyvasti atimt, tai galiu tiketis, jog tam vargszui norint treczia dale kaltes atleisi?

Geniuszas pamislinais valandele, prisilenke ant praszimojio ir tare: Pažiuresime— sakik.

Sztai pradejo szviesti Szeherazada matidama, jog sultonas kele ant maldos, nustojo kalbejus. O mano brangiause sesute— paszauke Dinaržada, kaip yra graži tavo pasaka!

Paregejo netoli tanke migla (p.33)

— Pabaiga da bus gražesne,— atsake Szeherazada, girdetumei ir pabaiga, jagu da man sultonas teiktusi gyvaste prailginti ir kad kita nakti galetau pabaigti.

Sultonas teipos—gi klause su užganadimu tosios pasakos ir tare in save:— da palauksiu lyg rytojui, o kaip tiktai iszgirsiu pabaiga, tai liepsiu pasmaugti.

Ta diena pasiliko gyva Szeherazada. Sultonas po maldai nusidave ant rodos.

Veziras tame laike buvo dideliu rupescziu suymtas. Per ciela nakti ne užmigo tiktai aszaras liejo, ba tai ne yra mažas daigtas atiduot ant smert savo duktere. Nes jagu buvo baime apymtas ir da labiaus stebejosi, kada pamate ineinanti sultona in sale rodos ir nedave ženkle kokio tikejosi.

Per ciela diena atlikinejo visokius reikalus, o kada naktis atejo, gule su Szeherazada. Ant rytojaus, priesz szvintant Dinaržada velei prakalbejo in jaje:

— Milema sesute, jagu jau ne miegi, praszau tavęs idant pabaigtum taje pasaka, ka vakar nepabaigei.

Sultonas ne laukdamas idant Szeherazada praszitu jiojo pavelijimo tare:

— Tai jau kaip taje istorije apie Kupeziu ir Geniusza, ba noriu girdeti pabaiga.

Tada Szeherazada pradejo sakiti.

Istorije Pirmo Senio ir Lane.

Tai pradedu, klausikit. Toji lane kure matai, yra mano giminaite, o priek tam da pati. Ne turejo daugiaus kaip dvideszimts metu, kada jia vedžiau, už paczia, tai galiu drasei pasakit, jog turejo mane laikit už teva kaip už pati.

Gyvenova su savim per trisedeszimtis metu be jokio patamko, vienok asz josios milet ne paloviau. Troszkau po teisybei turetie vaiku ir isz tos priežastes pirkau sau nevalninke, isz kurios man Dievas dave sunu dideles viltis. Pati mano per pavidejima pradejo ne kenst nevalninkes, nes teip mokejo su tuom sleptis, jog asz tada supratau, kada jau buvo už velu.

Tuom laik sunus mano tarpo ir jau turejo deszimts metu kada turejau atlikt kelione. Priesz kelione pavedžiau mano paczei in apglauba ji ir motina jio, idant turetu uszžiura ir savo malone apteiktu, o tai per ciela meta: Nes jiji naudodama isz teip ilgo pastanavijo savo piktime iszvest, nusidave

pas ragana mokintis raganistos, ir kaip tik tiek pramoko, pastanavijo prapuldint ta nelaiminga; pirmiause paeme mano sunu in paszali ir permaine per savo raganista in verszi, atidave in tvarta ir liepe gerai szert kaip gyvuli, meluodama, jog jiji del saves pirko. Nes da ne gana tam pasiutusiam piktumui, permaine ir jio motina in karve ir tam pacziam žmogui pavede ka ir josios sunu.

Kada pargrižau; paklausiau apie motina ir sunu, tai, gavau atsakima: Tavo nevalninke numire. O ka apie sunu tai jau bus metai, kaip asz jio nemacziau ir nežinau kur dingo.

Smertis nevalninkes labai nuliudino mane, o kad mano sunus kur dingo, tai turejau vilti surast. Persitrauke asztuoni menesei, o jis ne sugrizta ir jokios žinios apie ji ne girdejau. Kada užejo szvente Beiramo, noredamas pabažnai apvaikszeziot, prisakiau tarnui atvest viena isz riebiausiu karviu. Ka jis tuojaus padare. Karve toji, kure man atvede, buvo tai toji nevalninke, nelaiminga motina mano sunaus. Ka szapavau peili ir norejo perdurt, pradejo graudžei baupt ir paregejau, jau net aszaros isz akiu liejosi. Pasidare man divai, pasigailejau karves ir ne galejau užmuszt. Prisakiau mano tarnui, idant kita gyvuli atvestu.

Matidama pati mano gailesti sudrebejo ir paszauke:

— Kodel tosios karves ne paszventi ant Beiramo? Juk riebesnes ir gražesnes tvarte ne rasi.

Jau norejau isztikro karve perdurt, ir užsikeisejau, toji vela baisei užbaube, jog net man peilis isz rankos iszpuole. Tada liepiau tarnui, idant jis užmusztu karve, ba asz ne galejau net man szirdi spaude.

Tarnas ne teip gailingas, karve užmusze. Nes po nuemi-mui kailio buvo vieni kaulai norint gana riebei iszrode.

— Ymkie sau,— tariau in tarna, o iszdalikie ubagams arba kam nori, o jago turi riebu verszi, tai atvesk man. Netrukus atvede verszi. Norint ne žinojau, jog verszis buvo mano

sunum, vienok paregejas sudrebejau. Jis teipos—gi kaip mane paregejo yresi pas mane jog vos galejau izslaikit virvele. Metesi man po koju, rodos melde dovanojimo gyvasties ir pasakit, jog yra mano sunum.

Sujudintas gaileste ir tai didesne kaip pirmai regedamas karve labai man pagailo, ba kraujas aizskai manije uzvire. Tariau in tarna:— Veskie adgal in tvarta, prižiarekie ji gerai, o ant jio vietos atvesk kita.

— Kaip tiktai pati iszgirdo, paszauke:— O gi ka tu dirbi? Kur tu imsi gražesni verszi?

— Mano pacziut,— atsakiau,— ne galiu saves pergalet, idant užmuszt, tegul buna gyvu, ir tu tuom nesipriesink.

Nes jiji nežiuredama ant mano praszimu ir kad verszis butu gyvu, buvau priverstu isz jio padaritie afiera. Suriszau per tai verszi ir paemias peili norejau pjaut brangiause sunu kad sztai dirstelejo ant mane teip galei ir su aszaroms jog peili isz rankos paleidau ir liepiau kita verszi užmuszt. Dovanai mano pati prikalbinejo, idant verszi papjaut: nieko nes ne padare. Asz tiktai tiek pasakiau, jog ant kito Beiramo— ateinanti meta afieravosiu verszi.

Ant rytojaus mano tarnas prasze idant su juom pakalbetau kelis žodžius, ir nusivedes in paszali tare:

— Vieszpatie, pasakisiu tau netiketa naujiena. Turiu duktere, kuri truputi žino apie raganista. Vakar, kada vedžiau verszi in tvarta, kuri norejei užmuszt ant afieros, paregejau, jog jiji nudžiugo, netrukus vela pradejo verkt. Paklausiau, ka tai ženklina? atsake: Teve mano, tasis verszis, kuri parvede yra sunus musu pono. Tai labai džiaugiausi jog likos gyvu: o verkiau del to, kaip atsiminiau ant vakariksz-czios afieros padaritos isz jio motinos, permaintos in karve. Tai yra darbas musu pono paczios, kuri nekente motinos ir jiosios sunaus. Ta man pasake mano dukte, kalbejo toliaus tarnas, ir asz tau vieszpatie apie tai pasakau.

Dabartes pamislikie karaliau geniuszu— kalbejo senis kas man pasidare, kaip apie tai dažinojau. Nusidaviau pas mano nevalninko duktere del apsikalbejimo su jaje. Nusidaviau pirmiause in tvarta, kureme mano sunus stovejo. Nieko man negalejo atsakit ant mano glamonejimo jin; nes supratau jog tai buvo mano sunus.

Atbego dukte nevalninko, asz tariau. Mano gera mergaite, ar tu gali mano sunu perverst koku pirma buvo.

— Galiu!

— Ach, jago tai padarisi, busi pone mano visu turtu!

Ir teip esi musu ponu, tai privalau gero musu ponui velint; nes asz tada ji permainsiu, kaip prizadesi ta, jog bus mano vyras, ir pavelisi nukorot ta asaba, kuri permaine jin in verszi.

— Už pati tau duosiu noringai ir da dadesiu piningu in vales, o ir mano pacze gali perverst, ba verta už savo pikta dabar ir butie nukorota: padarikie su jaje ka nori meldžiu tiktai, idant ne atinti gyvaste.

— Asz ta padarisiu jei, ka padare tavo sunui.

Tada toji mergina eme suda vandenio, iszkalbejo kokius tai žodžius, potom atsigrižus in verszi, tare: Verszi, jago tave Dievas sutvere versziu tai bukie juom; nes jago esi žmogum, o per raganista likais paverstu in verszi, stokis galybe sutvertojaus vela žmogum. Isztarius tuosius žodžius mergina, liejo ant verszio vandeni ir tasis stojosi žmogum.

Asz pripuoles prie sunaus paszaukiaiu. Sunau mano mieliauses! Dievas prisiunte mumis jauna mergaite kuri atidirbo viska kas buvo per nedora motere sudarita, o ko pats datirei. Asz mislinu, jog už taje geradejiste, ymsi taje mergina už paczia, ka jiji tave iszgelbejo.

Sunus mano ant to tiko su džiaugsmu, o priesz tai paver-te mano pacze kaip sziczia matote. Asz pats norejau, idant in ta sutverima butu permainta idant žmonis nesibiauretu.

Netrukus mano sunus likos naszliu ir nusidave in svieta.

O kad no daugelio metu apie ji nieko ne girdejau, leidausi in kelione, idant galetau kur surast; o kad niekam ne norejau pavest mano pacios laike mano nebuvimu, apmislinau vestis su savim. Toke tai yra pasaka apie taje lane. Ar-gi tai ne navatna ir ne stebuklinga?

— Teisybe tare geniuszas,— yra navatna pasaka ir už tai dovanosiu treczia dale kaltes kupeziui.

Kada pirmutinis senis pabaige savo pasaka, antras kuris du szunis vede, atsigrizias in geniusza tare:— Apsakisiu tau atsitikima, kokis patiko mane ir tuos du juodu szunis ka sziczia matai; o esmiu tvirtu jog mano pasaka ir patiks tau, kaip anoji. Nes kada pasakisiu, ar dovanosi del kupeziaus puse jio kaltes?

— Dovanosiu,— atsake geniuszas, jago bus kam tikus toji pasaka.

Gaves pavelijima senis antras pradejo sakit tokia pasaka.

Apie Antra Seni ir du Juodus Szunis.

Galingas valditojau geniusziu, reike tau zinot, jog esame tris brolei, asz ir tie du szunes juodi, kuriuos regi. Tevas musu numirdamas, paliko isz mus kožnam po tukstanti ceikiniu. Su tais ligeis piningais visi tris vieno griebemes amato, visi ememes už kupezistos. Netrukus po tuom, kaip tik atidareme kromus, brolis mano viriausias, vienas isz tu dvieju szunu, užsigeide leistis ant mariu, noredamas vest kupezista su užrubežineis sklিপais. Tame mierije pardave savo visa dali ir tuom pastanavijo kupeziaut.

Leidosi in kelione ir buvo per ciela meta. Pabaigus metui viena diena ineina in mano kroma ubagas, praszidamas almužnos, kuriam nieko ne noredamas duot, tariau:— Tegul tau Dievas padeda. O ubagas paszauke:— Ar tu broli manes

ne pažinsti? Prisižiurejas gerai, pažinau jį ir tariau:— Broli mano! ir pasisveikinius szirdingai, labai man brolio pagailo. Invedžiau in savo grinczia, klausiau apie jio sveikata kaip jiam kelione ejosi.

Inejna in mano kroma ubagas (p. 39)

— Ne klausk— manes apie tai mano broli! matai ant manes, tai jau gali suprast! Ne sakisiu, ba panaujintau sopuli szirdies.

Liepiu tuojaus kroma uždarit, pamecziau viska nuvedžiau in maudine, paredžiau in puikius rubus in kokius tik galejau. Peržiurejau mano kupeziškias kningas, o radias

uždarbio kita tiek, kiek buvau in kroma indejas, atidaviau puse mano turtu. Ir tariau:— Gali dabar broli vela pradet kupezista.

Paeme nog manes piningus su dideliu džiaugsmu, pirpirko tavoro ir vela drauge kupeziavo kaip priesz tai.

Po kokiam tai laikui, mano antras brolis, kuris yra antru isz tu szunu, norejo ir parduot savo dale. Atkalbinejova mudu su broliu nog to, nes nieko ne galejova padariti. Paradave ka turejo, pirko tavoru ir leidosi in kelione. Sugrižo prie pabaigos metu, tokiu jau kaip ir jio brolis vyresnis, Priemiau kaip ir pirmutini broli, o buvau per ta laika geraį uždirbes, daviau jiam tukstanti cekinu. Insitaise kroma ir vela kupeziavo.

Viena diena, atejo pas mane abudu brolei, ir pradejo kalbet, idant su juodviem nusiduotau in užrubeže kupeziaut, Atmecziau iszpradžios jiu kalbinima taridamas:

— U—gi judu ka laimejote? ar kas gali man inkalbet, jog geriaus iszkirsiu kaip juodu?

Dovanai man perdestinejo ne norejau tikt ant jiu rodos, Per penkis metus ne davinejo man atsilsio, daviausi ant galo prisikalbint. Kada parejo rengtis in kelione ir reikejo pirkinet tavorus reikalingus, pasirode, jog jau jiedu nieko neturejo isz tu piningu ka buvau jiems davias. Nes asz to ne iszmetinejau. Asz turedamas gatavu piningu szeszis tukstanczius cekinu, padalinau per puse ir tariau:— Meilingi brolei, paymsime tuos tris tukstanczius cekinu ir paleisime ant gilukio kitus—gi tris paslepsime gerai vietoj, idant jago mums kelione nepasiseks, kaip jum dviem, idant turetume kuom vela kupezista pradet.

Daviau kožnam po tukstanti cekinu, tiek del saves pasilikau, o kitus tris tukstanczius užkasiau žinomam man kampelije mano.— Pripirkom tavoro, sudejome in laiva ir leidomes ant mariu.

Po dvieju dienu keliones pribuvome giliukningai in viena pristova, kur iszemem tavorus, ir daug labai pelneme. Asz ypacz gerai pardaviau savo, jog deszimts— kartinei uždurbau; pripirkes vela daugybe tavoru to sklipo, idant galetume musu tevyneje parduot.

Kada jau ketinome kraut in laiva tavorus, paregejau ant kraszto mariu pristovoje labai patoga motere, nes labai prastuose rubuose. Prisiartino pas mane, pabuczevo man ranka, melsdama, idant jaje paymtau sau už paczia, ir priimtau ant laivo. Isz pradžios iszsikalbinejau jog negaliu, nes kada labai gražei pradejo praszit ir pridurstinet, idant ne žiuretau ant jiosios prasto paredalo, daviausi persigalet. Liepiau puikei paretit ir apsipacziaves pagal prova, paemiau ant laivo ir leidausi su broleis ant mariu.

Traukije keliones turejau vigada kokios nesitikejau, ba pradejau labiaus milet. Tuom laik mano du brolei, kurie ne turejo to gilukio, pavidedami man mano pasisekimo, pradejo man už broliszka meile mano atsimoket nedorai. Rustybe jiu ant manes teip pasididino, jog susitare ant mano pragaiszos. Viena nakti, kada mudu su mano paczia saldžei miegojova, tiedu nedoriejei inmete mudu in mares.

Patimano buvo ragana, tai dasiprasi valditojau geniuszu jog ne galejo nuskenst. Ka asz, tai žinoma butau nuskendes be jiosios pagelbos. Nes vos inpuodiu in vandeni, pagriebe mane tuojaus ir munesze ant vienos salos. Kada diena pasirode, tare in mane:— Pripažinkie man mano vyre, jog iszgelbedama tave užnoku tau už geradejyste kuria man iszrodei ymdamas už paczia. Žinokie—gi apie tai, jog esmiu ragana ir stovedama pristovoje labai tave pamilejau. Norejau clasekt gerybes tavo szirdies, tai ticzia, pasirodžiau apskurus. Apsiejei su manim labai puikei:— o kaip dabar džiaugiuosiu, jog galiu tau užsimoket. Nes esmiu labai pikta ant tavo broliu ir ne apsimalszisiu tolei, pakol jiu ne pragaiszinsiu.

Klausiau su divu tuju žodžiu raganos: padekavočiau jei szirdingai už teip didele geradejistia padarita del manias, ir tariau:— Mano milema! kas kyszasi mano broliu, meldžiu taves už juosius. Norint turiu teisinga gailyste apskundime ant jiu, ne esmiu vienok teip rustus, idant troksztau jiu pragaiszos. Apsakiau jei kiek jau geradejiszcziu del jiu padariau, nes tuom da labiaus jiosos piktumas pasididino ir paszauke:— Ne, turiu tuojaus nubegt pas tuosius netikelius, ir kono—greicziause nukorot jiuosius už teip didele piktybe. Nuskandinsiu laiva ir inmesiu juodu in dugna mariu.

— Ach! del Dievo! meldžiu taves, ne darikie to, apmalzink savo piktuma, o atsimink, jog tai yra mano brolei, ir jog reikia geru už pikta atmoket.

Tais žodžeis apmalszinau truputi ragana, ir vos nuloviau kalbejas, akimierkoje parnesze mane no salos, ant stogo mano namo ir netrukus isznyko. Nusileidau no stogo, atidariau duris, atkasiau tuos tris tukstanczius cekinu, kurios buvau užkasias; nusidaviau paskui in mano kroma, atidariau ir vela pradejau kupezista, o kaiminai man sudestinejo velijimus gilukuingo sugrizimo. Parejes namon, pamacziau tuos du szunis laižancziuosius prie mano koju. Nežinojau kas tai ženklina ir net pastirau no dyvo, nes ragana, kuri netrukus pasirode, apszviete mane tame, taridama:— Mano milemas, nesidivik, jog randi tuosius du szunis name.— Tai tavo du brolei.

Nutirpau iszgirdes tuosius žodžius ir paklausiau, koke galibe juosius atvede in tokia permaina?

— Asz permainiau, arba tarent viena isz mano seseru, kurios praszau idant tai padaritu, o laiva nugramzdinau in mares. Tavo vis tavoras drauge dingo, nes asz tau kitu kuom atliginsiu. Tavo brolei per deszimts metu tures but tokiam stone; tai yra suvis maža pakuta del jiu. Ant galo pasakius man, kaip jia reikale persikviest, isznyko isz akiu.

— Dabar,— kalbejo valditojus szunu,— kada jau deszimts metu pasibaige, einu jiosios jieszkot; o kad eidamas pro czia, patikau kupeziu ir seni vedant lane užsilaikiau prie jiu. Toke tai yra mano istorije, o valdytojau geniuszu ir pats dabar pažinojei, jog tai yra labai navatna.

— Isz tikro navatna,— tare geniuszas, ir del to antra dale persizengimo dovanoju, kuria tas kupezius papilde.

Kaip tiktai antras senis pabaige savo istorije, tuojaus trecias prakalbejo, ir teip kaip ir pirmutinis paklause geniuszo, ar atleis kupeziui paskutine dale kaltes, jago istorije, kure jiam pasakis, patiks geriau kaip tos dvi kurias girdejo o geniuszas tare:

— Tegul jius kvaraba! ne noriu jau iszgirst trecios ir kupeziui dovanoju kalte tegul sau sveikas keliauje namon; tegul del jius padekavoje. jog iztraukete iz nelaimes, ba kad ne jius, jau ant svieto ne butu gyvenes. Tai pasakes geniuzas, isznyko.

Kupezius padekavojes savo izrganom,— o ir visi džiauges, jog likos iszgelbetu. Ir teip atsisveikinia kožnas nusidave in savo szali. Kupezius kada pargrižo namo pripilde džiaugsmu visus ir baige laimingai gyvenima tarp saviszkiu igi velibai senatvei.

Czia pabaige savo pasaka, o kad da buvo toli igi dienai, ant praszimo sultono ir savo sesutes pradejo antra pasaka.

Istorije apie Abulhasaza ir Selmikara Merga Kalifo Haruno Alraszido.

Už ponevojimo kalifaus Haruno Alaszido, buvo Bagdade garsingas kromininkas szakniniu tavoru vardu Ebanas Toher, žmogus labai turtingas, patogas ir puikiu apsiejimu. Turejo daugiaus iszminties, ne kaip kiti jiam lygus draugai. Teisingumu mokejo prie saves teip žmonis pritraukt jog jin visi milejo ir kožnas pas jin laikesi. Pats kalifas (gubernatorius) žinodamas jio puiku apsiejima, dideli turejo pririszima prie jio. Teip priprato prie jio, jog del savo pacziu (mahomatai po daug laiko pacziu kurios vadinasi odaliskos) liepe pristatiti visokio tavoro, kokio tiktai katra reikalauje: prie jio prigulejo izsprovyta del jiuju szlebes ir visokius daigtus, ba apie kožna tavora numane.

Jio puikus elgimas ir loska tureta pas kalifa pritrauke prie jio jaunus sunus pirmutiniu emiru ir kitokiu augsztu uredninku: pas ji susirinkdavo visoki ponai. Tame skaitlije jaunuju vienas pas kupeziu turejo didžiause loska ir kuri

labai milejo. Tas jaunikaitis vadino-i Abulhasanas paeinan-
tis isz senoviszkos gimines karaliu Persijos. Buvo tai labai
patogas jaunikaitis, rodos jog ji Dievas apdovanojo visomis
grozybemis duszios ir kuno. Kada ka kalbejo tai teip zodzius
taike, jog niekados nepriderantis isz jio lupu ne iszejo.
Koznas klause jio kalbanczio ir divijosi jio iszminite.

Tai ne dyvai, ba viska žmogus gali iszmokt ir prie visko
gero paprast. Už tai kupezius jin už visus labiause milejo.
Viena diena, kada, tas jaunikaitis radosi pas kupeziu Ebana
Teheri paregejo motere jojent ant balto mulo tarpe deszimts

patogiu nevalninkiu kurios szale jios ejo pekszczios. Moteriszke turejo ant saves raudona juosta, placzia, dideleis deimantais kaisziuta; norint tos nevalninkes buvo patogios nes jiji savo patogumu visas perauksztino. Pribuvo jiji su reikalu pas Ebana per tai užejo in jio kroma. Ebanas prieme jia su didele paguodone ir prasze idant sestu puikesnioi vietai.

Tame laike, jaunikaitis kaip paeinantis, isz karaliszkos gimines ir zinodamas kaip su tokioms asaboms apsieitie, paszokes prie kedes pataise auksine paduszkaite idant geriaus turetū sedet. Po tam pagal buda tos karalistes, pabucziavo ta kedute, ant kurios jios kojos ketino butie padetos, atsitrauke in paszali ir stovejo. O kad name Ebano buvo kaip locnam, per ka atidenge uždangala no veido, kuria, kaip jaunikaitis pamate tuojaus su dusze ir szirdže pasimilejo jioje. Ir jiji temijo in ji, ne negaledama savo meiles sulaikit.

— Seskie ponas, praszau gražei.

Karalaitis Persijos, pildidamas jiosos prisakina sedo ant kraszto kedes. Ne nuleido nog jios akiu ir penejo savo szirdi truczna meiles.

Moteriszke tai suprato, ta atmaina szirdije jio, da labiaus užsidege meile prie jio. Stoji no kedes, prisiartino prie Ebano ir jiam in ausi pasakojo, su koku reikalu pribuvo, o teipos—gi paklause apie varda jaunikaiczio ir jio tevyne.

— Szviesiause poni,— atsake jei Ebanas tas jaunas ponas apie kuri kalbi, vadinasi Abulhasanas—Ali—Ebu—Baker yra isz karaliszkos gimines o dabar kuningaiksztis.

Pone labai džiaugesi, kaip dasizinojo jog tai yra jaunikaitis isz karaliszkos gimines, ne galejo suvalditiesavije karszti meiles ir tare in kupcziau.

— Tai tu tikrai žinai jog jis paeina isz karaliszkos gimines?

— Teip poni,— atsake Ebanas— jis yra isz kraujo Persu karaliu ir puikiausio auginimo.

— Didelei man patikai, jog suvedei mane in pažinti

su tuom jaunikaicziu. Kaip tiktai pas tave atsiunsiu viena isz mano nevalninkiu, isz kuriu kožna pažinesti, su žine, idant jis pas mane atsilankitu, tai praszau, atveskie pas mane. Troksztu, idant pamatitu kaip puikei gyvenu ir noretai idant pas mane datirtu puikaus svetingumo. Supranti gerai ka tau sakau ne užmirszkie tai padarit ba jago to ne padaritum, tai ant visados loska pas mane nutrotitum.

Ebanas gerai suprato jiosios nora ir atsake:

— Pone ir karaliene mano tegul Dievas sergsti idant tave norint kuom užrustintau, yra mano szventu privalumu pildint tavo vale ir prisakimus.

Po tokiam atsakimui, pone atsisveikino su Ebanu, o jaunikaicziui galva linktelejo kurios akis žibejo didele meile ir vela teip kaip atkeliavo teip ir atsitolino.

Jaunikaitis, del kurio labai patiko pati kalifo žiurejo teip ylgai pakolei suvis isz akiu ne isznyko, o kad ir jau ne buvo matit, tai da akys in ta szali buvo atkreiptos. Ebanas persergejo, idant ne žiuretu, ba jau žmonis pradeda isz jio juoktis.

— Kad tie žmonis žinotu kas su manim dedasi, tada nesijuoktu. Asz neiszmanau idant moteriszke vienu pažiurejimu, teip galetu žmogu apimtie!

— Pone,— tare Ebanas,— yra tai mylema merga kalifo, jiosos vardas Selmikara ir jia geriause myli už visas kokes tiktai turi, o kad yra patogiause ant svieta tai jia karszeziause meile myli. Del manes prisake, idant asz jei visko dastatitau ko tiktai užsimanis.

Ebanas tai kalbejo, idant karalaiti atitraukt nog tos meiles, kurios naudot ne galejo.

— Asz tai žinau, jog naudos jokios neturesu, nes tiktai del bereikalo teip mano szirdi užeme. Žinau ir tai, jog nog jiosos myletu ne busiu, nes asz su savim nežinau ka padarysiu. Asz vienok jos ne palausiu mylet, tegul buna kas buna, turiu visas storones det, kad tiktai su jaje tankei matitis:

Kada Selmikara sugrižo in savo paloci, apie nieka daugiau ne mislijo, kaip apie Abulhasana ir del savės vietos ne galejo rast. Neilgai laukus, nusiunte pas Ebana savo vėriausė iš nevalninkiu, idant tas ka greičiausė su Abulhasanu pributu. Nevalninke inbegu in kroma Ebano, kada tas da su kuningaikszeziu kalbejo, noredamas jiam iš galvos iš musztie nereikalinga meile mylemiausios kalifo. Kada rado jiuosus abudu, tare:

— Paguodoti ponai, Selmikara mano pone, mylemoji kalifo, prasze jus abieju in savo paloci, kuriame labai jus lauke.

Ebanas ne noredamas pasirodint paklusnu, tuojaus pradejo lenktis, nes baisios misles painiojosi jio galvoje. Kuningaiksztis nieka ne mislijias, ejo drasei. Ejo abudu paskui nevalninke, kuri priesz jiuos keleis žingsneis iš tolo ejo. Kada jiuos—du nuvede in paloci, likos pasodintais ant puikiu kedziu. Kuningaiksztis mislijo jog jis randasi rojuje: teip buvo inrediti pakajei, jog nog aukso ir sidabro viskas žerejo. Ne ilgai laukus, viena iš nevalninkiu uždenge stala ir pastate visokiu valgiu kuriu kvapsnis buvo ne išzpasakita. Per visa ta laika prasze gražei idant valgitu. Prie pabaigos valgio kitos nevalninkes pylė vyna in kupkas. Ant pabaigos padave kožnam prausine su vandeniū, idant, nusimazgotu rankas pagal tos žemes papratima; pō tam dave visokiu kvepenzeiu alieju, idant išzteptu sau plaukus ir barzdas teipos—gi drabužius. Po tam likos per nevalninke išzvesti in kita pakaju da puikesni, ne kaip tas pirmutinis, divonais aukso austais, buvo išzklotu. Iš langu buvo puikus regejimas in soda.

Kuningaiksztis Persu ir Ebanas ne galejo atsiziuret tam visam, ypacz kuningaiksztis, kuris da tokiu grožibiu ne buvo mates. Kada savo akis sotino puikeis daigtais iszejo mergos — nevalninkes, ka kožna turejo instrumenta ir liepe jioms grajit.

Atnesze puiku sosta kuri pastate prieszais kunigaikszti (p.51)

Selmikaros da nebuvo mate isz ko kuningaiksztis nerimavo, ba norint visokios zobovos jio akise atsiprovinejo tai vis buvo nieku del jiojo.

Tame paregejo per soda ateinanti pulka mergu, tarpe kuriu viena radosi, ka savo patogumu perauksztino kitas. Pulkas tu mergu dainavo daina kurios zodzei buvo priliginti prie Abulhasano ir Selmikaros. Nevalninkiu buvo labai daug kurios visos buvo uzymtos laukimu kalifo milimiausios. Atnesze puiku sosta kuri pastate prieszais kuningaiksztis ir Ebana. Tame pulkas isz vienu mergu atejo o tarp jiuju ir kalifo merga.

Patogi Selmikara, buvo kanopuikiause pasiredzius, tai rodos saule uztekejo ir po valei pulke nevalninkiu artinosi prie pakaju, kureme radosi Ebanas su kuningaikszeziu.

Kaip tiktai kuningaiksztis jiaje paregejo, tai jau akiu savo nog jiosios ne atitrauke. Potam prisikiszes prie Ebano ausies tare:

— Radau dabar ant svieto, ka jieszkojau. Matai—gi ta stebukla grozybes? Yra tai pradze mano nelaimes,— nelaimes isz kurios dziaugiuos ir dziaugtis ne palausiu ant amžio. Ant regejimo jios tirpstu, ir baime ima,— dreba rodos dusze isz manes iszeis. Noretau numirtie, ba tiktai per smerti apie tai uzmirsztau. Tu Ebanai esi tam visam kaltas jog mane czia atvedei. Tu ketinai del manes padaritie dziaugsma, o kaip prijaucziau, reiks pražut. Ne pikie jog tave kaltinu ne tu esi kaltu tiktai asz, pats vienas norejau jiaje atlankit ir ant saves privalau pikt.

— Dziaugiuosiu norint isz to, jog save kaltu iszrandi, tare Ebanas. Asz tau sakiau, jog jiji yra milemiause kalifo idant tavije ta karszti apmalszint. Matai dabar pats, jog nepadabna prie teip auksztos ponios griatintis. Asz negaliu jau atsisakit jos, valei, ba ji prisake, vienok ne privalai nusimint ir turi pasirodit drasei pagal savo aukszto stono. Szta prisiartina prie mudvieju nereikia mislyt, tiktai praszyt Dievo

idant saugotu no kokios nelaimės. Da ka asz tau norejau pasakit; jog karszta meile, tankiause pasibaige nelaimė, ba ir asz pats teip galiu insipainiot jog ne patropinsiu iszsikivinklot.

Jau ne galejo ilgiaus szneket, ba szitai inejo Selmikara ir sedo ant savo sosto, del abieju su galva lingtelejo, nes jos akis puole tuojaus ant jaunikaiczio ir ilgai in save žiurejos. Tame žiurejime, akyvas žmogus butu suprates kaip akimis in save kalbejo in kaip kada sunkei dusavo. Kas juodvieju szirdise dejosi, to niekas ne apraszitu. Ant galo paleido ji no akiu, nes tiktat del to, idant lieptie nevalninkems dainuot. Tos uzdainavo meilinga daina ka Abulhasana ir Selmikara da labiaus meile sujudio. . . Jaunikaitis ne galedamas susivaldyt, uzdainavo da meilingesne daina Selmikara, ne galedama ant sosto dasedet, nuejo nog jo ir artinosi prie duriu salos. Jaunikaitis atmines jos nora, stoji ir pasiskubino paskui jiaja. Kada už duriu buvo, tveresi už ranku ir isz to karszczio apalpo, irkad nevalninkes butu ne prilaikia, butu abudu parpuole. Invede in pakaju ir visokiomis kvapsnimis atgaivino.

Kada atsikvotejo, tuojaus Selmikara apsidairius klause kur pasidejo Ebanas. Tas—gi kaip nevalninkas ja gaivino, buvo prasiszalines in kita pakaju nes kada iszgirdo, jog jo reikalauje, tuojaus stoji priesz ja.

Nusidžiauge labai kada pamate Ebana ir tare:

— Asz taves niekados ne užmirszu jog mus suvedei in pažinti su kumingaikszeziu Persijos, kuris yra vertas didžiausios meiles. Asz tau prižadau, jog pirm ne mirsziu pakolei tau užtai ne atsimokesiu apsztai. Ebanas gražei padekavojo už tai ir velijo del jos idant tas viskas iszsipildintu ko ji geidže.

Selmikara atsikreipe in jaunikaity, kuris sedejo szale jos, susimaiszius tare in ji:

— O mano karalaiti, asz misliju jog tu mane myli, o kad ir da teip miletum tai ne gali; myliu ir asz tave, nes kas isz tos musu meiles? Turime laukt ir dorei myletis pakolei

kaip kitaip Dievas ne pervers o asz tave milet ne pabaigsiu igi pabaigai mano gyvenimo ir pradejo abudu verkt.

Ebanas tare: Ko poni verki? ar ne privalai dziaugtis o ne aszaras liet czia ne reike verkt. O kas bus tada, jago kada turesite atsiskirt ant visados? Be to jau mes ir teip czia ilgai sedime, didelis laikas atsiskirt.

— O kaip esi nelabas paszauke Selmikara, ar—gi tu noretum idant teip greitai atsiskirtau su milima del manes asaba!

Mislijo vienok, jog Ebanas tai pasake isz szirdies ir tuojaus liepe vienai isz nevaluinku, idant uztiestu stala del valgimo vakarienes, kuri susidejo isz vienu vaisiu. Selmikara pati svetino karalaiti praszidama idant valgytu jago ja myli szirdingai. Ne uzmirszo ir apie Ebana ragino idant valgytu nes tas mate, jog czia buvimas ne bespezchnas, labai nerimavo. Po vakarienei nusimazgojo ir vela sedos ant savo vietos ir gere isz puikiu stiklu vyna uz sveikata vieni kitu.

Ne kures nevalninkes atprovijo ir tiktai pasiliko kelios, ka galejo dainuot ir grajite. Kada teip sau laika linksmi leidze, adbega jos vierniause isz nevalninkiu su didele baine ir tare in Selmikara.

— Pone mano! Mezuras ir da kiti uredninkai su daugeju murinu randasi bute ir isz paliepimo kalifo nori su tavim kalbet.

Karalaitis ir Ebanas tai iszgirdes, baisei persigando, rodos jog paskutine valanda prisiartino nes Selmikara patemijus ju baine apsimalszino.

Liepe nevalninkei, idant nuejus pasakitu Mezurai jog ne uzilgio iszeis priimtie. Tuojaus liepe ant langu uzleist langiniczes o kada iszejo, duris uzrakino su raktu. Norint jiji juodu suramino vienok drebejo isz baimes.

Selmikara liepe greitai del saves sode pastatyt del jos kede o teipos—gi ir nevalninkem liepe sestie, tada liepe praszit pas save ateigus.

Tuojaus atejo užiuiretojus nevalninku su dviem žemesneis uredninkais ir dvideszimts nevalninku puikei pareditu. Kada da buvo isztolo, tai jau Selmikarai atidave didele garbe ant ko ji sededama lengvai su galva linktelejo.

— Kokia gera naujiena del manes atnesze?

— Atsiunte mane muse galingiauses kalifas, ba be taves pone negali rimt. Ketina szita nakti pas tave atsilankit. Mane atsiunte pas pone supraneszimu ba jis tikrai atsilankis.

Kada tai Mazuras pasake, milima Kalifo, tada puole kaip ilga ant žemes, jog pasiduoda valei kalifo. Atsikelus tare:— Praszau taves idant pasakitum del galingiausio Kalifo, jog jio prisakima priimu su didele paguodone. Toje valandoje liepe nevalninkems sudavaditie daigtus pakajuose kur visada priimdayo Kalifa ir atsisveikindama su perdetojum nevalninku tare:— Žinok ir tai jog turiu pasidabintie laukiant mano pono, o tai ir valanda užtruks ir pasakikie, idant nesiskubintu su atejimu, pasakikie idant per koki laika butu kantrus, o asz jiam meilingai atliginsiu.

Kaip tik Mezuras atsitolino Selmikara tuojaus nuejo in pakaju, kur radosi karalaitis ir Ebanas o su didele gaileste, jog tures tuojaus atsiskirt. Suprato karalaitis ant jos veido ir tare:

— Pone, matau jog del manes baise naujiena atneszei ba kaip rodos turesime atsiskirt.

— Teip mano brangiauses, mano mileniauses, dusze mano dusze! . sunku del taves ir del manes! Matau ir numanau skaudejima szirdies tavo, nes tas pats ir su manim dedasi o ypacz dalitis meile su kalifu. Asz ne žinau kas su manim dedasi tame laike, kada nekenezemas Kalifas prie manes glamonesis! Tai kalbedama, pradejo verkt o karalaitis buvo kaip numires.

Ebanas, kuris trozko ka greicziause iszeitie isz pakaju, priverstas buvo juos ramit; kada vela inbego nevalninke nusi-gandus ir tare:

— Pone, mano! ne gaiszik laiko, szitai nevalninkai pradeda rinktis in buta palociaus kurie lauke atejimo Kalifo.

— Del Dievo! kaip dabar mudu atsiskirsim!— paszauke Selmikara. Ka greicziause nuveskie juos du, tare in nevalninke, ant galerijos kur bus igi ne sutems, o kada viskas apsimalszins, tada paslapta iszleisi. Tai pasakius suspaude ranka jaunikaiczio su drebejimu ir iszejo visa susimaiszius pasitikt kalifo.

Tame nuvede karalaiti ir Ebaną ant galerijos ir prasze idant be baimes lauktu, o kada atras tam tikra laika, tada juos iszves.

Karalaitis Perskas ir Ebanas kada atsitolino, nevalninke užmirszo abudu, jog nevalninke ketinus apie juos jaust. Apsidaire ant tos galerijos, ir labai nusimine, jog jago koke nelaimė del jiu atsitiktu, kad ne turetu per kur pabegtie. Szviesa kuria paregejo isz szalies daržo, patrauke jiu akis idant pažiuretie kas tai butu. Szimtas žibincziu kures murinai nesze, buvo priezaste szviesos. Paskui tuos ejo da daugiau senesniu murinu ka buvo sargais moteriu Kalifo, visi apzbraijiti. Pats Kalifas ejo paskui jiuos su Mezuru da ir kitu uredninku.

Selmikara lauke Kalifo sode turedama prie saves dvidezimts mergu labai patogiu, kurios buvo puikai paretos. Dainavo jos ir grajino. Milema Kalifo, kaip tik paregejo artinanti monarka, priejo prie jio ir puole ant veido prie jo koju. Nes mislijo su skaudėjimu: O! brangus mano, jago tu dabar matai stovedamas, kaip asz guliu prie Kalifo, tai tavo szirdis gali pliszt iszgailestes.

Priesz tave viena noretau teip nusizemint, tada mano szirdis neturetu tiek gailestes! Kalifas buvo apkvaites regejimu Selmikaros ir paszauke:— Kelkis ir prisiartink prie manes! Pikstu pats ant saves, jog per teip ilga laika taves neregejau!

Tai pasakes eme ja už rankos, dziaugesi isz savo mieliausios o potam sedos ant sidabrinio sosto, kuris buvo del jo

přitaisitas, pati sedo ant kedės priesz jį o nevalninkes visos aplinkui ant kedžių; tame laike jauni (Persijo ir Turkijos, vyrai, ka vaktuoje karaliu ir dideliu ponu paczes, tai visi išskapinti) išsiskirste po soda idant butu smagiau tarp mergu.

Atsisedias kalifas pradėjo in szali dairytis ir džiaugesi jog daugybe žiburiu ant jio priemimo dege; nes patemijo, jog langai dideles sales buvo uždengti, ir paklause apie priežaste. Buvo tai ticzia padaryta del kalifo, ba vos spejo tai pasakit, sztai vienu sykiu pasidare szviesu visuose languose, nes szviesa visokiu ugniu.

— O tu mano szirdies linksmybe ir už visas moteris patogiause! Matau jog tai del manes tai išzprovijei.

Dabar sugrižkime pas karalaiti Ebana, kuriuos palikome ant galerijos. Ebanas negalejo tam visam išsidiivyti, ba nieka dos ne buvo regejas. Karalaitis iz to nesidivijo ir nieko ne mate, kaip tiktai turejo akis insmeigtas in Selmikara, o kad buvo inmanes, tai butu peiliu perveres Kalifa kuris sotino savo akis patogumu Selmikaros.— Ka-gi maczis, tare, ilgiaus to ne nukensiu. Kada ta iztare, patemijo, jog sode pasidare sumiszimas ir abudo akis izverte. Viena iz nevalninkiu pradėjo dainuot meile daina, ka kalifas mislijo, jog tie zodzei dainos kiszasi jio asaba, nes milijosi, ba laike dainos misles Selmikaros buvo užimtos karalaicziu ir teip labai, jog apalpo ir no kedės nupuole, butu susimuszus nes merga spejo sulai- kit. Eme jiji ir nunesze in sale. Ebanas ka žiurejo no gale- rijos, dirstelejo iz nežiniu ant karalaiczio, nes prisieme didele baimė kada tas ant žemes gulejo kaip be žado. Tas dabar aiszkei suprato, jog karalaitis dege didele meile prie Kalifo mylemos. Pradėjo gaivint visokeis spasabais, nes ant tusz- czio. Da ne atveso iz savo baimes Ebanas, kad szitai Selmi- karos nevalninke atidaro duris ir inejo dvesuodama ir ne žino ka pradet.

Iszvede per mažas geležines duriukes prie upės Tigro. (p.58)

— Begkite ka greičiause kad tiktai spetau jius išleisti, Visi esame dabar didelem sumiszime, ir Dievas žino kaip tai pasibaigs.

— Del Dievo! kaip czia dabar eiti, atsake Ebanas grau-
du balsu. Prisiartink praszau ir dirstelek kokem stone randasi
karalaitis.

Nevalninke tai paregejus, nubego tuojaus jieszkot vande-
nio. Kada likos veidas aplietas, atsigavo. Karalaiti, tare in
ji Ebanas,— esame nelaimėje, pražusime jago czia ilgiaus
busime; pasikelk kaip galedamas, o begkime ka greičiause.

Nes nabagas teip buvo slobnas, jog ne galejo pats atsi-
kelt. Ebanas ir nevalninke padave jiam rankas, ir laikidami
už pažastu išvede per mažas geležines duriukes prie upes
Tigro. Kada gavosi iš namo kalifo, daejo ne toli kastines,
kure vanduo bega in upe. Nevalninke suplojo rankomis, ir
pasirode maža valtele, su vienu žmogum. Ne gaiszindami
laiko, sedo abudu in valtele, o nevalninke liko ant kraszto.
Kaip tiktai nusyre no kraszto, karalaitis ištrauke viena ranka
o kita uždejas ant krutines paszauke: O mano brangiause
prisiega, asz taves ne apleisu igi smert.

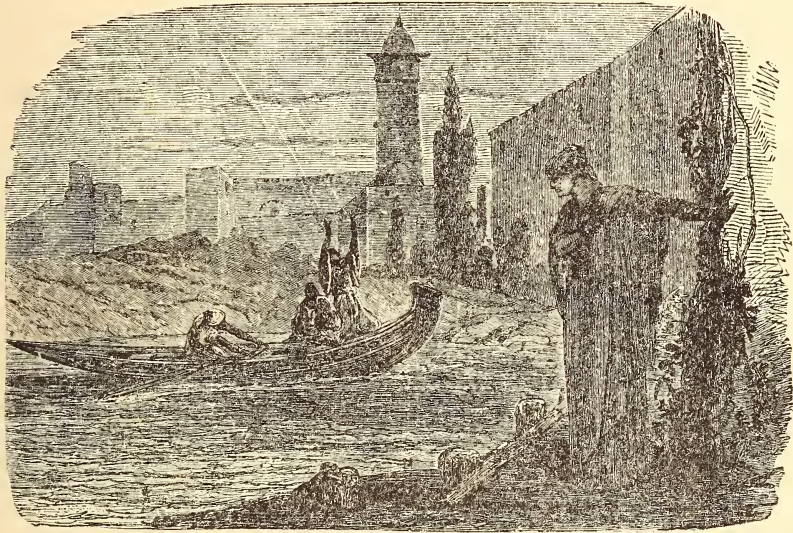
Tame laike parkelikas skubino varyt valtele, pakolei ne
inplauke in upe. Karalaitis buvo da labai slobnas, Ebanas
ji ramino ir pridavinejo drasa.

— Atsiminkie kuningaikszi jog kada pasikelsime, tai
da turesime gera gala namon: asz duodu roda idant pamestum
ta gailesti szirdies. Kada valtis sustojo prie kraszto, izlipo;
karalaitis teip buvo blogas, jog ne galejo toliaus žingsnio
nužengt, per—ka rupinosi Ebanas. Atsimine ant savo gilukio,
jog ne per toli turi savo pažinstama, tai su didele beda, vos
nuvede in ta vieta. Pažinstamas Ebano, prieme jiuos su
džiaugsmu. Po valandai paklause iz kur parkeliauje?

Ebanas numelavo, jog buvo su reikalu pas viena skoli-
ninka, ir kad tas jaunikaitis geide parodit, kur gyvena.
Potam pasake, jog užtrugde kitoki reikalai per ka turejo susi-

velit, o ant negilukio mano draugas umai apslobo ir ta priežastis liepe man paklabint in tavo duris, kaipo pas savo prieteli ir turiu vilti jog pavelsini pas save pergulet.

Prietelis Ebanas tai pasakaiti intikejo ka pasake, jog labai džiaugesi ir tuojaus norejo siunstie gydintojaus; nes Ebanas atsake už karalaite, jog jio liga reikalauje tiktai atsilio. O kad jau buvo velus laikas per-ka nuvede abudu in kita stuba ir velijo geros nakties.

Paszauke: “O mano brangiause prisiega” (p. 58)

Tokiam atsitikime biednas karalaitis norint užnigo ant valandeles, tai baisus sapnai ji vargino, ba nuolatos mate per miegus savo mylima prie koju Kalifo. Ant rytojaus Ebanas kuris norejo ka greicziause sugrižtie pas save, ba žinojo, jog namininkai labai rupinasi isz jio ne parejimo, ba jiam niekad os ne pasitaike kad kur turetų nakvot; labai anksti pabudo, ir atsi-veikiniias su savo prieteliu sugrižo su karalaicziu in miesta ir tai vos parsivilko drauge. Kada parejo pas Ebana, tas neleido karalaiczio idant eitu pas save, dave jiam atskire

stubele; o kad apie jį nesirupintu namieje nusiunte savo tarną idant pasakitu kur randasi. Turejo visa vigada pas Ebana. Karalaitis prasze Ebano, idant apie jį teip labai ne puolinetu ir nesirupintu.

Kada Ebanas apsižiurejo apie savo kroma papasakojo del savo familijos apie viska, kas tiktai dejosi palocije Selmikaros džiaugesi jog viskas gilukuingai nusidave ir dekavojo Dievui jog saugojo nog nelaines. Tarnai karalaiczio adbego in nama Ebano atimtie prisakimus nog savo pono o ne po ilgam atlanke jį dažinojo; perleido ant visokiu kalbu arti visa diena; vienok, norint linksmai kalbejo, ne galejo užmairsztie pareigos. Vakare norejo atsisveikintie su Ebanu ir eitie pas save, nes tas tikras prietelis mate, jog da buvo ne sveikas ir priverte idant pasiliktu igi rytojaus, o kad karalaicziui ne butu nuobodu, tai vakare pargabeno muzikantus idant grajiutu nes ta muzike, vietoje suramint tai jiam primine Selmikara ir da labiau pradejo slobt. Ant rytojaus jau nesiprieszino Ebanas sugrižimo karalaiczio pas save pasistorojo nesziklas su kuromis likos nunesztas pas save: pats ejo szale jio o kada buvo abudu pas karalaiti— jio pakajuje, Ebanas jiam perdestinejo, jog ta meile yra labai szkadliva del jio ir Selmikaros.

— Ach! brangus prieteliau,— paszauke kuningaiksztis, gerai tau teip sakit, nes ar asz tai galiu dabar atprast! . . . Asz žinau jog isz to gero ne bus, nes jau po laik, su taje meile in žengsiu in graba! Matidamas Ebanas jog ne prakalbins karalaiczio, rengesi namon.

— Mano brangus prieteliau, jago jau pasakiau, jog ne yra mano veike, naudot isz tavo rodu, ne palaikik tai už pikta ir ne paliauk del manes davinet rodas. Nieko daugiaus nog tavos ne reikalauju, tiktai idant dasižinotum ir man danesztum kaip laikosi Selmikara. Ba jago to nepadarysi tada mane rupestis papjaus.

— Brangus karalaiti,— atsake Ebanas, tas mažas apalpinas, nieko jei ne galejo kenkt o jago butu bloga, tada asz

per jiosios nevalninkes dažinotau. Kaip tiktai ka norint apie jia dasižinosiu tai tuojaus duosiu žine.

Ebanas paliko karalaite toje vilteje ir sugrižo pas save, kur lauke per visa diena nevalninkes Selmikaros, ar ne duos

Ebanas ir Persijos karalaitis.

kokios žinios, ta ne atejo. Rupinosi labai apie sveikata karalaiczio ir per tai namieje ne galejo nustigot. Nuejo per tai pas jin su noru idant suramint. Rado slobna, o prie jio

sedejo prietelei ir daktarai, kurie sau galva lauže ir ne galejo dasektie priežastes ligos. Kaip tiktai karalaitis paregejo Ebaną, nusidžiauge ir nusijuoke, iš ko dave jiam suprast, jog džiaugesi iš jio atėjimo ir jog daktarai nē gali atmintie jos ligos, ba visaip mine ir tarp saves ginczijosi. Netrukus visi pradejo skirstintis, teip, jog tiktai du vienu likosi su ligoniu, ir prisiartino prie jio, noredamas jio paklaust kaip jiam einasi. Karalaitis tare: Ar tu žinai, mano meile prie Selmikaros kas kartas didinasi o nežinodamas apie Selmikara suvis mano sveikata mažinasi o tas vėla, tevai mano labai rupinasi apie mane o ir daktarai galvas laužo. Asz kad primanitau tai visus nog saves nuvaritau, nes ka galiu padarit turiu kenst. Tu tiktai vienas esi, su kurio galiu pakalbet ir susiramint nes nieko priesz mane ne slepk meldžiu taves praszimo, koke naujiena atneszei apie Selmikara? Ar mateisi su jiosos nevalke, ir ka jiji tau apreiszke?

Ebanas pasake jiam, jog da nesimate, ka tas varkszas tuojaus pradejo verkt, jog žodžio negalejo isztart, teip ji gaillestis paeme.

Karalaiti,— paszauke už valandos Ebanas,— duokie sau pakaju ir ne bukie tokis gailus!. . . Del Dievo meldžiu taves, nusiszluostik aszaras tavo; gali czia ateitie katras iš tarnu o žinai gerai kaip turi sleptis su savo meile! Norint visaip ramino kaipo iszmintingas prietelis, vienok ne galejo nieka veikt.

— Brangus Ebanai,— tare truputi atsigai vines karalaitis niekas ne yra stone mano aszaru sulaikit, jago man eina apie Selmikara. Jago iš tos mano priežasties ketintu jiji numirtie; tada asz mažiausios valandeles ne pergyventau!

— Karalaiti! atitolink nog saves tais misles ka teip tave vargina, Selmikara da gyva: ne privalai apie tai rupintis. Jago apie tave ne duoda žinot tai gal del to, jog ne galejo iszrast tam tikro laiko, nes tikiuosi, jog szendien gausiu koki norint ganda, o asz del taves duosiu žinot.

Da pasakias kelis suraminanczius žodžius, atsisveikino ir iszejo.

Vos Ebanas parejo szitai ir nevalninke ineina Selmikaros, nes ant jiosios veido suprato jog ne labai gera naujiena atnesza. Paklausta apie sveikata ponios, tare:

— Tu man pirma apie savo ir apie karalaiczio pasakik sveikata, atsake nevalninke, ba asz tada labai apie judu rupinausi o ypacz apie karalaiti.

Ebanas apie viska papasakojo, apie ka tiktai norejo daznot: paskui jiji papasakojo kas pasidare Selmikarai.

— Jago karalaitis kentejo daug ir da kenczia, tai ir su mano pone tas pats dedasi. Kaip asz jus palidejus sugrizau in pakaju, kureme radau Selmikara apalpuse o norint jaje gaivino, nieko ne galejo veikt. Kalifas sedejo prie jios nuliudes; klausinejo visu nevalninku ypacz manes, ar nezinome priezastes jiosos ligos; nes visos laikemes, idant ne izduotie slapytbes. Visos verkeme, jog teip ilgai kentejo, ir visos gaivinome, kaip tik katra immaneme. Ant galo apie pusiau nakte atsikvotoje. Kalifas labai nusidziauge ir klausinejo Selmikaros no ko apslobo? Kaip tiktai jio balsa iszgirdo, suemus visa vieka puole jiam in kojės o pabueziavus tare:

— Szviesiausias pone, apsiskundziu ant dangaus, jog man nepavelijeji prie tavo koju numirtie, del parodimo tau, kaip tave didelei paguodoju.

— Asz tikiu, jog mane myli atsake Kalifas, — nes noriu idant del mano meiles ezedintum tavo gyvaste. Tu szendien turejei kame sau pasivelint; bukie ant toliaus saugesne ir kas tau ne tinka saugokis. Dziaugiuosiu neizpasakitinai jog tau geriau, ir rodiju, idant ezia guletum ir ne eitumei in savo pakajus ba galetu kas kenkt.

Tai pasakes, liepe atnesztie kupka vyno, kure jei dave iszgert, idant pasidrutintu; ant galo atsisveikines nuejo in savo paloci.

Kada atsitolino kalifas dave man ženklą idant prisartiintau, jį su didele gaileste iszkvotė mane apie jį. Pasakiau jėi, jog jau jį senei ezia nesirandat, o tada apsispakajino suvis. Asz vienok jėi ne pasakiau to, jog karalaitis buvo apslėbes, nes tai nieko ne maczijo, tik—tai paszauke:

— O mano karalaiti! iszszėdu visu linksmybiu ir raszkažiu, pakolei vėla tavė ne regesu!— Ilgai verke, o ant galė vėla apalpo.

— Daug vėla reikalavome laiko,— kalbejo toliaus nevalninke.— pakolei ne atgaivinome Selmikara. O kada atsikvo tejo, tariau in jaje:

— Mano pone, kiba tu nori numirtie ir butie priezaste kito smerties. Karalaitis yra sveikas, niekas, jam nesistojo, o jago noresi jį tankei matiitie tai galesi.

Tuo apsimalszino ir dekavojo už suraminima. Nes nuolatė rugojo ant to, jog buvo odalistka Kalifo kurio labai nekente.

Ant ritojaus liepesi persineszt in savo pakajus visi daktarai ant paliepimo Kalifo suejo ka ir pats netrukus adbege. Davinejo visokė gyduolė nes toš nieko nemaczijo o ir ligos daktarai negalejo pažint, o kada Kalifa pamate, da labiaus apslėbo. Ta nakti geriaus miegojo, nes kaip tiktai pabudo, liepe man eitie pas tave, idant dažinot apie karalaiti.

— Jau asz tau sakiau, kaip turesi— tare Ebanas; grizkie pati pas savo pone, ir pasakitie jėi, jog karalaitis teiposgi nori dažinot apie jiosos sveikata. Persergekie jiaje idant storotus save pergalet, idant jokis žodis isz jiosios lupu ne isz sprustu, ba jago Kalifas dažinotu, tai del mus visu butu galas.

— Asz ir to baisei bijaus,— atsake nevalninke; jau asz apie tai del jiosos užminiau o dabar vėla paantrisiu kaip sugrisziu.

Ebanas kuris ne senei buvo sugrizias no karalaiczio ne norejau tuojaus vėl eitie, o ir turejo savo loenus reikalus namieje. Kada buvo pavakaris nuejo. Karalaitis pats vienas buvo pakajuje, nes ne geresnis kaip rytmetije.

— O Ebanė.— paszauke pamates: esi mano didžiausiu prieteliu, ba matau kaip pasiszventiai del manes.

— Karalaiti.— atsake Ebanas,— ne kalbekime apie tai, praszau taves. Žinai mano pririszima del taves, asz duotau savo abidvi akis iszlupt už tavo viena, o ir gyvaste atiduot už tave. Nes ne apie tai turiu dabar su tavim kalbet; atejau tau pasakitie apie Selmikara, kuri atsiunte savo nevalninke idant danesztie apie savo sveikata ir dasiziotie apie tave. Gali dasiprast jog apie tavo sveikata viska ne sakiau, idant nesirupint Selmikara.— Ebanas apie viska pasake, ka tik girdejo. Karalaitis klause godžei kožno žodžio.

Ylgai sznekucziavo ir ne juto kaip buvo pusiaunaktis. Karalaitis prasze Ebano, idant prie jio pabutu igi rytojaus. Ant rytojaus anksti, kada Ebanas grižo pas save, paregejo einante pas save motere, ir pažino tuoju, jog tai buvo nevalninke Selmikaros, kuri atidavus “laba ryta” tare:

— Pone mano, atsiuncze tau pasveikinima, ir ateinu praszit taves no jiosios, idant ta gromata teiktumeis atiduot karalaicziui.

Prilankus Ebanas, eme gromata ir sugrižo pas kuningaikszi, vesdamas paskui save nevalninke. . .

— Ebanas inejas su jiaje pas karalaiti, prasze jiosos, idant priesz pakajui užsilaikytu ant valandeles ir palauktu ant jio. Kaip tiktai karalaitis paregejo ji nekantrei paklause ka jam apreiksz?

— Geriause naujiena atneszu kokios tiktai trokszi, atsake Ebanas. Myli tave taje pacze meile, kokia tu jia myli. Vierniause nevalninke Selmikaros lauکه priesz pakaji, atnesze tau gromata ir lauکه, idant pavelitai jei ineitie.

— Tegul ineina.— paszauke karalaitis su dideliu džiaugsmu. Ir tai pasakes, paszoko no lovos ir atsisedo.

Ebanas atidare duris ir invede siuntine Selmikaros. Karalaitis tuojaus jaje pažino ir gražei pasveikino. Ta inejus tare: Karalaiti, atneszu tau gromata ir žinau jog jiji visus

tavo sopolius išgydins. Tai pasakius padave gromata. Tas paemes, pabucziavo o atpeczetijias teip pradejo skaitit.

Asaba, kuri tau ta gromata paduos geriaus apie mane papasakos; ba nog to laiko kaip tave pažinau pati savim ne valdau. Vietos del savės ne randu ir tavo paveikslas nuolatoto mano akyse stovi. Tie mano žodžei paeina iš gilumos szirdies ir kožnas žodis aszaromis aplietas. Czia to visko ne galiu apraszit ka szirdis prijauczia. Myliu tave ir mylet ne paliausiu! Joki murai ne užlaikiš manes no taves. Paraszikię pas mane mano mielausę, jog tu mane myli, o asz ta gromata nesziösiu prie szirdies mano ir po kelis kartus ant ant dienos skaitisu. Bukie sveikas ir pasveikink nog manes Ebaną del kurio daug mudu esame kalti.

Karalaitis pora kartu perskaite gromata. Ebanas dave jiam suprast, jog nevalminke ne turi daug laiko idant laukt. Eme tuojaus reikalingus dalikus del raszimo ir parasze gromata tais žodžeis, nes su aszaromis:

“Buvau smertelnose mislese praskendes, kada aplaikiau tavo gromata. Tuojaus visi mano sopulei nuslinko ir teip man palengvino, rodos daktarai viso svieto ne butu tai padare. Kada išz tavo gromatos dažinojau apie tave, visi rupesczei nog mano galvos nuslinko ir visas džiaugiuosiu. Esmiu persiemes didele meile del taves ir ne galiu rimt be taves. Džiaugtausi labai idant galetau savo lupomis tau apie viska papasakot, o dabar per aszaras ne galiu daugiaus raszitie. Bukie Sveika”.

Potam Ebanui padave gromata, o tas užpeczetijias padave nevalminkei o toji paemus iszejo.

Ebanas ir drauge iszejo su nevalminke, o paejas galeli, nuejo in savo namus, kur mislino apie ta meile ir jog pats likos inpainiotu in tarpą jiuju. Apmislijo ir tai, jog Selmikara ir karalaitis turi labai sleptis su savo meile, o jago abudu ne susivaldys, tai visi dažinos. Mislijo jis ir tai, idant Selmikara ne butu mylema kalifo, tai jis darytu visas storones kad juos abudu padaritie laimingais, o kada joku daliku ne

padabna ir kad kokios, jiedu pražutu o ir jiam dovanot ne pareitu; reike ir man: pamintie, jog turiu pacze ir vaikus. Turiu asz, pakolei da laikas, nog visu atsikratit. Per visa diena rupinosi Ebanas, ant rytojaus nuejo pas karalaiti, idant jin perkalbintie ant pametimo tos dideles meiles. Visaip jiam perdestinejo kaip ir pirma, ir kad isz to gali jaje, save ir ji pražudint.

— Pone— tare Ebanas, czedikie savo ir jiosos gyvastiba tu tame karsztyje ne pameni kas isz to gali nusidet, pameskie ta viska, o žinau jog man deka vosi.

Karalaitis klause ne kantrei ir dave Ebanui iszsisznetekit in vales, nes ne galedamas dalaikit atsiliepe:

— Klausik Ebanai!. . . Ar tu misli, jog asz galiu susivaldit su taje meile prie Selmikaros! kurei paszvencziau savo gyvaste! Ji pasiszventino del manes ir ant savo gyvastes ne žiuri! O kad ir didžiause nelaine turetū patiktie, vienok myletie jiosios nepaliausiu!

Supyko labai Ebanas ant karalaiczio, paszoko staigai ir nuejo namon ir pradejo mislite ilgai ka czia padarit. Tame liake jio kaiminas atejo jin atlankitie, kuris ne toli gyveno turejo auksiniu daigtu kroma. Temijo jisai no kokio, tai laiko jog viernike Selmikaros labai tankei pradejo lankyti pas Ebana ir jog Ebanas nuolatos eidavo pas karalaiti; apie liga, ka visi žinojo, norint ne žinojo apie priezaste ligos per ka pradejo dasiprotet, ypacz ant Ebano, jog tas nuolatos buvo nuliudes isz to dasiprato kad tame turi kas norint butie. Tas tieze jiam užsimine, rodos apie viska žinodamas, paklause, ko teip tankei atsilanko Selmikaros vierniause nevalniuke. Ebanas tuom klausimu susimaisze, ir norejo trumpai iszsiteisint jog tai mažas daigtas.

— Kaip matau, ne esi del manes teisingu,— atsake kupczius— ir matau, jog del manes slepi ir dasiprantu dabar, jog tai ne mažas daigtas.

Ebanas matidamas, jog jio kaiminas nori dažinotie atsake.

— Teisybe, yra tai daigtas didelis. Norejau palaikytie slaptybeje, vienok turiu kaipo savo prieteliui apie viska papasakot. Asz to priesz tave ne privalau slept, nes žinau, jog tu ta užlaikisi slaptybei.

No pradžios igi pabaigos, viska papasakojo, kas stojosi tarp Selmikaros ir karalaiczio, ir dadave, žinai esiu už gera pastatitu palocije ir visam mieste ypacz tarp dideliu ponu ir poniu. Kas butu jago tas viskas iszsiduotu! Ar—gi ne pražutau su savo visa familije? Dabar matai kas mane vargina, nes jau apmisljau turiu daug skolininku nes ir pats esmiu kitiems kaltu. Turesiu nog visu atymtie ir atidavineti skoles, o kiek liks, keliausiu in Balsora, kur busiu teip ilgai, pakolei viskas apsimalszins. Tiktai tas mane labai rupina, kokis bus galas del Selmikaros karalaiczio: paszau Dievo, idant pažintu ta savo nelaimę; nes jago yra paženklinta nog Dievo idant Kalifas apie tai dažinotu, tai norint, asz nog jio rustibes iszsisaugosiu, asz ne misliju idant jie butu toki ne dorus ir mane in tai inkivinklotu. Juk ir karalaitis galetu prasiszsalint kaip ir asz, o viskas apsimalszintu, nes dabar kas kartas toji meile didinasi. . .

Kaiminas to viso klause ir negalejo iszsidivint, kaip driso Selmikara pasimilet karalaitije, budama milemiause Kalifo ba žinojo, jog ta meile ne tuojaus, tai, už kokio laiko tures iszsiduot.

— Tai isz to gero ne galima tiketis ir matau jog tavo rupestis yra tikra; kaip sakai, tai butu geriause prasiszsalint.

— Po tai kalbai, kaiminas atsiseveikines su Ebanu iszejo.

Vienok, kada, kaiminas ejo namou, tai Ebanas prasze labai idant apie tai niekam ne sakitu.

— Bukie spakainas,— atsake kaiminas,— asz užlaikisu slaptybeje,— norint turetau gvveste patrotint.

In dvi dienas po tai kalbai kaiminas ejo pro kroma Ebanu, ir matidamas uždarita, tikejo, jog ka sake tai padare. Noredamas vienok dažinot geriaus, paklause vieno isz kupeziu

del—ko kromas uždaritas? Kupezius atsake, jog tikrai ne žino ir jog ne kas kitas, kaip tiktai turejo Ebanas su koku veikalu iszvažiuoti in kelione. Ne reikalavo apie ka daugiaus klaust ir tuojaus parejo jiam ant misles karalaitis:

— Tu varksze!— pamislijo,— koki tu turesi galesti, kaip dažinosi apie tai? . . . Kas dabar tau apie viska daneszines? Ne žinau kaip tu del saves duosi roda.

Neturedamas svarbaus reikalo mieste ir noriut ne turejo dideles pažinties su karalaicziu kaip tiktai pora kartu pirkto nog jio auginsiu daigtu, pastanavijo ji atlankitie. Kada pribuvo pas jin, prasze vieno isz tarnu, idant pasakytu savo ponui, jog nori su juom pasikalbet apie svarbu dalika. Tarnas tuojaus sugrižes, nuvede pas karalaiti, kuris sedejo prie stalo pasiremes ant rankos. Atsimines, jog ta žmogu kur mate stoji, ir kada pasisveikino prasze idant sestu, o potam paklause ka per reikala turi.

— Karalaiti,— atsake kupezius, norint mane ne labai pažinai, asz—gi, noredamas parodit savo pririszima prie taves atejau danesztie apie svarbu dalika kuris kyszasi prie taves: tikiuosiu, jog už pikta nepalaikisi, ba tai del tavo gero.

Tai pasakes pradejo toliaus kalbet; No labai senei pasižinojau su Ebanu ir gyvenome su juom dideliam sutikime; asz žinau jog tu jin karalaiti pažinai ir jog jisai storojosi tau intikt visame. Asz žinau nog jio paties, ba priesz mane nesislepe, tas pats ir asz priesz jin. Asz dabar— ka tik, ejau pro jiojo kroma ir su dideliu dyvu macziau uždarita. Paklausiau vieno isz jio kaiminu, atsake, jog Ebanas atsisveikines su kaiminiais, iszkelevo in Balsora su kupeziszkais veikalais. Tas manes ne užspakajino, asz pastanavijau nusiduot pas tave, idant dažinot kas už priezastis jiojo keliones?

Karalaiczio veidas pradejo mainitis ir žiurejo susimaiszes in kupeziu, isz ko kožnas galejo suprast jog ta naujiena jin pervere ir už vandeles tare:

— Iš tikro ta naujiena yra skaudi dėl manes—Pradejo verkti ir vėla tare:— Ebanas, yra mano dideliu prieteliu ir dabar be jio nieka ne veiks ir jaučiu savo gala! . . .

To tiktai reikejo kupczini, ba pats daseke kokia meile dege karalaitis dėl Selmikaros.

Karalaitis valanda sedejo mislese praskendes, ant galo pakeldamas galva, paszauke viena iš tarnu ir tare:— Eikie pas Ebana ir paklauskie ko norint, ar tikrai jis iszkeliavo in Balsora. Skubinkis, ir greitai sugrižkie. Kada tarnas iszejo storojosi kupczius kuom norint karalaiti suramint, nes tas ne prileido; idant Ebanas iszkeliautu ir vėla intikejo jog tai gali butie, ba jiam sake apie tai.

Ant galo sugrižo tarnas ir pats pasake, jog Ebanas no dvieju dienu randasi kelioneje in Balsora ir dadave tarnas:— Kaip grižau adgalios, tai pasitiko su manim kokia tai nevalninke ir ne drasei paklause, ar ne esmiu vienas iš tarnu karalaiczio, kaip rodos turejo dideli reikala prie jius, ir prasze manes idant jiaje vestau su savim. Lauke jiji priesz— pakaji, ir rodos jog jiji turi gromata.

— Karalaitis liepe tuojaus jiaje invest ba tiktai mislijo, jog tai viena iš nevalninkiu Selmikaros, ir teip buvo: Kupczius tuojaus pažino, jog ta pati kure kelis kartus mate pas Ebana. In gera laika tropijo, ba karalaitis butu iš proto iszejas.

Karalaitis su džiangsmu prieme siuntine, o kupczius prasiszalino in kita pakaju idant ne perszkadint jiu dvieju kalbai. Nevalninke ne ilgai buvo iszejo,— paliko karalaiti su vis kitokiu kokiū rado. Akys jiojo tuojaus pražibo linksmybe, ka kupczius suprato, jog linksma naujiena atnesze nevalninke no savo ponios. Kupczius vėla atsisedo ant savo vietos prie karalaiczio ir tare linksmai:

— Kaip matau, karalaiti, turi didele pažinti palocije Kalifo.

Nusidivijas karalaitis, tare:— Iš kur tai žinai, jog turiu pažinti?

— Asz supratau isz to jog pažinau ta nevalninke.

— Prie ko gali prigulet, jago tu supranti?

— Prie Selnikaros, pirmutines milemos Kalifo,— atsake kupezius. Pažinau jiaje ir jiosos pone, kuri ne viena karta buvo mano krome. Viska teipos—gi numanau kas terp jius yra.

Tie žodžei labai karalaiti sumaisze. Tilejo kokia valanda ir ant galo tare:

— Tu man ta pasakei ka asz ne tikejau ir dasiprantu, jog apie viska žinai. Isz kur ta viska dažinojei? Papasakokie meldžiu taves!

Tada apie viska papasakojo: jog jiam Ebanas pasake kaipo prieteliui ir jog isz tos priežastes prasiszalino in Balsora ba bijojo rustibes Kalifo. Asz budamas geros szirdies pastanavijau jio vieta užstotie ir tau karalaiti visame butie pagelboje. Jago nori, prižadu tau vierniau ne kaip Ebanas tarnavo. Da ka pasakisiu jog asz esmiu drasesnis ne kaip Ebanas, ba asz gatavas del taves paszvenst savo gyvaste ir visa savo turta. Viska dalaikisiu slapytbeje. Žinokie karalaiti, jog turesi geresni prieteli ne kaip Ebana.

— Labai isz to džiaugiuosiu,— atsake karalaitis.— jog vela turesiu gera prieteli. Prisiimu tave prie saves ir su nieku nesislepsiu.

Ilgai da su savim rodavojo, kaip darit, idant žmonis nesuprastu, potam kupezius atsisveikines, iszejo.

Eidamas namon kupezius, rado ant uliczios gromata ir ta paeme, o kad ne buvo užpeczetyta su didele baimė pradejo skaityt:

“Dasižinojau nog nevalninkes jog Ebanas mus pamete; tuom nesirupink, atsiminkie ant savo sveikatos. Gal teip Dievo suredyta. Bukime kantrus tas ne perszkadije mudviem myletis. Sudrutinkie savo szirdi: jago ne yra perszkados, tai tas padrutina musu meile. Tegul mus tas ne baugina džiaugkimes viltei o loskavas Dievas dirsteles ant mus. Bukie sveikas”.

Kaip ta nevalninke iszejo, ir parejus pasake savo ponei, jog Ebanas iszkeliavo in Balsora, ta tuojaus parasze pas karalaiti gromata suraminante ir ant tu pedu padave tai paczei nevalninkei ir liepe neszt pas karalaiti ir ta eidama pamete.

Ejdamas namon kupezius rado gromata. (p. 71)

Kupezius labai isz to radinio nusidziauge, jog tures priezaste matytis su nevalninke ir atiduotie gromata in jiosos rankas. Vos perskaite, patemijo greitai einante nevalninke kuri dairesi in visas szales, o kada patemijo kupeziu, greitai prisiartino pas jin.

— Susimildamas, pone, atiduokie ta gromata kurie dabar rankoje laikai, ba tai asz jiaje pamecziau.

Tas rodos jios negirdejo kalbanczios, tiktai ejo sau namon, o kada inejo in savo nama, duriu ne uzdare, idant galetu nevalninke meitie. Ta paskui atseke, o inejus in vidu tare:

— Pone, ta gromata kuria radai jokios tau naudos ne atnesz, ba kad zinotum no ko ir pas ka raszyta, tai ne uzlakitum.

Pakol kupezius jei atsake, liepe idant atsisestu o potam tare in jaje;

— Na ar ta gromata ne yra raszita in karalaiti no Selmikaros?

Nevalninke tuom klausimu labai susimaisze, o kupezius ant to:

— Kaip matau, mano klausymas labai tave sumaisze zinok, jog tas mano klausimas turi didele svarbe ir asz ant tuszczio ne klausiu galejau tau atiduotie ant uliczios, nes tiezia tave parsiviliojau namon idant su tavim kalbet. Asz tau turiau kalbet viena daigta o tas yra jog tu sakei priesz savo pone, jog asz pakalbinau Ebana, idant tas prasiszalintu, o tai yra ne tiesa, ypacz draudziau ir visaip perdestinejau. Asz ne misliju del taves ilgai teisintis tiktai tau ta pasakyt, jog karalaitis pazinsta mane gana gerai. Ebanas, kaipo savo prieteliui, tai viska del manes pasake apie meile karalaiczio su Selmikara. Kaip tiktai dažinojau kad Ebanas iszbego, tuojaus nubegau pas karalaiti ir apsiemiau jiam visame butie pagalboje o teipos—gi ir del tavo ponios. Papasakok jei apie viska ka girdejei nog manes.

Nevalninke iszklause su dziaugsmu ir perprasziņejo kupeziu, jog jin kame uzrustino. Kupezius atidave gromata, ta paemus tuojaus nunesze pas karalaiti. Karalaitis labai dziaugesi isz gromatos ir tuojaus perskaites atrasze gromata ađgalios, o labai szirdinga.

Kada Selmikara perskaite gromata, tuojaus nusiunte nevalninke pas kupeziu idant tas ateitu pas jiaje. Kada atejo nevalninke pas kupeziu ir apie tai pasake, sudrebejo, pasirenge ir tuojaus ejo paskui nevalninke, nes teip drebejo, jog net nevalninke pažino ir tare:

— Jago tu teip bijei, tai ne gali eitie, ba supras visi ir ta da galetu patikt koke nelaine.

Kupezius sugrižo adgalios o nevalninke nuejus pas Selmikara, pasake apie baine kupeziaus. Ta vela nieko ne laukus, nusiunte adgalios mergina idant pasakitu kupezini kad pas save parsigabentu karalaiti ant nakties ba ir jiji atsilaukis.

Kada nevalninke apie tai pasake, kupezius tare.

— Tai ne gali but, asz in savo nama ne galiu priimtie ba tuojaus visi dažinotu turiu asz gale miesto kita—ne užimta kur gales be baimes suettie ir niekas ne dažinos, tiktai turesiu del teip puikiu asabu isztaisit. Szendien da ne yra velu, tai viska spesu padaryt. Kaip sugriszi, tai pasakikie savo ponei tegul nesirupina ir kantrei lauke vakaro, ka prisidžiaugs in vales.

Nevalninke iszejo. Kupezius tuojaus prižiezijo visokiu brangiū divonu ir stotku, sidabrinu ir auksiniu, ka ne ilgai trukus buvo keli pakajei iszredinti net žerejo. Kada viskas buvo gatava, nubego pas karalaiti ir apreiszke jiam, jog gales matytis sz vakara su Selmikara tas tuojaus paszoko kaip isz ugnies ir apsikabines kupeziu pabucezevo. Kupezius ne ilgai pas jin užtruko, atsisveikino ir sugrižes namon lauke vakaro. Vos suteme, jau karalaitis atejo slaptom uliczaitem ir abudu su kupeziūm nuejo in ta nama, kureme ketino pamatitie ta del kurios buvo atsidasves su dusze ir kunu. Kada atejo, kupezius paliko karalaiti, o pats ejo prieszais, pasitikt Selmikara. Ne ejo toli, ba vos keles uliczias perejo, paregejo einantes tris moteres, kuriu veidai buvo užleisti juodais szidinineis uždangalais. Suprato jis jog tai ne kokios kitos buvo, tiktai tos paczios, kuriu lauke. Kupezius dave ženkla, idant eitu paskui jin ir teip insivede slaptai, jog niekas ne patemijo.

Kada inejo in vidu, karalaitis priszoko prie savo milemos ir teip sukibo, jog per puse adinos ne pasileido.

Dvi nevalninkes prasiszalino in kita pakaju o teipos-gi ir kupezius, ba ne norejo butie svietskais meilu darbeliu, o kada apsidžiauge in vales. . . du vienu, užstiese nevalninkes stala ant kuriu visokiu valgiu pastate puikiuose suduose. Linksmi seditie prie stalo tryse ir gere už vieni kitu sveikata o kada buvo pusiaunaktis ir pats karsztis, iszgirdo baisu muszima in duris ir skambejima ginklu. Nutirpo besieduinkai, o nevalninkes tuojaus per užpakalines duris iszsmuko laukan, ta pati padare ir kupezius.

Kupezius parbego namon ir norint da galejo užmigt, tai ne akiu nesumerke, vaikszeziojo kaip numires, ba ne žinojo kas dabar nusidejo su meilinga pora o ir kas bus su juom? Kada praszvito, norejo užsedes ant arkljo bėgt, ba mislijo tikrai, jog Kalifas dažinojas apie Selmikaros meile su karalaicziu, o teipgi ta vieta kurioje radosi, tai atsiunte žalnierius idant abudu suymtu. Kada jau praszvito, paslapta leidosi uliczelems in nama kureme paliko meilinga pora nelaimi, o kada prisiarfino, rado duris iszlaužtas ir viskas viduje isztuszyta. Ne jokio auksinio, ane sidabrinio stotko ne rado viskas likos iszpleszta. Karalaiczio ir Selmikaros teipos-gi ne rado ir ne paliko tu kuriuos buvo pažiezijas no kaiminu.

Dabar mate savo prapulti! Jau ketino eitie namon ir ruosztis in kelione, szitai kada iszejo per duris laukan, prieina prie jiojo žmogus ne pažinstamas ir liepe eitie paskui save ir kad isz to tures džiaugsma. Pamislijas valandele, ejo paskui ne pažinstama. Ilgai ejo, ba net igi Tigrio, per kuri persikele su maža valtele ir da gala paeja, rado stuba, in kure kada inejo, rado pora desetku vyrui sedincziu už stalo, ant kurio stovejo pleszkos su gerimu.

Tuojaus vienas isz tarpu jiuju priejo prie kupeziaus ir tare: Vakar buvome tavo name, kureme ne mažai naudojome: apsikroveme geru lobiu o ir paemem kokia tai meilinga porele kuria turime uždarity kamaraitije.

Ta jauna moteriszke, sakosi jog jiji yra koke tai komedijantka isz teatro nes mes netikime ba ant josios paredu kožnas suprastu, jog tai pacina isz auksztesnio stono, o tas vyras tai rodos bus jiosos jaunikis. Mes tave pas save pakvietem del to idant del mus papasakotum tikra teisybe kas jiji užviena, o tada tavo sugriebtus daigtus esane gatavi sugražintie noriūt ne visus ba jau ne kuriuos pragereme. Kupezius suprates, kas tai per žmones ir iszgirdeles, jog randasi jiu rankose karalaitis su Selmikara, prakalbejo in jiuosius:

— Kaip matau esate puikus vyrai, jog pripažinot apie viska, tai ir del jius nieko ne slepsu, ba žinau, jog jius niekam apie tai ne pasakisite. Ta jauna, patoga moteriszke yra tai mylimiause musu Kalifo, o tas jaunikaitis

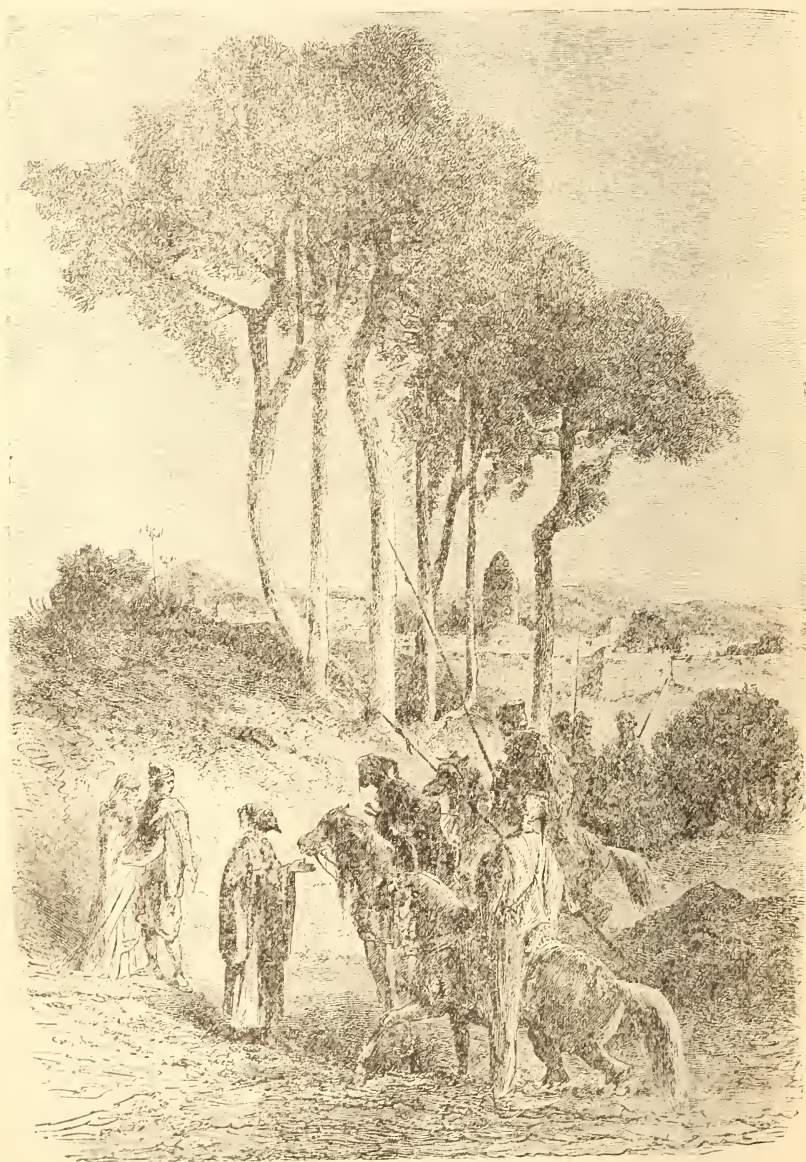
Kupezius ir pleszykai.

yra karalaitis iš kraujo Persiszkų karaliu, o kas juos — du pas mane atvare tai jiuju locna meile kur mislijo sau smagei nakti praleist, nes jius perszkadijot.

Kaip tiktai pleszikai apie tai iszgirdo, tuojaus atidare kamaraite ir puole in kojas Selmikaros, praszidami atleidimo už jiuju nedorybe o tas pats ir karalaiczio. Tuojaus iš pulko vyriauses, liepe pabalnotie tris arklius del kupeziaus, karalaiczio ir del Selmikaros, o teipos—gi užkraut ant arkliu iszplesztus daigtus norint ne visus o per Tigra su pergu, paleido ir tuojaus vyresi no kraszto. Tame, kada tie skubino sijot, pasitinka su žalnieriis Kalifo ir viresnisis prisiartinias liepe sustot. Tada pažiurejo ka jie turi su savim ir paklause kas už vieni. Kupeziaus pradejo teisintis, nes jiam nesiseke tada Selmikara eme vyresniji in szali pasake; jog jiji buvo pas savo pažinstama pone atlankit jiaja ir jog iszejo paslapta sugriždama apslobo ir tie du žmones jiaja pajodina; ant galo prisipažino, jog jiji yra Kalifo mylima. Kaip tiktai viresnisis tai iszgirdo, tuojaus puole kaip ilgas ant žemes ir perpraszi-nejo už savo drasa. Kada atsikele no žemes, inbruko Selmikara in ranka ne matant žalnierems gera krepsziuka piningu auksiniu ir prasze idant niekam apie tai ne sakitu. Tas prižadejo ta viska užlaikite slapybei.

Selmikara jau ne sedo ant arklio ba buvo ne pertoli savo palociaus atsisveikino nevos szaltai su likuseis ejo pas save. Kupeziaus—gi papasakojo žalnierems, jog tie daigtai yra jiojo locnaste o kuriuos nog plesziku atpirko ka jiam buvo pereita nakti iszplesze. Viriausis pripažino jiam teisybe ba girdejo jog vagei praeita nakti buvo tai padare. Tuojaus juos—du paleido ir nutrauke toliaus.

— Kada parejo abudu namon pas kupeziu, ne leido karalaiczio idant tas grižtu pas save, tiktai prasze idant užilaikytu igi gerai ne sutems. Tame adbego tarnai karalaiczio jieszkodami jiojo su didele baime, ba ne žinojo kur dingo. Karalaitis juos apspakajino trumpais žodžeis ir liepe eitie

Kupezius pradejo teisintis, bet jį nesiėkė. (p. 77)

namon— pasakitie motinai idant nesirupintu, o kada suteme nuejo pas save.

Už dviejų dienu, adbego nevalninke su dideliu stroku pas kupeziu ir tare drebedama: Brangus pone! mano ponia patiko didele nelaime. Dvi nevalninkes nukorojo Selmikara už nepaklausima, tos jiaje pamate; viena nuejo pas Kalifa ir apie viska pasakojo; darikie roda abudu su karalaicziu idant galetumete ka greicziause prasiszalint, ba ne ilgai— trukus Kalifas atsiusns žalnierius idant judu suimtie.

Tai pasakius iszejo, o kupezius tuojaus paeme kepure ant galvos, bego užkaboreis pas karalaiti. Inejas pas jin rado rimojenti ant stalo, nes tuojaus paszoko o kupezius greitai papasakojo, kas per nelaime kabo ties jiuju galvomis ir kad ka greicziause pagriebes už brangių daigtu begtu, ba ilgai ne galejo vilkint. Paeme ant greitos piningu ir visokiu brangių daigtu, apleido pakajus niekam nieko ne pasakes paskubino pas kupeziu, kuris turejo pora geru arkliu ir kelis tarnus leidosi isz pradžios keliu o potam girioms.

Kada keles dienas radosi kelioneje, likos užklupti per razbaininkus, o norint drasei ginesi, vienok kada tarnus užmusze sueme karalaiti ir kupeziu, daigtus, piningus o ir drabužius ateme teip jog nuogus paliko ant kelio o patis nutrauke in savo kavones. Ant jiuju gilukio, rado tuosius vienas mielaszirdingas žmogus, o kad ne toli in jojo nama, parsivede apgintus pakelevingus pas save. Karalaitis no tu visu pajiegu labai apsirgo ir galima buvo numanit jog isz tos ligos ne iszeis. Ir teip buvo pasirges pora dienu sunkei potam ateme jam kalba ir numire.

Kupezius tuojaus nusiunte pas motina, nebaszninko su taje galinga del jiosios naujiena. Žiuoma kaip motina, iszgirdus apie smerti sunaus apalpo ir gera valanda lauke, pakolei ne atsikvotoje, o kaip gerai iszsiverke užsieme szermenimis vienatinio sunaus.

Visam mieste dagirdo apie smerti karalaicžio, o jago ta žine kožna užeme ar-gi ne galejo apie tai dagirstie ir Selmikara.

Likos užklupti per razbaininkus. (p. 79)

Sultonas dažinojias apie nedorybe savo mylemos dideliu piktumu užsidege ir tuojaus prisake perdetojui nevalninku idant tas nuejas su keleis žalnieriis pas Selmikara atvestu.

Tame laike daėina žine Selmikarai, jog jiosos myliniausės karalaitis numire ir kada žahierei apstojo jiosos paloci ir perdetojus nevalninku ejo in jiosos pakajus, Selmikara jau gulejo isztisa ant ranku savo nevalninkiu ir vos girdetu balsu sznabždejo varda karalaiczio ir kada inejo siuntinis no Kalifo Selmikara numire.

Perdetojus nevalninku tai pamates, pastovejo valandele ir tuojaus skubino pas Kalifa apreiksztie ta smutna naujiena. Kalifas tame laike sėdejo ant sosto laukdamas savo milemos ir ruke pipke, ant ilgo cibuko. Kada perdetojus inejas pasake apie smerti Selmikaros, Kalifas puole no sosto tiesiog ant cibuko net sau per gerkle szirdi dasieke ir tuojaus atliko.

Pasidare didelis sumiszimas isz smerties Kalifo ir jiojo mylemos. Ne ilgai vilkinus iszmurijo ant kapiniu puiku ant—grabi po kuriuom ketino palaidot Kalifa ir Selmikara, nes su vis kitaip stojis. Kada sudejo kunus muritam sklepe, nevalninkes Selmikaros, turedamos ir po smert pririsziina prie savo ponios, o noredamos idant szale jiosios stovetu grabas ne kenzemo Kalifo, papirko sarga kapiniu, tas Kalifa užkase po žeme o szale Selmikaros pastate graba kureme buvo kunas karalaiczio. O norint už gyvaste turejo sleptis su savo meile, už tai dabar guli sau vienas szale kito pakolei ant paskutinio sudo ne atsikels.

Szитай pabaiga historijos—tare Szeherazada o kad da toli buvo igi dienai prasze sultonas idant da viena papasakotu, nes gražesne ir ne teip gaile kaip ta pereita.

Szeherazada nesidave ylgai praszyt ba ir sesuo Dinaržada prasze, tada pradėjo.

Istorije apie Karalaiti no Salos Vaiku Chaledano ir Badora Ciesoraite Chinu.

No karalistos Persu, reike plauktie laivu apie dvideszimts dienu, kur randasi vidurije mariu sala vadinama "Sala vaiku Chaledano. Ta sala yra padalita ant keliu puikiu valstiju, kuriuose randasi gražus miestai pilni žmonių, o kurias tai valstijes randino vienas galingas karalius Sahmas, kuris turejo ketures tikras paczes ir szeszės—deszimts sugulejju mergu. Sahmas turejo save už laimingiausia ant svieto monarka, o tai del—to, jog ne jokia karaliste jio negalejo užkabiinti. Tiktai vienas daigtas ji rupino o tai yra tas, jog norint teip daug turejo pacziu, neturejo vaiku: tas jin labai vargino.

O kada jautesi prie senatves, apsiskunde del savo veziro kas ji teip baisei rupina ir prasze, ar ne žino kokios rodos ant nevaisiaus.

— Kad Szviešiauses pone, butumei da jaunas tada gal ir koke roda atsirastu, nes dabar jau ir visa mandrybe svietiszka ne veiks. Geriause roda ant to yra Dievas! Reike Jio melst visuose rupeseziuose. Dievas pasidaboje laikais žmogu nukorot, nes jago Jio praszome, tada iszklausu musu praszima. Mano roda yra toke; davinet almužnas del ubagu, prisakitie del savo padonu idant melstusi ir paczem reike apie tai Dievo praszit o malda bus iszklausita.

Karalius Sahmas, prieme ta roda ir padekavojo už jiaje dideliam vezirui. Liepe iszsiuntinet in visas szalis almužnas teip del biednuju kaipo ir del tarnu maldavieciuju ir apgarsino po visa savo žeme idant melstusi ant intencijos, kad Dievas duotu sunu.

Sahmas apturejo nog Dievo ta, ko troszko, ba ne užilgo suprato ant vienos isz savo pacziu, o kuri in devinis menesius susilauke sunu. Ant padekavones Dievui, vela apteike biednus dovanomis, o po draugei visa žeme buvo linksma isz naujei užgimusio kuris po smertei tevo vieszpataus. Atnesze

naujėi užgimusi tevui o tas ne išspasakitinai džiaugesi ir dave jiam varda Zamanas.

Karalaitis Zamanas likos puikei užaugintu kaip ant karaliszko sunaus pristoje, ir kada turejo kelis metus, prieme gerus mokintojus ir pridave iszmintinga vadova. In moksla labai emesi ir kada turejo penkiolika metu, niekas su juom iszmintije ne galejo susiligit, isz ko karalius labai džiaugesi.

Kada užstojo ant szeszioliktu metu, karalius miledamas labai savo sunu, pastanavijo del jiojo pavestie karaliste. Ir tame dalike tare in vezira:

— Bijaus, idant mano sunus budamas be jokio užsiemimo ne iszdiktu: žinoma jaunas tai visokios misles in galva puola. Asz jau esmiu senas, tai pastanaviju del jiojo karalista pavest ba jau noriu pasilset po tiek metu vieszpatavimui.

Veziras ne norejo prieszintis jiojo valei, ypacz da pritare jog tai buvo gerai, taridamas:

— Szviesiausias karaliau, karalaitis da yra suvis jaunas ir kaip man rodos, tai ant jio metu butu per didele sunkinybe. Nes vela yra teisinga mislis vieszpaties karaliaus, jog gali be jokio užsiemimo iszdykt; nes norint tam visam užbegt, ar ne butu gerai ji apipacziuot? Stonas moteristes jauna monarka suvaldys. Potam prisiinsi ji prie savo rodos prie ko pripras ir žinos kaip randitis o tada matisi, ar jisai bus inpedziu.

Salmas palaikie savo ministerio roda už gera, del to—gi liepe paszauktie pas save karalaiti Zamana. Kada Veziras nuejo pas karalaiti tas labai nusidivijo, ba niekados tevas jio ne reikalavo per siuntini. Kada stojo priesz teva pasikloniojo ir stovejo su nuleistomis akimis.

Karalius pamates ta ne drasa tare:

— Sunau mano ar tu žinai kam asz tave pas save liepia szaukt?

— O ka asz galiu žinot?

— Asz tave ant to paszaukiaiu, idant tau pasakitie, jog tave misliju apipacziuot. Kaip tu misliji?

Karalins Sahmas ir Karalaitis Zamamas.

Karalaitis klause tu žodžiu su dideliu ne noru. Teip susimaisze, jog nežinojo ka atsakitie. Po valandai vienok ir tare:

— Szviesiausias karaliau, ir teve mano, teikties man dovanot, jago ant tavo noro tuojaus ne galiu atsakit, ba nesi-tikejau ta iszgirst. Igi to laiko, da apie paczevima ne nemis-lijau. Žinau ir apie tai, jog moteriszkes yra perkitre ir pilnos piktibiu visokiu. Asz ne iszsižadau moteristes, nes turiu da apie tai ilgai mislyti pakolei insidrasinsiu ant apsipaczevimo.

Atsakimas karalaiczio užsmutnino teva. Ne norejo pris-pirt prie apsipaczevimo ir tare:

— Asz tuom laik ne vereziu nes tiktai duodu tau roda idant isz laik pamislitum apie tai ir kad turetum po savim patamka kuris po tavo smerzei užimtu sosta. Daridamas del taves ta džiaugsma, padarisi ir man po draugei ba matai ir asz esmiu senas o noretai pamatitie anuka— kuris vieszpataus po tavo galvai.

Sahnas daugiaus nieko ne pasake Zamauui. Ant visokiu rodu liepe sunui rasis idant isz laik pripratint.

Kada nog to laiko iszejo metai, vela in ji tare:

— Na ka, sunau mano, ar apmislizei apie tai ka mes praeita meta kalbejome? Ar szimet ta pati pasakisi ka ir pernai? Ar gal lauki mano smerties?

Karalaitis vela susimaisze ir ne ilgai laukes tare:

— Szviesiauses karaliau, apie tai tankei mislijau; ko ilgiaus mislijau, to labiaus atgrisau nog apsipacziavimo. Apmislijau apie tuos visus atsitikimus sviete, ka vis moteris-buvo priezaste ir ka jiosos piktybiu pridirbo, tai asz su mote-rimis niekad ne noriu but. Už-tai ne privalai karaliau ant manes pikt ir praszau del manes apie tai daugiaus ne minavot:

Tai pasakes iszejo greitai, ne laukdamas atsakimo savo tevo.

Kitas Sultonas, butu ne galejas isz piktumo susilaikyt ant tokios kalbos sunaus; nes jisai myledamas labai savo sunu nieka neatsake, tiktai pasiszaukes savo vezira tare:

— Paklausiau tavo rodos, nes Zamanas da yra tolimesniu nog apsipaczevimo ne kaip praeita meta kada pirma karta in ji tai kalbejau. Kalbinau vela, nes nieko ne galejau veikt. Dabar duokie man roda kaip ji ant to priverst?

— Szviesiauses pone, — atsake veziras, — reike turetie kantribe o viskas bus gerai; tegul da metai iszeina, o tada priverstinai reikes prispirt ir pasakit, jog naravas nori idant apsipacziuotu. Tada pats matysi, jog nog to ne atsisakis.

Sultonui iszrode tas laikas uz ilgu, nes turejo ant rodos veziro tikt.

Kada veziras iszejo, sultonas nuejo pas motina Zamano, del kurios seniau sake, jog nori sunu apipacziuoti o inejas tare:

— Atejau pas tave mano brangi, idant kaipo esi motina Zamano, megintum ir tu jin kalbintie ant zenibu, ba asz jau nieko ne galiu veikt ir ziuresime tada, ka ant to pasakis ar ir bus prieszingu.

Fatyma, (teip buvo motinos vardas,) kada pamate sunu prikalbinejo ant apsipaczevimo o ir peike, jog prieszinasi norams tevo, ant ko jisai atsake:

— Mano brangi motina, meldziu taves, idant man apie tai ne kalbetum, ba jago jus sprendzete, tai asz del jus abieju atsakai savo paklusnuma.

— Fatyma nieko ne atsake, ba ne norejo pikintie sunaus o po valandelei vienok paklause. — Pasakikie man sunau mano del ko tu teip moteriu ne kenti, o jago tu sakai, jog moteries yra niekiausios, tada esi ne iszmanus. Asz ne giriu visu, yra po teisybei niekam ne tikusiu, nes jago tu visas laikai uzniek tada ne zinau ka sakit. Jago tai rada kuingose, ka apraszo apie kokia nedora motere, tai turime ir apie visokius karalius apraszyta, jog buvo tironais ir zveriaus ne atstojo. Skaicziau ir asz daug apie tokius piktus monarkus o vienok uz kelis ne dorus visu ne peikiu. Ar-gi tu misliji moteriszke uz tokio niekadejaus buna laiminga? niekadods!

— Asz motinele visu moteriu ne peikiu. Yra daug teisingu, geru ir lagadnu. O kad duotu Dievas idant visos butu in tave panasziuos! Tiktai tas yra niekai jog žmogus tankiause apsigaua, ba ne žino ka per sutverima gauna. Ant galo norint ir noretau pacziuotis, kur-gi yra ta mergina? Asz žinau, jog tevas noretu, idant imtau katra isz dukteriu kaiminiszku karaliu, kurie kad tiktai užsikabintau, tai norint baisiause turetau imtie; kas gali del mane pasakitie apie jiosos buda ir prota? O gal puse skarbeziaus iszsemtu aut pirkimo visokiu niekniekiu. Tai kaip pamisliju apie tai, suvis akvata neima prie apsipaczevimo.

Ilgai da kalbino motina sunu, o matidama, jog nieka ne in veiks, dadave:

— Kaip matau, tai tu suneli po savim jokio patanko ne paliksi.

Tankei motina sunui in kalbinejo ženibas, nes tas kožna karta tvirtai laikesi.

Ant galo metas už ženklintas pasibaige, o karalaitis vela ta pati pasake jog ne nori pacziuotis. Ne tiktai karalius nes ir visi ministerei spire idant paczuotusi, tas nuolatos buvo užkietejime.

Matidamas karalius jog nieka ne veiks, baisei užsirustino ir liepe sunu uždaritie in tuszczia boksztu, duodamas tiktai lova ir reikalingus, kelis daigtus, kningas ir viena nevalninka už tarnu.

Zamanas tuom nesirupino ir su akvata nuejo in kalejima. Vakare atprovijo savo maldas, atsigule ant lovos ne užgesines žiburi.

Tame tuszcziam bokszte, gyveno dvase, kuriuos žmogus ne galejo matyt, arba vadinama geniuszas vardu Memuna, alukte Demryto, karaliaus pulko geniuszu. Buvo jau apie pusiaunaktis, kada Memuna parejo isz svieto. Kada patemijo mieganti karalaiti nusidivijo. Nes žiurejo jog nevalninkas miegti, prisiartino prie lovos ir žiurejo in mieganti karalaiti ir pati in save kalbejo.

— O sviete, kas per patogumas! po visa svieta prilaksčiau o teip gražaus jaunikaicžio ne teko matyt. Kuom jisai galejo prasikalst, jog ezia jin uždare!

Kaipo geniuszka tuojaus viska dasiprotejo. Memuna ne galejo prisotint savo akiu žiuredama ant jaunikaicžio: ant galo pabuczevus in abudu, veidus, užklojo su kaldra ir vela iszkilo in padanges. Kada jau buvo gana auksztai, iszgirdo ore koki tai balsa, arba oszima. Tuojaus pasuko in ta szali. Kada prisiartino, pažino, tai vienas isz geniuszu. Tas geniuszas vadinosi Danhasz Szamhuraszo, pažino teipos—gi Memuna, nes labai nusimine, kada jiaje pamate. Žinojo jis jog jiji turi didesne valdže už ji, del—to, jog iszpažinojo valdže Dievo. Meilei butu jisai apsilenkes, nes jau buvo už arti, ne galejo, o prisiartines tare:

— Galingiause Memuna—prasze— prižadek ant vardo didelio Dievo, jog del manes nieko pikto ne padarisi, o asz tau visame tarnausiu.

— Prakeiktas geniuszai,— paszauke Memuna, ka tu man gali gero ar pikto padarit? Vienok manes ne bijok.

— Patogiause pana, isz nežiniu mudu susitikome nes del taves galiu papasakot ne girdetus daigtus.

— Geniuszas prieszingas Dievui, teip toliaus kalbejo in Memuna:

— Tai—gi, asz tau pasakisiu jago teip geidi jog buvat Chinu žemeje. Nes kaip asz tau papasakosiu, ar manes ilgiaus ne trukdinsi, ba asz daug laiko ne turiu?

— Kalbek prakeiktas geniusze, paszauke Memuna,— ir nieko ne bijok. Už kokia tu mane laikai? Sergekis tiktai melo ba asz tau parodicze!

Danhasas priverstas kalbet; Brangi mano poniute, tiktai klausik. Karalisteje Chinu buna dabar karalium Gajuras ir turi duktere, kokios da nog sutverimo svieto ne buvo. Jokis liežiuvis ne gali apsakit, teip yra patogi. Plaukelei jiosos tamsus ir ilgi, net žeme siekia, o veidas jiosos ne apsakomai

gražus, dantukai kaip karielei perlinei o josios kalba, tai rodos sidabrinio varpelio balsas. Žodžiu kalbant, ne yra ant svieto gražesnes. Tevas teip jiaje myli, jog rodos ant ranku neszioje, Kad niekas prie jiosos ne prisitaikitu liepe tevas pastatyt septinis palocius, kuriuos sergsti aplinkui vaiskas. Tuose paluociuose turi visokia vigada.

Jiosos grožibe, pradejo pritraukinet isz visu szaliu galin-giausius karaliunaiezius ka norejo gautie jiaje už pacze, nes ne vieno ne pasidabojo ir kožnas nuliudes važevo adgalios. Tevui ne kurie patiko ir kalbino dukteri idant sau iszsirinktu, nes jiji atsakidavo.

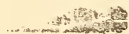
— Nori mane teveli iszleist, nes ar turesiu tokia vigada isztekejus kaip dabar turiu? - Ar turesiu tokius palocius kokius dabar turiu. Man prie tavės labai gerai ir niekeno ne noriu butie pati, ba vyru yra budu, idant jijuju klausit visame o asz to nenoriu. Kada viena karta atvaževo pas jiosos teva karalaitis labai patogus ir turtingas jau tevas norejo už jiojo iszleist, nes jiji tiktai trumpai atsake:

— Velit teveli ymkie peili ir mane nudurk, ne kaip turetiau teket!

Karalius labai ant jiosos užsirustino ir liepe jia, kaipo ne pilno proto, uždaritie in paskiriu pakaju, pridave del jiosos senas bobas už slugines. Ant galo ir karalaiezei paliove atsilankit, o karalius apszauke po visas žemes, jog jago atsirastu tokis gidintojus, ka jio duktere iszgydintu isz tos ligos, kad vyro užsimanitu, tada tam duktere atiduos.

— Szitai dabar žinai apie viska, kas Chinuose girdet asz tenais kas diena in jiaje žiopsausi ir ne galiu akiu prisotint ir susivaldint. Leiskimes in tenais o savo žigio nesigailesi. Kada tu pati pamatysi tai manes už melagi nepalaikisi. Jagu tik tai turi ukvata.

Memuna vietoje atsakitie, pradejo juoktis visa gerkle, ka Danhas nežinojo kas tai galetu butie, akis iszvertes žiurejo. Kada prisijuoke invales tare:

— Esi navatnas, nori tu mane inkalbet kas tau patinka. Asz mislijau, jog, tu man kas—žin ka pasakisi, o ezia apie koke tai mergina. Sarmatituneisi senas paiki ta kalbet. Ka tu dabar pasakitum, kada tau paroditau patogu karalaiti, no kurio asz ka tiktai dabar iszlekiau o kuri isz duszios myliu. Kad tu pamatitum, tai paduktum.

Pridave del jiosos senas bobas už slugines. (p. 89)

— Geriause Memuna.— tare Danhas,— ar pavelysi del manes pamatyt ir dažinot kas tai per karalaitis?

— Dažinosi ir matysi. Su juom tas pats stojosi, kaip su karalaite, apie kure pasakojei. Karalius norejo jin priverst apipacziuot, nes nieko negalejo veikt ir už tai dabar randasi uždaritas bokszte kuriam yra mano butine.

— Asz ne noriu ginczitis,— atsake Danhas.— nes tu mano brangiause, pavelikie man laikitis prie mano žodžio, ba žinau, jog ne vyro ne moteriszkes patogesnes ant svieto nesiranda.

— Tilek prakeiktasis.— paszauke Memuna.— asz tau da siki kalbu, jog gražesnio ant svieto nesiranda.

— Asz nesigincziju, nes geriause, nuleksiva in Chinus ir pamatysi, o tu paskui saviszki parodisi.

— Kam del manes tas žigis— tare Memuna: yra kitas spasabas, kuris mudu sutaikis. Tu atneszkie savo karalaitia ir paguldikie jiaje ant lovos szale karalaiczio. Tada suprasime katras isz jiu gražesnis.

Danhas tiko ant to su akvata; ir norejo tuojaus lekt, nes Memuna da jin sulaikius tare:— Palauk, turiu tau pirma parodit vieta, kur buna karalaitis idant žinotum kur atneszt. Nusileido abudu net prie boksztu, o kada Memuna parode, jog czia, ir tuojaus leidosi Danhas in Chinus.

— Netruko keliu minutu, o szitai geniuszas atnesze miegante karalaite. Memuna invade in boksztu ir pagulde szale karalaiczio.

Kada ta patogi porele gulejo, tarp Memuno ir Danhaso pakilo ginczas: tas gire savo, ta savo. Ant galo Danhas nutilo Memuna kalbejo toliaus:

— Na žiurekie žiopli! Ar—gi karalaitis ne gražesnis už jiaje? Graži tavo merga, asz ne peikiu, nes karalaitis daug gražesnis.

— Asz jau nesiginczisiu, nes mergina gražesne ir gana. Tu girk savo o asz savo.

— Ne asz ant to ne tinku,— paszauke Memuna.— czia reike da vieno kuris geriaus pasakis ne laikidamas ne už viena ne už kita.

Tuojaus Memuna treptelejo su koje in žeme, grindis prasiskire ir iszlindo baisus geniuszas, su viena ake, szlūbas ir su szeszeis ragais. Tuojaus puole Memunai in kojės ir paklause, ka pasakis del savo tarno?

— Stokie Kakaszka,— tare in baisu geniusza.— asz ta-
ve ezia pargabenau idant pasakytum teisybe. Žiurek ant
lovos ir pasakikie, katras gražesnis: ar jaunikaitis ar ta
mergaitė?

Iszlindo baisu geniuszas, kuprotas su viena ake. (p. 91)

Kakaszka žiurejo in abudu su divu. Ilgai žiurejo o ne
galedamas ant tikro padaritie skirtuma, tare in Memuma:

— Pone mano, ašz ne galiu sakit katras gražesnis vienas ir kitas kaip isz vienos formos! . . . Žiurau in ta, gražus, žiurau in kita ir gražus.

Norint da geriaus pažintie tai reike viena isz jiu pabudint o žiuresime ka sakis ir kaip tada iszrodis.

Ta roda Kakaszkos patiko; Memuna pasiverte in blusa, užszoko ant kaklo Zamanui ir teip skaudžei inkando, jog tas pabudo: sieke su ranka ant kaklo, nes blusos ne sugriebe Žinomas daigtas, jog karalaitis geniuszo ne mate, ba tai buvo dvasios, o tie žiurejo ka czia jis dabar prades.

Szитай pratrines akis, paregejo karalaite prie saves gulinczia. Mislijo jog sapnuoje pradejo czupinet ir geretis ta grožybe, kokios da ant svieto ne buvo mates. Dabar pradejo karszcziu drebet ir jau moteriszko sztamo nesibaisejo.

Norejo pabudintie, ne galejo. Ant galo pradejo bucziuot ir. . . ir. . . ir. . . czia ne sakisiu, ba patis dasiprasite.

Atejo vela jiam ant mislies, jog tai gal jiam isz vales tevo likos pasukta szita mergina, idant tikrai dažinot, ar sunus ne myli mergu. Pradejo visaip budint ne galejo. Vela nežinojo kas tai galetu but ir labai gailejosi, jog isz karszczio užsidejo su nežinoma mergina, o gal tevas žiurejo per koki pliszeli isz ko dabar juoksis. O kad turejo karalaite ant pirszto žieda, pamislijo:— Imsiu ta žieda, tai norint turesiu ant atminties o jei savo užmausu.

Kada nutrauke žieda ir ant savo pirszto užsidejo, užleido vela geniuszai sunku miega ant jiojo.

Kaip tiktai karalaitis užmigo Danhas ir pasivertes in blusa, inkando jei in papa, ta tuojaus pabudo atsisedo ir labai nusidivijo, kada vyras szale jiosos gulejo. Nes kada pradejo in jiojo veida temyt, ne galejo atsigeret, ba savo gyvastyje ne buvo teip patogaus jaunikaiczio regejus ir tuojaus jiane baisei pasimylejo. Pradejo ji budint ir kutent, nieko negalejo padarit; o jago karalaitis isz karszczio drebejo, tai jiji da labiaus. Budino visaip ir balsu szauke, nieka ne galejo pada-

ryt. Pradejo jin bučiuot be paliovos ne tik veida nes ir rankas ir paregejo ant jio pirszto savo žieda tada dirstelejo ant savo pirszto, paregejo vietoje savo žiedo, svetima. Ne galejo pamytie kokiū daliku tai pasidare. Nes jaute ir ant savės, jog lyg truputi sumueziinta, per ka apsižiurejus suprato jog kaip jiji miegojo, turejo jisai su jiaja atproviut rojiszka zobova. Vela budino, o kad nieko ne padare, pabuczevus kelis kartus tare: Miegok, tu mano saldžiauses, ryto užtai pasidžiaugsiva.

Tuojaus geniuszai ir jiaje užnigde ir po tam Memuma tare:

— Na ka? matai kas darosi?

— Na matai, jog tavo karalaitė ne yra gražesne už karalaiti?

Tame Kakaszka atsiliepe. Ir tas gražus ir tas, nes abudu gražiau bovijosi, net mano baisus kumas pradejo drebet ba tokiu dyvu da ne buvau mates:

— Tilek tu senas pleperi o tu Dauhasai paemes neszk isz kur parneszei ir žiurekie idant kitu kartu su manim nesiginezitum.

Ant rytojaus karalaitis Zamasas, pabudes anksti, apsidaire aplinkui, įieszkodamas gražios merginos, su kure nakti džiaugesi, nes kada jiosos ne buvo, pradejo murmet. Gerai kalbejau, jog mano tevas tiktai mane megino, tiek to džiaugiosiu isz to! . . . Pabudino tuojaus nevalninka, kuris da miegojo ir liepe idant ji redintu nieko daugiaus ne kalbedamas. Nevalninkas atuesze prausineja vandeniu karalaitis nusiprause, atprovijo maldas ir emesi prie skaitimo.

Kada valaudele perskaite, paszauke nevalninka taridamas. Eikie ezia ant provos! Pasakikie tu man kas atvede ta mergina, kuri szale manes gulejo.

— Pone!— atsake nevalninkas su dideliu divu,— apie kokia kalbi mergina?

— Apie ta ka atvede ezia nakti ir su manim gulejo.

— Karalaiti, prisiegiu, jog apie jokia mergina nieka nežinau. Per kur galetu ineitie, jago asz miegu ant slenkszežio o duris užrakintos ant triju raktu?

— Meluoji nevidone! esi pakalbintas idant mane už kvaila palaikit?

Tai pasakes dave viena per žanda, jog nevalninkas puole ant žemes. Ne gana da to, susparde su kojomis ir vos gyva paliko. Kada nevalninkas atsikvotoje, karalaitis vela priszoko prie jiojo, nes tas tare: Duok man iszeitie laukan, ant szviežio oro, o pargrižes apie viska papasakosiu.

— Na tai žiurek!— ba asz tave užmusziu!

Nevalninkas greitai iszsmukes per duris, užrakino, ir nubego tiesog pas karaliu. Karalius jau buvo pasiredias, kada nevalninkas inejo kalbejosi jisai su veziru ir skundes, jog ne galejo per visa nakte užmigt, teip jiam rupejo sunus. Nevalninkas kada inejo, puole kaip ilgias priesz karaliu ir pradejo kalbetie:

— Szviesiauses pone, bijaus apreiksztie ta naujiena, kure asz nedoras tarnas atneszu. Karalaitis sziryta pabudes nuolatos minejo kokia tai mergina, kuri prie jiojo ta nakti miegojo. Užpuole ant manes, idant jiam pasakitau, ir mane teip suteriojo, jog vos gyvas iszsmukau. Suvis rodos pradejo paikiot.

Papasakoję apie viska, ka karalaitis kalbejo, ir galima buvo suprast, jog teisybe kalba. Da labiaus susirupines karalius tare. Eikie vezire ka greicziause, pažiurekie pats kas tai galetu but, ir greitai del manes daneszsk.

Didis veziras iszpilde tuojaus prisakimus karaliaus, o kada inejo pas karalaiti, rado ji spakainei sedinti ir kuinga skaitanti: Pasveikines ji sedo szale ir tare:

— Pikstu labai ant jius nevalninko, jog teip labai iszgazdino karaliu ne doru daneszimu.

— Ir kuom teip iszgazdino? Asz turiu didesni gailesti ir piktuma ant to szuns vaiko jog ne juto kas czia daresi.

— Karalaiti,—paszauke veziras,—tegul Dievas saugoje, jago tai viskas ka pasake, butu teisybe. Adbeges nevalninkas pasake, jog jius pradejote paikiot, o asz suvis ant jius to ne matau.

— Gali but, jog teip nevalninkas pamislijo. Dabar—gi džiaugiuosiu jog tu atejei ir man turesi pasakitie, kur ta mergina dingo, ka su manim szia nakti gulejo?

Didis veziras akis pastate ant to klausimo.

— Ne žiurek ant manes karalaiti, jog asz akis pasta-
cziau ant tavo pasakos. . . Ar tai galimas daigtas, idant czia pas tave galetu kas gautis, per teip daug duriu ir teip daug sargu arba perlipt per nevalninka, kuris ant slenkszczio gulejo?

— Asz tavo kalbos ne klausau,— paszauke karalaitis su piktumu,— turi man pasakitie, kur dingo ta mergina, žinokie ir ta, jog czia esi vienas su manim ir turi manes klausitie.

Veziras persigando labai; jau pradejo mislyt, kokiu spasabu isztrukt ir ciela kaili iszneszt. Pradejo žodžius taikintie su didele pakara, ar jis tikrai mate ta merga?

— Teip macziau ir su jiaje gulejau o ir ir. . . Asz dasiprantu, jog tai jus pradze jog czia atvedet. Jiji gerai buvo per jus iszmokinta, ba norint budinau, nudave jog sunkei miega o kaip asz užmigau, tada jiji pabego. Tu žinai gana gerai, ba jiji turejo viska papasakot.

— Pone,— tare veziras,— prisiegiu tau ant Dievo ir pranaszo Mahomedo! jog tai ne buvo kaip tu pasakoji, ir jokios merginos pas tave ne atsiumtem. Kaip asz dabar misliju, tai turejo butie sapnuas.

— Ar ir tu czia atejei isz manes juoktis,— paszauke karalaitis;— ir tu man dristi in akis teip kalbet?

Nutvere tuojaus už barzdos trenke in žeme ir tiek dave vezirui kiek tik in jin tilpo.

Nelaimingas veziras per paguodone del karalaiczio isz kente plegas ir pamislijo sau:— Na tai—gi rots ne reikalingai inkiszau kaili: savo gyvastije to ne datiriau.— O kada paliove

muszt, tare veziras su aszaromis, meluodamas.— Tiktai ne muszk daugiaus, o ka tiktai reikalauji, padarysiu, ejsiu pas teva— karaliu ir viska pasakisiu.

— Eikie ir pasakikie mano tevui tuojaus, jog asz noriu su taje mergina apsipacziuoti, kuri su manim miegojo; nes pasiskubink ir atneszkie gera naujiena, ba asz tau spranda nusuksiu ir visa barzda nupesziu.

Veziras žemai pasikloniojas, iszejo, o iszejus sunkei atsiduso.

Kada stojo pries karaliu tai suvis vargingai izrode, jog kožnas galejo dasiprotet.

— Na ka.— paklause karalius kaip ji tenais užtikai?

— Szviesiauses pone,— atsake veziras,— ta ka nevalninkas sake, yra tikra teisybe.

Tame apie viska papasakojo ir kad ne mielaszirdingai liko sumusztas, ka vos atsiprasze.

Karalius da labiau susirupino iszgirdes ta naujiena apie savo sunu kuri szirdingai milejo: noredamas da geriaus dažinot, nuejo pats su veziru.

Karalaitis Zamanas su didele paguodone prieme savo teva. Karalius atsisedo ir liepe karalaicziui, sestie szale saves, o kada uždave kelis klausimus, gavo iszmintingus atsakimus. Girdedamas teip kalbanti sunu, žiurejo nuolatos in vezira, ba mislijo jog teip ne buvo kaip veziras pasakojo.

— Sunau mano, tare ant galo karalius,— praszau taves pasakik man, kas tai per pana, kur, kaip man pasakojo, ketinus su tavim ta nakti gulet?

— Szviesiauses pone ir teve mano, meldžiu taves, idant ne daugintum mano smutko, o ka greicziause duotumet man jia už pacze. O norint biaurinausi pirma moteriu, nes dabar ne galiu susivalditie teip man ta graži pana užeme galva jog ne dalaikisiu. Duokie del manes jiaje o asz taves klausisiu visada.

Karalius iszgirdes tai, labai susimaisze ir nežinojo ka atsakitie, ba tikrai mislijo, jog pamete prota, ant galo tare:

— Sunau mano, asz to negaliu iszmanit ir nežinau ka tau atsakit. Asz apie jokia pana nežinau apie kuria tu pasakoji. Jagu czia koke pas tave buvo tai ne isz mano prisakimo. O ant galo, kas dristu be mano pavelijimo czia pas tave atvest? Niekas tai ne galejo but, kaip tiktai sapnas; užsistana-
navik gerai, praszau taves!

— Szviesiauses pone ir teve mano,— atsake karalaitis bueze ne gadnu tavo losku idant tavo loska niekintau; nes praszau taves brangus teve mano teiksiesi kantrei paklausytie mano apsakimo ir tada pats apsudikie.

Tame karalaitis pasakojo apie viska o idant teisybe patvirtint, nusimove žieda no pirszto ir tare:

— Sztai yra žiedas, kurio da ant mano pirszto niekad os ne matei; teiksies apžiuret o tada ir tikesi.

Intikejo tevas ka sunus kalbejo, ir ne turejo ka sakit, tame po valandelei karalaitis tare:— Szviesiauses pone ir teve, teip jiji man prie szirdies prilipo, jog negaliu užmirsztie? . . Praszau pas tave teveli, pasigailek manes ir sudarikie teip, idant jiaje galetau tureti.

— Isz tavo sunaus pasakos, ir to žiedo pradedu intiket jog ka sakai tai turi butie teisybe. Duotu, tai Dievas idant ir asz galetau pamatitie ta mergina, tada su tavim drauge džiangtausi. Nes kur jiosios dabar jjeszktot. Koki u spasabu jiji czia galejo ineitie pas tave, be mano žinios ir pavelijimo. Kam jei reikejo pasirodit ir vela iszeitie, ar tikrai tave in liga in stumtie? Asz to nesuprantu mano sunau, o jago jiosos nera sime tai mudu abudu rasime pakaju grabe. Eikime suneli su manim drauge, rupinsimes abudu; tu del to, jog myli pana o jiosos ne turi, asz vela jog tau niekame ne galiu palengvint.

Karalius iszsivede sunu isz kalejimo, ir paeme in savo paloci kur karalaitis ne ilgai trukus inpuole in liga. Karalius sedejo prie jo ir visus reikalus savo žemes pavede vezirui.

Paliksime karaliu su sunum o nusiduosime pas Chinu karalaite.

Kada teip dejosi staliczioje karaliaus Zamano. Kada Danhas nunesze karalaite in jiosos pakaju, kureme jios tevas buvo jiaje uzdares, o kada ant ritojaus pabudo, pradejo dairitis aplinkui jieszkodama savo mylimiausio su kuriuom nakti praleido ir teip dziaugesi, nes kada prie saves ne rado, baisei kliktelejo, jog net moteriszke kuri jei tarnavo pribego, ir paklause jiosos kas pasidare?

— Pasakikie tu man,— tare karalaite,— kur dingo tas jaunikaitis, kuris su manim szia nakti miegojo.

— Karalaite—, atsake moteriszke, asz tos tavo pasakos nesuprantu.

— Kaip tai ne supranti? szia nakti gulejo su manim vienoi lovoi labai patogas karalaitis; dziaugiausi su juom ilgai ir norejau pabudint, nes ne galejau; kur dingo! sakik man?

— Karalaiti, kaip matau iszjuoke mane.

— Asz taves neiszjuokiu,— atsake karalaite,— noriu tikrai zinot, kur dingo.

— Nes brangi karalaite, czia niekas nebuvo— asz nieka neinleidau ne nemacziau.

— Karalaite teip induko, jog szoko prie moteres nutvere uz plauku ir su kumsczia pradejo muszt, o nuolatos szauke. Pasakik tu man prakeikta ragana, kur dingo karalaitis, ba jago ne pasakisi, tai asz tave gyvos ne paleisiu.

Vos ta zmona gavo isz jiosos ranku isztrukt, o kada isz truko, nubego pas karaliene su verksmu ir kruvinu veidu ir paszauke:

Ziurek szviesiause pone, kaip mane karalaite apmusze ir kad ant giluko ne butau pabegus, tai gyvos ne butu palikus.

Czia papasakojo apie viska, ka tiktai karalaite sake, o ant galo dadave:— Kaip asz misliju jos protas likos sumaiszitas! Eikime drauge szviesiause poni o pamatisite kokiam stone randasi musu karalaite.

Karaliene ne ilgai vilkino, nuejo drauge su moteriszke.

Kada motina inejo in karalaites pakaju, rado jiaja prie proto o sedus szale jiosos pradejo iszmetinet dukterei, jog teip ne grazei apsiejo su motere, ka del jiosios augszto stono ne tinka.

— Kaip matau tai ir tu motina atejei mane naravot, o asz tiesog sakau: Jago ne atvesite ta jaunikaiti su kuriuom szenakt miegojau, tai asz sau gala pasidarisiu.

— Ne suprantu to ka kalbi.

Kaip tai! ar asz esmiu kudikiu jog man norite inkalbet? atveskite ka greicziause ta jaunikaiti!

Adbego ne uzilgo ir pats karalius, pradejo abudu su paczia ramintie dukteri nes, nieko nepadare. Baisei susirupino karalius su paczia, ir iszejo, tuojaus suszauke savo rodininkus ir tare in jiuosius:— Jago katras iszgidintu mano duktere tai atiduotau uz paczia ir po mano smerties apimtu karaliste.

Vienas terp rodininku, pasigodejo ant dukteres ir karalistos, o priektam mokejo raganaut, tikejosi, jog gales tai sudarit, o jau buvo ne jaunas ir tas tai stojo priesz karaliu.

— Asz meginsiu vieszpats karaliau!

— Gerai, paveliju ant to, atsake karalius.— tiktai zinokie tai, jog jago ne iszgidinsi, tai bus po tavo gyvenimui.

— Jago asz nesitikeczia iszgidintie, tai ne apsiimciza.

— Ne tik su tavim teip butu nes ir su kožnu, kuris ne iszgidintu.

Karalius pats invede in pakaju karalaites. Ta tuojaus uzdlenge akis kada pamate sena ministeri szaukdama:— Karaliau ir teve mano! Kam tu invedi pas mane ne pazinstama vyra, juk zinai, jog mums musu viera uzdraudze ziuretie in vyrus.

— Mano duktere, ne privalai piktintis isz jio atejimo. Yra tai vienas mano ministeriu, kuris nori tave imtie uz paczia.

— Brangus teve, tai ne yra tas pats, kuris del manes dave szita zieda. Jago to jaunikaiczio ne gausiu, tai kitokio ne noriu.

Liepe astrologa nukirst, trumpai kalbant, visokiu gidintoju astrologu, juodakningiu pražuvo apie du szimtai. (p. 102)

Ministeris mislijo, jog jia ras be proto, o tuom laik pamate jog nieka nepadarys puole in kojes karaliui ir tare:— Szviesiausės pone czia mano roda nieka nepadarys. Ne yra gyduoliu ant jiosos ligos: dabar mano gyvastis yra jusu rankose.

— Karalius perpikes baisei, liepe ministruui nukirst galva.

Palaukes karalius keles dienas liepe apgarsintie per rasztus, jago kur randasi kokis gidintojes, astrologas arba juodakningis o kuris iszgidintu duktere jio, gaus jiaje už pacze ir po jio smerczia apyms karaliste, o jagu ne iszsigidintu, tai bus smerczia korotu.

— Stojo ne poilgam astrologas ir po draungiai juodakningius, kuris liepesi nusivest in pakaju karalaites. Astrologas iszeme isz krepshiuko, ka turejo po pažaste, visokiu žoliu ir smilkinicze, liepe atnesztie ugnies, ka matidama karalaitė paklause kam tai viskas bus.

Pone,— atsake astrologas,— viskas tai darisis ant iszvarimo piktos dvasios kuri tave kankina.

— O tu prakeiktas raganiau, paszauke szidijencziu balsu,— ar misliji, jog asz to visko reikalauju? pats esi velniu apimtas ir esi paiku gyvuliu. Jago esi teip galingu tai pargabenkie man ta jaunikaiti kuri asz myliu, o tada apturesi loska nog manes.

Tai iszgirdes astrologas, sudejo in krepshi žoles ir visas prietaisas norejo begt, nes nevalninkas nutvere už apikakles ir nuvede pas karaliu. Kada stojo tare: Szviesiausės pone asz mislijau jog jiusu dukte turi savije pikta dvase, o czia suvis kitaip, ba reike jei duotie ta vyra kurio jiji geidže.

Tai iszgirdes karalius, liepe astrologa nukirst, trumpai kalbant, visokiu gydintoju astrologu, juodakningiu pražuvo per trumpa laika apie du szimtai o jiu galvos ant vartu miesto buvo sukabintos.

*

*

*

Penetoje karalaites (monka) turejo sunu vardu Marzavanas o kuris drauge su jiaje viena kruti žindo. Labai jis gražei gyveno su karalaite— kaip brolis su sesere o ir apie vienas kita ne galejo užmirsztie kada suaugo ir toli vienas nog kito gyveno. Buvo tai akivas ir prie visko tikes, ba ne tiktai buvo mokintu, nes nusimane apie astrologije geomanije (gulnicze.) Teip jis laikais nuburdavo, jog kito tokio ant svieto ne buvo.

Tame laike, kada su karalaite teip dejosi, sugrižo pas motina Marzavanas, o kuris arti gyveno staliczios mieste Chinuose. Labai nusidivijo, kada paregejo daug galvu užsmeigtu ant vartu miesto. Kaip tiktai inejo in stuba, paklause, kas tai gali but? Tuojaus motina apie viska papasakojo.

Išklauses motinos užmine, ar ne galetu jis paslapta matytis su karalaite? Motina pamislijus valandele tare: Dabar mano sunau, ne galiu tau tiktai prižadet, nes ryto apie viska dažinosi.

Ant rytojaus, nuejo žinditoje, pas vyresni ant nevalninku paprasze, ar ne pavelitu atsilankitie jei su jios duktere kuri nori matitie karalaite, ba jos dvi kada augo drauge, tai labai sutiko o kure karalaite labai myli.

Vyresnisis pažinojo gerai žinditoje karalaites ir tuojaus pavelijo ir dadave. Kada gerai sutems, asz vartus atidarisiu ir jus dvi inleisiu.

Kaip tiktai naktis užejo, žinditoje sunu savo parede moteriszcai, jog niekas ne galejo pažintie, jog tai yra vyras ir eme su savim. Vyresnisis nevalninku tuojaus duris atidare ir inleido.

Sunu paliko priesz—pakaji, o pati inejo pas karalaite ir tare. Asz czia atvedžiau motere, nes tai ne yra motere tiktai sunus mano Marzavanas, kuris ne senei sugrižo isz svetimu žemiu ticze asz ji paredžiau moteriszcai, idant galetau pas tave atvestie. Ar gali su tavim matitis?

Galvos ant vartu miesto buvo sukabintos. (p. 102)

— Kaip tiktai žinditoje pasake, tuoju karalaite paszauke. O kur jisai tegul inejna tas mano brangus brolis, Tuojaus atsidenge.

Marzavanas pasisveikino su didele paguodone, o jiji tare, Asz koke buvau pirmai, toke esmiu ir dabar. Na kur tu teip ilgai užtrukai ir ne viena karta pas motina ne raszei?

— Trankiausi po visa svieta nes kada sugrižau, iszgirdau niekam tikuse naujiena in laika parkeliavau ir gal kuom norint tau galesiu palengviut ir tai žinau, jog viska padarisiu.

Czia karalaite apie viska papasakojo Marzavanui ir parode apmainita žieda taridama. Žiurek, tas žiedas mane kankina ir del taves nieka ne slepiu. Teisybe, jog asz pati ne žinau kas tai buvo ir už tai dabar mane visi laiko už ne pilno proto, tikek man, jog tai yra teisybe.

Kada karalaite paliove kalbetie, Marzavanas su dyvu klause, nieko ne sakidamas. O kada paliove karalaite, tare: Karalaite, jago yra teisybe, ka kalbejei, tada bukie geros misles o viskas bus gerai. Bukie tiktai per koki laika kantri, pakolei ne atlankisiu tu karaliscziu, kurios da buvau; o kada asz sugrižsiu, tai bukie tvirta, jog ir tas ne toli taves, kuri szirdingai myli.

Tai pasakes Marzavanas atsisveikino su karalaite ir ant rytojaus iszkelevo.

Marzavanas perbeگو visas žemes, salas ir didelius miestus o kur tiktai rodosi, tai visur kalbejo apie patoge Badora (vardas karalaites Chinu).

Pabaigoi ketvirto menesio, musu pakelevingas pribuvo in Torfa pamarini miesta, o miesta dideli ir pilna gyventoju kureme jau nieka ne kalbejo kaip tiktai apie Badora, nes apie karalaiti Zamana ir ta pati kalbejo, ka apie Badora, o ypacz, jog sirgo isz meiles. Marzavanas datire isz to ne isz pasakito džiaugsmo. Pradejo tuojaus klausinet, katro szali gyvena karalaitis, dažinojo, jog yra du kelei vienas žeme o kitas vandeniū, nes vandeniū daug arcziau.

Marzanas apmislijo leisti vandeniu ir sedo ant kup-
ezisko laivo, kuris gilukningai ir greitai priplauke prie krasz-
to, no kurio buvo matit miestas staliczios karaliaus Zamano.
Nes ant negilukio, kada jau buvo arti kraszto, laivas susimu-
sze in povandenine uola.

Marzanas mokejo gerai plaukt, del to ilgai ne laukda-
mas, metesi in vandeni ir plauke in kraszta artin palociu, o
o kada paregejo karalius plaukenti žmogu ant mariu, liepe
iszgelbet. Dave tuojaus jiam sausius rubus prieme meilei, ir
kada jau pasilsejo ir susidrutino, likos nuvestu pas didi vezira,
kuris jio paklause, isz kur paeina ir in kur keliauje.

O kad Marzanas buvo patogu jaunikaicziu, tas mines-
teris labai jaunikaiti pasidabojo, parsivede in savo pakajus
ir apie viska klausinejo. Suprato ypacz ir tai, jog tame
jaunikaitije yra daug iszminties ir apie viska iszmane per-ka
paszauke:

— Asz matau, jog ne paeini isz prastu žmoniu. Duotu
tai Dievas idant tu galetai duoti koke norint roda del ligonio,
isz kurios priezastes visas dvaras nuliudes.

Marzanas atsake, jagu gautu pamatitie ligoni ir
suprastu jiojo liga tai gal kame ir pagelbetu.

Iszgirdes tai veziras, papasakojo Marzavanui apie prie-
zaste ligos karalaiczio Zamano no pradzios igi pabaigai, ne
tiktai no pasipažinimo su ne pažinstama pana, nes nog jio
užginimo o apie tai, jog jokios moteriszkes priesz tai nekente.

Ta veziro pasaka dideli padare džiaugsma Marzavanui.
Tikrai mislijo, jog tai pats karalaitis yra jaunikiu Badoros ir
jog tas milisi szirdingai. Ne iszsidave su taje misle vezirui:
tiktai primine tiek, jog kad tiktai galetu karalaiti pamatit,
tada gal kame palengvintu.

— Na tai eisiva,— tare veziras— rasiva prie jio ir,
karaliu kuris ir nori tave pamatit.

Kaip tiktai inejo in pakaju, tuojaus paregejo susirgusi
karalaiti gulinti ant lovos, turedamas akis užmerktas, kaip

tiktai paregejo Marzavanas nežiuredamas ant karaliaus tare in save, nes teip, jog karalius ir veziras girdejo. O galybe dangaus, juk suvis panaszus!

Tikrai buvo panaszus in Chinu karalaite Badora. Ant to nusidivijimo Marzavano, karalaitis atidare akis dirstelejo in jin. Akivas ir kitras Marzavanas, naudojo isz to ir pradejo isztolo kalbetie apie Badora ir jog atnesze del karalaiczio džiaugsma. Džiaugsmas tuojaus apeme karalaiti ir tuojaus suvis kitaip iszrode.

Vos Marzavanas paliove kalbetie, karalaitis linksmas, driso tevo praszit, idant pasodintu jaunikaiti szale jiojo. Potam klausinejo, isz kur atkeliavo, o kada Marzavanas pasake jiam jog yra isz Chinu žemes ir isz tenais atkeliavo tada karalius paszauke:

— Duotu tai Dievas! idant mano sunu iszgidintu isz tos nelaimes. Ne iszpasakitinau butau del taves prilankus ir duotau, ta ka niekas ne buvo sztant duotie.

Pasakes tai, paliko jiuos du vienus idant galetu pasikalbet, o su didele linksmybe iszejo.

Kada iszejo karalius, Marzavanas tare prisikiszes in karalaiti. Nesirupink, laikas kelt. Pana, del kurios tiek rupiniesi, pažinau jiaje gerai jiosos vardas Badora, dukte karaliaus Chinu, Gajuro. Asz teisybe kalbu ir gali man tiket, ba girdejau isz jiosos lupu, kaip jei atsitiko o ir apie tave viska žinau. Karalaite ir daug kenczia lyginai kaip ir tu. Pasake no kokio laiko ir nakties tai pasidare, o kuris tai tiko su laiku karalaiczio per—ka buvo tikra teisybe. Niekas jiosos, ne sztant iszgidint, kaip tiktai tu pats,—dadave jaunikaitis. Nes pakolei keliausi in ta didele kelione, turi pirma pasveikt. Mislikie dabar apie tai, ir rengkis in kelione.

Žodžei tie stebuklingai sudrutino karalaiti. Tuojaus pakilo no lovos ir prasze tevo idant pavelitu apsiredyt isz ko karalius ne iszpasakitinau džiaugesi.

Karalius prispaude prie szirdies Marzavana, dekavodamas už iszgydijimą sunaus. Tuojaus apgarsino del visu savo pido nu ir iszkele dideli bankieta, del ubagu padalino dovanas ir kalnuinkus paleido ant luosybes. Linksni klikimai buvo visoi karalistei.

Ne ilgai trukus, karalaitis suvis pasveiko, o kada jau buvo sveiku Marzavanas tare in ji. Jau laikas idant keliautumem ba ne privalome vilkiint idant Badora ne in stumtie in kapus.

— Ne žinau,— tare karalaitis,— ar mano tevas ant to tiks, ba jis teip mane myli, jog nog akies ne muleidže. Tai pasakes, pradejo verkt.

— Asz ir numanau, jog teip gali butie, tare Marzavanas. Asz jau iszmišlijau kaip padaryt: pasakisiu karaliui, idant pavelitu ant poros dienu iszjotie ant medžiokles, o žinau, jog jis tau ne atsakys. Tada praszikie, idant duotu del abieju po pora arkliu, o su kitu atsiduokie ant manes.

Ant rytojaus, karalaitis iszrades laika, prasze karaliaus, idant pavelitu su Marzavanu iszkeliaut ant medžiokles, o karalius ant to tare. Gerai paveliju nes žiurek, idant ryto sugrižtum, ba ilga medžiokle galetu tau kenkt, o ir man Rupertu.

Liepe tuojaus iszsirinkt kanogeriausias arklius ir žiurejo idant turetū viska, kas tiktai reikalinga. Kada jau viskas buvo paruosza, prasze Marzavano, idant turetū storone apie jiojo sumu.

Marzavanas ir karalaitis, kada gavosi in laukus, liepe del tarno pabutie ant lauku, o patis nusidave in girre, kada jau buvo girrioje, Marzavanas liepe karalaicziui apsiredytie in kitus rubus, ka turejo su savim pungiulije. Drabužius karalaicziū sukruvino su krauju no užmuszto arklio ir ant griszkeles iszmete.

Zamanas paklause Marzavano kam teip padare? o jis atsake. Kaip karalius ne sulauks mus, tada prader jieszkot, o

rades kruvinas drapanas mislis jog žveris sudraske, tada pasi-
liaus jieszkot, o mudu be baimes keliausime toliaus.

Bus tai del tevo skaudi naujiena, nes kas bus per links-
mybe, kada tave vela pareges.

Drabužius karalaiczio sukruvino su krauju. (p. 108)

— Geriausės Marzavanai.— paszauke karalaitis neisz-
pasakitai esi iszmingingas, ne užmrsziu taves pakol gyvas
busiu.

Turedami daugybe piningu ir brangiu daigtu ant keliones
ne turejo bedos ir perszkados, kaip tiktai ilga kelione per
žeme ir vandeni. Ant galo prie buvo gilukningai in karaliste
Chinu kur Marzavanas vietoje nusivest pas savo motina,
nuvede in nama kureme buna visi svetimžemei. Tenais silse-

josi per tris dienas; per ta laika liepe Marzavanas padaritie astrologiszkus rubus del paredimo karalaiczio. Ketvirta diena nuejo in pirti, kurioje iszsimaude karalaitis ir pasirede in rubus astrologo; potam nuvede prie palociaus karaliaus patsgi nuejo pas savo motina pasirodit, jog sugrižo ir prasze idant danesztu karalaitei Badorai.

Pamokintas gerai nog Marzavano karalaitis kaip elgtis; apžiurejo ir noczinas astrologiszkas, prisiartino prie vartu karaliaus Chinu paszauke garsei kad sargai iszgirstu:— Esmiu astrologas, atkeliauju szieze del iszgidinimo patogios karalaites Badoros, dukters didelei galingo karaliaus Gajuro, ir jago isz gidinsiu, roda pagal prižadejima karaliaus, noriu jia gaut už pacze, o jago ne, su akvata duodu savo galva.

Ne tiktai sargai temijo in astrologa, nes ir žmonis pradejo isz visur rinktis pas astrologa. Po teisybei, jau no senei jokis gidintojus ne raganis ne atkeliavo. Misliuo visi jog likos visi iszžudinti, o jago kur kokis buvo. Tai bijojo pasirodit.

Paregejo patogu veida jaunikaiczio paczioi jaunistoi gailejosi visi ir kalbejo. Kiba tu ne nori ant svieto gyvent? Juk tave tas patiks, kas patiko daugeliui! Del Dievo! atsi-trauk.

Zamanas ne klause ka žmonis kalbejo, nes vela paantrino savo szaukima— da garsiau. Žmonis pradejo traukt peczeis tardami. Tikrai padukes, ba jieszko galo Zamanas ir trecziu kartu paszauke, tada atejo veziras ir nuvede pas karaliu.

Kaip tiktai Zamanas paregejo karaliu sedinti ant sosto puole ant veido ir žeme pabucezevo. Paregejas karalius teip patogu jaunikaici gailejosi labai, ba už visus kuris tiktai pasigodejo ant jio dukters, ir už tai likos nužudintais, geriause, del jio patiko. Gailejosi labai, jog akvatnei nori papult in nelaimė: prieme su paguodone ir liepe szale saves atsises.

— Jaunikaiti,— tare in ji karalius, asz ne tikiu idant pasisiektu tau iszgidintie— ba da esi už jaunas idant dasektum liga mano dukters. Asz veliju isz szirdies idant iszgidintum;

duotau jia del taves už pacze, su akavata, ne teip kaip tiems visiems ka likos priesz tave nužudintais. Nes jago tau nepasiseks, tada turesi pražut.

— Szviesiauses pone,— atsake karalaitis,— ne izspasakitinai džiaugiuosiu iz tavo prizadejimu ir gerybes kuria parodai del ne pažinstamo. Turiu vilti, jog su pagelba Dievo iz gidinsiu. Jago pareitu numirtie, tada su akvata paduodu savo galva po kardu budeliui. Meldžiu taves vieszpatie, idant ka greicziause galetau pamatitie tavo dukteri.

Liepe tuojaus karalius nuvestie jaunikaite pas Badora. Da karta karalius perdestinejo kad jiam apmislitu gerai ir pasiliautu, nes karalaitis ne norejo ne klausyt, nusidave paskui vedika. O kada radosi ant karitoriaus, kuris vede in pakajus karalaites, teip paskubino Zamanas, jog vedika pralenske, ka tas paszauke;— Nesiskubink teip greitai, ba be manes tenais ne ineisi! Geidi kaip matau numirtie. Da ne vienas iz astrologu teip nesiskubino.

— Mano prieteliau,— atsake karalaitis, anie astrologai tiek ne izmane ka asz, ir del to teip skubinu idant parodit ka galiu.

Tame prisiartino prie duriu kures vedikas atidare ir invede in dideli pakaju iz kurio tiktai vienos duris buvo in pakaju karalaites. Zamanas užsilaikes tare in vedika: O kad tau parodit ka asz galiu, tai ne inejas in jos pakaju pasveikinsiu.

— Na jago tu esi teip galingu, tada tavo szlove pasiplatins po visa pasaule.

— O jagu nori butie liudintoju to visko tai asz tau parodisiu idant potam galetai liudint del visu, ka matisi.

Tai pasakes, izsieme iz savo pungulelio atramenta, plunksna ir popiera, parasze del karalaites tuos zodžius.

“Szlovinga karalaite, mylintis tave karalaitis Zamanas, ne apraszo to visko, ka kenceze nog tos nakties kada su tavim gulejo. Tiktai ta raszau, jog nog tos nakties apie nieka ne

mislį kaip tiktai apie tave. Ta nakti drisau apmai-
nitie su tavim žiedais, o kuri szitoje gromatoja atsiunczių;
jago tu del manes adgalios atsiunsi, tada žinosiu, jog manim
ne niekini. Laukiu atsakimo už tavo duriu.”

Parasze ta gromata, indejo in viduri žieda, idant vedikas
nematitu ir tare:— Imkie ta raszta ir nuneszkie del karalai-
tes. Jago jiji ne pasveiks, tuojaus, tada galesi apszaukt, jog
esmiu apgavikas ir didžiauses melagis už visus astrologus
koki tiktai czia buvo.

Vedikas inejo in pakaju karalaites ir padave raszta no
Zamano taridamas;— Szviesiause karalaite, kokis tai drasiau-
ses isz visu astrologu koki tiktai czia buvo, liepe idant paduo-
tau del taves ta gromata ir sako: kaip tiktai karalaite ta
gromata perskaitis ir pamatis ta, kas jioje randasi, tai sako,
tuojaus bus sveika. Asz del jio veliju, idant tie žodžei iszsi-
pildintu.

Badora paeme gromata ir perlauže peczeti abejojenczei,
nes kaip tiktai paregejo žieda, ne galejo isz didelio džiaugsmo
pabaigtie skaitit gromata! Pakilo isz vietos, leidosi prie duriu
ir ka greicziause atidare. Pažino tuojaus karalaiti ir iszdave
balsa džiaugsmo! Metesi tuojaus vienas in kito glebi ir ilgai
laikesi susispaude, ne galedami vienas in kita kalbet. . .
Moteriszke, ka buvo prie jiosos, prasze, idant eitu in pakaju.
Czia karalaite atidave žieda adgalios tardama:— Imkie adga-
lios! .. ne galetau ne valandeles prie saves laikit, o tavo žieda
nesziosiu igi smert.

Tuom laik vedikas jau atsidure pas karaliu kur apie
viska papasakojo ir koku spasabu iszgide. Iszgirdes tai kara-
lius, tuojaus nubego pas karalaite ir szirdingai bucezevo. Po-
tam pabucezevo karalaiti o emes jio ranka ir dukters, tare:—
Geriausies svetimžemi, ne žinau kuom esi, nes žodi savo dalai-
kau, dukteri savo atiduodu tau už pacze. Vienok žiuredamas
in tave, ne tikiu jog tu esi astrologu.

Zamanas padekavojo karaliui taridamas:

— Teisybe, karaliau, ne esmiu astrologu; drabužei tiktai astrologo! Esmiu karalaitis vadinuosiu Zamanas, o mano tevas Sahnas valdo salas “vaiku Chaledano”. Potam apsake karaliui visa savo historije, ir kaip jis tvirtino, jog tai buvo spasabas raganiszkas pasipažinimo jio su Badora, ba buvo tikras ženklas isz permainitu žiedu. Tada karalius paszauke:

— Asz tuojaus liepsiu ta stebuklinga atsitikima suraszitie in kningas kaipo ne girdeta daigta ir apgarsitie po visa svieta.

Tuojaus, ta pacze diena atsiprovijo veseile, ant kurios buvo pakviesta ir Marzavanas. Ne ilgai trukus, karalius Marzavana apteike dideliu dinstu ir turejo geriause loska.

Zamanas ir Badora, daejo ka norejo, uživojo raszkažiu moteristes, o karalius drauge dalinosi jiu džiaugsmu.

Viena nakti Zamanas turejo sapna, kureme pasirode jiojo tevas, mirsztantis ant lovos, o kuris kalbejo tuos žodžius: “Tas sunus, kuriam daviau gyvaste, kuri szirdingai mylejau, tas sunus nedoras, pamete mane ir yra priežaste mano smer ties”. Pabudo, sunkei atsiduso, jog net Badora pabudo, kuri jio paklause, ko teip dusauja!

— Kur-gi ne dusaut!— paszauke,— gal kaip su tayim kalbu; jau mano tevelis su sziuom svieta atsiskire.— Czia papasakojo apie savo sapna. Vienok to ne sake ka misijjo, o tai apie ta, jog labai geide teva pamatit, ba žinojo, jog gal ne pavelis; nes ant galo ir tai pasake, ka tuojaus Badora nubego pas teva, o pabuczevus ranka tare:

— Szviesiauses karaliau ir teve mano, ketinu taves praszitie vienos loskos, ir bijaus, idant ne atsakitum. Ne nog manes tas praszimas tiktai nog mano vyro paeina, ka jis apie tai ir žino. Praszimas yra tas, idant jiam pavelitum atsilankit pas jio teva, o mano uoszvi!

— Norint del manes,— tare karalius,— bus sunku su juom atsiskirt, vienok ne peikiu jio noru. Tiktai kad tolimas

keles. Galite abudu keliaut, nes ne ant ilgiaus kaip vieno-meto. Sahnas, žinau, jog judvieju ne užlaikis ant visados ir per meta prisidžiaugs in vales.

Sugrižus Badora, kada apie tai pasake Zamanui, szirdin-gai savo pacziulei dekavojo.

Liepe karalius ruosztis in kelione, o kada viskas buvo gatava, palidejo juosius gera gala no miesto. Atsisveikino ant galo su aszaromis; karalius ilgai stovejo ir žiurejo in keliaujenczius, o kada isz akiu isznyko, sugrižo in savo stalicze.

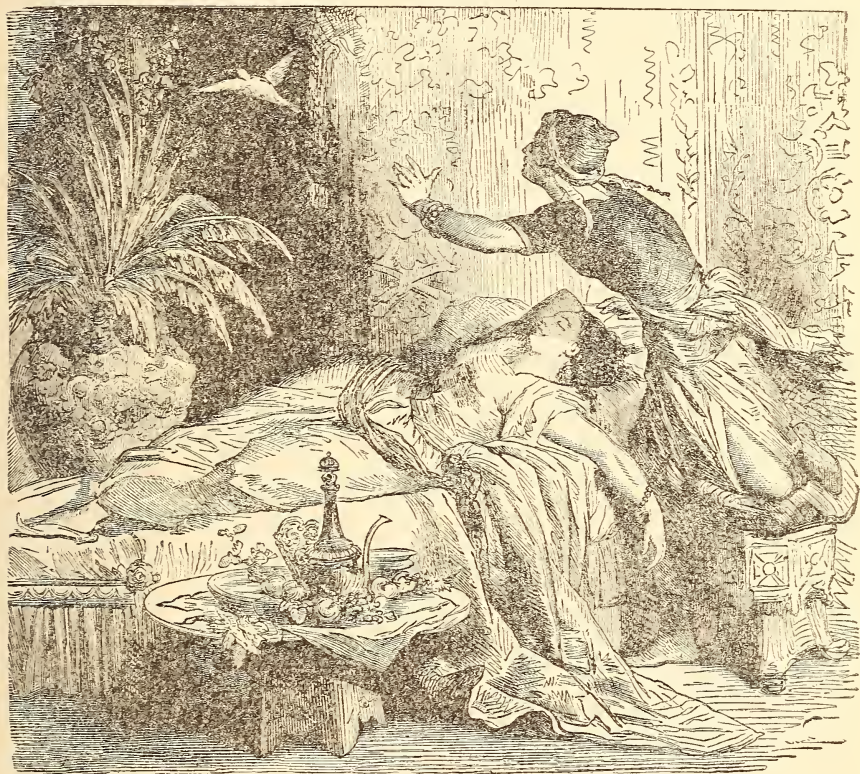
Zamanas ir Badora po apdžiovinimui savo aszaru atsisvei-kinimo, pradejo szirdis gaivint tuom, kaip tai džiaugsis tevas isz regejimo savo sunaus ir su taje linksna misle keliavo.

Pabaigoje pirmutinio menesio savo keliones, pribuvo ant puikios lankos, ant kurios kaip kur augo medžei, po kureis del pakelevingu buvo smagus pavesis, o ypacz ta diena saule labai kaitino. Zamanas liepe del tarnu, idant tie padaritu pakelevingas budas, o ir Badora norejo ant tos pievos pasilset ir butu jau praszius, nes tas jios noroms užbego. Nusedo visi no verbludu ir kaip tiktai parenge budas, Badora tuom laik sedejo po medžiu o kad buvo nuvargus užmigo, o Zamanas triuse apie tarnus ir mislijo apie tolimesne kelione, pamaži idant ne pabudint savo pacziules.

Potam sedo szale jios ir paeme pacziules juosta kuri buvo isz siuta daugeliu deimantu ir pradejo viena po kitam peržiurinet ir rado prisegta maža krepziuka užriszta szilko szniu-reliu. Dalipstejas pajuto, jog jame kas tokis randasi. Noredamas dažinot, atriszo ir iszeme karieli ant kurio buvo isz pjauti visoki ženklai del jio nežinomi. Tas karielis kaip rodos turejo turet didele verte, jog Badora prie saves neszioje kaipo giluka. Tikrai buvo giluku, ba kada keliavo, tai jios motina jei dave.

Zamanas noredamas geriaus prisiziuret tam karieliui, atsi-tolino ir atsisedes ant žemes žiurejo, po tam pradejo snaust. Szitai pauksztis nusileido ant žemes kaip žaibas, nutvere ta

krepsziuka kuris szale jio gulejo ir iszkilo auksztin. Zamanas tuojaus paszoko no žemes ir labai nusimine. Pauksztis pagriebes ta krepsziuka nusileido palekes gala. Zamanas pradejo artintis prie jio, mislidamas jog pames, nes kaip tiktai prisiartino, vela pakilo ir palekes gala nutupe ant žemes. Tokiu

Paszoko no žemes ir labai nusimine. (p. 114)

daliku vis tolinosi kas kartas toliau o ant galo prarijo ta krepsziuka su giluku. Zamanaskaipo geras medejus, norejo nuszaut paukszti ir ne noredamas no akiu nuleist, ejo paskui paukszti, o tas vis tolinosi. Ant galo pradejo temt ir pauksztis užleke ant aukszto medžio nakvot. Zamanas eidamas paskui paukszti

ne juto kaip labai toli nog jios nusiyrė, o suvis suteme, o ne noredamas be krepsziuko sugriszt, pastanavijo po tuom medžiu nakvot ir vela ant rytojaus sekt paskui paukszti. Ant rytojaus Zamanas pirma pabudo ne kaip pauksztis, ir kada tas pakilo, jisai vela ejo paskui o noredamas valgyt, maitinosi pakeliui uogoms. Per deszimts dienu neiszmanelis seke paskui paukszti ir teip nusiyrė in dideli miesta.

Bludžiojo ilgai ulicziomis, nežinodamas ir kur eitie ne kur užsilaikit, ant galo nuejo in pristova laivu. Czia vela ne žinojo ka pradet, vaikszcziujo pakraszcziu ir prisiartino prie duriu kokio tai sodo, o pamates praviras inejo in vidu. Sodauninkas, žilas senelis buvo užimtas darbu, pakele galva kada jin pamate, ir pažino, jog tai buvo svetimžemis, ir mozulmonu; paprasze jiojo idant ineitu greitai ir duris paskui uždaritu.

Zamanas tai padare, ir pasveikines sodauninka paklause del ko teip bijo? Del-to, atsake sodauninkas, pažinau, jog esi svetimžemiu, ka tiktai pribuves, o priek tam esi muzulmonu; o musu mieste, visi tiki in stabus (balvonus) ir yra didelais neprieteleis machometu tikejimo, ka ir asz ta viera isz pažinau, o czia labai persekioje. Matau, jog tu apie tai nežinai, ir didelis tavo gilukis jog czia gavai gilukningai ateitie.

Tie pagonai tiko ant pakelevingu muzulmonu ir kaip tiktai viena nužvelge, tada privargina in vales. Acziu Dievui jog tave czia gilukningai atvede in ta vieta.

Zamanas meilei padekavojo už tai. Da norejo ka toki kalbet, nes sodauninkas jiam pertrauke taridamas:

— Gana tos padekavones tu esi nuvarges, o gal ir valgyt nori eikie su manim atsilset.

Nuvede jin in savo nameli ir Zamanas pasidrutino tuom ka gavo nog sodauninko, potam prasze sodauninkas, idant jiam papasakotu apie savo priezaste pribuvimo in czia.

Zamanas užgana padare jiojo norams ir apie viska papasakojo duodamas, jog noretu gautis in karaliste savo tevo, dadave ir ta. Ne padabna grysztie pas mano paczia, kure

apleidau, jau bus vienuolika dienu ir žinau, jog jios ne rastau. O gal ir negyva? Pradejo verkt.

Sodauninkas pasake jog reike keliaut ciela meta jago noretu nukeliaut in ta žeme, kur gyvena patis muzulmonai, ir jog vandeniū greičiau nukeliautu ant salos “vaiku Chaledano”, kur buna jio tevas. Pasake sodauninkas ir ta: jog kas metas kupeziszkas laivas in tenais plauke isz ko galetu naudot. Jagu butum keles dienas pirma pribuves, butumei jau kelia-ves. Jago noretai, laukti igi kitam metui, tada galetum mano namelije butie, kurios tau priglaudos ne pavideczia.

Zamanui ta roda patiko, jog rado gera žmogu ne pažinstamoi žemei. Tiko ant tos rodos ir gyvena su sodauninku laukdamas kada laivas plauks in karalyste jio tevo. Diena kasinejo sode, o naktimis mislijo ir verke apie savo Badora.

— Palikime jin pas sodauninka o sugrižkime pas Badora.

*

*

*

Badora miegojo gana ilgai, o pabudus labai nusimine, kada ne rado Zamano. Paszaukus savo moteries, paklause jiuju, ar ne mate jio. Kada visos atsake, jog mate kaip inejo in jios buda, nes kaip iszejo, ne mate; paemus in ranka savo juosta, paregejo, jog jiosos giluko ne yra, mislijo, jog Zamanas paeme ir nuejo kur norint prisižiuret gilukui (karieliui) ir kad ne užilgo sugrižo. Lauke igi vakarui ir negalejo sau iszdet, kur jis užsilaike teip ilgai. O kada suteme pradejo labai rupintis jog ne grizta. Keike karieliu o ir ta kuris jin padare; o kad ne butu susilaikius, butu ir ant motinos pludus. Norint buvo labai susirupinus, vienok to ne parode priesz tarnus.

Tiktai jiji viena ir jios moteris žinojo apie atsitolinima Zamano; visi—gi tada miegojo sunkei. Prisake savo moterimis idant niekam nieka ne sakitu.

— Tuojaus persirede in rubus Zamano, in kuri buvo suvis panaszi. jog žmonis ant rytojaus ne galejo pažint ir

mislijo jog tikrai karalaitis ne kitas. Kada buvo viskas parengta, sedo pati ant arklio o neszikla savo liepe nesztie, rodos jiji pati sedejo ir teip leidosi in tolimesne kelione.

Po keliu menesiu keliones teip žeme, kaipo ir mariomis, keliavo Badora po vardu savo vyro Zamano. Pribuvo in viena karalyste ant salos Hebano, kur tame laike karalius vadinosi Armonas. O kad žmonis jios, ka pirma jios keliavo, inejo in miesta pranesze, jog karalaitis Zamanas grizdamas isz tolimos keliones nori czia apsistot ir keles dienas pasilset, apie ka ir pats karalius dažinojo.

Karalius Armonas iszejo su savo visu dvaru pasitikt prieszais Badora ir rado isz laivo iszeinante in užsakita kvatiera. Prieme jia su didele paguodone kaipo sunu karaliaus, savo prietelio, su kuriuom sutikime gyveno ir nusivede in savo paloci, kur liepe kelis pakajus del jiosos atskirt. Per tris dienas ant jios garbes atsiprovinejo didelis bankietas.

In ketvirta diena karalius Armonas mate, jog Badora, kure laike už vyra, jog rengesi in kelione, o kure labai pasidabojo, isz dideles iszminties ir patogumo, eme in paszali tare. Paklausik manes karalaiti, esmiu jau senas ir ne turiu sunaus kuris po mano galvai galetu apimtie karaliste. Turiu viena dukteri, patoga mergina, kure labai troksztu su tavim apipacziuot. Ne grizskie in savo karaliste, ymkie už paczia o po drauge ir mano karuna; gyvenkime drauge. Del manes laikas idant pasilsetau po tiek metu karaliavimo.

Iszgirdus tai Badora, labai nusimine, ba to ne permate jog teip bus. Prisipažint karaliui jog ne yra karalaicziu Zamanu tiktai jio pati, butu ne gražu. Bijojo paniekintie jio loska ir tuom ne užrustint, per ka galejo papult in nelaine. Nežinojo ir tai, ar ras Zamana pas jio teva.

Pamislijo valanda, atsake karaliui. Szviesiauses karaliau ant visko tinku ir tavo loska ne niekinu, nes praszau, idant kada apimsu karalista, savo roda nuolatos mane paremtum, ba nieka be tavo valios ne darisiu.

Tas apreiškimas labai karaliui patiko ir tuojaus— ta pacia diena vakare padare sutarte (sugertuves) o szliubas likos atidetas ant rytojaus. Badora prisake savo tarnams idant niekam nieko ne sakytu jog Zamanas ženijesi su kita ir jog Badora jiam pavelije. Ta pati del savo moteriu uždraude idant užtiletu apie jiosos slapta.

Armonas džiaugesi, jog rado puiku ženta, tuojaus ant rytojaus, suszauke roda, del kuriu apznaimino, jog savo duktere iszleidže už karalaiczio Zamano, del kuriu perstate: teipos—gi, jog pavede karalista ir kad visi jiam prisiegtu ant viersnastes. Nuejo no sosto, kad pabaige kalba, pasodino Badora kuri nog visu ministeriu prieminejo prisiega, katrie tiktai ten buvo.

Kaip tiktai pasibaige roda, apszauke po visa karalista apie už žengima naujo karaliaus ant sosto isz ko buvo linksmybe per keles dienas.

Vakare palocis buvo apszviestas, kureme kožnas gyvas linksminosi jog patogi Hajatelnefa (vardas karalaites) gavo už vyra karalaiti Zamana. Visi mislijo, jog Badora yra tikrai vyras, o ir pati nuotaka. Po szliubui, nuvede in miegstube, kur palikia jaunavedžius iszejo. Ant rytojaus anksti, kada Badorai visi velijo kanogeriausio pasivedimo isz moteristos ir apemimo karalistos, karalius ir karaliene, atlanke savo duktere klausdami, kaip nakti praleido?

— Vietoje atsakimo, nuleido akis ir stovejo nuliudus, isz ko galejo suprast, jog nesidžiauge isz savo vyro.

Noredamas karalius suramint dukteri, tare in jia linksmai. Nesirupink mano dukteri; karalaitis nuvarges po kelionei, o ir rupi jau tevai prie kuriu iszsiylgo ne mažai. Norint ezia turi vigadas, vienok tai viskas yra nieku jago turi pririszima prie tevu. Bukie kantri mano kudiki, užmirsz apie tevus o prisirisz prie taves.

Badora, po vardu savo vyro Zamano, praleido visa diena ant prieminejimo visokiu svecziu, o teipos—gi ant pažiurejimo

vaisko ir visi divijosi, jog pažino visokius musztrus. Jau buvo labai velu, kaip sugrižo pas savo vadinama paczia nes-ta pati norint linksmai prieme, vienok galima buvo pažint,, jog ne loskava buvo už praeita nakti. Badora storojosi jia sulinksmint, potam pradejo atprovinet maldas vakarines ir-teip ilgai, jog Hajatelnefa užmigo. Tada patika atsigule Badora szale jios ir labai jei skaudejo, jog isz savės padare vyra ir tuom prigavo karalaite teipos-gi rupinosi ne mažai apie savo Zamana. Ant rytojaus, teip kaip ne migus, atsikele pamaži idant ne pabudint Hajatelnefa ir apsišredžius in rubus karaliskus nuejo ant rodos in sale, kur jau visi buvo susirinke.

Armonas ir ta diena nuejo paklaust savo dukters, kaip nakti perleido ir rado duktere apsiaszarojuse. Ne reikejo jiam klaust priezasties gailesczio, ir labai tuom susijudines-tare: Bukie kantri igi rytojaus: pasodinau tavo vyra ant sosto, nes galiu kožna valanda ir iszvaryt jago tavo norams užgana nepadaris. Asz ne žinau ar to pasiliausiu, ba savo rustybes ne suvaldisiu.

Badora ir ta vakara labai velai sugrižo pas savo paczia su jiaje ilgai ir linksmai kalbejo, ir vela norejo pradetie savo vakarines maldas, Hajatelnefa užlaike prasze idant sestu szale jios ir dadave. Ar ir szia nakti teip bus kaip ir praeitos dvi? . . . Pasakikie tu man, kuom asz tau turiu tikt? Juk tu matai, jog asz tave myliu isz duszios. Jaigu teip kitai butu, tada nežinau ka padarytu. Asz kaipo tave myledama, gialau-ju taves, ba žinau, jog tevas mano rytojaus sulaukes to ne dalaikis ir gatavas savo rustybe ant taves iszvert.

Badora tai iszgirdus, labai nusigando; ba mate, jog jios pati isz szirdies kalba. Ne turejo kitokio spasabo, kaip tik prisipažint Hajatelnefai apie viska.

Ne žinojo tiktai, ar tuom savo paczia apmualszins, o gal labiaus surupins. Jago Badora butu tikrai žinojus jog Zama-nas jau ne gyvas, butu nutilejus, ba gatava buvo numirtie, nes pamisljus valandele, tare in savo paczia:

— Mylimiause karalaite! ne teisinga padariau žingsni ir prisipažinstu del taves, turedamas vilti, jog gerybe tavo szirdies dovanos del manes, kada apie mane dažinosi.

Tai pasakius Badora atidenge savo krutine, taridama:— Žiurek dabar pati karalaite, ar moteriszke toke jau karalaite, kaip ir tu, ne gadna yra, idant del jiosios atleistum kalte? . . . Ba jagu ta papildžiau, tai buvau priversta.

Papasakojus apie viska, prasze, idant užlaikytu slapybeje, pakolei ne sugrisz jios pats Zamanas, o kurio tikisi.

— Badora.— atsake Hajatelnefa,— jago teip yra kaip pasakei, tai tegul Dievas suteike idant ka greiciause suvestu in daigta ta mylema pora. Nesibijok patoga Badora, viska užlaikysiu slapybeje. Dabar busiu linksma ir džiaugiuosiu, jog teip didelei karalisto moteriszke patropijo randit. . . Po tai kalbai, abidvi gule linksmos in lova ir kaip paeme viena kitai už kaklo, tai net teip ir pabudo.

Pagal tos žemes buda, turejo daugelis pamatitie ženklus pergulejimo su vyru, teip kaip pas židus. Ant to rado spasa, ba, ženklus reikaliugus padare ir visus prigavo. . .

Badora randijo karalysta ir visi jia mylejo. Dabar—gi sugrižkime pas Zamana.

Zamanas da igi tam laikui randasi mieste stabgarbiu, paz sodauninka, kuris iszmielaszirdistes jin prieme.

Viena diena labai anksti, karalaitis rengesi prie darbo, in soda, geras senukas— sodauninkas, užlaikes ji tare:

— Stab—grabei, turi szendien didele szvente; nieka ne dirba, tiktai eina ant visokiu zobovu, užtai ne nori idant ir muzulmonai dirbtu; o norint del jiu intikt, eina ne kurie su jeis drauge ant tu zobovu. Szendien gali sau pasilset. Liksi szendien namie, asz eisiu in miesta idant dažinotie kada plauks laivas kupeziszkas in salas Hebano, tai—gi noretai pasimatytie su savo pažinstamais.

Tai pasakes, pasiredė szventadienineis rubais ir palikes Zamana, iszejo in miesta.

Kada Zamanas likos pats vienas, pradejo mislitie apie savo Badora. Užsimislijias verke ir dusavo vaikszeziodamas po soda, szitai paregejo ant medžio, ant kurio muszesi du dideli paukszezei, ir tuojaus vienas isz jiu negyvas nupuole ant žemes; o tas likes gyvu, nuleke.

Ne ilgai trukus, atleke du kiti paukszezi suvis isz kitos szalies ir nutupia prie negyvelio žiurejo in ji rodos gailavo užmuszto; potam iszdraske su nagais duobe, pakavojo negyveli.

Po tuom pagrabui, nuleke, ir tuojaus vela sugrižo neszdami ta pati paukszti, ka užmusze, nes tas labai tasesi noredamas isztrukt, tie-gi jiojo ne paleido ir ant smert užkapojo. Perplesze pilva, isztrauke jio žarnas ir palikia nuleke.

Zamanas su dideliu dyvu žiurejo in tuos dyvus. Prisiartino prie medžio, po kuriuom gulejo sudraskitas pauksztis, paregejo žarnuose ka toki raudona. Paemes in ranka kada prisižiurejo, pažino ta pati karieli Badoros per kuri tiek turi kest. O, nevidone!— daug nukentejau per tave, nes už savo nedora darba, aplaikei kora! . . .

Ne iszpasakitinai džiaugesi Zamanas ir paszauke;— Jago atradau ta tavo giliuki, tada turiu vilti Dievuje, jog atrasiu ir ta ka daugiause myliu.

Nuszluostes karieli, pabuczevo ir padekavojo gilei už enczio. Per visa ta laika savo buvimo pas sodauninka, nuolatos buvo nuliudes, o dabar buvo linksmas ir sulaukes nakties gerai miegojo; ant rytojaus priesz diena pabudo, ir emesi prie iszkasimo seno medžio kuris jau jokio vaisiaus ne iszdave.

Pakol emesi prie kasimo, norejo pirmiause szaknis atkapot, vos pora kartu dave su kirviu, tropijo in koki tai kieta daigta ka labai suskambejo. Nukases žeme, paregejo kokia tai bleke, o kada suvis nog jios žemes nukase ir ta blekia ateme, rado trepus ir isz deviniu lipsniu. Nusileido tuojaus, ir kada stoji ant žemes, rado sklepa no triju siegsniu ilgio ir tiek jau ploczio, o jame rado 50 sudu uždangstiu. Atidenge

viena ir rado pilna auksiniu smilcziu. Iszejas vela iz sklepo, uždejo bleke ir vela dirbo igi parejimo sodauninko.

Vakare sodauninkas dažinojo jog laivas plauks, nes kada ketino, tai tos žinios ne gavo, už tai ir szendien buvo iszejas, o kada parejas pasake katra diena gales keliaut. Zamanas iz didelio džiaugsmo ne žinojo ka daryt, kada iszgirdo tuos žodžius.

— Sunau mano, (teip jin sodauninkas vadino) linksmin kis! už triju dienu plauksi ir jau su kapitonu no laivo kalbejau apie tave kuris prižadejo ymtie su savim.

Linksmesnes naujienos ant svieto ne datiriau kaip ta, ka dabar apreiszkei. Dabar—gi asz ir tau pasakisiu naujiena, arba eikie su manim drauge in soda o pamatisi skarba, kuri tau Dievas paskire.

Ir nuvede sodauninka in vieta, kur skarba iszkase, o kada parode skarba, tare sodauninkas in Zamana:— Ar tai tu mislyji, del manes tas skarbas priguli? prie taves, ir asz ne pirszto ne dalipstesiu. Per asztuones deszimts metu ta žeme vartau o vienok ne radau. Matomai del taves Dievas dave ir tu radai. Reikalingesnis tas skarbas karaliui o ne tokiam senelui kuris jau viena koje stovi grabe ir kuris jau nieka nereikalauje. In pati laika Dievas tau dave; o kada persiveszi in savo žeme, tai žinosi ant ko paverst.

Zamanas ne norejo priimti ir ilgai abudu gincijosi. Ant galo pasake: jog ne pirszto ne dalipste, jagu ne nores su juom pasidalyt. Tiko sodauninkas ir pasidalino po 25 sudus.

Kada pasidalino, tare sodauninkas:— Ne gana ant to, reike iszrast spasaba, kaip ta skarba nugabent ant laivo, ir tai paslapta, idant niekas ne dažinotu apie tai, ba jagu dažinotu, tada viskas pražutu. Ant salos Hebano nesiranda slyvu, butu gerai nupirkctie kelis desetkus svaru ir ant virszaus aukso sudet. Nes reike tai sudetie in penkesdeszimts bertainiu o in kožna inpilt auksiniu smilcziu in puse, kita puse slyvu pridet, ir kada nugabensim ant laivo, niekas ne dasiprotės jog juose randasi auksas.

Paklause tos rodos Zamanas ir ciela diena perejo; o vela kad ne pragaiszint karieliaus savo paczios, kuri nesziojo už enczio indejo in viena bertaini ir paženkli no kad žinotu. Kada pabaige triusa apie visus bertainius, tame sodauninkas apsirgo ir tuom tarpu atejo kapitonas no laivo, paklause: ar czia buna tas žmogus ka ketina ant to laivo plaukt. Zamanas pasake, jog yra jis pats ir parode bertainius, su slyvoms kures ketino su savim paimtie. Kapitonas liepe savo žmonems nugabentie bertainius ant laivo, o potam tare in Zamana idant ne vilkintu ilgai, ba tiktai jio lauks. Zamanas nuejo pas sodauninka atsisveikintie, nes rado ji be žado ir tuojaus prie jio numire.

Gailedamasis senelio, ne galejo teip jio paliktie ba reikejo prigulinezei palaidot kuna. Apmazgojo jio kuna, indejo in graba ir iszkase sode duobe (ba mahometoniszku kapiniu tam mieste ne buvo) palaidojo kuna ir vos toje dienoje spejo pabaigt. Potam ne gaiszidamas laiko, pas laiva, eme su savim ir rakta nog sodo noredamas atiduotie valditojui tos žemes arba kitam idant atiduotu. Nes atejas in pristova, dažinojo, jog jau laivas senei nuplauke, ir jog tris adynas jio lauke. . .

Dabar—gi rupestis apiponavojo jio szirdi ba buvo priversutu lauktie toje ne svetingoi žemei da viena meta, o kurem ne norejo ilgiaus butie. Labiause rupinosi, jog ta karieli indejo in baczkute. Rodos kitokios ne buvo, kaip tiktai sugrižti in soda ir jame dirbt. O kad ne galejo pats ingalet darbu, prieme viena vaikina likusi skarba po sodauninkui supilste, in baczkute, ir uždejo ant virszaus slyvu, idant galetu, kada pasitaikintu kokis laivas, su savim paymtie.

Laike užsiemimo Zamano sode, laivas savo kelione atprovijo gana giliukningai ir po keliu nedeliu da plauke kraszta salos Hebano.

O kad palocis karaliszkas stovejo ant mariu kraszto o kureme Badora radosi kada patemijo, nusiunte dažinot isz kur ir kokius tavorus ant saves talpina. Pamislijo, jog

gal ir jios Zamanas ant jio randasi ir pastanavijo nusiduot pati ant to laivo ir pažiuretie tavoru. Prisiartinus prie kraszto liepe paszaukt kapitona, kurio apie viska klausinejo ir ar nesiranda ant laivo koku norint pakelevingu.

Ant kožno klausimo kapitonas atsakinejo, ir tai, jog jokio pakelevingo ant to laivo nesiranda kaip tiktai kupczei kurie nuolatos su juom keliones atprovinejo, o kurie labai puikius tavorus turi.

Badora labai mego slyvas ir paklause ar laikais ne turi ant savo laivo.

— Szviesiauses pone,— atsake kapitonas randasi ant mano laivo penkesdeszimts dideliu baczku slyvu, nes tos priguli prie kupeziaus, kuris likos namieje. Davem jiam žine, idant paskubintu ir gana ilgai laukem o kad negalejau sulaukt ir bijojau idant kitas vejas ne atsikreiptu, turejau plaukt.

— Tai liepkie taises visas baczkeles pas mane atnesztie tare— Badora,— asz nupirksiu.

Iszpilde kapitonas jios nora tuojaus ir visos baczkeles likos isz laivo iszimitos. Paklaustas per karalaitia, ka už taises praszo tas atsake:

— Szviesiause pone, tas kupezius, prie kurio tos slyvos priguli yra labai biednas, ne bus už daug, jago jiam už mokesi tukstanti sidabrinu piningu.

— O kad jio ne nuskriaust, tare karalaitie, asz misliju jog ne bus krividinga, jago duosiu penkis szimtus sidabrinu piningu kuriuos asz misliju del jio atiduosi visus, ir tuojaus liepe užmoksetie o slyvas paeme ant vežimo ir nugabeno in paloci.

Kada prisiartino naktis, Badora paskubino in pakajus savo paczios Hajatelnefos ir liepe atnesztie visas baczkeles in pakaju savo paczios. Atidare viena baczkute idant paragaut slyvu, pripile in torielka, nes nusidivijo labai rado aukse smiletas.

— Kas tai galetu but! . . kas už stebuklas! paszauke ir liepe visas atidarinet, viena po kitai iszpilinetie slyvas, nes da labiaus nusidivijo, kada kožnoje rado ta pati nes kada tusztino ta baczkele, kurioje buvo karielis, teip sudrebejo jog net apalpo.

Hajatelnefa su pagelba savo nevalninkiu atgaivino Badora pildama ant jos veido szalta vandeni. Kada ant galo atsikvotoje, eme karieli ir pabuczevo kelis kartus, nes nenoredama prie nevalninkiu nieka kalbet o jau laikas buvo gultie, visas atprovijo. Sesuo,— tare in Hajatelnefa, kada likos vienos žinoma pareiga, turejei dasiprast, jog isz priežastes to karieliaus apalpau. Yra tai tas pats gilukis (karielis) ka mudu perskire su Zamanu milemiausiu! . . Tas karielis buvo priežastis musu atsiskirimo jis kaip rodos ne užilgio mus vela suves in daigta.

Ant rytojaus kaip tiktai praszvito, Badora liepe ka greicziause paszaukite pas save kapitona no laivo, o kada tas atejo, tare in ji:

— Papasakok del manes aiszkei apie ta kupcziu prie katro tos slyvos prigulejo, o kures asz vakar pirkau. Primi nei man, jog jis ubagas, jog ji mieste stabmeldžiu palikai ar tu gali pasakit, kuom jis ten užsiemes?

— Szviesiauses pone,— atsake kapitonas;— tiek tik galiu pasakit, ne žinau. Asz apie jiojo paemima su sznekejau su senu sodauminku, kuris man pasake, idant nueitau in gala mieste in jio soda kureme tas žmogus dirbo. Del to jin pavadinau biednu, jog pas biedna senuka dirba.

— Jago tai yra teisybe kaip pasakoji,— atsake Badora (karalius,) noriu, idant da szendien užtraukes žeglus, griztum in žeme stabmeldžiu, adgabentum ta žmogu ar vaikina no sodauminko. Jis del manes yra daug skolingu. Jagu ne, visi tavo tavorai ir laivas pražus; o ir už tavo gyvaste nerancziju. Jau asz liepiau del mano žmoniu užgriebtie visa tavo tavora, ir tada adgausi atgalios, kaip ta vaikina cielibeje pristatysi. Skubink, ir iszpildink ta ka prisakiau.

Ne turejo ka kapitonas atsakyt; ba jago ta padarytu ka kerszijo, tada jiam ir kupeziams daug kenktu. Sugrižes, viska kupeziams papasakojo; ir tuojaus užtaises žeglus ir pasiszapavia maisto, yresi no kraszto ant pilnu mariu.

Gilukninga buvo kelione ir in pora dienu, perplauke in miesta stabmeldžiu. Kada buvo ne toli kraszto, liepe užmest ankara, o kada laivas sustojo, nuleido maža valtele, eme su savim szeszis vyrus ir nusidave nakties laike in žinoma soda.

Zamanas da ne miegojo; baisus atsiskirimas su patoge paczia ede jin nuolatos ir keike ta nedora karieli per kuri tas viskas stojosi. Tame pradejo in duris labai baladot. Iszbeigo greitai—pusnuogis ir vos duris atidare, kapitonas su szeszeis vyrais, nedave jiam žodžio prakalbet, pagriebe jin ir gvoltu nuvede ant laivo, ka tuojaus užtraukia žeglus leidosi in kelione.

Zamanas už valandos pažino ant galo kapitona, paklause, del ko juom ta daro?

— Ar—gi tu ne esi skolingu karaliui salos Hebano? tare, kapitonas.

— Ka! asz skolingas karaliui! . . . Ne pažinstu jio, asz su juom nieko ne turejau ir koje mano ne pastojo toje karalistoje.

Juk tu geriaus apie tai gali žinot kaip asz,— atsake kapitonas; o ant galo iszsiteisi kaip noresi! ba tai prie taves priguli; tuom laik bukie kantrus ir spakainas.

Gilukninga turejo kelione, ir in kelinta diena nakties laike stojo prie kraszto, o norint buvo gana velu, kapitonas pats nuvede Zamana in paloci.

Badora jau tame laike buvo pakajuose Hajatelnefos, kaip tiktai dasižinojo, paskubino in sale paklausimo ir liepe kapitona invest, ir vos užmete aki ant Zamano tuojaus pažino jin, norint buvo prastai apsiredes. Zamanas drebejo prie karaliu, ba ne žinojo kas su juom nusides karalaitis (savo paczios) ne pažino ir niekad ne butu dasiprotejas jog tai jio milema, prie

kurios labai liudejo. Vos Badora susilaike ir butu puolus in jio glebi, nes ne norejo ta padaryt prie visu. Tuom laik liepe vienam uredninkui idant jin paymtu pas save, ir duotu didele vigada.

Kada padare su tuom daliku paredka, atsigrižo prie kapitono idant jiam atligintie už jiojo žigius. Liepe užgriebtus tavorus atiduot, ir gausei isznagradijus, atprovijo, ir liepe da pasilaikytie del saves ta tukstanti aukšiniu piningu ka prigulejo del pardaviko.

Kada Badora sugrižo pas Hajateljefu, papasakojo apie viska ir prasze, idant niekam apie tai ne sakitu igi kokiam laikui, ba jago ir jis apie viska ir prasze, idant niekam apie tai nesakytu, jog yra mano vyru, tai galetu kas jiam kenkt Hajateljefu prižadejo užlaikytie slapybeje ir pamaczytie del jiosos visame.

Ant rytojaus Badora, kaipo karaliu salos Hebano, liepe Zamana nuvestie in pirti, potam apvilktie in emiriszkus rubus ir atvestie in sale rodu, o kada inejo, visi ant jio sužiuro.

Badora labai nusidžiauge, kada pamate teip gražei iszrodanti savo mieliause Zamana, o kada užeme vieta terp kitu emiru, tare Badora in visus:

— Pagoduoti rodiminkai, Zamanas, kuriam terp jius duodu vieta, yra tai didelei mokintas ir iszmingingas vyras, ka ne užylgo patys tai datirsite, ba asz pažinau gerai kada radau si visokiose kelionese: žodžiu kalbant, yra tai puikios iszmin ties vyras o ir geros szirdies.

Zamanas didelei divijosi, iszgirdes, jog jin karalius salos, Hebano pažino, ka ne aut misles jiam ne atejo, jog tai yra jio mieliause pati, o žino tikrai, jog savo gyvastei jio neregejo ba, tiktai dabar jin mato pirma karta!

Vienok tuom susimaisze, tiktai nudave, jog tai yra teisybe, apie kure karalius papasakojo. Kada tas bob karalis paliove kalbejas Zamanas atidaves gilu paszlovinima, tare:

— Szviesiausės karaliau, ne randu žodžiu ant padekavones del taves usz ta perstatima; del manes dabar niekas ne iszpuola, kaip tiktai stotie gadnu tavo losku.

Po rodai, kada pradejo skirtintis, vienas emiras nuvede Zamana, isz paliepimo Badoros in puiku nama, kuris buvo papuosztas del jio. Ten rado visa vigada ir visokiu arkliu del jio vigados. O ir piningu rado pilna skrine, daugiaus nieko ne galejo reikalaut.

Už triju dienu. Badora dave Zamanui dinsta, didžio paskarbio, ba tas, kuris ta dinsta pilde, numire. Ta dinsta pilde teisingai, per ka visi jin mylejo.

Zamanas butu laimingiausiu ant svieto, kad tiktai butu turejas prie savės savo mylemiausia Badora. Norint klausinejo apie jiaje ir gromatas raszinejo, vienok jokio gando ne turejo, per ka nuolatos buvo nuliudes. Gal butu ir dasiprotejas idant Badora vadintu jiojo vardu Zamanu ba in jio rubus buvo apsiredžius nes kada pastojo vyru ir apeme karalysta, prasimine karalium Armonu. Norint ne kurie jios tarnai žinojo, jog jiji kitaip vadinosi, butu toliaus ir Zamanas apie tai dažinojas, o kad buvo jis toja karalistoje ne senei, tai ne pažinties su karaliaus tarnais ne turejo.

Badorai už ylgu buvo laukt ir kad priskubintie gala, pastanavijo pasikviest in savo paloci, duotis pažint save ir potam roda, kaip savo vyra užstanavyt karalium ant savo vietos; žinojo jog niekas ne bus prieszingu, ba visi jin mylejo.

Kada teip susitare su Hajatelnefa, pasiszauke vakare paslapta pas save Zamana, o kada tas inejo, tare in ji:

— Klausik Zamanai, asz noriu su tavim pasikalbet apie svarbu daigta, ka tavo roda yra del manes reikalinga. Atprovijo tuojaus visus nevalninkus ir nevalninkes, o kada radosi Badora, Zamanas ir Hajatelnefa, uždare duris iszemus karieli isz puikios dežutes tare:

— No senei jau, del manes vienas astrologas dovanojo szita giliuka; ir žinodama tavo iszminti, norejau taves paklaust, kas isz jio galetu but už nauda?

Zamanas eme karieli in ranka ir prisiartino prie szviesos idant geriaus prisižiuret. Nes kada pažino, ka Badora suprato ant jiojo veido, garsei paszauke:

— Szviesiausės karaliau, klause manes kam jisai tinka? Ant to jis tinka: jago asz tos asabos ne rasiu prie katros tas karielis priguli, tai ne ilgai ir asz gyvensiu ant svieto. . . Tas karielis mane nog jios atskire. o jago sviesiausės karaliau dažinotum apie viska, tai gailautum manes.

Papasakosi del manes kitu kartu, ba jau asz ka—ne žinau apie tai. Asz ant valandėles paliksiu tave ir tuojaus sugrišziu, palauk valandele.

Tai pasakius Badora, inejus in atskira kamaraitė, pasirede in tais paczes szlebes kada persiskire su karalaicziu ir sugrižo in pakaji.

Zamanas tuojaus pažines savo paczia, priszoko prie jios su didėle linksmybe, o spausdamas prie savės, paszauke:

— Del Dievo, kaip tas karalius yra geras jog del manes mano pacziule atrado.

— Jau daugiaus karaliau ne regesi,— atsake Badora laikydamasi už Zamano, su aszaromis džiaugsmo,— matai mane, matai drauge ir karaliu; sėskime tiktai, o tau iszdesiu apie viska.

Atsisedo, o Badora apie viska papasakojo:— kaip jiji pabudus jio ne rado, o kada ne sulauke, po keliu dienu keliavo toliaus, kaip gavosi ant salos Hebano kur buvo priverstas ženytis su Hajatelnefa ir kurios ne galejo atsigeret: jog su jiajė teip puikei apsiejo ir viska laike slapybei ant galo papasakojus apie aukso smilties kaip nupirko su slyvoms maiszioms.

Kada Badora pabaigė savo pasaka prasze kad ir Zamanas del jiosos apsakytu apie savo atsitikimus. Užgana padare jios norams ir apie viska apsake kaip aukszeciaus buvo pasakyta, ir da pasikalbeja valandele, skubino in senei pageidauta lova, nes Zamanas buvo dabar laimingesnis ba gulejo tarp dvieju

patogiū moteriu o kurios labai buvo iszalkusios vyro, ir kaip buvo, tai kožnas dasipras.

Ant rytojaus kaip tiktai pakilo Zamanas, Badora ir Hajatelnefa, o kaip tiktai apsirede, nusiunte nevaluinka pas teva karaliu Armana idant loskavai atlankitu savo ženta (Badora).

Armonas pribuves, ne mažai nusidivijo, pamates ne pažinstama motere ženta ir paskarbi o kuriam ne buvo vale rastis tuose pakajuose. Atsisedes paklause kur karalius.

— Szviesiauseš pone,— tare Badora.— vakar da buvau karaliūm, szendien tiktai esmiu karalaite Chinu, paczia tikro karalaiczio Zamano, sunaus karaliaus Suhno. Jago vieszpats karalius teiksiesi kantrei iszklausit teip manes kaipo ir jio atsitikimu, tikiuosi, jog del manes loskavai atleisi jog tave buvau priversta apgaut.

Armonas sedes. iszklause viso apsakimo su dideliu dyvu.

Baigdama Badora, dadave: Szviesiause pone, norint kelios moteris arba tarent paczios vieno vyro, tankiause ne sutikime gyvena terp saves; vienok jago jiuso mylista noretai duotie Hajatelnefa, savo dukteri, karalaicziui Zamanui už paczia, asz del jios suvis ne užvidetau, nes kaip—gi galetau užvydet tai kuri del manes tiek gero padare: asz busiu antra paczia. Jago vieszpats karalius tiks si su jos norais, nes jau asz su jai apie tai kalbejau, ba jei po pergulejimui labai Zamanas patiko.

Armonas iszklause Badoros su dyvu ir džiaugsmu, ir kada paliove kalbet, tare in Zamana.

— Sunau mano, o tavo pati, Badora, kuri mane prigavo, už ka ne galiu ant jiosos pykt, igi sziol laikiau už ženta pristojū pasidalint tavim su mano duktere, asz dabar noriu žinot, ar tu ant to tinki ir ar nori priimtie karalista, kure Badora, tavo pageidauta pati igi sziol laimingai valde.

Zamanas ant to atsake Vieszpats karaliau norint troksztu da pamatitie savo teva, nes už tai geradejista kuria datiriau nog jiusu mylistos ir karalaites Hajatelnefos, tai ne galiu atsisakit.

Ta paczia tuojaus diena, Zamanas likos paszauktu karalium ir su dideliu džiaugsmu ir iszkelne paeme Hajatelnefa už paczia, ir tokiu daliku, aplaike karalista ir dadeczka antra motere.

Dvi tos karalienes, gyveno su savim nog to laiko nepertrukto santaikoi, o kas labiause, jog be užvidejimo viena kitai ne pavidejo jio. Zamanas su katra glamonejosi, kita ne pavidejo, ba jisai lygei abidvi laike paguodonei.

In pabaiga to paties meto konia vienlaikei pagimde abidvi po sunu. Gyntines abieju karalaiczei atprovijo su didele linksmybe. Zamanas Badoros sunui, dave varda Amdžidas o antram, Hajatelnefos, varda dave Asadas.

Abudu karalaiczei buyo auginti su didele storone, o kada buvo po ake vieno dažiuretojaus ir turejo visokius mokintojus, kuriuos Zamanas norejo prigulinczei, iszmokiut. Su savim abudu labai milejosi ir abudu turejo kone viena misli.

Kada daejo in viriszkus metus, paskire del jiuju karalius paloci, kureme turejo savo tarnus ir viska, ka jiu stonui prigulejo. Turejo abudu didele iszminti karalius padieniui priiminejo prie saves ant rodu, o jago keliaudavo karalius ant medžiokles, tada savo vietoje, katram iszpuole kaleina, palikdavo savo vietai. O kad buvo labai patogus vyrukai, už tai abidvi karalienes labai juos mylejo, tiktai su tuom skirtumu jog Badora mylejo labiaus sunu Hajatelnefos.

Isz pradžios ta misle buvo meile kitoke, ba norejo juos paverst ant savo jaunikiu.

Pažino abidvi savo nedorybe, isz pradžios laikesi kaip galedamos, nes karsztis moteriszkas pradejo ymtie virszu, ir ant galo negalejo susivaldyt. Ant nelaimes, tas pats pradejo isz palengvo detis ir su karalaiczeis. O kad buvo apsiirate isz mažumos su pacziomis savo tevo, niekas jiu ne nužiurejo ir už pikta ne turejo.

Viena priesz antra abidvi karalienes, nesislepe su savo jausloms, o jaunikaicziams ne driso prisipažintie, jog juos

mylisi, pastanavijo abidvi paraszitie gromatas del jaunikaicziau ir apsirinko ta diena, kada karalius iszkeliavo ant medziokles.

Dienoje, kada karalius nusidave ant visos dienos isz namu, užeme jio vieta Amdžidas ir perkratinejo reikalius savo padonu net iki treczei adynai po piet. Laike kada ejo isz salos rodu skapas (romitas nevalninkas) pamojas in paszali, atidave jiam raszta karalienes Hajatelnefos. Amdžidas paeme gromata, ir skaitite labai užsirustines, o perskaiteis gromata paszauke. Ar—gi tu niekadejau! tokiu esi sargu pacziu mano tevo?!— iszsitraukes szoble isz maksztu nukirto galva skapui.

Tai padares, Amdžidas inpuoles in dideli piktuma, nuejo pas karaliene Badora savo motina, parode jei gromata ir papasakojo jei kas jioje paraszita ir ka padare su atiduotoju tos gromatos. Badora vietoje iszklausyt jio, labai užsirustinus tare. Sunau mano, tai ka man pasakoji, yra tikras melas ir apskelba; asz geriaus pažinau karaliene Hajatelnefa, ne kaip tu, ir didelei divijuosiu jog dristi ta prie mane kalbet.

Amdžidas susijudines ant savo motinos paszauke. Kaip matau, visos moteris esate niekam ne tike; ar žinai ka, motin? Kad asz savo tevo ne myletau, tai Hajatelnefa isz mano ranku pabaigtu szendien ta savo nedora gyvenima.

Badora suprato ant savo sunaus, jog ir jei teip bus su Asadu, kuris buvo vieno budo su Amdžidu. Vienok su tuom ne pasiliove parasze ant rytojaus gromata ir nusiunte per sena boba, kuri turejo priženga in paloci.

Boba nužiurejo tam tikra laika padavimo Asadui gromatos, kada ejo isz rodos, ba jio kaleina buvo. Asadas eme gromata ir skaitidamas teip pasikele piktume, jog teip pat nukorojo, kaip Amdžidas skapa. Nubego po tuom pas karaliene Hajatelnefa savo motina laikidamas rankoje gromata, idant paroditie: nes jiji nedave jiam ne iszsižiot tiktai paszauke. Žinau jau, žinau ka nori, esi tokis kaip brolis tavo Amdžidas traukis szalin isz mano akiu ir nesirodik in mano akis!

Asadas nutirpo išzgirdes tuos žodžius, kuriu suvis išgirst nesitikejo, ir teip buvo užsirustines, jog ka tik susilaike o būtų toje valandoje savo motinai locnai galva nukirtes; nes susilaike ir iszejo greitai su dideliu gailescziu. Amdžidas buvo užlaikes ta, ka girdejo vakar nog savo motinos; nes karalaitis Asadas suprates jog ir karaliene Badora toke jau buvo kaip jio motina, nuejo pas broli ir išz metinejo jiam, jog nieko vakar ne pasake apie tai ir dabar pradejo abudu rupintis.

Abidvi karalienes, atvestos kone in padukima jog rado teip cnatlivus karalaiczius, ir pradejo mislytie apie jiuju prapulti išzkliodo išz visu jauslu prigimimo ir motiniszkos meiles del savo sunu, susitare ant jiu galvu. Nudave priesz savo nevalninkes, jog tie— du karalaiczei norejo su jomdvim atliktie gedlyva darba, o tai su verksmu ir piktžodževimais atsigule abidvi in viena lova, nevos del to, kad ne galetu prie jiuju priemie, žodžiu kalbant susitare ant jiu prapulties.

Ant rytojaus karalius Zamanas sugrižes išz medžiokles didelei nusidivijo rades abidvi gulinties vienoj lovoj verkenczes ir rupescziu apimtas, ka teip nudave gerai, jog karaliu labai gailestis apeme. Kvote jin prilankei, kas jiom dviem stojosi.

Ant to klausimo, nedorios karalienes padidino savo verksma ir vaitojima tiledamos o kad karalius prisispires kvote, tada Badora suverksmu ir žlumbimu tare. Szviesiauses pone, teisinga gaileste esame apimtos, ir dyvai jog igi sziol ne numirem, ba ar galima ilgiaus test aplaikiusios toki nužeminima nog tavo sunu! . . Susitare abudu nevidonai, kada taves ne buvo namie ir norejo priverst mudvi ant pildimo gedlyvo darbo! . . Ne norekie karaliau viska girdet, ba musu gailestis viska aizskei parodo.

Paszoko karalius ir tuojaus liepe paszauktie sunus ir butu savo locna ranka abudu nužudes, idant jio senas karalius ne butu sulaikes, o kuris ka tik buvo inejas. Kada senis apie viska dažinojo, tare in Zamana:— Sunau mano, ka nori darit?

nori aptersztie tavo rankas savo locnu krauju? Randasi kito-ki spasabai ant nukorojimo jiu, jago tikrai prasikalto.

Geras senukas visaip perkalbinejo ir malszino jio piktuma kaip galedamas ir davinejo jiam roda idant davaikszeziotu teisybes, ar tikrai teip prasikalto kaip jio paczios kalba.

Zamanas norint vire piktumu, vienok susilaike; nes liepe juos inmestie in kalejima, prisake paszaukt pas save vakare Džendara emira, kuriam liepe, idant iszvedes juos du isz miesto, ka— no toliause, ir abiem smerti padaritu, o ant ženklol pranesztu jiu rubus kruvinus, jog likos jio vale iszpildyta.

Džendaras paeme su savim karalaiczius, jojo su jeis nieko ne kalbedamas per visa nakti, ant rytojaus anksti nusedes no arklio, pasake net dabar, su aszaromis, kad jiam likos priskyta nog karaliaus ir ant galō dadave:— Tas liepimas yra labai rustus ir labai del manes skaudus, jog asz turiu ta iszpildint. O! idant Dievas mane iszluosiotu kokiu norint stebuklu nog to baisaus darbo! . . .

— Privalai ta viska iszpildint, juk tu ne esi kaltas o ir priezaste mus— dvieju smerties, mes nieko prie tavės ne turime.

Tai pasake karalaiczei, metesi in vienas antro glebi ir szirdingai atsisveikinejo, ne galedami atsiskirt no vienas antro. Asadas norejo pirma atymtie smertelna ypa ir paszauke: Žudink mane pirma, ba asz ne galesiu žiuret in smerti mano brolio Amdžido,— Amdžidas ir norejo pirma numirtie, o Džendaras ne galejo susivaldit isz gailestes žiuredamas in ta broliszka meile.

Pabaige ant galo ta graudu atsisveikinima ir prasze Džendaro, idant juos abudu suriszes teip pagulditu, kad vienu kircziu abieju galvas nukirstu.

Džendaras užgana— padare ju norams, ir kada juos suriszes teip padejo, kaip jiam rodesi geriause ir kad vienu ypu galetu abidvi galvas nukirst, paklause da jiu, ar ne turi ka toki del jio pasakyt.

— Vieno tiktai daigto praszome, tai yra, idant kada sugriszi, pasakytum karaliumi tevui musu, jog praszome nekal-tai, nes mes jio suvis ne kaltiname, ba tos nedoros motinos ne teisingai mus apskelbe. Džendaras prižadejo tai iszpildint ir isztrauke isz makszeziu karda. Kaip tiktai blikstelejo no saules kardas, arklis pririsztas prie medžio, pasibaide, nutru-ko no pavadžio ir pradejo begt.

Buvo tai arklis dideles vertes ir bagotai aprengtas o kurio Džendarui pagailo. Susimaiszes tuom atsitikinui, vieto-je kirst galvas karalaicziam, mete karda ir bego gaudyt arkljo.

Arklis buvo bailus— kaip ugnis, pradejo spardyti, ir lakstyt in visas szales, o Džendara paskui jin sekt. Žvengi-mas arkljo, patrauke ant savos leva, kuris vietoje mestis ant arkljo ejo tiesiog ant Džendaro, ba jin pirma pamate.

Džendaras jau ne mislijo apie arkli, o pamates, sueme skvermus norejo pabegt nes levas jio no akiu ne nuleido:

Szita paskutinyybe, paszauke su gailesczia. Dievas ant manes ne butu tosios nelaimes uzleides, idant karalaiczei butu kaltais, szitoje nelaimeje, ne turiu ne savo kardo del apsi-gynimo.

Po nubegimui Džendaro, du karalaiczei labai pradejo trokszt, isz baimes smerties kure ketina ne kaltai priimtie.

Amdžidas parode del savo brolio ne toli jiuju szaltini, ir perdestinejo, idant atsirisztie ir atsigertie abiems, o brolis atsake. Ka ezia broli ant teip trumpos valandos žigiuotis, pakeskime truputi.

Nes Amdžidas ne klause brolio ir atsiriszo, o ir brolio virves atluosaves, nusidave abudu pas szaltini o kada pasidru-tino, iszgirdo riksmu levo ir balsa Džendaro. Amdžidas ant tu pedu pagriebe karda, buvo palikes Džendaras ir tare in Asada. Broli begkime ant pagelbos nelainingui Džendarui; gal da pribusim ant laiko ir pasiseks iszgelbetie!

Dvejetas karalaicziu laiko negaiszine, adbegeo toje valan-doje, kada levas jau norejo draskyt Džendara! . . Rustus

žveris, paregejas karalaitei Amdžida kuris su kardu rankoje, metesi drasei ant levo ir vienu ypu leva padejo ant vietos.

Kaip tiktai Džendaras tai paregejo, izlindo iz po levo ir metesi ant keliu priesz savo izrganitojaus szaukdamas:

— O mano brangus karalaiczei, tegul mane Dievas sau goje, idant turetau savo rankas voliot nekaltu krauju o tuo krauju, kurie izgelbejo no smerties! Ne! . . . Ne, niekados emiras Džendaras ne bus tokiu ne doru.

— Ta nuopelnā, kuri tau parodem,— atsake vienas iz karalaicziu,— ne privalo tave sulaikyt no duoto prisakimo.

Pagaukime pirma tavo arkli sugrizzkime ant vietos, ant kurios mus palikai.

Ne trukus, pagavo arkli, kuris izsilakstes pats sustojo. Nes kada sugrižo pas szaltinuka, joki praszimai karalaicziu nemaczijo, idant juos žudintu, buvo ant tuszczio, tiktai emiras tare:

— Apie viena daigta dristu jus praszyt, o žinau jog del manes ne atsisakysite; yra tai tas, idaut pasidalitumet mano virszutiniu rubu, o savo atiduotumet del manes, ir tada keliaukite in kitas žemes, idant karalius, tevas jusiu apie jius nieko ne žinotu.

Abudu karalaiczei ant to tiko. Džendaras padalino savo ruba del jiu, dave kiek turejo piningu, ir atsisveikino su jeis.

Kada Džendaras atsiskyre su karalaiczeis, in levo krauje izvoliojo jiu rubus, ir nusidave adgalios in staliczia. Kada parkelevo, stojo priesz karaliu, o tas paklause, ar viska izspilde.

— Szviesiauses pone,— atsake Džendaras, rodidamas kruvinus rubus karaliui,— szitai turi ženkla, pagal prisakimo.

— Papasakok man,— tare karalius,— kaip prieme ta kora?

— Szviesiauses pone,—atsake,— prieme su akvata ir su pasidavimu valei Dievo kaip tikejimas mokina nes su didele paguodone ir suniszku prilankumu. Paszauke priesz smerti

iš rankos Visogalingo, ir atleidžem iš szirdies musu tevui žinome tai gerai, jog mus apkaltino ne dasiekes teisybes.

Zamana kaip peilis pervere, kada iszgirdo ta kalba emiro, pradejo kraustitie kisenius abieju karalaicziu, ir pirmiause in kizzo ranka in kizeni Amdžido, o rades popiera kurio buvo paraszita perskaite. Pažino tuojaus, jog tai buvo rasztas Hajetelnefos, sudrebejo. Ant galo ir kizenije Asado rado gromata Badoros, ir teip susirupino, jog puole ant žemes ir apalpo. . .

Jokis sopulis ir didžiauses gailstis ne butu teip Zamano preveres, kaip tas, ka dabar ji patiko.

— Na ka asz geresnio padariau? o ne doras tevas isz manes! . . Užmusziau savo locnus kudikius, o kudikius ne kaltus! . . Jiu isznintis, dorumas, paklusnumas, niekaip manes ne apmalszino ne juos priesz mane apgine! Teve apjaktintas, baisus kudikžudi! . . ar-gi esi gadnas, idant tave žeme nesziotu! Nes dabar-gi nupelniau užtai, pats per savo greita aplaikiau korone! . . Yra tai teisinga kora, kure ant manes Dievas užleido, o tai užtai, jog klausiau tu biaurybiu bobu.

O jus prakeiktos raganos! ne noriu asz voliot savo ranku nedoru krauju mano kojos jus daugiau ne lankis ir akis ne matys tegul pats Dievas nukoroje pagal teisinguma.

Zamanas teip buvo pabažnas, jog savo prisiega dalai-ke. Liepe tuojaus abidvi paczias nuvestie in viena stuba, pastate sargus, ir jau niekad jiu nelanke.

Tuom laik, kada karalius Zamanas rupinosi ne tekes sunu kurem rupescziui pats buvo kaltas, du karalaiczei bludžiojo po pustines, bijodami prisartint prie vietu, kuriose žmonis gyvena ir su jeis pasitikt. Maitinosi žolelems ir szaknelems, ir vilge iszdžiuvusius liežiuvelius vandeniu isz balutes. Nakties laike, bijodami žveriu, kabinosi in medi, kur prisirisesz prie szaku miegojo.

Teip besitraukant ciela menesi isz vietos in vieta, atsiyre pas viena labai statu kalna, isz juodu akmenu, ka rodos ne padabna buvo užsikabint. Po ilgam vaikszeziojimui pakalneje, rado lyg takeli, o kuris buvo suvis siauras ir ne iszmintas jog ne driso keliaut. Penkes dienas slankiojo aplinkui o nerade kitokio kelio, sugrižo vela prie to paties tako kuri buvo pamete. Pamislyjo valandele, ar eit ar ne tuom taku, ant galo, pradejo kabintis auksztin.

Nes ko toliaus yresis to niekesne turejo kelione, ir teip jiems nubodo jog jau norejo grižtie adgalos. Kada vienas pailso, tada abudu silsejosi. Viena diena ta kelione, teip pailso ir nuvargo, jog pastanavijo abudu atsigult ir laukt smerties. Kada teip gera valanda palauke, pradejo Amdžidas, žadintie Asada kad eitie toliaus. Ejo ko-ne reploms gera valanda, ir ant galo, paregejo aukszta, szakota medi figos o padvejino silas ir neilgai trukus, radosi prie medžio, ant kurio buvo daugybe vaisiu ir ant jiu giliuko, nepertoli szaltinukas su szaltu ir czistu vandeniu. Pasidrutino skanum vaisiu ir atsigeria sveiko vandenio užmigo.

Ant rytojaus kada saule buvo pakilus gana augsztai pabudo abudu ir Amdžidas tare in Asada:

— Na broli, traukime tolin; jau buname ant kalno, o in pakalne bus geriaus eitie.

Nes Asadas buvo suvis nuvarges, jog ne galejo ne pasikrutint. Silsejosi da tris dienas sznekucziuodami su savim apie pareiga, o tuos visu savo vargus, afieravojo Dievui.

Ketvirta diena, abudu leidosi in tolimesne kelione, penkes dienas ejo pakolei ne nusileido in pakalne. Paregejo neužilgio su ne iszpasakytu džiaugsmu dideli miesta ir paszauke Amdžidas in Asada:

— Broli mano, ar žinai ka czia pasilikie ir palauksi ant manes, o asz eisiu dažinot, kaip vadinasi tas miestas, koki žmonis ir pirksiu jame maisto. Abudu ne galime eitie, ba jago patik tu koke nelaime, tai viena patiktu.

— Gera tavo mislis brangus broli; nes jago vienas isz mudvieju turi eitie, tai asz nepri-stoju ant to idant tu eitum pavelik del manes, ba asz tureczia dideli gailesti idant tau pasitropintu koke nelaimė.

— Tai-gi broli,— atsake Amdžidas,— ir asz to stebiuo-siu idant su tavim kas ne atsitiktu. Praszau-gi taves szirdin-gai, idant del manes pavelytum eitie, ir kantrei lauktum mano sugrizimo.

— Ne broli, asz ant to ne pristoju, atsake Asadas, tegul del manes ir kas blogo atsitiktu, tai tureczia ta džiaugsma jog tu esi cielybeje.

— Amdžidas ant galo turejo atstot ir užsilaike pakalneje.

— Asadas eme pingu kuriuos laike prie saves Amdži-das, ir tiesiog nuejo in miesta. Vos ka inejo in viena uliczia, szitai pasitiko su senu žmogum puikai pasiredžiusiu su lazda rankoje. Tikrai mislijo, jog tropijo gerai prisiartines ir pasveikines tare:

— Pone, ar ne teiktumes parodit del manes, katroje szalyje rinkas?

Senis pažiurejas ant karalaiczio, nuszioptojo tare. Mano brangus sunau, turi butie svetimžemiu, ba ne klausinetum manes.

— Teip esmiu svetimžemis.

— O tai labai gerai tropijei,— atsake senis:— džiaugsis visi gyventojei jog puikus jaunikaitis teikejosi mus atlankyti? Pasakik man, ka už reikala turejei ant rinkos?

— Pone,— atsake Asadas,— jau bus ne užilgio du menesei, kaip asz su broliu mano iszejome isz labai tolimos žemes. Per visa ta laika buvome kelioneje pakolei czia ne pribuvom. Brolis mano silsisi ne toli miesto, o asz czia atėjau pirktie maisto.

— Sunau,— tare senis,— in gera laika czia tropijei, džiaugiuosiu labai isz to. Vakar davinejau bankieta del

mano prieteliu, tai teip daug liko visokiu valgiu, jog ne kuriu niekas ne pirsztu ne dalipstejo. Eikie su manim, pasidrutinsi in vales ir paymsi maisto ant keliu dienu del savės ir del tavo brolio. Ne turi ko jau eitie ant rinkos, ir metit ne reikalin-gai piningus žinai, jog kelioneje reike czedit. O kada pas mane užtruksi, tai tau papasakosiu apie musu miesta, ba nog kito tiek ne dažinotum. Ir da ka, tavo gilukis jog su manim pasitikai o ne sukitu, ba reike tau žinot, jog abivatelei to miesto yra nedoras žmonis, eikie-gi su manim o matisi kas asz esmiu už žmogus.

— Ne pabaigtinai tau dekavoju,— atsake Asadas,— už tavo gera szirdi. Atsiduodu ant taves suvis, ir pasirenges eitie su tavim.

Senis eidamas su Asadu szipsojos szetoniszkai ir kalbejo apie ne sutvertus daigtus. Ne ilgai trukus, inejo ant galo in nama ir likos Asadas investas in didele sale, kurioje sedejo keturi senei apie ugni ir ta szlovino.

Tai paregejas Asadas sudrebejo, ba suprato, jog tai yra stabmeldžei, pažino ir tai, jog buvo prigautu.

Kada Asadas stovejo kaip stulpas, nedoras senis pasisvei-kines tare in juosius:

— Pabažni szlovintojei ugnies, gilukninga del mus diena! . . Kur yra Gazbanas? tegul kagreicziause ateina.

Ant tu žodžiu, isztartu garsei inbego isz kitos stubos murinas, ir kaip tiktai paregejo Asada, dasiprato kam jio reikalauje. Priszoko prie Asado, reže jiam skaudu ypa per žanda, jog tas griuvo ant žemes, ir tuojaus likos surisztas.

— Nuveskie jin tenais,— tare nedoras, senis,— o ne užmirszkie pasakitie mano dukterims, Bostauai ir Kavamai, idant jin kas dienai gerai lazdomis pliektu, duodamas rytme-tyje ir vakare po sikute duonos. Isz bado ne pastips igi to laiko, kada laivas plauks pas ugnies kalna. Turesime isz ko afiera padaryt. . .

Kaip tiktai senis tai pasake, Gazbanas pagriebe Asada, trunkidamas kumszecei, nuvilko in sklepa kur prirakino storu lenciugu už koju. Kaip tiktai murinas tai padare, nuejo pas dukteris senio duotic žine, nes jau senis pats jioms apie tai pranesze taridamas:— Dukters mano, eikite in sklepa ir suduokite su lazdoms gerai jaunam muzulmonui, kuri szenia dien pagavau o duokite gerai negailedamos suvis, ba tuom pasirodinsite tikrai mylintes ugni.

Bostona ir Kavama, užaugintos neapikantoi del muzulmonu, su didele linksmybe prieme ta prisakima; nubego in sklepa apnuogino Asada, ir teip musze be mielaszirdistes lazdomis, jog net kranjuose papluko, ir isz didelio skaudėjimo, apalpo. Po iszpildimui to baisaus viroko, paliko sikute duonos ir kriuzā vandenio, iszejo.

Asada ne greitai atsigaivelevo, o kada atsikvotejo, liejo graudžes aszaras atsimindamas ant savo nelaimes; nes tuom norint džiaugesi, jog toji nelaimė ne patiko jio broli Amdžida.

Amdžidas lauke savo brolio su didele nekantrybe net igi vakarui. Ant galo pamatidamas jog suteme o brolis nesugrižta pradejo baisei rupintis; per visa nakti ne miegojo, o kada praszvito, nuejo in miesta. Nusidivijo didelei inejas in miesta jog tame mažai paregejo muzulmonu. Ir pirmutini pasitikes, paklause, kaip tas miestas vadinasi? pasake jiam, jog tai buvo miestas juodakningiu, del to teip pramintas, jog jame dangelis gyveno juodakningiu, garbintoju ugni, o labai mažai muzulmonu. Paklause tuojaus, kaip toli isz ezia buvo in salas Hebano, ir dažinojo, jog mariomis reikejo plaukt keturis menesius, o žeme keliaut ciela meta. Mazulmonas, kurio klausinejo, pamete jin staigei atsakes ant jio klausimu, nuejo savo keliu. Amdžidas, kuris su savo broliu keliavo tiktai szeszes nedelesno Hebano su savo broliu Asadu, ne galejo atsdivint, kaip teip greitai, ezia galejo atkeliaut.

Bludžiodamas po miesta, užsilaike prie kromo vieno kriaucziaus, kuri ant drabužio, pažino jog tai buvo muzulmo-

nas. Pasveikino jin, sedo szale, ir apie savo rupesti papasakojo kiraueziui.

Kada Amdžidas pabaige savo apsakima, kriaucius tare:

— Jago tavo brolis inpuole in rankas juodakningiu, tai gali tvirtinti, jog jio jau niekados neregesei. Pražuvo be pagelbos ir duodu tau roda, idant dovanai nesirupintum, ir saugotumeis, kad pats neinpultum in kilpas. Jago manes paklausisi: galetum likt prie manes, o asz tau apie viska papasakosiu ir apie tai juodakningiu kilpas, idant ir tu saugotumeis gerai, kada iszeisi.

Amdžidas baisei susirupines nelaimė savo brolio Asado, prižadejo klausit rodos ir szirdingai kriaueziui dekavojo už jio prieteliszka roda.

Karalaitis Amdžidas, ne eidamas per ciela menesi in miesta, kiba drauge su kriaucium, driso ant galo pats vienas eitie in pirti. Grįzdamas, kada ejo skersai ulyczia, ant kurios nieko ne buvo, pasitiko su motere.

Ta motere paregejus patoga jaunikaiti, tiesiog grižtanti iz pirties, atsidengus savo veida paklause, in kur ejna? Amdžidas ne galejo jios patogumui atsispirt, atsake:

— Poni, einu nog saves, arba ir pas tave, jagu tiktai nori.

— Pone,— atsake moteriszke meilei:— Moteris mano stono, nesiveda pas save vyru, nes jios eina pas juosius.

Amdžidas susimaisze tuom atsakimu, kurio niekados nesitikejo. Ne driso jia vestie pas savo gaspadori, ka butu galejas užpikt ir iz to kas ne gero del jio atsitikt. Ant galo, buvo svetimu tam mieste ba ir jokios užeinamos vietos nežinojo, o ir vaikinui malonejo su jiai valanda praleist. Nieko ant to ne atsakes moterei, vede jia ne žinodamas kur, Amdžidas vedžiojo jia nog ulyczios ant ulyczios, nog rinkos ant rinkos, ir labai abudu nuvargo, szitai rado puiku nama prie kurio buvo du suolelei. Amdžidas sedo ant vieno del atsilsio, o motere da labiaus nuvargus, sedo ant kito.

— Ar tai tavo namas? — tare patogi motere in Amdžida.

— Matai jog mano, ne keno.

— Kodel gi ne eini in vidu? — ar ko lauki?

— Patogi moteriszke, — tare Amdžidas ne turiu prie savės rakto, ba iszeidamas palikau rakta savo nevalninkui o tas turejo iszeitie in miesta su reikalais, ir gal ne greitai sugrisz. O kad liepiau jam pranesztie maisto ant piet, tai nežine kada sugrisz. Jau karalaitis pradejo gailant, jog užsikalbino su nepažinštama ir mislijo, jog iszsimeluos ir tokiu daliku kaip norint iszsisuks nog jios, nes ant tuszczio.

Tas tavo nevalninkas, kaip rodos, yra niekam ne tikės, jog teip ilgai liepe ant savės laukt, tare moteriszke, — jago tu jiam in kaili ne duosi kaip pareis, tai asz del jio užkursiu pirti, jog ilgai pamines, ir ant galo, ne gražu sedetie del manes ezia su vyru prie duru.

Tai pasakius pakilo, ir paemus akmeni norejo duris iszmuszt.

Amdžidas susirupines tuom, draude jia kalbedamas. Pone ka nori daryt? Praszau taves, bukie valandele kantri.

— Na ko tu bijei, — tare motere, juk tai tavo namas loenas? Ar tau gaila idant asz atidaritau duris.

Tai pasakius, dave su akmeniu in duris ir tos atsidare. Ka ketino daryt karalaitis, turejo ir jisai eitie in vidu.

Jau Amdžidui blusos numire ir norejo begt, ba tai nejuokas svetimas duris iszmuszt, nes motere supratus jio misli tare in jin.

— Ka nori darit, ar begt?

— O, ne! norejau paziuret ant uliczios, ar laikais namo tarnas ne pareina ba kaip matau, be jio nieko mes ezia ne naudosime.

— Eikie in vidu, — tare moteriszke, — pasisiausim valandele tai pareis.

Inejo abudu in didele sale atidarita, kurioje stovejo stalas, o ant jio pristatyta visokiu valgiu: ant kito stalo stovejo pleczkose visokio gatunko vynu ir visokiu vaisiu.

Tai paregejas Amdžidas, da labiaus susirupino, ir buvo tvirtas savo prapulties.

Motere ta viska pamacius, paszauke:

— Isz tavės kaip matau, didelis klastoris! Rugojei ant nevalninko del bereikalo, o tas padare da daugiaus kaip reikejo. . . Nes kaip asz numanau, tai tas viskas paruosztas del kitos moteriszkes? Asz vienok ant to nežiurau tegul ateina ir kita asz ne užvidesiu.

Amdžidas norint susirupines, juokais ne susilaike girde-damas jia teip kalbante, ir užsimislyjas tare:

— Poni, o asz sakan tau jog suvis kitas yra dalikas, kaip tu mislyji tie stalai kuriuos matai, kas diena pas mane teip parengti norejo atsiset no jios toliaus, nes moteriszke ne daleido taridama. Ka nori daryt, juk jago buvai pirtije, tai nori valgyt? Seskie prie stalo ir valgikime o linksminkimes drauge.

Negaledamas Amdžidas atsiskakt, sedo szale jios. Tuo-jaus motere pripile po czerka vyno ir užgere atsidnuodamas ant valios Dievo. Nes tiktai jisai ilgiaus mislijo to daugiaus divijosi, jog ne reges gaspadoriaus namu, o teipos-gi jokios gyvos dvases. Butu mano didelis gilukis,— pamislyjo sau, idant ne pasirodytu czia niekas, pakolei tiktai ilgai bus su taje motere.

Laike, kurem buvo užymtas mislemis, motere valge ir gere o ir jin ragino idant ta pati darytu. Jau ketino ymtis prie visokiu vaisiu szitai inejas gaspadoris namo in prieszpakaji, žiurejo su dyvais pro pravyras duris.

Buvo tai didis arklinukas karaliaus juodakningiu vadinosi Bahaderas. Tas namas prie jio prigulejo nes da turejo ir kita kureme pats gyveno. Tasai namas buvo laikomas del to, idant kaip kada, galetu pasidžiaugt su savo keleis prieteleis ir visada turejo butie parengtu, idant kada tiktai atke-liautu, rastu ta ka tiktai pareikalauje. Priesz atejima Amdžido su taje motere, buvo viska parenge tarnai, nes tie iszejo priesz ju dvieju atejima.

Bahaderas vienas atejo— be savo draugu ir prastai pasiredes, o ir ne mego puikei reditis. Kaip jau auksztai pasakiau, labai nusidivijo rades duris iszmusztas inejo patika ir iszgirdes linksmai kalbanczius saloje prisiartino ant pirsztu prie praviru duriu, idant pažiuret kas tai už vieni. O paregejas, jog tai ne gali butie piktadarei, pastanavijo isz to del savas padaritie zobova.

Moteriszke sedejo užpakaliu atsikreipus in duris, del to ne mate arklininko nes Amdžidas, paregejo tuojaus, laike, kada kele stikla su vynu prie burnos. Susimaisze labai žiuredamas in Bahadera, kuris davinejo ženkla Amdžidui, idant tas iszeitu su juom pasikalbeti.

Amdžidas iszgere ir stovejo, o motere paszauke:

— Na kur tu meiluk eisi?

— Tuojaus sugriszsiu už valandeles, mano tarnas sugrižo, ir ketina ka— toki pasakyt.

Iszejas, rado Bahadera laukenti priemenioje. Tas uredninkas karaliszkas iszsivede jin ant kiemo, idant motere ne girdetu juos kalbanczius.

Kada jau abudu buvo ant kiemo, Bahaderas paklause, kas jiam pavylyjo su taje motere czia ineitie ir duris iszmuszt?

— Pone,— atsake Amdžidas, iszrodau asz kaltu, ir jius teip mislyjet, nes kada manes iszklause kantrei, tikiuosiu, jog ne iszrasi manes kaltu.

Apie viska papasakojo, nieko ne slepdamas, ir jog yra karalaicziu pasake.

Bahaderas megstantis svetimžemius, nudžiugo ne mažai jog teip puiku svezcia turi pas save, ypacz kada suprato, jog teisybe pasakojo, tare ant galo:

— Karalaiti džiaugiuosiu, jog isz neticziu pas mane atklidai! Asz tau ne perszkadisu zobovoje, ypacz pamaczisiu visame. Asz esmiu didžiu arklininku karaliaus ir vadinuosiu Bahaderas. Turiu da ir paloci, kureme gyvenu o tam name, kaip kada priimu savo prietelius. Asz girdejau, kaip

sakei tai moterei, jog czia turi savo nevalninka, szitai asz juom busiu. Tu ne žiurekie ant mano stono ir kalbokie in mane, kaip ant savo nevalninko. Eikie—gi praszau taves, seskie ant savo vietos, kur sedejei, o kada asz ineisiu už valaudeles, kolokie mane kaip savo nevalninka, gali užteikt ir per žanda, žinoma ne skaudžei asz norint igi paczei nakezei tarnausiu, ir galesi su jaje pernakvotie mano name, o ant rytojaus, nog jios gražei atsiskirsi. Eikie—gi ne gaiszink laiko.

Amdžidas da norejo kalbet, nes arklininkas jiam ne pave-lyjo ir liepe eitie pas moteri.

Vos Amdžidas inejo in sale, szitai pradejo rinktis prietelei arklininko, nes jis juos ant kiemo pasitikes perprasze, jog szendien ne gali su jeis bovytis, ba yra užymtas svarbeis veikalais, ir prasze, jog kitu laiku su jeis pasibovis, ir prižadejo papasakot naujiena. Kaip tiktai savo draugus atprovijo, inejo in paskire stuba ir pasirede ant nevalninko.

Amdžidas labai linksmas sedejo prie moteres, jog rado teip svetinga gaspadori tam name, sesdamas tare:

— Praszau taves poni jog asz buvau piktas ant mano tarno, nes duosiu asz jiam jog pamines ilgai ir kitu kartu palikes nama, nesivalnkios.

— Už ta nieka ne privalai rupintis, o kaip pareis, duok gerai in kaili idant paminetu.

Dabar daug linksmiau bovijosi ne kaip pirmai, ba pirma ne žinojo, kas su juom gales stotis už ismuzszima duriu. Gere abudu, ir kalbejosi linksmai, szitai pasirode Bahaderas.

Kada inejo su nuduotu rupescziu jog rado sveczia o ypacz kada ponas prižadejo plegas. Puole in kojės ir pradejo praszyt atlaidos; o kada stojo susiemes rankas lauke ka ponas pasakis:

— Kur tu nedoras nevalninke,— tare Amdžidas, nevos su dideliu piktumu,— igi—sziol valkiojosi?

— Pone— atsake Bahaderas perpraszau taves pakarnei, nes nesitikejau idant teip greitai jus atkeliausite.

— Rakalis esi, paszauke Amdžidas, tu del manes ne meluosi! Tai pasakes, paszoko no kedes ir dave pora kartu per žanda, nes saugei, ir potam sedo vela ant kedes.

Moteriszke ne apsimalszino tai kora stojo, eme lazda, ir pradejo ant tikro lupt kaili Bahadorui. Amdžidas tuom labai užsirustines, paszoko, pradejo malszint ta padukuse moteri, nes ta paszauke:

— Atsitrauk nog manes, asz noriu pasidžiaugt jio kailiui idant kita karta nesivalkiotu po miesta.

Norejo da muszt ilgiaus, nes Amdžidas lazda isztrauke ir vos atprasze idant pasiliautu, o matydama, jog ne gali daugiaus muszt, sedo ant savo vietos plusdama baisei.

Bahaderas, norint sopejo jiam kaulus nog lazdu, vienok stovejo su pakara ir pilste vyna in czerkas. Kada jau ne gere ne valge, sueme no stalo ir viska pastate ant savo vietos o kada pradeja temt, uždege žvakes. Kada tiktai pasisuko, tai nuolatos ta moteriszke ant jio pludo, norint matomai piko Amdžidas. Apie deszimta adina, Bahaderas paklojo del jiu lova o pats palikes juosius iszejo kad labai jis ta diena nuvargo tuojaus užmigo.

Amdžidas su motere kalbejo da gera puse adinos priesz gulima. Moteriszke užsimane laukan, ant savo reikalo. Kada ejo laukan, iszgirdo paszalineje stubeleje kriokima, o tai Bahaderas miegojo, paregejo szoble kampe stovinczia, tare in Amdžida:— Praszau taves, idant del manes viena daigta padarytum.

— Na ka toki?

— Imkie isz savo loskos szita szoble, ir nukirskie galva tavo nevalnikui.

Amdžidas nusidivijas tuom noru, ir užgirta jia palai-kes, tare:— Poni, praszau taves, tegul miegti mano nevalnikas, ka czia apie jin daug rupintis? Nukorojau gana jin, o ir iszmuszei kaili ne mielaszirdingai, tegul buna in vales tosios koros. Ant galo, esmiu prie jio labai priprates o ir ne tankei jiam teip atsitaiko.

— Asz tuom ne esmiu spakaina, noriu idant tas szuo pražutu, ir jago tu jio nenužudinsi, tai asz savo locna ranka del jio gala padarysiu.

Tai kalbedama griebe už szobles, trauke isz makszeziu ir bega kaip padukus žudint Bahadera.

Amdžidas dagyne jia prie duriu, ir tare:

— Kaip matau, reike tavo norams užganapadaryt, o ant galo, tegul jau savo locna ranka nužudau mano nevalninka.

Kada atidave jiam szoble, tare in jia:

— Eikie-gi dabar paskui mane, ant pirsztu, idant ne pabudintume.

— Inejo in pakaju, kureme Bahaderas miegojo, ir vietoje kirstie jiam galva, szvistelejo su szoble, ir moterei ant kart galva nukirto.

Kada nukirsdamas galva sudundejo, didis arklininkas pabudo; labai susimaisze matidamas Amdžidas stovinti su kruvina szoble ir kuna moteriszkes be galvos ant žemes.

— Kas tai yra! . . paszauke.

— Bukie spakainas,— tare Amdžidas, ir apie viska papasakojo, kas stojosi. Dadave ir tai: jog nenorejo leistie tos pasiuteles ir jog kitokios rodos ne turejo, kaip tiktai jiaje nužudintie.

Bahaderas tare: “Acziu tau mano prieteliau jog mane nog smerties iszgelbejei už ka mano szirdije busi ant visados”. Pabuczeves jin tare:

— Reikes da priesz diena ta lavona kur norint paslept, asz pats tai padarisiu.

Amdžidas norejo pats tai padaryt, nes senis prakalbejo jiam tarydamas: jog yra czia svetimu ir ne žino kur nuneszt per ka galetu papult in nelaime; dadave ir tai: jago ne sugrizz priesz diena, tai bus ženklu, jog papuole in rankas vektoriu—naktiniu.— Szita nama ir visa turta,— tare toliaus, užraszau del taves; gyvensi jame kaip ponas be_rupestes.

Bahaderas padare raszta, atidave Amdžidui potam eme kuna moteres in maisza, užsimete ant pecziu, ir ejo no ulyczios ant ulyczios, skubindamasis prie mariu. Jau netoli buvo mariu, szitai pasitiko su viresniu policijos, kuris su žalnieriės parbeginejo miesta. Žalnieri sulaike jin, atriszo maisza, ir rado jame kuna ir galva užmusztos moteriszkes. Sudže pažines didi arklininka norint buvo persiredes, liepe vest pas save, o noredamas ji tuoju užmuszt jog turejo dideli dinsta prie karaliaus, norejo pirma danesztie apie tai del karaliaus. Vos karalius iszgirdo apie teip baisinga darba savo arklininko paszauke:

— Ar tai tu tokis piktadaris? dristi užmuszinet mano žmonis o jiu kunus skandyt in mares? Imkite tuojaus ant kartuviu!

Norint nebuvo Bahaderas kalto, vienok prieme spakai-nei viroka smerties atsiduodamas suvis ant valios Dievo ir nieka nesiteisino. Sudže nuvede jin in kalejima ir laike, kada kartuves pastate, liepe apszauktie cielam mieste, jog laike pietu liks pakartu didis arklininkas.

Karalaitis Amdžidas laudamas ant tuszczio sugrižtanczio arklininko, pradejo baisei rupintis; szitai iszgirdo stuboje sededamas balsa apszaukiku, ir tuojaus pasakes tare:

O Dieve! jago kas turi numirtie už nužudima nedoros moteres, tai asz, o ne jis turi pražut,— asz to ne paleisiu, idant nekaltas turetum numirtie už kalta. Po tu žodžiu ne mislida mas daug, iszbeگو ir skubino ant pleciaus, kur ketino butie pakartas.

Kaip tiktai Amdžidas paregejo sudže vedanti Bahadera prie kartuviu, pripuoles prie jio tare:— Pone, ateinu tau pasakyt, jog didis arklininkas kuri vedi ant smerties, yra ne kaltas; ne jis užmusze ta motere, tiktai asz, o žinoma apgynime didžio arklininko.

Papasakajo Amdžidas apie viska, kaip atsitiko, ir kokia spasaba ta motere prie jio prisikabino, o paskui norejo arkli-

ninka užmuszt tuojaus likos arkliniukas ir Amdžidas nuvestais pas karaliu.

Karalius iszklause pasakos Amdžido no pradžios o ir apie savo broli primine. Kada pabaige, tare karalius:

— Džiaugiuosu labai, jog per ta atsitikima gavau pažintie tave ir ne tikt tau nes ir arklininkui dovanoju gyvaste nes priimu tave už didi vezira. O ka apie Asada, tai turedamas teip didele valdže, galesi jin surast.

Kaip tik Amdžidas padekavojo karaliui už geradejyste ir kaip tiktai stojo veziru, tuojaus užsieme jieszkojimu brolio. Liepe apgarsintie per lavoninkas visam mieste, jog kas norint atvestu arba duotu žine, aplaikis didele dovana. Tam tikri žmonis, visose szalise jieszkojo, nes vis ant tuszczio.

*

*

*

Tame laike nelaimingas Amdžidas, nuolatos vaitoje kalėjime apkaustytas lenciugais kur jin tas nedoras senis uždare, o jio dukteris, Bostona ir Kavama, be perstojimo lazdomis musze. Atejo ant galo diena szlovimo ugnies. Parengė laiva, kuris kas metas plauke pas ugnini kalna pridejo visokiu tavoru. Ant to laivo buvo kapitonu Beramas didelis szlovintojus ugnies. Kada ketino tiest žeglus, Beramas liepe Asada indetie in skrine, kurioje buvo puse prideta visokiu tavoru, o kuri turejo pliszius, idant ne užtroksztu, ir ta skrine padejo ant dugno laive.

Jau ketino plaukt, szitai Amdžidui likos praneszta, jog garbinugnei kas metas szituom laik po viena muzulmona ugnies afieravoje, ir pats Amdžidas tame dalike nusidave ant laivo ir liepe savo žmonemis iszkrest visa laiva, nes norint gerai jieszkojo, Asado ne rado, teip gerai pasleptas.

Po iszjieszkojimui laivas iszplauke ant pilnu mariu Beramas liepe isz skrinės Asada iszymtie ir su lenciugu prirankintie prie stiebo idant ne szoktu in mares nenoredamas butie sudegintu. Po keliu dienu keliones, vejas buvo geras nes ant syk pradejo temt ka kožnas numane jog bus

vetra. Laivas ne tiktai paklido ant mariu nes Beramas ir jio steriunkas ne žinojo kokio szali randasi ir bijojo, idant in kokia pavandenine uola laivas ne susimusztu. Besitrankydami ant galo pamate žeme, nes Beramas pažino tuojaus, jog tai buvo ir staliczia karalienes Mardžinos, ka ne mažai nusingando.

Karaliene Mardžiana, tikra muzulmonka buvo neprietelka garbin-ugniu. Ne tiktai jiu ne kente, nes ir nenorejo idant jiu laivai stotu jos karalysteje.

Jau Beramas matidamas gala, visus gyventojus laivo su szauke ant rodos ir atsiliepe in jiuos. Vaikai! jau esame didelei nelaimėje. . . Turime isz dvieju viena pasirinkt, ar pražut mariose, ar praszyt Mardžinos priglaudos, nes žinote kaip jiji mus ne užkenczia. Viska užgriebs o mus lieps iszžudint. Vienas tiktai spasabas pasilieka, ka mislyjiu ir pasiseks. Mano roda yra toke, idant tam muzulmonui, duotumem liuosybe. Kada karaliene paszauks pas save ir paklaus kuom kupeziauju, tai pasakysiu jog nevalninkais ir jog visus parduaviau tiktai tas vienas pasiliko, o tai del to, jog moka raszyt ir skaityt. Karaliene kaip asz misliju nores jin nupirktie ba yra patogas o ir jios vieros tai pasigailes jago gausime jin parduot, tai ir pavelis mums prie kraszto stovet. Jago jius žinote kitoke roda, tai pasakykit. Visi tiko ant rodos kapi-tono. . .

Tuojaus Asada atkauste ir parede in rubus laivinio rasztininko kuri ketino statyt priesz karaliene. Kaip tiktai pasirede, tuojaus laivas stoji kraszte ir ankara užmete:

Karaliene Mordžina gyvenanti savo palocije tuojaus prie mariu, dave žine kapitonui, jog su juom nori kalbet.

Beramas tada stoji priesz karaliene, puole kaip ilgas prie jios koju ir papasakojo priežaste sustojima jios karalistoje ir perstate Asada kaip likusi viena isz nevalninku.

Asadas patiko karalienei, kaip tiktai aki užmete nusi-džiauge labai pastanavijo norint už didžiause preke pirktie Asada.

Kada dažinojo jio varda, pasake Asadas jog dabar ji pramine Netaru (ugnies afiera) ir tai pasakojo su aszaromis o karaliene mislyjo, jog jisai yra tikrai nevalninku, tai ant to ne uvožiojo ir tare:— O kad esi nevalninku, tai kaip rodos gali puikei raszyt, parodyk savo raszta?

Asadas turedamas prie savės boniuke su juodilu ir popiera, ka Baramas liepe paymtie, nuejas in paszali parasze tuos žodžius:

“Aklas tankei saugojesi duobes, o matantis in jia inpuola.

“Nemokslis tankiause dasigriebe, dinsto per savo liežiuvi,— arba per žodžius ka jokios vertes neturi.

“Muzulmonas vaitoje suspaudime: netikes isz jio iszjuoke.

Asadas padave suraszyta gromatele karalienei Mardžinaí, kuri divijosi isz paraszytu žodžiu o teipos—gi gražaus raszto. Vos perskaite tuos žodžius atsigrižius in kapitona prakalbejo.

— Iszsirinkie isz dvieju viena, arba tu man jin parduo-
kie arba dovanokie, o jaigu ne tai liepsiu tave pakartie ant stiebo tavo akroto.

Beramas atsake sziauszei, jog ne reikalauje rinkimo, jog jiam nevalninkas yra reikalingas ir jog ne mislina jio atleist.

Užsirustino tuom karaliene, ne norejo daugiaus kalbet su Beramu. Eme Asada už rankos, ir liepe eitie su savim in pakajus ir pasake Beramui, jago dris nakvotie pristovoje, tada lieps užgriebtie tavorus, o laiva sudegint. Beramas sugrižias in pristova kaip padukias liepe ka greicziause žeglus užtraukt norint ne suvis buvo szturmas nustojias.

Karaliene inejus in pakajus, liepe kagreicziausio duotie vakariene, o Asadui liepe sestie szale savės, nes tas iszsikalbi-
nejo jog nevalninkui ne iszpuola.

— Ka nevalninkui!— paszauke karaliene,— priesz tai buvau nevalninku, nes dabar juom ne esi. Seskie czia szale manes ir papasok savo gyvenima, ba asz pažinau isz tavo raszto, jog daug turejei perleist.

Asadas iszpilde nora karalienės, sedo šalė jios ir tare sunkei atsiduses. Galinga karalienė, mano praėiga yra labai divna ir niekaip ne tiketum. Kanczia ir nelaimė didele kentėjau o da lauke manes smertis, o smertis baisiause nes per tavo geradejista, likaus iszgelbetu. Asadas apie viska papasakojo no pradžios igi pabaigai. Kada pabaigė Asadas, karalienė labiaus užsirustino ant garbin— ugniu ir dadave:

— Igi sziol da su jeis apsiejau dorai, nes nog szio laiko kankisu kaip galedama.

Norejo da ilgiaus kalbet, nes atnesze vakariene ir sedo su Asadu prie stalo, temidama ant jio kožno žodžio, ir ne galejo atsigeret. Kada pavalge ir stojo, Asadas iszejo in soda, kuris buvo labai puikus ir turejo visokius vandenczirszkus, priejas prie vieno, nuprause rankas ir veida szaltu vandeniu o noredamas atsilset valandele, sedo ant vieno suolelio ir užmigo.

Naktis pradejo butie, Beramas jau buvo pasirenges ir jau valtele norejo užtraukt ir paszauke. Vaikai palaukite, juk mes da ne turime vandenio, keliaukite in kraszta su baczkomis o asz ant jus palauksiu. Žmonis ne žinodami kur jieszkot vandens, ne norejo eitie, nes Beramas mate karaliskam sode puiku szulini ir tare in juos. Eikite in soda, perlipkite mura rasite tiek vandenio, kiek tiktai reikalaujet.

Nuejo matrosai, kožnas nesze tuszczia bertaini ir lengvai per mura gavosi in soda. Prisiartine prie szulinio, paregejo žmogu gulinti ant vejės; prisiartino prie jio ir pažino, jog tai buvo Asadas. Pasidalino tuojaus ant dvieju daliu, prisiseme bertainius vandens o teip elgesi patika idant ne pabudint Asada. Kada jau prisipilde bertainius, užsideja nesze, o kiti pagriebe Asada ir skubino in pakraszti, kur sedo in valtele ir greitai yresi no kraszto in laiva.

— Kapitone, liepkie muszt in bubnus, szitai turi adgal tavo nevalninka.— Džiaugesi labai kapitonas, jog pasiseke

pagriebt Asada, o kuri liepe tuojaus prirakint prie stiebo ir tuojaus paleido žeglus skubino prie ugninio kalno.

Tame laike karaliene Mardžina, nežinojo kas galejo patikt Asada ir kur dingo. Isz pradžios mislino, jog sode randasi ir lauke ne kantrei pargrižtanczio. Prisake savo tarnams jieszkotie visur;— jieszkojo, nes niekur ne rado. Norint ir suteme tai su žibureis jieszkojo nes vis ant tuszczio. Kada ne toli szaltinio rado czeverika o teipos—gi viena užmirszta bertaini dasiprato jog likos pagriebtu per Berama. Nusiuunte tuojaus pas pristova pažiuretie ar da ne nuplauke laivas, nes dažinojo jog da priesz diena nuplauke. Tuojaus prisake davudecai laivu, idant paskirtu deszimts laivu vajaunu ir ant rytojaus butu gatavais su jiaje drauge vyties garbin—ugnius.

Davudeca tuojaus surinko kapitonus ir kitus aficierius ir viska parenge ant prisakito laiko. Sedo karaliene in viena isz laivu ir liepe visus žeglus užtaisyt ir gintis paskui nedora Berama.

Deszimts laivu su neiszpasakyta staiga plauke per dvi dienas ir net in treczia diena, paregejo laiva priesz save o apie piet, apsiaube isz visu szaliu jog jau niekur negalejo isztrukt.

Kaip tiktai netikes Beramas paregejo deszimts laivu, dasiprato tuojaus, jog tai buvo karaliene laivai ka jin vijosi, ir tuojaus liepe Asada su lazdomis muszt. Norint kas diena teip su juom apsiejo dabar—gi kaip pamate jog likos apsiaubtu padvejino savo piktuma. Ne žinojo ka pradet. Užmuszt ne galejo, ba bijojo koki ženkla padaryt ant laivo isz ko butu dasiproteja. Liepe no lenciugo nurakint prisiartinias prie jio, reže per žanda taridamas. Per tave mane apsiaube! . . ir tai pasakes, stume no laivo in mares taridamas. Pražukie tu man vandenije.

Asadas mokejo gerai plaukt, tuojaus plauke tolin no laivo o kad buvo geras vejas, ne patemytas nog nieko, už keliu adinu gavosi in kraszta. Vos stojo ant žemes padeka-

vojo Dievui, jog antra karta išliuosavo iš ranku stablmeldžiu. Nusirede potam ir išgrežes drabužius, pakabino ant krumu idant kiek pradžiutu ir ne ilgai turejo laukt o suvis išzdžiuvo.

Tame laike sedėjo ir verke ba nežinojo kur nusiduot. Už valandeles, apsirede, ir ejo keliu koki užtiko.

Teip per deszimts dienu eidamas per neužgyventus laukus ir pustines, maitinosi laukineis obuoleis ir visokioms szaknelems. Prisiartino ant galo prie didelio miesto ir pažino, jog tai tas pats miestas, kureme per teip ilga laika buvo kan-kintu ir kureme gyveno jio brolis Amdžidas, kaip didis vezi-ras. Nusidžiauge labai, nes pastanavijo saugotis ugne-garbiu, ir jieszkotie savo vieros žmoniu žinojo, jog randasi, nes ne žinojo, kur. O kad jau buvo velus laikas, ir žinojo, jog bromai užrakinti nuejo ant kapiniu jieszkoties kokiam užka-borije priglaudos. Kada užėjo ant kapiniu rado nameli, pavi-dale kopliczeles ka duris nebuvo už rakintos inejo in vidu idant permakvot.

Grižkime dabar ant laivo Beramo. Vos spejo innestie Asada in mares, paregejo laiva apsiaubta laivais karalienes Mardžinos. Laivas, ant kurio radosi karaliene, pirmutinis prisiartino. Nebudamas sztant gintis, prisake Beramas pasiduot.

Karaliene užėjo pati ant laivo Beramo, ir su piktumu paklause, kur yra rasztininkas, kuri pagriebe.

— Szviesiause pone,— atsake nusidivijas Berama,— prisiėgiu jusiu mylistai, jog jio nesiranda ant mano laivo; gali iskrestie visur o duodu žodi, jog nesiranda.

Mardžina liepe iskrestie visa laiva, nes ne rado to, ka jieszkojo. Iš pradžios norejo savo locna ranka atimtie gyvas-te, susilaike, tiktai užgrebe laiva, o žmonis ir Berama, išveže in kraszta ir paleido kad galetu sugrižtie in savo tevyne.

Beramas su savo matrosais, nusidave in savo miesta, ta paczia nakti, kurio Asadas užsilaike ant kapiniu ir pasislepe ant-grabije. O kad vartai miesto buvo uždarineti, priverstu

buvo teipos—gi jieszkotie vietas ant kapiniu idant perbutie igi dienai,

Nelaime del Asado, Beramas inejo in ta pati ant—grabi kureme Asadas radosi. Kada inejo, paregejo mieganti žmogu su užsidenguse galva. Asadas pabudes paklause:

— Kas czia! . . .

Beramas pažino jin tuojaus ant balso ir szidijenczei atsake:

— A—ha! tu tai esi suteika mano nelaimes! . . . Matyt jog ne buvo tau paskirta szii meta sudegti; nes ne iszsisaugosi kito meto.

Tai pasakes, metesi ant jio, užkimszo burna su skepeta, kad ne galetu szaukt, ir liepe tuojaus surisztie savo vyrams.

Ant rytojaus anksti kaip tik vartus atidarinejo, nuvede Asada užkaboreis in miesta pas ta pati seni pas kuri pirmai buvo. Kaip tik stojo jio name tuojaus inmete in ta pati kalejima ir papasakojo nedoram seniui negilukninga kelione. Senis prisake savo dukterims idant da labiaus lazdomis pliektu.

Asadas isz rupesties ir baimes, ka tiktai nenumire, jog pateko vela in ta pati kalejima ir ant tu pacziu muku.

Szитай paregejo ateinante Bostona su lazda, duona ir kriuzu vandens. Sudrebejo paregejas padukuse moteri.

Bostona baisei sumusze Asada teip, kaip pirma karta kada gavosi in ta baisu kalejima. Verksmas ir vaitojimas Asado, suminksztino Bostona, ir pradejo pati verkt žiuredama in jin, o už valandeles tare:

— Jaunikaiti, atleisk man, atleisk mano nedorybes ir apsiejimus su tavim. Turejau savo tevo klausyt, nes jau del manes nubodo tie nekalti kankinimai ir jau pasiliausiu ant visados. Bukie dabar geros mislies, tavo nelaime jau pasibai—ge visas skriaudas padarytas del taves storosiuosiu kuom norint isznagradyt. Igi—sziol intikejau in ugni, nog szios valandos, pastoji tikra muzulmonka. Asz tos vieros jau esmiu pamokinta per viena nevalninke, o tu pabaigsi damo—

kint visko. Dieve! atleisk mano nusidejimus, ir turiu vilti, jog tave su pagelba Dievo isz tos nevales iszliuosuosiu.

Tie žodžei, dideli atnesze palengvinima Asadui. Dekavojo, prižadedas pamokintie apie viera muzulmonu. Primi-ne jei ir apie Kavana, jios seseri, jog kada kaleina jios ateis, tada vela tures aplaikytie lazdas.

Nes Bostona atsake. Nesibijok, asz tropinsiu viska suda-ryt ir jiji pas tave ne ateis.

Bostona mokejo savo seseri visame iszlenkt, ba kada tiktai norejo eitie in kalejima pliekt Asada, tai jiji visame užvadavo.

Vietoje nunesztie duonos ir vandenio, nesze Asadui pas-lapta, vyna ir gerus valgius. Kaip kada ir pati drauge su juom lage ir kiek galejo tai ramino.

In keles dienas potam, Bostona stovejo durise savo namo ir iszgirdo szaukenti apsigarsika, kuris ka tai gyventojams garsino. O kad buvo toli, ne galejo suprast, nes mate, jog kokis tai puikus pulkas artinosi. Buvo tai Amdžidas su žalniereis ir daugeliu uredninku pirma kuriu ejo apszaukikas ir be palioves szauke tuos žodžius:

— “Didis ir daugalis veziras jieszko savo brolio, kuris priesz metus su juom atsiskire! . . . Jago kas laikytu pas save arba apie jin žinotu, tada prisako, idant atiduotie arba pasaki-tie kur randasi už ka aplaikys gause dovana už ta loska. Jago jin kas ticzia laiko slepe, o ras tada visas namas bus sudegintu o ir visi žmonis dideli ir maži bus nužudinti.

Bostona viska girdejo per praviras duris ir tuojaus užda-rius, nuejo pas Asada pasake. Karalaiti, jau pasibaige tavo nelaime, eikiva drauge su manim kagreicziause!

Tuojaus Asada atkauste isz lenciugu ir iszejo drauge su Bostona ant uliczios, kuri paszauke: Szitai yra tas kurio jieszkote! . . .

Amdžidas da ne buvo toli nuejas, iszgirdo ta szaukima. Asadas pažino savo broli nubego pas jin ir metesi ant kaklo.

Amdžidas paymtas dideliu džiaugsmu, liepe broliu sestie ant arklio, kuri uredninkas atleido; su dideliu džiaugsmu vede in paloci, kur state prieszais karaliu, ir tuojaus stojo antru veziru.

Bostona nenoredama griszt in nama savo tevo, kur likos su žeme suliginta, ejo paskui Asada in paloci. Nuvede jia tuojaus pas karaliene. Tas senis jiosos tevas ir Beramas, likos atvestais priesz karaliu atsake. Tada kiba dovanosiu, kada pamesite stabmeldysta, o iszpažinsite machometoniszka tikejima.

Visi prieme ta tikejima, o per tai iszsisaugojo smerties.

Amdžidas del visu dave prie karaliaus dinstus Beramas dažinojas, jog Amdžidas yra Asado brolis ir iszgirdes apie jiu pareiga, pasake jiems, idant parengtu laiva ir jis aferavosis butie už kapitona idant nukeliaut pas jiu teva Zamana, dadave ir ta, jog turejo igi—sziol dasektie jiu nekaltybes, per—ka gali be baimes keliaut ir stotie priesz savo teva.

Du brolei prieme ta roda Beramo. Pasake apie tai karaliui, kuris juos užtai pagire ir liepe parengtie vaiskava laiva kas tiktai reikalinga, o kada ketino sestie ir keliaut, nuejo pas karaliu atsisveikint ir padekavot už datirtas loskas. Kada pas karaliu radosi ir dekavojo, davesi girdet mieste didelis sumiszimas ir toje valandoje, abego vienas isz urekninku daneszdamas jog didelis vaiskas atitrauke no szalies mariu, ir niekas nežinojo, prie ko priguli ir isz kokios žemes.

Kada apie tai uredninkas pasake, Amdžidas atsiliepe in karaliu. Szviesiauses pone norint sudejau dinsta didžio veziro, vienok jago užpuolineja neprietelis tavo žeme ir spendže ant prapulties, tada visko iszsižadū ir stoju su vaisku pirmutinis, idant pažiuretie in akis užpuoloms.

Karalius meilingai vaiska del jio pavede. Kada isztrauke su vaisku pasitikt su neprietelium, susitiko su prieszais trau. kenceis žalniereis kurie del Amdžido atidave garbe pagal jio didybes ir prasze žalnierei, idant nusiduotu pas jin karaliene.

Amdžidas stojias prieszais karaliene, paszlovino su didele paguodone, o kuri tare in Amdžida:

— Asz czia atitraukiu, isz tolimos žemes, ne vajavot, nes Asado jieszkot, kuri pavoge Beramas, nedoras kapitonas. Tikiuosiu, jago tavo karalius padaris teisybe kada dažinos, jog asz esmiu karaliene Mardžina.

Dide karaliene,— atsake Amdžidas,— asz esmiu brolis to nevalninko, kurio jieszkai, buvo pražuves, nes vela adgavau: keliauk su manim daug galinga karaliene, o atiduosiu jin in tavo rankas. Karalius, mano priyms taye su dideliu džiaugsmu.

Laike, kada vaiskas likos toje vieto, už miesto, karaliene likos nuvesta pas karaliu, ir kada aplinkui jia tupinejo, Asadas tuojaus ja pažino ir su didele paguodone pasveikino. Vos pasake jiam savo džiaugsma iszradimo jio szitai vela adbega su daneszimu karaliui, jog labai daug vaisko atitrauke ir isz kitos szalies.

Karalius labai persigando, ba tikrai mislyjo jog kokis nevidonas nori jio žeme užgriebt ir tare in Amdžida. Szitai spendže ant mus.

Amdžidas sedo tuojaus ant arkljo ir kaip žaibas nuleke priesz neprieteli. No pirmutinio davudcos dažinojo, kas yra galunu vadu to vaisko ir tuojaus liepesi vest pas jin. O pažines ant karunos jog tai pats karalius czia atkeliavo, tuojaus prisiartines puole ant žemes kaip ilgas ir paklause, ko reikaluje?

— Asz vadinuosiu Gajuras,— ir atkeliaujiu czia isz Chinu klausinedamas apie savo duktere Badora kuria iszleidau už karalaiczio Zamano. Keliauju jios jieszkot. Jiosios pats, o mano žentas, iszsiprasze, idant pavelitau savo tevus atlankyti ir jau daug metu perejo, kaip jokios žimios apie juos neturiu! . . Didelei džiaugtausi, idant jusiu karalysteje dažinotau apie mano vaikus.

Amdžidas iš jio žodžiu pažino, jog tai jio tevukas (diedukas) pabuceveves jiam ranka tare. Meilingas pone žinau jog ne piksi ant manes už mano drasa, ypacz kada varda savo tevo sudedu tau pasveikinima kaipo savo tevukui. Asz esmiu Zamano sunus, kuris dabar karaliauje ant salu Hebano, o mano motinos vardas, Badora, kurios jieszkai ir apie kuria rupiniesi, kaip misliju randasi prie geros sveikatos ir geram buvime.

Karalius Chinu labai džiaugesi iš regejimo savo anuko, szirdingai su juom sveikinosi. Ant paklausimo karaliaus, ka ezia Amdžidas veike, papasakojo apie viska ir apie atsitikima su Asadu broliu jio. Išzklauses Amdžido, tare in jin karalius.

— Butu didele neteisybe mano sunau, idant teip puikus karalaiczei tiek vargo kentetu! Nesirupinkit, asz jius sutaikinsiu su jius tevu. Dabar grizkie in miesta ir pasakikie savo broliui apie mano atkeliavima.

Karalius likos ne toli miesto, ant lauko, kur pastatyta abacines budas, o karalaitis sugrižo in miesta, kur lauke labai karalius. Nusidivijo labai, kada dažinojo, jog Chinu galingas karalius atkeliavo ir nežiurejo ant savo senatves kad tiktai rastie duktere.

Tuojaus prisake, idant rengtusi visi ant priemimo teip auksztos asabos o pats ruoszesi nusiduot prieszais.

Ir kas darosi, szitai pasirode treczias pulkas no pietu, o norint ne buvo vaisko matyt, tai suprate ant dulkiu kurios kaip stulpas kilo auksztin, iš ko suprato, jog tai vaiskas.

Amdžidas iszejo o paskui jin ir Asadas noredamas broliui draugaut. Kada prisiartino ir paklause pirmutinio vyresnio, dažinojo, jog tai vaiskas karaliaus Zamano jiu tevo, kuris jiu jieszkajo. Teip persieme gaileste jiu tevas jog iš dideles nesimates, o ypacz, kada driso Džandaras veziras pasakyt jog jiu ne užmusze; pastanavijo per tai pats keliaut per svieta ir jiu jieszkot.

Tas vargingas tevas su aszaromis metesi prie savo vaiku, ir savo gyvastyje ne buvo datires tokio džiaugsmo kaip dabar. Kaip tiktai karalaiczei papasakojo jiam, jog karalius Chinu, jio uoszvis, ta paczia diena szendien pribuvo, tuojaus paskubino in jio abaza. Vos pradejo judintis, szitai vela paregejo glitas vaisko atkeliaujencias no szalies Persijos.

Zamanas užsilaike ant valandeles su savo pulku, liepe karalaicziams nusiduot ir dažinot, kas tai butu už vaiskas? Paskubino ka greicziause ir tuojaus stojo priesz karaliu atkeliaوسي. Kada karalaiczei atidave garbe, paklause kokiam mierije czia atkeliauje? . . .

Karalius pasake, jog yra valdytoju Salu Chalodano. senei jau jieszkau savo sunaus Zamano, kuris jau nog labai senei apleido jio karalista. Jago kas apie jin žino ir pasakitū tada dideli džiaugsmu apturetu.

Karalaiczei atsake su guodone, jog už valandeles, atnesz jiam linksma naujiena, ir grižo kagreicziause pas teva savo, idant daneszt ta linksma naujiena.

Zamanas dažinojas apie savo teva, isz džiaugsmo nežinojo kas su juom darosi ir tuoju su savo žmonemis, paskubino pultie tevui in kojas, kurios per tiek daug metu nebuvo regejas!

Ilgai tevas su sunum per aszaras žodžio ne galejo prakalbet. Potam tevas sunui iszkalbinejo, jog apie save teip ilgai nedave žinios.

Tris karalei ir patogi Mardžina, per tris dienas svetinosi mieste juodakningiu, kur karalius puikei priiminejo. Tose dienose Asadas likos suvincziavotu su karaliene Mardžina, ir karalaitis Amdžidas su Bostona, o už tai, jog jio broli Asada iszliuosavo isz nevalios. Treczia diena, tris karalei ir Mardžina su Asadu, iszkeliavo in savo karalystes. Amdžidas likos tam pacziam mieste ir apeme trona, kur per tiek daug metu laimingai vieszpatavo.

*

*

*

Szeherazada pabaigė szita istorije, o kada buvo toli dienai, sultonas prasze idant papasakotu kita nes puikesne už pirma, o kada gavo prižadėjima, jog kada bus diena, sesuo jos ne bus nužudinta, pradejo pasakot.

Septinios keliones Sindbado.

Aplaikiau no tevu ne mažai turtu, isz kuriu didesne dali ant visokiu iszdykumu paleidau, pajutau mano aklybe ir gerai užsistanavijas, pažinau, kad turtai visoki yra niekais, ir kad galima viska greitai pragaiszint, jagu katras nemoka czedyt. Užsistanavijau ant to, kad ant iszdykumu pragaiszinau dovanai, laiko o kuris tai laikas yra didžiausiu ir brangiausiu skarbu žmogaus. Atvedžiau sau ant pometies žodžiu Salamono, kuriuos megdavo sakit mano tevas: Kad geriaus yra but grabe. ne kaip biednistoje.

Pervere mane tie žodžei, apsirokavau su likusiu turtu. Daigtai koki buvo pardaviau ant licitacijos; susidejau in kruva su nekureis kupezeis vedanties handeli su užnarem ir siekianti rodos pas tuos ka jau cziaus turi iszminti; pastanavijau ant galo tais likuseis piningais dasidirbt turto, ir tuojaus pradejau apie tai triustis. Nuvaževau in Balsora, didelis miestas mažesnio Azijo prie upes Eufrato ir Tigro isz tenais su kitais kupezeis sedome ant laivo, kuri sau, pasamdem už sudetus piningus.

Leidomes ant mariu, paleide žeglius tiesiog ant Indiju rytmetiniu per mariu koje Perska, kuri yra terp Arabijos ir Persu ka yra plati septinesdeszimts myliu. Už tos kojoes mariu, randasi mares Indiszkos, labai dideles; daeina isz vienos szalies prie Abisainios, turi ilgio keturis tukstancziu penkis szimtus myliu, net igi salu Wakwak.

Isz pradžios užpuole mane paprastina mariu lyga nes trumpam laike pasveikau ir jau daugiaus taje lyga ne sirgau.

Laike musu keliones, priplaukdavom prie visokių salų,
ant kurių arba mainėme, arba pardavėjom musu tavorus.—
Viena diena, kada buvome, ant kart vejas nustojo netoli

Sindl adas priesz kelione atsisveikina su giminėms.

vienos mažos salos, ka iszrode kaip graži pievu'e. Kapitonas
laivo, liepe žeglus nuleist ir pavelijo visiems nuplaukt su
valczia ant tos salos, katrie norejo; žinoma ir asz nuplaukiau

su kitais. Nes kada leidome laika ant valgimo ir gerimo silsedamiesi po mariu kelionei, ant kart pradejo sala drebet teip staigai, kad ne galejom ant koju stovet.

Katrie buvo ant laivo, paregejo drebejima salos, rektie ant mus pradejo, kad kogreicziause begtumem, ba jago to ne padarisime, tai prazusime, nes ta sala buvo nugara didzuvio. Tie kurie buvo drasus, pabego kagreicziause in valte, kiti metesi in mares, prie laivo, asz pats tiktai likaus ant nugaros didzuvio. Kada tas milzinas panere in mares, vos turejau laika, griebtis uz szmotelio medzio, ka atneszem no laivo, ant kuro. Tuom laik kapitonas surinkes zmonis, ka buvo valti-je, ir tie, kurie teip plauke, ir naudodami isz gero vejo ka pakilo liepe uztiest zeglus; ir tokiu daliku, patrotijau visa vilti dasigriebimo ant laivo pas saviszkius.

Teip metytas buvau per mariu vilnis in visas szalis, per diena ir nakti mislyjau, jog reikes prazut; nes ant rytojaus pradejau slobt, ir laukiau smerties, nes pasijutau, kaip mane vilnis iszmete gilukningai ant kokios tai salos. Krasztai tos salos buvo aukszi ir ne prieigus; ir daugeli buczia turejas darbo gautis ant jios, kad ne szaknis no medzio ka isz plisziu buvo iszlinde, su kuriu pagelba gavausi in virszu.

Pusiau numires puoliau ant zemes, ir teip gulejau pakol ne praszvito,

Tuom laik, kad ir buvau labai silpnu isz nuvargimo o teipos-gi nevalges no dvieju dienu, slankiojau po sala jieszkodamas koku zoleliu arba szakneliu del pasidrutinimo.

Ant galo radau kaip kokias, o teipos-gi szaltini, isz kurio bego puikus vanduo, ir tas mane sziek tiek sudrutino. Pasidrutines tokiu daliku, pradejau vaiksztinet po sala, in visas szales be jokio kelio.

Radau graze lyguma, ant kurios ganesi arklis. Pasukau ta in szali, su baime ir dziaugsmu nebuvo tvirtu kas mane gali patikti, ar gilukis ar prapultis. Paregejau ant galo, jog tai buyo puiki kumele pririszta prie stulpo. Labai man pasi-

dabojo, jog ariu ne galejau prisotint, nes tame, kada in jia žiopsojasi, davesi girdet balsas žmogaus kalbanczio po žeme. Ne po ilgam žmogus tas pasirode, priariartino prie manes, ir paklause kas už vienas esiu?

Papasakojau jiam trumpai mano atsitikima. Paemes mane potam už rankos, invede in urva, kurioje radosi daugiaus žmoniū, tie paregejia mane teipos—gi nusidivijo, kad juos toje vietoje regiu.

Prieme mane puikei, paklausiau potam, ka toi vietai veikia? Ant ko man atsake, jie yra furmonais karaliaus Mihsad, pono tos salos: jog czia kas metas tuom pacziu laiku atveda karaliskas kumeles suleist su mariu arkleis, ir jog potam arklei no tu kumeliu vadinasi arkleis mariu kurios tiktai pats karalius reikalauje.

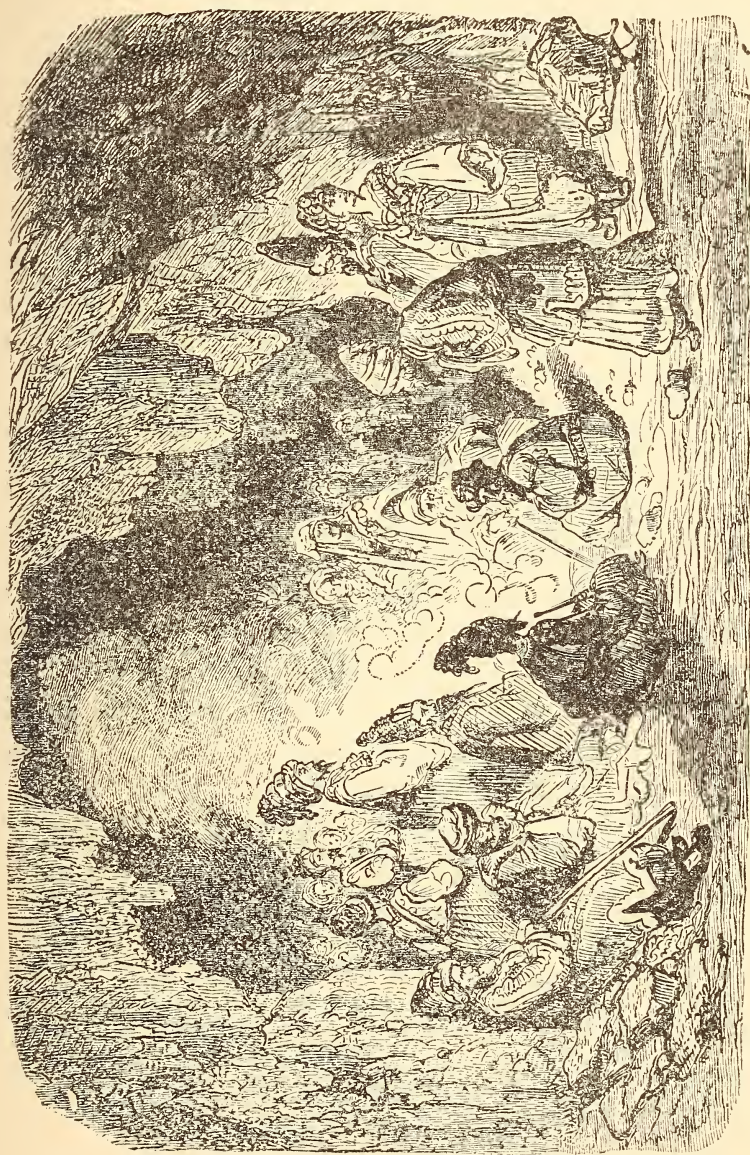
Ant galo, pasake man, kad ant rytojaus ketino važiuot nog tos salos ir kad buczia norint viena diena veliaus pribuves, buczia pražuves ba czia jokiū gyventojū nesiranda.

Ant rytojaus, visi važevo in sostapile miesta, ir asz prisidaviau prie jiu.— Kada parvaževome, karalius Mihsada, kaip stojau priesz jin, paklause manes kas esmiu, ir kokiū spasabu gavaus, in jio žeme?

Kada viska apsakiau, pasake, jog labai gailauje manes.

Potam pasake idant apie mane turetū storone, ir viska gavau ka reikalavau. Prisakimas karaliaus, likos iszpildintas o po draugei ir teisingumas jio ministeriu.

Kaip atsidaves kupczistai, pradejau po valei eitie pas kupczius ir su jeis sznekucziuot apie visokius dalykus kupcziskus o daugiause megau kalbet su pakelevingais kupczeis, jog gal atitiksiu koki pažinstama isz Bagdado ir dažinosiu kas ten girdet, o teipos—gi drauge sugrižtie in savo teviszke; o ta sala turejo puike pristova laivu, prie kurios stovejo laivai isz visu szaliu svieta.— Tankei radausi tarp Indijos kupcziu, ir mokintu vyru, su dideliu akyvumu klausiau jiu kalbos.

Pacme mane pōtam už rankos ir invede in urva. (p. 166)

Neužmirszau atlankit tankei karaliu, per ka pasižinau su visokeis ministereis isz visokiu karaliszeziu. Kožnas klause apie mano žeme: asz teipos—gi kvocziau apie jios ir visos žmonijos apsiejimus, o dažinojau ta, ka niekados apie tai ne girdejau.

Toj karalistei rodosi sala vadina Kassel. Pasakojo man jog ant tos salos, kožna nakti davesi girdet balsas bubnu ir katilu; ka visi, katrie plauke pro ta sala girdejo tai, ir sake, jog tai Dedžal antikristas turejo savo budine. Didelis pae-me mane noras girdet ant loenu ausu, ir kada in tenais plaukeme, regejau žuvis ant szimta ir dvideszimts mastu ilgas baine buvo žiuret, nes teip buvo baugios, jog mažiauses baladojimas jaisis pergazdina ir tuojaus kavojesi in vandeni.

Regejau kitokes žuvis ka turi panaszes galvas suvis in peledos.

Kada sugrižau no tos salos, in treczia diena paregejau atplaukanti in pristova laiva.

Kaip tiktai užmete ankara pradejo nesztie isz laivo tavorus, o kupezei prie kuriu prigulejo liepe perneszt in krautuves. Mecziau ake in nekuriuos pundus ir paraszus prie ko priguli, paregejau ant vieno pundo mano pravarde; kada gerai prisižiurejau, pažinau, jog tikrai buvo mano, kuriuos budamas Balsoroi emiau su savim ant laivo. Pažinau ir kapitona laivo ne dasiprotejau, jog jis laikis mane už pražuvusi; su nedrasa prisiartinau ir paklausiau jio, prie ko tie pundai prigulet galetu?

— Turejau su savim ant mano laivo kupeziu isz Bagdado,— vardu Sindbadas.

Plaukeme prie vienos salos kaip del mus nudave sustojom prie jios, o tas kupezius su kitais nusikele su valte ant tos salos, o tai ne buvo sale tiktai nugara didžiuvio, ka virsziuje vandens miegojo.

Kaip ugni ant jio sukure, o pajuto karszti ba norejo virt pietus, tuojaus pradejo krutet ir narlit: daugelis ypatu pra-

žuvo o tarp jiu ir nelaimingas Sindbadas dingo. Tie pundai prie jio prigulejo, apsimislįjau teip ilgai su jio tavoru turgavot pakolei ne atrasiu jio giminiu, del kuriu galesiu ta turta atiduot.

— Geras kapitone tariau ant to, tai asz esmiu tuom patim Sindbada, kuri laikai už numirusi, ir tie pundai yra mano locnaste.

Kada kapitonas laivo iszgirdo mane teip kalbanti, paszauke:— O didis Dieve! kam dabartes galima tiket? Nesiranda dabartes tarp žmoniu geru. Macziau ant loenu akiu kaip nuskendo Sindbadas; pakelevingi, ka buvo ant mano laivo ta pati gali pasakyt;— o tu dristi kalbet, jog esi Sindbadu! kas už pasiutybe! . . . Ant pažiuros iszrodai ant žmogaus gero, o vienok kad prisisavint svetimo gera teip biaurei nori pameluot!”

— Buk kantrus,— o iszklausik ka tau pasakisiu?

— Gerai,— paszauke kapitonas,— ka man nori pasakit klausau taves.

Tada pradejau jiam pasakot, koku spasabu likaus gyvu; ir kaip ant salos radau karaliskus furmonus, kurie mane adgabeno in karaliaus paloci.

Tie žodžei sujudio kapitoma, nes labiaus da daseke teisybes jog ne esmiu melagium, kad žmonis no jio laivo pažino mane, pradejo sveikint ir džiaugtis isz pamatimo manes.

Pažino ant galo ir pats mane, o potam metesi in mano glebi ir paszauke:— Tegul bus Dievo garbintas jog giluknigai isz to visko iszejei; ne iszpasakitai džiaugiuosiu! O tai yra tavo locnastis, atsiimkie ir darikie ka nori.

Padekavojau jiam už tai, ir norejau kuom norint apdovant, nes nieko neprieme.

Iszemiau potam isz mano pundo kas buvo brangiausiu ir apdovanojau karaliu Mihsada.

Karalius žinodamas gerai kokio nepersenei buvau nelai-meje, paklause manes, isz kur gavau tuos puikus ir brangius

daiktus? Pasakojau potam kokių spasabų atradau mano tavora: už ką džiaugėsi ir jis, priėmė meilėi no manes dovana, apdovanojo jis mane daug brangesnems dovanoms. Atsisveikines su teip geru monarku, išvažėvau ant to paties laivo nes prieš išvažėvima, permainingiau mano tavorus ant kitu. Pripirkau visokių tavoru šviežiū ka mano žemeje turejo didelė verte. Plaukdami namon atlankeme da nekures salas, o ant galo pribuvome in Balsora, o kada sugrižes apsirovavau su pelnu, tai turejau du tukstanczius cekinu. Pirkau potam daugeli lauko puikes triobas ir visokių nevalninku. Teip budamas geram buvime, užmirsau apie praeigas.

ANTRA KELIONE SINDBADO.

Po pirmutinei kelionei kaip jau pasakiau norejau malszei sedet Bagdade. Nes nepoilgam pradėjau liudet be darbo ir noras keliavimo marems vela atsirado, prisipirkau tavoru reikalingu ir iszkeliavau antru kartu su kitais kupezeis, kuriuos pažinojau kaipo teisingus vyrus.

Leidomes per tai ant puikaus laivo, pasiliecodami Dievui, pradėjom plaukt.

Atlankinejom salas vienas po antru, ant kožnos gerai uždirbdami, Viena diena, priplaukem prie vienos salas, ant kurios buvo vaisingu medžiū, nes teip buvo apleistu, kad jokio ant jios gyvenimo ne paregejom, vaiksztinejom pievo-mis, per kures daugelis upiu plauke.

Kada vieni užsiemem rinkimu kvietku, antri skinimu vaisiū; asz emes su savim vino ir maisto no laivo, ir sedes arti vandenio terp dvieju medžiū pavesije, pradėjau valgyt. Pavalges gerai užmigau. Negaliu pasakyt kaip ilgai miegojau, nes kada pabudau, laivo jau ne buvo.

Nusistebejau ne mažai, kada laivo pristovoje ne buvo, stojau ir pradėjau dairytis su baimė in visas szalis, nes ne vieno kupeziaus ne regejau, kurie buvo su manim ant tos

salos. Patemijau tiktai laiva ant pilnu mariu, ka buvo labai toli ir tas nepoilgam isz akiu prapuole.

Patis galite sau iszstatit, kokios misles pradejo mane vargint teip liudnam buvime.

Mislinau jog pareis man numirt isz gailesczio; pradejau baisei dejuot, plaukus no galvos peszt, mecziausi ant žemes, ir kad nesidžiaugiau pirmutiniu uždarbiu.

Nes viskas tai buvo ant tuszczio.

Ant galo, atsidaviau ant valios Dievo, ir ne permatidamas kas su manim pasidaris inlipau in virszune auksztu medžio, no kurio virszunes dairiausi in visas szalis ar ka ne pamatysiu. Žiuredamas ant mariu, nieko neregejau, kaip tiktai vandeni ir dangu; nes patemijau ant žemes koki tai balta daigta, nulipau no medžio paemes likuczius pasilikusio valgio, ejau tiesiog in ta szali kur buvo tas baltas daiktas.

Kada jau artinausi, buvo tai didele bone.

Prisiartinau suvis arti ir supratau kada dalipstejau, jog buvo minksztas. Apejau aplinkui kelis kartus, temydamas ar ne turi savije kokios skiles, nes jokios neradau, teip buvo szvelnus, jog negalima buvo užlipt. Aplinkui turejo daugiaus kaip 50 žingsniu.

Saule jau buvo žemai, jog ant kart dangus pradejo temt ir davesi prie tam girdet oszimas, nes vietoje debesies ka paregejau?

O tai dideli labai dideli paukszti ka tiesog leidosi ant manes. Atejo man ant misles tie milžin-paukszezei, apie kuriuos buvau girdejas no visokiu keliauninku, ir dasiprotejau tuojaus jog ta didele bone tai kiauszinis to paukszczio.

Suko ore valanda potam nusileido ant kiauszinio o asz tuo laik prisiglaudžiau teipos-gi prie kiauszinio kad koja to paukszczio buvo prie manes, teip stora, kaip storiauses medis. Pamaželi prisiriszau su diržu, ka turejau ant saves prie paukszczio kojoes, turedamas ta vilti, jog kaip ryto pakils ir leks no tos salos, tai mane isznesz. Teip perbuvaui per visa

Tai buvo kiauszinis to paukszčio.

nakti, kada dienytis pradejo, pauksztis pakilo ir teip mane isnesze in padanges, jog ka tiktai galejau žeme matyt paskui leidosi žemin teip greitai jog nesijauciau. Kada stojo ant žemes, greitai atsiriszau vos spejau tai padaryt, pauksztis tvere dideli žalti ir nuleke su juom.

Vieta kurios mane paliko, buvo tai žemuma, apsiaubta aplinkui labai auksztais kalnais, kad virszunes tu kalnu kavojosi debesise, o teip szvelnios kaip sienos jog ne galima buvo gautis in virszu.

Naujas tai buvo rupestis del manes, pradejau vela gailaut jog per ta kelione oru nieka ne laimejau.

Pradejau dairytis ir toliaus eitie, paregejau su dideleis divais, kada ta pakalne pilna buvo deimanto ir labai dideli szmotai. Labai nusi-dziaugiau, nes potam mano dziaugsmas per-

simaine in baime.

Paregejau daugybe baisiu dideliu žalcziu ir storu, jog kožnas galejo praryt jauti.

Diena kavodavosi in skiles saugodamiesi milžin-pauksz-cziu, ba tie jeis maitinosi, tiktai nakti isz savo uolu iszlisdavo.

Per visa diena vaiksztinejau skersai ir iszilgai pakalnese.

Kada prisiartino naktis, inlindau in viena urva, kureme kaip apžiurejau nebuvo jokio žalczio: po tam užritau ant skiles dideli akmeni no žalcziu.

Emiau isz savo skurinio krepszio maisto, pavalgiau ir teip tunojau urvoje. Kada jau suteme, iszgirdau baisu sznabž-dejima kirmeliu ir teip mane inbaugino, jog per visa nakti akiu ne galejau sudet.

Kaip tiktai pradejo dienitis, visi žalczei ir kirmeles sulindo in savo kovones. Tada iszejau isz mano skiles, ir galiu iszpažint, jog tas deimentas ka su kojoms mindžiojau nieka man ne rupejo.

Ant galo atsidedau isz didelio vargo ir užmigau.

Nes vos pradejau migdytis, pajutau, jog kas in peti man stuktelejo. Buvo tai didelis szmotas mesos ir ne poilgam, paregejau jog daugelis pradejo pult isz visu szaliu no kalnu.

Laikiau tai už iszmisla žmoniu ir netikejau kaip pasakodavo kupcezi, jog randasi pakalne, kurioi randasi daugelis deimantu. Dabar dažinojau jog tai teisybe. Isz tolimu karalyseziu atvažiuodavo kupcezi prie tos pakalnes o labiause tam laike kada erelei iszperi vaikus. Tada meta didelius szmotus mesos prie kurios limpa deimantas. Erelei toi žemei labai dideli ir druti nusileidže in ta pakalne, yma mesa ir nesza in lizda del savo vaiku.

Kupcezi pribega prie lizdo su riksmu, ir nuveje, o deimantus prilipusius rankioje no mesos. Kitokio spاسبو ne turi kad iszymtie isz tos pakalnes deimanta.

Del to-gi mislijau, jog jau ne bus galima iszeitie isz tos pakalnes, kurioje buvau kaip grabe, nes dabar prapuole mano baime.

Pradejau pirmiause,— kalbejo toliaus Sindbadas,— rinktie didžiausius szmotus deimanto, ir pripildžiau, su jeis mano krepszi, kureme jau nebuvo jokiu valgiu.

Iszrinkau kanodidžiause szmota mesos ir pririszes sau ant krutines atsiguliau auksztienykas laikydamasis prie savos krepszi su deimantais.

Ka tik spejau tai padaryt, kada erelis didelis patemijo stvere in savo nagus ir isznesze isz pakalnes in virszu kalnu in savo lizda.

Kupcei pradejo rekt, kad nuvaryt ereli no mesos; ir kada likos nubaidytas no savo lobio, vienas isz jiu prisiartino prie lizdo nes persigando kada mane paregejo. Nes atsikvotėjo, vietoje paklaust manes, koku spasabu czia gavausi, pradejo ant manes rekt, kam asz jio skarbus vagiu? Tu kalbesi in mane kitaip, kada dažinosi kaip asz czia gavausi.

Nusisztildink,— tariau,— turiu asz daugiau kaip jius visi czia susirinke. Tai pasakes, atriszau savo krepszi ir parodžiau.

Da tu žodžiu nepabaigiau, kada visi kiti kupezei apstojo aplinkui, nusistebejo jog toje vietoje mane rado, nes da labiau nusistebejo kada apie viska papasakojau.

Po tai kalbai, eme mane in savo kvatiera, kurioje visi talpinosi,— tenais, kada savo krepszi atidariau, visu akis pastiro kada pamate tiek puikiu deimantu, tvirtindami, jog ne vienam karaliskam skarbeziuje teip dideliu deimantu ne regejo. Prasziau kupeziaus, in kurio lizda buvau innesztas ba koznas turejo savo, idant sau pasirinktu tiek, kiek nori;— net jisai eme tik viena ir tai mažiause; o kada raginau kad imtu daugiau, atsake:— “Ne, deku tau, gana del manes vieno, kuris ir teip yra dideles vertas. jog ne reikalauju daugiau po svieta keliones atprovinet”.

Nakvojau drauge su kupceis, del kuriu da viena karta papasakojau savo praeiga.

Džiaugiausi labai, kada sau pamislijau jog likaus iszliuo-

suotu iš tos nelaimės. Rodesi man jog tas viskas buvo sapnu, ir pats negalejau suprast jog tai žmogui gali teip atsitikt.

Tie kupcei jau no keliu dienu mete ta mesa in pakalne, per ka ant rytojaus rengesi ant namu. Perejome labai daug auksztu kalnu, ant kuriu daugelis buvo visokiu baisiu kirmeliu, vienok to išsisaugojom gilukningai.— Kada pribuvom prie vienos pristovos, sedom ant laivo ir plaukem prie vienos salos vadinamos Rocha, ant kurios radome medi teip stora ir szakota, jog szimtas žmonių galejo po juom no lietaus pasislept. Tas medis vadinosi kamfarinis, kureme kada pasidarydavo skile, tai begdavo sula, o kada sustingdavo pavirsdavo in kamfara. Ant tos salos radosi žveris su vienu ragu mažesni už slonių; tas ragas buvo aukszcziau nosies, no masto ilgio,—tas ragas labai kietas ir asztrus. Vienragei sueja su sloneis ymasi, ir slonių visada su ragu perdure.

Daugelis visokiu stebetinu daiktu radosi ant tos salos o apie kitokius idant jius ne gaiszint, nutiliesiu. Iš tenais nuplaukem ant kitokiu salų, potam grizome gilukningai in Bagdada. Daviau del ubagu puikia almužna, potam gyvenau malszei silsedamas po teip baisi kelionei.

TRECZIA KELIONE SINDBADO.

Gyvendamas raszkažiuose pastanavijau išsižadet ant visados tu vargingu kelionių ka datiriau:— nes budamas pacziam drutume, o ir prie visokiu vigadu, nubodo buvimas namie. Pastanavijau da viena karta ant naujo vargo kruti-nausi iš Bagdado su brangeis tavorais in Balsora.

Iš tenais leidausi ant mariu. Kelione tuom tarpu ketino but tolima; daugeli atlankem pristovu, kuriose ne mažai naudojome iš turgo.

Viena diena, kada buvome ant pilnu mariu, staigus vejei nuvare mus no kelio: tie vejei buvo keles dienas, nuvare mus prie vienos salos, prie kurios kapitonas labai nenorejo prisi-

artint reikalas vienok priverte mus idant sustot. Kada žeglei likos nuleisti, kapitonas laivo tare in mus: "Gyventojai tos salos ir kitu netolimu salu yra laukinei, apaugia plaukais; užpuls nepoilgam ant mus. Kad ir jie yra mažiulelei vienok ne iszpuola jiem prieszintis; ba czia jiu randasi teip daug kaip skruzdeliu; ir jago mes jiu norint viena užmusztume, užpultu ant mus ir visi pražutumem".

Kaip kapitonas sake, teip iszsipilde. Paregejom ne poilgam laukiniu, biauriu žmonių, raudonais plaukais apaugusiu, o ne buvo auksztesni kaip tiktai dvieju pedu. Metesi tuojaus aspito laiva isz visu szaliu. Prakalbejo in mus kelis nesuprastinius žodžius tuojaus pradejo kaip kates kabintis ant mus laivo, o teip mitrei ir greitai, jog rodos sparnais užleke.

Žiurejome ant to visko su didele baimė ne drisdami gintis o teipos-gi ane žodžio in juos ne kalbejom.

Tuojaus užtaise žeglus, nukirto lenciuga no ankaro, ba ne turejo tiek drutummo iszlupt, ir atvare laiva prie kraszto, prisake mums iszlipt, o patis nuvare potam laiva ant kitos salos idant mes ne galetumem pabegt. Visi pakelevingi saugojosi tos salos, ant kurios mus paliko tie maži velniukai; o del ko, tai tuojaus dažinosite.

Leidomesi no kraszto mariu giliau ant salos, radome ne daugeli vaisiu ir žoleliu, pradejome valgyt godžei ba buvome iszalke, o prie tam norejome pailgynt gyvaste, visi žinojome jog nepoilgam pabaigsime gyvaste. Eidami toliaus, paregejom milžiniszka nama prie kurio visi pasukome savo žingsnius.— Buvo tai puikus palocis, auksztu muru apvestas, su puikiu bromu, kurio, kada duris pastumem, atsidare.

Užejom ant kiemo, ir tuojaus paregejome puikus pakaijus labai didelius. Ant kiemo, vienam kampe gulejo kruva žmonių kaulu, o nepertoli keli desetkai jieszmu visokiu. Sudrebejom, kada tai paregejom isz baimes ir nuvargimo, puoleme ant žemes, ant kurios ilga valanda gulejome kaip ne gyvi. . .

Tuom laik saule pradejo leistis, ir kada buvome teip nelaimingam stone, ant kart bromas atsidare ir paregejom ėneinanti baisu dideli juoda žmogū. Kaktoje turejo viena

Metesi tuojaus ir apspito laiva isz visu szaliu. (p. 176)

aki, raudona kaip žarije, priszakinei dantis labai ilgi asztruš, snukis ilgas kaip arklio, o apatine lupa kabojo net ant kruti-nes. Ausis kaip sloniaus o buvo dideles jog gulejo ant

pecziu. Nagai ilgi užsirieta kaip baisiausio žveries. Kada paregejom ta baidykla, patrotijom pomieti, ir buvome kaip numire!

Po valandai atsikvotejom, ir paregejom ta baidykla kaip atsisedes isztolo, temijo godžei in mus, nes teip mus tas jio temijimas pervere jog kaip szaltu vandeniu perpile. Prisižiurejas in mus gerai, ženge pora žingsniu, arcziaus padejo ant manes savo ranka eme mane už sprando ir varte in visas szalis, kaip mesininkas avina.

Kada mane apžiurejo, pažino jog kudas, pamete ant žemes.

Potam iszkaleino kožna peržiurejo, o kad kapitonas laivo buvo riebiauses už visus, laikydamas viena ranka kaipo žvirbli, persmeige per jin jieszma, net per gerkle iszlindo, potam sukure dideli ugni, iszkepe kaip kurapka ir suede su vidureis. Po tai vakarienei, atsigule ant gonku savo palociaus ir užmigo, o teip krioke, jog net in kalnus balsas atsimusze ir miegojo igi rytmečio. Mes, Dieve! akiu isz baimes ne sudejome per visa nakti, tiktai kožnas mislijo apie baises mukas. Kada jau buvo gerai szviesu, milžinas pabudo atsikele, ir iszejo palikdamas mus.

Kada jau buvo toli nog mus, pertraukem tilejima ir pradejom verkt ir baisei dejuot.

Kad ir mus buvo ne mažas skaitlis, turejom tiktai viena neprieteli, ne perejo del mus ant misles, idant nužudint ta baidykla, o kad ir buvo negalimu daiktu priveleme apie tai pamislyt ir kaip norint surodavot.

Rodavojomes gana ilgai ir negalejome rast spasabo, ir teip besirodavojent prisiartino vakaras.

Vakare, szitai girdime paeina su szturnu milžinas.

Kada parejo suede vel viena isz mus tokiu pat spasabu kaip pirmutini. Potam užmigo ir krioke igi dienai, ant rytojaus teip kaip vakariszejo. Teip meslikom inbaidyti jog norejom eitie in mares ir pasiskandyt, o ne but gyvi perdurtais, ir

suestais. Nes vienas isz mus draugu atsiliepe. "Ne brolei! Dievas nepavelije idant sau gyvaste atymtie, o kad ir didziause baime, velit pasimelskim apie spasaba kaip ta velne—palaiki nužudint kuris mus kas dien po viena eda?"

Kada jis teip kalbejo, atejo man ant mislies vienas spasabas ir paszaukiau. "Brolei mano, žinote, gerai, jog czia randasi daug pakrasztije mariu visokiu medžiu ir lentgaliu; paklausikite mano rodos; pasidarykime kožnas del savės tropta, idant galetu žmogu atkelt; o kada teip pasidarissime, pasislepsime krumuose, pakol ne pareis valanda jiu reikalaut.

Tuom laik turime jin nužudint, o jago del mus ne pasiseks, tai mesimes kožnas in savo tropta ir leisimes ant mariu.

Teisybe, jog tai pavojinga leistis ant tokio stotko ant pilnu mariu, nes apginime savės kad ir pražusim, tai Dievas dovanos, o ar žinote ir tai jog veluk nukenst, o ne kaip tas biaurybe turetu suest".

Roda mano patiko del visu, ir tuojaus padareme troptus, ka galima buvo po tris plaukt ant vieno.

Kada jau saule buvo žemai, grizome in paloci, o trumpai laukus ir milžinas parejo.

Reikejo da viena jiam isz tarpo mus paszvenst ant kepsnes už tai potam užmokejom jiam. Vos suede savo biaure vakariene, atsigule auksztieninkas ir užmigo.

Kaip tiktai iszgirdome kriokenti, devini isz mus drasiausi griebem po jieszma, inkaitinom galus, prisiartine prie biaurybes, ant vienos komandos smeigeme su jieszmais in jio baise žlibe, ir teip apjekinom.

— Del Dievo! kas dabar pasidare! Baisus buvo szokimas milžino datires teip dideli skaudejima pradejo labai rekt, jog net langai palocije sutruko. Isztiese tuojaus savo ilgas rankas, idant katra isz mus pagriebt, nes turejome laika prasi-saugot tai yra in kampus pasislept. Pagužinejes gera valanda ir ne vieno ne nutveres, nustrapaliavo prie bromo ir iszejās ant lauko baisei haube.

— Mes—gi kada milžinas nustrapaliojo baubdamas, metemes visi in pakraszti mariu, atvilkome savo troptus ir paleidom ant vandenio potam laukeme dienos. Jauteme, jog

Patemije mus milžinai, tvere po dideli akmeni. (p. 181)

susijieszkos savo draugus ir tuojaus atsives. Teip tarp savės kalbejome. Jago jis ne atsiras apie saules tekejima, ir jago ne iszgirsime jio baubimo, kuri girdejome, bus tada del mus

gilukis. Tada ketinom pasilikti ant tos salos, o ne kaip leistis ant mariu. Nes kaip tiktai pradejo dienitis, paregejom baisu musu neprieteli su dviem kitais draugais, kurie jin vede, nes buvo mažesni nog jio, o isz visu szaliu daugybe milžinu bego tiesiog ant mus.

Persigande tuom regejimu, kagreicziause sedom ant troptu ir pradejom stumtis no kraszto irklais.

Patemije mus milžinai, tvere po dideli akmeni, atbego prie kraszto mariu, inbrido in vandeni kiek galejo, ir teip gerai tropijo su tais akmenais, jog visus troptus sudauže ir žmonis, ka ant jiu buvo nuskendo. Ant giliuko asz ir da du mano draugai ka radomes ant vienos troptos nuplaukem toli in mares, ka mus negalejo damest akmenais.

Kaip tiktai iszplaukem ant pilnu mariu, vilnis pradejo mus tropta blaszkit in visas szales, teip labai, jog per visa nakti laukeme smerties, nes ant rytojaus pasiseke mums gilukningai prisiyrt, prie vienos salos, ant kurios iszejome su dide linksmybe. Ant jios radom gardu vaisi, kuris mus pastiprino ne mažai.

Apie vakara, užmigome pakrasztyje mariu, nes oszimas baisios kirmeles ka ne per toli nog mus slinko pabudino, buvo tai didele kirmele kaip ilgiauses medis, ir teip buvo arti jog viena isz mus pagriebe ir kaip rieszuta nurijo. Pabegaų tuojaus su likusiu draugu toli po valandai grizome in ta pati daikta, nes ka paregejom? O tai kruvute kaulu musu draugo, ka tas baisus kirminas iszmete isz saves.

Nuliudom abudu ir pradejom sau iszmetinet, jog iszsprudome isz ranku milžino o dabar busim suesti no baisios kirmeles.

Teip perimti rupescziu, slankiojom po sala, paregejom koki tai medi labai stora ir augszta, ir pamislyjom ant to medžio nakti praleist turedami vilti jog iszsigelbesim nog smerties; pasidrutinom rastu vaisiu, ir kada diena pasibaige, užlipome ant medžio.

Troptus sudauže ir žmones ka ant jo buvo nuskendo. (p. 181)

Nes ne poilgam, davesi girdet sznabždejimas kirmeles, kuri skubino prie medžio, savo laimo; pradejo sluogt prie to medžio, ir dasiekus mano drauga, ka žemiau manes buvo, tvere prarijo ir savo keleis nuslinko.

Asz isztunojau ant medžio igi dienai, o kada gerai praszvito, nulipau pus-gyvas. Isz tikro ne galejau ko kito tiketis, kaip tiktai ta pati, ka mano du draugai sulauke. Kada apie tai mislijau, drebejau isz baimes. Prisiartinau prie mariu ir jau norejau szokt in vandeni; nes kad kožnam gyvastis yra mielas, ir kad kožnas meilei sau ilgintu, atsidaiviau ant valios Dievo.

Parejo man mislis tokia: Emiau, pririnkau sausu szaku daugeli, o teipos-gi sausu erszkecziu ka labai daug ant tos salos, buvo, apkroviau aplinkui medi. O kada tai padariau, užlipau ant to medžio ir laukiau baisios smerties. Nepoilgam iszgirdau artinante kirmele, nes negalejo per asztre tvora gautis norint visaip bande. Ant galo, kada gerai praszvito, atsitrauke no medžio, nes asz ne drisau eitie laukan isz savo užtvaro, pakolei saule ne užtekejo.

Buvau labai nuilses ir nuvarges o teipos-gi apymtas kva-pu smirdancziu tos kirmeles, jog geidžiau numirtie. Nusileidau nog medžio ir ejau in pamari. Vos spejau ateitie paregejau ne labai toli no kraszto laiva, pradejau szaukt, o kad geriaus galetu pamatyt mane, iszkeliau ant smaigo balta skepetele ir mosuoti in visas szalis. Tuojaus mane pamate kapitonas atsiunte pora vyru su valtele. Kada jau, buvau ant laivo, kupezei ir kitoki žmonis klausinejo apstojė kokiu spasabu gavausi ant tos salos?

Visi man intikejo, ba žinojo isz pasakos kitu žegloriu jog randasi toke sala, ka gyvena ant jios milžinai ka eda žmogiena. Visi džiaugesi jog mane iszgiالبةjo. Tuojaus pavalgidino ir geru vynu pagirde, o kapitonas matidamas jog mano rubai suvis apdriske, liepe man duot kitus rubus.

Plaukinejome koki tai laika ant mariu sustodami prie nekuriu salu, ant galo sustojome prie salos "Salahat", isz kurketino imtie visokiu tavoru.

Kupezei pradejo iszkraut tavorus isz laivo, idant juos mainyt ant kitokiu. Tada kapitonas paszauke mane ir tare:

— Klausyk brolau, asz turiu ezia laive tavorus vienu kupeziaus ka kitados ant mano laivo kelevo. Tas kupezius jau senei ne gyvas per ka asz pats jeis turgavau idant galeczia atiduot rokunda del jio giminiu jago kada atrasiu.

Viena isz mus pagriebe ir kaip rieszuta nurijo. (181)

Pundai su tavorais, jau gulejo virszui ant laivo. Parode man juos, taridamas— o tai tie yra tavorai, apie kuriuos tau kalbejau. Tikiuosi, jog apsiimsi su jeis užsiimt. Tikrai už tai padekavojau jog man duos uždirbt.

Rasztininkas laivo užraszinejo visus tavorus prie ko jie priguli, o kada prisiartino prie tu pundu paklause kapitonokeno tie pakai? O kapitonas atsake:

— Užraszyk ant vardo Sindbado.

Kaip tiktai iszgirdau savo varda dideli pajutau dziaugsmą ir prisižiurejas gerai kapitonui, pažinau jog tai tas pats, ka mane paliko ant salos laike mano antros keliones, ant kurios buvau užmigęs prie sriovos.

Ne galejau jio isz pradžios pažint ba buvau užmirszes jio gymi, jisai teipos—gi manes nepažino, ba mislino jog senėi esmiu numires.

— Kapitone, tariau in jin, ar tikrai tas, ka jio tavorai vadinosi Sindbadas?

— Teip yra,— atsake kapitonas,— buvo jisai isz Bagdadu ir sedo ant mano laivo Balsoro.

Viena karta, kada mes iszsedome ant vienos salos del paemimo vandenio ir pririnkimo vaisiu; pasiskubines, liepiu žeglus iszkelt, nuplaukem, o Sindbada ant salos užmirszome. Ne užsižiurejau to ne asz ne kupezei, net in ketures adinas kada jau buvome toli ant mariu, o vejas buvo prieszingas ir negalima buvo sugriszt jio paymtie.

— Ar mislyji,— tariau in jin,— jog tas kupezius numire?

— Žinoma,— atsake man,— jog numire.

— Atidarik kapitone akis,— tariau tada in jin,— ir prisiziurek gerai, o pažinsi gerai, jog esmiu tuom patim Sindbadu ka palikai ant salos! Užnigau prie vienos srioves, ir pabudes, ne radau ne vieno mano draugo keliones.

Ant tu žodžiu, kapitonas pradejo in mane temyt.

Kada kapitonas prisiziurejo gerai ir pažines ant galo szirdingai pasveikines, paszauke:

— Tegul—gi bus Dievas pagarbintas, jog tave užlaike gyva; džiaugiuosiu neiszpasakitinai!

— O tai tavo tavorai, apie kuriuos turejau storone ir su kureis prie kožnos salos turgavau su didžiause nauda atiduodu tau su uždarbiu. Emiau mano tavora, ir gražėi padekavojau.

Nog salos Salahat, nuplaukem pas kita, kur ne mažai uždirbome mainanti tavorus ant kitu. Kada nog tos salos plaukem regejom czerepoka dvideszintis mastu ilga ir tiek platu mateme teipos—gi žuvi panasze in karve, turinte piena ir kaili teip kieta kaip pliena. Macziau paskui žuvi, kolore kaip verbludo.

Ant galo po ilgai kelionei gayausi in Balsora, o isz ten grižau in Bagdada ir tiek turejau turto, jog pats ne galejau surukuot. Apdovanojau puikei ubagus ir pirkau da daugiaus lauko.

KETVIRTA KELIONE SINDBADO.

Raszkažes,— tare Sindbadas ir visoki pertraukimai, laike, ka naudojau po treczei kelionei ne suvalde manes, kad pasiliaut tu visu kelioniu ir nelaimiu, kuriu datiriau ant mariu. Daviausi persigalet norams, idant vela keliaut ir datirt to, ka mano akis ne regejo.

Padares paredka namuose, ir prisipirkias tavoru, ant kuriu kaip mislinau didele nauda turesiu; ketvirta karta apleidau Bagdada. Nusidaviau ant Persijos, kur po atlankimui daugeliu miestu, atkeliavau in pristova mariu ir tuojaus sedau ant laivo. Leidomes ant mariu, atlankem jau daugeli visokiu salu nes staiga pakilo szturmas, per ka kapitonas liepe suvyniot žeglus, ir viska ta padare kas reikejo, kad tiktai iszsaugot nelaimes. Nes visi mus užbegimai ant nieko netiko žeglei supliszo in szmotelius; o laivas musu ne galedamas but valdytu, likosi trenktas in viena uola, ir susimusze teip staugai jog didelis skaitlis kupeziu žegloriu nuskendo ir su jeis visi tavorai.

Ant giliuko drauge su kitais kupezeis ir žegloreis tveriausi už lentos, o spraunus vanduo nunesze mus visus prie vienos salos. Radome tenais vaisiu ir szaltini su puikiu vandeniu, pasilijom suvarginta kuna. Silsejomes per visa nakti ne žinodami kas su mumis nusides, nelaime ta teip mus pereme, jog ne izsmaneme ka su savim padarit.

Ant rytojaus kaip tiktai saule užtekejo, leidomes gilin, ir valkiodamiesi po sala, paregejome triobas, ir vos spejome prisiartint prie jiu, daugybe murinu apsiaube mus visus, iszsidalino mumi, ir nuvede in savo namus.

Asz su penkeis draugais gavausi in viena vieta. Ten prasze mus tuojau sest ir dave mums kokes tai szakneles, rodidami apie pirszta kad valgytum. Draugai mano ne temidami, jog tie, ka mums davinejo, patis nieka ne valge, metesi su dziaugsmu ir pradejo godzei valgyt. Asz jausdamas tame prigavima, nenorejau navet paragaut ka del manes ant gero iszejo trumpai laukus, paregejau, jog tie vargdieni man draugai gavo sumaiszita prota, ir in mane pradejo plovot ne zine ka.

Potam, dave mums vertu riziui, sutaisytu su aliva.

Draugai mano patrotijo iszminti, vos ne užspringo isz godumo asz—gi labai mažai ka valgiau. Murinai dave del mus tu szakneliu, idant kožnas pometi patrotitum ir jausla, kad užmirsztumem apie save ir nesirupintumem; o su rizeis, norejo mus nupenet kad galetu po viena suest, ba jie buvo žmog—edzei, ka trumpam laike tai padare su mano draugais ba ne jausdami apie savo ateiti, labai intuko, ir teip po viena kasdien susedavo. Asz vienas tiktai likau gyvas; vietoje intukt, iszdžiuvau kaip balana, ir per tai likausi gyvas. Baimes smerties, per ka mane labai rupino ir ateme del manes nora valgio.

Inpuoliau in liga, kuri del manes stojosi da iszganingesne, murinai matidami mane suvis kuda, vilkino su manim ant tolimesnio laiko.

Dave del manes per tai visa liuosybe ir jokio užziurejimo nedave. Tai man dadave spasaba ant pabegimo, ir isztrukimo isz nevalios. Senis, ka mane vektavo paregejo viena diena jog asz nog jio begu, pradejo rekt kad sugrižtau, nes asz da labiaus pradejau begt, teip, jog jiam isz akiu isznykau. Senis tas, vienas buvo likes kaimie vektuot namu, o visi murinai, iszejo ant visos dienos ir net vakare ketino griszt ka tankei teip dare teip be baimes yriausi tolin ir ejau per septines dienas sergedamasis tu vietu, kur žmonis radosi.

Asztunta diena, priešau kraszta mariu, ir paregejau tuo-
jaus baltus žmonis tokius, kaip asz pats, ka rinko pipirus.
Tai iszvides, labai nusidžiaugiau, ir prisiartinau prie jiu be
jokios baimes. . . .

Kaip tiktai tie žmonis mane paregejo, paklause arabisz-
kai, kas esmiu už vienas ir isz kur ateinu? Nudžiugau kaip
juos iszgirdau kalbanczius mano liežiuviu, noringai apie viska
papasakojau, o ypacz, kokiu spasabu gavausi tarp murinu.

— Nes tie murinai, eda žmonis— tare in mane kokiu
spasabu iszkliuvai?

Ir apie tai del jiu papasakojau, isz ko labai divijosi.

Likausi su jeis teip ylgai, pakolei ne prisirinko pipiru
kiek reikalavo potam eme mane su savim ant ne didelio laive-
lio, ant kurio plaukeme ant jiu salos. State mane savo kara-
liui, labai geram vyrui, kuris kantrei iszklause mano pasakos.

Prisake duot potam rubus, ir liepe apie mane turet
storone.

Ant tos salos, labai daugelis buvo gyventoju ir visko
turejo invales.

Tam mieste ka karalius gyveno, labai buvo kupcezi
turtingi. To tyko priglaudo pasidabojo del manes buvimas, o
labiause, jog pas karaliu didele loska turejau visi prie manes
glaudesi ir puolinejo, o jago katras turejo koki reikala pas
karaliu, tai pirma su manim matesi, kurem duodavau roda;
trumpam laike buvau teip, kaip obivatelis tos salos.

Pirmose dienose mano buvimo toje karalisteje, patemijau
ta, jog visi ponai ir pats karalius jodo ant arkljo be balno ir
be kamanu. Iszdrisau paklaust karaliaus, del ko ne turi tu
daiktu? Nes jisai atsake, jog apie tai ka jis pasakoje, jokio
iszmanimo ne turi.

Tuojaus inejau pas rimoriu, daviau jiam mudeli, pagal
katra padare balna, pats iszkimszau plaukais, apsiuvau skura
ir padailinau su auksu. Nuejau potam pas kalvi, ir liepiau
padaryt kilpsaiczius parodes teipos—gi mudeli.

In keles dienas, kada viskas buvo gatava, padovanojau karaliui, ir pats arkli pabalnojau. Vos spejo monarka atsiset, teip jiam patiko tas iszmislas, jog apdovanojo karalius. Potam prasze manes kad padaricze teipos-gi ir del visu ministeriu, ir ne kuriu bagotu ponu; kurie tai isz dziaugsmo, kada mane apdovanojo, trumpam laike padare mane turtingu. Padovanojau teipos-gi bagotesniems mieszcionims po viena uz ka visi mane mylejo ir guodojo.

O kad nuolatos buvau prie pakaju karaliaus, per tai viena diena tare in mane tas monarka.

— Sindbadai, myliu tave ir zinau gerai jog ir visi mano padonai laiko tave didelei paguodoneje. Noriu taves praszyt vieno daikto, ir zinau, jog man ne atsakisi.

— Szviesiauses pone,— atsakiau— ne yra to ant svieto kad ne galeczia padaryt del taves o teipos-gi turi ant manes vale ir gali man liept.

— O tai mislinu tave apipacziuot,— atsake karalius, o tai del to, jog tau ne bus nuobodu ir ant visados liksi mano karalistei ir niekados ne geistum sugriszt in savo teviszke.

Kada jio valei nesipriesinau, dave man uz paczia isz savo dvaro labai graze ir iszmintinga, o prie tam bagota mergina. Po veseilei, persinesziau ant gyvenimo pas savo pacze, ir tai per koki laika dziaugiausi isz savo gyvenimo.

Ne buvau suvis tvirtu isz savo buvimo, ba nuolatos mislinau kaip isztrukt ir sugriszt in Badgada in savo teviszke ba kad ir buvau laimingu, vienok liudejau.

Kada viena karta mislemis buvau uzymtu kad pati vieno kaimino, su kuriuom sutikime gyvenom, apsirgo smertelnai ir numire. Nuejau pas jin kad suramint, o pamates jin didelem gailestije ir rupestije, pilnas gailesczio tariau:

— Tegul norint tave Dievas uzlaiko ir duoda ilga gyvaste.

— Ach! koku-gi spasabu,— atsake man,— galetau apturet no Dievo ta loska, kure man velini, o kad asz tiktai viena adina busiu gyvas ant svieto.

— Ne prileisk in galva tos misles, tariau ba ne bus, ir žinau, jog da gyvensi daugeli metu sveikatoje.

— Asz tau velinu,— atsake su verksmu, idant gyven-tum kanoilgiause o ka su manim, jau po visam, žinau gerai, jog szendien drauge su mano pacze ir mane pakavos vienam grabe. Tas papratimas yra paliktu no musu proseniu, ir nog to laiko ne pametam. Vyras gyvas buna pakavotas su negyva pacze, o teipos—gi gyva pati su negyvu vyru. Niekas no to ne gali iszsisukt visi papuola tai provai.

Tame kada su manim apie tai kalbejo o ta žine mane pervere, pradejo rinktis gymines ir prietelei ant pagrabo.

Aprede paczios kuna in puikiausius rubus, kaip ant veseiles, in visus brangiausius, kokius tiktai turejo.

Indejo potam in graba ir pradejo eitie su procesije in vieta atsilsio. Vyras ejo paskui graba savo paczios. Visi ejo ant aukszto kalno, ant kurio kada užejo, pakele dideli akmeni, ka buvo su juom uždaryta skile in duobe; inleido in ta skile numiruse, potam tuojaus vyras nebaszninkes pradejo atsisveikint su gyminems ir pažinstamais, ir be jokio prieszi-nimo, gule in kita tam tikra graba, emes su savim kriuzo vandenio ir septines sikutes duonos, ir nuleido ant virviu in ta paczia duobe. Kalnas tas traukesi pamarije ir duobe buvo labai gili. Potam visam užverte su akmeniu vela skile ir pulkas lidetoju grižo kožnas in savo namus.

Per daug but raszimo, idant apraszyt visa baime ir smut-ka ka turejau laike to pagrabo. Kiti isz to nieko sau ne dare ba buvo prie to regejimo paprate. Viena diena drisau kara-liui perstatyt savo roda.

— Szviesiauses pone,— tariau— negaliu iszsidivyti, jog jusu karalisteje yra toks baisus papratimas, jog laidoje gyvus su negyvais. Perejau daugeli svieto, macziau papratimus viso narado o to ne girdejau.

— Sindbadai, ka nori padaryti,— atsake karalius,— czia toke prova yra: mane pati pakavotu drauge, jago saugok Dieve numirtu mano pati.

— Nes szviesiauses pone,— tariau, vela noreczia dažinot nog jius, ar ir svetimžemei papuola tai provai?

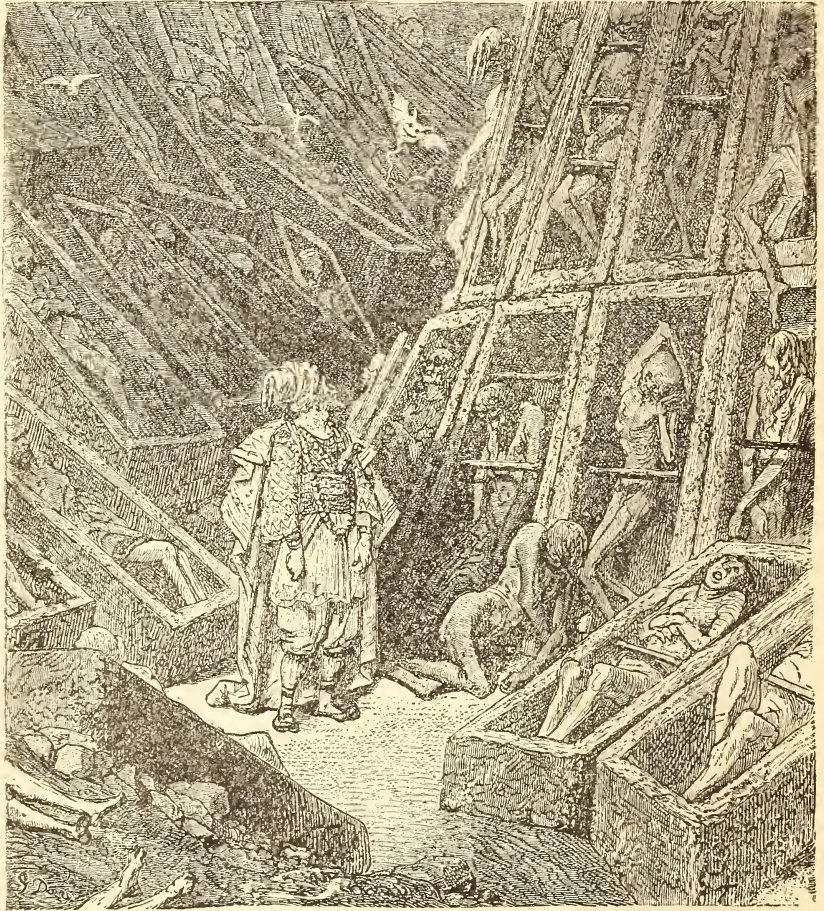
— Žinoma— atsake su juoku karalius atmindamas jio misli, no tos provos ne iszskirti ka czia apsipacziuoje.

Su ta liudna naujiena grižau namon. Baimė, idant pati pirma ne numirtu, labai mane pervere. Nes ka galejau daryt? Reikejo atsiduot ant valios Pono Dievo. Mažiause liga, kada tiktai mano pati apsirgdavo, didele baimė mane paymdavo, ir kas pasidare! O tai vienu kartu apsirgo mano pati mirtinai ir in pora dienu numire.

Del Dievo ka už baimė mane paeme, jog busiu gyvas pakavotu. Visos tos nelaimės ka sviete datiriau niekuom buvo priesz ta! Priverstas buvau susigadyt su savo perženkliniu. Karalius pats su savo ministereis lidejo mane in amžina atsili.

Kada viska paruosze, parede paczios kuna ir puikei in graba indejo su visais brangeis daigtais. Ejom su ta liudna procesije asz ejau prie grabo savo paczios, ir mislinau apie savo dusze, kad jos ne butau pažines! . . . Ejau liedamas aszaras ant mano baisios nelaimės. Pakolei da buvome ant kelio norejau, idant ant manes susimyletu. Pripuoliau prie karaliaus pirma, o potam prie tu, ka radosi ant pagrabo tariau: Už ka asz turiu numirtie! asz esmiu svetimžemis, ne privalau prigulet teip rustai provai; jago butau žinojas, tai ir su aniuolu ne buzia apsipaczeves! O ne žinote jog turiu ir vaikus ka manes lauke namie! Nes dovanai bandau inkalbet. Nevieno nesujudinau; prieszingai skubino kagreicziause nuleist kuna paczios in duobe, ir tuojaus tveresi už manes kaip vilkai be jokios mielaszirdistes, dave kriuzą vandenio ir septines sikutes duonos, potam nuleido in duobe. Rečiau baisei vadindamas juos paikais pasiuteleis! . . . nes nieka ne gialbejo. Kada ta prakeikta darba atliko, uždenge su akmeniu duobe, ne temindami ant skaudejimu ir gailesties.

Dotobe, in kure mane inleido, buvo tai tuszuma po visu kalnu. Gilio turejo penkesdeszintis mastu. Smarve buvo ne iszpasakyta no puvancziu lavonu daugume numireliu kaip

Smarve buvo neiszpasakyta no puvancziu lavonu. (192)

man nudave, ne kurie dejavo, o tai tie ka gyvais ne per senei likos pakavoti! Kaip jau buvau ant dugno, pagulejau valandele grabe ir potam iszszokau isz grabo, puoliau ant žemes toliaus no negyveliu, idant adgaut czistesnio oro ir guledamas

per ilgą laiką aszaras liejau. Tame tai mislijau apie savo nelaimę:

— Teisybė yra,— jog Dievas randiję munis pagal savo apveizdos; nes ar ne esmiu pats kaltas, jog turiu mirt taje smerczia? Kodel ne prašuvau ant mariu, kada tiek kartu buvau nelaimėje. Nemirczia dabar teip pavaiua smerczia, isz visu baisiause!

Per goduma to datiriau! Ach! vargingas žmogau! Ar ne geriaus tau buvo sedetie namie ir džiaugtis vaisiu savo procios!

Tokis tai buvo gailiestis, nes tas viskas nieka jau negialbejo. Roviaiu plaukus ir musziau galva in žeme perimtas didžiausiu rupescziu. Vienok kad pasake teisybe, turejau dideli pririszima prie gyvastes ir mislinau apie tai, kaip pailgint gyvaste, apsicziuopiau mano graba idant paimtie duonos ir vandenio, o pasidrutint sziek tiek.

Nes kad ir buvo tamsu teip, jog negalima buvo suprast kada diena o kada naktis, vienok numaniau, jog ta baisi butine labai didele. Maitinausi per keles dienas mano vandeniui ir duona; nes kada pradejau netekt, mislinau, jog reikes numirt. . .

Jau rengiausi, ant smerties nes iszgirdau jog pakele virszui akmeni. Nuleido tuojaus negyveli ir po drauge gyva asaba;— numireliu buvo vyras. Reikejo griebtis spasabo ta nelaimę. Kada nuleido motere, prisiartinau prie jios, režiau su antvožu no mano grabo in galva vargingos moteres teip jog ant kart užmusziau: del to teip padariau, idant gelbet mano gyvaste: paemiau vandeni ir duona isz jios grabo, tada turejau maisto ant keliu dienu. Kada pradejau netekt, nuleido vela negyva motere ir gyva vyra, užmusziau tuom pacziu spasabu ir ta vyra. O ant mano giliuko, pradejo labai mirt žmonis tam mieste, turejau maisto in vales, ba kožna viena užmuszinejau.

Viena diena po užmuszimui žmogaus, sedejau ir valgiau

klausiau, jog koke tai gyva dvase netoli manes sznabžda. Stojau ir pradejau po valei artintis in ta szali ir pajutau, jog pradejo nog manes tolintis. Ejau paskui ta nematoma sutverima, kaip paskui szeszeli laikais sustojo idant pasilset, tai vela bego sznipždamas kas kartas tolin kada tiktai artinausi. Vijausi teip ilgai paskui ir teip toli net ant galo paregejau auksztai szviesa panasze in žvaigždes. Ant galo dasiprotejau jog ta szviesa paejo no plisziu, ir ant galo užtikau teip dideli pliszi, jog galejau per jin iszeitie.

Po tam giliukningam atradinui, pasilsejau, ba buvau nuilses; potam prisiartines, iszlindau laukan ir pasijutau prie kraszto mariu. Nereikalauju del jius sakyt kaip didele turejau linksmybe isz to atradimo! . . . Ar žinote? kad mislinau jog tai sapnas! Kada jau suvis atsikvotejau, dasipratau, jog tas gyvas daigtas, kuri vijausi, buvo tai žverukas laukinis, kuris maitinosi negyveleis.

Puoliau potam ant keliu, ir dekavojau Dievui už aplaikyta geradejyste! Grižau potam vela in skile arba in baises kapines, paemiau su savim maisto ir prie saules szviesos, drutinausi. Da viena karta sugrižes in urva prisirinkau daugeli branguiu daiktu, ka radosi daugybe kožnam grabe, ir viska isznesziojau in pakraszezius mariu. Padariau isz to kelis pundus suriszes su virvemis, kuriu buvo pilna duobeje, ba katruos tiktai nuleisdavo in duobe ant virviu, tai ir virves kartu paleisdavo. Sudejau tuos pundus in daigta ir uždengiau, kad laikais lietus nepagadytu.

Treczia diena, paregejau laiva, ka netoli kraszto plauke pradejau rektie ir visokius ženklus davinet. Iszgirdo mane szaukenti ir tuojaus atsiunte valtele. Paklause manes žeglorei koku spasabu czia atsirađau, atsakiau: jog laivas kelios dienos adgalios susimusze ir jog gavausi gilukningai prie kraszto su savo tavorais. Tie žmonis intikejo ir paeme mane su pundais ant laivo.

Kaip tiktai radausi ant laivo ir persistacziau kapitonui,

tai labai džiaugesi, jog žuvanciui dave pagelba, potam nieko daugiau neklausinejo. Norejau jiam duot kelis brangius daigtus, nes nieko neprieme.

Atlankeme potam keles salas, o ant galo, pribuvome prie vienos salos vadinamos "Kele", ant kurios gera kupezista padareme.

Karalius tos salos, yra labai turtingu ir galingu, o gyven-tojei yra laukinei ir maitinasi žmogiena. Pardavem ant tos salos daugybe tavoru, ir in ta vieta pirkome kitoniszku, plaukeme toliaus. Ant galo, gavomes giliukningai in Bagdada su dideleis turtais, apie kuriuos galite dasiprotet.

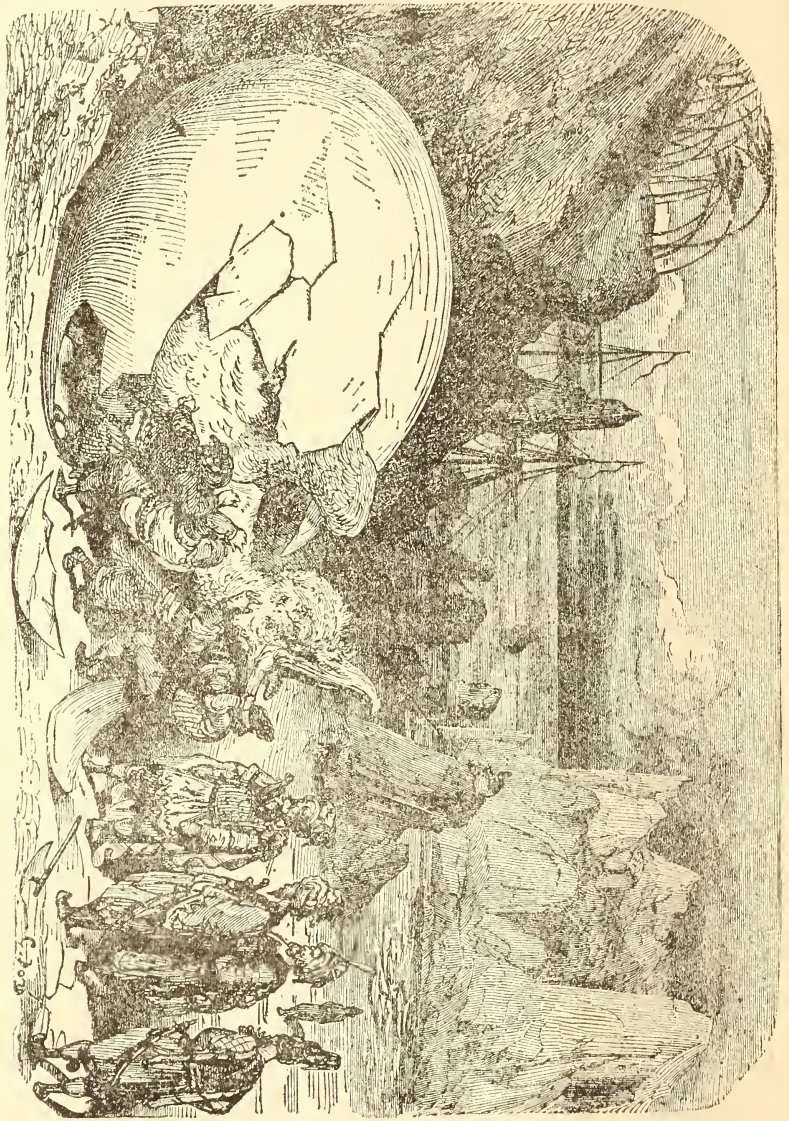
Potam padariau visokes afieras, ir teip tarp prieteliu ir gyminiū leidau puiku gyvenima.

PENKTA KELIŪNE SINDBADO.

Kad ir tiek daug nelaimiu datiriau savo keliones o labiau-se toje paskutine, vienok neatgražino manes nog to. Prisipir-kau naujo tavoro ir visokiu brangiu daigtu, liepiau prikraut skrines, uždet ant vežimo, ir nuvaževau su tavorais in arti-miause pristova laivu. Nenoredamas prigulet ne prie vieno kapitono, pirkausi del savės laiva, susidejau tavorus, o kad buvo da daugelis vietos, priemiau kitus kupezius su tavorais. Leidomes ant mariu kada patiko tam tikras vejas. Po ilgai kelionei, prisimuszem prie vienos salos apleistos, ant kurios radome kiauszini milžiniszko paukszcziū, teip dideli, kaip seniau apie kuri jau minavojau. Buvo jame jau ciplis ant iszperejimo. . . ba galas snapo buvo prasikales isz lukszto.

Kupezei, ka buvo ant mano laivo, sumusze su kirvepen-tems kiauszini, paeme cipli ir ant jieszmo iszkepe, draudžiau juos idant to ne daritu, nes manes neklause.

Vos spejo kepsni suvalgyt, szitai paregejom ore du tam-sus debesius. Kapitonas mano laivo žinojo ant ko czia užsi-nesza paszauke, jog tai yra tevas ir motina to ciplo, ir ragino

Samužze su kirvepentens kiausziņi. (p. 195)

mus idant kagreicziause skubintumes ant laivo, kad iszsisaugot nelaimės, kure jis prijauė. Paleidome žeglius ir greitai atsitolinom no kraszto.

Tuom laik tie milžiniszki paukszezi nusileido ant salos, iszdave baisu balsa, kada paregejo sumuszta kiauszini ir cipli suvalgita. Noredami už tai nukorot žudintojus jiu kudiķio, nuleke in ta szali, no kurios atleke. Nes nepoilgam, paregejom atlekenczius ir abudu laike po dideli labai akmeni. Kada vienas buvo ties musu laivu, užsilaike ore, ir paleido savo akmeni, nes stirininkas iszgelbejo, ba spejo pasukt laiva in szali. Kitas pauksztis ant musu negiliuko, teip gerai pataike su akmeniu in laiva jog subirejo in szmotelius. Žeglorei ir pakelevingi vieni likos užmuszti o kiti nuskendo. Jau ir asz pradėjau eitie in dugna, nes iszkilau da karta ir inpuole in rankas galas lentos. Teip tada yriausi su veju atsidades ant valios Dievo. Po keliu adinu gavausi in pakraszti salos, kurios krasztai labai aukszti. Atsilsejau valandele pradėjau kabintis ir vos nevos užlipau.

Nuilses sedau ant pievos kad pasilset, potam leidausi tolin idant dažinot kokia tai žeme ir koki ant jos randasi gyventojei. Kada apsidairiau aplinkui, rodesi man jog esmiu labai puikem sode, medžiu visokiu ir ant kožno pilna vaisiu; radau teipos-gi sriove puikaus vandenio. Valgiau vaisius ir geriau vandeni.

Kada naktis užėjo, gulejau ant puikios vietos nes negalejau suvis miegot, delto kad vienas radausi ant tos apleistos salos. Pradėjau teipos-gi mislyt apie savo netikuma jog leidausi del bereikalo in ta kelione. Tos misles teip mane sujudino, jog jau norejau sau gyvaste atymtie; nes szviesi diena atitolino taises misles no manes. Atsikeliam, ir slankiojau terp medžiu be jokios baimes.

Kada leidausi toliau in giluma tos salos, paregejau seneli kuris kaip man nudave buvo labai nuvarges. Sedejo prie kraszto upes. Mislijau isz pradžios jog tai vienas isz tu

pacziu, ka vakar laivas likos sumusztas, ir prisiartines prie jio pasveikinau jin, ant ko jisai su galva linktelejo. Kada jio paklausiau ka czia veike, parode man ant pirsztu, kad jin paymezia ant pecziu ir per upe perneszczia duodamas suprast, jog nori sau vaisiu prisiskint.

Suprasdamas jog tikrai reikalavo nog manes to, emiau ant pecziu ir pernesziau per upe.

— Nulipk,— tariau tada pasilenkdamas biski, idant jiam but smagiau nulipt ant žemes; nes vietoje tai padaryt juokas mane paeme, tas senis, ka man nudave jog suvis nulips, perkabino savo kojas man per kakla ant krutines, ka buvo plaukais apauge kaip gyvulio, ir teip pradejo spaust, mislinau, jog mane pasmaugs. Tada teip apeme mane baime ir rupestis jog net apalpau.

Nežiuredamas ant mano apalpimo tas senis, ir sededamas man ant sprando, atleido truputi kojes idant galezia atsikvotet. Kaip tiktai susidrutinau tuojaus su kulne prispaude mane prie pilvo, o su kita nemielaszirdingai kalt in paszone priversdamas idant eitau isz vietos; liepe man vaiksztinet prie medziu, idant galetu skintis sau vaisiu.

Teip tada per visa diena nedavinejo del manes atsilsio o kada noredavau nakti atsilset, gulejo drauge su manim ant žemes, laikydamasis už mano sprando. Kožna diena anksti musze in paszone idant pabudint potam rode kad jin neszt.

Supraskite dabar tas kanczias ka kas diena turejau ne galedamas numest no saves to prakeikto senio.

Viena diena pakrasztije mariu radau medini bertaini kuri turejo vilnis iszneszt in kraszta. Atkimszau kamszti, o prikiszes nosi pauoszcziau ir kaip nudžiaugau kada pažinau jog tai buvo vynas. Tuojaus atsigeriau pusetinai, emiau bertaini su suvim ir pasiszokedamas kad ir turejau ant sprando sunkuma ejau. Potam vela patraukiau, o senis suprates jog tai gerimas, dave man suprast jog ir jis noretu atsigert; padaviau bertaini, ir igi tolei gere, pakolei ne liko ane laszo.

Turejo invalės jog pasigere, ir tuojaus nepoilgam pradejo dainuoti ir judet ant mano sprando kaip padukes. Nepoilgam teip jiam smegenine apsuko jog pradejo vemt, o ant galo apslobo ir nupuole man no sprando ant žemės ir gulejo kaip negyvas; tada emiau dideli akmeni ir vienu ypu perskeliau galva net smegens isztiszko,

Tokiu tai daliku atsikabinau no prakeikto diedo. Nuejas prie kraszto mariu užtikau laiva ir žmones, ka stovejo pakrasztyje del paemimo vandenio ir maisto. Divijosi labai pamate mane, ypacz tada, kada papasakojau apie viska.

— Tai buvai inpuoles in rankas mariu diedo,— tare kapitonas,— ir tu esi pirmutinis ka nepasmauge. Ne paleido jis niekados tu, ka in jio rankas inpuole, tik tada, kada užsmauge. Kupcezi ir žeglerei kada czia sustoje niekados ne eina gilin, tik tada, kada daugelis vyru.

Po mano papasakojimui nuvede mane ant laivo. Paleido potam žeglus, ir po keliu dienu atplaukem in viena miesta kureme namai buvo muryti isz puikaus akmenio.

Vienas kupezius no to laivo, su kuriuom pasipažinojau prasze manes idant su juom eitau in nama, kureme sueina visi kupcezi. Liepe man duotie dideli maisza potam prasze nekurriu gyventoju to miesto, ka turejo teipos—gi maiszus, idant mane su savim teiktusi paymtie, o tai kožna karta, kada tiktai eis rinktie kokosiniu vaisiu.

— Eikie,— tare in mane,— o laikikis pulko, ir daryk ka jie daro, nesitolink nog jiu, ba galetum inpult in koke nelaime. Dave potam man ant visos dienos maisto, ir nuejau su tais žmonemis. Atkelevome in didele girre kurioje buvo daugelis auksztu szvelnu medžiu jog negalima buvo daugelis insikabint idant priskint vaisiu. Toje girioje nebuvo kitokiu medžiu kaip tiktai kokosinei, no kuriu ketinome skint vaisius, ir pripildint maiszus. Kada inejome in girre, paregejom daugybe beždžionku, kurios kaip tiktai mus patemijo, szoko ant medžiu kaip žaibai.

Paregejom daugybe beždžionku. (p. 199)

Kupezei ir kiti ka buvo pradejo rinktie akmenis ir metytie in tupincias beždžionkas medyje. Ir asz ta pati dariau ka ir jie, paregejau, jog jos pradejo skintie kokosus ir metitie perpike in mus. (Kokosas, yra tai rieszutas teip didelis kaip gruczkas vidutinis, czia Amerike duodasi matit ka laiko sztoruose su kieta žieve.) Tokiu daliku pripildem maiszus ka kitaip ne but galima.

Kada jau turejome pilnus maiszus, grizome in miesta; kupcezius, ka mane nusiunte in girre, užmokejo man už vaisi.

— Nepatingek kožna diena eitie in girre rinktie vaisiu, — tare kupcezius, o už tuos piningus ka gausi už kokosus galesi parkeliaut in savo teviszke. Padekavoju už roda jiam; nepoilgam tiek uždirbau jog turejau pusetinai graszio.

Laivas, ant kurio atplaukiau su kupezeis, nuplauke prisideja pilna laiva kokosiniu vaisiu laukiau per tai kito laivo ka nepoilgam pribuvo del tokio paties tavoro ka ir pirmutinis. Sukroviau savo visus kokosius in laiva, ka per ta visa laika prisirinkau, ir kada ketinau plaukt, nuejau pas ta pati kupeziu, kuris man dave roda idant jiam padekavot už gera szirdi. Negalejo jis drauge ir dabar plaukt del to, jog ne buvo apsireikalaves.

Nuplaukem ant salos ka augo pipirai. Isz ten vela nuplaukem ant salos vadinamos “Komari”, ant kurios augo daugumas visokiu gyduoliu, o gyventojei jokiu trunku ne gere ir iszdykumu neužkenczia. Ant tu salu padariau maina ant savo tavoro, už kuri gavau daugybe pipiru ir visokiu gyduoliu. Potam leidomes su kitais kupezeis gaudytie perlu. Pasisamdžiau nariu, kurie del manes prigaude daugeli perlu dideliu ir nemažos vertes potam sedau ant laivo ir gilukningai atkeleyiau in Balsora, o isz tenais grizau in Bagdada, užpelnes daugeli piningu už pipirus ir gyduoles, perlus emiau su savim namon. Savo papratimu padekavoju Dievui jog gilukningai parkelevau, o teipos-gi apdovanojas ubagus, puiku vedžiau gyvenima.

SZESZTA KELIONE SINDBADO.

Ne vienas isz jius skaititojei nusidivis, jago penkis kartus datiriau teip baisiu nelaimiu ir da užsimaniau szeszta karta leistis, teip, kaip prieszgina. Ir pats negaliu paymtie isz kurtas noras atsirado. Metas da neiszejo, pradejau ruosztis in szeszta kelione neklausidamas rodos savo prieteliu pažinstamu ir tie atradinejo visokes perszkadas kad tiktai mane užlaikyt.

Vietoje sestie ant laivo ir leistis ant mariu atlankiau pirma daugeli visokiu puikiu miestu, ant galo atkelevau prie mariu, sedau ant laivo su savo tavorais, ir leidausi in ilga kelione. Ir tikrai ta kelione buvo ilga, nes ta kelione suvis buvo negilukninga, ba pametem kele, o kapitonas ir stirininkas nežinojo kokio dalyje svieto randames, per ka visi, katrie tiktai buvo ant laivo visi nuliudo. Vienu kartu puole kapitonas ir pradejo baisei dejuot. Pilnas baimes, plesze ant saves drabužius ir rove plaukus no galvos, teip iszrode kaip padukes. Paklaustas, kas jiam pasidare? Paszauke.

— Sakau jiums, jog esame baisioi vieto!. . . Matote kaip vanduo mus nesza, o už triju dienu visi pražusime. Praszikime visi Dievo, idant no mus ta nelaimie atitolintu, ba ne iszsisaugosime jago ne bus susimilejimo!

Tai pasakes liepe žeglus suriktuot: nes visos virves sutruko, ir musu laiva privare prie labai augszto kalno ir laivas visas subirejo, nes teip gilukningai, jog ne vienas ne pražuvo, o teipos—gi galejome ne kuriuos tavorus iszgelbet.

Kada teip stojosi, tare kapitonas. Surede Dievas teip, kaip jiam pasidabojo galime laukt smerties, ba esame tokioi, vieto isz kurios ne vienas ne iszejo gyvas.

Ta kalba labai mus nugazdino, pradejome graudžei verk tie ir iszmetinetie savo norus keliones.

Kalnas tas, prie kurio ketinome mirt, buvo tai pradze dideles salos. Prie kraszto buvo daugelis visokiu lentgalu no sumusztu laivu o teipos—gi kruvos kaulu žmoniu isz to visko galima buvo dasiprotet kiek ezia žmoniu pražuve.

Ant to kalno kada užejome radome daugeli brangių tavoru. Nes tas viskas da mus labiau nugazdino. Nusidivijom labai kada atradome upe, kuri neplauke in mares nes isz mariu. Pakrasztyje tos upes buvo daugelis brangių akmenu.

Sedejome visi prie kraszto mariu kaip žmones laukdami smerties. Isz pradžios pasidalinome ligei maista terp saves ir teip nepoilgam katras savo suvalge o neturedamas kuom mist, turejo mirt, ir teip kas diena po viena isz tarpu mus skiresi. . .

Tie ka pirmutinei numire, pakavoti buvo per likusius.

Asz del kožno atidaviau paskutine patarnavima del savo draugu. Asz likaus tiktai gyvu per savo kitruma ba isz laik, kada da nebuvo valgis iszdalytas tai zoposta gera praszalinau, už tai tiktai vienas likaus nes ir tai pradejo baigtis, per ka ilgai del saves gyvaste nežadejau isz laik pasidariau vieta atsilsio, ba nebuvo tokio idant mane palaidotu. Tikekite man, jog kasdamas del saves duobe, keikiau savo dienas užgimimo ir savo nora keliones.

Nes Dievas susimylejo ant manes, ir prikvepe iszganinga misle, kad daeitie da in ta vieta, ka upe plauke isz mariu po kalnu ir tamse pecziure.

Kada gerai prisižiurejau, pamislyjau sau jog ta upe turi kur norint iszplaukt in lauka. Susikaliau keles lentas in daikta, sedau ir pamislijau, jago iszplauksiu in toke vieta, kur rasiu žmonis, bus mano gilukis, o jago prapulsiu tai tiek to, vale Dievo! Su taje misle leidausi povandeni:

Kaip tiktai sprauna upe pagriebe mane, tuojaus pasijutau tamsem tunelyje, o teip smarkei plaukiau jog pro auses vejas szvilpe. Plaukiau keles dienas tamsybes be vilties regejimo kada norint saules. Tunelis kaip kur buvo suvis žemas, jog turejau laikytis ant saugos idant galvos ne perskelt. Jau pradejo mano maistas baigtis suvis, ant galo netekau nežine, ar isz bado ar isz nuvargimo apeme miegas, ant galo ir užmigau. Negaliu pasakyt kaip ilgai miegojau, nes kada pabu-

dau, su dyvu radausi ant lauko prie kraszto upes, o aplinkui apsiaubtas daugybe murinu. Kaip tiktai jiuos paregejau, szokau isz vietos ir žemai jiems pasikloniojau, pradeja jie in mane kalbet nes nieko ne supratau.

Ant galo teip džiaugiausi, jog negalejau sau tiket ar tai sapnas ar kas kitas.

Vienas isz murinu iszgirdes jog arabiskai kalbu, prisiartino ir tare:

— Nesidyvik jog mus czia užtikai ba atejome in darba. Paregejom iszplaukenti isz po kalno, adbegome pažiuret kas tai galetu but. Matidami mieganti žmogu ne perskadinom ir laukeme kantrei pakolei nepabusi. Dabar praszome taves idant del mus papasakotum savo atsitikimus, katrie turi but stebetini. Vietoje jiems papasakot, prasziau idant duotu pirma valgyt, nes kada pasidrutinsiu, tada del jius papasakosiu.

Geri murinai, tuojaus dave visokiu valgiu, ka asz pasidrutines apie viska papasakojau. Klause mano pasakos iszsižioje, o kada pabaigiau, tare vienas:

— O tai-gi, vyruti pasaka! . . . Turesi tu pats apie tai papasakot del musu karaliaus, ba musu monarka yra to vertas, idant isz tavo locnu lupu tai girdetu. Asz atsakiau jog ant visko pristoju.

Murinai davei del manes arkli, ant kurio sedau ir jojau, o jie ejo pekszti.

Teip visi atitraukem in miesta Sarandiba, tuom patim vardu buvo tas miestas ka ir sala. Murinai tuojaus perstate mane savo karaliui.

Prisiartinau prie jio sosto ir atidaviau garbe labai žemai nulenkdamas galva, nes tokis buvo papratimas toje žemeje, o potam puoliau po jio koju ant žemes ir pabucziavau žeme. Karalius liepe man stot ir meilei pasveikines dave ženkla, idant prisiartinczia ir stoczia szale jio. Kada manes paklause apie varda, atsakiau jiam, jog vadinuosi Sindbadas ir jog

labai daugeli atlikau ant mariu visokiu kelioniu. dadaviau ir tai, jog esmiu abivateliu isz miesto Bagdado.

— Kokiū spasabu?— tare karalius.— tau teip atsitiko.

Viska papasakojau, isz ko nusidyvijo, ir teip jiam patiko mano pasaka, jog liepe ta visa atsitikima paraszyt ir pakavot terp karalyszku kningu. Tuojaus atnesze ir ta tropta, ant kurio perplaukiau po kalnu, o teipos—gi ir tuos brangius akmenis, ka kelis paemiau isz tos pakalnes, ta viska norejau atiduot. Ant to tas geras monarka tare:

— Sindbadai, tegul mane Dievas saugoje, idant turetau to visko geist, ir tave nuvargint isz to, ka tau Dievas dave. Ne tiktai nog taves nieko ne ynsiu, nes da duosiu, ba nenoriu idant mano karalyste apleistum be gavimo dovanu”.

Už tas visas loskas szirdingai padekavojau. Potam prisake vienam isz savo uredninku, idant duotu del manes visas vigadas ir tarnus ant paszaukimo. Uredninkas prisakima iszpilde ir nuvede in pakaju del manes paskirta, o teipos—gi emiau su savim brangius akmenis; ka paemiau nog salos.

Kožna diena ejau pas karaliu ir tenais žiopsojausi ant visokiu zobovu.

Sala Sirandiba guli tokioi vietai, jog ligi naktis ir diena kožna laika. Ta sala yra augszta ir no mariu toli galima jia matyt.

Randasi ant jios daugelis brangiu daigtu, o teipos—gi brangiu medžiu, kairo, tai ledrai, kokosai ir kitoki. Pakraszcziuose mariu gaudosi perlai o ne kuriuose pakalnese randasi deimantas.

Atlankiau vela viena vieta, ka pirmutinis musu tevas Adomas gyveno, kada likos isz rojaus iszguitu. Kada sugrizau in staliczia, prasziau karalius idant man pavelytu plaukt in mano karaliste, ne tiktai pavelyjo nes da gausei apdovanojo, dave puiku laiva ir prisake kapitonui, idant manes visame klausytu ir laikytu paguodonei.

Parasze gromata savo locna ranka, kurioje iszrode savo

pririszima del mano karaliaus, o teipos—gi dave dovana, ka galima buvo uz jios verte pirktie karaliste nemaža.

Ant galo leidomesi ant mariu, o po ilgai ir labai gilukningai kelionei atplaukeme in Balsora, isz kur grizau in Bagdada.

Pirmiause atlikau savo pavestus reikalus, emiau gromata ir dovanas pas karaliu, stojau priesz jio trona.

Puoliau po koju savo monarkai ir atidaviau dovana ka atsiunte per mane karalius Sirandiba.

Karalius aplaikes teip brangius daiktus negalejo jiu aprokuot vertes, ba savo skarbeziuje neturejo ne vieno ka atstotu norint viena akmeni, per ka ne tiktai karalius dziaugesi, nes ir visi padonai po draugei.

SEPTINTA IR PASKUTINE KELIONE SINDBADO.

Pargrizes namon po szesztai kelionei, užsižadejau leistis ant mariu, netiktai del to, jog jau buvau atsilsejas, nes kada pamislyjau apie visas nelaimes, ka datiriau laike visu kelioniu, pastanavijau dziaugtis isz surinktu skarbu.

Viena diena, kada turejau daugybe sveziu ir prieteliu, vienas isz mano žmoniū pranesze, jog siuntinis no karaliaus nori su manim pasimatyt, ba turi svarbu reikala. Paszokau no stalo, ir iszbegau prieszais jin.

— Karalius,— tare siuntinis, prisake man idant tau pasakyt jog nori tuojaus su tavim kalbet.

Nuejau tuojaus in paloci, stojau priesz monarka ir atidaviau prigulinte garbe.

Sindbadai,— monarka, reikalingas esi man. Turi del manes padaritie svarbu dalika, tai yra, nuvesztie atsakima ir dovanas del karaliaus Serandibo. Ba kitaip neiszpuola, reike jiam atsiligint.

Prisakimas karaliaus paeme mane baime.

— Vieszpatie karaliau!— tariau, gatavas esu iszpildint viska ka prisakai. Nes su nusizeminimu praszau vieszpats pone, idant teiktumeis dirstelet ant manes, jog labai jau esiu suvargintas per tais visas keliones.

Prisiegiu jog jau isz Bagdado niekur nesijudinsiu. Pradejau pasakot apie mano visus atsitikimus, kuriu iszklauses su didele kantrybe.

Kada jau paloviau mano pasaka, tare karalius.

— Iszpažinstu jog visi tavo atsitikimai yra stebetini ir ne maži, vienok neprivalai teip suvis apsileist, o per ta kelione apturesi ne mažas loskas. Nieko nog taves ne geidžiu, tiktai kad nuplauktum ant salos Sirandiba ir atiduotum karaliui dovanas, o po tam sugrisztum sveikas in Bagdada. Pats gali numanyt, jog reike ta padaryt, ba žmogista neatleidže kad ne padekavot už jio loska padaryta del manes.

Matydamas, jog karalius kanecznai nori kad asz keliauczia, atsakiau ant galo jog gatavas esu iszpildint jio prisakymus. Nudžiugo tuom labai karalius, ir prisake savo paskarbiui idant duotu man ant keliones tukstanti cekinu.

In keles dienas iszsirengiau in kelione, ir kaip tiktai paemiau dovanas paskirtas del karaliaus salos Sarandibo ir gromata, leidausi in Balsora, isz kur leidausi ant mariu.

Kelione mariomis buvo labai gilukninga, ir nepoilgam stojau ant salos Serandibo. Persistaciau del ministeriu idant pranesztu karaliui, mano atsilankima.

Nepoilgam likaus nuvestu pas karaliu su didele paroda.

Karalius pažino tuojaus mane ir labai džiaugesi isz mano atvaževimo, potam tare:

— Ach Sindbada! labai džiaugiuosi jog atkelevai, ba po tavo iszvaževimui, labai liudejau.

Neiszpasakitinai džiaugiuosiu jog tave regiu.

Padekavojau už jio pomieti, potam atidaviau dovanas nog mano karaliaus ir gromata, ka jis prieme su dideliu džiaugsmu.

Mano karalius atsiunte auksine lova dideles vertes penkesdeszimts rubliu isz brangaus ceikio, ir visokiu kitokiu brangi daiktu.

Kada karalius nog salos Serandibo perskaite gromata ir perziurejo dovanas neiszpasakitai dziaugesi. Po keliu dienu prasziau, idant mane leistu namon; ir po teisybe aplaikiau pavelijima, nes su didele beda. Kada stojo diena keliones, karalius atsisveikindamas su manim didelei apdovanojo. Sedaus tuojaus ant laivo idant sugriszt in Bagdada: nes ne buvo paskirtas, idant teip but kaip norejau, nes Dievas kitaip surede.

Po treczei dienai po musu iszplaukimui ant mariu užpulti buvome no karsaru (razbaininku) Ant musu laivo daug žmonių nebuvo idant galetu gintis per ka tuojaus paeme, o katrie prieszinosi, likos užmuszti asz ir da keli, ka nesipriesinom, likomes paymti in nevale.

Kada mus tie razbaininkai apiplesze isz visko, tada apvilko in prastus rubus, nuveže mus ant vienos salos ir tenais pardave.

Gavausi vienam turtingam kupeziui, kuris nuvedes pas save, aprede ir dave maista prigulinti. In keles potam dienas — ba nežinojo kas esmiu užvienas, paklause, ar ne moku kokio amato: atsakiau jiam jog niekados nebuvaui amatniku nes kupeziu, ir jog mane razbaininkai paeme, visus tavorus pardave.

— O ar moki szaut isz saidoko?— paklause vela kupezius.

Ant ko jiam atsakiau,— jog szaut isz saidoko, tai mano geriause zobova.

Tada dave man saidoka ir strela, ir pasodines mane už saves ant sloniaus, nujudino in girre, ka buvo kelios miles no miesto. Injojom in girre toli, ir kada jau buvom vietoje, liepe man nulipt taridamas:

— Užlipk ant to didelio medžio, ir šauk iš saidoko in praeinanczius pro czia slonius, ba czia jiu yra labai daug kaip tiktai koki nuszausi, duok man žine.

Tai pasakes, paliko man maisto ir pats sugrižo in miesta o asz likaus girrioje ant medžio laukdamas sloniaus per visa nakti, nes jokio neregejau net ant rytojaus, kada saule užtekejo, didelis skaitlis jiu pasirode.

Leidau keles strelas, nes tiktai viena užmusziau. Kiti pabego, ir asz nepoilgam nulipau nubegau in miesta duotie žine mano ponui.

Kada apie tai dažinojo, labai mane pagire ir puikei pavaiszino.

Potam nukelevom in girre, iszkasem didele duobe, ir inmetem užkasem užmuszta sloniu, idant supudit, o potam paymtie dantis ir kaulus, ka labai yra brangus.

Tokiu darbu buvau užymtas per du menesiu, ir nebuvo tokios dienos, idant vieno neužmusztau.

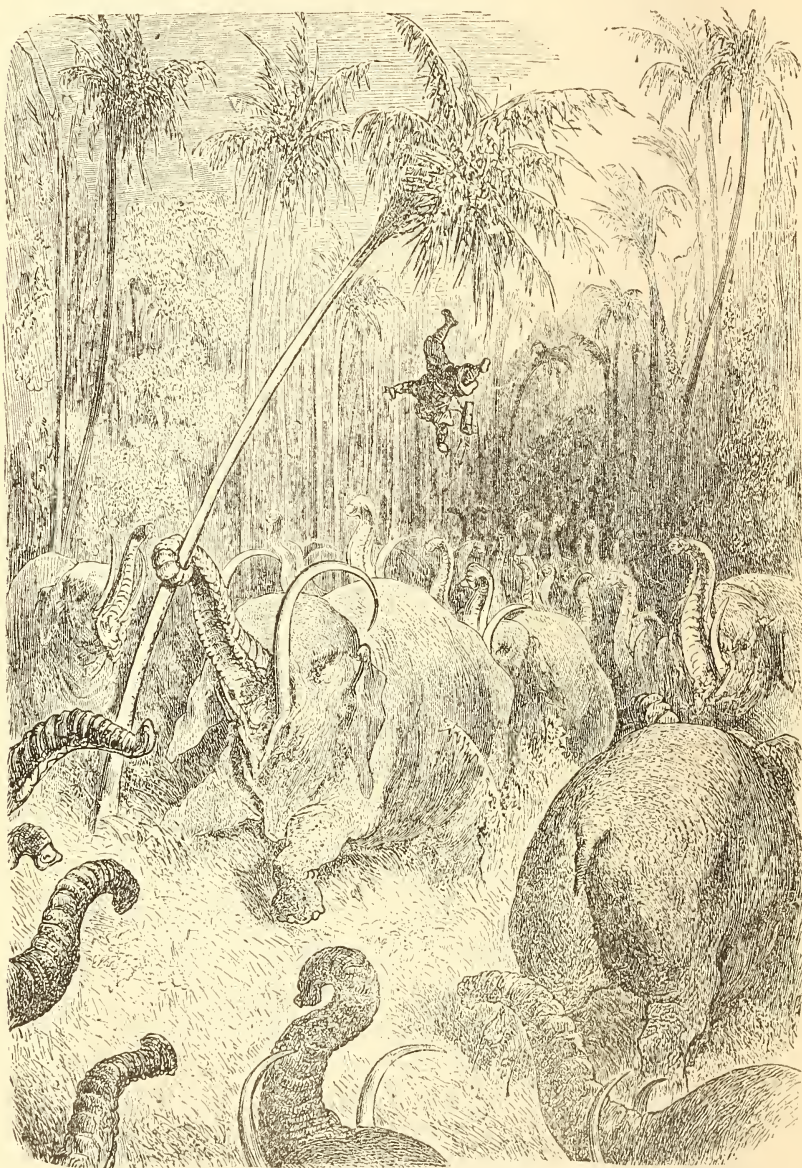
Ne visada sedejau ant vieno medžio, nes taukei mainiausi. Viena ryta, kada laukiau ateinancziu sloniu, paregejau su dideliu dyvu, jog vietoje eitie pro szali iszilgai girres, pagal savo papratima, sustojo, nes vela ejo greitai tiesiog ant manes su dideliu riksmu ir truckszmu, nes buvo didelis skaitlis jog net žeme drebejo.

Patemija medi, ant kurio sedejau, apsiaube aplinkui ir visi žiurejo in mane.

Asz isz baimes, paleidau isz ranku strelas ir saidoka.

Nes buvo ant tuszczio mano baimė:— ba vienas slonius apkabino su savo triuba medi, ant kurio sedejau— ir teip pradejo purtyt, jog tuojaus medi isz szaknu iszrove. Puoliau kartu su medžiu ant žemes, ir jau mislinau, jog bus man galas nes tas pats slonius; ka medi iszrove, apeme mane su triuba per puse ir užsimete ant savo sprando, ant kurio sedejau drebedamas ir buvau pusiau numires.

Pirma visu ejo tas slonius neszdamas mane su savim.

Puoliau kartu su medžiu ant žemes. (p. 209)

Nepoilgam, atnesze ant vienos vietos, padejo mane ant žemes, ir palike, nuejo visi szalin.

Kas su manim darsi, to nežinau, tiktai tiek, kada atsi-kvotėjau o apsižvelgiau, jokio sloniaus nebuvo. Kada dirste-lejau ant žemes, paregejau daugybe slonių kaulu ir dantu.

Kada tai paregejau, nutirpau!

Negaiszindamas laiko, nuejau greitai in miesta.

Eidamas per girre, jokio nepatemijau slonio, galima suprast, jog persikele in kita szali.

Mano ponas paregejas mane paszauke:

— Ach biednas Sindbadai, labai rupinausi apie tave nežinodamas kur dingai. Jieszkojau taves po girre, nes tiktai radau medi isz szaknu iszrauta, teip—gi tavo saidoka ir strela ant žemes pamestus; ir kada taves dovanai jieszkojau, ne mislyjau jog esi gyvas. Papasakok del manes, susimiledamas kas tau atsitiko?

Izpildžiau pagal jio nora ir apie viska apsakiau,— o ant rytojaus nuejo su manim in ta vieta, arba tarent, ant kapinai-czių, kur daugelis buvo kaulu slonių ir su dideliu džiaugsmu žiurejo ant to.

Pridejova ant sloniaus, su kuriuom atkeliavom, tiek dantu ir puikiausiu kaulu, kiek tiktai galejo pakelt, o kada sugri-žom namon tare in mane kupczius:

— Broli mano, negaliu dabar taves vadint nevalninku apturedamas nog taves tiek skarbo. Tegul tau Dievas laimi-na ant to svieto igi pabaigai tavo gyvenimo.

— No to laiko jau ne esi mano nevalninku. Žinok prieteliau mano, jog labai daug žmonių žuvo toi girrioje no slonių, ir tu vienas esi, ka likaisi gyvu. Dievas tave gelbejo nuo jiu ir tu tiktai vienas apturejei ta geradejyste.

Yra tai ženklas, jog turi loska pas augszcziause ir jog esi reikalingas ant svieto. Neiszpasakitinai mane nulobinai. Nemislyk jog tave be dovanu paleisiu, nes apdovanosiu apszcei. Ne tiktai asz nes ir visas miestas turetu tau pade-

kavot; tiek to tegul del mane vieno ta szlove lieka jog galiu tau padekavot.

Kupeziui už atvalnijima padekavojau ir ant galo prasziau, kad mane atsiumstu in mano žeme.

— Gerai!— tare,— nepoilgam atplaukes ezia laivai su kupezeis, tada gaves nog manes ant kelio piningu galesi sveikas keliaut in savo teviszke.

— Padekavojau jiam da karta, ir laukiau kada pakils vejas.

Per ta visa laika, prisirinkau sau nemažai kaulu sloniu ir dantu. Visi kupezei, ka atkelevo, labai džiaugesi kada parodžiau del jiu kapines sloniu, per ka ne tiktai jie, nes ir kupezei isz to miesto daugeli naudojo.

Ne poilgam, atplauke laivai, o kupezius iszrinko dideli laiva ir pilna prikrove kaulais sloniu ba pusiau su manim pasidalino. Ne užmirszo duot del manes reikalingo maisto o teipos—gi puike dovana, kurios nenorejau ymtie, nes mane priverte.

Padekavojias jiam už visa gera, leidausi ant mariu ilgai mislidamas apie geradejiste kupeziaus.

Laike keliones, priplaukeme prie nekuriu salu del atsilsejimo. Vienam Indijos mieste prie mariu kraszto pardaviau visus kaulus, ba pasibijojau vandeni keliaut datires tiek nelaimiu. Potam prisipirkau visokiu tavoru, kokiu nesiranda mano žemeje ir žeme leidausi ant verbludo su kitais kupezeis. Labai daugeli vargo turejau per ta kelione, nes džiaugiausi tuom, jog nedatirsiu to keliaudamas žeme, ne kaip mariomis datiriau.

Ant galo parkeleviau in Bagdada gilukningai. Nubegau tuojau pas karaliu papasakot apie kelione, o kad ir ilgai užtrukau kelioneje, vienok turejau vilti jog nepražu—iu.

Kada apie viska papasakojau, but gal netikejas mano pasakai, nes žinojo jog ne esu jokis melagis ir intikejo.

Potam apdovanojo, ir sugrižau in savo butine, kurioje radau daugeli kaiminu ir giminiu.

Ant tos septintos keliones Sindbadas pabaige ir jau niekad nemislijo leistis ant mariu asztunta karta, ir teip gyvenima pabaige naudodamas visokiu vigadu isz skarbu, ka surinko per septines keliones.

Apie Nuredina ir patoga Persaite.

Gražus ir turgavas miestas Balsora, buvo kitados stalicze, kureme gyveno Kalifas. Už ponavojimo Haruno Alraszido sultono galingo, karaliavo tam mieste Zenebas pusbrolis sultono. Zenebas nenoredamas del vieno veziro pavestie randijima karalistos, aprinko du: Chekana ir Saji.

Chekanas buvo letas žmogus ir labai turejo gera notura, su kožnu be puikumo kalbejo ir teisingai provas sudijo. Po karaliui visi gyventojei jin milejo ir pagodavo.

Tas-gi kitas Sausis buvo niekai žmogus; kožnas neg jio szalinosi ir niekas su juom neužsidejo norint ir tokiu buvo veziru kaip ir Chekanas. Prie to visko buvo godus ir pavidus, ne tiktai del kitu, nes ir del saves. Niekas jio nekente, ir kur tiktai buvo girdet, kožnas jin peike. Del to tai jis labai nekente Chekano ir norint geriause elgesi tai jiji priesz karaliu nuolatos skunde.

Viena diena po atlikimui karaliszku rodu o kad buvo da gana laiko karalius del pertraukimo laiko kalbejo su tais dviem vezirais, ir da kitais rodininkais. Pradejo kalbeti apie nevalninkes, kurias pirkeinosi ir buvo laikitos teip kaip pacios. Ne kurie kalbejos jog gana del nevalninkes jago jiji patogi, tada rupestije norint žmogus pasidžiauge.

Kiti prilaike, ir Chekanas ant to tiko, patogumas nieka neženklina del nevalninkes; turi buti iszminga ir moketie vyrui intikt o teipo-gi kanodaugiause mokinta. Nutare ir tai

jog žmogus neturetu po savo procei su kuom pasikalbetie ir tiktai laikitu motere del kuniszku noru, tada butu panaszus in žveri.

Karalius pripažino tai už gera ir paliepe Chekanui, idant surastu toke nevalninke, kad turetu ta viska savije, apie ka dabar kalbejo.

Sauis pavidedamas tos garbes, kure karalius pavede Chekanui, ir labai užsirustines paszauke:

— Szviesiauses pone, negalima rast tokios nevalninkes, kokios jusu milista reikalauji. Jago ir atsirastu, tai mažiause kasztuotu kokia deszimts tukstancziu auksiniu szmotu.

— Tu mislini,— tare karalius,— jog tai del karaliaus yra tai dideliu daigtu: gal but del taves, o ne del manes

Liepe tuojaus karalius paskarbiui, kuris ir tame laike radosi, idant deszimts tukstancziu szmotu aukso nusiunstu Chekanui.

Kaip tiktai Chekanas parejo namon, suszauke tuojaus pas save visus meklerius, kurie tiktai pardavinejo moteris, merginas ir visokes nevalninkes prisakidamas del jiu idant jiam ant tu pedu duotu žine, apie toke nevalninke, kaip jis jiems papasakojo.

Meklerei prižadejo del Chekano daduotie visa storone ant iszradimo nevalninkes, tokios, kokios jis geide. Nebuvo tos dienos idant vienas ne atvestu pas jin, nes vis jiam ne patiko.

Viena diena labai anksti, kada Chekanas ejo in paloci karaliszka, vienas isz mekleriu užejo jiam kele su džiaugsmu ir paszauke, jog Persu kupezius, kuris vakar velai pribuvo turi ant pardavimo nevalninke labai patoge, kokios da ant svieto kitos nesiranda o apie iszminginguma jios ir moksla, visus žmonis ant svieto peraugsztina.

Nusidžiauge taje naujiena Chekanas ba turejo vilti intikt per tai karaliui, liepe idant ta nevalninke atvestu pas jin, kaip sugrisz no karaliaus.

Ant užženklinto laiko atvede mekleris nevalninke, o Chekanas paregejas teip patoge nevalninke, visas nutirpo ir pats pramine jia patoge Persaite. Pažino tuojaus, jog yra labai mokinta ir paklause meklerio, koke preke kupezius paskire už nevalninke? . . .

— Pone,—atsake mekleris,— yra tai žmogus, kuris daugiaus nekalba, kaip tiktai viena žodi: ir pasake paskutini turgu, jog jos neparduos be deszimts tukstancziu szmotu aukso; o ka labiausejis prisieke jog ne rokuoje storoniū, vargo ir laiko ka dejo ant jos, daug jis piningu iszdave ant jos mokslo ir ant visokiu pardu. Jis jia pirko da jauna, o per kelis metus laikidamas, daug iszsikasztavo. Grajina ant visu instrumentu, gieda, szoka, raszo geriause už visus rasztininkus; žodžiu kalbant, ne yra kningos, kurios ne skaite. Negirdeta ant svieto igi sziol, idant norint viena nevalninke tiek mokslo turetu kiek jiji turi.

Veziras Chekanas geriaus pažino patoge Persaite kaip mekleris, per ka ilgai nenorejo deretis. Liepe paprasztie pas save kupeziū.

Kada kupezius stoji priesz vezira, tas pasake jiam, jog ne del saves perka nevalninke, del savo karaliaus noredamas idant nužemintu preke.

— Pone,— atsake kupezius,— asz butau gilukningiaus ses kupezius ant svieto, idant galetau dovanot jio milistai karaliui, o kad esu neturtingu, tada teip brangios dovanos negaliu duotie. Asz noriu tiktai tu piningu, kuriuos iszdaviau ant jos auginimo, o ka pats matai ir iszmanai kiek tai galejo kasztuot. Tiktai tiek sakau, kaip karalius, pirsks, tai džiaugsis diena ir nakti.

Veziras Chekanas, nenorejo ilgai deretis: liepe del kupcziaus atrokuot piningus, o tas iszeidamas tare.

— Pone, o kad ta nevalninke yra pirks del karaliaus, tada turiu pasakitie ta jog labai yra nuvargus kelione, ir turi duotie jei atsilset, ne viena, nes keles dienas. Kada—gi atsilses,

tada bus du-kart skaitesne, žinoma, jago duosi priek tam vigada. Kada karalius pamatis ta svieto grožybe, dideles loskas ingisi pas jin.

— Matai pone, jog ir nog saules apdegus; nes kada bus pora kartu pirtije, ir kada puikei paredisi kaipo del karaliaus, tada ir pats nesusivaldisi. . .

Chekanas paklause rodos kupeziaus, ir pastanavijo ta iszpildint. Paskire del patogios Persaites paskirius pakajus szale pakaju savo paczios, kurios prasze idant jei tarnautu igi laikui pakolei karaliui nepaves. Intaise del jios kanopuikiausius rubus, koki tiktai mieste radosi. Kada-gi veziras nog jios atsitrauke tare:

— Didelis gilukis tave patiko, jog gavaisi in rankas karaliaus o jago asz džiaugiuosiu isz to, tada del karaliaus bus didesnis džiaugsmas. Dabar ka asz tau pasakisiu: turiu asz sunu patogu jaunikaity, pilnas iszminties nes labai myli mergas, sergekis tu jio labiause pakol pas mane buni ne kalbokie su juom, ba žinai, kas yra karaliaus, tai jio padonui nevale dasilipstet.

Patogi Persaite padekavojo už perserga ir prižadejo visame naudotie isz jo rodos.

Nuredinas, (teip buvo veziro sunaus vardas) tankei atsilankidavo pas motina ba prie vieno stalo su jiaje valge. Buvo jis patogus, jaunas, meilus ir drasus, o ka užsispire, turejo padaryt.

Kaip tiktai pamate patoge Persaite ir norint žinojo jog ta pirka del karaliaus, tuojau pradejo kimbt prie jios nieka sau isz to nedarydamas.

Po teisybei, niekas nebutu galejas susivaldyt pamates karta toki patogu veideli, ir pastanavijo del saves atkalbint.

Ir Persaites szirdis prikibo prie Nuredino ir pamislino sau: Dideli del manes veziras padare unara, jog pirko mane del karaliaus; nes asz butau gilukningesne, idant mane atiduotu del savo sunaus.

Nuredinas pastanavijo isz to pasinaudot ir kada atsitaikis laikas, su jai truputi pasiaust. Butu sedejjas su jaje per diena ir nakti, nes motina labai vaktavo ir nedave ilgai su jiai kalbet taridama:

— Suneli mano, ant tavo amžio neiszpuola nuolatos czia prie moteriu sedet— Eikie isz czia, žiurekie mokslo idant galetai po tevo galva apimtie ta pati dinsta.

In szeszta diena po atkelevimui patogios Persaites, pati veziro pastanavijo del jios paruosztie pirti (maudikla) o kuri radosi po tuom pacziu stogu. Nuvede jia nevalninkes in maudine ir prisake veziriene, idant in puikiausius rubus pare-dytu po iszsimaudimui, ba teip buvo prisakita nog veziro.

Kada iszsipere patogi Persaite, iszrode skaisti kaip saule ir pasitikus su veziriene pabuczevo ranka ir tare:

— Nežinau poni kaip asz iszrodau dabar; kaip tavo nevalninkes sako jog labai gražei, nes netikedama jiu pagi-remis klausiu taves poni, ar tikrai teip iszrodau kaip jos sako. Jago tai butu teisybe, kaip jos sako, tada ne kam, tiktai tau privalau dekavot už padabinima.

— Dukte mano,— atsake pati veziro su džiaugsmu,— tos nevalninkes sake teisybe o ir asz ta pati pripažinstu jog szimta kart esi patogesne ne kaip pirma buvai; jog teip pirtis permaine, ka pati ant taves mano dukrele matau, tada eisiu ir asz idant kelis metus pastotau jaunesne.

Veziriene iszejo, o patogi Persaite nusidave in savo pakaju-
jus. Iszeidama veziriene, prisake del dvieju nevalninkiu, idant ne inleistu Nuredino pas Persaite jago tas ateitu.

Kada veziriene radosi maudineje, o Persaite savo pakaju-
juose. Nuredinas parejo namon o kad nerado motinos savo pakajuose, nusidave tiesiog pas Persaites pakaji kur prie duriu rado dvi nevalninkes, ir paklause: kur yra motina? Ant ko atsake, jog yra maudineje.

— O kur patogi Persaite.— paklause Nuredinas,— ar ir maudineje?

— Jau sugrižo išz maudines,— ir randasi savo pakajuose; nes del mudvieju prisakita, idant taves czia ne inleist.

Nevalninkes nenorejo inleist, nes tas viena ir kita stume in paszali, inejo in pakaji ir duris paskui save užrakino.

Abidvi nevalninkes tuojaus su riksmu nubego in pirti ir papasakojo savo ponei su verksmu, jog Nuredinas jais austume inejo in pakaji ir duris uždare.

Iszgirdus ta baise naujiena, labai susirupino. Pamete maudyne ir greitai pasiredžius bego pas Persaites, nes kada atejo in pakaji, jau Nuredino nerado.

Patogi Persaite labai nusidivijo, paregejus pacze veziro apsiliejuse aszaromis kuri mislijo, jog jia koke didele nelaime patiko ir tuojaus paklause:

— Poni, ka per rupesti turite? ir del— ko teip greitai sugrižtat.

— Ar—gi tai da didesnio rupesczio reike jago sunus mano Nuredinas buvo pas tave? Ar tai tu mislyji mažas daiktas.

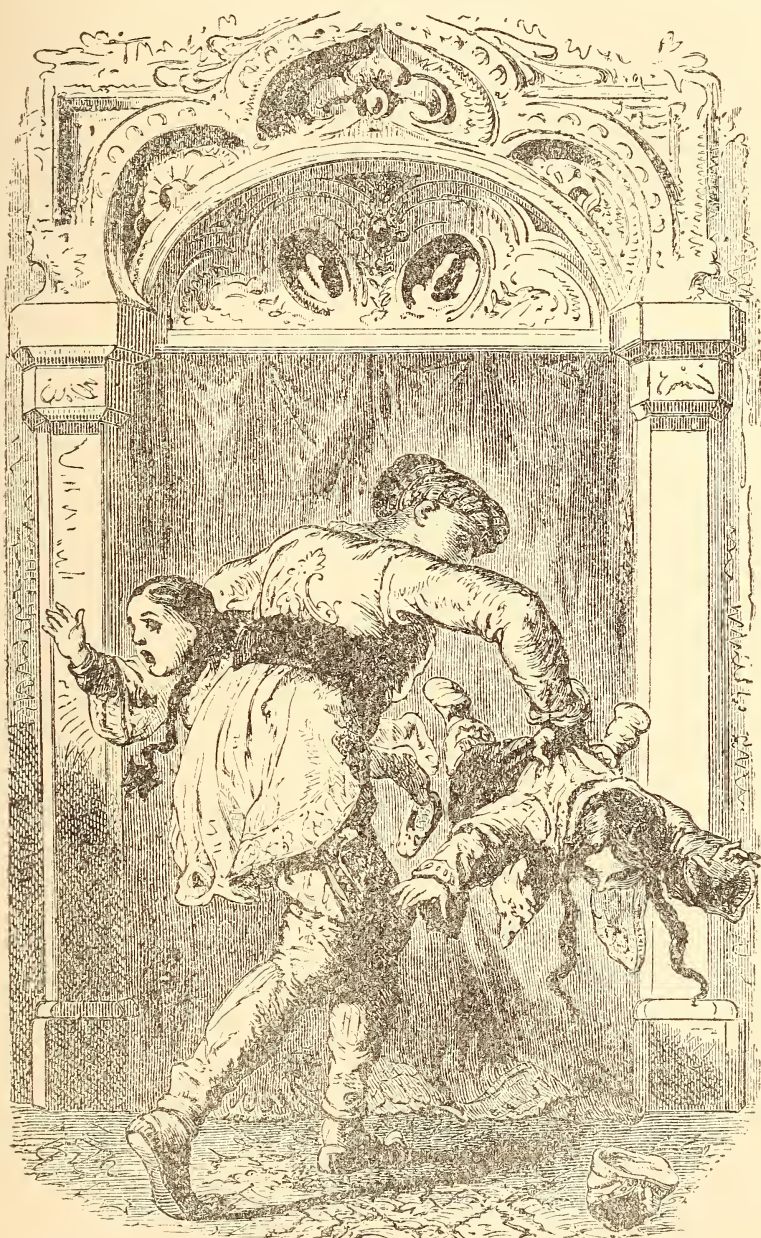
— Del Dievo! poni,— atsake patoga Persaite,— koke nelaime gali patikt už tai ypacz Nuredina?

— Ar tu to nežinai, ir ar mano vyras nesake tau, jog esi pirкта del karaliaus, ir kad Nuredino saugotumeis!

— Asz to neužmirsau; nes Nuredinas pasake ir tvirtino jog jio tevas permaine ta misle, ir vietoje karaliui, jiam paskire. Intikejau jiam ir turejau jio norams užgana padaryt, butau to nepadarius, nes per tais keles dienas labai jin pamilejau. Jau asz ir nenoriu but sugultuve karaliaus, tik tai noriu butie ant visados su Nuredinu.

Ant to atsakimo Persaites, paszauke pati veziro.

— O! duotu tai Dievas, idant ka pasakoji butu teisybe. Labai džiaugiuosi. Nes tikek man, jog Nuredinas yra melagiu, prigavo tave, ba tai neteisybe idant tave tevas pažadetu del jio. Jis papuole in nelaime ir tave patrauke! Kas dabar su mumis nusides! Tevas kada dažinos, tai jiam tos dideles kaltes neatleis.

Nes tas viena ir kita stume in paszali. (p. 219)

Tai pasakius, pradejo verkt o drauge ir visos nevalninkes.

Neužilgio atejo veziras Chekanas, ir su dideliu dyvu žiurejo in pacze ir nevalninkes verkenczes, o Persaite nulinduse. Paklause paczios apie priežaste tos rupestes, nes tos vietoje atsakyt pradejo da labiaus verkt. Tas da labiaus nusidivijo o negaledamas dažinotie, tare užpikes in savo pacze:— Asz noriu kagreicziause dažinot teisybes ir ko žlumbete?

Pati susirupinus, turejo užganapadaryt norams savo vyro ir ne vilkinus tare:— Prižadek man pone, jog ant manes ne piksi ka tau pasakisiu; tiktai manes apie tai nekaltink, ba tai ne isz mano kaltes. Laike, kada radausi asz su savo nevalninke pirtyje, sunus tavo inejas pamelavo patogei Persaitei, jog jau neturi mieriaus atiduotie jia karaliui, nes jog jiam jia dovanojei. Daugiaus tau nesakisiu ka padare po tuom melui, gali pats dasiprast. Szitai turiu priežaste mano verksmo, ba žinai koki pririszima turiu prie Nuredino, o asz jau tavęs nedristu praszyt atlaidos del jio.

Negalima apraszitie rupestes Chekano, kada dažinojo apie sunaus nedorybe, ir paszauke už galvos nusitveres ir peszdamas plaukus. O tu prakeiktas sunau, ne esi vertas butie gyvas, savo teva instumei in prapulti! . . . Pražuvai tu ir drauge tavo tevas! Karalius nenustos ant tavo smerties, kuri drisai teip labai užrustint.

Pati noredama kiek suramint tare:

— Nesirupink, asz ta deszimts tukstancziu szmotu aukso surinksiu, kada savo auksinius ir deimantinius daiktus parduosiu; pirksi kita nevalninke, o gal ir patogesne del karaliaus, pono tavo.

— Ar tu misliji,— atsake veziras,— jog man apie deszimt tukstancziu szmotu aukso eina? Suvis ne. Asz to nežiuretau norint visa savo turta pragaiszitaui. Czia eina apie mano varda, kuris yra brangesnis už turtus viso svieto.

— Asz mislyju,— tare pati,— jago tai galima pataisitie piningais, tada ir vardas ne tiek nukenczia?

— Kaip tai,— paszauke veziras,— ar nežinai, jog Sauis yra mano dideliu nevidonu,? Ar tu nesupranti to, jog kaip tiktai dažinos tas nedoras, eis tuojaus pas karaliu ir apie viska papasakos, o tada karalius atsiaus žalnierius, lieps paymtie nevalninke del savės, mane atiduos budeliui, o nama igi pama-tui sugriaus.

— Teisybe,— atsake pati veziro,— yra žinoma nedory-be Saujaus, galetu tai padaryt, nes ar jisai gali dažintie kas musu, name dedasi? Jago—gi ka karalius tau primintu apie nevalninke, tada pasakitum, jog pirikai viena, nes kada prisi-žiurejei gerai, tai radai viena stoka ka karaliui netiko ir jog pardavikas tave prigavo. Karalius tau intikes ir Sauis aptures sarmata, ba nieka tau negales padaryt. Nebijok nieko tiktai gerai apmislyk ir siunskie tuojaus pas meklerius, pasakikie jiems, jog ne esi užganadytas isz patogios Persaitės, ir pasaki-kie idant apie kita nevalninke storotusi.

Kada ta roda Chekanui pataike in szirdi, apsimalszino ir pastanavijo teip padaryt, nes piktumas ant sunaus neatsileido.

Nuredinas ne pasirode per visa diena: bijojo jieszkotie priglaudos ir pas savo jaunus draugus idant tevas pas juos nerastu. Iszejo in užmiesti ir krumuose pasislepe. Nakti sugrįszdavo prie namo, o kada dažinodavo no nevalninkiu jog jau tevas savo pakajuose, ineidavo pamaži. Ant rytojaus, vela priesz—tevo atsikelima iszeidavo, ir teip slepesi per ciela menesi, o tevas nuolatos kerszijo užmuszimu.

Pati veziro dažinojo nog nevalninkiu jog Nuredinas kas nakti pareidavo, nes nedriso paties praszyt idant dovanotu kalte. Ant galo insidrasinus viena diena tare:

— Asz—igi sziol nedrisau taves paklaust ka mislyji padarytie su sunum? Teisybe labai prasikalto prigaves pato-ge Persaite teisingai spendi ant jio gyvastes. Nes ar laikais žmonis ne iszmislis jog turejo kas norint atsitikt, kad sunus tavo slapstuosi, ir jago tas iszduotu, tada didele nelaime patiktu.

Išėjo iš užmiestį ir krumnose pasislėpė. (p. 221)

— Teisybe turi, pacziut; nes asz to negaliu dovanot, pakolei asz jin nepabaidisiu teip, idant nukestu tiek kiek užsipelne.

— Tures ne maža baimė,— atsake pati,— jago padarisi ta, kaip asz mislyju. Nuredinas pareina kas naktis, tada, kada tu atsiguli, ir vela iszeina priesz tavo kelima. Laukie tu pasislepęs pakolei nepareis ir nuduokie, jog nori jin užmuszt. Asz adbegsiu jio gelbet, o tu pasakisi, jog ant mano praszimo jiam dovanoji gyvaste, ir priversi jin, idant apsipačiuotu su patoge Persaite. Jisai jia myli labai, ir žinau gerai, jog ir patogi Persaite prie jio turi pririszima.

Chekanas iszklause tos rodos. Ir kada Nuredinas grizo nakti, veziras pasislepe už duriu; ir kaip tiktai atidare, metesi ant jio ir parmete ant žemes. Nuredinas pakele galva ir paregejo teva su žibancziu kardu užsikesejusiu!

Tuojaus ir motina atbego, o užlaikidama ranka veziro paszauke: Ka nori daryt!

— Leisk mane, ba noriu ta nedora sunu užmuszt.

— Mane velik užmuszk nedaleisiu idant savo rankas voliotum kraujuose sunaus savo!

Nuredinas naudodamas isz to, paszauke:

— Tave mano, praszau taves dovanok man gyvaste, dovanok del vardo to priesz kurio suda stosime!

Chekanas dave sau atymtie karda ir kada paleido Nuredina, tas metesi jiam po koju ir perpraszinejo, tada tevas tare:

— Padekavokie tavo motinai, gyvaste tau dovanoju del jios meiles! Noriu ypacz tau duotie patoge Persaite, nes po tokiu daliku, idant ne laikitum jia kaipo nevalninke, nes kaip locna paczia. Tai yra, idant jia niekad neparduotum ir ne pamestum. O kad yra iszminga, kaip rodos tave patropins suvaldyt.

Nuredinas niekadós nesitikejo, idant tevas teip loskavai apsieitu; puole vela tevui po koju ir prisiegi jog nora iszpildins.

Nuredinas su Persaite džiaugesi, o ir veziras isz to atsitikimo.

Nuredinas pakele galva ir paregejo teva su kardu. (p. 223)

Vežiras nelauke, idant karalius jiam užsimintu apie nevalninke, ka prisake jiam pirkt; storojosi tankei apie tai kalbet, jog sunku gautie tokios, kokios karalius nori. Žodžiu

kalbant, teip vilkino, jog karalius paliove apie tai mislyt. Vienok Sauis pradejo apie tai dažinot, kas name veziro atsitiko, o kad Chekanas buvo didelese loskose pas karaliu, tai ne driso ant jio da kalbet.

Jau beveik metas pasitrauke ir viskas ejo gerai. Viena diena Chekanas buvo pirtyje, o kad buvo labai susziles, iszejo isz pirties, vejes užpute, jog no to apsirgo ir turejo in lova atsigult. Liga didinosi ir jautesi artimu smerties, tada tare in Nuredina, kuris nog jio lovos neatsitrauke:

— Sunau mano, kaip matau, turesiu su jumis atsiskirt. Vieno daikto taves praszisu, o kad jau prisiekei, jog patogios Persaites nepaleisi. Mirsztu su tai vilte, jog to prižadejimo neužmirsi.

Žodžei tie buvo paskutinei. Po tuom už valandos numire, palikes po savim dideli gailesti ne tik savo name, nes ir visoi karalistei. Karalius gailejosi iszmintingo ministerio, o miestas verke kaip savo apgintojaus ir geradejaus. Nieka-kados Balsoroi nebuvo puikesniu szermenu. Vezirai, emirai ir visi ponai prie grabo spendesi ir patis kua nesze ant kapiniu.

Nuredinas buvo paskendes didžiausem gailestije, ir ilgai po szermenu svietui nepasirode. Ant galo, viena diena insileido pas save viena gera drauga tas jin ramino visaip ir davinėjo roda idant pasiliautu su tai gaileste, ba tai negražu, ir jog smertis yra nog Dievo duota ir kožnas turi numirtie.

Ta roda draugo, labai buvo iszmintinga, ir Nuredinas butu visu nelaimiu iszsisaugojas, kurios jin paskui patiko. Dekavojo savo prieteliui už suraminima ir prasze, idant tas rito ateitu ir atvestu su savim da kokius du ar tris draugus. Ne ilgai laukus, turejo apie deszimt draugu, su kureis diena ir nakti gere ir valge, o ir kožnam dalino piningus, katras tiktai paprasze.

Kaip kada pavelijo ir patogei Persaitei rastis drauge terp jio draugu. Ta norint jio klause, nes ne gire jio už tas kas-

dienines besiedas. Nekarta jiam perdestinejo apie tai o ypacz viena karta tare:

— Asz kaip numanau, tai del taves tevas paliko ne mažai turto nes norint ir dideli tai jago teip elgiesi, tada trumpam laike viskas nueis su veju. Ypacz, asz to neginu, gal kaip kada pasidžiaugt su savo draugais, nes ne kas diena. Butu gerai idant sektumei pedoms tavo tevo ir storotumeis intikt karaliui, per ka apturetai dinsta nebaszninko tevo.

Nuredinas szipsodamasis klause Persaites o kada nustojo kalbejus, nusijuoke visa gerkle:— Nustokime apie tai duszite kalbet, velit kalbekime apie tai, kaip linksmintis. Mano nebaszninkas tevas, laike mane kaip kalejime. Szen-dien—gi esiu laimingiauses ant svieta, ba datiriau luosybes, prie kurios senei pageidavau. Da turiu gana laiko ant susivaldimo, apie kuri kalbi; žmogus mano metu turi savo jaunistoje kaip kada pasilinksmit.

Kas da labiause baige ir priskubinejo nelaime Nuredino ir viskas žuvo, jog nenorejo klausitie savo užžiuretojaus o ir žiuretie in kningas rokundu. Kada tiktai su kningoms atejo tai kožna karta atprovindavo kalbedamas:— Eikie, eikie, asz žinau, jog tu teisingai rokundas vedi, tiktai žiurek kad kas diena pristatitum gert ir valgyt.

— Ponu esi savo valios— kalbedavo užžiuretojus, ne pikie ant manes, jog tau priminsiu viena priliginima, jog kas daug iszduoda, o niekados neapsiruokuoje, tada lauke ubagiste. Negana, jog ant ysko pone iszduodi, nes ir del tu paleistuviu tiek daug pingu iszduodi.

— Szalin traukis,—taridavo Nuredinas,—nereikalauju tavo pamokinimu:— storokis idant butu kas valgyt ir gert, o apie ka kita, nesirupink.

Tuom laik dikaduonei nuolatos Nuredina atlaukinejo ir kaip penimei kožna diena pas jin maitinosi ir pingingus viliojo. Gire jin in akis už mažiause daikta, už ka nemažai nog jio naudojo. Vienas iszdikaduoniu tare:

— Pone, ne per senėi ejau pro viena jiusu nama, tai teip jis man patiko, jog kito tokio neregejau o vyreli puikus! Sodas prie jio, tai kaip rojus.

— Džiaugiuosiu labai jog tau patiko,— atsake Nuredinas: pasakikie, tegul man duoda juodikla ir plunksna, tai del taves užraszisiu.

Kaip tiktai kiti draugai apie tai iszgirdo, pradejo apie jin tupinet, ir viliotie kas norejo ir viska dalino. Patogi Persaite perdestinejo jiam, jog negerai daro, nes jis ne pasi-lioive ir praleidinejo viska.

Toku budu Nuredinas perleido visa meta ant visokiu besiedu ir linksmybiu baigdamas surinktus turtus per prose-nius ir teva. Vos metas praslinko, kad szitai pabaladojo in duris jio pakajaus, kureme bovijosi su savo draugais. Liepe del savo nevalninkiu iszeitie o pats liko su savo prieteleis.

Kada antra karta pabaladojo, vienas isz dikaduoniu nore-jo eitie atidaritie, nes Nuredinas izslenke jin, ir nuejo pats paziuretie. Buvo tai paskarbis ir kaip Nuredinas iszejo, pa-liko praviras duris.

Tas ka norejo eitie atidaryt, prisiartino ant pirsztu ir klause apie ka Nuredinas su paskarbiu kalbes.

— Pone,— tare paskarbis— ta, ka dabar pasakisiu yra svarbus daiktas ir negaliu ilgiaus vilkint. Surokavau atei-ga ir iszeiga, o ka pamislinau ir viena karta sakiau ponui, tai jau visi piningai pasibaige. Randos isz namu jokios negau-nu, ba visas iszdovanojei. Szitai visos kningos rokundu per žiurekie gerai, o jagu nori idant del taves ilgiaus tarnautau, tai ir negaliu, ba neturesi kuom užmocketie ir ilgiaus nebusiu.

Nuredinas iszgirdes tuos sziauszus žodžius teip [pereme jog žodžio negalejo atsakyt.

Prietelis stovedamas už duriu, viska girdejo ir kitiems papasakojo taridamas:

— Jago norite kad jius neszlove nepatiktu, naudokite isz mano persergejimo: ka asz, tai jau mano koje czia ne pastoves ir jius nematisite.

— Jagu tu ne, tai ir mes ne, ba ka czia veikt?

Nuredinas tuojaus sugrižo o kad ir norejo pasirodyt linksmu, tai niekaip negalejo. Vos sedo ant savo vietos, kad szitai vienas pakiles no kedės tare:

— Dovanok man ponas jog ilgiaus negaliu pas tave butie, ba labai turiu dideli reikala eitie in viena vieta.

— Na ko teip skubini?— tare Nuredinas.

— Pati mano serga, o asz ejau pas gydintoju ant rodos ir tiktai ant valandės užejau tave atlankyti.

Teip pasakes, eme kepure iszejo. Po juom ir kitas, o ir visi ta pati padare iszrasdami visokes priezastes.

Nuredinas nesusiprato, jog jio draugai susitare pas jin daugiaus neatsilankyti, nuejo in pakajus patogos Persaites ir kalbejosi apie szį ir ta, o ir apie tai, ka jiam pasake paskarbis, isz ko labai rupinosi.

— Kad butumei manes klauses,— atsake Persaite,— tai butu to nebuve. Asz permacziau ir tave persergejau o galejai ir pats tokios pabaigos tiketis. Mane ir labai rupina, jog tu to nepamatei. Kada tik tau padestinejau, tai tu kalbejei: linksminkimes ir naudokime isz dovanu Dievo, kurios mums likos duotos. O asz buvau kitokios misles, ba jancziau kas bus už pabaiga. Nenorejei manes klausyti, o man niekas nepasiliko, kaip tik nutilet ir tikt ant tavo vales.

Pripažinau,— atsake Nuredinas,— ne gerai elgiausi ir ne klausiau tavo rodu, kures del manes iszmirtingai davinejei; nes jago viska praužiau, tai asz vienas, tiktai su gerais prieteliais, kuriuos pažinau nog jaunu dienu ir žinau jog manes ne apleis.

— Kolei tavo akis žibejo,— atsake Persaite,— tada turejo ir prieteliu nes pažiuresi ir datirsi pririszima tavo prieteliu.

— Asz geriaus juosus pažinštu ir žinau jog manes ne apleis. Eisiu asz pats rytojaus sulaukes pas kožna, ir pamatysi

kaip su piningais sugrisziu. Tada permainsiu gyvenima ir užsiysiu kupezista o vela busiu viso pilnas.

Nuredinas ant rytojaus nusidave pas savo deszimts prieteliu, kurie gyveno vienoje szalyje miesto ir pabarszokino in pirmutinio nama, kureme gyveno turtingiauses prietelis. Nevalninke paklause ko reikalauje? o tas atsake.

— Pasakikie tavo ponui, jog asz Nuredinas sumus numirusio Chekano.

Nevalninke invade jin tuojaus su paguodone in pakaji ir pati nuejus pas pona pasake kas atejo, o tas paszauke jog net Nuredinas iszgirdo.

— Ka? . . . Nuredinas! Eikie, ir pasakikie, jog manes ne yra namie, ir kada tik ateis, tai ta pati pasakikie.

Nevalninke sugrižus pasake Nuredinui, jog jios ponas iszejo ir ne žino kada pareis.

Nuredinas iszejo su didele geda ir kada buvo ant uliczios, paszauke su graudumu in save:— O tu, nevidone! nedoras žmogau! da vakar man in akis sakei, jog geresnio žmogaus per jin nesiranda, o szendien teip nedorai su manim apsieini!

Nuejo pas antra ir pas ta iszgirdo ta pati ka ir pas pirmutini. Ne tiktai pas tuos— du, nes ir pas visus likos atprovincinti.

Dabar—gi Nuredinas pažino, jog visi buvo neteisais prieteleis, ir jog ne jiam, tiktai jio turtams lankavojo, pakolei dave valgyt ir gert.— Ach Dieve! buvau igi sziol kaip medis, ant kurio buvo pilna vaisiaus, nes kada vaisi nuskina tada pameta.

Nuredinas vos susilaike no verksmo pakol namon ne sugrižo, nes vos sugrižo ir slenksti perženge pradejo labai rupintis ir viska papasakojo Persaitei; ta kada viska iszklause, tare:

— Na ka, ar dabar tiki, ka asz tau kalbejau?

— Ach mano mieliause pacziule! viskas iszspilde kaip sakei! Ne vienas nenorejo su manim matitis ir su manim kalbet; niekados to nesitikejau idant su manim teip apsieisi

už mano geradejistas. Pats savęs ne valdau, stebiuosiu idant sau nepadaritau galo budamas taip verksmingam atsitikime.

— Asz kitokios rodos neradau,— tare Persaite,— kaip tik tai ta idant parduotum savo visus nevalninkus, daiktus visus ir isz to gyvent pakolei kas kitas ne atsitaikins.

Ta roda nudave Nuredinui ne gera, nes ka galejo daryt tokem verksmingam padejime. Pardave tada nevalninkus, kurie jau jiam nebuvo reikalingi, ba ir maistas del jiu butu daugiaus kasztaves ne kaip nauda turejas. Gyveno—gi už tuos piningus koki tai laika, o kada neteko pardave ant licitacijos visus savo daiktus už pamestinus piningus, o kurie turejo didele verte. Ilgai gyveno isz tu piningu, o kada ir to neteko, nežinojo dabar ka pradet ir nusidave ant rodos pas patoge Persaite.

Nuredinas niekados nesitikejo iszgirst, ka dabar pasake ta pilna iszminties motere. Ar žinai ka? asz esmiu tavo nevalninke ir žinai gerai jog tavo tevas pirko mane už deszimts tukstancziu szmotu aukso. Asz pripažinau sau jog dabar už mane preke mažesne nes da prijaucziu jog kokis jaunikaitis pasiakvatintu ir gerai užmoketu. Paklausikie manes, ir liepkie mane nuvestie ant rinkos ant pardavimo. Už tuos piningus, ka turesi in vales galesi pirktie visokiu tavoru ir apsisestie kokiam mieste kur taves nepažinsta. Tai yra geriause roda ir tuom savo gyvenima pataisisi.

— Ar—gi jau ir tu nori nog manes atsiskirt! Isz kur ta mislis tau in galva parejo? Ar—gi tu misliji, jog mano szirdyje meile prie taves užgeso. O ka asz veiktau be taves? Ar jau užmirszai apie prizadejima ir prisiega del mano tevo jog su tavimi niekados neatsiskirsiu? Gatavas esmiu numirtie ne kaip ta prizadejima sulaužyt! Žinokie ir tai, jog szendien tave labiaus myliu ne kaip pirma.

— Asz gana gerai matau ir numanau jog mane myli,— tare Persaite,— ir asz taip pat, o nemislik jog asz nenoredama prie biedno butie, noriu gautis pas turtinga? Ne Nuredinai,

to nemislyk! Žinai ir ta, jog žmogus išz neisztekliaus visu kuom persigali. Jago tau Dievas padės surinktie tiek piningu, tada vela atpirksi adgalios. Žinau jog bus gailus musu atsiskirimas, nes ka dabar daryt? kitokio spasabo ne gali iszrast.

Nuredinas palaike už gera ta roda, o kad iszsisaugot ubagistes, priverstas buvo tos rodos paklausit. Nuvede jia ant rinkos, kur pardavinejo nevalninkes, su gaileste ne iszpasakita. Nusidave pas mekleri Hasana, ir tare in jin.

— Ar žinai ka, turiu parduot nevalninke, apžiurekie tu jia, kiek jiji verta?

Hasanas invede Nuredina ir patoge Persaite in savo grinczia kaip tiktai atidenge veida, paszauke su dyvu.

— Pone, jago asz ne blustu, ar ne bus ta pati nevalninke, kure nebaszninkas tavo tevas pirkto už deszimts tukstancziu szmotu aukso?

Nuredinas užtvirtino jog ta pati, o Hasanas pasake, jog gerai gaus užmokat.

Hasanas iszejo isz stubos su Nuredinu uždares joje patoge Persaite. Nuejo potam jieszkot pirkiku, o kuriu daug radosi ant rinkaus ka pirkinejo Graikiutes, Afrikankas, Totoraites ir kitokes, turejo laukt idant su jiom pabaigtu. Kada turgai pasibaige, mekleris paszauke:

— Ei ponai! tie tavorai, kuriuos apžiurejot, yra tai nieku priesz ta, ka asz turiu, o jaga norite pamatyti, tai nusi-
duokite su manim. Asz prekes ne užženklinsiu, patis del manes gerai užmokesite.

Kupezei nuejo paskui mekleri ir atidare duris, kur radosi patogi Persaite. Visi nutirpo kada apžiurejo ir nutare jog pirmutinis užszaukimas keturi tukstanczei szmotu aukso. Iszejo visi ir Hasanas paskui, o kada radosi lauke, paszauke garsei. Keturi tukstanczei auksiniu szmotu už Persaite!... Kas duos daugiaus?

Da kupezei nebuvo žodžio isztare, pradejo terp savės rodavotis kiek iszkelt, nes ant kart pasirote veziras Sauis.

Potam prisiartino Hasanas prie perkiku ir antru kartu paszauke. Už keturis tukstanczius szmotu aukso nevalninke Persaite! . . . kas duos daugiaus?!

Teip augszta preke dave suprast Saujui, jog nevalninke turi but ne svietiszkos grozybes, ir tuojaus paeme akvata jia pamatyt. Prijojo prie Hasano, kuris buvo apsiaubtas pirkikais ir paszauke. Atidaryk duris ir parodikie man ta nevalninke.

Visi pirkikai atstojo in szali, ba norejo perszkadyt vezirui; o Hasanas turejo duris atidarytie ir liepe patogei Persaitei prisiartint, idant galetu Sauis sededamas ant arklio pamatyt. Sauis kada paregejo, negalejo ant arklio nustigot.

— Klausikie Hasanai,— tare in jin,— juk pats apszaukei, jog nori keturis tukstanczius szmotu aukso už jia?

— Teip pone,— atsake,— nes perkikai koznas, matei, sutare licitacije, o tai tik pirmutine preke padeta, ir tam teks, katras duos daugiaus.

— Asz duosiu už jia tuos piningus, jago kiti ne pakels. Ir tuojaus rustai in visus perkikus dirstelejo teip, jog rodos akimis koznam insmeige, idant ne vienas daugiaus ne siulintu. Visi nedriso iszsižiot, norint veziras neteisingai jiems turgu perkirto.

Veziras palaukes valandele, ir matidamas, jog ne vienas perkikas daugiaus ne duoda, paszauke:— Na ko lauke? Eikie pas locininka tos nevalninkes ir kalbekie su juom ar atiduos už ta pacze preke ar daugiaus praszys.

Nežinojo Sauis, jog nevalninke priguli prie Nuredino.

Mekleris užrakines duris, nuejo pasikalbet su Nuredinu in szali ir tare:

— Pone, ne gera naujiena del taves atneszu: tavo nevalninke bus parduota už pamestinus piningus.

— O tai del ko?— paklause Nuredinas.

— Pone! iš pradžių ejo gerai, nes kada pasisuko Saujis, tai visiems lupas užeme.

Ir apie viską mekleris papasakojo Nuredinui, ir davė ta: jog butu gaves ta paczia preke, ka nebaszninkas Nuredino tevas dave:— Tu esi jios ponu ir asz neveliju už tuos pinigų parduotie. Pažinstą jin visi ir žino kas tai už pauksztis o ir tie pinigai pražutu, ba nenoretu užmokat.

Tada Nuredinas tare:— Labai szirdingai tau dekavoju už daneszima; asz to ne galetau pargyventie, idant mano nevalninke patektu in rankas nevidono mano tevo. Reikalauju po teisybei pinigų, nes velyt eitie ubagaut, o ne duotie jiam. Tiktai taves praszisiu: duok man roda, koku daliku galetau jin adgrasint nog pirkimo?

— Tai! o—gi reike nuduotie, jog užpykai ant savo nevalninkes, ir noredamas jia pabaugint, liepei nuvest ant rinkaus— ant pardavimo, o tada paymsi už rankos ir vesiesi namon. Ateikie tada, kada Saujui rodisiu tavo nevalninke, atymk su piktumu: ir da galesi duotie per žanda nevalninkei akise Saujaus.

— Acziu tau.— tare Nuredinas,— asz viską padarisiu. Hasanas sugrižes, pasake Persaite trumpuose žodžiuose kas czia nusides, ir emes už rankos, nuvede pas Sauju, kuris lauke szale duriu, ir tare:

— Pone, szitai priek taves priguli nevalninke, ymk jia.

Vos tuos žodžius isztare mekleris, szitai Nuredinas pasisuko, nutvere Persaite už rankos ir trauke su savim daves pirma per žanda, o eidamas kalbejo:— Eikie su manim, tu nelaboji moteriszke! Da karta dovanuju ba da esi del manes paties reikalinga, nes jago mane užpikinsi tada su tavim kitaip padarisiu.

Veziras druczei užpikes ant Nuredino, paszauke:

— O tu paleistuvi! vargsze! nuogalau! ar tu nori del manes akis apdumt?

Tai pasakes, leidosi su arkliu paskui noredamas iszveržt Persaite. Nuredinas perimtas nužeminimu ir kelione, paleido nevalninke, pasakes, idant palauktu, pats nutvere arkli už kamanu, stume adbula paszaukes:— O tu netikes latre, asz tuojaus tave padeczia kaip szuni, kad ne paguodocze tu žmoniui, ka czia stovi.

O kad niekas nekente veziro, visi pamerke, idant duotu in kaili vezirui ir jog jie nesikisz.

Saujis norejo kamana iszverst isz ranku Nuredino, nes tas insidrasines, pagriebe vezirui už kojus, ir numetes in purvina pradejo su kurkoms spardyt in galva. Deszimts nevalninku Saujaus, szoko su apnuogintoms szoblems ant Nuredino, nes kupczei jiu nedaleido taridami:— Ka norite daritie, tegul jiedu galisi, o jago užmusztumet Nuredina, ar mislyjet jium sausai praeitu?

Nuilses Nuredinas, paliove Sauji muszt, paliko gulinti purvine, eme patoge Persaite nusivede namon, o žmonis stovinti szale ulycziu, szlovino drasa Nuredino.

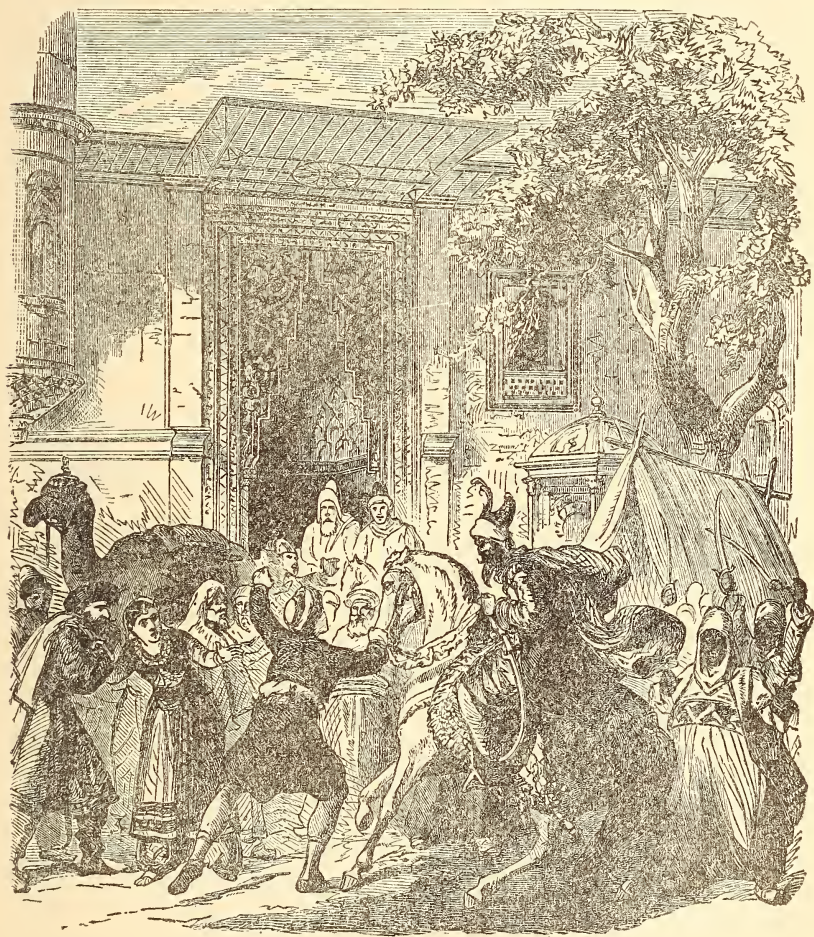
Saujis suteriotas, pasikele nog žemes su pagalba savo žmoniu, ir labai buvo susirupines isz neszloves, kure aplaike, o priek tam visas purvinas ir kruvinas. Pasireme ant pecziu dvieju savo nevalninku, grižo in paloci apsiaubtas mine žmoniui, da su didesne sarmata, jog niekas jio nesigailejo. Kada jau radosi prie karaliaus palociaus, pradejo szaukt teisybes per verksmus, karalius liepe jiam ateit pas save, ir kaip tiktai jin paregejo, paklause su dyvu kas jin teip pasveikino ir suteriojo.

— Szviesiauses pone,— paszauke Saujis,— matai, jog esiu tavo rodininku, nes ar noretum, idant mane vienas nevidonas suteriotu, ir teip suneszlovintu!

— Gana to,— atsake karalius,— pasakikie kaip buvo, ir kas yra tuom kaltininku? asz pataikinsiu jin nukorot už ta netikumo.

— Szviesiauses pone, nuejau ant rinkos nevalninkiu,

noredamas del saves pirktie vireje (kukorka,) ba neturejau; ir užtikau, jog apszaukinejo viena už keturis tukstanczius szmotu aukso. Liepiau pas save atvest, ir paregejau teip

O tu netikes latre, asz tuojaus tave padeceze. (p. 234)

patoge mergina, jog savo gyvastije da nebuvaui mates. Prisi-
ziurejau in vales. paklausiau, prie ko jiji priguli, ir dažinojau,
jog Nuredinas, sunus nebaszniuko Chekano, stato jia ant

pardavimo. Ar pameni szviesiause pone, jog priesz du ar tris metus liepei duot deszimts tukstancziu szmotu aukso senam vezirui, ir liepei jiam už tos piningus pirkt patoge nevalninke. Sunaudojo jis po teisibe tuos piningus ant pirkimo nevalninkes, apie kure dabar papasakojau, ues vietoje atiduotie tau, meilingas pone, tai pavede savo sunui. Po smertes tevo, suvis viska pragere ir pragaiszino kas liko po tevui, teip, jog tiktai viena nevalninke pasiliko, kure ant galo pastanavijo szendien parduot, ir kure asz tikrai buvau nupirkes liepiau tada atvestie pas save ne iszkalbedamas jiam jio nedorybes, kure papilde priesz teva szviesiause pona, tiktai tariau:

— Nuredine, asz tau duosiu už ta nevalninke keturis tukstanczius szmotu aukso, ba noriu pirktie ta nevalninke del musu pono karaliaus. Jago tu už ta preke paleisi, tai didele loska ingyysi. Tas vietoje atsakitie ir man nusilenkt, dirstelejo in mane sznairiai ir paszauke:— “Tu nedoras seni, greicziaus asz pavestau židui, ne kaip tau už piningus. Nes asz atsakiau.

— Nuredinai, ne prikiszinekie karaliui, ba tai buvo didelis geradejus tavo nebaszninko tevo.

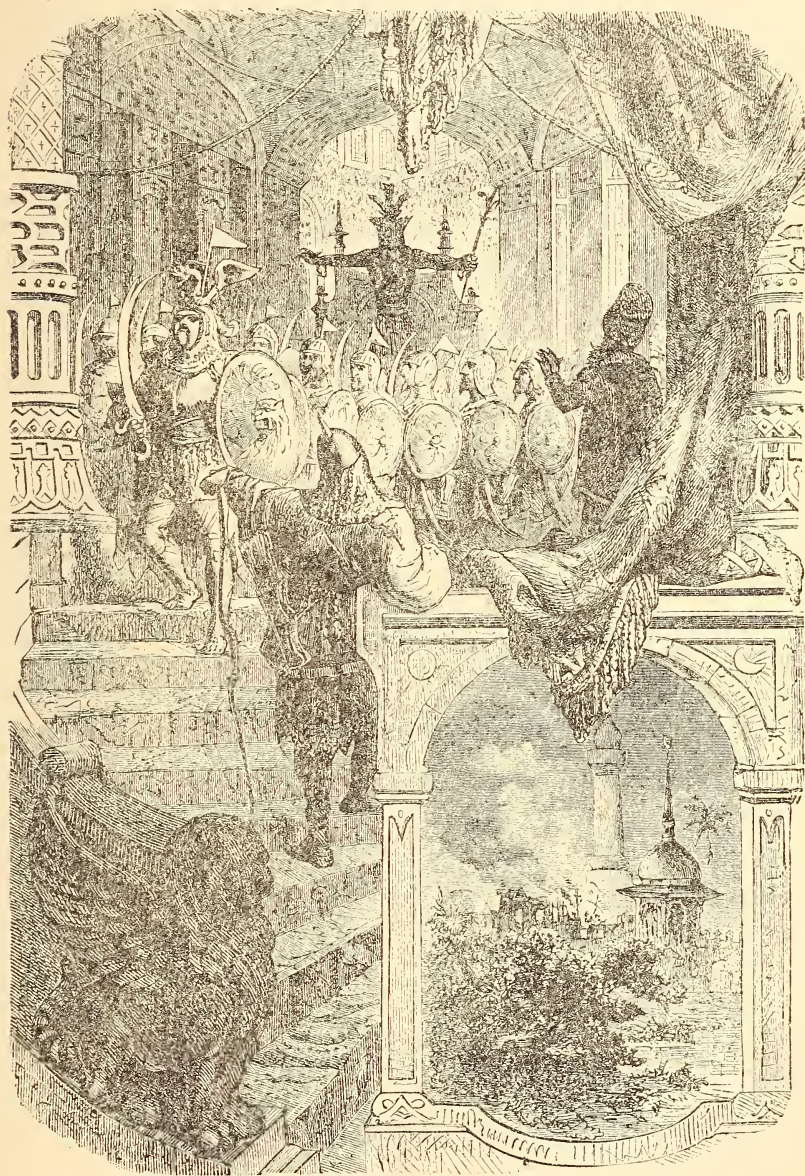
— Tie zodzei da labiau jin supikino. Metesi tuojaus kaip padukes ant manes, neziuredamas ant mano senatves, nutrauke no arklio, musze mane kiek tik norejo, ir dabar matai szviesiauses karaliau kaip asz iszrodau. Praszau taves meilingas pone, ba per tave likaus suteriotu, nukorok pagal teisybe.

Tai pasakes pradejo žlumbt kaip krokadilius.

Karalius tuom pakurstintas priesz Nuredina su didele rustybe paszauke ant prieszalinio vadovo.

— Ymkie su savim keturisdeszimts kareiviu, sugriaukie Nuredino nama igi pamatu, o jin pati ir nevalninke atveskie pas mane!

Da nespejo vadovo prisakimo iszpildint, szitai iszgirdes vienas karaliskas nevalninkas, vardu Sandžiaras, nubego pirma pas Nuredina. Tas nevalninkas buvo kitados pas

Imkie su savim keturisdeszimts kareiviu. (p. 236)

Nuredino teva ir likos dovanotu karaliui, o kuris buvo didesė loškose pas karaliu.

Sandžiaras ne užmirszdamas senoves savo pono, prie kurio ir po smert turejo dideli pririszima o ligei ir prie Nuredino, ir žinojo, jog Saujis buvo nevidonu del Chekano, bego prasaugot. Pamislyjo sau, teip negalejo butie, kaip Saujis apjuodino priesz karaliu. Kada adbego, teip drucei pabaladojo in duris, jog Nuredinas neturedamas no senei ne vieno nevalninko, turejo eitie pats atidaryt. Tas vos spejo slenksti paržengt paszauke:

— Brangus pone, jau tau czia Balsoroje ne vieta, begkie kagreicziause nieka ne vilkindamas!

— Kodel tai? kas mane priverstu begt?

— Bekie sakau ir paymkie su savim savo nevalninke. Saujis tave inskunde karaliui ir jau prisake aficieciui idant su žalnieriis pagriebtu tave ir nevalninke. Ymkie szitai tuos keturesdeszintis szmotu aukso ant kelio, ba žinau, jog ne turi; — duotau daugiaus jago turetau prie saves. Turiu asz grisztie idant manes czia aficieris ne užeitū.— Tai pasakes greitai iszejo.

Nuredinas pasake Persaitei, jog reike kagreicziause prasiszalint.

Eme ant veido uždangala ir abudu iszejo gilukningai, jog niekas einantis ne užkabino; ne ilgai trukus, pribuvo prie kraszto upes Eufrato, sedo ant laivo, ka tuojaus ketino yrtis no kraszto.

Toje valandoji kapitonas laivo paszauke:

— Vaikai! ar esate visi? Ar kas ko nereikalauje ir ne užmirszo.

Ant ko visi atsake, jog gali žeglius užtraukt, o ankara isztraukt; Nuredinas kaip tik sedo in laiva, paklause kapitano in kur plauks, ir su džiaugsmu dažinojo, jog in Bagdada, ir tuojaus pradejo laivas judintis no kraszto.

Kada Nuredinas gilukningai iszsprudo su patoge Persaite aficierei su žalnieriais atejo in jio nama ir pradejo in duris baladot. Matidamas jog niekas ne atidaro, liepe duris iszverst, ir tuojaus žalnieriai inejo. Nes dovanai ciela nama iszkrete,— žinoma, jog jau Nuredino nebuvo jame, nei nevalninkes. Ne tiktai iszgriozde nama nes ir kaiminu klause ar laikais neregejo jiu? Nes norint ir butu mate Nuredina, tai nebutu pasake, ba labai jin visi mylejo ir nebutu sake už jokius piningus. Aficieris palikes žalnierius, nusidave pas karaliu pasakyt, jog niekur neranda, o karalius atsake:

— Jieszkokie visur norint po žeme, o turite rast, ba asz juos noriu turet.

Vela isz naujo pradejo jieszkot, o karalius prižadejo Saujui, jog Nuredinui tas žingsnis kasztuos gyvasti.

Karalius, negana to, liepe apszaukdint apie pabegelius ir prižadejo tam, kuris Nuredina ir jio nevalninke atves tukstanti szmotu aukso, o tas, ka juos sleps bus smerczia korotu. Nes norint stengesi surast ir dažinot apie juos, niekur nerado, o Saujis džiaugesi tuom, jog karalius teip už ji užstoje.

Tuom laik Nuredinas su patoge Persaite atliko gilukninga kelione, pribuvo ant galo in Bagdada, o pamates kapitonas kraszta žemes, paszauke;

— Vaikai, džiaugkites, szitai reget didis miestas, kureme isz visu szaliu svieto žmonis randasi; tam mieste nuolatos pavasaris, nesiranda jame ne dideliu karszcziu ne szalczio, o auguoles niekad ziedu ne numeta.

Kada laivas sustojo netoli miesto, visi pakelevingi iszlipto ir ejo kožnas sau jieszkot butines. Nuredinas dave penkis szmotus aukso už pervežima ir iszejo ant kraszto su patoge Persaite: o kad niekad nebuvo Bagdada, nežinojo kur nusi-duot. Vaiksztinejo abudu iszilgai sodo pakrasztyje Tigerio ir ant galo pribuvo prie vieno sodo, augsztu muru apvesta. Ilgai aplinkui mura vaikezcziojo ir ant galo rado duris, per kures

ineja rado puiku vanden— czirszki (fontana.) Ne toli stovejo puiki sedine, kure Nuredinas paregejas tare:

— Szitai, turesiva gera nakvine, ba jau pradeda temt, rytoi jago Dievas duos sulaukt, rasiva kvatiera. Ka tu ant to sakai?

— Žinai gerai, jog ant visko tinku,— atsake Persaite, liksime czion jagu tu nori.

— Atsigere vandenio isz vanden— czirszkio, sedo ant puikios sedynes ir teip valandele be kalbant, saldžei užmigo.

Tas sodas prigulejo prie Kalifo, ir viduryje buvo palociu-
kas labai puikus. Tame palocukije buvo didele sale su asztuonesdeszimt langu, kožnam lange buvo zerkolas, niekados tos sales ne apszviesdavo, tiktai tada, kada pats Kalifas iszkel-
davo koki baliu joje. Tada žibindavo žvakes, o kuri szviesa atmuszdama in zerkolus, puike szviesa iszdavinejo ka toli in miesta atsimuszinejo.

Tam sode gyveno dažiuretojus; buvo tai senas tarnas, vadinamas Szeikas, kuris kaipo senas turejo ta dinsta pas Kalifa. Kalifas prisake jiam, idant nieka ne inleistu in soda, o ir kad ne pavelytu niekam sestie ant tos puikios sedines, o liepe ir su lazda pliekt tuos, katrie dristu tai padaryt.

Dažiuretojas toje valandoje buvo iszejas in miesta, ir kada sugryžo patemijo, sztai dvi asabas miegantes ant sedynes su uždengtom galvoms no uodu, o paregejas, tare in save.

— Na tai dabar, jau vyreli ne klauso ne prisakimo Kalifo. Asz juos pamokinsiu kaip nog czia szalintis.

Uždares duris artinosi ant pirsztu, su lazda rankoje. Jau užsikeisejo duot per galva, nes susilaike taridamas in save. — Szeikai, nori muszt, o nežinai, gal tai butie svetimžemei, nežinodami kur pasidet, o ir apie prisakima Kalifaus gal nieka nežino geriaus bus pirma dažinot.

Tai pamislyjas, pakele uždangala no veido, ir paregejo patogu jaunikaiti ir da patogesne moteri. Pabudino motere ir Nuredina.

Žinai gerai, jog ant visko tinku, atsake Persaite. (p. 240)

Nuredinas tuojaus pakele galva ir kaip paregejo stovinti senuka su žila ilga barzda ir paemes senio ranka, pabuczevo taridamas:

— Brangus teve, tegul tave Dievas laiko kanoilgiause, ir ko nog mus reikalauji?

— Sunau mano,— tare Szeikas,— kas esi per vienas ir isz kur paeini?

— Mudu esame svetimžemeis, ir vakare atkelevome isz Balsoro, norejome czia nakti perbutie, o rytojaus sulauke jieszkosime sau kokios butines.

— Czia jium ne vigada.— atsake Szeikas; eikite su manim, duosiu jiums geresne vieta.

— Ar tai prie taves tas sodas priguli? paklause Nuredinas.

— Žinoma jog prie manes,— atsake nusziszipsojias Szeikas, gavau nog tevo; eikite su manim o to nesigailesite.

Nuredinas padekavojas seniui, ejo paskui jin su Persaite. Szeikas užrakines sodo dureles, vede.

Nuredinas daug mate visokiu sodu, nes da teip puikaus ne buvo regejas. Teip eidami paklause Nuredinas senio, kaip jis vadinasi o kada dažinojo jog Szeikas, tada Nuredinas tare in jin;

— Szeikai, da asz teip puikaus sodo neregejau; duok Dieve, idant jame kanoilgiause gyventum, didelei esame tau prilankus, jog mus svetingai priymi. Asz to niekados ne užmirsiu. Szitai, te du szmotus aukso, praszau taves, liepkie ka norint nupirktie, ba esame alkani, tai kartu džiangsimes.

Pamates Szeikas du szmotus aukso, kuris labai ta mylejo, nudžiugo, eme piningus, ir palikes Nuredina ir Persaite eidamas pamislyjo:

— Butau vaikine nieka ne laimejas, idant butau iszvaris isz sodo. Paczestavosiu juos poniszikai už deszimta dali tu piningu o kas pasiliks bus del manes.

Kada Szeikas nuejo pirkt valgiu ir gerimu del savės ir del svecziu, Nuredinas ir patogi Persaite; be vaikszeiodami po soda prisiartino prie palocelio stovinczio viduryje sodo. Stovejo prie jio ir ilgai žiurejo ant puikaus namo; kada apžiurejo isz lauko, palipeja akmenineis trepais auksztin, nes rado duris uždarytas.

Nuredinas ir patoge Persaite lipo trepais žemin ir tame pasitiko su grisztancziu Szeiku, kuris jau viska pranesze, kas tik buvo reikalinga del priemimo svecziu.

— Mes labai divijemes,— tare Nuredinas in seni jog tas viskas prie tavės priguli.

— Jau karta sakiau, jog tai viskas priguli prie manės nes kodėl manės klausai?

— Ar ir tas palocelis priguli prie tavės?

Szeikas susimaiszes ne žinojo ka atsakyt ant greitos; nes pamislyjias atsake:

— Žinoma jog prie manės; nes kaip sodas galetu prigulet prie vieno o namas prie kito.

— Na, kad prie tavės teve priguli, tada bukie teip geras, pavelikie mums tam palocije nakti perbut, ir noretumem pamatytie kaip iszrodo viduri.

Ne butu buve gražu, jago Szeikas butu atsakes praszi-
mui Nuredino kuris teip gausei apdovanojo. Žinojo jog Kalifas szendien jau ne atsilankis ba nedave žinios, o prie tam naktis, tada galejo drasei sveczius inleist in vidu Padejas—gi gurba, kuri atnesze ant trepu, nuejo rakto in savo grinczia isz kurios su žibinte atejas duris atidare.

Nuredinas ir patogi Persaite inejo in vidu ir negalejo atsidivint gražumu pakaju. Ne gana to, jog puikus abrozaĩ kabojo ant sienu, nes visi daiktai, sedines, kedės, stalai ir in ka tiktai dirstelejo, net akis žerejo, teipos—gi sidabrines žibintes su paauksuotoms žvakems. Nuredinas kada in ta viska žiurejo, atsiliepe jiam jio praeiga, jog ir pas jin tas pats buvo.

Szeikas tuom laik sunesze valgius, puikei sustate ir kada

viskas buvo ant stalo, Nuredinas, Persaite ir Szeikas sedo prie stalo.

Po vakarienei, kada pagal machometoniszka papratima nusimazgojo rankas, Nuredinas atidare langa ir paszauke Persaite idant pasižiuretie stebuklui noturos! Žiurejo abudu ilgai ir džiaugesi, o tuom laik Szeikas eminejo no stalo.

Kada nuvale no stalo ir prisiartino prie svecziu, Nuredinas paklause, ar laikais ne turi kokio gerimo?

— Kokio-gi reikalaujete?— paklause Szeikas,— ba jago vyno? tai ne laikau, ba ne pats ne geriu ir saugok mane Dieve nog to. Tokis žmogus, ka atprovijo ketures keliones in Mekka, tas ne privalo vyno gert per visa savo gyvenima!

— Didele loska padarytai, idant paszapuotum,— tare Nuredinas, o jago pats ne nori prie vyno dasilipstet, tada paduosiu roda.

— Viska padarisiu, tiktai duokie roda,— atsake Szeikas.

— Macziau sode ant pievutes ganosi asilas: kaip man nuduoda, tai ne prie ko kito priguli, tiktai prie taves tai gal jin pareikalaut. Szitai imkie du auksinius szmotus, uždekie ant asilo pariszias du gurbus ir eikie in pirmutine viniczia: in vidu ne privalai eit. paduosi piningus kokiam žmogui, tas isznesz vyna, sudes in gurbus ir teip su asilu parkeliausi, o asz pats vyna isz gurbu iszimsiu. Tada savo prižadejimo ne kludisi.

Kada paeme vela du szmotus aukso, nusidžiauges tare:

— O, sunau mano! tu iszmingingai kalbi ir parodai kele kaip ne kludyt prisakimus. Paeme asila ir ne ilgai laukus sugrižo su apkrautu asilu. Nuredinas iszeme vyna isz gurbu ir sunesze in sale.

Szeikas nuvede asila, o kada sugrižo, tare in jin Nuredinas:

— Teve, ne galiu tau atsidekavot už visas geradejystes, nes da praszitau vieno daikto.

— Na ka tokio?

— Ne turime stikleliu— isz ko gert.

— Tiktai liepkie, o visko daduosiu!

Szeikas ne gaiszidamas laiko atnesze puikius stiklelius ir taca, ant kurios buvo prideta visokiu vaisiu ir paklause, ar kada nereikalauje, iszejo nog jiu, norint prisispyre prasze idant su jeis bovitusi.

Nuredinas su Persaite iszgere po czerka vyno ir tare in Persaite:

— Na ka, mano brangiause pacziut, ar ne esame gilukningais ant svieto? szitai Dievas atvede mus in szita vieta ir sau linksminames. Ar—gi da geresnes laimes galiu noretie kaip ta, jog tave turiu prie savo szono?

Teip kalbedamiesi ir girksznodami, pradejo dainuot, o kad turejo puikus balsus, tai iszgirdes Szeikas, pricipino prie duriu ir ilgai klause su padabone. Kada ne galejo už duriu dastigot, inkiszes galva tare in Nuredina:

— Džiaugkis sunau, ba ir asz džiaugiuosi matidamas savo svetelius linksmus:— Szeikas mislyjo, jog jau Nuredinas, apsigerias, tai norejo, idant da daugiaus gertu, o Nuredinas atsake:

— Na tevai! susimildamas, jagu negeri, tai norint pasedekie su mumis drauge. Asz ne vercziu gert. . .

— Linksminkites vaikelei,— tare vela Szeikas,— asz džiaugiuosiu, jog galiu girdetie teip puikes daineles.

Tai pasakes, vela priverere duris ir nudave jog atsitolino. Persaite tai pamaczius suprato, jog jis randasi už duriu, tare patika in Nuredina:

— No vyno bega o žinau jog gertu kad tik tu mano rodos paklausitai.

— Na kokios rodos? pasakik asz tiksniu.

— Pripraszikie tu jin, idant sestu prie stalo; potam pripilsi czerka vyno, paduosi jiam ir raginsi gert, jago jis ne gers tada pats iszgersi ir nuduosiu jog esi girtas ir tuojaus ant kedes užmigkie, o asz viska padarisiu.

Nuredinas suprato apie viska, pradejo szaukt Szeika, kuris pasirode durise.

— Na teve, esame tavo sveczeis, priglaudei mus kaip žmogus, o ne nori su mumis drauge butie? Asz ne vercziau idant gertum, nes kad tik butumei su mumis.

Szeikas paliove atsisakinet, inejo ir sedo ant kedes arti duriu.

— O ne! ten ne del taves vieta prie duriu, ba ne galime tavo veido matyt,— tare Nuredinas. Prisiartink, praszau ir seskie szale mano paczios, jiji užtai ne piks.

— Na ka galiu daryt— tare senis, ir nevos ne noredamas prisiartino prie stalo ir sedo szale Persaites. Nuredinas prasze jios idant ka toki del senio padainuotu, o kada dainele padainavo, senije kraujes atsigaivino.

Kada pabaige Persaite dainuot, Nuredinas pripilde czerka vyno davinejo Szeikui taridamas.

— Teve, iszgerk norint viena czerka už mudvieju sveikata, praszau szirdingai.

— Pone praszau taves, ne verskie manes, ba kaip sakau, jog no senei iszsižadejau vyno ir asztriu gerimu.

— Na, jago tu teve mano praszimui atsakai, tada asz iszgersiu už tavo sveikata. Tai pasakes Nuredinas iszgere.

Kada jis gere patogi Persaite emus obuoli, perpjove per puse ir dave seniui taridama.

— Nenorejei gert, nes tikiuosiu jog norint obuolio puse priimsi nog manes.

Szeikas tuom negalejo atsisakyt, emes isz puikios rankeles dovanota obuoli ir pradejo valgyt. Persaite pradejo su juom kalbet, o Nuredinas pasiremes ant atloso kedes, nudave miegantis. Tada Persaite, prisiartino da labiaus prie senio ir tare:

— Kaip matai, tai kada jis kiek iszgere, vis prie stalo užmiega ir mane sedinte palieka, nes asz tikiuosi, jog tu manes ne paliksi ir drauge sedesime pakol jis ne pabus.

Persaite tai pasakius eme czerka, pripile pilna vyno ir paduodama tare in Szeika:— Imkie ir iszgerk už mano sveikata o asz iszgersiu už tavo.

Eme isz puikios rankeles dovanota obuoli. (p. 246)

Szeikas isz pradžios purtesi, nes ta be paliovos prasze, o prasze meilei, jog ant galo pergaletas jios patogumu ir praszi-
mais, eme czerka ir igi dugno iszgere.

Geraduszis senelis mego laikais užtraukt, nes saugojosi žmoniu. Slapcei atsilankidavo in vininiczia, nes dabar likos pergaletu per patoga pakusa.

Kada iszgere ezerka ir vela puse obuolio suvalge, pripile. Persaite ir antra ezerka ir jau ne ilgai reikejo ragint, o treczia jau ne reikejo ne praszyt— pats pripile; jau ir ketvirta igi pusei iszgere, szitai Nuredinas iszsibudino. Pasitaises ant kedes paszauke su juoku:

— Ar tai sziteip, tevuk! Sakei man, jog vyno ne nori ne dasilipstet, o szitai matau geri kaip vandeni!

Szeikas apkaito; vienok pabaiges igi dugnuj tare linksmai:— Dovanok pone, jago papildziau grieka, tai ne mano kalte, tiktai tos patogios moteres: ba ar galima atsisakit?

Patogi Persaite nevos pradejo uztaraut uz Szeika, tari-dama:

— Tu ant jio ne ziurekie, tegul sau szneka, tu sau gerk ir linksminkis su mumis.

Uz valandeles Nuredinas pripile sau vela, o potam Persaite. Szeikas matidamas jog Nuredinas nepripile del jio, eme ezerka ir rodidamas jiam tare:

— Oj—gi del manes pone, ar mislyji, jog asz teip gerai kaip judu ne iszgersiu?

Isz tu zodziu Szeiko, Nuredinas ir patogi Persaite pradejo juoktis szirdingai, ir po tuom gere visi tris, o jau buvo vidurnaktis. Persaite apsiziurejus, patemijo, jog tiktai viena zvake ziba ir tare in Szeika.

— Tevuk, viena zvake del svecziu uzziabei o czia teip daug zvakiu randasi padarikie ta loska, del mano meiles ir padarikie, idant czia butu szviesu kaip diena!

Szeikui ir to reikejo, o ne noredamas sznekos su Nuredinu pertraukt, prasze, idant jiji pati uzziiebtu nes liepe tiktai szeszies uzziiebt. Persaite neziurejo ant to ir kiek tiktai buvo zvakiu, visas uzziibino.

Ne uzilgio, kada Szeikas kalbejo su Persaite, Nuredinas teip—gi prasze senio, idant uzziiebtu keles zvakes prie zerkolu. senis ant to:

— Tu kaip asz matau, esi didelis tinginis— tare Szeikas esi jaunesnis už mane gah pats užžibint.

Nuredinas visas užžibino ir atidare visas— asztuones deszimts langu, o Szeikas inkaites to netemijo, ba prisikiszes kalbejo su Persaite.

Kalifas Alraszidas, prie kurio tas palociukas prigulejo, tai da ne miegojo ir sededamas prie lango, su dideliu divu paregejo szviesa savo palocelyje ir pamislyjo, jog užsidege: Didis veziras ir Giafaras, tuom laik radosi prie Kalifo. Ant kart paszauke Kalifas su piktumu:

— Ar tu matai, kas darosi mano palociukije? Kas tai galetu but, asz ten ne ketinau butie, o visuose languose szviesa matyt?

Didis veziras sudrebejo isz baimes. Prisiartino, tada da labiaus nusigando, kada pamate szviesa. Turejo jieszkot spasabo, idant apmalszint Kalifa ir tare:

— Randitojau viernuju, bus pora dienu adgalios, tai Szeikas, budamas pas mane pasake, jog trokszta padaritie baliu del visu tarnu dvasiszku. Prasze manes idant jiam pavelitau palocelyje ta baliuka padaryt. Asz jiam pavelyjau ir ketinau del jus szviesybes apie tai pasakyt; dabar perpraszau su nusizeminimu, jog užmirszau jiums apie tai daneszt.

Szendien, kaip rodos, ta diena aprinko ir sale ant jiu garbes apszviete.

— Giafarai,— tare Kalifas, nuolatos užpikes,— jago ant to pavelyjei, tada dvi klaidas papildei: jago pavelijei Szeikui mano palocelije kelt baliu, da del prasto užziuretojus sodo ant to ne pasivelyjei del manes apie tai neužmines; o po antrai jog jio noro ne supeikei. Žinai ir ta, jog jis yra vargszas ir ne prasze piningu ant to baliaus. Asz butau daves kelis szimtus, tai del manes pigiaus pareitu, ne kaip apszvietimas palocelio. Kiba tas senis paduko, turesiu už tai nukorot jin, o tave tuom, jog turesi su manim eitie per visa nakti su tais pabažnais bovitis. Pakolei asz nepasiredysiu ant kupcziaus, tu ir eikie persiredyt su Mezruru ir ateikite abudu,

Veziras norejo nog to atsikalbet, jog jau velu, ir jog gales visi iszsiskirstyt, pakolei in ten daeis, nes Kalifas ant to atsake, jog kanecznai turi in tenais eitie. Jau veziras pradejo pribijot idant jio melas ne iszsiduotu; nes ka galejo daryt? turejo butie paklusnu. Kalifas—gi persiredes in kupeziu iszejo isz savo palociaus su veziru ir Mezruru dažiuretoju nevalninku, ir ejo uliczia Bagdado ir atejo in soda. Duris per ne užžiura Szeikio likos atviros o tai kada su vynu parkeliavo. Kalifas labai užpikes tuom iszmetinejo vela vezirui ir tare:— Kiba czia po kvarabu visi girti.

Kalifas inejo in soda ir kada prisiartino prie palocelio, o nenoredamas isz syk eiti in vidu, rodavojosi su veziru, ar ne butu geriaus idant palipet ant kokio medelio ne toli lango idant per langa pažiuret, kas viduje randasi? Nes veziras dirstelejas ant duriu, patemijo praviras ir parode Kalifui. Tuojaus monarka ant pirsztu prisiartino prie duriu. Per duris praviras galejo viska matyt. O kaip nusidivvyjo, kada paregejo patoge merga su tokiu jaunikaicziu ir Szeika sedinti prie stalo. Szeikas tuom laik laike rankoje czerka pripildinta vyno ir užgerinejo ant patogios Persaites, taridamas:— Patogiause ant svieta, tokis girtuoklis kaip asz, neprivalo gert be uždainavimo kokios daineles.

— Isz savo loskos praszau klausyt, szitai viena isz dai liausiu padainuosiu.

Szeikas net iszsižiojas klause kada uždainavo Persaite, o Kalifas stebejosi tuom, ba žinojo, jog jio sargas, kuri laike už blaivu žmogu, o czia dabar gere vyna ir vos ant kedes sedi. Atsitrauke nog duriu ant pirsztu ir sugrižo pas vezira, kuris stovejo prie trepu ir tare in jin:

— Eikie, tu, ir prisižiurek ar tarnai dvasiszki, kaip tu norejei in mane inkalbet?

Veziras suprato, jog ant savo galvos patrauke didele nelaime, ba jau viskas iszrode. Palipejo trepais, paregejo per praviras duris tris sedinezias ypatas. Tuojaus atsitrauke ir ne turejo ka atsakyt, o Kalifas atsiliepe:

— O kaip netike tie žmonis! ir drisk tu man sode ir mano pakajuose tokius balius kelt. Tas Szeikas savo galva atsakys, jog inleidžia sau— valei visokius valkatus ir da pats su jeis gere! Vienok pripažinau ta, jog patogesnes poros ant svieto neregejau, kaip ta motere ir tasis jaunikaitis. Pakol nedatirs mano rustybes, noretau pirma dažinot, kas tai yra per vieni ir kaip ezia gavosi. Vela prisiartino prie duriu ir žiurejo, o veziras stovedamas užpakalyje per peti žiopsojos, o tame Szeikas kalbejo in Persaite:

— Mano milemiause ir brangiause pone, ar da ko nereikalauji idant mus džiaugsma padidint?

— Asz noreczia,— tare Persaite— idant ezia butu kokis instrumentas, ant katro galetau grajyt, ar laikais ne paszapuotum?

— O tu mano pauksztele,— paszauke senis,— jago tik ka nori o viska dastatysiu. Ar nori grajyt ant kankliu?

— Jago turi— atneszkie.

Nereikejo toli jieszkot. iszeme isz szeptos ir padave Persaitei, kuri pradejo taikint striunas. Tame Kalifas atsisukes in vezira tare:

— Jago ta motere gražei grajys ant kankliu, tada dovanosiu del jiu kalte, kurios dasileido; o tave, tai tikrai liepsiu ryto pakart.

— Jagu ketinu numirt,— atsake veziras,— tada duokie Dieve, idant ka— niekiause užgrajytu.

— Kodel tu teip kalbi,— paklause Kalifas.

— Del to teip sakau, jog trise bus linksmiau mirt, o ypacz su teip patoge pora.

Kalifas no juoko negalejo susilaikyt ir vela atsikreipe prie duriu.

Persaite teip gražei pradejo skambint, jog Kalifas tuojaus suprato verte muzikes. Kada uždainavo Kalifas pastiro ir net iszsižiojes klause, ba da savo gyvastije to ne buvo girdejas.

Kada paliove giedejus ir grajinus, Kalifas nuejo o pas-
kui jin ir veziras. Stojó žemai ir tare Kalifas.

— Kaip asz gyvas, tai teip puikei giedant ir grajinant
da negirdejau. Asz musu mieste Izaka laikiau už geriause
kankliu, grajytojia nes prie tos patogios moteres toli szauke.
Teip esmiu linksmas, jog turiu ineitie in vidu praszitie
idant del manes užgrajintu tiktai apie tai eina kaip padarit.

— Randitojau iszpažintoju Mahometu,— tare veziras
jagu ineisi, o Szeikas tave pažins, puls ir isz baimes numirs.

— Ir asz to stebiuosiu,— atsake Kalifas, o butu žmo-
gaus gaila jago isz mano priežasties turetų numirtie, o kuris
teip ilgai del manes tarnauje. Atejo del manes toke mislis,
gal ir del manes nusiduos; pasilikite ezia abudu su Mezruru
ir laukite manes krumuose pasislepe.

Tam sode, kuris buvo suvis ant kraszto upes Tigro, buvo
sodželka, kuri kaip upes koje talpinosi sode, o kurioje tai
sodželkoje puikiu žuvu daugybe buvo. Kaip kokia nakti,
megdavo žuvininkai insivogt, norint buvo didele drausme.
Tai ta nakti insivoge žuvininkai ir jau gaspadoriavo sodželkoi.
Kada tinkla trauke in kraszta szitai užėjo veziras ir Mezruras
ka tuojaus vienas isz jiu dave žine Kalifui likusiem ne už—
toli. Kada Kalifas atejo, žuvininkai, kurie buvo du, puole
ant žemes ir kaip numire gulejo.

— Kelkite ir nesistebekite nieko,— tare Kalifas,—
inkite laukan savo tinkla, idant galetau matitie kokios žuvis
mano sodželkoi randasi.

Žuvininkai nudžiugo ir greitai isztrauke tinkla in kraszta
o kutulije radosi kelios puikios žuvis. Kalifas iszsirinko dvi
gražiauses ir didžiauses, liepe užvertie ant karklelio ir potam
tare in viena žuvininka:— Duok man tavo rubus, o tu imkie
mano.

— Greitai permaine ir kaip tiktai Kalifas persirede už
žuvininka o ir jio apivala paeme. Imkie dabar tavo tinkla ir
likuses žuvis, o eikie savo keliu.

Kada žuvininkas su džiaugsmu atsitolino, Kalifas emė dvi žuvis, nuejo pas vezira ir Mezrura ir teip pasiredes stėjo priesz juos, veziras ne galejo jio pažint ir paklause.

— Ka tu czia nori? esi ne reikalingas, eikie sau isz czia!

Kalifas tuojaus pradejo juoktis, o didis veziras pažines jin paszauke:

— Valditojau viernuju, ar-gi tai tu esi? . . . Nepažinojau taves pone, dovanokie mano tuom užsiklepojimui. Gali dabar pone ineitie drasei in sale, Szeikas tave nepažins.

— Užsilaikikite-gi czia su Mezruru,— tare Kalifas— pakolei asz ten užtruksiu.

Kalifas nusidave in sale ir pabarszokino in duris. Nuredinas iszgirdes tai pirmiause, persaugojo Szeika, o tas paklause kas tenais ir ko reikalauje?

Kalifas atidare duris ir tiktai perženge slenksti, ne ejo toliaus tiktai stovedamas pas duris tare:

— Dažinojas, jog szendien priimineji sveczius, atejau paklaust, ar laikais nereikalauji puikiu žuveliu, szitai dvi turiu!

Nuredinas ir Persaite nusidžiauge iszgirde apie žuvis ir Persaite tare:— Szeikai, praszau taves, padarikie ta loska, idant tais žuvis nupirktum, tada insigeres Szeikas tare in Kalifa:— Prisiartinkie szen naktinis vagie, tegul pamatau tais žuvis.

Kalifas nuduodamas žuvininku parode dvi žuvis; Persaite tare:— Oi Dievuleliau kas per puikios žuvis tuojaus valgi-czia idant butu iszvirtos.

— Gerai ta pone sako, tare Szeikas,— ba kam tos žuvis tike žalios? Eikie virk jais ir atneszk; mano kukneje rasi viska, ka tiktai prie jiu reikalaus.

Kalifas sugrižo su žuvimis pas vezira ir pasakojo kaip buvo priimtu ir jog liepe žuvis virt, o veziras tare:

— Jau tai asz užsiimsiu virimu žuvu ir greitai pasteluosiu, o Kalifas tare:

— Ne jago mokejau nuduot žuvininku, patropinsiu ir iszvirt žuvis. Kada buvau jaunu, tai kaip kada kukoriavau ir gerai pasiseke.

Tai pakalbeja, nusidave visi tris in grincze Szeikio. Visi tris pradejo triust apie žuvis, o norint kukne Szeikio buvo maža, vienok visko rado, ko tiktai prie virimo reikejo. Kada jau buvo gatavos atnesze Kalifas ir pastate žuvis ant stalo. Valge gardžei, ypacz Nuredinas ir Persaite, o Kalifas nuolatos stovejo netoli jiu.

Kada privalge invales, Nuredinas dirstelejo in Kalifa ir tare:— Acziu tau žuvininke jog mus pavalgidimai skane žuvele. Iszeme maszna su piingais, kurioje da radosi trisdeszimts szmotu aukso, tare in žuvininka:— Imkie ta maszna su auksu, o duotau da daugiaus idant turetau. Ne reiketiu tau daugiaus žuvaut, kad butau tave pirma pažinojas: kada buvau turtingu, tada butu kas kitas.

Kalifas eme maszna no Nuredino ir tare:— Pone labai tau dekavoju ir tavo geribe garsinsiu priesz visus nes pakolei isz czia ne iszeisi, praszitau da vienos loskos, kurios ne atsakikie. Szitai matau czia gulintes kankles, ir kaip man nuduoda tai ne kas, kaip tiktai ta poni moka ant jiu grajint ypacz jius teiktumeis praszitie jios pagrajint norint trumpai, ba asz labai megstu graju ant kankliu.

Nuredinas pradejo praszyt Persaites, o ta paemus kankles sutaike striunas ir uzdainavo, jog net Kalifas apalpo.

Kada pabaige graju ir daina, tada Kalifas paszauke.

— Ach! balsas ir ranka o grajus, tai net dusze alpsta! Ne girdejau ant svieto.

Nuredinas paprates atidavinet viska kas prie jio prigulejo, tiems, kurie jin arba jio paczia girre, paszaukes tare:

— Matau, jog ant žmoniu pasipažinai, o jago tau teip labai ta motere patinka, tai asz tau jia dovanoju. Ir tuojaus stoji, apsirede ir norejo eitie palikes patoge Persaite Kalifui, kuri laike už žuvininka.

Norejo eitie, palikias Kalifui patoga Persaite. (p. 254)

— Nusidivijus Persaite, užlaike jin kalbedama ir žiureklama su gaileste. Atsisieskie ant savo vietos ir paklausikie ka tau pagrajisiu ir padainuosiu. Pradejo dainuot žodžeis prikiszdama jiam jio nedorybe ir atszalima, o dainavo su aszaromis, dave suprast, jog prastam žuvininkui nori pavest, ba jei ant misles ne atejo, jog tai yra Kalifas. Pabai-gus daina, padejo kankles szale saves ir pradejo szluostit su skepetele aszaras, kuriu negalejo sulaikyt.

Nuredinas ne atsake ne žodžio ant jios gailestes tiktai tilejimu dave suprast, jog nemislyje duoto žodžio permaintyt. Nes Kalifas nusidivijes tuom jio žingsniu tare:

— Kaip matau, pone, tai ta motere yra tavo nevalninke o tu jios ponu?

— Teip,— atsake Nuredinas,— divytumeisi labai, idant dažinotum apie visas nelaimes, kureis isz jios priežastes nukentejau.

— Ach! pone, papasakok del manes apie viska, praszau su nusizeminimu.

Nuredinas apie viska viska papasakojo, nieka nieka ne slepdamas.

Tada Kalifas labai tuom susijudines, padekavojo Nuredinui už papasakojima savo praeigos, o kad jau buvo ne toli diena, atsisveikines iszejo pas save, o ir Persaite su savim pasieme.

Suejo tuojaus su veziru ir Giafaru ir nieka ne kalbedami ejo in paloci. Tada su veziru pasznabždejas, idant nuvestu in paskirius pakajus patoge Persaite ir paskirtie del jios nevalninikes del tarnavimo, o pats nusidave in savo pakajus mislydamas ka toliaus prades. Ne ilgai miegojo, ba kada saule buvo pusryteziuose, atsikele ir tuojaus suszauke roda idant atliktie reikalus kiszancziuosius jio ponistos.

Paliksime Kalifa, o sugriszime pas Nuredina. Tas po iszejimui žuvininko, gulejo ant paklotos lovos per Szeika ir tuojaus užmigo, o Szeikas kedeje užmigo. Kada apie pietus

abudu pabudo, buvo vienas ir kitas susirupine. Nuredinas iš to jog iš savo greitumo padovanojo savo pacze prastam žuvininkui o Szeikas tuom, jog visos žvakes išsibaigė liktoriuose, o kaip koke da žibejo. Tuojaus pradejo paredkavotie saloje ka ir Nuredinas jiam gelbejo. Vos pabaigė kad szitai inpuola Giafaras su keleis žalnieriis, atsiunsta no Kalifo idant paimtu sena Szeika ir Nuredina, o atvestu priesz Kalifa. Nusigando abudu, kada Giafaras apie tai pasake.

Kada stojo priesz Kalifa, drebejo baisei abudu o ypacz Szeikas. Tame Kalifas tare su pavoga:

— Ne doras tarne! ar tai sziteip pildai savo dinsta, kuri tau pavedžiau? Kokius vakar turejei svečius? Asz žinau, ba del manes vienas pranesze.

— O tu kur dejei savo pacze— pasakik o jago meluosį ir ne teisybe kalbesi, tada gyvaste užmokesi.

Neturedamas ka daryt, pradejo vela pasakot apie savo praeiga nieka neslepdamas, o apie ka jau Kalifas žinojo ir dadave, jog savo pacze dovanojo prastam žuvininkui ka labai szendien gailiesi.

Iszklauses Kalifas tare:

— Užtai, ka teisybe papasakojei, statau tave Balsoros karalium. Iszgirdes tai Nuredinas, puole po koju Kalifui ir ir iš džiaugsmo žodžio ne galejo prakalbet. Tuojaus liepe paraszitie gromata del Nuredino, su kurioms galetu keliaut in Balsora del asepimo tos karalistes.

Dave jiam laiva ir pora desetku žalnieriu, su kureis galetu puikei in miesta intrukt.

Visa kelione turejo gera veje ir ne ilgai trukus paregejo kraszta Balsoros.

Vos spejo in miesta ineit,— tuojaus likos no visu pažintu ir pradejo szaukt su džiaugsmu:— Bukie sveikas drasus Nuredinas!”

Daejo tas balsas in ausis Saujaus ir tuojaus su pulku žalnieriu nusidave prieszais; o kad daugiaus vaisko turejo

Saujus, tuojaus Nuredina ir jio žalmierius sueme in nevale, ir uždare in kalejima. Dave žine karaliui, jog Nuredina pagavo ir tuojaus liepe statitie priesz save.

Tas kada stojo priesz karaliu ir parode gromatas no Kaffo, karalius piktai nusijuoke, gromata perpleszes mete ant žemes, o Nuredina liepe kagreicziause budeliui nukirst. Likos nuvestas adgalios in kalejima, o budeliui likos prisakita idant rengtusi ant kirtimo galvos.

Kada likos karalius su veziru Sauju, tare in Sauju:— Eikie ir prižiurekie, idant pasiskubintu su kirtimu galvos Nuredinui.

— Szviesiauses pone,— tare Saujis,— labai tau deka-voju jog teikeisi iszpildint teisinguma. Nes jago mane Nuredinas svieto akise teip nužemino, tai asz noretau idant matitu visi, ir kad butu apszaukta po visa miesta.

Karalius davelijo ir tai; tuojaus apszauke po visa miesta viroka smerties ir visi persieme snutku, ba atsimine ant nebaszninko veziro, del kuriu buvo kaip tevas.

Saujis nusidave in kalejima su dvideszimts nevalninku kurie ketino iszpildint ta baisu darba:

Liepe jiems iszvestie Nuredina ir pasoditie ant adbulos kumeles. Kaip tiktai Nuredinas mate jog jau rankose savo nevidono, paszauke:

— Džiaugiesi, jog turi ant manes valdže; nes atsiminkie netikeli, jog ne užsipildins ta teisybe kaip musu kningose raszo: “Sudyje ne teisingai, neužilgio patis busite sudytais.

Saujis negaledamas dalaikit, tare sziauszei:— Kaip tu dristi da prieszais mane kalbet? Vienok asz atleidžiu;— tegul stojasi su manim kaip Dievas duos, vienok džiaugiuosiu, jog akysia visu tau gala padaris. O žinok ir ta kas kitose kningose yra paraszita: Ar-gi tai mažas džiaugsmas numirtie ant rytojaus po smerties savo neprieteliaus!”

Saujis nežiuredamas ant nieko, liepe Nuredinas vest priesz save pas paloci. Žmonis ka tiktai nesimete ant Saujaus.

Kada atvede priesz paloci, padave in rankas budeliui, o pats nuejo pas karaliu, ka budamas savo pakajuose, žiurejo per langa.

Saujis nusidave in kalejima su dvideszimts nevalninku (p.258)

Žalnierai, kurie sergejo Nuredina, daug turejo darbo genodami žmonis, kurie norejo iszveržt Nuredina no smerties. Budelis prisiartines prie nelaimingo, kalbejo:— Ne pikie ant manes, ba matai, jog esmiu nevalninku ir turiu prisakima iszpildint. Jago esi pasirenges, tai paduokie savo kakla; ne užilgio lieps karalius atimtie gyvaste.

Jago da butu truputis laiko tare Nuredinas,— tai praszi-
tau laszo vandenio, ba labai troksztu.

Kaip tiktai budelis pasake žmonims idant paduotu van-
denio, tuojaus per rankas dadave stikla vandenio.

Saujis tai matidamas, pазsauke stovedamas lange su kara-
lium:— Ir ko da lauke? kirsk tuojaus galva. Iszgirde žmo-
nis tuos žodžius, pradejo piktadariaut Saujui; o karalius
teipos—gi labai piko, jog žmonis jio paveiksle, drista prieszin-
tis jio yalei o noredamas ka toki prakalbet, dave ženkla
budeliui idant susilaikitu. Nes ir kita priežastis atsirado ant
negiliuko karaliaus. Szitai patemijo toje vanlandoje pulka
raiteliu jojencziu, ka arklei inkabina.

— Žiurekie vezire,—paszauke karalius,—kas tai galetu
but? ar regi. . . žiurek!. . .

Saujis jausdamas kas tai yra pradejo prispirinet karaliu,
idant lieptu budeliui kagreicziause nukirstie, o karalius ant to:

— Ne, noriu pirma dasižinot, kas tai už vaiskas?

Buvo tai Giafaras su savo pulku, kuris pribuvo isz Bagda-
do, atsiunsta per Kalifa.

O kad iszaiszkint priežaste jio alkelevimo in Balsora,
reike žinot, jog kada Nuredinas su gromata no Kalifo iszke-
levo, tas monarka ant rytojaus ir toliaus, užmirszo tam tikra
siuntini nusiunte su gromatomis. Kada viena diena vaikszi-
nejo Kalifas po soda, iszgirdo vienam lange balsa dainos, ir
tuojaus atsimine apie Patoge Persaite ir paszauke:

— Ach tu Nuredine! sunau Chekano! asz apie tave
suvis užmirszau!

— Greitai paszaukite Giafara! O kada tas atejo, tare in
jin Kalifas. Užmirszau nusiunskie gromata paskui Nuredina,
idant del gyventoju Balsoros apszaukie jin karalium: ymkie
pulka raiteliu ir kagreicziause keliauk in Balsora. Jage Nure-
dinas butu nužudintu, liepkie pakart Sauju; jago—gi gyvas,
tada atveskie abudu pas mane, karaliu ir jio vezira.

Patemijo toje valandoje pulka raitelu atjojenciu. (p. 260)

Szítai in laika pataike Giafaras atkeliaut, ba jau už trumpos valandės butu rades Nuredina nužudinta. Kaip tiktai užjojo ant palociaus, visi padare kele Giafarui ir jio žalnie-remis o kada prisiartino prie trepu palociaus, nusedo no arklio.

Karalius Balsoros pažines, jog tai pirmutinis, ministeris Kalifo, iszejo prieszais net ant gonku. Giafaras tuojaus paklause ar Nuredinas da gyvas, o jiagu gyvas idant greičiause jin czia pristatytu. Atvede Nuredina, nes suriszta ir subraklinta. Giafaras liepe jin ant tu pedu atliuosuot, pagriebt Sauju ir toms virvems suriszt.

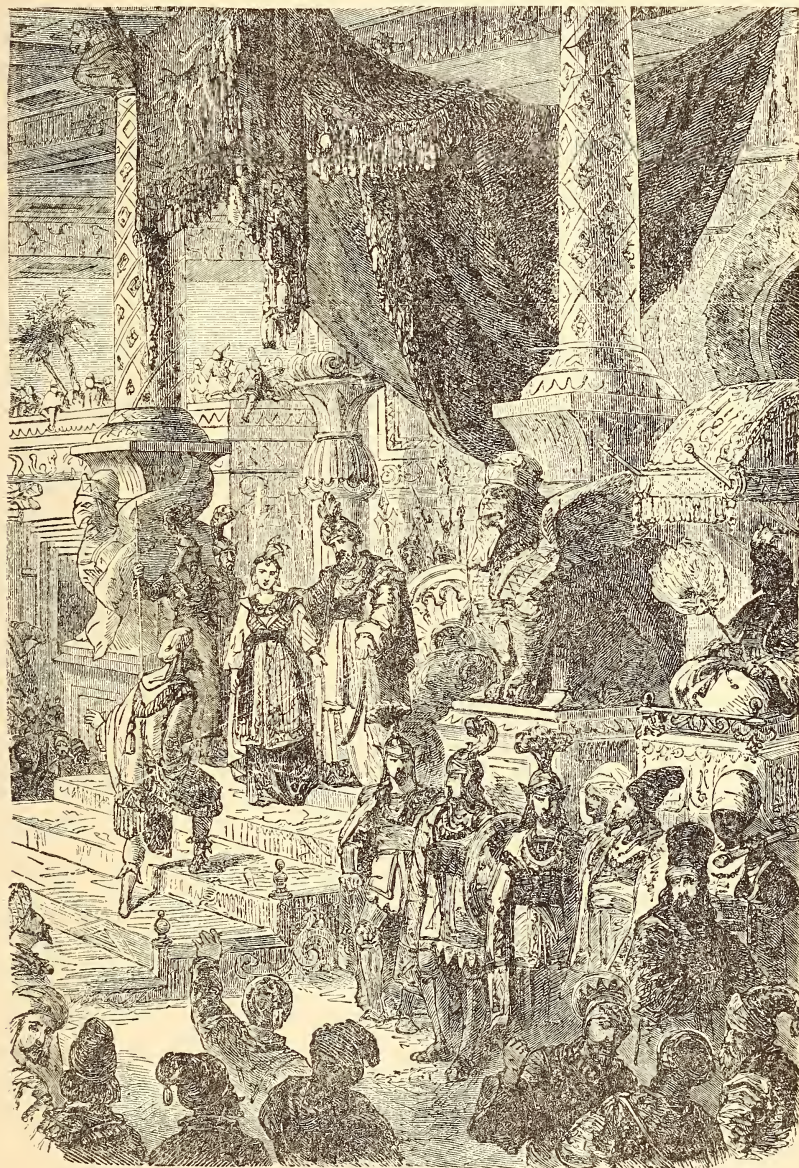
Giafaras tiktai viena nakti perbuvo, ant rytojaus paeme su savim Sauju, karaliu ir Nuredina. Parkeliaves in Bagdada nuvede priesz Kalifa apie viska papasakojo ypacz apie stona Nuredino, kad rado budelio rankose. Kalifas norejo, idant Nuredinas Saujui galva nukirstu, nes tas atsisake tari-damas. Szviesiauses pone! norint tas netikes žmogus labai mane nuskriaude o ir mano nebaszninka teva, vienok butau niekiauses už visus žmonis, idant savo rankas voliocizia kraujeis to latro; jis nevertas, idant jiam budelis ta puodine no sprando nuimtu.

Tas atsakimas labai patiko Kalifui; liepe už— tai bude-liui pasiimtie Sauju ir nukirst.

Kalifas tuojaus norejo Nuredina siunst in Balsora del apemimo karalistes, nes Nuredinas puole jiam in kojas, praszidamas, idant jin atliuosuotu nog to:

— Szviesiauses pone! del manes Balsora dakako po tu visu atsitikimu, ne norekie idant prisiega mano sulaužitau ka prižadejau daugiaus ne grįžtie. Didele del manes loska pada-risi, kada pavelysi prie saves butie.

Kalifas dave jiam augeziause dinsta terp visu minesteriu ir vela jiam atidave Persaite, ir kada jia paregejo, net verke isz džiaugsmo. Dažinojo ir apie tai, jog ta nakti, kada pas Szeika gere, ir atidave žuvininkui patoge Persaite, ne buvo tai žuvininkas, tiktai pats Kalifas.

Ir vela jiam atidave Persaite. (p. 262)

Del Balsoros karaliaus, Kalifas dovanojo ir dave pamokimima, idant su savo padonais teisingiau apsieitu; liepe vela sugriszt in Balsora, ka tas su dideliu džiaugsmu parkeliavo.

Tame, kada, papasakojo Szerezeda istorije apie Nuredina ir patoge Persaite, da buvo toli igi dienai, ir Szerezada užsimine apie viena, da gražesne istorije apie Ganema sunu Abu-Ebo nevalninka meiles. Kaip tiktai sultonas apie tai izgirdo, prasze idant pradetu pasakot, o ta ne ilgai laukus. pradejo.

Istorije apie Ganema, sunu Abu-Ebo, nevalninka meiles.

Szviešiauses pone,— tare in sultona Indijos Szerezeda, buvo kitados Damaszke kupezzius, kuris savo apsukrumu ir proce dasidirbo dideliu turtu, ir labai dorai gyveno. Abu-Ebas buvo jio vardas, turejo viena sunu ir dukteri. Sunaus vardas Ganemas, kuri tevas dave gerai iszmokint ir ne mažai kaszto ant to padejo. Dukte turejo varda Alkolomba, o buvo labai patogi, ka toli reikejo kitos tokios jieszkot, užtai ne vienas jaunikaitys apie jia tupinejo.

Abu-Ebas numire, palikes daug turto. Szimta skriniau auksiniu ceikiu ir szilkiniu; aukso ir sidabro invales, jog like galejo sau puikei gyvent. Tos skrinios su tavorais, buvo parengtos in kelione, o ant koznos buvo paraszai: “ in Bagdada”.

Vieszpatavo tam laike Damaszkos staliczijs mieste Siritjos Mahometas, sunus Solinano, vadinamas Zenebas, ka užsto po savo tevui Harunui Alraszidui gyvenanczio Bagdade.

Ne ilgai trukus po smerties savo tevo, Ganemas apsižiurejas apie viska, paklause karta motinos, ka ženklina tie paraszai ant skriniau? Ant ko jiam atsake.

— Mano sunau, tevas važiuodamas po visokės žemės turejo papratima raszitie ant kožnos skrinios ar pundo, varda mieste, kureme parduot. Jau buvo viska in kelione parenges, sztai smertis ir užszoko. . . .

Tai prīminus apie smerti savo vyro, apsiliejo aszaromis.

Ganemas matidamas motina verkente, sausa ake negalejo in jia žiuret. Per koki tai laika abudu tilejo; nes kada jau apsimalszino, Ganemas tare in motina:— O kad mano tevas ta tavora paskire in Bagdada, o pats likos užklyptas smerte ir negalejo to iszpildint, asz pats ta padarisiu ir rengsiuosiu idant tavorai ne susiguletu,— reike naudot isz laiko.

Matidamas motina savo sunu ant to pasirengusi, labai tuom susirupino ir tare in jin:— Sunau mano, negaliu to tau peikt, jog nori teva iszvaduoti, nes atsimiukie ant savo jaunistos, jog da ne esi prie to paprates ypacz tolimos keliones, priekurios esi jaunas. O vela, kaip mane gali palikt, ir vela gaileste užduot, kuri da isz mano szirdies ne iszveso?— Ar ne butu geriaus czia mieste tavora parduot del kitu kupeziu, norint pigiaus ne kaip iszsistatyt ant visokiu nelaimiu.

Visi motinos perdestinejimai buvo dovanai. Ganemas jokiu spasabu nenorejo tikt. Geide pamatytie svetimas žemes, pažintie žmonis jiu papratimus; del to motinos praszimas ir aszaros nieka neveike. Nuejas tada ant rinkos, kur parsidavinejo nevalninkai, prisipirko kiek reikejo drutu nevalninku, pasisamde szimta verbludu ir ant galo sukroves tavorus, leidosi in kelione su keleis kitais kupezeis isz Damaszko in Bagdada.

Pulkas buvo didelis, ba ne tiktai Ganemas ir nevalninkai su verbludais, nes ir kupezei susideje in daikta iszrode didele karavana. Ne reikejo jiems bijot užpuolos laukiniu Beduinu, tai yra Arabu, ka užstodavo kele ir apipleszdavo pakelevingus. Nesibijojo tolimos keliones, tiktai kiba nusi-varginimo kelione. In keliolika dienu parejo ant galo miesta Bagdada, in kuri gilukningai atkeliavo. Kada stoji mieste,

užeme kvatiera puikem name, kur visi kupezei talpinosi; nes Ganemas pasijieszkojo del saves paskire kvatiera, noredamas spakainaste turet, o ir tavorus susidejo paskirioi vietai. Namas kureme apsistojo, buvo puikus ir savije talpino puikius daiktus.

In keles dienas, po atkeliavimui in miesta, musu jaunas kupezius pasirede puikei ir nuejo ant pleciaus, ant kurio daug kupezius buvo, o paskui jin nesze nevalninkas skrinute su szmoteleis ceikiu ant parodinimo pirkikams.

Kupezei prieme Ganema labai meilei ir viresnisis kup-
ezius, pas kuri pirmiause nusidave, daug tavoru nog jio paeme, ir ne ilgai trukus viska pardave.

Jau tiktai viena skrine turejo, kure liepe neszt ant rinkaus nunesze, nes kupeziu nerado o ir visi kromai buvo uzdaryti. Nusidivijas pradejo klausinet, kas tai uz priezatis? Atsake jiam jog vienas isz turtingiausiu kupeziu o kuri ir jis pazinojo, numire, ir jog visi kupezei, pagal papratima, nuejo ant szermenu.

Ganemas dasizinojo katram meczete atsiprovines noba-
zenstva, ir jog isz tenais lydes kuna ant kapiniu nusiunte skryne in savo kvatiera, o pats nusidave in meczeta.

Pribuves tenais, rado da nobaženstva ne pabaigta. Po paprastu poteriu, kuna nunesze ant szventoriaus, o pulkas buvo didelis, kureme buvo insimaiszes ir Ganemas. Kuna padejo murito pavidale kopliczeles isz akmenio. Kada kuna sudejo, atprovijo dvasiszki maldas pagal alkorana.

Jau gerai suteme, kada viskas pasibaige. Ganemas daži-
nojo, jog dabar po tu szermenu kels baliu už numiriusius ant kapiniu, bijojo likt ant nakties idant jio kvatiera vagis ne aprubavotu? Susirupines tai paslapczia atsiskire no kitu.

Kada atsiskire, skubino, nes ant savo nelaimes, rado bromus miesto užrakintus.

Da labiaus susirupino ir nežinojo kur pasidet, o ne ture-
damas ka veikt, grizo adgalios. Nuejo ant kapiniu ir nuslin-

kes pas viena murita grabviete, atsigule ant vejės. Vos atsigule paregejo isztolo artinanti szviesa. Isz baimės inlipo in medi, ba nežinojo kas gali atsitikt.

Vos inlipo in medi, paregejo su žiburiu ateinanczius tris žmonis, (pažint buvo ant drabužių, jog tai nevalninkai) ir užėjo ant kapiniu. Vienas ejo pirma su žiburiu, du nesze ant pecziu skrine, apie penkes pedas ilgio, ir kada padejo ant žemes, vienas isz. jiu tare:

— Brolei, paklausikite mano rodos palikime czia skrine ir grižkie in miesta.

O kitas ant— to:— Ne broli, turime musu ponios prisakima iszpildint; ba jago kitaip padaritumem, tada kas—žinkas pasidarytu. Užkaskime ta skrine, ba teip mum prisakyta.

Du nevalninkai pergalejo pirmutini ir pradejo kast duobe su atnesztas spatais, o kada iszkase, inleido skrine o užkase nusidave savo keliu. Ganemas, kuris sedejo medije, viska girdejo ir pradejo mislitie kas tai galetu but. Mislyjo, jog koki skarba paslepe, o ta asaba, ka liepe užkast, turi tame ka turet. Pastanavijo apie tai dažinot ir nulipo no medžio. Žinojo, jog nevalninkai jau ne sugriž per tai nieko nesibijojo.

Emesi tuojaus prie atkasimo duobes su rankomis ir kojoms, ir gerai jiam pasiseke, ba tuojaus atkase skrine su lenciugu apjuosta. Tuojaus paeme akmenio skelandra ir ne trukus permusze lenciuga.

Isz ne kantros atsidare skrine; nes vietoje skarbo nusidivijo ne mažai, ba rado toje skrinioje labai jauna ir patoge motere. Isz skaistaus veido, o ka labiause isz lengvo kvepavimo, pažino, jog da buvo gyva; ne galejo daeit priežastes, del kurios, jago miegojo, ne pabudo kaip jis lenciuga musze su akmeniu. Ant drabužio, rankrinkiu, auskaru deimantiniu, perliniu karieliu pažino, jog toji motere isz turtingo namo.

Tas regejimas pabudino jame jausla ne tik gelbejime artimo, nes ir da kas kitas, ir pastanavijo ta padaryt, kas jio buvo galybei, idant kaip norint atgaivint.

Nuejo pirniause uždaryt duris kapiniu, kures nevalninkai paliko atvyras, eme paskui mergina ant ranku, iszeme isz skrinios ir pagulde ant žemes. Kaip tiktai pagulejo ant ezisto oro, nusicziaudejo, pradejo su galva kraipyt ir pradejo vemt.

Ne ilgai laukus pradejo szaukt vardais savo nevalninkiu, o vis turejo akis uždarytas kada ne prisiszauke, atidare akis pamate jog randasi ant kapiniu. Tada paszauke su baime. Kas tai yra! .. ar jau nebaszninkai ant paskutinio sudo prisikele! Kas per baisi atmainai pasidare in viena nakti.

Ganemas nenorejo ilgiaus jios laikyt toje nerimastije, tare in jia:— Pone! džiaugiuosi isz to atsitikimo, jog apveizda Dievo czia mane in laika atnesze, jog galejau tave isz nelaimes iszgelbet ba buvai szitoje skrineje ir uzkasta toje duobeje. Tame Ganemas apie viska papasakojo kaip jia atnesze tris nevalninkai ir uzkase tada mergina paszauke.

— Acziu tau Dieve už iszgelbejima nog smerties per teip puiku vyra nes jagu buvai tokiu geradeju tai meldziu taves, idant ir toliaus turetum apie mane storone! Eikie, meldziu taves, in miesta, ir pargabenk czia mula idant mane toje skrineje pargabentum in tavo nama.

Asz negaliu su tavim eitie pekszczia ba mano drabužis atsizenklina no drabužio mieszczionku galetu kas pamatyt ir isz akyvumo eitie paskui mus; teip reik daryt idant niekas ne matytu. Kada gausiuosi in tavo nama tada papasakosiu tau kuom esmiu, o dabar tiktai tiek pasakau idant butumei tvirtu jog davei pagelba del tokios moteres ka už tai puikei užmokes.

Pakolei ne atsiskire su mergina, uzkase duobe ir žemes suligino, skrine nunesze in kita vieta, mergina vela in jia inlipo ka Ganemas lenciugu apjuoses nusidave in miesta uždare gerai kapiniu duris. Ne ilgai reikejo jieszkot žmogaus su mulu, atvede ant kapiniu, o eidamas pamelavo mulavedžiu jog nakti atkeliavo in Bagdada, o jog rado bromus miesto uždaritus tai buvo priverstu nusiduot ant kapiniu, idant igi

Kas tai yra?... ar jau nabasznikai prisikele. (p. 268)

dienai perbut. Uždejo tada skrine ant mulo ir pargabeno ant kvatieros Ganemo.

Ganemas, kuris po savo atkeliavimui in Bagdada, buvo tiktai handeliu užymtas, nežinojo kas tai meile, ir szendien pirma karta atgijo jame jausla meiles.— Negalejo žiuretie in ta patoge mergina be susijudinimo. Atprovijo tuojaus mulate ir užsidares savo paskiriam pakajuje, skrine atidare, pamaczijo merginai isz jios iszeit ir perpraszienejo jia turejo skrineje nevigada kenst, o ta atsake:

— Turejau kenst o dabar džiaugiuosi jog in geras rankas patekau ir žinau jog turesiu pas tave priglauda.

Norint kvatiera Ganemo buvo puikei iszredyta, ant to mergina suvis netemijo tiktai labai buvo užymta jaunikaicziu, ir negalejo atsigeret jio tupinejimui apie jia.

Sedo ant kedes ir meilei su juom kalbejo, o suprato jiji, kas szirdyje Ganemo dejosi, ypacz, kada iszgirdo meilus žodžius isz tu raudonu lupeliu.

Mergina suprato jio meile, nes del jios buvo su didele paguodone. Susiprates Ganemas, jog reikalauje kuom norint susidrutint, tuojaus užsieme su kitu nevalninku pasteliuotie pietus. Nusiunte tuojaus in miesta pirkto kanopuikiausiu valgiu ir gerimu, o tai tokiu, ka pats Kalifas reikalauje.

Kada jau viska turejo, tare in mergina:— Szlovinga poni, pakolei ne bus pristatyti pietus, ar ne teiktumeis suvalgyt vaisiu.

Mergina matidama, jog jis teip labai jia paguodoje tare in jin:— Brangus Ganemai, jago tu ne sesi szale manes ir drauge ne valgisi, tai asz ne pirsztu nedalipstesiu. Laike valgio— patemijo Ganemas ant jios skepeteles auksu iszsiutas literas ir prasze, idant jiam pavelytu pažiuret. Mergina tuojaus jiam padave ir paklause, ar moka skaityt? Ant ko Ganemas atsake:— Butau niekam, netikes kupczius idant skaityt ne raszyt ne moketau.

— Na tai skaityk, o tada papasakosiu apie mano atsikima.

Ganemas emes skepetaitė perskaite tuos žodžius. (p. 272)

Ganemas emes skepetele perskaite tuos žodžius: Asz tavo, tu mano esi! o patanke dedes pranasze! Tuom—gi patamku buvo Kalifas Harunas Alraszidas tame laike viesz-pataujentis Bagdade, paeinantis no Abbaso dedes Mahomedo.

Kada tuos žodžius perskaite Ganemas paszauke smutuu balsu:— Del Dievo! iszgelbejau tave nog smerties, nes asz isz to raszto daeinu, jog už tai pražusiu. Ne supratau po teisybei tos slapytbes, nes gana pažint ir galiu suprast jog esiu nelaimingiausiu isz žmoniū. Teiksiesi man szlovinga pana dovanotie, jog tau dristu pasakyt. Negalejau isz pradžios susivaldyt žiuredamas in tave. Pati tai gali gerai snprast, jog negalejau savo szirdies pergalet, asz ne buvau tam kaltas. Ne žinau, jog gal su tai meile prie taves numirsiu. Meldžiu taves, tu brangi kvietkele, papasakok apie viska. Kalbejo su aszaromis net ta patogi poni susijudino. Po valandai tare.

— Kad butau žinojus, jog tie žodžei iszsiuti ant skepeteles teip tave surupins, tada ne butau tau parodžius; nes apie ka tau papasakosiu, tada pats suprasį jog mano atsitikimas prie taves nesikisza. Pirmiause tada pakol ne pradesiu pasakot, turi žinot, jog mano vardas Drenczina. Ta varda aplaikiau prie užgimimo. No dienos užgimimo, kas tik mane pamate, negalejo atsigeret apie ka ir Kalifas dažinojo. Kada kiek paaugau, liepe mane Kalifas atvestie pas save ir liepe mokintie kas priguli moteriszkei. Tuojaus pridave daraktor-ka ir ne ilgai trukus dideli žingsni moksluose padariau. Kalifas del manes atsidave su dusze ir kunu; paskire puikiausius pakajus del manes palei savo pakaji. Pridave del manes dvi-deszimts nevalninkiu ir tiek jau skapu (romikliu) del tarnavimo man. Dovanas gaudavau tankei, isz kuriu trumpam laike tiek skarbo dasigriebiau, jog turtingesnes ant svieto negalejo butie. Isz to gali suprast, jog Zabeida, pati Kalifo, negalejo ta viska nukenst; norint ir jia Kalifas mylejo, vienok jiji nieka ne mislyjo, kaip tik iszrast spasaba nužudinimo manes.

Sergejausi jios visu slastu nes ant galo papuoliau užvidai tos nevidonkos; ir kad ne tu, jau butu buve po manim. Kitaip negalejo but tiktai turejo viena isz mano nevalninkiu papirkt, o kuri vakar uždave del manes ant miego, isz kurio septines adinas negalima pabust. O kad Kalifas iszvaževo, tai ant to ne doraus darbo, apsirinko laika. Kad ne tas, ne butu drisus teip padaryt. Ne žinau ka jiji padarys ir kaip priesz Kalifa iszsimeluos; turi tai slaptibeje laikyt, pakolei Kalifas ne sugrisz, ba jago jiji dažinotu, tada butu po mano gyvaszei, o ir su tavim kas— žin kas nusidetu. Kada Kalifas sugrisz, tada ne reikes teip labai sleptis. Asz iszrasiau spasaba apie davima jiam žinios apie viska, ir tau už ta nuopelna apszcezi isznagradis.

Kaip tiktai patogi Drenczina pabaige kalbejus, Ganemas tare tuos žodžius:— Ne pabaigtinai esmiu del taves prilankus už ta slapta žine, ir praszau taves, idant butumei spakaina ir nieko nesibijotum szitam sviete. Niekam nieko ne sakisiu. Mano nevalninkai apie tai ne žinos kur tave radau ir kokioi vietoj, o ant galo ne nedasipras. Ant galo jjiems ne nerupes ba mislys, jog esi mano nevalninke. Vienok, norint priguli prie Kalifaus, tai isz mano szirdies meile prie taves ne iszges.

— Žinau gerai, jog kas priguli prie pono, tai nevalninkui uždrausta. Nes ka asz galiu daryt, jog pirma pradejau ta mylet, ne kaip dažinojau prie Kalifo priguli; ne mano tai yra drutybe ta meile pergalet. Kalifas del Zabeidos ne dovanos kaip dasižinos apie ta piktybe kada tu gausiesi in jio glebi, atsiminkie ant manes vargszo, kuris gal geriau myli ne kaip Kalifas. Norint jis yra galingu monarku, vienok ne patropins užgesint tos meiles, kuri dega del taves. Jis ne gali labiaus tave mylet, ir jago pareis su tavim atsiskirt, tada bus po mano gyvaszei.

Patogi Drenczina mate tikrai, jog Ganemas buvo perimtas didžiause gaileste. Labai jiji tuom susijudino, o noredama apie ka kita kalbet turejo pasiliaut ba galejo ir jiji iszsiduotie

Kuri vakar uždave del manes ant miego. (p. 273)

meile prie jio ir tare. Matau, jog ta mudvieju kalba labai tave vargina, ne kalbėkime apie tai! sžitai, asz privalau del taves dekavot už ta didele geradejiste. Asz žodžiu ne iszrandu ant padekavones del taves.

Kaip ant gilukio del jiu, pabaladojo toje valandoje in duris. Ganemas szoko kagreicziause pažiuret kas ir ko nori. Buvo tai nevalninkas, kuris parnesze valgi isz miesto. Ganemas, kuris nenorejo idant jio nevalninkai apie tai žinotu, nuejo pats ir paeme nog jio valgi. Drenczina neiszpasakitinai isz to džiaugesi.

Po piet, Ganemas vela viska no stalo nurinko ir pats isz nesze, o sugrižes tare:— Patogi pana ar gal noretum atsilset. Asz czia tave paliksiu ir busiu už duriu ant tavo paszaukimo. Tai pasakes iszejo in miesta ir pirko dvi nevalninkes; teipgi pirko dvi skrines, viena su drabužėis o kita su brangeis daiktais del pasidabinimo kaipo Kalifo milimiausei. Atvedes po tam pas jia nevalninkes tare. Del teip puikios panos, koke tu esi, tai yra reikalingos norint dvi mergos ant tarnavimog, priimkie ta maža dovana nog manes.

Matidama jog Ganemas tiems jios norams užbega, atsake — Matau tavo dideli prilankuma prie manes, ba viška iszpildai. Ir mano szirdis ne iszvesi, o kada Dievas duos tai atsilinginsiu.

Kada nevalninkes atsitrauke in kita pakaji, ka del jiu likos paskirtas, sedo szale jios ant minksztos sofkos, nes ne prisiglaude, tiktai isztolo del paguodones. Ir vela pradejo kalbetie apie savo pririszimo prie jios, ir teip meilei kalbejo jog abudu tirpo.

— Ne žinau,— tu mano patogiause,— tare Ganemas kas su manim nusides. Didele nelaime, jog tu priguli prie Kalifo ka del manes ne vale apie meile ane mislyt.

— Pone— tare Drenczina Ach poni,— pertrauke jei Ganemas— iszgirdes, jog jin ponu pavadino, kam mane ponu vadini. Asz prie nevalninkiu, ne norejau apie tai pasakyt

dabar praszau tu kvietkele gražiause, idant mane palaikytum už savo nevalninka, ir pakol busiu gyvu, ne nustosiu tuom butie.

Iszejo in miesta ir pirko dvi nevalninkes. (p. 275)

— Ne, ne to ne bus— atsake Drenczina,— kaip tai iszrodytu, idant ta, kuris mane nog smerties iszgelbejo palai-
kitau už savo nevalninka. To nepadarisiu, esame abudu ligus

ir pagal savo misles vienas su kitu apsieikiva. Per daug jau mudu supratova. Jau daugiau su tavim ne kalbesiu, ba žinau, jog negaliu su savo meile iszsidiuot. Laukime laiko...

Ganemas isz karszczio net drebejo kada ta iszpažinima iszgirdo o ir pradejo verkt isz džiaugsmo, neiszrades žodžiu ant padekavones jei už tai, pasake tiktai tiek:— Žinau gerai kad esi kalta del Kalifo nes ir asz žinau gerai ta, jog ne vale man apie tave tupinet.

Matidami, jog jau pradeda temt, stojo Ganemas ir nuejo atnesztie žiburi. Kada žiburi atnesze ir užžibino, tada pavalgė vakariene o pasedeje valandele, nusidave kožnas paskirium ant atsilsio.

Teip gyveno su savim per keliolika dienu; Ganemas tiktai tada ejo isz namu jago turejo svarbu reikala in miesta ir tai tada kada jiji miegojo, ba norejo nuolatos prie jios butie. Norint ir meile vienas prie kito dege, vienok kada atsiminda-vo ant Kalifo, apsimalszindavo.

Kada Drenczina nog smerties iszgelbeta linksmi dienas leido, Zabeida palocije Haruno Alaszido buvo didelem rupes-tyje ir nerimastyje.

Norint nevalninkai isznesze skrinia ir nežinodami kas joje randasi užkase, vienok Zabeidos szirdi baimė apeme. Tukstanczei misliu spaudesi in jiosos galva o kožna mislis baisei persistate. Naktimis negalejo užmigt, mislydama, kaip priesz Kalifa iszsimeluos, ba žinojo, jog dideli pririszima turejo prie Drenczinos. Ka gales jiam sakytie, kada sugrisz? Iszradinejo visokius spasabus kaip jiam pameluot, vienok negalejo iszrast, ba rodesi, jog jios mela supras.

Turejo prie saves sena boba, kuri isz jaunu dienu prie jios buvo; liepe jia pas save paszaukt ir kada ta atejo, apie viska prisipažino kalbedama:

— Mano mocziute, visada del manes davinejei roda; o jago tos rodos buvo geros, tai dabar ypacz turi duot, ka galiu daryt ir kaip Kalifui akis užmuilint.

— Mano brangi poni,— tare boba,— nereikejo to daryt, o kad jau teip stojosi, tai ka daryt. Reike apie tai pamislyt kaip apgaut Kalifa. Kaip asz mislyju, reiketu padaryt isz medžio tokia jau merga kaip Drenczina. Apredisime ir indesime in graba: liepsime graba pastatytiie maldvieteje o potam iszmurins antgrabi ir rengsime szermenis. Tiktai turi poni ymtie ant saves želaba, idant visi matytu ir suprastu jog jios gailiesi. Kada Kalifas parvaževes pamatis palociuose želaba, tuojaus klaus apie priežaste, o kada tave pamatis nuliuduse tada ant taves ne tures jokio nužiurejimo. Pasakisi, jog liepei kuna patalpintie maldvietej pakolei ne iszmurins ant-grabio. O kad turi prie jios dideli pririszima ir gales pamislyt, jog jia iszvarei isz palociaus, tada nores savo loenom akimis pamatyt. Asz tai kaip matau jog tas užstos. Norint jis lieps graba atidaryt, tai vienok ne dasilipstes negyveles. Asz pati eisiu pas meisteri ir liepsiu padaryt, o kam ir del ko tai bus nesakisiu. Tu—gi poni, liepkie tai nevalninkei, ka vakar Drenczinai padave ant migio idant su verksmu garsintu, jog jios pone numire o tegul reke, negailedama gerkles. Ir tegul del kožno pasakoje, jog kunas likos sudetas maldvietej.

Pripažino Zabeida ta roda už gera, padekavojo bobai ir apszcezej jia apdovanojo taridama. Ach mano mocziute! ne užmirsziu taves pakol busiu gyva! Del manes ne ant misles ne atejo teip padaryt. Jau dabar esmiu spakaina. Tiktai susimildama, liepkie kagreicziause padarytie jios paveiksla.

Ne ilgai laukus, pasteliavo boba paveiksla Drenczinos, nunesze paslapta in jios pakaji ir pagulde in parengta graba. Kada viskas buvo gatava, Mezzuras ir kiti prigauti, paeme graba ir su didele paroda nunesze in maldviete su dideliu verksmu nevalninkiu o Zabeida net plaukus rove no galvos kad tik visiems parodyt ta gaileste. . .

Kaip tik kuna pastate, tuojaus veziras užszauke želaba, jog atsiskire su szuom svietu milimiauise Kalifo.

Ganemas ne greit apie tai dažinojo, ba žinoma, nuolatos sedejo prie Drenczinos. Kaip tiktai ta žine in jio ausis atsimusze, tuojaus nubego pas Drenczina ir tare:

— Ar tu žinai ka? jog tave laiko už numiruse ir cielam mieste apie nieka ne kalba kaip tiktai apie tai. Džiaugiuosiu, jog asz apie ta viska žinau kas czia darosi! . .

— Dabar mano mieliause, jago noretumei, tai galetum su manim isz to miesto keliaut! Nes kam tai mislyt ir sakyt! juk tu priguli prie Kalifaus! Kad ir tu mano brangiause noretum ant to tikt, tai asz ne pavelytau, ba ka Kalifas tai ne asz. . .

Drenczina, rodos ne girdejo ka jisai sake ir tare:— Tegul Zabeida džiaugesi! Tai ne divai, turi jieszkot visokiu spasabu, nes ne užilgo jios džiaugsmas, persimainis ant kentejimu! Kalifas nepoilgam sugrisz, o mes iszrasiva spasaba danesztie jiam apie viska, lankikimes dabar saugei, idant ta nelaboji ne dažinotu jog asz gyva! Ar tu žinai kas isz to galetu pasidaryt!

Po triju menesiu Kalifas sugrižo in Bagdada apsireikalaves. Iszsilges norejo kagreicziause su savo mylima Drenczina pasimatyt ir papasakot apie savo kelione skubino in pakajus Drenczinos, nes labai nusigando, kada paregejo ženklus želabos! Sudrebejo, ba nežinojo ka tai ženklino. Da labiaus persieme baimė, kada inejo in pakaji Zabeidos, ir pamate visur juoda gelumbe iszklotą: tuojaus paklause; kas tai galetu but?

— Szviesiauses pone,— atsake Zabeida,— ta želaba yra tai po tavo milimiaupei Drenczinai kuri netiketai su sziuom svietu atsiskire; viska dareme ir daug turejome triuso, nieka negialbejo, ant niek buvo musu storones.

Da norejo ka toki kalbet, nes Kalifas teip persieme gaileste, jog pradejo kriptie in szale ir butu parpuoles, kad ne butu nevalninkai sulaikia. Kada atsikvotoje, paklause kur padeatas kunas?

— Pone,— tare Zabeida, pati prižiurejau, idant tavo milimos szermenis atsiprovintu kanopukiause, kokiū da

svietas neregejo. Jau liečiau iszmirutie grabviete kur jios kunas ketino but sudetas. Tuojaus galesime nueitie pažiuret jago noresi.

Kalifas nenoredamas Zabeidos vestis, liepesi Mezrurui save vest. Nuejas in vieta, kur grabas stovejo, uždengta juodu dekiu ir apie jin daug žvakiu dege. Divijosi, jog Zabeida su toke iszkelme liepe savo nekenczema paszarvot; o kad netikedamas, norejo nebaszninkes veida pamatyt, liepe graba atidaryt. Graba atidare o paregejas tikrai lavona panaszu in Drenczina, aszaroms apsiliejo ir liepe kagreicziause graba uždengt. Tuojaus tarnai maldvietes užgiedojo giesme isz alkorano, o Kalifas per ta laika gulejo isztisas ant žemes ir gailės aszaras liejo.

Szermenis atprovinejo per ciela menesi. Visos provos likos pertrauktos, ba Kalifas apie nieka nenorejo klausyt.

Ant galo menesio, likos grabas užkastas su mediniu lavonu Drenczinos vietoje tam tikro. Kalifas nuvarges po tu szermenu atsigule ant lovos ir užnigo, prie kurio sedejo dvi patogios mergos, viena gale galvos o kita gale koju ir siuvinėjo.

Matidamos jau mieganti Kalifa, tare mergina, ka sedejo gale galvos in kita:— Ar žinai tu ka, Auszrinuke, ka asz dažinojau. Kalifas labai džiaugsis, kaip pabus, ba jiam pasakisiu linksma naujiena. Jio patogi Drenczina suvis ne numire ir yra sveika kaip žuvis.

— Ka kalbi,— paszauke Auszrinuke, net jei suvinis isz ranku iszpuole, ar tai gali but!

Tuos žodžius teip garsei isztare, jog net Kalifas pabudo ir paklause užsirustines, delko jiam miega pertrauke?

— Ach szviesiauses pone,— tare Auszrinuke, dovano kie del maues, ba isz džiaugsmo negalejau susilaikit, kada dažinojau jog tavo milima Drenczina yra gyva. Tai ta žine teip mane sujudino, jog negalejau susilaikit isz džiaugsmo.

— Na koku spasabu gali butie gyva? paklause Kalifas.

— Szviesiauses pone, atsake Auszrinuke,— gavau szendien gromata nog nepažinstamo žmogaus, neužpeczętyta, o locna ranka Drenczinos raszita, kuri apie savo smutua praeite apraszo, ir praszo idant apie jia tau papasakotau. Asz butau pirma apie tai pasakius, nes norejau idant pirma kiek pramigtut, ba labai buvai susirupines.

— Parodyk man tuojaus ta gromata,— paszauke ne kantrei Kalifas.

Auszrinuke tuojaus padave gromata Kalifui, kuris godžei pradejo skaityt. Toje gromatoje buvo apie viska apraszyta no pradžios igi pabaigai, tiktai tas nepatiko Kalifui jog per daug gyre Ganema, kuris del jios storojosi saldint gyvenima. Kalifas budamas užvidus ne teip pyko ant Zabeidos kaip ant Drenczinos ir paszauke.

— Kaip tai! . . — paszauke perskaites gromata,— juk jau bus keturi menesei, kaip ta netikus su jaunu vyru drauge gyvena, ir da begede drista teip labai jin augsztint?

— Jau bus menesis kaip parkeleviau in Bagdada, o da tik szendien duoda apie save žine! Ta ne dora dave teip ilgai rupintis, ir da po kvarabu drista duotie apie save žine! Na tu paleistuve! asz tau paradisiu su jaunu vyru toki ilga laika gyvent. Pražus abudu!

Paszoko tuojaus no lovos ir nusidave in sale rodu. Kaip tiktai inejo, visi jio rodininkai jin apstoję ir lauke ka prisakis. Didis veziras pirmutinis stoji ir žemai pasikloniojas lauke prisakimo. Suprato veziras jog Kalifas ka toki turi ant lupu ir nesimilijo, ba Kalifas tuojaus tare:

— Vezire, esi man reikalingu ir tuojaus, svarbu dalika tau pavesiu. Imkie su savim keturis szimtus žalnieriu ir pirma dažinokie, kur gyvena kupczius isz Damaszkio, vadina-masis Ganemas. Kaip tiktai žinosi kur buna apstosi nama ir sugriausi igi pamatu, paymsi pirma isz to namo Ganema ir Drenczina kuriuos atvesi pas mane. Noriu juos nukorot už tai, jog drista iszneszlovint randitoju viernuju.

Didis veziras ateme ta prisakima, igi žemei pasikloniojo, ranka prie kaktos pridejo iszpildint prisakima. Iszejas, veziras nusiunte tuojaus viena pas policijos sudže idant dasižinot, ant katros uliczios Ganemas gyvena.

Dažinojias kur buna, negaiszindamas ne vienos valandelles, nutrauke su vaisku. Pribuves, apstojo nama idant niekas neiszeitu.

Tame laike Ganemas ir Drenczina baige valgyt pietus. Drenczina paregejus žalnierius per langa, suprato, jog atejo juodvieju paymtie. Nes jiji ne tokio atsakimo ant savo gromatos tikejosi. Nežinojo jiji po teisybei kaip senei Kalifas parkeliavo, ir norint žinojo jog Kalifas yra pavidus, vienok nieko nesibijojo. Vienok kada paregejo vezira su vaisku, persieme baime, nes ne apie save bijojo, tiktai apie Ganema. Turejo vilti, jog priesz Kalifa iszsiteisins kad tik noretu jios iszklausyt. O kad apie Ganema, kuri pamylejo ne del ko kito tiktai del to jog jia nog smerties iszgelbejo, žinojo jog Kalifas nores jin pamatyti ir galetu da smerte nukorot isz pavidumo jog buvo jaunas ir patogus. Atsigrižus in Ganema tare:

— O Ganeme, pražuvome! tai mus jieszko.

Ganemas dirstelejo staigai per langa ir paregejo stovinczius žalnierius su apnuogintais kardais isz ko labai persigando. Stoji nutirpes, o Drenczina ant to:— Ne yra ka laiko gaiszint. Jago mane myli, apsijuodink veida kagreicziause, paymkie rubus nevalninko potam ymkie keles torielkas ir kaip kokis tarnas galesi drasei iszeitie. O jago taves paklaustu: kur ponas? tai drasei atsakik, jog randasi pakajuose.

— O tu mano kvietkele! tu apie save nesirupini tiktai mane; asz nieka ne mislysiu, kaip tik apie tai, kaip save ir tave iszliuosuot. Žinau, jog jio rustybe ne turi rubežiaus!

Ganemas buvo labai susirupines ir nežinojo už ko tvertis ir butu pasidaves del žalnieriu kad ne butu Drenczina priverstus jin ant persiredimo. Kada persirede ir apsimurzino su

taukais ir suodžias, szirdingai atsisveikino. Ganemas su kelioms torielkoms ejo pro žalnierius ir visi mislyjo jog tai vienas isz tarnu kukniniu. Didis veziras pirmutinis prasiszalino jiam isz kelio ir nepamisylo jog tai yra tas pats kurio jieszko. Tokiu daliku Ganemas gavo isztrukt.

Kada Ganemas pabego, veziras inejo in pakaji, kureme Drenczina sedejo ant puikios kedes: paregejo jis daugeli daiktu o ir ne mažai piningu.

Paregejus Drenczina ineinanti didi vezira, puole ant veido, ir guledama paszauke:— Laukiu su pasidavimu ant smerties, ka Kalifas iszdave.

— Poni,— atsake veziras,— tegul Dievas saugoje idant kas dristu pakelt ant taves ranka! Pasakes tuos žodžius puole kaip ilgas priesz jia ant žemes ir gulejo pakolei Drenczina ne atsikele o potam tare:— Asz ne atejau daritie jums smerties. Turiu prisakima no Kalifaus, idant jus papraszit in paloci, o po draugei ir ta jauna kupeziu, ka czia gyvena.

— Asz esmiu gatava eitie su jumis, nes to kupcziaus ne yra namieje. Jau bus menesis kaip iszvaževo in Damaszka reikale turgaus; mane czia paliko prie tu skriniau, idant sergetau, pakolei jis nesugrisz. Meldžiu taves, idant tais skrines ir piningus lieptut nunesztie in paloci ir padetie tokioi vietoj, idant viskas cielibeje pasiliktu.

— Viska pagal tavo nora padarisiu,— atsake veziras.

Ir tuojaus liepe ant vežimu sudetie skrines ir vežtie in paloci.

Kada daiktus iszveže, veziras sznabždejo žalnieriui viresniam, idant ciela nama suarditu, nes pirma iszjieszkojo visur, ar kur ne yra pasislepęs, ba ne tikejo Drenczinai, o iszeidamas eme su savim Drenczina ir jios dvi nevalninkes. Apie viriszkus nevalninkus Ganemo nesirupino, susimaisze terp žalnieriu ir kožnas nuejo savo keliu ir kur dingo tai nežine.

Vos Giafaras su žalnieriis atsitrauke, tuojaus murininkai ir czimerninkai pradejo nama ardyt, ir teip greit apsisuko,

jog in adina ne ženkle ne liko toje vietoje. Palocije po ciela miesta jieszkojo Ganemo, o kada ne rado, dave žine Giafarui.

— Na ka!— paszauke Kalifas paregejas Giafara inei-nanti, ar viska iszpildei kaip prisakiau.

— Teip szviesiauses pone. Namas likos suardytas, o Drenczina, tavo mylema atvedem, likos priesz pakaji atvesiu czia jago nori, To jaunikaiczio neradome, norint visur jieszkojome patogi Drenczina, sako, jog bus menesis kaip iszvaževo in Damaszka.

Niekad da Kalifas teip ne buvo užpikes, kaip dabar, kada negalejo Ganema pagriebt. O ka su Drenczina, tai ne norejo jios ne pamatit, ba mislijo, jog su Ganemu jiji laikesi ir tare in Mezrura:— Inkie ta nedora motere ir uždarikie in tamsu kalejima.

Mezruras iszpilde prisakima. Norejo Drenczina matytis su Kalifu ir apie viska papasakot, o kad ne buvo daleista, labai susigraudino.

Tuom laik Kalifas baisei užsirustines, atstata visus o ir pati vezira: negaledamas apsimalszint parasze gromata pas karaliu Sirijos, savo pus-broli, o kuris buvo po jio valdže ir gyveno Damaszke. Gromata buvo teip suraszita:

“Mano broli! raszau pas tave apie jauna kupcziu isz Damaszko, vardas Ganemas, sunus Abu-Ebo, kuris iszvede isz kelio mano viena isz nevalninkiu Drenczina ir pats pabego. Mano noru yra, idant perskaites ta gromata, lieptum jin pagriebt. Kada bus tavo rankose, liepsi apkaustit in lenciugus ir per tris dienas duosi po penkesdeszimts plegu. Potam liepsi apvedziotie po visas uliczes miesto, ir tegul vienas pirma eidamas szauke:

Szitai nukorotas už tai jog iszvede isz kelio patoge nevalninke Kalifo.

Potam atsiunsi jin pas mane po gera varta; nama jio suardyk ir su žeme suligink. Jago turi teva, motina,

seseri, broli, paczia, arba kokes gimines, liepkie juos išzuogint ir per tris dienas rodyt žmonims ir potam prisakykie, idant niekas o niekas ne priymtu pas save. Tikiuosiu, jog viska padarysi kaip asz noriu.

Harunas Alraszidas.”

Kalifas paraszes ta gromata, nusiunte per tam tikra siuntini ir liepe su savim ymtie karveli, idant tas parnesztu kagreicziause atsakima.

Bagdado karvelei yra ant to tikia, ba kad ir toliause isz veztu, tai sugrizta adgalios ypacz jago turi vaikus. Gromata suraszita parisza po kaklu arba prie kojoes, ir isz toliausios vietos labai greit gauna žine.

Siuntinis nuo Kalifo ejo diena ir nakti, idant jio vale iszpildintie. Kada pribuvo in vieta, tuojaus nusidave pas karaliu, kuris sedo ant sosto, paeme gromata su didele paguodone, stoji, užsidejo ant galvos raszta noredamas parodyt del visu, jog viska iszpildins, kas likos prisakyta. Kaip tiktai gromata perskaite, stoji, liepe paduot sau arkli ir tuojaus su savo rodininkais leidosi in miesta; eme vyresni policijos su pulku policijos ir nusidave pas Ganema.

No iszvaževimo Ganemo in Bagdada, motina jokios žinios neturejo. Kiti kupcezi, su kureis kelevo jau buvo sugriže; o norint tie pasake, jog paliko Bagdade sveika, tai motina netikejo ir mislijo, jog jau ne gyvas, kad ne žodžio ne parasze, ir del to apsilvilko rubus gailės (želabos) apverkdama savo vienatini sunu. Teip turejo dideli pririszima, jog su niekuom ne kalbejo ne nieka neprisileido. Ant kiemo liepe pastatitie nameli, kureme pakabino Ganemo portreta ir joje meldesi teip kaip prie nebaszninko. Sesuo Ganemo vadinama Drutzirde teip pat dalinosi gailesti su motina.

Kaiminai labai ju—dvieju gailejosi. Kada teip motina su duktere radosi tame namelyje, szitai karalius pribuves pabaladojo in jiu duris kada nevalninke iszejo atidaryt, tas inejo staigai ir paklause kur yra Ganemas, sunus Abu-Ebo?

Norint ta nevalninke niekados ne buvo regejus karaliaus, vienok suprato ant vaisko, jog jago ne pats karalius, tai turi butie vienas isz augsztu ponu Damaszkio, tada tuojaus atsake nevalninke.

— Pone, Ganemas, kurio jieszkai, jau senei po žeme. Jio motina o mano poni meldžesi dabar paskirioje vietoje už jio dusze ir tai kožna diena.

Karalius netikedamas jios žodžems, liepe iszkrest ciela nama. Potam prisiartino prie to namelio, kureme motina su duktere meldesi ir verke. Kaip tik tos paregejo szale saves vyra, tuojaus akis uždenge; nes motina Ganemo pažinus karaliu, pakilo no savo vietos ir puole po koju karalio, o tas tare:

— Mano brangi motina, jieszkau tavo sunaus Ganemo. Ar jis namieje nesiranda?

— Ach szviesiauses pone, jau senei numire! Butau laimingiause isz motinu, idant butau galejus jio kuna pride-
renczei palaidot. Ach mano, mano milimiauses! Norejo da ka kalbet, nes iszgailestes negalejo.

Karalius labai susijudino. Buvo tai geras žmogus ir mielaszirdingas, ypacz ant sieratu ir nuliudusiu: pamislijo sau: — Jago Ganemas kaltas, tai kam korotie motina ir seseri kurios niekam ne prasikalto? O užsikietejas Kalifai! ka tu del manes padarei ir kam ta prisakima atsiuntei! Priverte; mane mozotie rankas ne kalto krauju.

Žalnierei, del kuriu liepe visur Ganemo jieszkot danesze karaliui, jog niekur negalejo surast. Karalius nieka ne atsake ba mate, jog motina su sesere gailes aszaras liejo kaipo už nebaszniuka. Nežinojo kaip czia pradet su toms moterims, o czia priverstas prisakima iszpildint, ba bijojo, ant galo tare:

— Iszeikite abidvi isz czia ba czia ne galite butie.

Nusigandusios moteris iszejo tuojaus ir liepe nog jio nesitraukt; potam liepe žalnierems eitie in vidu ir viska pleszt, kas ka nutvers; ir tuojaus akimerkoje tas stojosi. Motina ir dukte pradejo alpt matidamos ir nežinojo kas tai yra. Kada

viska isznesze liepe karalius nama griaut, o moteris nusivede su savim. Persigando da labiaus kada iszgirdo prisakima Kalifo jog jios turi butie apnuogintos ir per tris dienas svietui roditos ir dadave karalius. Sunku del manes ta prisakima pildint, nes ka galiu daryt? Norint labai bijojo idant ne pavarytu nuo dinsto karalius, vienok pastanavijo kiek galedamas palengvit moterims, liepe motinai ir dukterei padaritie ilgus marszkinius aszutinius.

Ant rytojaus tos dvi moteris likos iszredytos ir apvilktos in tuos marszkinius. Liepe plaukus paleist ir policije vedžiojo po miesta, ir kožnam apsakinejo už ka likos nukorotos. Tame laike, kada jaisies vedžiojo ulicziomis, visi gyventojei užsidarinejo langiniczes ir duris ypacz katrie žinojo apie jais. Verke visi, seni ir jauni, rodos jog didžiauses nevidonas miesta apeme.

Kada jau suteme, nuvede moteris in paloci karaliaus. Ne paprate basos vaikszeziot, turejo kojas subaditas ir vos galejo pasijudint, teip buvo nuvargia. Karaliene susijudinus ta nelaime moteriu, ant nieko nežiuredama, nusiunte pas jais savo nevalninke, idant jais ramintu teipos-gi nusiunte visokiu valgiu ir vyno del pasidrutinimo.

Atejusios nevalninkes, vos jais atgaivino. Kada iszgere po lasza vyno ir pavalge, nevalninkes pradejo ramint ir pasake, jog labai karaliene jiu gailesi o teip-gi karalius. Moteris prasze nevalninkiu, idant karaliui ir karalienei padekavotu už jiu loska ir ant galo dadave, idant karalius butu loskavas, pasakytu del jiu kuom jios prasikalto, jog teip baisei likos nukorotos, o viena nevalninke tare:

— Mano gera poni yra tai už kalte jiusu sunaus Ganemo Jisai ne numire kaip supranti. Apskunas jis yra, jog iszvoge milimiausia Kalifo, o kad gavo prasiszalint, tai visas piktumas Kalifo puola ant judvieju. Visi peike Kalifa nes ir visi jio rustybes bijosi. Matai ir musu geras karalius turi jio prisakima iszpildint, ba bijo, idant isz loskos ne iszeitu. Tiktai tiek del jius gali padaryt jog gailesi ir labai rupinasi.

— Asz pažinau gerai mano sunu atsake motina asz isz mažumes mokinau ir kalbejau kaip klausyt ir paguodot savo monarka. Asz esmiu tvirta, jog jis to ne padare. Dabar nesi-

Liepe plaukus paleist ir policije vedžiojo po miesta. (p. 287)

rupinsiu, kada dažinojau, jog už jin kencziu ir jog yra gyvas. O Ganemai! mano brangiauses sunau! ar yra teisybe idant butum gyvas! Nesigailiu turtu ir viska be rupestes kentesisu,

bile mano Ganemas gyvas! Tiktai tiek szirdi sopa, jog mano meile be murmejimo ant visko pasiduos.

Kada dukte apie tai iszgirdo, greitai atsisukus in motina paszauke.

— Ach motin! nuolatos tavęs klausiau, o del meiles mano brolio, didžiauses kanczias gatava kentet.

Motina ir dukte ilgai laikesi susikabine ir nevalninkes turejo jiu praszyt idant valgytu ir gertu. Dukte sziek tiek valge, nes motina, vos truputi paragavo.

Pagal prisakima Kalifo, idant per tris dienas butu roditos, vela ant rytojaus kaip pirma diena vedžiojo po uliczias net igi vakaro, nes jau gyvos dvases ant ulicziu ne buvo matyt, ba ir kupcei kromus uždare, rodos kad visi buvo iszmire. Kada ketvirta diena atejo, karalius liepe apszauktie mieste, idant niekas ne dristu motinos ir dukters priymtie pas save ir niekas ne laszo vandens ne duotu, ba papuls po kora smerties. Norint turejo tai prisakita, nes su jio szirdže tas prisakimas ne tiko.

Kada apszauke tai mieste, karalius liepe, idant motina Ganemo ir sesuo butu iszvestos isz palociaus ir eitu kur sau nori. Vos isz palociaus iszejo, kad szitai visi nog jiu pradejo szalintis, kaip no pavietres, ba bijojo prieszintis karaliui.

Paregejia vargdienes, jog nog jiu visi bega, nesuprasdamos priezasties, labai graudinosi, da labiaus susigraudino, kada nuejo pas savo gerai pažinstamus o kada ir tie duris priesz jaises uždare.

— Ka tai zenklina,— tare motina, ar mudvi esame kokia liga užkrestos?

— Ne dorai su mumis apsiejo, jog ir prieteliams užgine duotie del mudvieju prieglauda! Eikiva mieliause dukrele kagreicziause isz to miesto, kur nog mus geriausi prietelei szalinasi!

Teip kalbedamos, iszejo isz miesto ir nusidave in laukus idant kur krumuose galetu nakti praleist. Nekurie muzul-

monai iš mielaszirdistes, kada suteme, atnesze jioms maisto nes ilgai ne užtruko, ba bijojo, idant ne peržengt prisakimu Kalifo.

Tuom laik karalius Zenebas liepe iszleistie karveli su gromata, kurioje danesze Kalifui, jog viska pagal jio vales likos iszpildinta; karalius ne pasiliaudamas ant to, nusiunte kelis tarnus in laukus, idant tais, jago suras netoli miesto. nuvestu toli ir paliktu. Tarnai budami mielaszirdingesni kaip karalius, neiszpilde prisakimu tu, kaip buvo prisakyta o kada rado moteris krumuose, dave jioms kiek kožnas turejo prie saves piningu, o teipos—gi dideli krepshi su valgiu ir liepe gražumu, idant pacios eitu, kur jais kojios ir akis nesz.

Tokiam verksmingam stone, kada atejo in viena kaima moteris kaimines jais apstojo ir pamate, jog yra augsztesnigimimo, pradejo klausinet, kaip pusnuoges leidosi in kelione? (buvo tik tuose aszutiniuose marszkiniuose). Vietoje atsakitie, pradejo motina su duktere verkt, ka da labiau gyventojei kaimo pradejo jiu gailietis. Viska papasakojo motina Ganemo, ka jios dvi nukentejo. Teip persieme moteris, jog stenges jaises suramint ir vieszino katra kuom inmane, tuojaus jioms dave austinius marszkinius idant persimainitu, ba labai kuna grauže; teipos—gi dave rubus ir apie apivalus ne užmiršo.

Pernakvojia tam kaime motina su dukrele leidosi net in Alepa. Ant nakvines užejo in meczetus (Muzulmonu bažnycias,) kuriose ant žemes miegojo; o laikais užejo pas kokių gerus žmonis kur svetingai likos priymtos. Maisto turejo in vales pakeleja davinejo ko tiktai paprasze.

Kada pribuvo in Alepa, ne užtruko ten ilgai, leidosi ant upes Euftrat, per kur persikele in kita szali. Pribuvo in Mezopotanije ir ejo in miesta Mussulu. Ir tenais nuvargusios stoji Bagdade; tam mieste tikejosi rast Ganema; nesi bijodamos Kalifo ka tam mieste gyvena. Norint isz priežastes Ganemo teip daug kencze, vienok turedamos prie jio priszima, apie nieka nemislijo, kaip tiktai apie jin. Ka tiktai

pasitiko apie nieka ne klause, kaip tiktai apie Ganema. Nes paliksimė motina ir seseri Ganemo, o sugrįszkime pas milima Kalifo, Drenczina.

Uždaryta bokszte nog tos nelaimingos dienos, kurioje atsiskire su Genamu; labai jia vargino jog ne žinojo kas nusi-dejo su Ganemu tuom tai labiause rupinosi. Ne buvo tos valandeles idant apie jin ne mislytu.

Viena nakti kad Kalifas vaiksztinejo muruose savo palo-ciaus: ba tankei ta darydavo, ba buvo labai akyvas ir per akyvuma daug datirdavo apie ka butu nežinojas; eidamas pro bokszta kureme Drenczina uždaryta buvo, iszgirdo isz tenais balsa, sustojo ir pridejo ausi prie muru del klausimo: iszgirdo tuos žodžius, ka in save kalbejo:

— O Ganemai! o nelaimingas Ganeme, kur dabar buni! Kur tave ta nelaimė nunesze: Ach! asz tai buvau priežaste tavo nelaimes! Kodel del manes ne daleidai pražut, vietoje duotie pagelba, sau prapulti radai! Kalifas, kuris privalo tau puikei užmoket už padaryta geradejista, persekioje tave baisei; už tai kenti, jog mane laikei paguodonei, kaipo Kalifo mylima! Už tai turi slapintis ir pabegime jieszkottie apsisau-gojimo. Ach Kalife! rustus vieszpatie! ka pasakisi savo apginime kada stosi priesz suda augszciausio sykiu su Gane-mu, ir kada aniolai apie ta teisybe liudins priesz Dieva? Ciela tavo galibe, kuriai augsztiunesi dabar priesz kuri visi žmonis dreba, ne užgaubs taves no nupelnitos korones.

Czia suspausta gaileste, apalpo.

To tiktai Kalifui reikejo, idant tuos žodžius girdetu. Czia pradejo spaustis misles in galva o misles baisios: ba jago tai buvo teisybe ka jio mylima kalbejo, tada ne jiji ne Ganemas ne buvo kalti, ir tas staigas sudas iszduotas ant abieju buvo ne teisus. Noredamas da karta perkrest ta daikta, kuris labai jin sujudino, sugrižo in savo pakajus ir vezirui liepe eitie in kalejima, atvestie Drenczina.

Veziras suprato ant akiu Kalifo, jog jau atsileido ant savo milimos: nusidžiauge labai, ba turejo dideli pririszima prie jios ir labai jiam szirdi sopejo per jios nelaime; nubego tuojaus in bokszta kur stojias linksmi paszauke:

— Poni, bukie loskava eitie paskui mane. Turiu vilti jog daugiaus in ta kalejima ne sugrishi. Kalifas nori su tavim kalbetie, ir zinau jog bus viskas kanogeriause.

Drenczina nuejo paskui vezira, kuris jia vede pas Kalifa. Kada inejo in pakaji, kureme lauke jios Kalifas, tuojaus puole ant veido ir lauke ka iszgirs, o Kalifas prakalbejo:— Drenczina! rodos, jog ant manes rugoji jog ne teisingai su tavim apsiejau? Kas tas per vienas, ka tave nog smertes iszgelbejo ir tave laike paguodone, kaipo milima prigulinte prie manes? Kalbek juk zinai gerai jog esmiu atleidus ir megstu koznam krividas isznagradyt?

Tuojaus Drenczina suprato jog turejo Kalifas girdetie jios skundus kalejime, ir naudodama isz to gero atsitikimo idant iszteisint Ganema, tare:— Randitojau žmoniui,— jago ka toki isztariau, kas tau ne patiktu, meldžiu taves, dovanok tavo nevalniukei! Tas apie kuri nori žinot ir pažint ne kaltybe ir nelaime, yra Ganemas sunus Abu-Ebu kupeziaus isz Damaszo. Jis mane nog smerties iszgelbejo ir savo name dave del manes priglauda pavelikie pone apie viska papasakot teisybe. Asz ne slepiu to, jog isz sikio kaip mane parsivede namon, mislijo jog del saves aplaikis mane ir labai apie mane tupinejo; asz teip misliju ba visiems mano norams užganapadare: nes kaip tiktai pasakiau jog priguliu prie tavo nevalniuki, tuojaus paszauke:.

— Ach poni! kas priguli prie Kalifo, tai nevalniukui jio užginta.

— Nog to laiko, turiu pripažint, jog ka isztare ta dalaike. Vienok pone rustai su juom apsiejei ir zinau, jog priesz Dieva sunkei užtai rokundas iszduosi!

Kalifas ne palaike del jios už pikta ta teisinima ir tare:— Nes ar galiu asz tai tavo pasakai tiket?

— Asz nieko ne slepiu priesz tave pone! Ir jago tave užtvirtint ta teisybe, tai da ka pasakitau nes ne dristu.

— Sakyk, sakyk mano mieliause, —tare Kalifas.— viska tau dovanosiu kad tiktai nieka nesleptum.

— Akvatnei ta padarisiu,— atsake Drenczina;— Iszpažinau pertai, jog Ganemo storone apie mane ir ta paguodone ka rode del manes teip sujudino mano szirdi, jog jin pamilejau nes norint jis ta suprato ne driso su tuom iszsiduot tiktai kalbejo:— kas priguli prie Kalifo nevalninkui nevale.

Tas drusus iszpažinimas butu kita užrustines nes Kalifas prieszingai, liepe jei keltis no žemes ir atsisest szale saves.

— Dabar del manes papasakok apie viska kaip su tavim atsitiko no pradžios igi pabaigai.

Pasakojo Drenczina teip jog ne prikiszinejo del Zabeido ir susiprato Kalifas, jog apie tos nedorybe slepe. Ganema tam apsakime nuolatos gyre. Noredama duot pažint Kalifui jog buvo priversta pas ji sleptis pasake ir ta, jog jiji liepe jiam prasiszalint.

Iszklauses jios Kalifas tare:— Asz tam viskam tykiu, nes kam teip ilgai vilkinai su davimu man žinios? Ar negalejei tuojaus daneszt kaip asz sugrižau, nes laukei net ciela menesi.

— Ganemas labai retai kada iszejo in miesta ir ne divai, jog apie tavo sugrizzima nedažinojo. O kada jiam pavedžiau gromata raszita pas tave, tai praejo laikas pakolei ne pasimate su viena isz nevalninkiu, kurei ta gromata padave.

— Gana apie tai, paszauke Kalifas, iszpažinau mano kalte ir noretai tuojaus ta jauna kupcziu isz Damaszkio perpraszit ir visas jio skriaudas isznagradyt. Pamislyk ka galiu jiam padaryt, praszyk, o viska aplaikysi.

Drenczina iszgirdus tuos žodžius, puole Kalifui in kojes ir pasikeldama tare:

— Valdytojau, apszaukie savo ponistos, jog sunus Abu—

KALIFAS IR DRENCZINA

Ebo yra tavo loska apteiktu ir gali drasei stotie priesz tavo paveiksla.

— Da asz daugiaus del jio padarisiu, už tai, jog tave nog smerties iszgelbejo, ir jog paguododamas mane, nog taves buvo isztolo ka teip privile padaryt skriauda jiam padaryta isznagradišiu, o kad jio motina ir seseri ne kaltai varginau, tai tave atiduodu jiam už paczia.

Drenczina ne teko žodžiu ant padekavones, tiktai puole po koju Kalifui, kuri net apalpo isz džiaugsmo, jog net turejo nunesztie in pakajus, kuriuose priesz tai gyveno o kur rado viska cielibeje ir Ganemo skrines, kureis veziras pas jia atgabeno.

Ant rytojaus Kalifas prisake vezirui, idant visoi karalisto apgarsintu, jog Ganemui suvis atleidže. Žine apie tai greitai pasklido, nes apie jauna kupcziu nieka ne buvo girdet. Drenczina mishijo, jog isz gailesties po jei numire. Prasze pertai Kalifo idant jei pavelytu Ganemo jieszkoti ant ko tiko Kalifas, eme su savim piningu invales, o kuriu turejo ne mažai, sedo ant mulo puikei padabinto ir drauge su dviem skapais muriniais leidosi in kelione.

Jojo no meczeto in meczeta, dideles duodama afieras ir prasze idant melstusi ant jios intencijos. Nusidave paskui pas viena turtinga auksoriu, kuris buvo garsingu isz savo meiles del pakelevingu ir ligoniu. Kada pažino jog tai buvo motere isz palociu Kalifo, tuojaus iszbego prieszais ir atidave garbe prigulinczia, o Drenczina tare:

— Atkeliavau pas tave kaipu tai gera žmogu, apie kurio gerybe visi garsina. Adgabenau del taves almužna ir praszau idant terp biednu pakelevingu kokis tiktai pas tave randasi isz dalintum asz girdejau daug apie tave, jog puse savo turto atiduodi del jiu.

— Poni!— tare auksoiris, — viska akvatnei padarisiu ka liepi nes jago esi teip mielaszirdinga ant pavargeliu ir pakelevingu; teiksiesi inžengtie in mano slenksezius o pamatysi pas

mane dvi moteris, o kada pamatysi, tada tavo szirdis susijudins. Vakar jais sutikau brome, kada ejo in miesta jiu verksmingas stonas labiaus manes sujudio, kad dažinojau jog tai moteris augszto gimimo ba ant jiu sznektos pažinau noriut prastai pasiredziusios ir nog vejo apjuode.

— Parvedes namon prisakiau savo paczei, idant apie jais turetu storone. Liepiau del jiu paklotie lovas, iszsirinkt pirtyje ir duotie czistus marszkinius. Da ne žinome kas jios per vienos ir ne klausime, pakolei ne pasilses gerai.

Drenczina pati nežinodama del ko, norejo pamatitie jais. Auksozis norejo jia pats nuvestie, nes jiji ne pavelijo nevalninkas nuejo pirma duotie žine savo ponei, kuri buvo prie motinos ir sesers Ganemo, ba tai buvo ne kas kitas, tiktai jios, apie kureis auksozis kalbejo.

Pati auksoziaus dažinojus jog tai mylima Kalifo atejo in ju namus, norejo nusivest in savo pakajus, nes kada 'paregejo puole kniupsczia priesz jia idant atiduotie szlove paguodama Kalifui. Drenczina pakelus jia tare:

— Brangi poni, pavelikie man pasikalbetie su toms moterimis, ka vakar isz Bagdado atkeliavo.

— Szitai abidvi silsisi lovose,— atsake pati auksoziaus.

Tuojaus Drenczina prisiartino prie lovos, ant kurios gulejo motina Ganemo ir žiuredama akvyvai tare:

— Poni, atejau asz czia su pagelba del jius. Mano vardas yra garsingas, tai galiu del taves ir tavo drauges kame pagelbet.

Ant ko motina Ganemo tare:

— Isz tos loskavos žinios pažinau, jog da mudvi Dievas ne apleido, norint jau turejome vilti pražude.

Tai pasakius, pradejo graudzei verkt, jog net Drenczina ir pati auksoziaus susigraudino.

Drenczina apsimalszinus tare in motina Ganemo. Papasakok mums praszau savo atsitikimus, o mes jieszkosime spasabo jius suramint toje nelaimeje.

— Poni!— atsake naszle Abu-Ebu, viena isz milymu Kalifo, vardu Drenczina, yra priezaste musu nelaimes.

Tie zodzei isztarti pervere Drenczina, nes slepdama tai savije, nieko nekalbejo, o motina pasakojo apie ta atsitikima.

— Esmiu naszle po Abu-Ebu kupeziaus isz miesto Damaszko. Turejau sunu kuris leidosi su tavorais in miesta Bagdada, kur likos apskunatas, jog iszvoge Drenczina, primutine isz mylimu Kalifaus. Tas monarka uzsidegime savo rustybes liepe jio visur jieszkot o ne rades niekur iszvere savo piktuma ant mudvieju. Parasze pas karaliu Damaszko, idant mane su duktere kankintu per tris dienas ir potam isz miesto ant visados iszvere. Nes norint su mumis apsiejo Kalifas ne grazei, tai tiek to, kad tiktai asz zinotau apie savo mielause sunu Ganema. Dziaugtausi ne iszpasakitinais su savo dukrele idant galetau jin pamatit. Apie viska uzmirsztumem ir apie pragaiszinima visu turtu. O brangus Dieve! Jau kaip rodos daugiaus mano akes jio ne reges! Asz esmiu tvirta, jog jis ne daugiaus prasikalto Kalifui, kaip asz ir jio sesuo.

— Ka teisybe, tai teisybe,— tare Drenczina, jis ne yra kaltu. Asz galetau apie jio nekaltybe prisiegt, kaip ta, ka per dalipstejima Apveizdos jius patrauke in nelaimė! Ant manes privalai rugot, jago ne butu gyvu nes jago per mane papuole in nelaimė, tada prižadaviska pataisyt. Jau Ganema iszteisinau suvis priesz Kalifa; tas monarka liepe apgarsintie po visa savo žeme jog dovanoje sunui Abu-Ebu ir galite tiketis, jog del jius daugiaus losku padaris ne kaip už visas skriaudas padarytas. Lauke jis pargrižtanczio Ganemo su atvyra szirdze ir paskire del manes už pati, kure nog smerties iszgelbejo nog szios valandos gali mane vadintie savo duktere ir turiu vilti jog manes nog saves ne atstumsi.

Tai pasakius Drenczina, pradejo motinai Ganemo rankas bucziuotie, su verksmu, o potam prisiartino prie dukters Drutzirdes, kuri sedejo ant lovos, ilgai jia bucevo.

Kada patogi Drenczina jauslei iszvere savo pririszima prie jiu tare:— Nusirupinkite, turtai kuriuos Ganemas turejo randasi mano pakajuose. Žinau gerai, jog tai ne atlygins pražuvimo Ganemo, ba niekuom visi turtai, jago mylema ypata pražuvo asz teip misliju ir gal daugiaus apie tai jaucziu, ne kaip locna motina o ir sesuo. Pririszimas giminiu ne yra teip didelis, kaip meile prie vienas antro. Nes vilties atradime jio, neprivalome žudint. Jago Apveizda suteike del manes atrastie judvi, surasime ir Ganema. Szita diena gal yra paskutine mus nuliudimui teip prijauczia mano szirdis.

Norejo Drenczina da ka toki kalbet, kad szitai ineina aukсорis ir tare:

— Poni, toje valandoje regejau ta, jog kiekziause szirdi gali sujudint ant susimylejimo, tai yra regejau jauna žmogu, kuri verbludninkas gabeno in gidiniczia Bagdado. Buvo pririsztas prie verbludo, ba negalejo nusedet ir savo pajiegu laikytis. Asz tai paregejas atsiminiau, jog rodos tas veidas del manes yra matytas. Kada paklausiau jio vardo ir isz kokio kraszto paeina, nieko ne atsake, tiktai graudžei verke. Asz susijudines tuom regejimu ir matidamas jog reikalauje dideles storones, ne daleidau, idant gidiniczio butu patalpintu žinau gerai, kaip tenais apsieina su ligoneis ba gidintojei nieko neiszmano apie ligonius. Liepiau pargabentie pas mane ir patalpinau mano name, kur mano nevalninkai jiam tarnauje kaip del manes paties.

Drenczina tai iszgirdus, susijudino neiszspraslama priezasties ir tare:— Nuveskie mane in ta pakaju, kureme patalpinai ligoni, noretai pamatyt.

Aukсорis užganapadare jios norams, o kada nuvede Drenczina, motina tare in duktere:

— Ach! mano dukrele! jago tas svetimžemis yra verksmingam stone, tavo brolis, jago da gyvas, gal ne geresnem randasi.

Drenczina inejus in pakaji, kur svetimžemis gulejo, prisiartino prie lovos ir paregejo jaunikaitei, turinti uždarytas akis, izsblizkusi veida ir aszaroms aplieta. Temijo in jin godžei ir kas kartas su didesniu užsiemimu.— jiosios szirdis pradejo staigai plakt. Mato, jog tai yra Ganemas, nes da ne tiki, loenom akim. Norint buvo baisei persimaines, negalejo dalai-kyt ir paszauke tykiu balsu:— Ganemai! ar tai tu esi? Tai izstarus lauke atsakimo; nes matydama jin be jauslos, tare vela da labiaus susijudinus.— Ach Ganemai! tai tu kaip matau ne esi tuom, kaip manes akis užvedžioje, mislyjau jog tai tu. . . Sunus Abu-Ebu, norint buvo nevaldže suspaustu, vienok izsgirdo balsa savo mieliausios! Atidaro akis, ir atkrei-pes galva in ypata kalbante, pažino Drenczina ir tuojaus prakalbejo:

— Ar tai tu esi! . . .

Negalejo pabaigt, ir izs staigo džiaugsmo apalpo. Dren-czina prie pagelbos auksoriaus, pradejo jin gaivint, o kada atsigaiveliavo, prasze auksoris Drenczinos, idant jiji ant valan-deles atsitolintu, bijodamas, idant labiaus ligoniui ne kenktu.

Ganemas atsigaiveliaves, dairesi aplinkui, o ne matidamas tos kurios akimis jieszko, tare:— O mieliause ypata tave tai regejau o tai buvo ne kas kitas, tiktai sapnas!

— Ne, Ganemai!— tare auksoris,— tikrai tu jia matei ne per sapna! Jiji czia yra,— ant valandeles tiktai liepiau jei prasiszalint, nes paregesi jia, kada busi sveikesnis. Reika-lauji dabar atsilsio ir turi izs savo galvos viska mest. Tavo nelaime suvis persimaine; Kalifas liepe apgarsint, jog visa kalte tau dovanoje! . . . Tiek tau dabar pasakiau daugiaus dažinosi nog savo milemos, kure teip jauslei myli! . . . Dabar mislykie apie pasitaisima. Asz rupinsiuos apie tai idant tau pagelbet.

— Tai pasakes paliko Ganema idant truputi užmigtu, o pats nuejo pritaisytie gyduoliu, del pastiprinimo Ganemo.

Tame laike patoga Drenczina radosi pakajuje motinos ir sesers Ganemo, o kada ta papasakojo, jog tas svetimžemis yra tikrai Ganemu, motina isz džiaugsmo apalpo; o kada atsigaveliavo storone aukSORIAUS ir Drenczinos, o norejo begt pas jin, nes tas pakalbino jia, jog Ganemas yra apymtas liga ir tas staigas pasimatimas, galetu kenkt. Persikalbint davesi ba gailejosi sunaus.

Tada tare Drenczina:— Padekavokime Dievui, jog mus visus in viena vieta sukuopino. Asz dabar grisztu in paloci, apie viska Kalifui pranesziu, o ryto anksti jus atlankisiu.

Tai pasakius atsibucezevo su motina ir duktere, iszejo.

Kada sugrižo in paloci, prasze idant jia daleistu prie Kalifo, tuojaus likos nuvesta, o pati viena su juom likusi, puole jiam in kojas. Kada jei liepe keltis ir szale saves atsisest, paklause ko reikalauje ir koke žine gavo apie Ganemaž o jiji atsake:

— Szviesiauses pone, ne tiktai radau Ganema, nes teip atsitaik, jog motina ir seseri radau.

Kalifas norejo labai dasižinot, koku spasabu tai galejototis viena diena, turejo apie viska Drenczina papasakot, o Kalifas geide kagreicziause pamatyt tuos, ka per jio priežaste teip daug nukente.

Norint Kalifas buvo staigus ir pilnam inpikime baisei apsieidavo vienok, jago ne teisingai ka nuskriausdavo ir piktumas pareidavo, tada szimtariopai atligindavo. Suprato, jog neteisei apsiejo su gyntine Ganemo, jog akise svieto teip nužemino, pastanavijo akise svieto skriaudas atlygint.

— Drenczina gerai— tare,— jog pasiseke tau be didelio vargo surastie, ba ne del saves teip padarei, nes del manes paties. Asz žodžio duoto ne permainsiu. Isztekese už Ganemo, ir nog szios dienos esi nog manes liuosa. Eikie ir pasakikie tam jaunam kupczui, o kaip pasveiks, atvesi pas mane jin su motina ir sesere jio.

Ant rytojaus iš anksto, paskubino Drenczina in nama auksočiau, idant kagreicžiause dažinotie apie sveikata Ganemo, o teiposi—gi danesztie apie ka sake Kalifas. Pirmiause pasitiko su auksořium, kuris pasake, jog Ganemas tiktai nakti praleido, o jau tikisi, jog ne užilgio pasveiks.

Ir isztikro Ganemui kas adina sveikata sugrižinejo ir jau galejo matytis su motina, sesere ir su savo mylema o da igi sziol nežinojo jog motina su sesere randasi Bagdade nenorejo del jio auksořis sakyt, idant iš didelio džiaugsmo neatkristu. Apmislyjo per tai auksořis inleistie pirma Drenczina, o motina ir seseri tada inleis, kada jau bus apie viska praneszta.

Kada apmislyjo, auksořis dave žine Ganemui apie pribuvima Drenczinos, kuris, kada išzgirdo, vos ne apmire iš džiaugsmo ir kada ta inejo, tuojaus prakalbejo:

— Matai Ganeme, vela mane gauni, norint mislyjei, jog ant visados atsiskyrei.

— Ach mano poni! koku—gi stebuklu tave regiu? Mislyjau, jog esi palociuose pas Kalifa! Matau, jog tas monarka tau dovauojo ir vela apteike loskomis.

— Teip yra mano brangus Ganemai, išsziteisinau Kalifui, kuris už padarytas skriaudas del taves, atidave mane tau už paczia.

Tie žodžei teip pervere Ganema, jog negalejo žodžio isztart, tiktai verke, o už valandos prakalbejo. Ar tai galima idant Kalifas tave atiduotu del sunaus Abu—Ebu?

— Tai ne yra dyvai,— atsake Drenczina. Tas monarka greitai užsirustino ir kuris norejo tave nužudint o ir nuskriaude tavo motina ir seseri, nes dabar nori ta viska atlygint, o tai už tai, jog mane laikei paguodone ir dabar užtatai apipils geradejistems.

Czia patogi Drenczina atsake Ganemui, kaip nedorai Kalifas apsiejo su motina ir sesere, negalejo to visko be aszaru klausyt kada baige pasakot, Drenczina dadave jog motina ir sesuo randasi czia Bagdade o ir tam paczem name. Vos

apie tai dažinojo, szitai ant duoto ženkle inejo motina su duktere ir kas per džiaugsmas ir pasisveikinimas buvo, tai to negalima apraszyt. Tas džiaugsmas ir ne mažai aszaru isz

Ant duoto ženkle inejo motina su duktere.

spaude o ir auksoris su savo paczia negalejo iszsidivyti, jog teip Apveizda sutaike jog vela tos keturios nelaimingos asabos likos stebuklingu spasabu suvestos in drauge.

Kada džiaugsmo aszaros nudžiuvo, Ganemas sugraudino visus ant naujo, kada pradejo pasakot ka nukente, kada pabego isz Bagdado igi laikui tam kada gavosi pas auksori o pradejo teip:

— Pasislepiau vienam kaime, kur inpuoliau in sunke liga ir kad ne geri žmonis tai butau senei po žeme. Kada pradejau taisytis ir pats jaučiausi geriaus, vienas mulininkas pastanavijo mane nugabentie in lignonbuti ir joje patalpint. Ant mano giliuko atsirado mielaszirdingas žmogus ypatoj szito pono ir parode ant auksoriaus kuris paeme pas save, o pas kuri dabar visi randames.

Potam papasakojo Drenczina apie save ka jiji nukentejo kalejime ir kokiū daliku likos iszleista ir kaip Ganema iszteisino priesz jin. Ant galo kada visi papasakojo savo atsitikimus, tare Drenczina:— Padekavokime Dievui jog mus suvede ir dabar tiktai mislikim apie laime, kuri mus lauکه. Kaip tiktai Ganemas pasveiks, priguli su savo motina ir sesere stot priesz Kalifa: o kad jios ne yra pasirengia prie to, tai asz apie tai pamislysiu. Palauksite czia valanda o asz nepoilgam sugrisziu.

Tai pasakius, atsitolino ir nusidave in paloci, isz kur paeme tukstanti raudonikiu; sugrižo ir atidave auksoriu praszidama, idant motinai ir seserei Ganemo inprovytu rubus.

Auksorius kaip žmogus iszmanus pripirko puikiu ceikiu ir kagreicziause liepe padarytie szlebes. In tris dienas viskas buvo gatava o ir Ganemas jautesi drutesniu, ba rengesi stotie visi priesz Kalifa, pribuvo pas auksori didis veziras ant puikaus arklio su daugeliu vyresniuju, ir inejas in pakaju Ganemo tare:

— Pone, asz pribuvau czia per paliepima mano monarkos: ne atkeliauvau idant paymtie ir suriszta pristatyt nes idant drauge nueitie pas Kalifa, kuris trokszta tave pamatyt.

Ganemas nieko ant to ne atsake tiktai žemai pasikloniojo vezirui ir sedo ant puikaus arklio atvesto isz arklincyzius Kali-

fo, o kada užsėdo, labai puikei iszrode; motina Ganemo, sesuo ir Drenczina sedo in viena karieta ir važėvo su paroda viena ulicze, o Ganemas pulke su ponais kita. Kalifas lauke sededamas ant sosto tarp susirinkusiu emiru ir veziru, kur radosi ir svetimžemiu ne mažai. Persu, Egipcijonu, Afrikonu ir Sirijonu. Kada veziras invede Ganema, tas puole ant veido priesz Kalifa, o atidaves szlove puikeis žodžeis pasveikino, jog net visi ka ten buvo stebejos. Kada paliove kalbejas, liepe Kalifas prisuartint tare:

— Džiaugiuosiu jog tave regiu: noriu nog taves paties dasižinotie, kur radai mano Drenczina ir kad viska man pasakitum ka del jios gero padarei? Ganemas tuojaus prisakima Kalifo iszpilde ir teip teisingai, jog tam viskam intikejo. Liepe po tuom duotie jiam puiku ruba ka duoda del kožno kuris toki turejo paklausima pas Kalifa. Kada apvilko in ta ruba, tare Kalifas:— Asz noriu idant ant visados liktumeis czia mano palociuose, o Ganemas ant to:

— Szviesiauses pone, ir asz sau velitau teip kaip juos prisakote, ba dideli pririszima turiu prie savo monarkos.

Tas atsakimas patiko Kalifui; tuojaus prisake duotie ne mažai piningu ir stojias su veziru nusidave in pakajus.

Ne ilgai trukus, gavo žine, jog Drenczina su motina ir sesere Ganemo randasi savo pakajuose liepe pas save atvest. Kada inejo in vidu kur radosi moteris, visos tris puole ant veido priesz Kalifa. Liepe jioms stot ir kada Kalifas paregejo Ganemo seseri, Drutszirde, temijo in jia gana ilgai ir kuri jiam tuojaus prie szirdies prilipo ir tare in jia.

— Gailiuosi drucei, jog teip patogei merginai, per savo staiguma didele skriauda padariau privalau atlygint o atlygisu puikei, idant tuom iszgidincze sopulius per mane užduotus. Kitokios dovanos ne iszrandu ir neturiu ka kita afieravot, kaip tiktai savo locna szirdi ir ranka, o tokiu daliku nukorosiu Zabeida, per kurios priežaste liksi mano pirmutine ba tai per jia tiek daug nukentejėi. Ne ant to galas, dadave

atsisukes in motina Ganemo, tu poni da ne esi sena, ypacz patogi kaip misliju nesipurtyysi butie pati didžio vežiro, o tave, tare in Drenczina,— atiduodu Ganemui už pacze. Paszaukite czia tuojaus svietkus ir vincezevones rasztus sudarikite.

Kalifui tai tas atsitikimas patiko, jog liepe ta viska suraszitie in kningas ir užkavotie savo kningine idant paliktie savo inpedžiams.

*

*

*

Ta istorije, apie Ganema labai Sultonui patiko, o matidama tai Szeherezada tare:— Szviesiauses pone, jago ta istorije tau patiko teiksiesi da kitos paklausyt apie kunigaikszti Zeina Alasnam ir apie karaliu geniuszu. Asz žinau, jog da geriaus patiks.

Su noru ant to tiko Sultonas, o kad jau pradejo szvist, atidejo tai ant ateinantes nakties. Kada užstojo naktis pradejo.

Apie Kuningaikszi Zeina Alasnama ir apie Karaliu Geniusziu.

Vienas isz karaliu Balsoros, buvo labai turtingu. Myletas nog savo padonu, nes buvo labai dideliam rupestyje, jog isz savo pacziu negalejo susilaukt vaiku. Davinejo jis almužnas ubagams idant iszpraszytu Dievo norint vieno kudikio. Ne ilgai trukus, viena isz jio pacziu užstojo ir pagimde sunu, kureme dave varda Zeinas Alasnamas, ka iszsideda ant lietuviszko “Puikybe stabu”.

Tuojaus isz karalistes visus astrologus žinunus suszauke ir liepe pranesztie kokis bus gyvenimas sunaus.

Tie mokinti vyrai daseke per savo žinista, ²⁷jog Zeinas ketina butie ilgai gyvas; bus narsus nes tas narsumas bus

jiam reikalingu visuose atsitikimuose ka jin ketina patikt. Ne nusimine tuom karalius ir tare:

— Sunus mano, negali nieko bijotis, ba ketina butie drasus ir narsus. Jago prieszinybe jin patiks, tada per narsu- ma susidrutins ir mokes ant svieto gyvent.

Apdovanojias gausei astrologus iszleido, sunu prigulm- czei augino. Kada paaugo, paskyre gerus mokintojus; kada geide savo sunu pabaigtie mokint tas geras karalius apsirgo- staigai, o kada jautesi artimu smerties pasiszauke pas save sunu o daves pamokinima, dadave ir ta idant storotusi intik- tie savo padonams o ne sziauszei su jeis apsieitie: teipos—gi kad neklausytu pagundu laižuocziu ir prigulineczi cnatas nagradyt o del vargszu butu kaip tikru tevu.

Kada karalius numire, jio sunus Zeinas apsilvilko ant saves rubus gales, kure per septines dienas nesziojo, o asztun- ta diena apeme sosta. Atlupo peczetes no skarbczio o savo loena užpeczętyjo ir tuojaus pradejo naudot saldybes gyvenim- mo, vienok ne teip kaip tevas prisake.

Regejimas visu dvaroku klupszcziuojencziu priesz jin. labai jiam patiko, žodžiu kalbant dziaugesi isz to visko. Jau- nas ne iszmanus monarka, tiktai apie tai ne užmirso, kas jiam priguli nog jio padonu, o kas del jiu priguli, to ne misli- jo. Nesirupino apie pataisima jiu buvimo, nes tiktai buvo praskendias smagumuose su jaunikaiczeis savo metu, o kuriuos apteike dinstais augsztu ministeriu. Nežiurejo ant piningu ir teip inprato prie iszdykumo jog susivaldyt negalejo. Su juom kaip dedamos, nes jio mylemos mergos, kuriu turejo be skaitliaus, tos tai ne mažai skarbo vale.

Karaliene, motina jio, da tame laike buvo gyva. Buvo tai pilna iszminties moteriszke; storojosi karaliu sulaikit, pra- saugojo kaip motina privalo daryt daduodama jog jago ne pasiliaus paleistuvistes, tada isztusztis skarbuoczium ir iszges meile padonu prie jio; ir potam bus ne mažas sumiszimas ir ant galo pragaiszins karuna o gal ir gyvasti. Ir ka tikta

motinos pranaszavimas ne išsipilde. Žmonis pradejo rugot, skunstis ant rando, ir jau tikrai butu užstojas sumiszimas idant motina ne butu tam užbegus. Kaip tiktai jiji dažinojo ant ko czia kilnojesi, persergejo sunu, kuris suprates jios išzminga roda, prisieme senivus rodininkus, kurie tuojaus užbego tam visam ir pasikelusius apmalszino.

Matidamas dabar Zeinas jog skarbezius isztusztintas, pradejo gailėtis, jog igi sziol ant gero piningus ne paverte; inpuole in dideli rupesti; ir niekas jio suramint negalejo. Viena nakti regejo per sapna puiku seneli, kuris linksmai in jin tare:

— Zeinai, žiurek apie tai, jog ne yra ant svieto rupes-ties, po kurei ne užstotu linksmybe, ne yra ant svieto nelai-mes, kuri ne atvestu laime. Nori pamatitie pabaiga tavo rupescziu, kelk ir eikie in Egipta, nusiduokie in Kaira, ten tave patiks didelis gilukis.

Pabudes karalius, drucei buvo tuom sapnu perimtas. Papasakojo apie tai savo motinai, kuri ant to tiktai nusijuoke ir tare:

— Ar mislini tam sapnui intiket ir in Egipta nusiduot?

— Kodel ne,— atsake Zeinas. Ar mislini motin, jog visi sapnai yra tuszti? Isztikro, yra daug sapnu, kurie daug savije slapybes užvere. Tukstanczius del manes mano mokin-tojei apsake, in ka reike intiket. Tegul butu ne teisybe, ir in taji ne tiketau: vienok ar—gi ne galiu tiket mano sapnui? Tas senis ka del manes pasirode, yra labai navatnas, czia yra kas norint ir dievystos užleidimas. Buvo jis suvis panaszus ir musu didi pranasza; o jago nori žinot, tai ir jis pats buvo, kuris pasigailejas ant mano klaidos, pasirode, idant mane suramint.

Vilti, kure per sapna manije adgaivino, jau mane didelei apeme. Esmiu tvirtu, jog jio prižadejimai išsipildins, ir del to pastanavijau po jio apieka nusiduot.

Ant tuszczio ji karaliene atvadžiojo ir negalejo nieko

padaryt. Pavede pertai randus karalistes savo motinai, ir viena nakti paslapta apleido paloci ir leidosi in kelione ne imdamas su savim ne vieno tarno.

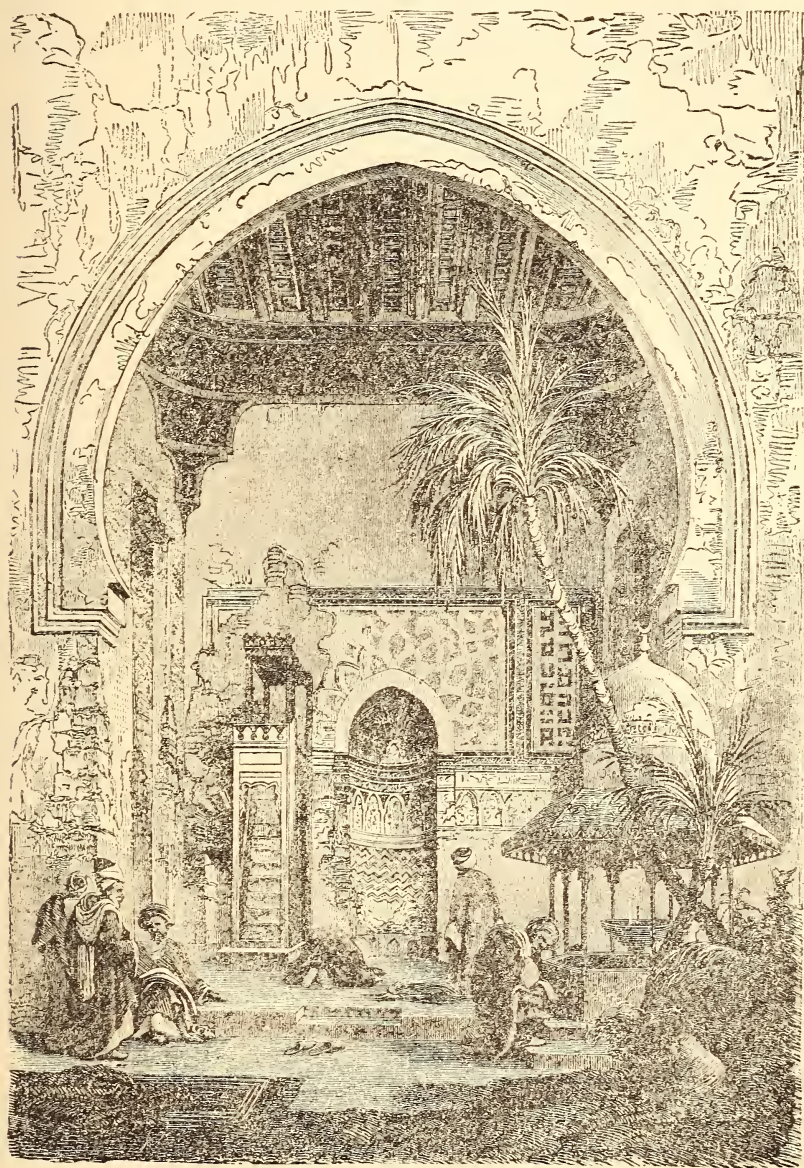
Po ilgai ir vargingai kelionei pribuvo ant galo in ta puiku miesta Kaira. Susilaike pirmiause arti vieno meczeto, o kad buvo nuvarges, nusidave ant atsilsio. Vos tik užmigo, szitai paregejo ta pati sennuka, kuris in ji prakalbejo tais žodžiais:

— O sunau mano! labai man patinki jog manes paklausesi ir kad atkelevai in ta miesta, nežiuredamas ant tolimos kelionės ir ant vargo. Žinokie tai, jog ta kelione ne del ko kito atlikai tiktai norejau tave iszmegint ir dažinojau jog esi narsus ir tvirtas. Nupelnei, idant tave apteikczia tokiu lobiu, ka ne vienas karalius ant svieto ne butu sztant. Sugrižkie in Balsora, rasi savo palocije dideli skarba. Ne vienas, sakau tau isz karaliu, neturejo tiek turtu, kiek tu ten rasi.

Pabudes Zeinas nusidžiaunge suvis isz to savo sapno ir tare pats in save. Tpfu! kvaraba pagriebtu, didele klaida padariau jog in sapna intikejau. Tas senis, kuri laikiau už pranasza, tiek per ji vargo turejau, nes dideli dyvai jog antra karta prisisapnavo. Sugrisziu in Balsora. Ka czia veiksu ilgiaus? Mano gilukis, jog niekam apie tai ne pasakiau kaip tik vienai motinai, o juoktusi visi mano padonai pilvus susieme idant dažinotu.

Kada sugrižo in savo karaliste, motina paklause, ar linksmai sugrižo?

Apie viska jei papasakojo ir pats iszmetinejo savo tikejima in sapna. Karaliene motina nenoredama padidint gaillesties ir piktuma, storojosi ji suramint taridama: Nesirupink mano suneli, jago tau Dievas paženkline turtus, tada turesi be rupesties: Apsimalszink ir veskie dora gyvenima. Pameskie tuos bankietus, ta girtavima be paliovos jau butumei už trupuczio pražuves. Storokis apie savo padonus o jago del ju gerai vesis tada ir tau bus gerai.

Susilaike pirmiause arti vieno meczeto. (p. 308)

Zeinas prižadejo, jog nog szio laiko visada klausis rodos savo motinos ir veziro, pirmutineje tuojaus naktije po savo kelionei, paregejo per sapna trecze karta ta pati senuka, kuris jiam tare:

— Narsus Zeinai, atejo ant galo tavo laimes. Ryto anksti kaip tik atsikelsi, imkie spata ir užsidarykie pakajuje tavo nebaszninko tevo, atpleszkie grindis ir pradekie kast žeme o rasi didelius skarbus.

Pabudes karalius, paszoko tuojaus isz lovos. Nubego pas karaliene, ir papasakojo su dideliu užsiemimu apie nauja sapna, o motina ant to:

— Isz tikro, suneli, tas senis yra uuobradas, ne pasiliauje tave suvadžiot. Ar vela misliji jam tiket?

— Ne, motin, netikiu jam, nes in pakaju nebaszninko tevo nueisiu.

— Asz netikiu, idant tenai ka rasi, nes eikite, in pakaju tevo, arcziau ne kaip in Egipta.

— Asz tau mama prisipažinau, jog tas sapnas turi didelį susiriszima su anais dviems. Ba temikime gerai ant tu visu žodziu senio, liepe man pirmiause eitie in Egipta ten pasake, jog ne del ko kito reikalavo, kaip tik del iszbandavojimo manes; liepe po tuom idant in Balsora sugrisztai, ir pasake aizskei kur jieszkot. Tie tris sapnai man rodos turi viena susiriszima. Tai ne reikie ant to pasiliaut. Gali but neteisybe nes velyt ir dabar ta iszpildint, ne kaip per visa savo gyvasti iszmetinet.

Tai pasakes iszejo isz pakajaus motinos liepe atnesztie spata ir nuejo in pakaji savo nebaszninko tevo kur emesi prie darbo. Kada jau didesne puse grindu atlupo, nematidamas jokio panasumo, idant skarbas rastusi, paliove toliaus kast, o pasilsejas pamislino sau:

— Na dabar tai vela juoksis motina isz manes. Vela emesi prie kasimo. Vos spata inkiszo rado akmeni balta, atrito ji, rado geležines duris užrakitas su spina kure ne ilgai

mislidamas sudauže ir kada duris atidare rado trepus isz balto murmuro. Užžibino tuojaus žvake nusileido žemin trepais ir inejo in pakaju labai puiku. Akivai temijo ant keturiu staleliu ka ant kožno stovejo po deszimts sudu. Isz pradžios misli- no jog pripildintos su vinu ir pamislyjo:

— Tai viruti del manes tiks ba gal bus senas vinas.

Prisiartino prie vienos; nueme dangti ir su dideliu džiaugsmu paregejo pripildinta auksu. Apejo per kaleina visus sudus o visos buvo pilnos auksiniu piningu, nunesze tuojaus parodyt motinai.

Kožnas gali suprast kas do divai buvo motinai, kada Zeinas papasakojo jei apie ta negirdeta atsitikima ir paszauke: O sunau! sergekis—gi dabar idant vela ne iszgaisztintum to skarbo, teip kaip palikta po tevui iszleidai su paleistuveis.

— Ne, motin, pradesiu vest suvis kitoki gyvenima ir zinau jog savo prižadejima dalaikisiu.

Prasze jio motina, idant jia nuvestu in ta pažemini pakaju, kuri nebaszninkas karalius liepe padaryt, o apie tai niekas nežinojo. Zeinas užganapadare jos norams, ir abudu nusidave in ta pakaju. Motina apžvelginejo viska akivai ir paregejo kampe mažiuka, sudeli o kurio Zeinas ne buvo mates. Kada atidare, rado jame rakta auksini ir tare motina:

— Sunau mano, tas raktas turi butie nog kokio skarbo. Jieszkokie jio visur;— Kas—žin ka da rasi.

Jieszkojo tada po visa pakaju, ir rado ant galo slaptas dureles ir tuojaus bande atidarytie o kada atidare duris paregejo vidurije devinis pastovus isz aukso nulietus, ant kuriu stovejo asztuoni stabai isz deimto no kuriu teip žibejo, jog ne saules szviesa ne buvo teip didele.

— Del Dievo! paszauke jaunas karalius visas pastires. Kaip esmiu gyvas ant svieto, tai da tokiu dyvu ne macziau. Negalejo suprastie to delko ant devinto pastovo nieko ne buvo tiktai szmotelis balto szilkinio ceikio, o kada paemes atviniojo rado paraszita tuos žodžius:

Nusileido žemin trepais. (p. 311)

“O sunau mano mieliauses! daug turejau vargo pakol parupinau tuos asztuonis stabus. Norint jie gana puikus žinok vienok apie tai jog randasi svietas daug gražesnis už tuos; yra brangesnis tas vienas ne kaip tukstantis szitu ezia patalpintu. Jago nori ji turet nusiduok in Kaira, Egipte. Tenai randasi vienas isz senoves mano nevalninku vardu Moberekas apie ji tuojaus dažinosi, ba ji visi pažinsta. Keliauk pasakik jiam viska kas tau atsitiko, jis tau tikes ir už mano sunu palaikys. Tas tave nuves in tenais kur randasi tas stabas kuri aplaikysi, o kada ta turesi tada ant viso laiko laimingu busi”.

Zeinas perskaite tuos žodžius tare in motina:— Troksztu turetie ta devinta staba, turi tai but stebetinas ir puikus jago tuos visus pareina puikumu. Keliausiu in Kaira. Turiu vilti surastie ir žinau jog ne busi prieszinga mano kelionei.

— Ne, sunau, jokių spasabu nesiprieszinsiu. Matau, jog tave pats pranaszas eme in apieka ir nedaleis, idant ketintum pražut toje kelioneje.

Pavede savo motinai randus karalistes ir pradejo rengtis in ta didele kelione. Paeme su savim kelis nevalninkus ir ta viska kas reikalinga. Kelioneje nieko pikto ne atsitiko. Atkelevo in Kaira gilukningai, kur dasiklausinejo tuojaus apie Mobereka, o dažinojo jog tai turtingiauses gyventojas mieste, ir svetingai priima pas save pakelevingas. Liepesi Zeinas vest pas ji, o kada prisiartino prie duriu pabaladojo. Nevalninkas Mobereko, atidare, klausdamas, kas per vienas irko reikalauje?

— Esmiu pakelevingas. Girdejau apie gera tavo pona ir praszitau tam name rast priglanda.

Nevalninkas prasze Zeino idant valandele palauktu, pakolei savo ponui ne pranesz, tuojaus sugrižes atgalios pasake Zeinui jog meilei Moberekas in savo nama priima. Zeinas inejo paskui nevalninka o persispaudes per dideli skaitli nevalninku likos investas in pakaju, kur Moberekas lauke jo. Kada pasisveikino ir pasake isz kokios yra žemes, ir jog yra

sunum numirusio karaliaus Balsoros jog vadinasi Zeinas Alasnamas, tada atsake Moberekas:— Tas karalius buvo kitados mano ponu. O kiek turi metu? paklause.

— Dvideszimts— atsake Zeinas. O kiek jau bus kaip nog mano tevu atstojei!

— Jau bus metai,— atsake Moberekas.— Nes koki davada da turi, jog esi tikrai sunum karaliaus Balsoros?

— Tevas, mano, turejo po palocium pakaju, kureme asz radau keturisdeszimts sudu pripildintu auksu.

— O ka daugiau radai?

— Radau da devinis pastovus, nulietus isz aukso, ant asztuoniu pastovu deimentinei stabai, o ant devinto pastovo radau ant balto szilkinio szmotelio apie devinta staba gražesni už tuos asztuonis ir jog ta galiu rast. Jok tu žinai kur jis randasi? ba paraszita, jog žinai kur jis randasi.

Da Zeinas ne pabaige tu žodžiu, kad szitai Moberekas puole ant keliu priesz Zeina ir pradejo jam rankas bucziuot su džiaugsmu taridamas:— Acziu Dievui, jog daleido tave pamatyti; dabar matau jog esi sunum karaliaus Balsoros ir jago nori ta puiku staba matyti, meilei tave nuvesiu.

— Duodu szendien baliu del didžiausiu padonu Kairo; nes kada man dave žine apie tavo atkelevima. Padarikie man ta loska ir eikie terp mano sveteliu.

— Padarisiu su akvata, atsake Zeinas ir einu su jumis pasibovyt.

Nuvede ji tada Moberekas in pakaju kureme sedejo sveczei pasodino ant pirmutines vietas, pats jiam tarnavo. Visi sveczei tai pamate ir kožnas mislyjo kas tai butu per vienas jog Moberekas teip apie ji tupineje?

Kada jau no stalo viska suvale, Moberekas tare in savo sveczius:— Paguodoti ponai, nesidivikyte jog asz teip apie ta svetimžemi tupineju. Žinokite jog tai yra sunus numirusio karaliaus Balsoros, pono ir geradejaus mano! Jo tevas pirko mane už loenus piningus, numire po tuom neapdovanojias

luosybe ir szendien tie visi turtai kuriuos turiu priguli prie to jauno pono, nebaszninko sunaus.

Zeinas pertrauke jiam iszgirdes tuos žodžius ir tare Moberekai, asz visu akise pasakiau, jog nog szios valandos esi liuosas ir prie manes ne priguli, turtu tavo ne reikalauju ypacz dadesiu, ir ko tik reikalausi akvatnei duosiu.

Moberekas ant tu žodžiu pabucziavo žeme ir su aszaromis padekavojo karaliui, po tuom liepe atnesztie daug geresnio vyno, o kada visi prigere invales ir pradejo temt iszsiskirste visi in savo namus.

Ant rytojaus Zeinas teip prakalbejo in Mobereka:— Gana jau atsilsejau. Ne del to atkelevau in Kaira idant smagumuose gyvent, mano noru yra turetie devinta staba.

— Asz esmiu pasirenges keliaut, tare Moberekas; nes nežinai apie nelaime, koke gali mus patikt.

— Norint ir didžiause nelaime patiktu,— atsake karalius asz nog to ne atstosiu. Žut but! Jago žmogu nelaime ketina pasitikt, tai pasitiks. Bukie mano draugu ir kenskie ta, ka asz kensiu.

Matidamas Moberekas toke geležine vale Zeino, paszauke savo tarnus pas save ir liepe tarnams rengtie kas reike in kolione. Iszsimaude abudu priesz kelione, atkalbejo poteries ir ne trukus sedo ant arkliu parengtu in kelione.

Kelioneje daug puikiu daigtu mate. Jojo be palovos keles dienas, ant galo pribuvo ant puikios vietos, nusedo no arkliu ir Moberekas savo tarnams prisake, idant czia lauktu abieju su karalaicziu sugrižtancziu ir viska sergetu, po tuom tare in Zeina:— Eisime dabar du— vienu; esame ne toli tos baisios vietos, kur randasi tas devintas stabas po didele sarga. Esi tu karaliu jaunas, žiurek idant laikitumeis kaip virui privalo laikitis.

Tuojaus nuejo prie kraszto didelio ažero. Moberekas sedo prie kraszto kalbedamas:

— Turime per ta ažera persikelt.

— O kaip mes persikelsime,— tare, Zeinas, neturedami jokios valteles?

— Ne užilgio atsiras,— tare Moberekas,— tai sudaris karalius geniuszu nes atsimink gerai ka asz tau pasakysiu, reike ne žodžio ne kalbet. Nieka ne kalbek in perkelika, kuris baisei iszrodís. Persergiu tave isz laik; ba kad mažiause žodi prakalbetum, kada busime ant vandenio, tada abudu nuskestumem.

— Na jau asz nieka ne kalbesiu,— atsake Zeinas. Tik-tai mane mokinkie o asz taves visame klausysiu.

Kaip teip su savim kalbejo, szítai paregejo ant vandenio maža valtele isz sadalinio medžio padaryta. Tiktai vienas žmogus toje valteleje sedejo, kurio galva buvo panaszi ant sloniaus, o stuobris kaip tigriso. Kada ta valtis prisiyre prie kraszto, kur sedejo karalius ir Moberekas, tas perkelikas pagriebe juos— du su savo triuba ir pasodino in valtele ir ne trukus akimierkoi, perveže juos in kita kraszta ežero ir tokiu jau daliku iszkele isz valtes; tai padares, isznyko su valte.

— Dabar galime su savim kalbet, tare Moberekas; sala, ant kurios mes randames, yra tai karaliaus geniuszu. Kitos tokios ant svieto nesiranda. Apsidairikie karaliau in szalis, o pripažinsi man teisybe.

Ant tos salos buvo be paliovos vasara ir pilnos lankos buvo visokiu ziedu kurios iszdavinejo kvėpsni puikiause. Paukszeziu balsai meilei in ausis atnuszinejo rodos puikiause muzike. Zeinas negalejo tuom visu atsigeret, o kada gilia leidosi, tai salo da puikesnius stebuklus prigimimo regejo.

Prisiartino ant galo pas paloci isz brangių akmenu pasta-tita aplinkui apjuostas gile ir placzia grabe, ant kurios kranto augo medžei kur buvo ir palocis tamsum pavesije. Prieszais vartus, kurie buvo isz vieno aukso, buvo puikus tiltas prie kurio stovejo pulkas geniuszu milžiniszko ugio, su geležineis kuceis.

— Ne eikime toliaus,— tare Moberekas. Tie geniuszai mus užmusztu; o jago norime piktam užbegt idant jie prie mus neprieitu turime padaritie magiczna paredka.

Tuojaus iszsieme isz krepeszio kuri su savim turejo keturis szilkinius kaspinus. Su vienu jis apsijuose kita per peti persikabino. Kitus du padave Zeinui, kuris ta pati su jeis padare del saves. Po tuom patiese ant žemes dvi paklodes o ant kapu papile kokes tai žoles. Sedo potam ant vienos isz tu paklodziu o Zeinas ant kitos; po tam tare in ji:— Asz dabar misliju užkeikt karaliu geniuszu, ka tam palocije gyvena, idant czia ateitu. Tiktai idant ne rustus pasiroditu!... Asz tau prisipažinau, jog jo labai bijaus ne žinau kaip mus priims? Jago musu atkeliavimas ant tos salos ras ji rustu, tada pasirodis kaip baisiause baidikla; nes jago jiam patinki tada pasirodo kaip žmogus. Kada jau stos priesz mudu, tu stosi ir ne nueidamas nog savo paklodes pasveikinsi ji, ba kad nueitum no paklodes, tada pražutum be pagelbos. Sziteip in ji kalbesi: Monarka geniuszu! tevas mano kuris tavo tarnu vadinosi jau ne gyvas. Teiksiesi mane pone užlaikitie savo apiekoje, teip kaip visada laikei mano teva”!

— Ir jago karalius geniuszu klaus taves kokios loskos nog jio reikalauji, atsakisi; Szviesiauses karaliau, szitai praszau taves idant duotum devinta staba.

Pasakes apie viska Zeinui, kaip turi daryt, emesi ant užkeikimo, ir tuojaus iszgirdo dideli griausma. Pasidare tamsu ir baisus szturmas užcipe. Davesi nepoilgam girdet ozimas. Žeme sudrebejo teip kaip per sudna diena!

Zeinas pradejo lyk maiszytis ir pradejo baime persiimt. Moberekas geriaus apie tai žinodamas linksmai tare.

— Nesibijok karaliau viskas eis gerai.

Ir tikrai ba toje valandoje pasirode puikus žmogus tiktai iszrode kaip ne szio svieto, rodos pilnos piktybiu.

Kaip tiktai Zeinas paregejo karaliu geniuszu, pasveikino spasabu inmokintu per Mobereka. Nusiszipsojo ant to kara.

lius geniuszu ir atsake jam: "Sunau mano milejau tavo teva ir kožna karta kada tiktai pas mane atsilanke del atidavimo garbes dovanojau jam staba kuri su savim pasiimdavo. Ir turi

Iszrode kaip ne szio svieto. (p. 317)

loska pas mane. Asz tavo tevui pasakiau, idant ant balto szilkinio szmotelio paraszytu ta ka matau jog skaitei. Prižadejau jam jog tave ymsiu in savo apieka ir jog tau dūosiu devinta staba kuris yra už anuos gražiausiu. Jau pradejau

pagal prižadėjimą duota žodi dalaikyt. Asz tai buvau kuris tau per sapna rodžiausi ypatoje senio. Asz tau pasakiau apie pakaju po žeme, kur radai tuos sudus su auksu ir stabais. Asz tai sudariau jau jog net czia atkeliavai. Aplaikisi ta ka nori: ir norint ne butau tavo tevui to prižadėjas, vienok butau tau atidaves. Nes reikalauju pirma idant man prisiegtum ant visu szventenybiu, jog ant tos salos sugriszi ir atgabensi man mergina, kuri ne daugiaus turetu metu kaip penkiolika o ne pažinotu igi sziol vyro ir to ne geistu, o labiause idant butu labai patogi ir žiurek ta idant tu joje nepasimiletum ir ne pamislytum nieko pikto apie ja kada pas mane ja gabensi.

Zeinas nieko nemislidamas prisieke ir po tuom tare. Karaliau, butau gyliukuingiauses ant svieto, idant galetau rast tokia mergina kokios reikalauji; nes ka galiu žinotie ir pažintie ar jiji yra teisinga?

— Turi teisybe, atsake nusiszipsojias karalius geniuszu tai gali tame prisigaut.

— To niekas gali pažint ne apžiurejas. . . Asz apmishi jau spasaba, o tas nemilyt. Duosu tau zerkola, tas iszreiksz. Kada rasi penkiolikos metu mergina, tiktai žiurek idant butu graži, tada dirstelesi in ta zerkola, o jame matisi, ar ji teisinga ar ne. Jago ta mergina yra teisinga ir ne kalta, stiklas bus czistas jago stiklas apsitrauke rasa, tada mergina bus neteisinga, o norint ir su vyru nieko ne turejo ne apie ji mislies ir geide meiles. Ne užmirszkie—gi apie prisiega kuria priesz mane prisiekei, ir storokis užlaikytie ja pagal sumeine jagu kame prasiženksi, bus po tavo gyvastei norint prie taves turiu pririszima.

— Karaliui Zeinas paantrino prisiega, jog dalaikys duota žodi.

— Dave karalius geniuszu zerkola kalbedamas. Dabar mano sunau gali grisztie kada nori. Inkie szita zerkola, kuris tau bus reikalingas.

Zeinas ir Moberekas atsisveikino su karaliu geniuszu ir uėjo adgalios pas ežera. Pervežikas su triuba sloniaus atplauke vela su valtele ir tokiu jau spasabu kaip pirma. Sugrižo pas likusius tarnus, nusidave in Kaira.

Zeinas pasilsejas keles dienas pas Mobereka. tare in ji: Važnokime in Bagdada ir jieszkosime tenais prižadetos mergos del karaliaus geniuszu.

— O—gi ar tai sziczia ne galime rast? ar Kairas ne yra didelis, kad jame merginu ne butu?

— Gerai sakai, paszauke karalius, nes kur jiu jieszkot?

— Nesirupink pone; asz czia pažinau viena sena motere labai apsukre, ir jei pasakisiu ir tai padaris, iszras.

Ir tikrai, ta senuke iszradinejo spasaba rodyt daug penkiolikmecziu merginu, nes kada prisiziurejo in katra ir temijo in zerkola rode ne gerai. Visas merginas tokiu daliku perziurejo.

Matidami, jog Kaire ne spasabas surast teisingos merginos, nusidave in Bagdada. Ten parkeliaves, paeme del saves puikiause nama visam mieste ir pradejo kelinet balius. Ant stalu kas diena buvo visko pilna, o kas likdavo tai vakare atiduodavo del ubagu.

Toje dalije miesto, gyveno teipo—gi vienas imanas (mahometu dvasiszkas), vadinamu Bubekiras Murezinas, žmogus pavidus ir netikus. Nekente turtingu žmoniu, del to jog pats nieko ne turejo, isz to užvidejo artimui giluko. Dasižinojo jis apie Zeina ir apie jio turtus. Ir paeme ant jo didele rustybe, jog kada žmonis buvo susirinke meczete (maldnamis) tare in susirinkusius po visam:— O brolei mano! dasižinojau jog kokis tai svetimžemis gyvena ant szitos ulyczios, kuris kas diena daug piningu praleidže. Kasžin kas per vienas? Ar tik nebebus kokis piktadaris atbeges isz kokios szalies ir apsisedo musu mieste? Bukime saugus mano brolei! Jagu Kalifas dažinos, jog tokis žmogus gyvena ant musu ulyczios, ar laikais ne nukoros mus jog ne praneszem. Asz prie to nenoriu

kisztis ir jagu kas bus, asz ne busu kaltas. Žmonis tai iszgirde paszauke dideliu balsu ant— Bubekiro:— Prie taves tai priguli mokintojau! Tuojaus danesz k tai rodininkams!

Nusidžiauge tuom nedoras Imanas, ir tada sugrižo pas save surasze gromata, kure ant rytojaus ketino nusiunstie.

Nes Moberekas, kuris tame laike buvo maldnamije ir ta viska girdejo ka Imanas kalbejo in žmonis, eme su savim in skepataite penkis szintus cekinu aukso, ir nuejo pas Bubekira. Szventas žmogus, su paniekinimu paklause ka reikalauje! Moberekas tare:— O pabažnas mokitojau tare paduodamas jam su skepetele auksa, esmiu tavo kaimynu ir tavo tarnu, ateinu pas tave kaipo siuntinis no kuningaikszezio Zeino Alasnamo, kuris gyvena ant tos uliczios. Girdejo jis apie tavo cnatas prasze manes idant pranesztau tau jog trokszta su tavim pasipažint, tuom laik atsiunczia per mane ta maža dovana del taves. Nusidžiauge Bubekiras, atsake Moberekui.

— Meldžiu taves pone, perpraszikie nog manes, jog jam igi sziol ne sudejau sau velijimu, nes asz, norint pasitraukiau ne užmirsziu apie tai ir rytojaus sulaukes atsilankisiu.

Ant rytojaus po aukstybuju maldu tare in susirinkusius žmonis:— Žinote mano brolei jog ne yra teip laimingo žmogaus ant svieto kuris ne turetū nevidonu, daugiause turi nevidonu turtingi žmonis. Tas svetimžemis, apie kuri vakar užminiau ne yra piktū žmogum, kaip ji žmonis pramane. Jaunas žmogus, yra tikrai puikus vyras ir cnatu pilnas; saugokimes apie ji ka kalbet idant Kalifas apie tai nedažinotu. Bubekiras vela viska pataise ka vakar buvo padares. Sugrižes iszmaldnamio pasirede in szventadieninius rubus ir nuejo atlankitie Zeina, kur likos labai meilei priimtu. Kada insisznekejo, Bubekiras tare in Zeina:

— Pone, kaip ilgai ketini užtrukt Bagdade!

— Asz czia teip ilgai busiu pakol ne rasiu merginos no penkiolikos metu o kad butu labai patogi ir apie vyra nieko nežinotu ir žinot nenoretu.

— Nežinau ar galesi rast, ba tai ne panaszus daigtas surastie tokios merginos. Asz žinau viena apie kure man pasakojo ir gyre jos'apsiejimus. Jios tevas buvo kitados vezi-ru, nes pamete ta dinsta ir užsieme auginimu savo dukters, jagu tu nori tai asz nueisiu ir pirsziu tave jos tevui. Asz misli-ju jog nores turetie teip augszto gimimo jaunikaiti.

— Ne turime teip skubint, — tare Zeinas da asz turiu pirma dasižinot ar ji man tiks ar ne. Apie jos patoguma, tai gali pats pažint; nes apie jios cnatas ne gali nieko žinot ir man pasakyt.

— Na tai kaip apie tai dažinot!

— Asz turiu jia pats pamatyt tada pasakisiu ar jia ymsiu už paczia ar ne.

— Tai kaip rodos esi didelis žinunas, tare Imanas nusi-juokes:— Galesi eitie su manim drauge pas jos teva. Asz jio praszisziu, idant tau parodytu duktere norint ant trumpos valandeles.

Zeinas tiko ant to, Imanas tuojaus ji nuvede pas vezira. Senis dažinojias apie jio aukszta gimima ir jo mieri, liepe atei-tie duktere ir veida atsidengt. Niekados da jis ne buvo rege-jias teip patogios merginos. Jos patogumas visa pervere nore-damas dažinotie ar ir jios cnatos yra teip puikios kaip pato-gumas, iszsieme zerkoleli, ir kad in ji pažiurejo, rado ezista be jokio juodulio.

Rado tokia, kokios norejo, prasze veziro, idant jam duotu už paczia. Tuojaus nusiunte pas sudžia, idant tas atejas paraszitu sutarima priesz sziuba, ir tuojaus iszkele veseile.

Po veseilei Zeinas paprasze pas save vezira kur puikei prieme ir ne mažas dovanas dovanojo. Nusiunte po tam pui-ke karieta ir Mobereka kuris jia pargabeno pas savo pona su pulku giminiu. Kada visi sveczei iszsiskirste, Moberekas tare in Zeina:— Iszvažuokime isz czia kagreicziause in Kaira. Neužmirszkie ant prisiegos duotos karaliui geniuszu.

— Tai važiuosime atsake Zeinas—turiu prižadėjima isz-

pildyt. Asz tau turiu prisipažint, jog ta prižadėjima labai sunku iszpildyt. Ta mergina savo patogumu, teip mane užeme, jog turiu akvata gabentis in Balsora ir turetie sau už paczia.

— Del Dievo! pone! paszauke Moberekas, kiba nori pražut. Susivaldyk ir laikykis kaip galedamas norint yra labai sunku nes duota žodi geniuszu karaliui dalaiky.

— Asz susivaldysiu nes turi jia nog mano akiu slept ta meilinga sutverima ba asz nedalaikysiu.

Moberekas parenge viska ant keliones ir ne trukus sugrižo in Kaira, isz kur leidosi ant salos pas geniusza karaliu. Kada stojo ant vietos paklause mergina Mobereko kuri da Zeino ne mate nog veseilios.— Kur mes dabar esame? Kada nukeliausime in karalistia mano vyro?

— Poni!— atsake Moberekas, laikas idant tau aprėiksz tau visa slapytbe. Zeinas tiktai del-to tave eme už paczia idant tave nog tevo pagriebt. Jis ne del saves tave pasieme tiktai del karaliaus geniuszu, ba jis prasze idant jam cnatu pilna mergina pajieszkotu.

— Tai iszgirdus pradejo graudžei verkt kad net Zeino isz gailestes ka tiktai szirdis ne pliszo.

— Pasigailekite manes,— szauke jiji, ir atsiminkite, jog Dievui sunke rokunda už ta prigavimo atiduosite.

Nes dovanai buvo aszaros ir skundai, pristate jia karaliui geniuszu, kuris prisiziurejas akyvai in ja, tare in Zeina:— Karaliau, džiauginosi isz to. Ta mergina, ka del manes atvedei yra patogi ir apie vyra nieka ne iszmano; o kad žodi duota dalaikiei, tai labai džiauginosi. Dabar grizkie in savo karalyste o nuejas in sklepa rasi ten devinta staba kurio norejei, asz pats liepsiu ten nuneszt mano geniuszams. Zeinas jam padekavojas, sugrižo in Kaira su Mobereku. Ne ilgai tenais užtruko leidosi in tolimesne kelione, o skubino, idant pamatitie devinta staba. Vienok apie patoga mergina negalejo užmirszt ir iszmetinejo savo nedorybe kurios dasileido kalbedamas:—

O asz nedoras paemiau nuog tevo kuris jia mylejo ir atidaviau karaliui geniuszu. O grožybe ne izpasakyt! . . .

Vargintas tokioms mislemis, parkeliavo in Balsora. Gyventojei miesto labai nudžiugo iszvide savo karaliu. Papsakajo motinai keliones atsitikimus kuri labai džiaugesi jog sunus aplaike devinta staba ir tare:

— Na sunau, eiki in požemini pakaju ir regekime dovana karaliaus geniuszu. Jaunas karalius ir jo motina nusidave trepais žemin ir kaip nusidivijo, jog vietoje stabo, paregejo mergina labai patoge. Zeinas tuojaus pažino, jog tai buvo ta pati, karaliui geniuszu dovanojo. Tada tare mergina in Zeina:

— Karaliau divijiesi jog czia mane randi. Tikejeisi rast czia puikesni staba už mane; ne žinau ar laikas nesigaili tu visu žigiu padetu del manes? Apie didesni daigta tikejeisi!

— O ne! mano brangiause! atsake Zeinas,— daugiau žino, jog norejau duota žodi ir prisiega sulaužyt ir tave locnai pasilaikyt. Ar-gi gali ant svieto rasti puikesnis stabas norint isz vienos deimonto? Ar-gi reike didesnio džiaugsmo ant svieto kada tave turiu? . . . Ach! kvietkelia mano! tu daugiau verta ne kaip turtai viso svieto? . . .

Vos jaunas karalius isztare tuos žodžius davesi girdet užimas panaszus in griausma, jog net pakajei drebejo. Motina Zeino susimaisze labai, nes kada pasirode karalius geniuszu, apsimalszino:— poni, tare, asz ne senei apiekavojuosiu tavo sunum ir ji myliu. Asz tiktai norejau ji iszbandavot, ar tas jaunikaitis pilnas karszczio gales susivaldyt? Asz apie tai gana gerai žinau, jog patogi ta mergina labai jiam rupejo ir truputi per tai del manes insiszoko nes asz silpnybe žmogaus pažinau, nes asz už tai ne pikstu. Szitai devintas stabas, kuri jiam prižadejau, yra puikiauses už kitus. Gyvenkie Zeinai laimingai su taje jauna mergina, ji yra tavo pati, ir jago nori idant tau butu teisi, milekie jia o milekie viena. Ne ymkie daugiau pacziu, o asz už jia rencziju.

Tai pabaiges kalbet iszniko o Zeinas pripildintas džiaugsmu, tuojaus ta pacze diena, liepe apszauktie savo mylema karaliene Balsoros. Ta laiminga pora susilauke velibos senatves, o ju patamkai ir dabar rytuose vieszpatauje.

*

*

*

Szeherezada pabaigus tuojaus pradejo pasakot apie mieganti pabudusi.

Apie Mieganti Pabudusi.

Už vieszpatavima Kalifaus Haruno Ali-raszido, gyveno Bagdade labai turtingas kupczius, kuris turejo paczia jau ne jauna.

Turejo sunu vienatini Abu-Hasana pasijutes valdonu apeme visa dideli turta, ka gyvendamas sukuopino per savo apsukruma ir paczeduma.

Sunus turedamas kitokes lankstes ne kaip tevas, kitaip pradejo gyvent ir naudot isz palikimo. O kad tevas jio nedavinejo jam piningu ant reikalu, kiba ant reikalingo daigto, už ka ne siki labai pyko, ba mate kaip kiti jio draugai mete piningais ant visokiu niekniekiu už tai dabar pastanavijo del saves nieka nepavydet. Tokiu budu padalino piningus ant dvieju daliu viena dali paskire ant pirkimo visokiu namu mieste, isz kuriu galetu turetie nauda ir pastanavijo tu ne kliudyt. Kita dali piningu paskire ant czesniu ir tuom norejo atlygintie už praejusi laika ba sedejo po akia tevo kaip pele po szluota. Ir prižadejo tvirtai jago tuos piningus iszleis, tada jokiu ne judins.

Abu-Hasanas tuojaus rado del saves kelis draugus, tu pacziu metu ir stono kaip buvo pats, ir nieko ne mislyjo tiktai apie leidima linksmai dienu. Ir ne gana jog per dienas ir

naktis vieszino juos, nes ir parsigabendavo muzikantus ir mergas. Insigeria, dare kas jiems patiko.

Ir teip užė per dienas ir naktis ant ko Abu-Hasanas išdavinejo daugybe piningu, ir ne ant ilgai tu piningu turejo ba vos užteko ant vienu metu. Kada pražudes piningus

Gyveno Bagdade labai turtingas kupezius (p. 325)

Abu-Hasanas susiprato, jog ne gerai daro, tada pasiliove, ir draugus ne vieszino, o tie nog jio kaip nog pavietres lenkesi.—

ne ant uliczios ne norejo pasitikt. Jago kada katra sulaike, tai iszsikalbinejo jog ne turi laiko ir ejo savo keliu.

Abu-Hasanas nesigailejo praleistu piningu, tiktai sau iszmetinejo, jog tie, kuriuos laike už savo geriausiai prietelius, dabar piktų užsimoka. Smutnas, užsimislijias parejo namon, o inejias in pakaju savo motinos sedo ant kedes ir nuleides nosi snapsojo.

— Kas tau mano suneli? ko teip susirupines? Iszrodai, kaip rodos viska pragaiszinas. Matau jog labai blogai iszrodai nog tu nuolatinu zobovu. Asz tau nieka negalejau sakyt, ba turi prota, o prie taves viskas prigulejo o vela žinojau jog antros dalies turto nepajudinsi ir ta užlaikysi. Pasakyk-gi, kas tau kenke?

Abu-Hasanas pradejo verkt ir tare:

— Mano motin— asz dabar suprantu, kaip tai yra sunku biednam žmogui ir jog ne tau lankavoje, tiktai tavo turtams. Jago žmogus biednas, visi tolinasi o ir geriausi prietelei szalinas. Žinokie motin, jog su savo prieteleis gereme per ciela meta, o szendien esu nog visu apleistu.

— Jie mislije, jog jau nieka ne tekau ir likaus ubagu. Vienok acziu Dievui savo pastanavima nesulaužiau; turesiu da invales, nes turesiu pirma dasektie savo draugus. Eisiu pas kožna ir praszisiu paszelpos idant sudeja po kiek isztrauktu mane isz nelaimes.

— Mano sunau— atsake motina,— asz nog to neginu, nes pasakiau tau jog tai ant tuszczio, ba kad ir nueisi tai nieka nenaudosi. Matau, jog tu nepažinojei gerai tavo prieteliu, dabar juosius pažinsi.

— Asz motinele tikiu tam viskam ka kalbi, nes turiu pats dasižinotie apie tai.

Abu-Hasanas iszejo tuojaus ir lauke toki laika, idant kožna kaip mislijo suras namieje. Perdestinejo jiems, jog randasi didelioje nelaimeje ir prasze pagelbos. Prižadejo

ypacz kožnam atidnotie, kaip tiktai prasigyvens, ne prikiszinedamas jiems, jog per jiuos nubiedno.

Ne vienas isz tu dikaedziu ne prisilenke ant jio praszimu. Da ir tas jin patiko, jog nekurie jiam begediszka pasake, jog jio nepažinsta.

Sugriszta tada pas save turedamas gailesti szirdi suspausta ir paszauke:

— Ach! motin mano, gerai man pasakei, Vietoje prieteliu radau vienus neprietelius del saves. Na, tai jau stojosi, ir nog szios valandos ne noriu jiu ne matyt.

Abu-Hasanas buvo tvirtas savo prižadėjimams, ba kaip pastanavijo tai dalaike. Dave sau žodi, jog pas save ne vieno ne priims isz to miesto. Eme tada antra dali piningu ir prižadejo tiek ymtie, kiek ant maisto reikalinga ir jago kokis svetimžemis atkeliaus isz kito miesto, tada kas diena viena pas save priims duos nakvyne, o ant rytojaus atprovis ir antru kartu ta pati ne priims in savo nama.

Kožna diena pirkto tiek maisto, kiek budavo invales del jio ir vieno pakelevingo, pats pavakare ejo in gala miesto sesdavo ant kampo tilto ir jago paregejo koki svetimžemi, prasze nuoszirdzei pas save be atlaidos, idant pas jin atsilankytu.

Ne buvo tai labai puikus valgei, nes ir neprasti, o labiau-se turejo gera vina. Bovijosi igi pusiaunakti. Turejo buda linksma ir kožna savo pasakoms galejo užbovyt.

Atsisveikindamas ant rytojaus su savo svecziu, kalbejo in ji:— Tegul tave Dievas saugoje nog viso pikto. Kada taves vakar prasziau pas save, pasakiau jog tiktai ant vienos nakties priimu už ka negali ant manes pikt jog jau daugiaus su tavim nesimatisime. Tegul tave Dievas veda.

To laikesi Abu-Hasanas; niekad nedirstelejo ant pakelevingu, kurie jau karta jio nama atlanke, ane žodžio neprakalbejo. Jau ilgas laikas persitrauke, kaip toki gyvenima vede net sztai viena diena priesz nusileidima saules, kada sede

jo ant tilto, užėjo Kalifas Harunas Alraszidas, nes pasiredias teip jog negalima buvo pažint.

Norint tas monarka turejo prie savės gerus uredninkus, nes mego pats viska dažiuret. Del to jis tankei persiredidavo in visokius rubus ir teip slankiojo po miesta ne no vieno ne pažintas. Ta diena pasiredes in kupeziaus rubus isz Masulaus iszvaževes in užmiesti, ejo pekszczias in miesta, turedamas prie savės dikta ir druta nevalninka. O kad Kalifas buvo puikaus pavidalo ir vertas paguodones, per tai Abu-Hasanas suprasdamas jin kupeziu isz Mussulo pakilo no savo vietos; o pasveikindamas jin meilei pabuczevo ranka ir tare:— Pone, veliju tau gero giluko, praszau taves, idant del manes ta loska padarytum o nusiduotum in mano namus, suvalgytum vakariene ir mano name pernakvotum.

O noredamas idant ne atsisakitu jio prasziman papasakojo apie savo pastanavijima, jog kas diena priimineje viena pakelevinga in savo nama.

Kalifas tuom nusidivijo isz Abu-Hasano ir pasiakvatino jin pažintie arcziaus. Nuduodamas tada kupeziu, pasake jog labai džiaugesi isz to atsitikimo ir liepesi save vest.

Abu-Hasanas ne nesitikejo toki puiku svecze ypatoje Kalifo vestis. Parsivedes pas save pasodino ant puikios kedės pirmoje vietoje. Vakariene jau buvo gatava ir tuojaus motina Abu-Hasano pastate ant stalo: kepta gaidi su ketureis visztukais, peneta žasi ir vertu karveliu, ka labai Kalifui patiko.

Abu-Hasanas sedo prieszais savo sveczia abudu gardzei kirto, eme kožnas ka mego nieka nekalbedami ne negerdami pagal buda tos žemes. Kada paliove valge nevalninkas Kalifaus padave jiems vandenio del nuprausimo ranku, o motina atnesze kelis butelius vyno ir stiklus. Abu-Hasana liepe motinai, idant ir nevalninka Kalifa privalgyditu.

Abu-Hasanas pripiles stiklus tare:

— Pone, tu žinai apie tai kaip ir asz, jog ir gaidžiui gardžiau gert su visztukems, norint czia neturime visztukiu, bet vienok gardžei gersime. Asz nežinau, ar ir tu esi tos misles; ba ka asz, tai suprantu, jog žmogus, kuris biauřisi gerimu o nori butie iszmintingu, tai jis tuom ne yra. Su tokeis ne užsidekime, velyt su linksmas, ka stiklyje jieszko ramumo. Ir gere vyna gardžei.

— Džiaugiuosiu ne iszpasakitinai,— tare Abu-Hasanas, jog teip puiku sveczia viesziu savo name; tikrai senei teip buvau linksmas kaip szendien.

Kalifas džiaugesi isz to visko nes nežinojo, kas jis per vienas ir prasze idant jiam papasakotu.

— Pone,— atsake,— mano vardas Abu-Hasanas. Tevo jau ne turiu, buvo kupeziūm, teisybe ne turtingu, nes gyvenima dare kaip priguli. Numirdamas paliko man piningu puseitinai isz ko galetau gyvent pagal savo stona.

Czia papasakojo apie viska nieka neslepdamas, o Kalifas akyvai klause ir ant pabaigos tare: Užtai esi vertas pagiro, jog pametei savo draugus ir užcedijei piningus. Na dabar gerkime! Ir vela abudu iszgere po kelis stiklus. Jau buvo gana velu, kada Kalifas nuduodamas nuilsusiu isz keliones, tare in Abu-Hasana jog noretu atsilset doduodamas:

— Ne noriu idant ir tu vargtumei del manes. Pakol da neatsisveikinsime (ba gal ryto tave lovo paliksiu,) praszau priymtie nog manes szirdinga padekavone, o už ka asz taves neužmirsziu ir kuom norint atliginsiu. Norint esmiu kupeziūm vienok galiu tau kuom norint pagelbet per savo prietelius.

Ant to tare Abu-Hasanas;

— Mano brangus pone, esmiu tvirtu jog man nori kuom norint atligynt, nes asz teisingai pasakiau, jog turiu ta ka man reike, o daugiaus nieko nereikalauju. Be to, vieno daigto noretau. Žinai gerai, jog Bagdadas didelis miestas ir daug randasi maldnamiu, kur buna dvasiszki kuningai, kurie turi melstis paskirtose adynose su žmonimis. Imanas (kuningas)

yra labai senas, nuduoda jog labai pabažnas, o yra paskutinis latras. Tas senis paleistuvis, prisieme prie savęs keturis kitus prie rodos ne tiktai patis paleistuvauje nes rupinasi ir kitais apkalbinedami baisiause; o laikais suveda in nesutikima kaimynus, jog isz to buna dideli vaidai ir tasines. Žodziu kalbant, visur noretu nosi inkiszti. Asz labai jiu nekencziu o tai vis už ta jog ne vaktuoje savo stono ne kningu o rupinasi apie kitus ir no žmoniu plesze.

— Na tai ka,— tare Kalifas,— ar tu nori tam visam gala padaryt?

— Atminei,— atsake Abu-Hasanas,— ir kad mane Dievas padarytu Kalifu norint ant vienos dienos!

— Na tai kas butu?

— Oi butu, butu. Lieptau duot po szimta lazdu in padus del rodininku, del paties Imano keturis szimtus, idant pasitaisytu.

Kalifui tas noras iszrode juokingu; o kad buvo szposinin-ku pastanavijo padaritie juokus:— Tavo norai man patinka, tare Kalifas ba paeina isz szirdies asz mislinu jog Kalifas meilei pavestu tau valdže ant vienos dienos. Norint asz esmiu kupeziu isz svetimos žemes, vienok galiu ant to prisidet.

— Tu mislini asz nesuprantu, jog tu isz manes juokiesi. Jago dažnotu Kalifas, tai vietoje Imano su jio rodininkais, nukorotu mane.

— Asz isz to nesijuokiu: saugok Dieve ypacz isz tokio žmogaus ka mane teip puikei prieme. Asz tau sakau, jog ir Kalifas nusijuoktu isz to. Nes palaukime, kalbejo Kalifas ba jau velu, laikas silsetis.

— Na tai pasiliausim,— tare Abu-Hasanas— nenoriu tave vargint. Na tai da iszgersime, ba ne yra ka palikt, o paskui nusiduosime ant atsilsio. Tiktai ka asz taves praszisiu, idant iszeidamas ne paliktum atidaryta broma. Kalifas prižadejo ta iszpildint.

Tame laike, kada Abu-Hasanas teip kalbejo, Kalifas pripile in abudu stiklus jiam ir sau vyno, nes in jio inpile ant migio laszu isz mažos pleczkutes ir padave Abu-Hasanui, o noredamas pasirodyt, jog savo sveczia labai myli tuojaus iszgere. Vos spejo stikla ant stalo pastatyt, tuojaus pradejo snaust ir trumpam laike kietai užmigo jog jio galva net ant keliu nudribo, isz ko Kalifas juokesi. Nevalninkas stovejo kampe ir lauke savo pono prisakimo.

— Inkie ta žmogu ant pecziu— tare Kalifas:— nes atsiminkie gerai nama ir ant kokijs uliezios idant kaip neszi adgalios tropintum.

Kalifas nusidave paskui nevalninka neszanti Abu-Hasana, nes ne uždare bromo, kaip jio prasze Abu-Hasanas padare tai tieze. Kada pribuvo in paloci, inejo per paszalinės durukes ir liepe nevalninkui eit in jio pakajus, kur visi jio tarnai lauke. Nuredikite ta žmogu— tare in jiuosius— ir padekite jin ant mano lovos; asz jium pasakisiu ka misliju su juom padaryt.

Nuredė Abu-Hasana, apvilko jin in naktinius rubus Kalifo ir pagulde kaip buvo prisakita. Niekas da palocije ne miegojo. Kalifas liepe susirinkt visiems, o kada priesz jin stojo, tare:— Asz noriu idant tie ka visada prie manes randasi kaip asz keliu, rytoi kada tas žmogus kelsis, butu prie jio, ir teip jiam tarnaut, kaip del manes paties. Noriu tai, idant visi klausitumet, ka jiums prisakau. Visko duot ka praszis: nesiprieszint jiam ka jis sakis. Kaip su juom kalbesite, tai vadikite valdytojum viernuju. Žodžiu kalbant; noriu, idant apie mane užmirsztumet, kada prie jio busite. Žiurekite, idant jis to ne suprastu ant jius jog tai szposas.

Visi suprato, jog Kalifas nori ezion kokia klasta padaryt; nieka ne atsake tiktai žemai galvas palenke. O ir pas vezira nusiunte idant tas ateitu, o kada atejo, Kalifas tare in jin tuos žodžius;— Vezirai, tyczia tave liepiaus paszaukt, idant ryto ne nusidivytum, kada ateitum ant rodos, pamatytum ta žmogu,

ka guli ant mano lovos, sedinti ant mano sosto. Prisiartinsi prie jio su ta paczia guodone, kaip del manes paties. Jago lieptu ymtie piningu ant kokio daigto, tai reike duot. norint

— Imkie ta žmogū ant pecziu, tare Kalifas (p. 332)

visa skarbcziu isztuszytu. Neužmirszkie pasakytie ta pati del visu emiru ir visiems, kas palocije randasi, idant jiam garbe atidavinetu kaip del manes paties. Gali jau sau eitie, o storokis viska iszpildint.

Eidamas Kalifas gult, prisake Mezurui idant jin ryto pabudintu priesz atsikelima Abu-Hasano, ba norejo viska matyt pasislepes kokiam kamputyje.

Kalifas pabudias apsirinko vieta, no kurio galejo viska matyt. Visi dvarokai ir nevalninkai inejo ir sustojo eilems prie lovos, ant kurios miegojo Abu-Hasanas ir lauke pabudinimo jio.

Kada jau buvo laikas kelt, vienas isz dvaroku prisiartines dalipstejo nosi Abu-Hasano, tas tuojaus nusicziaudejo ir da uzsimerkes lengvai nusikosejo.

Pasijudines atidare akis ir paregejo daugybe stovincziu apie lova. Akis pastates žiurejo in ta viska. Pakajus buvo labai puikei iszredytas ir kur tiktai ake mete žerejo no aukso ir sidabro. Szale lovos gulejo ant stalelio karuna Kalifo.

Pradejo jiam galva suktis. Žiurejo ant visko kaip sapnuodamas. Akis užmerke ir pradejo in save kalbet. Acziu Dievui esmiu Kalifu: nes ne ant ilgo bus tas džiaugsmas, ba tai sapnas, apie ka vakar mislinau. Norejo da užmigt.

Tame vienas isz nevalninku prisiartines tare in jin.

— Randitojau viernuju, ne miegok, jau laikas keltis ant maldos: jau saulele teka.

Ant tu žodziu, kurie labai nudivijo Abu-Hasana, tare in save:— Tai asz isz tikro esmiu Kalifu. Ne sapnuoju, tai tikrai žinau. Tame vela nevalninkas tare:

— Randitojau viernuju, pasivelyk save budint, ba jau saule teka, laikais melstis ba žinom gerai pone, jog esi pabažnas.

— Na tai dabar,— tare staigai Abu-Hasanas:— tai ne sapnas, ba girdziu kaip in mane kalba. Vela atidare akis o kad jau buvo szviesu, apsižvelges sedo linksmai kaip žmogus kuris pripildintas džiaugsmu, o Kalifas, kuris viska regejo, negalejo atsidžiaugt.

Tada jaunos nevalninkes puole priesz Abu-Hasana ant žemes, o tos ka laike rankose instrumentus, užgrajino ant labo

ryto koncerta; ka jin pripilde dideliu džiaugsmu jog pats nabagas nežinojo kas su juom dedasi. Vela akis užmerke ir galva nuleido, o mislijo:— Kas tai galetu but? Kur asz esmiu ir kas su manim stojosi? Isz kur tie tarnai? Tos patogios moteris tos muzikantkos ka teip puikei grajina? Na Tu Dieve; argi nog manes prota atintum. Atidare vela akis, trina jais ir mato szviesa saules, ka atmusza in langus miegpakajaus, kureme radosi Abu-Hasanas ir visi tarnai.

Tame ineina Mezuras ir žemai pasiklioniojas tare:

— Randitojau viernuju, pasivelyk sau pasakyt, jog szendien labai velai keli ir jau parmiegojei laika rytmetiniu maldu. Jagu ponas esi sveiku, tai butu laikas sestie ant sosto, ba jau rodininkai pradeda rinktis.

Tie žodžei Mezuro patvirtino Abu-Hasana jog ne miegti ir jog tas neyra sapnu. Tiktai tuom maiszesi, jog ne žinojo kaip pradet.

Ant galo dirstelejo Mezurui, in akis ir iszmingingai paklause:— In ka tu kalbi, pasakikie tu man, už ka tu mane baikai?

Isztikro, kitas butu susimaiszes ant to klausimo, nes iszmokintas per Kalifas, tai buvo ant visko pasirenges ir tuojaus atsake:

— Szviesiauses pone, kaip pasirodo, tai isz mus visu sau juokus darai. . . O jagu klausi, kas esi tada asz pasakau jog esi randitojum viernuju monarku ant svieto. Tavo rankose yra gyvastis žmogaus, o katras tavo pone loska ingije, tasai yra laimingiauses ant svieto. Kaip rodos, pone, turejei ne gerai miegotie szia nakti!

Abu-Hasanas dideliu juoku pradejo juoktis, kada tuos žodžius iszgirdo ir net ant paduszkos griuvo, o Kalifas pasislepes ir ne mažai džiaugsmo turejo ir vos balsu ne pradejo juoktis.

Abu-Hasanas prisijuokes in vales, vela atsisedo ir tare in maža skapa:— Ar girdi, pasakikie tu man kuom asz esmiu?

— Szviesiauses pone— atsake,— esi randitojum viernuju ir inpedis didžio pranaszo Mahometo. . .

— Meluoji tu juodas velniuk,— paszauke Abu-Hasanas. Vela liepe prisiartint vienai isz nevalninkiu, ka ne pertoli stovejo:

— Eik—szen, tu mano patogi ir inkask in mano pirszta, o jagu skaudes, tada žinosiu jog ne miegu.

Nevalninke žinodama, jog Kalifas viska mate užsislepes norejo ir jiji koki juoka padaryt. Prisiartino prie lovos ir inkando in pirszta.

Isztrauke tuojaus pirszta ir paszauke:— Del Dievo! juk tai asz ne miegu!. . . Koku stebuklu likaus Kalifu, tai ne žinau. Stebuklingas ir ne apimtas daigtas! Vela atsisukes in ta nevalninke tare: Pasakikie tu man tikrai, ar asz esmiu randitojum viernuju?

— Teip pone, esi tuom, ir mes negalime išsidsyvyt, jog išz mus visu darai sau juoka.

— Meluoji! asz žinau kuom esiu!

Kada perdetojas nevalninku paregejo, jog Abu-Hasanas norejo keltie, padave jiam ranka ir pagelbejo isz lovos iszlipt. Kaip tiktai stojo ant koju, tuojaus visi vienu balsu atidave laba ryta.

— Del Dievo! tikrai stebuklas!— paszauk Abu-Hasana. Vakar buvau Abu-Hasanu, o szendien randitojum viernuju! Asz nieko apie tai ne iszmanau kaip tai stojosi.

Nevalninkai tam paskirti, aprede in puikius rubus, stojo potam in dvi glitas net igi duriu, kurios vede in sale rodu. Mezuras ejo pirma, o Abu-Hasanas paskui jin.

Kada inejo in sale, likos pasodintu ant Kalifo sosto, o emirai dideliu balsu velijo del Abu-Hasano kanogeriausio pasivedimo. Ssdamas apsižvelge ant visu o tarpe kuriu radosi ir vaiskavu aficieriu visokio dinsto. Kalifui pasislepusiam labai tas patiko. Ne ilga trukus prisiartino prie jio didis veziras atidaves žema pasveikinima tare:— Randitojau viernuju, tegul Dievas pila ant taves visokes dovanas sziam gyvenime o po smerties priima in savo roju; tavo-gi nevidonus, tegul intrenke in pekla.

Abu-Hasanas po tam visam po pabudimo ir po žodžiu veziro, pradejo tiket, jog yra Kalifu. Jau nemislyjo kokiū spasabu tas stojosi, pradejo naudot isz savo valdžios. Paklause pirmiause didžio veziro, ar ne turi kokiū naujienu, o tas ant to:— Randytoju viernuju! visi uredninkai, vezirai ir emirai, stovi prieszali ir lauke prisakimu.

Tuojaus liepe visus inleist, o kada inejo visi, atidave žema pasveikinima Abu-Hasanui. Potam sedo visi ant savo vietu pagal viriausybe ir visi tylejo. Didis veziras iszsieme popiera, ant kurios buvo surasziti visi veikalai. O kad ne buvo dideles vertes, Abu-Hasanas trumpai ir iszmingai ant kožno daigto atsake ir iszdejo kaip turi padaryt jog net

pasislepes Kalifas divijosi. Da veziras ne buvo apie viska perstates, Abu-Hasanas paregejas policijos sudže, kuri pažinę isztolo tare in vezira:

— Palauk truputi, asz turiu svarbu dalika pasakitie del sudžios policijos.

Sudže tuojuau paszoko nog savo vietos o Abu-Hasanas tare:— Sudže policijos, eikie kagreicziause in pietine szali miesto: ten randasi meczetas, kur rasi Imana ir jio keturis rodininkus liepkie paymtie juos in rotusza ir tiems keturiems rodininkams po szimta lazdu in padus o pacziam Imanui

keturis szimtus. Po tam liepkie pasoditie adbulus ant asilur ir po ulices apvedžiot ir tegul kožnas szauke tuos žodžius. “Szita kora del tu ka rupinasi kaiminiais ir daro nesutikima terp visu, o teipos—gi jog laiko prie saves kekszes”.

Liepsi iszvaritie isz miesto ir kad jiu kojios daugiaus nepastovetu. Padarikie greitai, ka prisakau ir man apie tai daneszki.

Sudže atidaves garbe iszejo.

Tas prisakimas buvo staigas, o ir Kalifas džiaugesi, jog Abu-Hasanas tuojuaus naudojo isz savo valdžios nukorojime keturiu rodininku ir Imano.

Didis veziras jau buyo pabaiges savo daneszimus ir neilgai trukus sugrižo ir atidaves szlove tare:

— Randitojuau vienuju, viska iszpildžiau kaip prisakei ir sztai rasztas su paraszu keliu ukesu.

Abu-Hasanas perskaite raszta ir paraszas gerai jian žinomu liuditoju o kada pabaige tare linksmai in sudže:— Džiaugiuosiu isz to ir man labai patinki, eikie ir seskie ant savo vietos. O tai gerai kalbejo ne reikes nosies kiszt kur nereike. Daedet ir del manes o tai jog ne daviau del jius piningu kuriuos su kekszems butumet praleide.

Kalifas, kuris in ta viska žiurejo ir džiaugesi isz to. Abu-Hasanas po tam tare in didi veziri:— Eikie pas paskarbi, liepkie idant tau paduotu tukstanti aukso piningu; nueisi in ta szali miesto, kur buvo sudže; atiduosi tuos piningus motinai kokio tai Abu-Hasano, kuri vadina paleistuviu. Jin grei-tai rasi ba kožnas jio nama žino. Eikie ir tuojaus sugrizkie.

Veziras atidaves szlove, nusidave pas paskarbi kuris dave krepszi su piningais. Paeme viena nevalninka ir nunesze motinai Abu-Hasano. Rado jia namieje ir pasake, jog ta dovana del jios atsiunczia Kalifas.

Motere prieme su divu ir ne galejo iszmanyti ka tai už loska, o nežinojo jog tai jios sunus atsiunczia.

Kada didis veziras buvo iszejus, sudže savo dalikus pasakojo, o kada veziras sugrižo, inejo Mezuras ir pasake, jog jau szendien visi reikalai pasibaige. Vela tokiu jau spasabu likos Abu-Hasanas nuvestas in pakajus kur dave auksu iszsiutus pataplus, ir tuojaus pradejo stala tiest del pietu. Kaip tai stojo in valgstube eitie, tuojaus davesi girdet puiki muzike, ka Abu-Hasanui labai patiko ir vis akis trinesi ir in save kalbejo: “Tai ne sapnas, ba matau ir girdžiu. Kas yra, tegul buna, atsiduodu ant valios Dievo. Matau jog esmiu randitojum viernuju, ba visi galvas lenke net igi žemei priesz mane.

Ant galo, buvo tvirtu, jog yra Kalifu.

Sale, kurioje radosi, auksu visa žerejo. Kvapsnis valgiu ne iszpasakytas. Septinios patogios mergos puikei paredytos apie stala szvaistesi. Dvi stovejo prie jio ir su szvaistinems vedino Abu-Hasana. Žvalgosi jis in szalis o žiuredamas ant mergu ryjo seile. Tikrasis Kalifas jio no akies ne nuleido,

kada buvo pasislepes už zoslanku. Kada jau pradejo valgyt, pasisodino apie save tais mergas ir ne tiek valge kiek in jaises žiurejo. Mergos nedriso valgyt, tai jis kožna ragino ir valgi padavinejo. Klause po tuom, kaip kožnos vardas, tos pasake. O jiu vardai buvo toki: Baltkakle, Gražlupe, Saulute, Menu-te, Gražiuke, Smagiuke, o ir tos paklause, ka jin vedina (ba tiktai vienai liepe), ta pasake, jog jios vardas Salduke.

Kada pavolge, atnesze romiklei vandeni; tuojaus mer-gos paszoko eme vandeni ir viena laike bluda, kita mazgojo rankas, treczia muilino ir teip kožna buvo užymta prie Abu-

Hasano. Potam nuvede in tam tikra pakaju, kur stovejo ant stalo visoki gerimai. Paszalije grajino puiki muzike; ant stalo auksiniuose bluduose stovejo visoki vaisei. Atsisedo Abu-Hasanas ir vela, vienos vedino o kitoms liepe sestie prie stalo. Gere jis, gere ir mergos, o kada kakta gerai inkaito, pradejo per daug gretintis. Gere už kožnos sveikata, o kada jau per drasei prie mergu pradejo glamonetis, viena isz jiu paszoko, prie kurios labiause kibo, pripile kupka vino ir už gere ant jio, o potam pripile ir Abu-Hasanui, nes iszvarvino ir mieg-lasziau, meilei prisiartino prie jio ir tare:—Randytojau

viernuju, jago turiu pas tave loska primkie nog manes szita vyna, o tada bus gardžiau miegot. Laike, kada tu gersi, asz tau padainuosiu.

Abu-Hasanas pradejo gert, o mergina pradejo dainuot meilinga dainele. jog tas negalejo isz kraszczio nusedet. Iszgere ir jau ne girdejo pabaigos daineles, ba tuojaus galva nusvyro ir butu kubka iszmetes, kad ne butu viena isz mergu pagriebus. Kalifas ne iszpasakitinai dziaugesi isz tos klastos ir tuojaus iszejo isz savo kavones. Liepe pirmiause nuredyt Abu-Hasana isz Kalifaus rubu ir in jio loonus apvilkt. Liepe paszauktie ta pati nevalninka ka jin atnesze ir tare:— Imkie ta žmogu, nuneszkie in jio nama, paguldikie ant lovos pamaži ir duriu ne uždares pareikie adgal.

Nevalninkes eme ant pecziu Abu-Hasana, nunesze in jio nama, pagulde in lova ir sugrižo. Kalifas pats in save kalbejo:— Norejo butie Kalifu 24 adinas del nukorojimo Imano ir jio draugu, o kad teip padare tai gales dziaugtis.

Abu-Hasanas paguldintas per nevalninka ant sofkos, miegojo igi rytui. Kada akis atidare savo name, paszauke:—

Mergos! kur jius dingote!?! kur ministerei ir nevalninkai? Eikite czion pas mane! . .

Abu-Hasanas nuolatos szauke ir tai ciela gerkle. Iszgir-
dus tai motina savo pakajuje budama, adbegus paklause:

— Kas tau mano suneli, kas tau pasidare?

— Ant tu zodziu pakele galva Abu-Hasanas. paziurejo susiraukes ir tare:— Mano moteriszke, ka toki vadini savo sunum?

— Tave— atsake motina:— ar-gi tu ne esi Abu-Hasanu, o mano sunum? Butu dideli dyvai idant motinos turetai iszsizadet?

— Ar asz esiu tavo sunum tu ragana tai melas asz ne esmiu Abu-Hasanu, kaip kalbi, tiktai randytojum viernuju.

— Tylek! mano sunau, turek prota. Kad kas iszgirstu palaikytu tave uz be proti!

— Tu pati kyba pasiutai. asz tokiu ne esmiu kaip sau

mislyji. Asz tau da karta sakau, jog esmiu randitojum vienuju ir valditojum ant žemes.

— Ach sunau mano! ar-gi tai galima girdet isz tavo lupu tokius nepriderenczius žodžius kurie aiszkei parodo, jog prota turi sumaiszita? Kiba tave pikta dvase apipainiojo, jog dristi tokius daigtus pliovot? Tegul tave Dievas užlaiko savo mielaszirdisteje ir apgina nog velnio žabangu! Tu esi mano sunum Abu-Hasanu, o asz esmiu tavo motina.

Ilgai motina jin privadžiojo, noredama iszmuszt isz galvos ta klaida. dadave:— Jug matai, jog ta grincze ir tie daigtai yra tavo locni, jog ne esi palocije ir niekad mudu nesiskirsiva nog tavo užgimimo! Pamislyk gerai ka asz kalbu, o ne imkie sau in galva nereikalingus daigtus, kuriu ne gali dastot da karta paantrinu: pamislyk gerai apie save mano vaikeli.

Abu-Hasanas klause to perdestinejimo motinos, o nuleides akis ir ant rankos pasiremias, kaip žmogus, kada pradeda atsibust. tare ant galo in motina:— Rodos kalbi teisybe gal but, jog esmiu Abu-Hasanu, ir tu esi mano motina ir jog esmiu savo locnam name su tavim. Ir vela tare:— Asz esmiu Abu-Hasanu, teisybe, ir negaliu paymtie isz kur tas pasiutimas atvyko in mano galva?

Motina suprasdama isz duszios, jog jios sunus iszsiblaive isz tos klaidos, ka mislyjo jog turejo sapnuot ir jau norejo juoktis ir klaust apie priezaste, szitai vienu kartu paszoko jis ir asztrei dirstelejas in jia paszauke:— Ne, gana, tu pati ne žinai ka kalbi. Asz paantrinu tau, jog ne esmiu tavo sunum ne tu mano motina: pati kaip matau pasiutai ir mane nori apdumt. Asz tau pasakiau, jog esmiu randytojum vienuju ir to isz mano galvos ne iszmuszi.

Del Dievo, sunau! atsiduokie Dievui, o ne kalbokie to, idant in kokia nelaimė ne inpultum; kalbekime velyt apie ka kita ir paklausikie kas vakar atsitiko musu Imanui, ir jio rodininkams. Sudže policijos liepe visus suimtie ir dave visu akise su lazdoms ir po tuom szaukikas apgarsino, jog tie ka

kitais rupinasi ir daro nesutikima tarp kaiminų, bus teip nukoroti. Po tam judino adbulus po ulices ir ant galo isz miesto iszgujo.

Motina Abu-Hasano ne mislyjo, jog tai per juos sunu buvo tai prisakita, ir kada tas apie tai iszgirdo, da labiaus indukes paszauke:— Tai matai jog ne esmiu tavo sunum, ne Abu-Hasanu, tiktai tikrai randitojum viernuju; asz zinau apie tai ka tu pasakojei. Žinokie del to jog asz liepiau nukorotie tuos paleistuvius. Asz esmiu tikrai randitojum viernuju, kalbu tau ta, ir žiurekie, idant man ne dristum apie ta kalbet, jog tai sapnas. Asz ne miegu. Ir kada ta prisakima davinejau, tai ne miegojau, teip kaip dabar su tavim kalbu. Džiaugiuosiu, jog tu pati ta teisybe padrutini, jog sudže policijos iszpilde mano prisakima. Tiktai noreczia žinot, kas mane in czia atnesze? Dabar matau, jog viskas teisybe ir tu boba tikek ka asz tau sakau.

— Motina negalejo paymt del ko jios sunus teip tvirtina, jog jis yra randitojum viernuju ir tikrai mislijo, jog protas sumaiszitas, ir už valandos tare:

— Mano sunau, niekas del manes ne pasilieka, kaip tiktai melst Dievo idant parodytu savo mielaszirdyste ant taves. Pasiliauk, meldžiu taves, ne kalbokie tu žodžiu nepriдеренциu o kalbokie su manim svietiszikai. Ka pasakitu apie tave, jago iszgirstu teip kalbant! O žinokie ta, jog ir sienos turi ausis!

Norint motina perdestinejo gerai ir gražei, vienok neapsimalszino Abu-Hasanas, nes da labiaus inirszo.

— Boba! suszuko ant jios,— jau asz tave persergejau idant tyletai: jago ne pasiliausi, tai duosiu tiek, ka paminesi ant cielo gyvenimo. Esmiu Kalifu, randytojum viernuju, o tu privalai tam viskam tiket ka tau kalbu.

Tada gera senuke, matidama, jog sunus pradeda suvis isz proto eit, pradejo verkt ir dejuot, ba labai sopejo szirdi matidama sunu tokiam padejime.

Abu-Hasanas nežiuredamas ant aszaru motinos teip, inszirdo, jog be jokios paguodones del savo gymdytojos, metesi prie jos su lazda ir paszauke. Prakeikta boba! . . . pasakik tu man tuojaus, kuom asz esmiu?

— Esi mano sunus, atsake motina žiuredama meilei jiam in akis: ne misliju, idant tu noretai ranka pakelt ant tos kuri tave ant svieto iszdave. Ne moku meluot ir tau sakau jog esi mano sunum Abu-Hasanu, ir jog labai klaidžio, i prisivindamas sau valdže Kalifo, kuris savo geradejinga ranka atidaro del mus vargszu ir apteike dovanomis. Žinokie jog didis veziras pats atejo vakar pas mane ir duodamas in mano rankas krepsziuka su tukstancziu auksiniu piningu tare:

— Melskis už randitoju viernuju, kuris del taves ta dovana atsiunczia. Tai dabar matai..

Iszgirdes tuos žodžius Abu-Hasanas suvis apjako. Vela buvo tvirtu, jog yra Kalifu; ba žinoma, jog jis pats vezirui prisake, idant tuos piningus nunesztu motinai ir paszauke:

— Na ka dabar ragana? Ar ir dabar pasakisi jog ne teisybe, ir gal ne asz atsiunczriu tau piningus per didi vezira? Tu vietoje tam viskam tiket, jieszka! spasabu mane vest in padukima, per tavo ta grunczia, jog asz esmiu tavo sunum, tai žinok, jog tau teip sausei ne praeis. Tai pasakes paimtas apjakimu, ant to driso, jog biedna motina pradejo lazda muszt.

Varginga motina nesitikejo to, idant jos sunus to dasileistu, pradejo isz kanczios rekt pagelbos, nes jis ne paliove muszt, pakolei ne adbego kaiminai, o jis muszdamas szauke:— O ka, ar asz ne esmiu randitojum viernuju. O motina nuolatos kalbejo:— Tu esi mano sunum.

Karsztis Abu-Hasano pradejo truputi apsimalszinet, szitai kaiminai inejo in jio nama. Tas, ka pirmiause inpuole, isztraukes lazda isz jio ranku paszauke:— Del Dievo! ka tai tu Abu-Hasanai dirbi!.. Ar isz proto iszejei tu nelaimingas? Ar-gi tai girdeta ant svieto, idant ant motinos ranka kelt? Ar-gi jau sarmatos ne tekai?

Abu-Hasanas pilnas piktumo, žiurejo ant kalbanczio ir nieko ne atsake; o teipos-gi ir in visus kitus kaiminus ir už valandeles paklause:— Ar mane dristate jius vadint Abu-Hasanu; mane, randitoju viernuju?

Ta kalba sumaisze truputi kaiminus. Vienok vienas insi-drasines tare:— Tai tu savo gimditojos ne pripažinai už motina, ta, su kuriai gyvenai.

— Visi esate be proceis— tare Abu-Hasanas,— jago ne iszpažinote manes už randitoju viernuju, tai visi mano gali-be datirsite ir po tam nesigailekite.

Kada iszgirdo kaiminai teip kalbanti, visi palaikė jin už be proti. O kad ne užklyptu ant jiu teip kaip ant motinos, priszoko prie jio ir norint smarkei ginesi, vienok suriszo druzei, o kad ne paliktie prie motinos, nubego du in nama paiks-zu, ir kada dažiuretojui apie tai papasakojo, tas paemes su savim tam tikra skaitli žmoniu, su gerais botagais ir nusidave in nama Abu-Hasano. Kada jis pamate ateinanti pulka, pradejo taisytis isz viso pajego nes kada dažiuretojus pora botagu užteike per nugara teip tuojaus apsimalszino. Dažiurejus liepe savo žmonem paimtie in tarpa saves ir teip nebaga nugabeno in paikszu nama. Laike, kada jin vede uliczia aplinkui, visaip szauke ir koliojo, o jis mislyjo:— Ne yra jokios galybes priesz galybe. Viso galingo Dievo. Norint jaučiuosi sveiku ant proto, turiu kenst no visu ta nužemini-ma del meiles Tavo Dieve! . . .

Kada atvede in nama paikszu tuojaus dažiuretojus liepe duot pendesdeszimts plegu per pcczius, ir teip kožna diena per tris nedeles panaujino plegas: o kožna karta jiam kalbejo:— Sugriszk in prota ir pasakik ar da esi randitojum viernuju?

— Asz ne reikalauju tavo rodos atsake Abu-Hasanas in dažiuretoju; ne esmiu asz pasiuteliu! o jago nori kad asz tuom butau, tai kiba tu man inkalbesi ir savo apsiejimu su manim inverszi. Esi nedoras žmogus, be szirdies.

Tuom laik motina kožna diena atlankineju sunu ir nega-

lejo susilaikytie no verksmo matidama kas dien savo sunu menkesniu ir vargingesniu. Visa užpakali turejo sumusztu jog negalejo sedet ne gulet isz sopejimo. Kailis kelis kartus persimaine per ta laika. Motina kelis kartus jiam norejo inkalbet, jog jis yra sunus, ir ne yra jokiu Kalifu, nes kožna karta ant jios pakildavo ka turejo pasiliaut ir apsiliejus aszaromis eit namon.

Liepe duot penkideszimts plegu per peczius. (p. 346)

Kada keles nedeles perbuvo kalejime, pradejo jiam isz galvos Kalifista iszeitie ir pats sau kalbejo:— jago asz butau Kalifu ir randitojum viernuju, tai kas mane po kvarabu butu vela atnesze namon ir in mano rubus apvilke? Kur dingto didis veziras, emirai ir kiti, kurie priesz manes klupszevo? Jago tikrai butau Kalifu ar rastausi szitam pasiuteliu name. Viskas tai turejo butie sapnu. Tiktai to ne suprantu, jog liepiau pats nukorotie nedora Imana ir jio rodininkus, o teipos—gi nunesztie motinai tukstanti szmotu aukso ir tie prisakimai likos iszpildinti. To visko mano protas nepaima.

Yra daigtai ant svieto, kuriu žmogus negali suprast. Viskas tai paeina nog didžio pranaszo? Reike atsiduotie ant valios Dievo, kuris apie viska žino gerai ka daro.

Abu-Hasanas da buvo užimtas toms mislemis, kad szitai užejo motina jio, kuri paregejus nuliudina sunaus, da labiaus pradejo verkt ne kaip kitados ir su aszaroms pasveikino sunu o ir sumus kitaip su motina apsiejo. Motina tai iszvydus tare: — Na kaip suneli del taves, einasi? ar jau nog taves pikta dvase atstojo?

Abu-Hasanas pradejo su aszaroms perpraszinet už nedora apsiejima, jog pakele ranka ant jios taridamas: — Meldžiu taves ir kaiminus, idant atleistunet mano pabludimus kuriu dasileidau. Matau ir suprantu, jog tai viskas buvo sapnu, norint panasziu in teisybe kad ir kitam butu teip sapnavesi, tai butu in didesni pasiutima in puoles. Ir dabar kaip su tavim, motin kalbu, tai mano galvoje maiszosi. Kas buvo tai buvo, jau dabar pripažinau jog sapnas ir užkerejimas. Tikiu, jog ne buvau Kalifu, tiktai esmiu Abu-Hasanu, tavo sunum, o tu mano motina, kurios mylet niekad ne paliausiu.

Motina apie tai išzgirdus apsiliejo džiaugsmo aszaromis ir tare:— Mano sumau, ne žinai kaip mano szirdis džiaugesi, jog tau Dievas sugražino prota; rodos tave ant svieto pagimdžiau! Turiu tau apie viena daigta pasakit o apie ka tu netemijei. Tas svetimžemis, kuri paskutiniu kartu pas save vieszije, tas kada iszejo, paliko atidaritas duris ir to ne padare norint tu jio praszei: asz kaip misliju, tai turejo velnes ineitie ir prie taves prikibt.

— Už tai dabar padekavokie Dievui, jog tave nog jio atliuosavo ir praszikie idant nog jio žabangu gintu.

— Na tai matai motin, kas su manim pasidare ir tikrai turejau toki sapna jog viska galvoje sumaisze. Asz aiszkei ta kupeziu persergejau idant duris uždaritu, o tu pati sakai jog to ne padare. Dabar asz esmiu tvirtas, jog velnes per tais duris inejo ir mane apipainiojo. Tas kupezius kaip rodos apie tai ne žinojo jog velnei valkiojesi naktimis ba kad butu žinojias, tai butu ne palikes atidarytas. Meldžiu taves motinele, iszveskie mane isz to kalejimo, ba tas nedoras rakalis mano gyvasti patrumpins, jago da ilgiaus ezion pasiliksiu.

Motina labai džiaugesi, jog jios sunus labai iszmingingai kalba, nubego kagreicziause pas dažiuretoju idant jios sunu paleistu ant liuosybes, o kada pats dažiuretojus su jiuom valandele kalbejo ir apie viska iszkvote, paleido jin ant liuosybes.

Abu-Hasanas sugrižo namon ir niekur per keles dienas ant uliczios ne pasirode, po viena sarmatijosi kaiminu ir pažinstamu— po antram norejo kiek atsigaut, ba iszrode kaip szakalis no prasto valgio, kokiu name paikszu penejo. Nes kada atsigavo, pradejo jiam nubodet vienam sedet namieje, ypacz valgyt vakariene be draugo. Ir pastanavijo velyt sugriszt ant senoviszko gyvenimo,— tai yra eitie vela ant tilto ir laukt pakelevingo. O kad buvo pirmutine diena menesio kurioje tai dienoje visada eidavo Kalifas persiredes pasznipinet po miesta, ba jio buvo tokis papratimas.

Vos Abu-Hasanas atsisedo ant suoloelio gale tilto paregejo Kalifa prisiartinanti rubuose kupeziaus Musulsko ir su tokiu jau nevalninku. Kada Abu-Hasanas jin paregejo, tuojaus pažino, jog tai tas pats, kuris duriu ne uždare; sugrieže dantimis ir tare pats in save:— Dieve, užlaikikie mane savo apiekoje, ba tai tas pats raganis, ka mane apkerejo,— ir tuojaus atkreipe veida in kita szali, idant nežiuretie ant praeigio.

Kalifas eme akvata da padaritie klasta Abu-Hasanui, ba žinojo viska kas dejosi su juom kada pabudo namieje ir jog buvo patalpintas name paikszu, isz to labai linksminos.

O kad buvo teisingas monarka ir jiam labai Abu-Hasanas patiko, o mislyjo, jog ir apie Kalifista užmirszo, norejo jin priimtie pas save. Pažino tuojaus Abu-Hasanas kada tas in jin dirstelejo; o kada atsikreipe, suprato tuojaus jog ant jio sznairuoje ir ne nori su juom kalbet. Kada prisiartino prie jio perkreipe galva ir dirstelejas in akis tare:— Juk tai tu esi mano brolau Abu-Hasanai, ar sveikas ar gyvas! na duokie norint rauka.

— Na asz esmiu tuom,— atsake staigai Abu-Hasanas ne atsigriszdamas in Kalifa, kuri laike už kupeziu isz Mussulau:— ne noriu tavo pasveikinimo, ne rankos ne duosiu. Eikie sau po kvarabu savo keliu.

— Del Dievo!— paszauke Kalifas,— tai tu manes ne pažinsti? Ar jau užmirszai ta vakara, kada pas tave sveti-nausi?

— Ne, asz taves nepažinstu ir nežinau ko tu prie manes kabiniesi. Eikie sau po kvarabu ir ne liskie man in akis.

Ne užpiko Kalifas ant staigos Abu-Hasano. Žinojo jis gerai pastanavijima Abu-Hasano: jog niekados antra karta ne prieme to pakelevingo jago jau pas jin katras buvo nes nudave, jog jis apie tai nieko nežinojo ir vela tare:— Asz netikiu, idant ne turetai pažint; juk da ne teip senei kaip mudu matemesi ir jau užmirszai. Kiba kas tau atsitiko, jog

ne nori manes pažint? Gali suprast, jog ka asz tau prižadejau tai aplaikai.

— Asz jau nieko ne noriu— tare Abu-Hasanas ir tavo prižadejimu ne reikalauju, ba jau per tave ka tik ne pasiutau, Praszau taves gerumu, idant atsikabintai nog manes ir eikie po kvarabu.

— Nes mano broli Abu-Hasanai! asz ne noriu su tavim piktume atsiskirt. O jago su tavim turejau giluki vela pasitikt, tai turi del manes ta loska padaryt ir da karta priymtie in savo nama idant galetau su tavim atsigert.

Abu-Hasanas, kaip jau buvo pasakyta, jog prisieke antru kartu priimtie ta pati kuris jau karta pas jin radosi, per tai tare:— Da tiek turiu ant saves valdzios, jog su tavim nenoriu nieka turet. Ar žinai ta priezodi. “Ne praszitas, buna su lazda iszvarytas”. Tas priezodis tinka prie taves ir traukis pakol esi sveikas! Ar nori idant ta priezodi panaujinczia?

— Gana man klastu pridirbai: ne noriu per tai in nauje papult.

— Mano Abu-Hasanai, teip rodaisi nedoru, jog nog taves to nesitikejau ir praszau taves, ne kalbokie su manim teip staczei ir geriaus mislikie apie mane. Ant galo praszau taves, padarikie del manes ta loska ir papasakok kas tau stojosi? Padarikie ta loska del to, kuris tau viso gero velije, o asz tau kuom norint atliginsiu, jago isz mano kaltes tave koke nelaiame patiko.

Abu-Hasanas ne galejo praszimams Kalifo atsisakit ir liepe jiam szale saves sest o jis pradejo:— Ka daryt, tavo netikumus ir prisikabinimas pergalejo mano kantribe. Isz to visko ka tau pasakisiu, suprasi, jog teisingai ant taves pikstu.

Kalifas sedo prie Abu-Hasano, kuris jiam papasakojo savo atsitikimus, apie ka jau skaititojui žinoma, o apie ka Kalifas gana gerai žinojo. Dadave ir tai jog ir szendien jio galvoje maiszosi ir negali paymtie to visko. Ar tu pamen;

kaip asz taves prasziau idant iszeidamas duris uždarytum? Tu to ne padarei, ypacz ticzia palikai atviras, o velnes isz to naudodamas inslinko ir mano galva sumaisze, ir tai yra ta priezaste jog ant taves esmiu piktas. Per tave didelei prasi-kaltau priesz Dieva, jog ant motinos ranka pakeliau ir ka tik per savo indukima ne uzmusziau; kuom tada buzia buves? Motin—zudziu. Tu esi tam visam kaltas.

Viska tai pasakojo su gailesczia ir rustybe. Kalifas isz tos klastos džiaugesi, jog jiam teip pasiseke pagal jio nora ir negalejo ilgiaus klausitie tos isz szirdies pasakos be nusijuo-kimo pilna gerkle.

Abu—Hasanas mislyjo, jog ta jio pasaka kupeziu sugrau-dins, su piktumu drucei tare:

— Tai tu kaip matau isz mano nelaimes juokiesi? Ar tu mislini kad asz tau meluoju? Ir kaip matau netiki? Ar nori liudintoju. Žiurekie nedorasis ant mano pecziu! tie žen-klai parodis ka nukencziau. Tai pasakes, atidenge krutine ir parode no botago ženklus.

Kalifas negalejo žiuret be susijudinimo, gailestis szirdi spaude ir pats ant saves pyko jog ne reikalingai juokesi ir spausdamas Abu—Hasana isz szirdies tare iszmingingai. Kelkis, praszau taves mano broli, veskie mano pas save noretau su tavim karta pasidžiaugt szi vakara o rytojaus sulaukus busiskas gerai ba ant gero iszeis.

Abu—Hasanas norint užsižadejo po prisiega ne priimtie pas save antru kartu to paties pakelevingo, kuris jau karta buvo vienok Kalifo praszimui negalejo atsisakyt o kuri nuo-latos laike už kupeziu isz Mussulo, tare ant galo:— Ne esmiu tokiu idant taves ne priimtau pas save.— tare Abu—Hasanas, nes jago prisiegsi jog iszeidamas duris uždarisi idant vela biesas in mano smegenis nesugrisztu, kaip tai pirma buvai padares.

Kupezius pristojjo ant visko. Pakilo abudu ir nusidave in miesta. Kalifas da paantrino, jog viska padaris kaip nori.

ir kad apie jio gera pamislis. Abu-Hasanas ant to: Jau tu pasiliauk su tavo velijimais, asz nieko nog taves nereikalauju, tiktai to noriu, idant duris uzdarytum iszeidamas.

— Gerai jau— gerai, ka nori viska padarisiu.

— Na tai gerai, daugiaus nog taves nieko nereikalauju.

Kada atejo in nama Abu-Hasano, tuojaus jio motina uzžibino žvake. Prasze Kalifo idant sestu ant sofkos o pats sedo szale jio. Neilgai trukus atnesze vakariene ir valge gardzei. Kada pavalge, pasirode ant stalo vynas ir tuojaus abudu po kupka iszgere o ne trukus po antra, treczia ir iki deszimts. Kada jau kaktos gerai inkaito, Kalifas jiam užmine apie meile taridamas:— Ar tu broli da niekados nesimilejei merginos?

— O broli mano,— atsake Abu-Hasanas mislidamas, jog jiam yra lygus;— asz niekados apie mergas ir moteriszka nemislijau ka tai žmogu in niekus paverezia ir per tai dideli junga yma ant sprando, asz jago nori žinot, mylejausi geram valgyje o labiause geram vyne ir liksmam susirinkime su prieleis. Asz neiszsižadau stono moteristes, nes tolimu esmiu nog meiles. Kad rastau kur toke mergina, kaip tai ta nela ba nakti sapnavau kaip tu duris buvai palikes adaras ir velnes mane apipainiojo, tada paciuotausi, ba tai puiki mergaite, gerai gere, gražei dainuoje o da gražiau grajina. Asz del tokios atsiduotau su dusze ir kunu ir nieko ant svieto ne troksztai. Nes kur tokios jieszkot? Kiba palociuose randitojaus viernuju, arba pas kitus kur toki skarbai randasi? O jog tokiu negausiu žinau gerai, tada prisiriziu prie vyno, ba tiktai tas žmogu suramina.

Tai pasakes, eme stikla pripile sau ir svecziui o kada isz gere tare Kalifas:— Dyvai, dideli, jog tavo tokis budas, kitas be mergu negaletu rymt? . . .

— Kad asz moteriu labai bijaus, ba jago prie kokios nedoros priliptau, tada velyt gyvent name paikszu.

Kalifas sulauke laiko kuris yra geriausiu, eme vela

pritaise mieglaszu in kupka Abu-Hasano, jog tas to nepatemi-
mijo o kada ant praszimo Abu-Hasanas iszgere tuojaus sede-
damas ant kedes nulenke galva ir užmigo, jog Kalifas ka
norejo galejo su juom daryt. Liepe nevalninkui, kuris buvo
prie jio ymtie Abu-Hasana ir nuneszt in paloci, o iszeidamas
pagal prižadejima ir duris uždare.

Nevalninkas su savo glebiu ejo paskui Kalifa, kur liepe
Abu-Hasana paguldytie ir tai tenais kur jin pirma karta
užmigde nugabeno namon. Mieganti aprede in Kalifiszkus
rubus, kaip pirmiaus buvo apredu; po tam liepe del visu
idant eitu gult. Prisake, idant visi rytmetyje sueitu in ta
pakaju ir lauktu kaip pabus ir kožnas pagal savo privaluna
pildintu kaip del paties Kalifo.

Nusidave po tam ir Kalifas ant atsilsio prisakidamas,
idant ir jin pabudintu anksti idant galetu ir jis viska matitie.

Veziras ant rytojaus pabudino Kalifa ant prisakyto laiko.
O kada aprede, nusidave in sale, kurioje Abu-Hasanas miego-
jo ir lauke prisibudinimo. Pasake trumpai kaip su juom
apsieitie o pats pasislepe už feranku.

Tokiū daliku viskas buvo sutaikinta. Szitai pradejo
Abu-Hasanas krutintis, atsikosejo ir nuspjove in spjaudine.
Tame pacziam laike užgrajino ant instrumentu puiku graju,
teipos-gi mergos užgiedojo.

— Negaliu czion apraszitie kokis buvo dyvas Abu-
Hasanui kad tai iszgirdo. Atidare akis ir labiaus susi-
maisze, kada paregejo patoges mergas, uredninkus ir daugybe
nevalninku, o tuos paczius, kuriuos jau mate o ir sale ta
paczia, kurioje buvo užmigias pirma karta.

Nustojo grajytie idant ka Abu-Hasanas kalbes galetu
Kalifas girdet. Visi tilejo ir stovejo kaip stulpai.

— Ach!— paszauke Abu-Hasanas kasdamas sau pirsz-
ta ir tai teip garsei kalbejo jog Kalifas pasislepes girdejo—
kaip matau, tai vela ta pati sapnuoju ka priesz menesi.

Reikes vela papult in nama paikszu. Dieve maloniauses,

atsiduodu in tavo apveizda! Tas tai, tas prakeiktas vaikata,
kuri vakar priemiau in mano nama, yra priežaste to viso ir
tos mano nelaimes. O tas nevidonas! prižadejo po prisiegai
duris uždaryt, kada iszeis, o tuom laik to nepadare ir velnes

Liepe Abu-Hasana paguldyti. (p. 354)

gavo insprust, kuris vela mano smegenius sumaisze ir tuom
sapnu užleido. O kad tave tu ledoke Dievas pragaisintu ir
dideliu akmeniū prislegtu idant niekados neiszlinstum.

Isztares tuos žodžius, akis užmerke ir gulejo tyka galedamasis su savo mislemis. Nepoilgam vėla atidare akis ir aplinkui apsidaire ir paszauke su dyvu nevos szypsodamasis:—Didis Dieve! atsiduodu po sparnais tavo apiekos! saugok mane nog žabangu velnio.

Po tam uždaridamas akis dadave:— Szitai žinau ka padarisiu miegosiu pakol szetonas ne atstos ir neiszeis kaip inejo, lauksiu igi piet.

Nes nedave jiam užmigt kaip nebagelis norejo. Drut-szirde viena isz mergu prisiartinus sedo ant kraszto lovos su didele paguodone ir tare:— Randitoju viernuju, teiksiesi isz savo malones dovanotie jog dristu in tave kalbetie nevalninke idant ne užmigtum o teiktumeis kelt.

— Traukis szetone!— tare Abu-Hasanas iszgirdes ta meilu žodi ir dirstelejas paklause. Ar tai tu mane vadini randitojum viernuju? Turejei pablust?

— In tave pone kalbu, o ne in ka kita, atsake Drut-szirde, tu esi randitojum viernuju. Isz mus pone iszjuoki: o gal ka toki sapnavai. Teiksiesi pone atidaritie savo akeles o datirsi visa teisybe, tada paregesi savo viernus tarnus ir vezira su emirais o teipo-gi tavo prilankes nevalninkes kurios lauke tavo prisakimu. Neprivalai divitis, jog randiesi szitai salei o ne savo miegstubeje. Vakar pone teip teikeisi užmigt, jog nedrisome taves pabudint idant nuvestie in tavo lova ir kaip privalo paguldyt.

Patogi Drut-szirde, tiek jiam prikalbejo, jog Abu-Hasanui nudave jog tai teisybe, ir ant galo sedo, atidare ir pažino tais visas mergas kures buvo mates. Tada prisiartino pas jin visos drauge o ta Drut-szirde tare vėla:— Randitojau viernuju ir inpedi pranaszo ant žemes, pasivelikie pasakyt da karta, jog jau diena ir didelis laikas keltis!

— Esate kaip priekabos,— atsake Abu-Hasanas trindamas akis:— ak asz ne esmiu randitojum viernuju; esmiu tik-tai Abu-Hasanu, žinau apie tai gana gerai, o jus man tokius niekus kalbate.

— Mes czion nepažinome jokio Abu-Hasano apie kuri del mus pone pasakoji— tare Drutzirde— ir jio pažint ne norime: tave pripažinome už randitoju ir ne kalbokie in mus tai, jog esi juom.

Abu-Hasanas žvalgesi in visas szales, ir rodosi jiam, jog sapnavo matidamasis toje paczioje saleje, kurioje jau pirmiaus buvo, nes jis nuolatos mislyjo jog sapnuoje, kaip ir pirma karta.

— Dieve susimilk ant manes.— paszauke ant kart keldamas rankas ir akis augsztin, kaip žmogus nežinantis kur randasi ir kas su juom dedasi:— atsiduodu cielas in rankas tavo! Ka czion matau ir girdžiu, tai viskas paeina no velnio, kuris inslinko in mano pakaju, apipainiojo mane ir vilioje visokioms pakusoms!

Kalifas, kuris in ta viska žiurejo ir girdejo jin kalbanti teip pradejo juoktis, ka tik neiszsidade.

Abu-Hasanas vela atsigule ir akis uždare, o Drutzirde tuojaus in jin prakalbejo:— Jago ponas musu praszimo ne nori iszklausyt, jog jau diena ir laikas nusiduot ant sales rodu, tada turime sau pasivelyt pagal iszduoto pardedko.

Tai pasakius pagriebe jin už peties ir paszauke kitas mergas, kurios padejo jei isz lovos iszlupt, ir nutese net ant vidurio pakajaus kur ant sofkos pasodino. Emesi po tam visos už ranku ir apsiaube in runda, sukosi dainuodamos, o kitos grajino, o su budeleis teip musze ties jio galva užpakalije jog net apkurtino.

Abu-Hasanas nežinojo kur randasi ir tikrai mislijo jog tai velnei apie jin sukinasi, o ant galo pamislyjo:— Ar-gi tikrai asz butau randitojum viernuju! nes ant galo užpikes norejo ka toki prakalbet, bet balsai instrumentu ir dainu ne dave jiam ne iszsižiot. Dave ženkla su ranka, tuojaus viskas apsimalszino ir mergos prisiartino prie jio o jis tare:— Ne meluokite mano patogios, praszau jus, tare in jaises meilei— ir pasakikite teisybe kuom asz esiu.

— Randitojau viernuju,— atsake Auszrinuke,— nori isz mus paszidyť užduodamas toki užklausima, kaip rodos pats nežinai jog esi randitojum viernuju ir inpedžiu pranaszo ant žemes o kuris rojuje po smert gyvensi didelese linksmybese tarpe pulko mergu.— Jago kitaip misliji, tada ne kitaip turejei apsisapnuot, ba ir ilgai miegojei. Jago nori, tada tau priminsiu viska, ka vakar kalbejei.

Papasakojo jiam, kaip liepe nukorotie Imana ir jio keturis rodininkus, kaip per vezira nusiunte kokei tai motinai Abu-Hasano tukstanti auksiniu pingu, ka veike palocije ir ant galo kaip ant kedes užmigo. Ir užtai szenakt teip sunkei miegojei. Visi ka czion randasi, gali ta pati pasakyt; rengkis ant maldos, ba jau— didelis laikas.

— Gerai, jau gerai— atsake Abu-Hasanas sukdamas galva,— kad butau paikas tai in mane inkalbetumet. Nes asz jums aiszkei pasakau, jog jius esate visos paikos, norint esate patogios, o tai labai jus gaila, jog prie savo patogumo neturite proto. Jago norite žinot, tai asz buvau ir pas save namieje: tiktai tas negerai, jog su savo motina nedorai apsiejau: likaus patalpintu name paikszu, kur mane baisei kankino, ba kožna diena plieke nugara su botagu. Jus ten visas patalpint, ir kaip rodos pateksite in tenais. Geras sapnas— teip jums rodosi!

— Randitojau viernuju,— paszauke Auszrinuke; esame gatavos visos prisiegt, jog ka ta czion pasakojei, tai buvo sapnu. Ne tik niekur neiszejei no vakar, nes miegojei czion ciela nakti igi szito laiko.

Žinodamas jog tai yra klasta, labai užpyko ir nežinojo kaip apie tai mislyť; atsiduses pamislijo: O Dieve! kuom asz tikrai esmiu, ar Abu-Hasanu, ar randitojum viernuju? Dieve! duokie man pažint teisybe.

Po tam atsidenge savo peczius ir krutine su randais nuo plegu ir rodidamas mergoms tare:— Žiurekite nedoros— melages, ar tokius ženkus kas gali aplaikyt per sapna? Asz

gana gerai žinau, jog tai yra teisybe kas man atsitiko. Jago tuos ženklus butau aplaikęs laike sapno, tai butu didelis stebuklas.

Jau nežinojo kas darosi, paszauke pas save vienas isz tarnu Kalifaus kuris stovejo arcziause ir tare:— Eikszen ir inkansk man in ausi, idant dažinotau ar asz miegu ar ne?

Dvarokas paklusnas prisakimui, pagriebe už ausies su dantimis, ir teip drucei suspaude, jog Abu-Hasanas iszdave baisu balsa.

Ant to riksmo ant visu instrumentu užgrajino ir visos mergos ir kiti tarnai pradejo szokinet apie Abu-Hasana, ir tai su tokiu klikimu, jog net Abu-Hasanas apkvaito. Pradejo ir jis dainuot su jeis ir szokinet; negana to, nusimete Kalifiszka ruba nog saves, teipos-gi marszkinius ir kelnes, ir pradejo szokinet tarp mergu kaip padukes, jog jau Kalifas negalejo susilaikyt nog juoko ir garsei juokesi. Paszoko Kalifas nog sedines, iszkiszo galva isz kavones ir su juoku paszauke:

— Abu-Hasanai— mano geras Abu-Hasanai, nustokie! ba asz no juoko gala gausiu!

Iszgirde ta balsa Kalifo visi nutiko. Abu-Hasanas ir sustojo su kitais, atsuko galva in ta szali, isz kur balsa iszgirde ir pažino ypatoje Kalifo, nuduota kupeziu isz Mussulo. Nesusimaisze tuom, ypacz tuojaus suprato ant kart jog ne miegti, ir jog viska, ka datyre, nebuvo sapnu nes teisybe. Linksmybe apiponavojo jio dusze atmine dabar, jog tai klasta Kalifo.

— A-ha!— paszauke be baimes: tai tu pone esi kupczius Mussulskas! Tu kalbi, jog tavo pilvas truks no juoko, o asz per tavo priezaste ka tiktai savo locnos motinos ne užmusziau ir kiek per tave nukentejau name paikszu. Daug labai daug nog taves nukentejau.

— Teisybe kalbi Abu-Hasanai,— atsake Kalifas ne paliaudamas juoktis:— nes kad tave suramint ir atligint visas

skriaudas, kureis nukentei prižadų tau, ir Dieva ymu užliudintoju, jog tau atsimokesiu, kaip pats noresi.

Tai pasakes Kalifas, iszejo in sale rodu. Dave ženkla, idant atnesztu kanopuikiausius rubus ir pasake mergoms, idant Abu-Hasanas apredytu. Kada jau aprede, tare Kalifas spausdamas jin prie savės:— Bukie dabar mano broliu, praszi- kie ka nori,— nieko tau neatsakisiu.

— Randitojau viernuju— atsake,— meldžiu taves su nusižeminimu, idant teiktumeis man pasakyt, koku daliku mane apkerejei? ir ka mislijei? Tas vienas labiaus mane apeina, ne kaip gerybes viso svieto, ba noretau savo prota sutaikyt.

Kalifas užgana— padare jio norams ir pradejo pasakot:

— Žinokie pirmiause, jog tankei megstu persiredyt, o ypacz nakti, idant locnoms akimis pamatyt, kas mieste dedasi ir ar provas iszpildo. Kožna menesi turiu karta miesta atlankitie. Tu mane ta vakara užpraszei pas save ant bankietelio.

Laike mudvieju kalbos tu iszsitarei, jog noretum butie Kalifu norint viena diena idant galetum pabaust Imana ir jio rodininkus. Tas tavo noras buvo del manes ant rankos del padarimo klastos: ir tuojaus atejo man ant mislies užganapa daryt tavo geidimui. Turejau su savim mieglaszus. Asz ne matant tau, inpiliau in tavo kupka ir tu iszgeres užmigai; liepiau savo nevalninkui nuneszt tave in mano paloci o duris palikau neuždaritas. Kaip tu czion apsiejei, to ne pasakosiu ba pats gerai žinai. Kada vakare su mergoms gerei, tai viena isz jiu vela tau pritaise vyna su mieglaszeis, ka tu iszgeres užmigai ir liepiau nevalninkui nunesztie in tavo nama. Nukentejei po teisybei labai daug, nes asz to nesitikejau jog teip su tavim stosis. Dabar sakikie ka nori, o visas tavo skriaudas užmokesiu gausei. Pasakikie drasei, o viska padarysiu.

— Randitojau viernuju, atsake Abu-Hasanas, norint daug nukentejau, nes jau isz mano pometies iszdilo kada

dabar dažinojau, jog tai stojosi iš noro mano pono meilingo. Asz tikiu in tavo prižadėjimus. Asz niekados nebuvo godus ir nieko ne geidžiu kaip tik to, idant galetau tave kasdien matitie ir tau tarnautie.

Tie žodžei labai patiko Kalifui ir tare:

— Labai man tavo praszimas patinka, su akvata ant to tinku, galesi mane matyt kožna laika ir kožnoje vietoje.

Paskire tuojaus vieta palocije ir ne liepe eitie pas paskarbi, jago kada jiam prireiktu piningu, nes tiesog pas jin pati. Ir tuojaus liepe paskarbiui, idant duotu tukstanti auksiniu piningu. Abu-Hasanas gilei pasikloniojo ir iszejo.

Abu-Hasanas parbego namon ir tuojaus apie viska motinai papasakojo. Pasake ir tai, jog tas atsitikimas nebuvo sapnu; jog tikrai buvo Kalifu ir per ciela diena pilde dinsta Kalifo, o ir tuos piningus ne kas kitas, tiktai jis atsiunte motinai per vezira.

Toji žine, apie Abu-Hasana pasklido po visa aplinkine jog ir kitose karalystese apie tai visaip kalbejo.

Abu-Hasanas prisiriszo prie Kalifo suvis. O kad buvo linksmas ir daug mokejo visokiu juokingu pasakeliu, tai Kalifui labai patiko ir negalejo be jio rymt; tankei nuvesdavo pas savo pirmutine pacze Zobeida, kuria visokioms pasakoms linksmino. Zobeida pana jin milejo ir patemijo, jog jis negalejo atsižiuretie in jios viena nevalninke vardu Ulodata, pastanavijo jiji apie tai pasakitie Kalifui.

Viena diena tare:— Randitojau viernuju, tu gal to nepatemijei, jog Abu-Hasanas, kada tik czion ateina, tai jio akis nuolatos atkreiptos in Ulodata. Kaip rodos juodu mylisi. Ar nebutu gerai juodu suženyt.

— Gerai tai tu pacziut primeni, jau asz senai privalau teip padaryt. Asz žinau gana gerai buda Abu-Hasano, jis bile kokioje nesimyli. Bus gerai, tiktai kazin ar jiji nori jio. Juk juodu czia abudu randasi, reike szendien juosius suvest in kruva.

Kada apie tai Abu-Hasanas išgirdo, puole in kojas Kalifui ir Zobeidai dekadodamas už ju loska ir tare: Negaliu turetie kitokio giliuko, kaip gautie isz teip puikiu ranku motere, ant visko tinku.

Tai pasakes žiurejo in apkaituse Ulodata, isz ko galima buvo snprast jog ir jiji ant visko pristoj.

Tuojaus surenge veseile ir per keles dienas traukesi svodba. Zobeida apdovanojo nevalninke apszezei, o Kalifas isz savo szalies ir puikei apdovanojo Abu-Hasana.

Po veseilei, su pulku svezciu ir su muzike nuvede jauna-vedzius in paskirta del jiu paloci ir pasibovije valandele, velyjo laimingo gyvenimo del jaunos poros, visi iszsiskirste.

Abu-Hasanas ir jauna pacziule labai terp saves mylejosi ir dziaugesi isz vienas antro. Kada tiktai laiko turejo, tai Abu-Hasanas sedejo prie Kalifo o jio pati prie Kalifienes. Ulodata turejo toki buda, jog Abu-Hasanui labai pasidaboj, ba buvo tokia kokios norejo linksma, mokejo grajyt dainuot ir t.t; leido per tai dienas linksmai.

Bego diena po diena, prie visokiu zobovu,— gere, valge ir bankietus kele neatsimindami ant ateigos piningai pasibai-ge ir nejuto kaip in skolas inbrido igi ausu, susiprato, nes po laik. Kada apsižiurejo, persigando, nes tai jau nieko negialbejo. Parsidave brangius daigtus idant apmalszint skolininka už gerimus priimtus. Kupezius gaves piningu daugybe už gerimus, labai dziaugesi ir net žemai pasikloniojo, vos su barzda žemes nedasieke, nuejo savo keliu. Atadave visus piningus, sedejo abudu noses muleidia, jog tiek daug piningu nesukakus metui iszleido.

Abu-Hasanas jau nedriso užsimyt Kalifui su praszimais o neturejo drasos nuolatos in akis lyst. Savo nama ir piningus ka gavo po numirimui tevo, atadave viska motinai, kasesi galva ir nežinojo ka daryt.

Ulodata ir nedriso Zobeidos praszyt, ba jau ir teip gana nog jios aplaike. Abu-Hasanas po valandai tilejimo pertrau-

ke:— Matau, jog ir tu rupiniesi kaip asz. Asz nedristu Kalifui lyst in akis, o tu Zobeidai, ba tai butu isz mano szirdies ne gražu datire tiek geradejiscziu nog jiu. Asz apmisljau prigaut Kalifa, idant galetumem koki laika vela gražei gyvent.

— Na kaip apmisljiei?

— Ka? numirsiva abudu!

— Ka,— ka? numirsiva— pertrauke Ulodata, ar tau galvoje persiverte! Numirkie sau jago nori o asz da nenoriu. Jago tu geresnio spasabo neiszradai, tai laikikis del saves, asz in tai nesimaizsau.

— Ne bukie tokia staiga—duokie kalbet. Turekie kantrybe klausime, o dažinosi del ko ir kaip drauge numirsiva. Asz tiktai noriu padaritie klasta!

— Jago teip tai kas kitas jago eina apie iszmislyta smerti, tai tinku. Gali man teisybe pasakyt, o matysi apie mano prilankuma. Ba jago apie tikra smerczia, tada apie ta ne kalbekie.

— Na tai gerai,— atsake Abu-Hasanas;— asz tokia smerte iszmislijau. Asz pirmutinis tyczia numirsiu, o tu mane kaip privalo suviniosi in paklode ir paszarvosi. Kada ta viska padarysi, pradesi verkt ir sau plaukus no galvos ir rubus ant saves draskik, ir teip apsiraudojus nueisi pas Zobeida. Žinoma jiji paklaus apie priežaste tavo verksmo; o kada del jios apie tai pasakisi jog asz numires, gailesis labai ir tuojaus duos ant pakavojimo ne mažai piningu. Kaip tu sugriszi su piningais, tada tu atsigulsi ant mano vietos, o asz nueisiu pas Kalifa su verksmu jog tu numirei, tada ir asz gausiu ne mažai piningu ant pakavojimo taves.

— Na tai gerai, tare Ulodata,— asz nesitikiu idant Kalifas ir Zobeida už tai pyktu, ypacz kada dažinos tures ne mažai juoko. Imkimes—gi greitai prie darbo. Asz viska nuduosiu, gali ant manes atsiduotie, neturesi gedos už mane

negaiszinkime laiko. Gulkie ant lovos o asz pajieszkosiu paklodes.

Abu-Hasanas iszpilde ka jiam Ulodata pasake. Iszitie-se kaip ilgai, davesi susivistyt in paklode ir teip aptaise jog rodos tikras negyvelis. Tai padarius, susitarsze sau plaukus su dideliu verksmu ir riksmu, draskidama ant save szlebes, nubego pas Zobeida.

Da buvo už duriu, tai jau Zobeida suprato ant balso ir tuojaus liepe duris atidaryt. Kada likos inleista puole in kojas Zobeidai ir liedama gailės aszaras tare:— Szviesiause poni tas, kuri man davei už vyra, numire!

Nusigandus Žobeida ta naujiena paszauke:

— Ka! tavo geriauses Abu-Hasanas numire! toks drutas ir linksmas! O Dieve! nesitikejau to iszgirist. Jausli Zobeida ir pradejo verkt. Nevalninkes tai iszgirde ir matidamos savo ponia verkente, pradejo visos garsei žlumbt. Verke kas tik buvo pakajuose gera valanda, o kada kiek apsimalszino tare Zobeida in Ulodata:— Tu turejei butie priezaste jio smerties. Nemokejeji su juom apsieitie, tai paczio; jaunistoi in graba instumei!

Tai iszgirdus Ulodata, da didesne gaileste persieme ir paszauke:— Ach poni! ne teisei ant manes vargingos naszles užmetineji, katra motere galetu butie prižaste smerties savo vyro o dar kuri myli! Szirdi mano plesze kada girdžiu toki užmetinejima. . . Mylejau ciela szirde nes ta nedora smertis iszverže no manes.

Zobeidai pagailo Ulodatos ir tare:— Gal ir piningu ne turi ant pakavojimo, ir tuojaus liepe paskarbei duotie del Ulodatos tukstanti auksiniu piningu ir daug visokiu auksiniu ceikiu ant apredimo kuno.

Ulodata paemus krepsziuka su piningais ir duota ceiki, padekavojo nuoszirdžei, o vos iszejo per duris, tuojaus nusi-szluoste aszaras ir ejo in savo pakajus pasiszokinedama. Kaip paliko Abu—Hasana gulinti, teip ir rado.

— Na kelk— paszauke.— žiurek ka parnesziau, da szendien isz bado nenumirsiva. . .

Paszoko Abu—Hasanas ir džiaugesi abudu rokuodami pinigus ir ceiki.

Ulodata negalejo susilaikitie isz džiaugsmo, jog del jios pasiseke prigautie Zobeida.

— Na asz laimejau, nes pažiuresi kaip tau pasiseks prigaut Kalifa.

— Na jau nesirupink, geriaus nuduosiu ne kaip tu; gulkie tiktai, o pamatysi.

Ulodata atsigule o Abu—Hasanas apviniojo paklode ir pagulde ant tos paczios vietos ant kurios jis pats gulejo. Susi-tarsze plaukus, cibuliu iszsitrine akis ir baubdamas kaip jautis nubego pas Kalifa. Su alkunems stumesi pro sargus o kaip katram ir su kumszczia in krutine stuktelejo ir kada inejo su riksmu in pakaju Kalifo paszauke.

— Randitojau viernuju! mano milimiause Uldota pabaige dienas gyvenimo.

Kalifas paprates matyt nuolatos Abu—Hasana linksma, labai nusimine kada pamate tokiam stone. Pradejo ir jis

verkt o paskui jin vezirai ir kiti rodininkai, o kada kiek apsimalszino, Kalifas tare:

— Ar tiktai ne isz tavo priezasties ta grazi kvietkele suvyto. Vertas butum kartuviu, jago teip butu kaip sakau.

— Randytojau viernuju,— paszauke Abu-Hasanas da su didesniu verksmu. Ar-gi Abu-Hasanas yra tokiu nedoru zmogum, idant dasileistu teip dideles piktybes? Mylejau savo Ulodata isz szirdies ir jokios priezasties nedaviau ant smert, ypacz del tos, ka gavau isz ranku savo Randitojaus. . .

Kalifas intikejo tai pasakai ir tuojaus liepe paskarbiui idant duotu Abu-Hasanui ant pakavojimo paczios krepsziuka su tukstancziu auksiniu pinigu. Abu-Hasanas puole in kojas Kalifui dekavodamas uz dovana. Vos per duris iszejo, aszaros nususzluostes dume namon kaip katinas o kada in pakaji inbego, rado paczia sedinczia, ba jei nubodo gulet ir paklause:— Ar pasiseke tau Kalifa prigaut?

— Ziurek— ir pabarszkino su krepsziuku,— dave paikas senis ir tegul dabar abudu lauke mudvieju smerties.

Vienok Abu-Hasanas permate jog tas dvilinkas prigavimas tuojaus iszsiduos ir gali kas pikto atsitikt tuojaus taresi abudu su Ulodata, jog abudu taisis viska kaip galedami.

Norint Kalifas da daug turejo visokiu provu ant pabai-gimo, nes perpraszes visus atidejo roda ant rytojaus o rengesi eitie pas Zobeida.

Iszeidamas Kalifas tare in vezira savo geriause prieszalini rodininka:— Eisiva drauge pas Zobeida, idant drauge gailaut tu dvieju mylemu asabu.

Nueje abudu in pakajus Zobeidos. Kada Kalifas buvo prie duriu ir dirstelejo per stiklines dures, paregejo Zobeida sedinczia ant sofkos, labai nuliuduse ir verkenczia.

— Poni,— tare ineidamas in pakaju,— zinau ko esi nuliudus, teisinga yra tavo galestis. Visi esame smertelnais ir turime atiduotie ta gyvaste Dievui, kure mums dave ir tai koznam laike kada tiktai pas save paszauks. Ulodata, tavo

geriause nevalninke numire ir ne yra dyvai, jog po jios numirimui lieji aszaras. Vienok norint verktum diena ir nakti, tai jios neatgaivintum nesirupink uždaug, ba sveikatai tavo vodis, o sveikata yra didžiausia laime ant žemes.

Norint Kalifas isz duszios jia ramino, vienok nusidivijo labai jog kalba apie smerti Ulodatos!... Žiurejo in Kalifa ir mislyjo, jog jis nesuprato gerai apie smerti Abu-Hasano, už valandele tare:— Randitojau viernuju, asz nesuprantu ka tu pasakoji, Ulodata nepersenei buvo pas mane ir yra sveika kaip žuvis. O jago mane matai susirupinuse, tai ne kitoke priežastis kaip tiktai smertis Abu-Hasano, tavo mylamo, kuris tau labai prie szirdies prilipo o kuris mus bovijo savo pasakelems, ir vietoje gailėtis jio, tai tu gailiesi smerties mano nevalninkes!

Kalifas pradejo isz jios pasakos juoktis jog teip pasakoje ir tare in vezira:— Vezire, ka tu apie tai misliji? Ar-gi mano paczei nesimaiszo galvoje? Ar-gi tu negirdejei apie viska ka Abu-Hasanas pasakojo?

— Poni,— tare Kalifas,— ne verkie ant tuszczio, ba Abu-Hasanas yra sveikas. Verkie savo nevalninkes, kuri paliko Abu-Hasana naszliu, o kuris ka tik buvo pas mane, visas susirupines ir apsiverkes, jog net mane visa sugraudino! Liepiu duot tukstanti auksiniu pingu ir auksinio ceikio keliolika mastu, idant turetu kuom paredyt. Szitai veziras mate viska ir ta pati gali paantrint.

— Randitojau viernuju,— tare pati,— turejei negerai nakti miegot kad tokius daigtus man pasakoji ir isz manes juokiesi. Ka asz pasakiau, tai yra teisybe, szitai mano nevalninkes gali apie tai pasakyt.

— Nesiginczyk mano brangi, ba jau asz kantrybes ne tekau; asz tau aiszkei sakau, jog tu prasigirdai!... Tavo mylema Ulodata numire, o ne Abu-Hasanas, kuris acziu Dievui gyvas ir suvis sveikas?

Perpykus Zobeida ant tokios kalbos Kalifo tare:— Tegul tave Dievas sergsti nog viso pikto ir laiko konoilgiause, nes kaip matau tai pliovoji kaip be proto. Asz sakau teisingai, jog Abu-Hasanas numire, o Ulodata likos naszle ir gyva teip kaip mane matai. Asz da norejau tuojaus pas tave nusiunstie su tai smutna naujiena, nes tame tu atejei.

— Tikrai su tokiu ginczu moteres neregejau. Asz tau sakau jog Ulodata numire ir del manes to neinkalbesi!

Kalifas baisei užpykes atsisedo ant kedes isztolo no Zobeidos ir atsigržes in vezira tare:— Eikie ir dasižinokie tuojaus katras tikrai isz ju numire ir tuojaus grižkie su žine. Ba norint esu tvirtu, jog Ulodata numire, vienok nenoriu ginczytis ilgiaus apie ta ka yra teisybe.

Veziras tuojaus iszejo, o Kalifas tare in Zobeida:— Pamatisim, katro bus teisybe?

— Asz esmiu tvirta jog manó bus teisybe.— Jog Abu-Hasanas numire, teip, kaip jau sakiau.

— Asz tau sakau, jog neteisybe kalbi,— mano Abu-Hasanas gyvas.

Kada Kalifas su Zobeida ginczijosi ir su piktumu vienas su kitu kalbejo ar tas ar tas numire,— tai Abu-Hasanas mislijo atsisedes prie lango ir ant kožno temijo kaip lauke kas pasisuko. Tame paregejo ateinanti vezira, dasiprato, jog jin atsiuncze. Liepe paczei, idant ta vela nuduotu negyvele ir tuojaus likos paszaravota. Vos spejo ta padaryt, Abu-Hasanas nuduodamas dideli rupesti, sedo gale galvos ir lauke veziro.

Inejo veziras. Pamate sedinti nuliudusi Abu-Hasana ir gulint lavona, pamislyjo, jog jio ponas turi teisybe ir jog tikrai numirus Ulodata. Abu-Hasanas nevos atsikvotejas, pasveikino vezira taridamas:— Ach pone! randi mane dideliam smutke, szitai mano mieliause pabaige dienas gyvenimo!

Vezira tie žodžei sujudino, jog net nog aszaru negalejo iszsilaikyt. Atidenge truputi uždangala no veido o pažiurejas,

greitai uždenge ir tare:— Turime Dievo klausyt ir kada paszauks stotie priesz Jio paveiksla. Ar žinai ka, ne dyvai žmonis kalba jog moteriszkiu ilgas plaukas o trumpas protas. Szendien Zobeida ginczijosi su Kalifu, jog tu numirei ne tavo pati; ir kitokios rodos nebuvo kaip tiktai mane atsiunte, idant dažinotau norint asz jau žinojau apie tai.

— Musu ponas iszgrajis ba turejo laižybas. Tai pasakes, atsisveikines iszejo ir skubino su tai naujjena. Abu-Hasanas ilgai žiurejo in nueinanti, po tam atliuosaves paczia isz drobules tare:— Na, tai jau antra klasta atlikova nes asz

Atidenge truputi no veido o pažiurejas. (p- 368)

mislyju, jog tai ant to nepasibaigs, Zobeida ne intikes pasakai veziro ypacz ugnia spiaudis ant jio kaip rodos tai ir jiji atsiuns. Kada Abu-Hasanas tai kalbejo, Ulodata pasirede in savo szlebes ir atsisedus žiurejo per langa kas czia toliaus nusides.

Tame veziras sugrižo pas Zobeida, inejo linksmai in pakaji, o Kalifas nekantrei paszauke:— Na pasakikie katras isz ju numire, ar pats ar pati?

Randitojau viernuju, Ulodata numirus o Abu-Hasanas gale galvos baisei susirupines aszaras lieje.

Vos pabaige veziras kalbet, Kalifas paszauke:

— Gana, o ka dabar ant to pasakisi? ar da ilgiaus ginczisiejesi?

— Ar tai tu geriaus veziro to nevalninko klausai ne savo paczios. Tas nedoras sutverimas noredamas tau prisilaižyt, tai mane ant nieko vercze! Asz pati su jaje kalbejau ir apie jos vyro smerte girdejau.

— Szviesiause poni,— atsake veziras,— prisiegiu ant savo gyvastes, prie kurios turiu pririszima, jog Ulodata numire o Abu-Hasanas gyvas.

— Meluoja nedoras tarne,— paszauke užpikus Zobeida, ir tuojaus viska tau iszrodisiu.

Tuojaus suplojo rankomis ant nevalninkiu, kurios ne trukus adbeگو.

— Prisiartinkit szen— tare Zobeida in jaises, pasakikite teisybe kas tai buvo per ypata, ka su manim kalbejo priesz atejima randitojaus viernuju?

Visos atsake, jog susirupinus Ulodata, pati mirusio Abu-Hasano.

— O tau ka liepiau?— tare in savo paskarbe.

— Liepei poni duot Ulodatai krepsziuka auksiniu pingu ir auksiniu ceikiu, ir ta viska jiji su savim isznesze.

— Na, ka tu dabar nedoras vezire ant to pasakisi? Ar asz tavo melagistei turiu intiket, ar mano mergoms?

Veziras norint turejo teisybe, vienok nedriso žodžio prakalbet.

Kalifas nežinojo kas czion darosi ir nieka nekalbejo. tiktai juokesi pilva susiemes, ba ir isz to ginczo Zobeidos su veziro negalejo susilaikyt ir už valandeles tare:

— Poni, da taves teip užpykusios niekados ne macziau neturime ko ginczitis, nusiunskie katra isz nevalninkiu, teguž dažino katras isz ju dviejų numire? ba to ginczio mes nepabaigsim.

Tuojaus viena isz savo vierniausiu nevalninkiu nusiunte taridama:— Eikie kagreicziause ir parneszkie del manes gera naujiena, o gausi puike dovana nog manes.

Tuojaus nevalninke iszejo, o Kalifas dziaugesi jog bus jio teisybe. Veziras labai buvo susirupines, jog Zobeida teip buvo ant jio užsirustinus, mislyjo kaip jia apmalszint ir teip norejo, idant Kalifui ir Zobeidai intikt ir pas abudu loska turet. Dziaugesi tuom vela, jog Zobeida iszsiunte savo nevalninke.

Tuom laik perkitres Abu-Hasanas nuolatos vaktavo prie lango, ar kartais ka nepamatis ir tikrai paregejo ateinanczia Zobeidos nevalninke ir dasiprato ko ateina. Paszauke kagreicziause paczia ir tare:

— Žiurekie! adbega Zobeidos nevalninke idant dažinotie teisybe; dabar asz vela turiu numirtie.

O kad viskas buvo gatava Ulodata apviniojo greitai Abu-Hasana in drobule ir paszarvojo, o pati pradejo verkt. Vos spejo, szitai nevalninke czia. . .

— Mano brangiause Ulodata,— tare inejus in nuduota naszle:— Ne ko kito atejau kaip tiktai tave suramint. Daug nesirupink, o ka daryt? kožnam tas ateis.

— Tai-gi! kas galejo to tiketis, jog teip drutas žmogus tures numirt. Gaila taves, nes ka daryt. Ar žinai ka? tas nedoras veziras sako, jog ne Abu-Hasanas, nes tu numirei, ir isz to pasidare didelis piktumas ir ginczas tarp Kalifo o Zobeidos. Tas melagis gaus pipiru, kaip asz pasakisiu, jog ne tu, nes jisai numire.

— O! tu mano brangiause! kad tai butu teip Dievas daves! ka asz dabar veiksiu ir kur pasidesiu likus be vyro! — Ir pradejo garsei verkt.

Pradejo ir nevalninke verkt, o prisiartinus prie nuduoto nebaszninko atidenge paklode idant paregetie veida, o pažiurejus tare:— Ach nabageli Abu-Hasanai!— ir tuojaus užklojo, o Ulodata vos susilaike no juoko isz paikos nevalninkes.

Už valandos, kada da valandele kalbejo, tare ant galo nevalninke.

— Jau asz turiu grisztie adgalios, idant mano pone apmalszint, nes gaus pipiru nog mano ponios tiek, kiek tiktai in jin lips už jio nedora melagista.

Vos nevalninke duris paskui save uždare, tuojaus Ulodata atliuosavo Abu-Hasana ir sedo abudu prie lango laukdami kas ezion toliaus nusides, o mislijo abudu kaip dabar padaris. Nevalninke kai kate inbego in paloci Zobeidos, o inejus pri-troszkus ir papasakojo ka tik mate.

Zobeida klause papasakojimo nevalninkes su džiaugsmu o kada pabaiges paszauke Zobeida. Ar girdejei randytojau viernuju? ar girdejei ir tu nedorasis vezire, kuris drisai man in akis meluot!

Veziras to nesitikejo ir drebejo isz gailesties ir piktumo, jog teisybe užgina o mislydamas, jog nevalninke prikalbinta per Zobeida paszauke:— Tu prakeikta boba! tu meluoji! ba tai negali butie ka tu kalbi. Asz macziau gulinczia paszarvota Ulodata ant vidurio aslos!

— Tu pats meluoji!— paszauke nevalninke, asz pati macziau ir veida nebaszninko ir su jai kalbejau!

— Ne esmiu asz melagium,— atsake veziras:— tu tiktai toke esi, isz liežuvio gyveni!

Zobeida tai girdedama, jog jios vierniause nevalninke teip kolioje isz piktumo pradejo sau plankus pesztis no galvos.

Kalifas klausidamas to visko negalejo suprast kas ezion darosi ir keno teisybe. Ant galo tare:— Ar žinai ka ezion kaip rodos tos tasynes ne pasibaigs, visi turi teisybe: o asz sakau ta, eisime visi ir pažiuresime, o tada viskas pasirodis keno teisybe.

Visi stojo ant koju ir per duris iszejo. Palocis Zobeidos norint stovejo toli nog Abu-Hasano pakajus nes prieszais, jog buvo viskas matyt isz tolo kas szale darosi. Abu-Hasanas paregejas, jog pulkas ateina; Kalifas Zobeida, veziras ir

nevalninkes, dasiprato, jog ne kas kitas, tiktai ginczas juos atvaro. Dirstelejo ir Ulodata per langa, labai nusigando ir paszauke:— Pražuvome!

— Nesibijokie nieko, tare Abu-Hasanas, turime dabar abudu numirtie, o pamatysi jog gerai iszeisiva. Eina visi pamaži ir spesiva pasiszarvot. Kada abudu apsirenge, gule ant žemes ir lauke ateinancziu.

“Randitojau viernuju asz pirma numiriau. (p. 374)

Pribuvo ant galo pulkas. Veziras atidare duris o Kalifas ir Zobeida inejo pirmutinei, paskui ir cielas pulkas. Nusidivijo ne mažai kada paregejo du lavonus gulinczius ir žodžio prakalbet negalejo. Ant galo Zobeida tare in Kalifa: *Del Dievo!* jiedu abudu numire! Tai jiusu pranaszavimas jia in graba instume o teipos-gi gaillestis po vyrui.

— Ne jia gaillestis po vyrui, tiktai vyras gailedamasis jios numire.

Ir vela pradejo Kalifas ginczytis su Zobeida, vienas sako jog Abu-Hasanas paskui o kitas jog Ulodata paskui.

Ant galo Kalifas susirupines ir užpikes prisiartines prie lavonu, sedo ant kedes gale galvu ir tare:— *Dievaži!* duotau

tukstanti auksiniu szmotu, kad del manes kas pasakytu, kataras pirma isz ju numire?

Vos Kalifas tuos zodzius isztare, girdi balsa isz po paklodes, po kuria gulejo Abu-Hasanas. Randitojau viernuju asz pirma numiriau; duokie del manes tuos piningus!" Ir tuojaus pradejo keltis nog zemes su paklode.

Jio pati ir atsistojo ir puole in kojas Zobeidai. Nes Zobeida kliktelejo isz baimes isz ko visi pradejo maiszitis. Kada apie viska dažinojo, jog per balius ir zobovas nieko neteko o ir ne norejo užsimetinet Kalifui su praszimais pastanavijo numirtie pirma po viena o paskui drauge teip kaip juos rado o tai vis del gavimo pingu. Labai buvo linksmi isz to, o Kalifas apie puse adinos juokesi, o ir Zobeidos vos pilvas ne truko. Sugrizo visi pas Kalifa ir per visa nakte bankietavojo.

*

*

*

Szeherezada pabaigus ta historije, norejo paliaut kalbet, o kad da buvo toli igi dienai sultonas prasze idant da viena pasakotu, tuojaus už valandeles pradejo Szeherezada pasakot.

Apie Tris Obuolus.

Jau rodos pasakojau apie Harana Alraszida, nes noretau da kita panasze anai pasakot. Tas monarka prisake savo vezirui idant apie deszimta adina vakare pas jin pributu o kada tas pribuvo tare Kalifas in jin:

— Noretau szenakt eitie in miesta pasznipinet, mažam ka toki dažinosiu. Jago ka toki datirsiu, tada žinosiu ka ryto padaryt.

Didis veziras pribuvo in paloci ant paženklinto laiko, o Kalifas persiredes in kitokius rubus iszejo su veziru paslapta isz palociaus.

Eidami teip visi tris, ba pasieme da viena uredninka, per-

Bego keles ulicziās o kada inejo in viena tamsia uliczia, paregejo prie szviesos menulio seni su žila barzda, dikto ugio, neszanti ant galvos tinkla ant pecziu pundeli szakueziu ir su lazda rankoje.

— Kaip rodos, tai tas senis ne yra turtingas,— prakalbejo Kalifas.— Paklauskime jio.

Tuojaus veziras paszauke:— Senuk! kas tu esi?

— Pone esmiu žuvininku, nes vargingiauses už visus savo draugus. Iszejau tuojaus po piet žuvaut ir igi sziol jokios žuveles nepagavau. O turiu paczia ir mažus vaikus, kurios ne sztant iszmaitynt.

Pagailo Kalifui biedno žmogelio ir tare:

— Ar nori sugrisztie pas upe ir užmestie da karta tinkla?

Žuvininkas su džiaugsmu pristojo ant to ir tuojaus ejo drauge pas upe ir mislyjo: “Tie ponai del manes gerai užmokes, ba ne nores skriaudos”.

Kada atejo pas upe žuvininkas užmete tinkla ir isztrauke didele skrine gerai uždaryta ir labai sunke: Kalifas liepe vezirui duotie žuvininkui szimta cekiniu ir tas žmogelis su džiaugsmu paskubino namon.

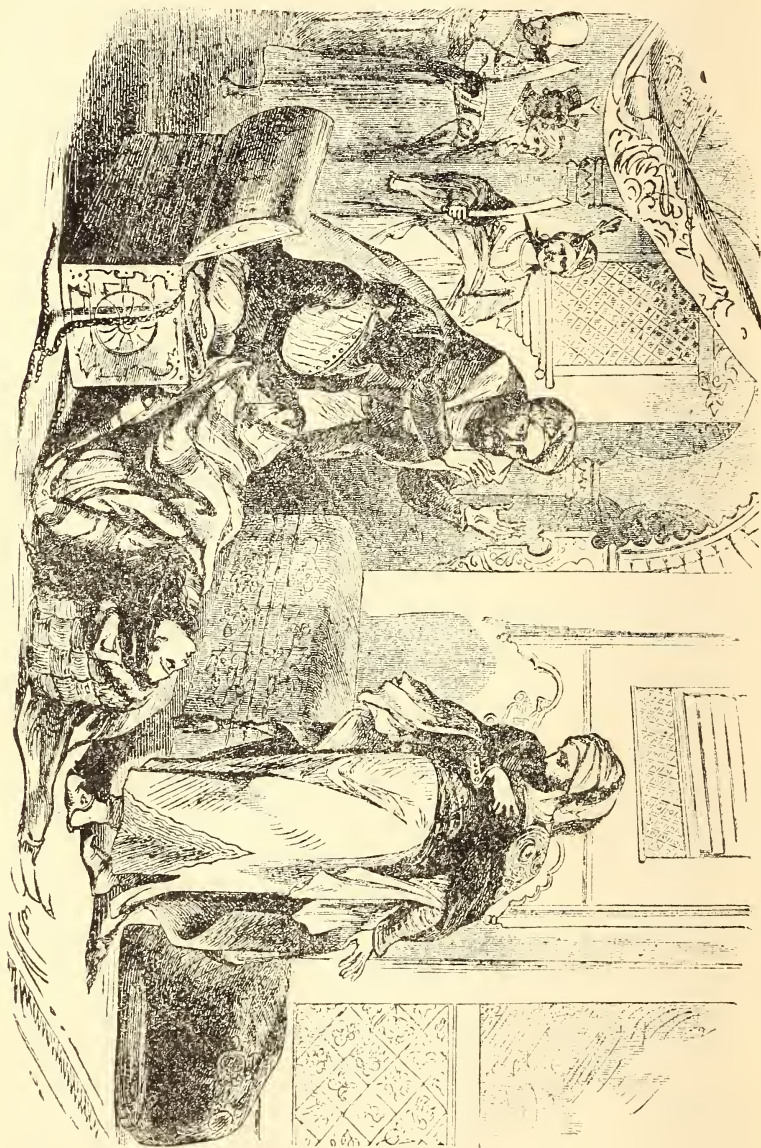
Veziras su antru uredninku nesze skrine in paloci, o mislijo kas jioje galetu butie. Kada skrine atidare, rado jioje dideli gurba szniuru apriszta. Tuojaus atriszo ir ka randa jame? Szitai rado sukapota kuna patogios moteres. Tada Kalifas paszauke didžiu balsu ant veziro:— Ach tu nedoras žmogau! ar tai tu teip prižiurais, paredka mieste? Ar tu nori idant asz ant paskutinio sudo už ta viska iszduotau rokunda? Jago tu neiszrasi žudintojaus tai vietoje jio tave pakarsiu su tavo giminems.

— Randitojau viernuju tare,— veziras,— teiksiesi duotie laika ant iszradimo žudintojaus.

— Duodu tau tris dienas! ne užmirszk.

Veziras labai nusimines nuejo namon ir mislijo:— Na kaip asz galesiu surast tokiam dideliam mieste kaip yra

Szlai rado sukapota kuuu patogios moteres. (p. 375)

Bagdadas o ypacz žudintoju, kuris jau kasžin kur atsidure? Kitas mano vietoje, lieptu koki isz kaltininku isz kalejimo užmuszt, ir pasakytu jog tai tas nes asz nenoriu imtie ant savo sumenes ir velyt numirtie, ne kaip tokiu daliku iszsiki-vinklot no smerties.

Negaiszindamas laiko, prisake uredninkams, idant sni-pinetu kageriause staliczioje, ar neiszras kaltininko. Po visa miesta pasklido snipukai ba labai gailejosi veziro. Jieszkojo po visus užkaborius nes nieko negalejo dažinot; veziras atsi-dave ant valios Dievo ir mate, jog reikes su tuom svietu atsi-sveikint.

Kaip tiktai tris dienos iszsibaige tuojaus siuntinis Kalifa pribuvo su žalnieriis pas vezira ir liepe eitie drauge; o kada sustojo priesz Kalifa tare su aszaromis:— Randitojau viernu-ju ne suradau žudintojaus.

Užsirustines Kalifas, koliojo kaip inmanydamas už jio ne dažiura, ir liepe ne tiktai jin, nes jio visa gimine pakart ant rinkaus.

Laike, kada state kartuves ir gaude jio gimines, apszau-kikai vaiksztinedami uliczioms szauke:— “Kas nori matyt karenti vezira ir jio gimines, kuriu randasi isz viso ketures-deszimts, tai tegul eina ant rinkaus, priesz paloci Kalifaus, o pamatys.”

— Kada jau viskas buvo parengta, sudže ir daugybe žalnieriū, atvede vezira ir keturisdeszimtis giminiu; pastate kožna po kartuvem ir uždejo ant kaklu virves. Žmonis ne galejo žiuretie in ta viska ir kožnas verke, ba ne tiktai vezira mylejo visi, bet ir jio gimines, o tai už dora gyvenima.

Nes Kalifas nesusijudino ir nenorejo atszauktie karta iszduoto viroko. Jau ketino tempt virves, tame kemszasi pato-gus jaunikaitis ir labai puikei pasiredes. Prisiartino prie veziro pabuczevo jiam ranka ir paszauke:— Puikiause vezire viriauses už visus emirus koki tiktai randasi prie Kali-faus, teve visu pavargeliu, ne nupelnei tu idant tave tokia

smerczia korotu atsitrauk isz czia, o pavelikie tegul asz prazu-
 siu už nužudinima moteres ka rado upeje Tigro. Asz esmiu
 žudintojum ir vertas esmiu smerties.

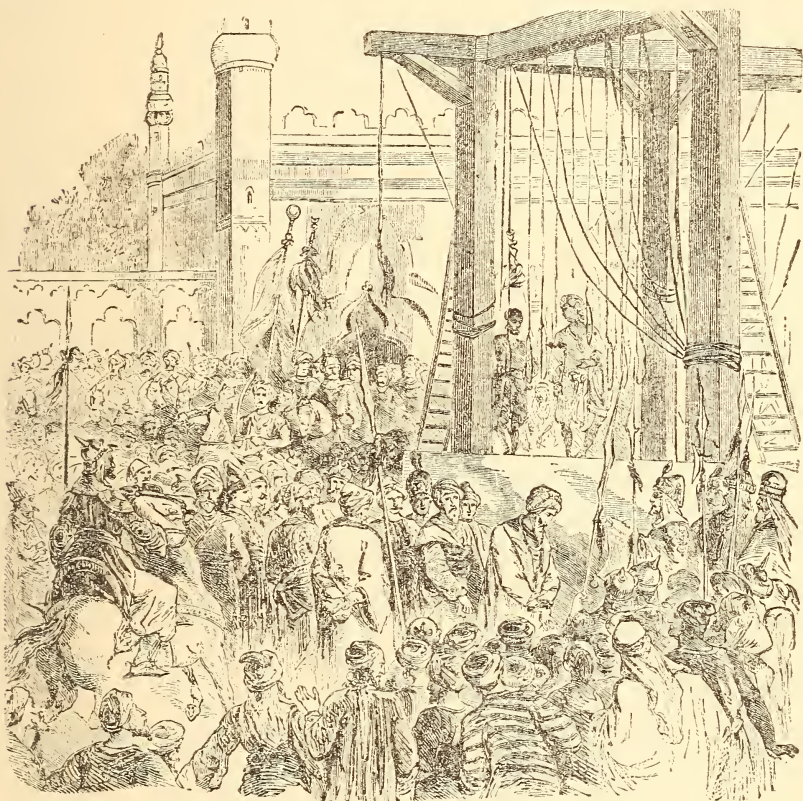

Apszaukikai vaiksztinedami ulieziomis szauke. (p. 277)

Norint veziras tai iszgirdes nusidžiauge, vienok pagailo
 jiam jaunikaiczio, kuris iszrode augszto gimimo o ne ant
 žudintojaus. Kada tas jaunikaitis baige szneket, atplumse

vėla kokis tai senyvas žmogus, o prisiartines per vežiro paszauke:— Pone, ne klausykite to jaunikaicizio ka jis kalba, asz tai o ne kas kitas, užmusziau ta motere: mane tegul koroje.

— Ne tiesa senis kalba— tare jaunikaitis,— asz užmusziau

Prie kartuviu.

— Žmonis, prisipažinstu priesz jus visus, jog ne tas jaunikaitis tiktai asz nužudziau, o kad jiam norisi mirtie, tai nori mane iszvaduoti! Su manim kaip dedavos— esmiu senas, tai jau nusibodo ant svieto gyvent. Pavelykite pone, tare in vežira, asz tave iszvaduosiu— tegul budelei mane pakare ir ne vilkinkitie.

Sudžia negaledamas suimtie kas czion dedasi, liepe seni ir jaunikaiti nuvestie pas Kalifa, o vezira tuom laik laike po sarga. Kada atvede sudžia priesz Kalifa seni ir jaunikaiti atidave pirmiause prigulinczia szlove ir tare:— Randitojau viernuju, atvedžiau czion priesz tavo paveiksla ta seni ir jaunikaiti isz kuriu kožnas tvirtinejo jog yra žudintojum tos moteres ka likos rasta Tigre.

Kalifas—gi paklause kaltininku. Katras isz judvieju nužudete ta motere ir in Tigra inmete?

Jaunikaitis tvirtino jog tai jis, senis jog jis, ne jaunikaitis. Tada Kalifas paszauke in sudže:— Liepkie abudu pakart.

Nes sudže tare:— Szviesiauses pone, jago vienas isz jiu kaltas tai kam kitas turi ne kaltai pražut?

Iszgirdes tai jaunikaitis paszauke:— Prisiegiu ant Dievo ir dangaus, jog ne kas kitas nužude motere tiktai asz sukapoju in szmotus, ir bus jau kelios dienos kaip in Tigra inmečiau. Tegul manes Ponas Dievas ne sudyje paskutineje dienoje už ta, prie ko dabar prisipažinstu. Karkite mane, ba asz esmiu kaltas.

Kalifas nusidivijes ant tos jio prisiegos, intikejo žodžems jaunikaicio ypacz kada senis nieko nekalbejo. Atsikreipes tada in jaunikaiti tare:— Nelaimingas, kas tave atvede ant papildinimo teip baisaus darbo, prie kurio pats prisipažinsti?

— Randytojau viernuju, atsake jaunikaitis,— kad asz papasakotau kas atsitiko tarp manes ir tos jaunos moteres, tai butu pamokinimas del visu.

— Papasakokie del mus ta atsitikima?

Jaunikaitis buvo paklusnas liepinui pradejo pasakot.

Apie motere nuzudinta ir jaunikaiti josios vyra.

Randitojau vienuju teiksiesi žinot jog motere nužudinta per mane buvo mano pati, o dukte to senio kuri ezion matai ir kuris yra mano dede. Turejo jiji szesziolika metu kada dave man už paczia, o desziimts metu su savim gyvenome. Turejau isz jos tris sunus kurie da gyvi ir teisingai kalbu jog niekados manes ne užpikino; buvo iszmintinga ir dora ir stengesi man intikt. Asz vela szirdingai jia mylejau ir ne tiktai jei niekame nesiprieszinau, bet visiems jos norams užgana padariau.

Bus jau arti du menesei kaip buvo apsirgus. Didziause turejau apie jia storone ir ka tiktai norejo visko parupinau, kad tiktai jia iszgydint. In menesi pradejo taisytis ir viena diena užsimane eitie in pirti. Iszeidama tare in mane.—Mano mieliauses asz labai noretai obuoliu ir labai džiangtausi idant tu del manes pasirupintai. Nog senei geidžiu, nes ne drisau taves praszyt, o dabar teip užsimaniau, jog nežinau ar ant gero ar ant pikto.

— Gerai labai gerai,— atsakiau,— rupinsiuosi silingai, idant tavo norus apmalszint.

Tam mierije apejau tuojaus visus kromus ir turgvietes, nes norint davinejau už kožna obuoli po cekina, bet negavau ne viena. Pargrižau pas save susirupines ir piktas jog tiek prisivaikszciojau ant tuszczio. Pati mano sugrižus isz pirties ir neradus obuoliu, teip susirupino, jog per ciela nakti negalejo miegot. Atsikeliau—gi ant rytojaus labai anksti ir apejau visus sodus nes tiek naudojau kaip praeita diena. Pasitikau ant galo su vienu senu sodauninku kuris man pasake jog niekur negalesiu gaut, kaip tiktai karaliskam sode Balsoroi.

O kad mylejau labai mano paczia, norejau del jos kanecznai pasirupint, emiau ant saves pakelevingo rubus ir pasake jei kur keliauju, nusidaviau in Balsora. Teip skubinau

jog in keturiolika dienu sugrižau namon. Parvežiau tris obuolius, isz kuriu kožnas kasztavo cekina; ba sodauninkas labai mažai turejo o ir pigiaus ne paleido. Tuojaus parneszes padaviau mano paczei nes jau jos noras nog obuoliu buvo praejas, bet vienok džiaugesi isz to. Tuom laik nuolatos sirguliavo, teip labai, jog nežinojau ka toliaus su jai daryt.

In kelinta diena po mano kelionei, sededamas mano sklepe palei didi rinka, paregejau praeinanti dideli nevalninka murina, o kuris laike rankoje obuoli. Asz tuojaus pažinau jog tai buvo vienas isz tu pacziu ka parvežiau isz Balsoros. Negalejau kitaip mislyt apie tai, ba žinojau gerai, jog cielam Bagdade ne vieno obuolio nesiranda. Paszaukes tada nevalninka, paklausiau:— Pasakikie man, geras nevalninke, kur gavai ta obuoli?

— Yra tai— atsake nusiszipsojas dovana no mano milemos buvau szendien pas jaje ir radau jia truputi serganczia. paregejau tris obuolius prie jos gulinczius ir paklausiau isz kur gavo? atsake man, jog jos pats parveže isz Balsoros, kur tyczia tu obuoliu in tenais keliavo. Suvalgeva drauge pavakarius ir prisisiautem in vales, o kada ejau nog jos, tai dave man szita obuoli.

Iszgirdes tuos žodžius, nutirpau, paszokau no vietos pilnas gailiesties ir piktumo, ir užrakines tuojaus kroma, paskubinau namon ir inejas su triukszmu in pakaji mano paczios pradejau įjeszkotie obuoliu, o rades tiktai du paklausiau kur dingę treczias?

Tada mano pati pažiurejus in tuos du tare:— Asz nežinau kur treczias dingo.

Po tokiam atsakimui, intikejau ka murinas pasake tuojaus labai užpykes pagriebiau peili ir paskandinau szirdyje paczios. Paskui sukapojau in szmotus kuna, sudejau in gurba, paskui su gurbu in skrine ir nuneszes in Tigra paskandinau.

Du mano jaunesni vaikai sugulia miegojo, o treczio ne

buvo namieje. Kada grįžau paskandines skrine paregejau jin sedinti ant slenksczio ir galei verkenti. Paklausiau ko jis verke? atsake su aszaroms:

— Asz teveli paemiau szendien obuoli, ka tu pargabena. Paslepiu ir ilgai turejau, nes kada bovijsi ant uliczios su savo broleleis, kokis tai didelis murinas praeidamas, isz ranku man isztrauke: begau paskui jin prasziau idant atiduotu nes nenorejo. Ant tuszczio jiam pasakojau, jog tai ne mano obuolis, tiktai mamos, del kurios tetulis pargabeno isz labai toli ir jog mamute serga nes mano praszimai ne suminksztino murino. Nenorejo ir gana atiduot, o kada asz neatleidau jio tada sugrižo ir da mane baisei sumusze. Bijodamas mamos, pasislepiu ir laukiau taves teveli ateinanczio

Tai pasakes, vela pradejo verkt, o mane apeme smertelnas gailestis!

Supratau po laik savo nedora staiga ir didelei gailejasi jog intikejau in mela prakeikto murino. Tame atejo mano uoszvis, tevas nebaszninkes paczios idant atlankyti duktere; nes vietoje rast sveika, dažinojo isz mano loenu lupu apie jos smerte. Nieko neslepiu priesz jin ir apsiskundžiau, kaip didžiauses piktadaris! Tuom laik tas puikus senis, vietoje mane kaltint ir padidint mano gaileste, pradejo drauge su manim verkt ir verkeme per tris dienas. Jis verke gailedamasis dukters, kure labai mylejo, o asz jog netekau mylemos paczios, kure savo vale nužudžiau per neiszmintingą, tikejima prakeikto murino.

Szitali turi Randitojau viernuju tikra iszpažinima, kurio norejei žinot. Dabar žinai pone apie viska, meldžiu su nusižeminimu, idant iszduotum viroka norint baisiause, viska nukentesiu ba nupelniau ant tu.

Iszpažinimas jaunikaiczio, labai sujudino Kalifa, ir vietoje iszduotie teisinga viroka pradejo gailėtis jaunikaiczio ir už valandeles tare:— Jio kalte Dievas gali dovanot, o svietas privalo verkti ant jio!— Tas prakeiktas murinas yra priezaste

to viso: jin reiketu nukorot smerte,— o atsigrizes in vezira paszauke:— Tris dienas duodu tau laiko ant iszjieszkrojimo to prakeikto murino!. . . Jago tu jio nesurasi tada su tavim tas bus kas su juom ketina but.

Ne turejo ka daryt veziras norint ka tiktai likos iszluisiotu no kartuviu, dabar vela sugrižo namon apsiverkes, ba žinojo, jog negales surast teip dideliam mieste, kaip Bagdadas kureme randasi daugybe nevalninku. Kiba pats Dievas iszduotu žudintoju.

Per dvi dienas verke su giminems, jog Kalifas teip ant gyvasties spendže, o suvis ne kaltai. Paszauke kaimynus ir padare paredka su savo turtais. Atsisveikino su paczia ir vaikais. Kada be atsisveikinejant, pribuvo vela vienas isz emiru su vaiku ir pasake, jog Kalifas yra labai užsirutines jog igi sziol negirdetie apie murina, o kuri liepe surast. Susirupines veziras rengesi eitie pas Kalifa, nes tame atvede maža dukriuke penkiu metu idant su tevu atsisveikint.

Susigraudines regejimu savo jauniausio kudikio, pradejo su jai glamonetis pajuto jog ka toki turi jiji už enczio ir paklause: Ka tu czia turi mano kudiki, ir kas czia teip gardei kvepe?

— Asz turiu tetuk obuoli ant kurio randasi paraszita vardas Kalifo musu randitojaus viernuju; Rikanas musu nevalninkas del manes pardave už du cekinus.

Ant tu žodžiu veziras nudžiugo ir paszauke: prakeiktas! isz kur tu galejei paymtie ta obuoli?

— Pone,— atsake nevalninkas, asz galiu prisiegt jog nepavogiau; sziteip tai buvo: viena diena ejau uliczia ir paregejau kelis vaikus ant uliczios bovijenczius, vienas isz jiu turejo ta obuoli tai asz isztraukiau jiam isz ranku ir pradejau begt. Vaikas bego paskui mane szaukdamas jog obuolis tas nebuvo jio tiktai ligones motinos; jog tevas noredamas jos troszkima apmalszint pargabeno tiktai tris ir jog jis viena paslapta be žinios motinos paeme. Ant tuszczio tas kudikis

prasze manes idant atiduotau bet asz pabegau jiam isz akiu ir namou parsinesziau o kuri pardaviau musu panaitei už du cekinus. Tai yra tikra teisybe.

Ka tu ezia turi mano kudiki. (384)

Veziras negalejo iszsidyvit, jog per paiko nevalninko mela, pražuvo nekaltai motere, o ir pats butu smerti gaves! Paeme tada nevalninka su savim ir nusidave pas Kalifa, kur apie viska papasakojo.

Kalifas ir divijosi, ir isz pradžios pradejo juoktis. Ant galo tare užsirustines in vezira!— Jagu tavo nevalninkas yra priežaste žudinstos, tada privalo butie nukorotu.

— Asz tau negaliu prieszintis, szviesiauses pone, atsake veziras, antru kartu gyvaste apdovanotas; nes asz da dristu iszpažint, jog jio kalte ne yra teip baisi, idant atlaidos neaptu retu. Asz žinau da didesni atsitikima vieno veziro isz Kairo vadinama: Nuredinas— Ali ir Bedredina Hasana isz Balsoros. Jog megsti szviesiauses pone laikais klausyt tam panasziu apsakimu, tada asz papasakotau; tada matysi, ar tas paikas nevalninkas nupelne kora smertes, teiksiesi pone parodyt savo mielaszirdyste ir dovanotie jiam gyvasti.

— Tinku ant to,— atsake Kalifas, bet vienok esi drasus jog užtarauji už jin, ir nežinau, ar tavo pasaka ka sudaris, ba tai yra svarbus daigtas.

Veziras vienok nežudindamas vilties, pradejo pasakot.

Apie Nuredina-Ali ir Bedredina-Hassana

Buvo kitados Egipte sultonas, milintis labai teisinguma gerai velijentis del savo padonu, mielaszirdingas, puikus, o isz savo dideles narsos, buvo baisus del savo kaimynu. Mylejo ubagus, ir labai paguodojo mokintus teip, jog prileisdavo juos prie dideliu dinstu. Didis veziras to monarkos, buvo vyru teisingu ir didelei mokintu. Tas ministeris turejo, du sunus patogus, ir panaszus iszminte in teva; vyresnis vadinosi Szemsedinas— Mahomedas o jaunesnis Nuredinas Ali: tas jaunesnis teipos—gi turejo puike dusze ir szirdi. Kada veziras jiu tevas numire tas monarka liepe juos— du paszaukt ir apvilkes in rubus Kalifo tare:— Negaliu jiusu teva užmirszt ir lygei gailesezia su jumis dalinuosi. O kad esate dorus vyrai ir terp saves mylites, tada apteikiu judu dinstais veziru. Eikite ir bukite tokeis, kaip nebaszninkas, jiusu tevas.

Nauji du vyrai, padekavojo monarkai ir nuejo namon užsieme iszkelimo szermenu del savo tevo. In menesi paskui, užeme abudu vietas terp rodos sultoniszkos ir kas diena tuo užsiymdavo. Kada sultonas keliaudavo ant medžiokles kožna karta ymdavo su savim viena isz tu broliu. Viresnysis isz jiu, priesz iszvaževima ant medžiokles, kalbejo su broliu jaunesniu:

— Broli esame abudu nepacziuoti o gyvename dideliam sutikime ir broliszkoį meilei ateina man viena mislis. Apsipacziuokiva abudu vienoje dienoje ir turiva pasirinktie idant butu dvi sesers. Kaip tu misliji ant to?

— Asz mislyju butu labai gerai; Asz ant visko tinku.

— O ar žinai ka, jago maniszke pagindytu sunu o taviszke duktere tada kaip užaugtu tai apipacziuotumem.

— Oj! broli, asz ir ant to tinku,— atsake Nuredinas, tavo mislis tropije labai.

— O kiek tu duotai pasogos savo dukterei?

— Ka, ar pasogos? Tu džiaugkis kad tiktai asz duktere duotau? Ar tu noretum, idant mano geru, tavo sunu nulobint?

Norint Nuredinas tai nepasake ant tikro ir ne supiktumu vienok vyresnis brolis supyko ir atsake:— Ka sau misliji! už ka mano sunu laikai: da tau toli su manim susiligint. O norint tavo dukte turetu skarbus viso svieta tai mano sunus ne yms.

Ir nog to du brolei baisei susibare, o da kasžin kur paczios o jau už vaikus ka tiktai nesusipesze jog teip viresnis ant galo tare:— Ar žinai ka, kad ne ryto del manes butu kaleina su sultonu keliaut tai asz taves szendien pamokintau!

Ant rytojaus Szemsedinas atsikele labai anksti ir nusidave su sultonu ant medžiokles, Nuredinas gi kuris per visa nakti isz rupesties negalejo užmigt, pamislijo, jog ilgiaus su broliu negali drauge gyvent pastanavijo nusiduot in svieta. Liepe parengtie del suves druta mula, paeme daugybe pinigų brangių daigtų ir maisto, pasake del savo žmoniu jog nori

ant triju dienu nusiduot in kelione pats vienas ir iszkeliavo.

Kada jau apleido Kaira, leidosi per pustine ant Arabijos. Neilgai trukus, nustipo jiam mulas ir turejo toliaus eitie pekszezias. Ant jio giliuko kokis tai siuntinis isz Balsoros pavijo jin ir pasieme ant savo arklio. Kada atkeliavo ant vietos, Nuredinas nusedo no arklio ir padekavojo už pajodinima. Budamas mieste paregejo koki tai turtinga muzulmona, del kurio gyventojei miesto atidavinejo szlove ir pro tuos žmonis vos galejo persikimszt, nes Nuredinas vieni vietoj sustojo kaip ir kiti. Buvo tai didis veziras sultono Balsoros, kuris tam tvezia per miesta juodavo ant arklio del apžiurejimo.

Didis veziras užmete aki ant jaunikaiczio kuris labai jiam patiko ir ilgai žiurejo o matidamas jog yra apsiredes in pakelevingus rubus prisiartino prie jio ir paklause isz kur atkeliauje?

— Pone,— atsake Nuredinas,— esmiu isz Egipto, gimes Kaire pameciau savo gimtines szali, isz priezastes tikros gaillesties priesz viena mano gimine; pastanavijau keliaut po svieta ir greicziaus numirtie, ne kaip sugrisztie in savo tevyne.

Didis veziras, kuris jau buvo ne jaunas žmogus iszgirdes tuos žodžius tare:

— Sunau saugok tave Dieve jago teip padarytum... Svietas yra butine vargo ir nežine kas gali tave patikti. Eikie geriaus su manim o asz tai sudarisiu jog savo skriaudas užmirsi, per kureis turejei apleistie tavo tevyne.

Nuredinas nuejo paskui didi vezira kuris trumpam laike pažines jio puike iszminti, tuojaus pamylejo, jog viena diena tare in jin:— Sunau mano! matai jog jau esmiu senas; ir numanau jog ilgai ant svieto ne gyvensiu. Dievas mane apteike tiktai viena dukte yra tai patogi mergina ir butu laikas iszleist. Ne vienas suko apie jia, nes del manes nepatiko. O ka prie taves tai, teip tave myliu jog esi vertas mano dukters ir noretai už taves iszleist. Jago tu noretai aut to tikt, tada pasakitau apie tai sultonai ir tai iszpraszitau jog po

mano smerties apintum dinsta didžio vežiro ezia Balsoroi o kad jau esmiu senas noretau iszlaik del taves pavestie randus ponistos o ir visus savo turtus.

Didis veziras užmete aki ant jauuikaiczio. (388)

Da nepabaige veziras kalbet, Nuredinas metesi in kojės jio ir su aszaroms ant visko pristojo. Tada didis veziras liepe rengt veseile, ant kurios užpraszes augsztas ypatas netiktai isz to paties miesto nes ir isz aplinkines. Kada jau visi susirinko o Nuredines buvo vezirui pasakes isz kokio pacina gimimo tas per tai del visu tare:— Turiu broli, kuris yra

dideliu veziru pas Egipto sultona, tokiu jau kaip asz czion. Tas mano brolis, turedamas viena sunu, nenorejo jin apipacziuot Egipte tiktai atsiunte jin pas mane idant jin apipacziuot su mano duktere per ka meile tarp mudvieju susidrutitu. Tuom jaunikaicziu yra szitai tas:— ir parode su pirsztu ant Nuredino,— szendien atsiprovins szliubas su mano duktere.

Ne vienas už pikta ne palaike vezirui, jog savo locna duktere iszduoda už brolio sunaus. Tuojaus pradejo nevalninkai rengtie status ir nepoilgam prasidejo besieda. Kada jau sveczei pavalge ir atsigere, tuojaus surasze akta szliubo, ant katro sviedkai pasirasze ir buvo po visam. Kada sveczei iszsiskirste, liepe veziras nuvest Nuredina in pirti, idant iszsiuosztu gerai, kur rado del saves labai puikus rubus, jog negalejo atsižiuret, o kada iszsipuosze, likos apvilktu in tuos rubus ir nuvestu pas uoszvi vezira, ka tas negalejo atsigeret savo žentu ir pasodines szale saves tare:— Mano sunau, papasakojei kas esi ir jog su broliu susipikai, nes man nepasakei už ka susipykote, juk jau dabar terp mudvieju neprivalo butie jokios slapybes.

Nuredinas apie viska papasakojo, o didis veziras negalejo susilaikyt no juoko ir tare:— Tai navatnas atsitikimas ant svieto! . . . Ar-gi tai galima, idant isz tu nieku turetumet susipykt? Tiktai gaila taves, jog su savo broliu vyresniu, del teip mažo daigto susipykote vienok matau jog jis yra kaltesnis jog užpyko ir nesuprato, jog tu tiktai juokiesi. Acziu Dievui laba— nakt mano sunau— matau, jog per ilgai mudu užsikalbejome: eikie-gi, ba jau taviszkei nubodo laukt. Ryto tave perstatysiu sultonui ir turiu vilti, jog džiaugsis isz taves, kaip ir asz džiaugiuosin.

Nuredinas j abuczevo abi rankas savo uoszviui ir nuejo in pakaju savo paczios. Nes reikejo to atsitikimo, jog ir jio brolis tuom pacziu laiku apsipacziavo Kaire, o tai buvo teip. Kada Nuredinas apleido Kaira ir kur neketino sugriszt

Szemsedinas vyresnis brolis sugrižo su sultonu iš medžiokles net už menesio, tuojaus nubego in pakaju Nuredino; nes labai nusidivvyjo, kada dažinojo, jog jio brolis iszkeliavo ant triju dienu ir jog daugiau nesugrižo. Labai gailejosi, jog per savo staiga buvo priežaste atsiskirimo. Išsiunte tuoju vejika, kuris leidosi per Alepa nes Nuredinas jau tada buvo Balsoro ir vejikas jokios žinios neparnesze. Szemsedinas išsiunte ir in kitas vietas jieszkot brolio, o pats tuom laik pastanavijo apsipacziuot ir paeme sau už paczia vieno turtin-go duktere iš Kairo, ta paczia diena, kurioje jio brolis apsi-pacziavo su duktere veziro iš Balsoros.

Reikejo teip atsitaikyt, jog vienu laiku abidvi moteres pati Szemsedino pagimde Kaire dukteri, o pati Nuredino Balsoroje iszdave ant svieto sunu, kurem dave varda Bedredinas Hasanas. Didis veziras Balsoros, labai iš to džiaugesi ir dideles dovanas padare iš džiaugsmo, jog sulauke anuka noredamas—gi savo žentui duotie dovana teviszkos meiles tuojaus nubego pas sultona, idant Nuredinui iszprasztie dinst-ta didžiojo veziro. Sultonas, kuris ir gerejosi Nuredinu, kada jiam po veseilei perstate ir kuris pažino jiaime iszminties pilna vyra, tuojaus prisilenke ant jio praszimo ir tuojaus liepe apvilktie in rubus veziriszkus ir apszaukt po visa savo žeme.

Džiaugsmas tevo pasididino, kada ant savo vietos mate ženta pirmutiniu ant rodos ir pildancziu privalumu didžiojo veziro. Nuredinas teip taike, pilde savo dinsta, rodos kad ant to buvo sutvertas. In keturis metus tas geras veziras iš senatves numire, o kurio ilgai žentas ir gyventojei miesto negalejo užmirsztie.

Nuredinas puikei pakavojo savo uoszvi: ir kaip tiktai sunus jio Bedredinas pabaige septinis metus, atidave tuojaus in rankas gero mokintojaus, kuris nuolatos kvepe in ji iszminti ir moksla, pagal jio gimima. Emesi vaikas prie mokslo, o ir turejo gera galva.

In du metus paskui, Bedredina iszmokino gerai skaitit ir ant pometies mokejo alkorana (maldu kninga.) Nuredinas pridave kitus mokiotojus, kurie teip iszlavino jaunikaite, jog dviliktuose metuose, jau jiu nereikalavo, o buvo patogus ir dailaus pavidalo. Igi tu metu niekam sunaus nerode, ba nenorejo trukdyt no mokslo. Dabar—gi nuvede pirmiause pas sultona in paloci idant atiduot szlove, o kuris meilei ji prieme.

Isz jaunu dienu tevas ji pratino prie visokiu provu idant kada užymtu dinsta, butu su visuom apsipratinias žodžiu kalbant, viska dare del iszauksztinimo sunaus, kuri szirdingai mylejo. Jau pradejo tevas džiaugtis vaisiu savo storiui, szitai apsirgo sunkei, jog matesi artimu smerties. Noredamas vylioti vilte pasveikimo, buvo pasirengias ant smerties kaipotikras muzulmonas. Naudodamas isz valandos liepe paszauktie pas save sunu ir tare in jin:— Sunau mano matau jog neilgas mano gyvastis ir reikes neužilgio ta aszaru pakalne palikt. Bokie ir tu doru žmogum, idant be baimes kožna laika galetum stotie priesz kuri kožnas turi rokunda iszduotie. Noredamas save pažint, atsiminkie ant mano gyvenimo, apie kuri tau papasakosiu.

Užginiau Egipte; tevas mano, o tavo diedas, buvo prie sultono pirmutiniu ministru. Asz pats turejau ta giliuki. butie veziru prie to paties sultono drauge su mano broliu, tavo dede, kuris, rodos da gyvas ir vadinasi Szemsedinas. Priverstu buvau su jiuom atsiskirt ir ezia atkeliaut, kur dastojau dinsta veziro. Nes dažinosi geriau isz rankaszeczio, kuri tau atiduosiu.

Paduodamas kuingele, locna ranka raszita, kuria nuolatot nesziojo prie savos tare:

— Szitai— imkie mano sunau, galesi sau turedamas laiko skaityt, dažinosi isz jos, koke diena su tavo motina apsi-pacziavau ir katra diena atejei ant svieto. Tos dvi žinios, gales tau but kada norint reikalingos, nes tos kningeles ne pragaiszyk.

Bedredinas labai buvo susirupinias, jog jio tėvas netolimas smerties pažadėjo su aszaromis nepraigusiant tos brangios dėl jio dovanos.

Nuredinas teip apšlobo, jog rodos jau mirs. Nes vėl atsikvotėjas už valandėles tarė:— Sunau mano, dabar tau pasakysiu, kaip turi ant svieto gyvent. Draugauk su gerais ir dorais žmonimis, o neiszsiduokie su mano žine ir niekam neiszsitikek.

Ne gerkie vyno, ba tai yra szaltiniu visu nedorybiu. Bukie paczedus, ba jago ne metisi turtus, tai tau kada norint prireiks. Tiktai ne veliju tau idant godžei užsiimtum rinkimu lobiu, arba butumei skupus. Kada busi paczedus, tai turesi, ir daug prieteliu. Jago sau turtus metesi, tai nieko neturesi, tada visi nog taves atstos ir lenksis isz tolo.

Nuredinas igi paskutinei valandai nuolatos savo sumu davinejo iszganingus pamokinimus; o kada numire, sunus isz provijo puikes szermenės. Ilgai verke tevo ba net per du menesius gailios (želabos) rubus devejo ir aszaras liejo ir per ta laika ne ejo ne ant rodos pas sultona, ka tas labai užsirustines liepe paszaukt jiji pas save, o likusius turtus sugriebt ir jin in kalejima inmest.

Nuejo veziras pastanavitas pas sultona, iszpildyt prisakima monarkos.

Vienas isz nevalninku Bedredino, kaip tiktai apie tai dažinojo jog sultonas tai prisake adbego perserget savo pona.

Rado sedinti ant suolo prie namo nuliudusi ir apsiverkusi ir puoles po koju Bedredino paszauke:

— Prasiszalink pone, begkie kagreicziause.

— Del ko?— paklause Bedredinas pakeles galva:— Kodel turiu begt?

Pone, atsake nevalninkas,— neturi ne truputi vilkint. Sultonas didelei ant taves užsirustino; ateina viska sugriebt del skarbo— ka tiktai turi ir tave pati in kalejima inmest.

Tas apsergejimas kaip peiliu pervere Bedredina ir tarė:

Ar negaletau ant valandeles nueitie in savo pakaju ir paymtie sziek tiek piningu?

— Negali pone. Jau didis veziras netoli, gelbekis kagreicziause!

Bedredinas paszoko no suolelio ant kurio sedejo, o užsidingias galva su galu užviniojimo no galvos, idant jio niekas nepažintu, bego tiesiog per broma miesto vedanczio ant kapiniu, o kad buvo vakaras, pastanavijo perleist nakti ant kapo savo tevo. Ant kapo stovejo gana didelis murinis antgrabis, pavidale kopliczeles, ka Nuredinas budamas gyvas pastate. Begdamas ant kapiniu, patiko ant kelio labai turtinga žyda, kuris buvo bankierium. Grižo jis in miesta, ba buvo prasi-szalines su savo veikalais. Pažines Bedredina susilaike ir pasveikino su didele paguodone.

Pasveikines, žydas in Bedredina tare:— Ar galiu taves pone paklaust in kur keliaujet tokem velybam laike ir ko teip susimaiszias? Ar jium laikais kas pikto neatsitiko.

— Teip yra,— atsake Bedredinas buvau užmigęs neper-senei ir sapnavau savo teva, žiurejo ant manes teip, kaip rodos už ka pyko. Paszokau kagreicziause ir dabar begu ant kapiniu, idant ant jio kapo pasimelst.

— Pone, tare žydas, kuris nežinojo priežasties del kurios Bedredinas bego isz miesto, jusu nebaszninkas, tevelis daug laivu pridejo tavorais, kurie randasi ant mariu, o kurie dabar prie jius priguli: asz praszau jius, idant ne vienam kupeziui tu tavoru neparduotumete, kaip tiktai man. Asz galiu del taves užmokitie ir tai tuojaus, ypacz už pirmutini laiva, kuris parplauks. Tai pasakes, isztrauke isz po skverno dideli krepsziuka ir užpezetita.

Iszguitas, isz miesto ir apnuogintas isz visko nelaimingas Bedredinas, palaike ta žyda už atsiunsta per apveizda. Prieme piningus su džiaugsmu.

— Pone, tare tada žydas, parduodi del manes ta tavora, ka randasi ant pirmutinio laivo už tukstanti cekinu?

Patiko ant kelio labai turtinga žyda. (p. 394)

— Teip parduodu, ir po visam.

Žydas dave jiam pinigų su krepsziuku, norejo perrokuot, nes Bedredinas nedaleido ant to, ir pasake jog tiki jiam.

— Nu, kad jau ant to susiderejom tada asz norezia gaut koki norint raszteli. Tai pasakes zydas iszsieme juodila, plunksna ir szmota popieros ant kurios Bedredinas teip parasze:

“Tas rasztelis tinka ant to jog Bedredinas isz Balsoros pardave Izaokui židui už tukstanti cekinu tavorus, ka randasi ant pirmutinio laivo, kuris pirmiause atplauks in Balsora. Piungus jau atemiau.”

Bedredinas Hasanas isz Balsoros.

Ta raszteli atidave Izaokui, kuris pakavojes in maksztis atsisveikino. Žydas, ejo in miesta, Bedredinas skubino ant kapo savo tevo. Atejias ant vietos puole ant kapo ir labai verke, ant savo nelaimes kalbedamas:— Ach! kas su manim stosis kur dabar nusiduosiu ir kur priglauda rasiu idant ne papult in rankas nevidono kuris spendžia ant manes. Ne gana, jog savo tevelio netekau! Reikejo da ir to, idant kente-tau koki suspaudima!

Teip suymtas gaileste pasiremias ant rankos ilgai aszaras liejo, ant galo užmigo.

Vos miegas apeme tame pasisuko geniuszas, kuris tame antgrabije dienos laike turejo priglauda, o paregejias jaunikaity susilaikie ant valandeles ir žiurejo in ji. . .

Geniuszas prisižiurejas invales pamislino sau:— Tai vyreli patogus vaikas, kaip aniolelis isz augsztybes.” Prisižiurejo invales, pasikele augsztin kur pasitiko su savo pažinstama geniuszka. Pasveikino, paskui tare geniuszas. Praszau taves idant nusileistum su manim ant kapiniu, kur asz bunu, o paradisiu stebukla grožybes! . . Geniuszka su noru ant to tiko ir akimierko nusileido abudu žemin, ir kada stojo prie kapo tare geniuszas:— Žiurek! ar matei kada patogesni jaunikaity?”

Geniuszka žiurejo akvyvai in Bedredina, paskui tare: Teisybe labai patogas; nes ka tiktai dabar macziau Kairo stebukla grožybes mergina, apie kuria tau papasakosiu jago tiktai nori.

— Oi, noriu, noriu.— atsake geniuszas.

— Žinosi, papasakosiu tau no pradžios:

Egipto sultonas turi vezira vardu Szemsedinas Mahomedas kurio dukte turi dvideszimts metu, o teip yra patoga, jog sviete patogesnes nesiranda. Dažinojas sultonas apie ta patoga mergina, paszauke pas save teva jios didi vezira, tare:— Girdejau jog turi patarpuse duktere, asz noretau pats su jia apsipacziuot: kalbek ar tinki ant to:

Veziras kuris niekad os to nesitikejo susimaisze labai ir vietoje nusidžiaugt atsake:

— Szviesiauses pone asz ne esmiu vertas tos garbes, kure del manes nori parodyt nes persipraszau už tai neužsirustyt, jog asz dristu tam jusu noru buti prieszingu. Žinai gerai szviesiauses pone jog turejau broli vardu Nuredinas kuris drauge su manim buvo prie tavės veziru. Viena karta susivaidijom tarp savės ir buvo ta priežastis, jog mano brolis pranyko ir igi sziol nežinau kur buna: szendien—gi dažinojau, jog numire Balsoroje, kur buvo dideliu veziru toje karalisteje. Paliko jis vienatini sunu; o jog prižadejome suvest in pora musu vaikus tai asz esmiu tvirtu jog jis su ta misle numire. Už tai szviesiauses pone noretau dalaitie duota žodi broliui ir praszau szviesiauses pone neperszkadyt broliszkom sutaitkom. Jog randasi ant jus daug ponu, ka turi patogas dukteres ir galetum sau iszsirinktie pagal savo nora.

Sultonas tai iszgirdes, tare labai užsirustinias:— Ar tai teip už mano gerybe užsimoki ir dabar mane žemesuiu statai už savo ten koki broluna?! . . . Jago tu teip drisai man in akis pasakyt, tada asz ta padarisiu, jog iszrinksiu viena niekiause ir biauriause isz savo nevalninku, ypacz isz tu ka meszlus isz stoniu no arkliu veža ir su tuom ta dukrele apipa-

cziuosiu. Tai pasakes sultonas, liepe atsitraukt vezirui isz akiu, kuris sugrižo pas save baisei susirupines.

— Szendien—gi, kalbejo geniuszka in geniusza, liepe sultonas paszauktie pas save biauriause nevalninka, kuprota isz užpakalio ir priszakio ir teip baisu jog ne bile kas galejo in ji žiuret ir liepe Szemsedinui, idant už to baidiklos iszduotu savo duktere. Liepe padaryti savo akyse rasztus prie sviedku. Viskas jau parengta ant tos navatnos svodbos; lauke tarnai prie duriu pirties, kur maudesi meszlinis kupris lauke idant galetu nuvestie in pakaju pas veziriute kur jau parengta lauke. Kada asz ezia lekiau oru, tai lauke baisaus kuprio. Macziau asz jia savo akimis ir tvirtinu, jog patoges nes nesiranda ant svieto.

Iszklause geneniuszas tos pasakos tare:

— Gal ir teisybe pasakoji, nes netikiu idant ta mergina butu patogesne už jaunikaiti.

— Asz su tavim nenoriu ginczitis atsake geniuszka; asz tiktai sakau ta, jog tas jaunikaitis yra vertas tos merginos kuria užsirustinias sultonas duoda už paczia kuprotam meszlavežiui ir kaip asz mislinu padaritumem puiku darba abudu idant atsispirtumem neteisingumui sultono, o duotumem jei už yra jaunikaiti.

— Gerai tu kalbi, atsake geniuszas. Ir labai džiaugiuosiu jog ta užminei. Su akvata tinku sumaiszitie piktuma sultono. Suraminkime nuliudusi teva, tegul jio dukte szendien tiek datirs džiaugsmo, kiek dabar vargo; asz mislinu, jog ir tu esi tos misles ir abudu užsiimsime tuom. Asz apsiimu tuom. Asz apsiimu jiji nuneszt in Kaira, o paskui asz tau ji atiduosiu po apieka ir daryk ka reike.

Po tai sutartei geniuszas eme pamaži Bedredina, iszkilo padebesi ir nunesze prie paczios pirties, kurioje puoszesi kupris o kurio lauke nevalninkai iszeinanzio.

Bedredinas pabudes toje valandoje, labai nusidivijo, jog randasi mieste del saves nepažinstamam. Norejo szaukt,

idant dažinot kur randasi? Nes geniuszas stuktelejas jiam in peti apserge, idant tyletu. Po tam dave jiam in ranka žibinte ir tare: Eikie insimaiszkie in tuos nevalninkus, ka stovi prie duriu pirties, ir eikie drauge su jeis, pakolei ne

— Gerai tu kalbi, atsake geniuszas. (p. 398)

ineisi in didele sale, kurioje bus svodba. Jaunikis kuprotas locnai ji pažinsi. Inejas in sale, stokie po deszine ranka to kuprio, iszsiimkie tuojaus krepziuka, kuri turi prie saves daliniekie nepavededamas su saujoms del visu, kas tik ten randasi. Neužmirszkie apdovanotie ir mergas nevalninkes, kurios tik prie tavės prisiartins. Nes kožna karta semkie su pilna sauje isz krepziuko necedidamas jiu. Ta viska pada-

tyk kaip tau liepiu ant nieko nežiurek ant galo atsiduok ant augsztesnes galybes, kuri tavim valdo.

Jaunas Bedredinas pamokintas gerai ka turi darit, prisiartino prie duriu pirties: su žibinte rankoje, ka geniuszas jiam inbruko, insimaisze in pulka nevalninku, teip, kaip rodos prigulejo prie kokio pono isz Kairo, pradejo eitie su jeis drau gaudamas kupriukui einancziam isz pirties, kuris sedejo kaip bezdžionka ant arklio atvesto isz arkliniczios sultono.

Patogas Bedredinas, atsistojo arti muzikantu ir pulko nevalninkiu einancziu szale kuprio. nuolatos su sauje, cekinius dalino su pilna ranka, jog visi in ji pradejo temyt ir geretis jio patogumu, o jis be paliovos auksa dalino.

Prisiartino ant galo prie bromo Szemsedino, dedes Bedredino, kuris nemislino, jog jio broliunas arti jio randasi. Atidarytojei užlaike visus nevalninkus, kurie nesze žibinte. Tas pats patiko ir Bedredina nes muzikantai, del kuriu buvo viskas atidaryta, susilaike pasake jog jago to jaunikaiczio ne inleis, tai ir jie ne eis kalbejo:

— Tai ne yra isz skaitliaus nevalninku žiurekite gerai žoplei. Tai kaip rodos bus kokis svetimžemis jaunikaicis, kuris nori pamatitie papratimus musu miesto.

Tuojaus muzikantai pasieme ji in tarpa saves, insivede in pakajus, o žibinte numete in szali. Atvede ant sales, liepe jiam atsisestie po deszinei szalei kuprio, kuris sedejo ant augszto sosto, szale dukters veziro.

Ta mergina buvo apsiredžius labai puikei ir bagotai, nes ant veido baisei buvo nuliudus, o tai žinoma, del ko vietoje patogaus jaunikaiczio, gavo kuprota meszlaveži, kuris szale jios sedejo. Tu navatnu jaunavedžiu stovejo sostas vidurije pakajaus. Paczios veziru, emiru ir kitu uredninku, kurios buvo pakviestos ant veseiles, sedejo aplinkui ir kožna laike žvake.

Vos paregejo Bedredina, visos ant to sužiuro ir divijosi jio patogumu ir puiku apsiejimu jog akiu negalejo prisotit.

Kada jis atsisedo, kožna prie jio gretinosi ir glamonejosi kaip kataites.

Visu akyse kupris iszrode priesz Bedredina kaip velnes priesz aniuola ir per tai pradejo terp saves svietas rugot ant sultono taridami:— Tam patogam jaunikaicziui tiktai ta nuotaka, o ne del prakeikto kuprio ir pradejo kupri pirsztais badyt ir visaip iszjuokt. Kada muzyke pradejo grajyt, prisartino prie jios mergos del paredimo. Nuotaka in kupri ne viena karta nedirstelejo. Bedredinas naudodamas isz pamokinimo geniuszo, neužmirszo su sauje auksa dalinet ne tiktai muzikantams, nes ir del visu poniu ka ant veseiles radosi. Visi ji garbino, kaip dievaiti ir kožnas velyjo, idant jis butu jaunikiu tos patogios ponos, o ne baisus kupris. Apie pusiau-nakti, muzikantai nustojo grajyt ir vienas isz jiu pasznabždejo Bedredinui in ausi, idant pasiliktu. Ta pati pasake ir visos ponios iszeidamos. Jaunavede nuejo in savo pakaju ir kelios nevalninkes, kurios jia ketino nurengti ir nieko jau ne buvo saleje kaip tiktai kupris. Bedredinas ir keli tarnai. Kupris, kurem Bedredinas buvo kaip druska akije, dirstelejias in ji su piktumu kaip kurkinas tare:— Ko tu czia da lauki? Ko ne eini, ir czia tisiai? Traukis szalin!

Bedredinas nieko nemislidamas, iszejo tuojaus, nenoredamas, idant kas ka pikto turetų isz jio priežastes pasidaryt jau buvo priesz pakaju szitai geniuszas su geniuszka pasirode jiam ir paklause. In kur eini? Lik czia jau kuprio nesiranda saleje, iszejo ant savo reikalø: sugriszkie in pakaju ir eikie in miegstube nuotakos. Kada liksite du vienu, pasakisi jei, jog tu esi jos vyru, jog sultonas tiktai norejo padaritie klasta isz kuprio. Ant galo, darikie ta, ka tu iszmanai. Pamatisi kaip ji džiaugsis. Asz su savo drauge dabosime duriu, idant kupri neinleist, gali per nakti butie spakainas, su savo mylema, ba tai tavo, o ne kuprio.

Kada geniuszai Bedredina mokino kaip turi elgtis ir ka sakyt, kuprio tiktai saleje nebuvo ba teip jiam geniuszai

užtaise, o kada Bedredinas nusidave in pakaju nuotakos. geniuszas nuejo kur kupris randasi persimaine in labai dideli baisu katina sedo prieszais kupri kur jis sedejo ir pradejo baisei kniaukt, o baisiomis akimis žiurejo in kupri nagus atkiszės. Ka tuojaus katinas pradejo augt ir teip pasidare didelis kaip jautis. Kupris persigandes teip baisaus regejimo, norejo szaukt pagelbos nes teip buvo suymtas baimė jog vietoje iszduotie balsa, iszsižiojo, akis iszverte ir ne kvapo ne galejo iszduotie. O kad jin gerai iszgazdint, persivertinejo in visokius žveris ir teip baisei baube jog kupris kaip numires sedejo o geniuszas haubdamas kalbejo: nedoras kupri! Ar—gi tau pacziuotis su veziriute! Kada jau iszgastis eme virszu, puole kupris isz baimės ant žemės ir uždengės galva su skvernu paszauke:— Augszcziause dvase, pasakikie ko tu nori nog manes?

O geniuszas atsake:— Nelaimė tave patiko jog drisai apsipacziuot su mano merga!

— O pone atsake kupris praszau taves su nusizeminimu dovanokie man; juk asz buvau priverstu ant to paczevimo o kad butau žinojias jog tai tavo merga nebutau ant to tikes. Sakikie ka nori o taves klausysiu.

— Asz tau sakau,— tare geniuszas,— jago tu czia ne sedesi tik igi rytojui tai tau spranda nusuksiu! Ryto pave lysiu tau isz czia iszeitie; nes kada eisi žiurekie idant nesidairytum in užpakali ba jago tai padarytum tai butu po tavim. Ta pasakes geniuszas eme kupri už koju ir pastate ant galvos, taridamas:— Na dabar stovekie.

Tuom laik Bedredinas indrasintas per geniusza nuejo in sale insmuko in miegstube veziriutes ir atsisedo laukdamas kas czia nusides. Tame tare sena nevalninke, kuri radosi tiktai viena prie veziriutes:— Ne sedekie nosi nuleides pasi milekie su saviszke. Veziriute pamaczius patoga jaunikaiti tare:— Mano prieteliau ko czia lauki? Ar gal esi draugu mano kuproto vyro.

— O ne poni, asz ne esmiu tokiu, už koki mane laikai ir jokiū ne esmiu draugu to meszlavežio.

— Žinokie tai, jog tai yra mano vyrū ir neprivalai isz jio juoktis.

Ka? Jis tavo vyrū? Ar-gi galima? Tu, toke patogi mergina, turetai but motere to palaikio!... Asz esmiu tuom, kuri sultonas del taves iszrinko! Dyvai didelė, visi suprato, o tu igi sziolei klaidoje. Jau kupris senei stonioje prie arklir ir niekados tavo akys jio nereges.

Iszgirdus tuos žodžius musu veziriute, adgyjo ir greitai pradejo nusirenginetie ir ta pati pradejo daritie Bedredinas.

Ant rytojaus anksti geniuszas vela suejas su geniuszka, tare in jia:

— Na, turime pabaigt ka pradejome. Diena jau ne toli; imkie jaunikaiti kagreicziause, nes žiurekie idant ne pabustu.

Geniuszka ejo tuojaus in miegstube, pagriebe Bedredina ir akimierkoje radosi Damaszke Sisijo, o in ta laika atkeliavo, kada perdetojei maldvietei szauke žmonis ant nobaženstvos. Geniuszka padejus Bedredina ant žemes, iszniko drauge su geniuszu.

Kada da žmonis pradejo rinktis ir rado prie bromo gulinti ant žemes, vienmarszkini labai nusidivijo ir kalbejo tarp save:— Nabagelis; turejo prasiszalint no kokios merginos, jog nespejo savo drabužiu paymtie.

Kiti vela kalbejo:— Gal kur per nakti gere karczemoje, tai budamas girtas net czia atvežliojo ir užmigo.

Visoki visaip kalbejo ir negalejo atmintie jio atsitikimo. Kada teip apstoje kalbejo, jaunikaitis pabudo. Nusidivijo ir jis nemažai kada paregejo apie save daugybe žmoniu apstojusiu ir už valandeles prakalbejo:

— Mano geri prietelei pasakikite, man praszau, kur asz esmiu ir ka nog manes norite?

Vienas isz tu atsake:— Jaunikaiti kada mes pradejome rinktis radome tave czia gulinti prie to bromo Damaszke.

— Prie bromo Damaszke?! Kiba meluoja, juk asz ta nakti miegojau Kaire.

Kada žmonis tai iszgirdo pradejo ant Bedredino pykt, ba mislino jog jis isz jiu juokesi ir pradejo trauktis. Nes vienas

— Kur asz esmiu ir ka no manes norite. (p. 403)

senas žmogus tare in jin:— Szendien randiesi Damaszke, koku dalyku galejei vakar butie Kaire? Tai negali butie teisybe.

— Asz sakau jog tai teisybe ir prisiekiu jog vakar buvau Kaire. Vos tai pasake szitai visi paszauke vienu balsu „Paduko! Paduko!”

Nekurie vienog gailava jio del to jog da buvo jaunas ir vienas isz jiu tare:— Sunau turejei proto netekt jog teip kalbi. Ar tai panaszu idant žmogus galetu butie vakar Bal-soro nakvotie Kaire, o szendien rastis Damaszke? Kaip rodos da neiszsipagiriojei.

— Ta ka asz kalbu,— tare Bedredinas— yra tikra tiesa, o ir tas jog mane vakar apipacziavo Kaire.

Kada tai iszgirdo visi pradejo juoktis tada tas žmogus vela in ji tare:— Pamislikie gerai ka kalbi ir tas viskas ka pasakoji yra tiktai sapnu.

— Asz žinau ka kalbu atsake jaunikaitis. Ar-gi asz galetau sapnuodamas nueit in Kaira, kurem isztikro buvau, su savo paczia gulejau; o ir kupri macziau ka jei už vyra buvo dave. Pasakikie-gi, kur dingo mano drabužei ir krep-sziukas su piningais ka turejau Kaire?

Norint isz duszios jaunikaitis kalbejo vienok klausytojei nuolatos juokesi isz jio ir teip sumaisze tuom jog nežinojo kas tai butu ir kaip apie tai mislyt.

Pakilo paskui no žemes ir begt in miesta o žmonis paskui jiji bego szaukdami:— Paduko! paduko! Kas kart pradejo žmonis rinktis ir kožnas szauke:— Padukes, padukes! ir ne žino apie ka eina.

Susimaiszes jaunikaitis tuom iszjuokimu inejo in kroma vieno kepiko kuris ka tiktai buvo kroma atidares ir inbego in vidu idant prasiszalint isz akiu užpuolu.

Kepikas tas buvo kitados vadu razbaininku: ir norint jau apsisedo Damaszke ir dorai elgesi vienok nelabai kas su juom užsidave ypacz kurie jin pažinojo, tai szalinosi nog jio. Kada jau Bedredinas nepasirode, pradejo žmonis skirstitis. Kada jau lauke nieko prie kromo nebuvo, pradejo klausinet jauni-kaiczio ko j's atvyko in Damaszka. Bedredinas nieko neslep-damas o ir savo gimimo, jog yra sunum didžiojo veziro pasa-kojo, kaip užmigo ant kapo savo tevo, ir kaip miege radosi Kaire,— kaip apsipaczevo ir dyvijosi jog dabar randasi Damaszke.

— Prisipažint reik,— atsake kepikas,— jog ta tavo pasaka yra labai navatna; nes jago mano rodos iszklausytai, tai asz tau rodytau idant apie tai niekam nesakytai o lauktum

Žmones paskui ji bego szaukdami: —Paduko! (p.405)

laiko pakolei ant taves Dievas ne susimyles. Dabar koki laika gali pas mane butie o jago asz vaiku neturiu tai akvatnei tave prisiimsu už sunu, jago tu noresi. Kada prie

manes apsibusi tada galesi drasei po miesta vaiksziot ir niekas isz taves nesijuoks.

Norint Bedredinui nelabai norejosi butie sunum kepiko vienok ant to tiko; ba ka galejo pradet? Kepikas tuojaus jin aprede in rubus norint ne puikus ne szvarius, pasikviete raszytoju pora liudintoju ir užsirasze už savo sunu. Nog to laiko Bedredinas gyveno pas kepika ir iszmoko kepistos.

Laike kada tas dejosi Damaszke dukte Szemsedino pabudo ir nematidama Bedredino szale saves mislyjo jog atsikele ir tuojaus sugrisz. Lauke jio szitai tevas jos paymtas gaileszia atejas prie jios duriu isztikó pabaladojo. Paszauke jia vardu o ji iszgirdus tuojaus paszoko ir dures atidare. Pabucziavo jin in ranka prieme jin teip jog veziras, kuris tikejosi rastie jia verkenczia labai nusidivyjo ir tare:— Nedora esi jog mano akise esi linksma likus paczia baisaus kuprio.

Matidama dukte jog tevas jia peike už parodyta linksmybe tare:— meilingas teveli nekoliokie manes asz to baisaus kuprio szia nakti pas save neturejau kurio biauriuosiu kaip velnio, visi jin iszjuoke jog turejo isz czia iszbezt, o ant jio vietos atejo pas mane patogas jaunikaitis ir tas likos mano tikru vyru.

— Ka tu czia man pasakoji? Ar tai kupris su tavim nenakvojo?

— Ne teveli, tikrai ne, ne kupris su manim miegojo, tiktai patogas jaunikaitis.

Veziras isz nekantrybes paszauke:— Tu niekadejia, nori in mane inkalbet ir mane kvailu pastatyt?

— Ne, teveli tu isz manes szidyji?

— Na ar ne kupris su tavim miegojo? Vela paklause tevas.

— Del Dievo! teve! praszau taves, idant apie kupri neminavotum. Mano szirdis ant paminejimo truksta. . . tiktai patogus jaunikaitis kuris turejo iszeitie laukan ir czia tuojaus sugrisz, tas su manim nakvojo.

Szemsedinas—gi nusidave jieszkotie savo žento nes vietoje radimo paregejo su dideliu dyvu stovinti kupri žemin su galva, o kojoms augstzin teip kaip jin geniuszas paliko.

— Kas tai,— paszauke veziras, kas czia teip tave pastate?

Kupris pažines balsa didžio veziro atsake:

— Ach, tai tu pone esi kuris del manes norejei duotie savo duktere už paczia o kuri yra mylima baisaus katino. baisios dvases!

— O! neprigausite manes nesidžiaugsite ir ne szidysite isz biedno kupriuko.

Veziras iszgirdes kupriuko balsa mislyjo jog tikrai paduko ir tare:— Stokie ant koju o ne stovokie ant galvos!

— Saugok mane Dieve! asz turiu stovetie pakolei saule neužtekes. Ir tai da pasakysiu jog vakar del manes ta baisi dvase katinas prisake teip stovet. Eikie pone nog manes ir palikie teip stovinti.

Veziras vietoje atsitolint pagriebe kupriuka ir pastate ant koju o tas pasijutes ant koju leidosi kaip drutas in paloci pas sultona o kada apie viska papasakojo tai sultonas negalejo atsiklausyt.

Szemsedinas sugrižo pas duktere da labiau nusidyvines ir nežinojo kas tai pasidare o supaiset negalejo ir tare inejas — Na kaip mano dukrele ar—gi tu man negalesi iszaiszkint ba mano smegenes vartosi?

— Asz teveli tau kitaip negaliu pasakytie tiktai ta pati ka pirma kalbejau. Žiurekie szitai teisybe kalbu.

Veziras apžiurejo rubus ir tuojaus pažino jog tai ne tos žemes nesziojami o kada indejo ranka in kiszeni rado jame popiera maksztise, o tai ta kure padave tevas Bedredinui numirdamas. Szemsedinas atidare pažino raszta savo brolic Nuredino ir perskaite ant pradžios: Sunui mano Bedredinu Hasanui.

Pakolei da gerai neapžiurejo, jio dukte padave jiam krepšziuka kuris gulejo pas lova. Norint Bedredinas saujo-
mis piningus szinkavo nes geniuszas teip sudare jog ne vienas
isz jio piningu ne likos iszduotas. Ant krepšziuko buvo tokis
paraszas: Tukstantis cekiniu kupcziaus Izaoko o ant kitos
szalies piningai duoti del Bedredino už tavorus ka atplauks
ant pirmutinio laivo kuris pirma prigulejo prie szventos
pomietes Nuredino Ali.

Vos ka tiktai perskaite sunkei atsiduses ir apalpo.

Kada didis veziras per storone dukters atsikvotejo, tare:
Dukrele mano, tegul tave tas atsitikimas nenudivvyje o kada
tau papasakosiu tai nenoresi intiket. Tas jaunikaitis su kuriu
nakti perleidai yra tavo pus-broliu, sunus Nuredino, mano
broliunas. Tie piningai kaip rodos bus pasoga paskirta no
nebaszninko. Tegul-gi bus Dievui garbe už ta suredima ba
matomai yra tame vale Dievo. Žiurejo in brolio raszta ir be
paliovos su aszaromis buzevo.— O broli! kad tu butumei
dabar gyvas tada isz džiaugsmo nežinau ka dariczia.

Isz raszto apie viska dažinojo, kada atkeliavo in Balsora
kokioje dienoje apsipaczevo ir kokioje dienoje gime Bedredi-
nas. Negalejo atsidivyti jog tos dienos tiko su jio dienomis,
katroje apsipacziavo ir jio dukte tuom kart užgime. O jog
jio broliunas likos jio zentu labai isz to džiaugesi. Paemes
raszta ir piningus nuejo pas sultona kuris jau buvo ant jio
atsileides ir kad apie viska papasakojo tada sultonas iszklaus-
ses su dzaugsmu liepe isz to viso atsitikimo paraszitie historije.

Viskas jau buvo gerai tiktai nežinojo kur galejo dingt
jaunikaitis; tikejosi vienok jio kas valanda ir nekantrei lauke.
Kada jau septimos dienos persitrauke, liepe veziras jio jiesz-
kot po ciela Kaira; o norint iszkrete slapcziausius užkaborius
negalejo surast. Nežinodamas ka toliau daryt surasze koke
diena buvo szliubas kaip pakajei buvo paredyti ir ta raszta su
drabužeis Bedredino užrakino in savo skrine.

In koki laika dukte Szemsedino susilauke suneli. Tuojaus

dave žindintoja ir paskire nevalninke del dabojimo, o tevukas dave jiam vardą Adžybas.

Kada jaunam Adžybui sukako septini metai, veziras Szemsedinas pavede jin mokintam vyrui ir pridave du nevalninkus, kurie kas diena Adžyba vedžiojo pas mokintoju ir parvedžiojo namon. Adžybas tankei bovijosi su savo draugais; o jog visi buvo žemesnio stono, visi jin laike paguodonei, ba teip buvo pasakyta nog mokintojaus, o norint kame ir prasikalto, tai jio nekorojo, ka del kitu nedovanojo. Tokis glamonejimas Adžybo, suvis jin pagadino: stojosi per tai didžiu sziauszu ir norejo jis idant jiam butu vale kožnam ant spraudo jodyt o kad jiam joke skriauda nebutu padaryta. Ka norejo tai dare o jago katras priesz jin pasiprieszino tai kolio jo ir prie muszio griebesi. Ant galo kožnam insipyko ba pradejo visi skunstis priesz mokintoju. Isz pradžios malszino kožna idant butu kantrus nes kada mate jog Adžybas kas kartas buvo niekesnis pradejo ir jam pacziam nubost jio iszdukumas tada tare in savo mokintinius:— Brangus mano vaike matau jog Adžybas nedoras ir nepataisus, szitai pasakisiu kaip su jiuom apsieitie, pamatysite jog jis daugiau neužsikabines ir daugiau in mokykla neateis. Ryto—gi kada prades prie jius kabinetis stokite aplinkui jin ir tegul vienas isz jius garsei paszauke:— Bovikimes drauge nes tiktai tie bovisis katrie pasakis vardą tevo ir motinos savo. Tie—gi ka to nepasakis bus palaikyti už pamestinukus ir nepriimsime in drauge.

Pasake ir tai mokintojus jog Adžybas tuom labai užsiergeliuos. Visi vaikai džaugesi isz to.

Ant rytojaus kaip jau visi susirinko neužmirszo ka pasake mokintojus. Apsiaube Adžyba ir vienas isz jiu paszauke: Bovikimes in viena gauju nes katras nepasakis vardą tevo ir motinos tai ne bus prileistu prie to.

Visi o ir Adžybas ant to tiko. Tada tas pats isz kaleinos pradejo klausyt ir kožnas ant klausimo greit atsake, o kada atejo kaleina ant Adžybo tas atsake:— Asz vadinuosiu

Adžybas motina mano patoga poni o tevas mano Szemsedinas didis veziras."

— Adžybai! Ka tu kalbi?— Paszauke visi vaikai: tai ne yra vardas tavo tevo, nes tavo diedelio.

— Ka jius man zaunijet— paszauke supykes Adžybas ar—gi jius man tai dristat kalbet jog Szemsedinas ne yra mano tevu?

— Ne, ne!— paszauke visi su juokais jis tiktai tavo tevukas tai tu negali mus pristot ir praszome taves idant su mumis ne draugautum.

Tai iszkalbeja su juoku, nog jio atsitolino. Adžybas labai susirupino tuo nužeminimu ir pradejo graudžei verkt.

Mokintojus kuris viska paslepes prisiartinias in Adžyba tare:

-- Adžybai ar tai tu igi sziol nežinojei jog veziras Szemsedinas ne yra tavo tevu nes tiktai tevu tavo motinos? O tevo tavo, tu ir niekas nežino. Žinoma tiek jog sultonas norejo iszduotie tavo motina už kokio tai kuprio nes geniuszas tam perszkadijo. Yra tai del taves didele nelaimė ir turi suprast jog su kožnu turi apsieit žmoniskai ypacz su savo draugais.

Tuojaus nusidave Adžybas pas savo motina ir kaip ta pamate apsiaszarojusi, paklause apie priežasties to verksmo? Sunus atsake su verksmu ka jis toje valandoje dažinojo, o baigdamas paszauke:— Ant meiles Dievo meldžiu taves motina pasakikie man kas yra mano tevu!

— Sunau mano,— atsake motina,— tevu tavo yra Szemsedinas kuris tave kas diena bucziuoje ir tave glamoneje.

— Ne motin tu man turi teisybe pasakyt. Veziras yra tavo tevu, o ne mano, praszau—gi taves sakikie man, kur turiu jieszkot mano tevo?

Tada motina atsiminus diena savo veseiles pradejo verkt graudžei jog igi sziol nieko nežino apie savo mylima kuriuom buvo Bedredinas.

Kada patoga moteriszke verke inejo veziras Szemsedinas ir paklause priezasties jin verksmo? Vargina motina ir Adžybas papasakojo savo rupesti ir ka sunus iszgirdo no vaiku ir mokintojaus. Ta žine ir vezira dalipstejo jog ir jis pradejo verkt. Neilgai laukus nusidave in paloci sultono ir puoles po koju pradejo melstis idant pavelytu keliaut in svieta ypacz in Balsora del iszjieszkujimo savo broliuno Bedredino daduodamas jog negalejo to kenst ka cielam mieste apie jio duktere kalba, jog ta yra su geniuszu susineszus. Sultonas pripažino už teisinga jio rupesti ypacz da pagire ir pavelyjo keliaut. Liepe da del to paraszitie gromata atvyra pas visus karalius jog kur randasi Bedredinas teiktusi jin atiduotie.

Szemsedinas isz džiaugsmo nežinojo kaip sultonui padekavot už ta loska o atsisveikines iszejo ir in ketvirta diena leidosi in kelione drauge su duktere ir anuku. . .

Szemsedinas su savo milimais vaikais, duktere ir anuku pastanavijo pirmiause nusiduot in Damaszka. Per deviniolika dienu keliavo; dvideszimta diena atkeliavo netoli Damaszko ir apsistojo ant puikios lankos, iszlipo isz karietos ir liepe padaritie isz audeklo budas palei upe.

Noras buvo vežiro per dvi dienas ant tos puikios vietos pasilset ir treczia diena keliaut in tolimesne kelione. Tame laike pavelyjo savo žmonimi eitie in miesta Damaszka. Ko-ne visi naudojo isz to pavelijimo ir skubinosi pamatitie miesta. Dukte vežiro trozsko, idant ir jios sunus Adžybas galetu pamatit miesta, pridave jiam murina už sarga idant jiam nieko pikto neatsitiktų, ir iszleido in miesta.

Adžybas puikei paredytas nuejo su murinu in miesta, kuris turejo rankoje stora lazda. Vos in miesta inejo, tuojaus ant Adžybo visi sužiuro, ne tiktai ant uliczios praeigei nes pasirode veidai per langus. Kožnas gerejosi isz patogumo ir pavidejo tevams, jog Dievas apteike teip patogų kudiki. Murinas ir Adžybas yresi toliau in miesta ir ejo pro kroma kepiko kureme buvo Bedredinas. O kada ties tuom kromu radosi daug svieto, turejo ir jiedu sustotie ant valandeles.

Kepikas pats jau buvo numires keli metai adgalios palikes viska ka turejo Bedredinui, kuris buvo pripazintas uz sunu, o jog buvo lipsznas žmogus, visi jin mylejo. Paregejas daugybe žmoniu priesz savo nama, pradejo ir jisai žiuret in Adžyda ir juoda nevalninka. . .

Bedredinas prisiziurejas gerai Adžybui, susijudino ir ne žinojo kas su jiuom darosi. Nepatogumas jaunikaiczio ji sujudino tiktai kraujes teviszkas, kuris pamates savo užsiemi-ma prisiartino prie Adžybo ir tare meilei:—

— Jaunas ponaiti, kuris patraukei ant savės mano szirdi, padarykie del manes ta loska idant galetau turet tave mano krome ir priimtumei koki gardu piragaiti; ba noriu tavim akis mano prisisotinti.

Tuos žodžius teip graudžei isztare, jog net aszaros isz akiu byrejo. Jaunas Adžybas taje kalba likos sujudintu, atsigrižes in nevalninka tare:— Tas žmogus ant pažiuros labai mano patinka o tie žodžei net man in szirdi atliepe,— ineikime in jio kroma.

— Pamislykie Adžybai,— tare murinas,— ar-gi iszpuo-la sunui veziro eitie pas jin: asz to nepavelysiu.

— Biednas ponaitis!— Paszauke tada Bedredinas— kiba tas neiszmano, jog tave pavede uszziurai tokiam nedoram žmogui!

Po tam tare in murina:— meilingas prieteli, neginkie jaunikaicziu tos loskos, kurios asz taves praszau: bukie teip geras ne niekint manin, asz mislyju, jog tavo szirdis ne yra teip kaip tavo veidas iszrodo. O ar žinai prieteluk, jog asz esmiu tokiu galincziu, jog tave galiu permaintyt ant balto?

Murinas nusijuoke tai iszgirdes ir paklause Bedredino: kaip jis tai padarytu?— Asz tau netrukus pasakysiu— atsake. Paskui pradejo girt murina, jog tai labai geras isz jio žmogus ir pavelis Adžybui ineit in jio kroma.

Bedredinas labai džiaugesi jog murinas ir jaunikaitis inejo in jio kroma. Tuojaus dave puikiausiu ir gardžiausiu

pyragaicziu, o kada valge, negalejo atsigirt, teip jiem patiko.

Kada murinas su Adžybu valge, Bedredinas žiurejo in jaunikaiti mislyjo, jog ir jis turetu toki jau sunu nog to laiko kada pažino savo mylima pacziule ir pradejo verkt. Turejo didele akvata dažinotie nog Adžybo ko jie atkeliavo in Damaszkas, nes jaunikaitis neturejo laiko apie tai papasakot, ba murinas kagreicziause spyre, idant eitie adgalios pas motina Bedredinas ant to nepasiliove, ba kaip tiktai jie iszejo, tuojaus uždare kroma ir isztolo ejo paskui jiuos. . .

Bedredinas truputi paskubino ir tuojaus davijo gale miesto. Murinas paregejias ir nusidyvijias su piktumu tare:— Ko tu nori nuobrade nog mus?

— Brangus prieteliau, nepykie ant manes, ba asz turiu reikala in ta szali, tai dabar einu.

Tas atsakymas ne apspakajijo murina, nes atsigrižes in Adžyba tare:— matai ka tu man padarei? . . Asz jau cziau gana gerai, jog ant gero neiszeis; užsispyrei ineitie in kroma to žmogaus, o asz kaip paikas paklausiau.

— O gal jis turi koki reikala tai eina ir niekas negali jiam uždraustie.

Tai pasakes, ejo nesidairydami in užpakali. Kada prisartino prie audekliniu budikiu, apsidaire, ar Bedredinas eina paskui. Adžybas paregejo jog tiktai nog jio pora žingsniu balo ir kaito ant permainos, ba bijojo idant veziras, jo tevu-kas apie tai nedažinotu, jog jo krome valge piragaiczius. Inpykes ir Adžybas, pagriebe diktoka akmeni nog žemes, mete juom tiesiog in Bedredina pataike in kakta ir tuojaus visas veidas krauju apibego, paskui pradejo greitai begt paskui murina kuris tare atsikus in Bedredina:

— Neprivalai pykt, ba ko jieszkojei, tai radai:

Bedredinas sugrižo in miesta szluostidamas krauje nog veido su žiurstu, kuri turejo prisikiszes ir pats in save kalbejo:— Negerai padariau, tai teisybe jog pamecziau nama o prisiriszau prie vaikino; ir ne del bereikalo gavau su akme-

niu in kakta. Parejas namon apžiurejo pažeista vieta ir pradejo užmirszt.

Bedredinas užsieme savo darbu o jio dede, veziras in trečia diena iszvaževo toliaus. Nuvaževo in Emesa, isz tenais in Hamah, o paskui in Alepa kur užtruko dvi dienas. Isz Alepo, persikele per Eufrata: leidosi in Mezopetanije; daug kitu miestu pervaziavo ir atkeliave in Balsora, kur norejo matytis su sultonu, o kada tas dažinojo apie Szemsedina vezira, tuojaus su paguodone prieme ir paklause, kas ji czia atvede in Balsora?

— Sviesziauses pone atkeliavau in czia dasiznotie apie sunu Nuredina, mano brolio, kuris buvo prie szvieso pono už vezira.

— Jau Nuredinas senei numire— atsake sultonas; o apie jio sunu nieko negaliu pasakyt ba in du menesius po smerties tevo prapuole ir teip kaip in vandeni, jog niekur ne buvo galima surast. Nes jo motina ir dukte vieno isz veziru da gyva Szemsedinas prasze, idant ja galetu matit, ir su savim paymtie in Egipta; ant ko sultonas tiko ir tuojaus veziras su duktere ir anuku nuejo atlankitie savo marczios.

Naszle Nuredino gyveno visada savo palocije, kureme jos vyras numirdamas paliko. Buvo tai puikus namas. Kada prisiartino pabucezevo broma ir parasza aukso literoms varda brolio, prasze nevalninko sargo idant tas kagreicziause vestu pas naszle. Ta moteriszke niekur ne ejo isz palociaus, tiktai meldesi už Bedredina, kuri laike už pražuvusi. Szemsedinas rado ja dideliam nuliudime.

Pasveikines jia prasze, idant susiramintu, ir pasake jog yra jos nebaszninko vyro broliu, ir papasakojo apie savo kelione in Balsora.

Papasakojo apie viska naszlei Nuredino kas atsitiko jo dukterei naktyje szliubo ir parode jo rubus ir kningutes raszitas per nebaszninka perstate teipos—gi savo duktere ir jios sunu Adžyba.

Kaip tiktai susirupinus naszle apie tai dažinojo no Szem-sedino, jog jos sunus gyvas paszoko no kedes ir pradejo savo marczia bucziuotie szirdingai o ir jauna anuka, kuris suvis buvo panaszus in Bedredina o su aszaromis nenuliudimu, nes džiaugsmo, isz ko ir jaunikaitis džiaugesi ir tare Szemsedinas: — Laikas brangi martele, idant pamestum ta gaile: kuri tavo szirdi spaudze, o važuotai su mumis in Egipta; tavo monarka pavelyjo ant to, ir mislyju jog ir tu ant to prisilenksi. Turiu vilti jog rasime mus brangu Bedredina, o jago teip bus, tada suraszisime ta atsakyma in aukso kningas.

Naszle klause to visko su džiaugsmu ir pradejo rengtis in kelione. Tame veziras Szemsedinas atsisveikines su sultonu, leidosi in Balsora ant Damaszko.

Kada prisiartino prie to miesto, liepe padaryt audeklines budas, ir pasake savo žmonimis, jog czia užtruks 3 dienas, idant galetu atsilset ir pirktie ant keliones ka tiktai reike.

Laike kada pirkiujejog nog kupeziu visokius daigtus atnesztus in jio buda, Adžybas prasze murino, idant vela eiti in miesta, noredamas da ka pamatyt ba tada visko negalejo pamatyt o ir norejo dažinoti apie kepika ka su akmeniu mete. Murinas ant to tiko ir emes pavelijima no motinos nuejo in miesta. Nuejias in miesta, perbego nekures vietas, kur pardavinejo tavorus, prisiartino prie meczeto Omijadu, kada žmonis rinkosi ant maldos popiet. Ejo paskui prie kromo Bedredino, kuris dirbo prie teszlos ir tare in jin Adžybas;— Prisižiurekie in mane, ar kada matei?

Dirstelejo in jin Bedredinas ir pažino ant syk, ba szirdis tevo dege meile ir labai susijudines žodžio negalejo isztart, vienok atsikvotėjias tare— mano jaunikaiti užėikie da norint karta pas mane ir paragaukie pyragaicziu.

— Nepykie jog tada nuvejau paskui judu, nežinau kas su manim dejosi.

Adžybas nusidivyjes žodžeis Bredredino, atsake:— Asz kitaip ant tavo praszimo neužėisiu, jago tu ne seksi paskui ir

turi prisiekt. Jago prisieksi, tada ir ryto ateisiu, kada mano tevukas bus užimtu pirkiniais.

— Brangus ponaiti, viska padaraisu kaip nori.

Ant to prižadėjimo, Adžybas su murinu inejo in jio kroma.

Bedredinas tuojaus dave puikiu ir gardžiu pyragaicziu. Kada jiedu valge tare Adžybas:— Seskie su manim ir valgyk svečius vieszini o pats nieko ne ymi. Bedredinas atsisedo szale Adžybo ir norejo ji apsikabint isz džiaugsmo nes Adžybas ji nustumes, tare:

— Nebukie tu nuobradas ir teip lipnus ba asz ne esmiu tau lygus ir džiaugkis, jog tau ta loska padariau jog czia užejau, Bedredinas atsitrauke ir vieszijo svečius. Kada pavalge, dave vandenio numazgotie rankas. Dave ant pabai-gos puikaus gerimo ir tare:— atsigerkite svetelei, ba tokio gerimo negausite cielam mieste. Adžybas gere nedaug, nes murinas trauke pusetinai. Ant galo atsisveikino su Bedre-dinu ir skubino pas save. Bobute Adžybo labai nusidžiauge pamaczius jin kad buvo panaszus in savo teva. O jos sunu nuolatos žiuredama in ji verke kada sedejo prie stalo, klausinejo kur buvo ir del ko ne valgo? Tada atsake Adžybas jog tokiu pyragaicziu valge koku niekur negalima gaut. Tada dyvijosi naszle, jog jios pyragaicziu nenori ne paragaut o ir murinas ne nežiurejo. Tada tare naszle:— Niekini mano pyra-gaiczeis, o tu turi žinot, jog tokiu negali nieks padaryt kaip tiktai tavo tevas Bedredinas, jago gyvas iszmoko nog manes kept tokius pyragaiczius.

— O! mocziute, asz tau pasakisiu teisybe, jog tu teip nemoki kept kaip szitam mieste vienas kepa. Dabar ka tiktai valgeme pas ji.

Tada senuke dirstelejus su piktumu in murina tare:— Ar tai tu niekadejau mano anuka dristi vedžiot po kokius tai kromus, kaip koki vargsza?

— Poni tare nevalninkas,— teisybe, buvome ir kalbejo-me su kepiku, nes nieko nevalgeme.

— Ne meluok, tare Adžybas,— buvome pas jį krome ir valgeme skanius pyragaiczius. Senuke da labiau užpyko ant murino, nubego pas Szemsedina ir pradejo skundstis ant murino.

Szemsedinas staigaus budo nubego pas murina ir tare: Tu niekadejau! ar tai teip tu paguodoji mane?

Norint murinas iszsikalbinejo su melu, nes Adžybas sake teisybe:— Teip tevuk asz teisybe sakau: vakar valgeme ir gardžei gereme.

— Matai rakali, tare veziras in murina, da man dristi meluot. Žinokie, jog asz geriaus tikiu savo anukui kaip tau. Kada da tas dejosi, liepe veziras paguldytie murina ir duotie lazdu. Kada pradejo pliekt, prisipažino prie visko: jog valge ir gere pas kepika o ir gardesni buvo pyragaiczei ne kaip tie, ka czia guli ant stalo.

Naszle mislijo jog ant piktumo del jos gyre kepiko pyragaiczius, tare in murina:— Ar tu žinai kur gyvena tas kepikas? Eikie ir atneszkie viena.

Tai pasakius; dave pingu ir tas tuojaus nuejo in miesta; o kada atejo in kroma kepiko tare:— Susimildamas geras žmogau, te piningus, o duokie man kanogardžiause pyraga.

Tuojaus padaves tare:— Szitai yra gardžiauses ir duodu tau žodi, jog niekas ant svieto gardesni nepakeps, kaip tiktai mano motina.

— Murinas sugrižo su pyragu ir padave naszlei po Nuredinui, kuri tuojaus nulaužus szmoteli paragavo: nes vos nuryjo puole ant žemes, murinas labai persigando, ir noredamas jia adgaivint, pradejo su vandeniu liet ant veido. Atsikvotejus truputi, paszauke:— O Dieve! tiktai mano sunus Bedredinas galejo tokius pyragaiczius kept.

Iszgirdes tuos žodžius veziras Szemsedinas, pradejo džiaugtis, nes apmislyjias, jog tas džiaugsmas yra nevaisingas, tare in ja:— Pasakikie man martele, ka tu pertai supranti? Ar-gi jau ant svieto kitas tokis kepikas negali atsirast kaip tavo sunus?

— Gerai, asz to neginu, nes tokiu kaip asz moku kept ir mano sunus, tai niekas tokio nepakeps, ypacz kaip tas ka czia rankoje laikau. Džiaugkimes broli jog randame ta, ka mes nog senei jieszkome.

— Marczia nesidžiaugkie ant tuszczio ba tai tas ne yra ženklū. Asz liepsiu in czia pargabent ta kepika; jago tai yra Bedredinas, tai tu ir mano dukte pažinsite tuojaus. Nes turi te abidvi pasislept už audeklo ir prisiziuret gerai per skilute; ba asz nenoriu idant czia Damaszkē sueitie in pažinte nes noriu tai padarytie Kaire; ten tai džiaugsimes taje linksmybe.

Tai pasakes, nuejo in savo budike. Paszauke penkesdeszimts savo vyru ir tare in juos:— Imkite kožnas gera lazda in ranka ir eikite paskui murina kuris jus nuves pas viena kepika tam mieste. Kada ineisite in jo kroma sulaužikite viska ka tiktai rasite. Jago jus paklaustu už ka jam viska laužot, vietoje atsakimo paklauskite jio, ar tas pyragas ka dave murinui yra tikrai jo darbo? Jago jums pasakis jog teip, painkite ji tuojaus suriszkite, ir pas mane atveskite nes saugokites jo muszt ar su piktumu apsieitie. Eikite ir laiko negaiszinkite.

Tarnai iszpilde kas buvo per vezira prisakyta. Pasieme lazdas, nuejo su murinu in kroma. Bedredino, viska sudauže: lentinas sudus, rundelius; stalus ir kitokius daigtus kokius tiktai rado. Žiuredamas ant to visko Bedredinas su dyvu paszauke;— Mano žmonis? Kō jus teip nedorai ant manes užpuolinejet? Kuom asz prasikaltau.

— Ar tu dirbai ta pyragaiti, ka pardavei murinui szitam?

— Teip yra, asz tai kas tame pikto? Ar asz žinau ar kas kitas ant svieto pataikis toki pakept?

Tie nieko neatsake tiktai naikino jio daigtus, kas tiktai in akis papuole o ir peczius sudauže in gruvesius.

Tuom laik ant to riksmo pradejo rinktis žmonis ir kaimynai, o pamate pulka vyru su lazdomis o kurie naikino daigtus, klause su dyvais apie priežaste tos piktybes? Tada ir

Bedredinas paklause da karta tu užpuolu, pasakikite praszau jius, kame asz prasižengiau jog ant manes teip užpuolinejet?

— Ar—gi ne tu kepei pyraga, ka pirko tas murinas?

— Teip yra, teip asz, nes buvo gardus, už ka nenupelniau ant tokio apsiejimo su manim. Paskui tarnai veziro Szemsedino neklausydami jokių teisinimu suriszo jo rankas ir iszvede isz miesto.

— Norejo žmonis miesto atmuszti Bedredina nes policije iszvaike visus, ba valdže miesto apie tai žimojo ir buvo visa vale duota Szemsedinui. Nuvede varginga kepika apsiaszarojusi pas vezira.

Bedredinas ant tuszczio klause žmonių, kuom jis galejo prasižengt? Nes tie nieko jiam neatsake. Kada atvede prie budu audekliniu, liepe jiam laukt, pakolei Szemsedinas isz miesto nesugrisz.

Kada sugrižo veziras, paklause apie kepika ir ta tuojaus priesz ji state.

— Pone,— tare Bedredinas,— teiksiesi pasakitie už ka mane czia atvede ir kuom prasikaltau?

— Da tu klausi niekadejau! Ar tai tokius tu pyragai—ezius kepi?

— Asz pone kepiu! Nes ka toki pikta padariau?

— Aplaikisi kora koke nupelnei, atsake su nuduotu piktum Szemsedinas, tavo gyvastis už tai atsakis ka drisai niekam netikusį pyragaiti man parduot.

— O mano Dieve ka asz girdžiu; ar tai yra dideliu prasižengimu, už tuos niekus turetau numirt! . .

— Teip, kitokio užmokeszczio ne loskos no manes nesitikek.

Kada tas dejosi prie budikiu, moteris pasislepe žiurejo per pliszi, o norint Bedredinas buvo persimaines, vienok tuo—jau pažino. Isz to didelio džiaugsmo abidvi apalpo. Kada nevalninkes adgaivino, norejo begtie pas Bedredina ir mestis jam ant kaklo; nes atsimine ant prisakimo Szemsedino turejo susilaikyt.

Suriszo jo rankas ir iszvede isz miesto. (p. 420)

Neužilgo, liepe veziras arditie budas vyniotie audeklus in kelione; Bedredina liepe indetie in skrine ir uždetie ant verbludu. Kada viskas buvo parengta, leidosi in keliones. Diena ir nakti keliavo be atsilsio niekur neužsilaikydami. In kelinta diena susilaike vakare idant pasilsetu gyvulei.

Tada iszeme isz skrines Bedredina idant pavalgydyt nes isz tolo ji laike no motinos ir paczios. Keliavo per dvideszimts dienu ir ant galo pribuvo in Kaira. Kada pastate budikes gale miesto, liepe veziras atvestie Bedredina, kurio akise tare in viena isz nevalninku:— Eikie kagreicziause ir inkaskie stulpa.

— Ach pone!— paszauke Bedredinas, kam tas stulpas,

— Asz liepsiu tave prie jio pririszt ir rodysiu svietui jog niekas isz taves kepikas, ba pipiru neindejei in pyragaiti.

Tai iszgirdes Bedredinas su gailesczia paszauke, jog vos veziras susilaike nog juoko:— Didis Dieve! jog pipiru ne indejau in pyragaiti, tai nori mane nužudit! . . Už pipirus sudauže mano daigtus, veže skrineje kaip koki žveri, dabar vargins prie stulpo ir ant galo isz budelio rankos, kaip didžiauses piktadaris busu nužudintas? Ar tai girdeta ant svieto! Tai ant ko dorus muzulmonai keisejosi!

Tai kalbedamas graudžes aszaras liejo ir vela toliaus kalbejo.— Da ant svieto ne buvo girdeta, idant toke neteisybe papildintu! Už pipiru žiupsni, jog neindejau in pyragaiti. Tegul velnei kepa ir eda pyragaiczius! O prakeikta ta valanda, kurioje užgymiau ant svieto! O suteikie Dieve idant tuojaus galetau numirtie!

Renge stulpa, o kad pradejo temt, liepe veziras Bedredina uždarytie in skrine, kalbedamas:— Czia tupesi igi rytojaus o kada prades szvinst, viskas pasibaigs.

Uždejo vela Bedredina ant verbludu ir su cielu pulku intrauke in miesta. Pertrauke per keleta ulicziau, nusidave in savo paloci, in kur liepe inneszti skrine.

Kada sumesze visus daigtus, veziras emes in szali motina Bedredino ir savo duktere, tare in jais:— Tegul bus Dievui garbe jog gilukningai radome ta ka jieszkojom. Ar tu dukrele pameni, kaip pakajus buvo tavo iszredytas, ta nakti, kada su juom radaisi pirma karta. Pasakikie idant vela teip butu iszredytas. Greitai reikia tuom užsiimtie.

Tuojaus užsieme jauna moteriszke su džiaugsmu ant iszpildimo ka tevas prisake. Nepoilgam viskas buvo parengta. Netrukus atejo veziras, padejo drabužius Bedredino su krepziuku piningus ir tare in duktere: Nusiredikie dukrele ir atsigulkie in lova. Kaip tik ineis czia Bedredimas, rugokie ant jio, jog per ilgai kur užtruko: daduokie ir tai jog labai nusidyvije, kada pabudai ir neradai szale saves. Verskie idant kagreicziause eitu gult, o ryto del manes ir del motinos papasakosi kas czia tarp jus nusides. Tai pasakes, atsisveikimo su duktere ir iszejo.

Szemsedinas liepe visiems iszeitie ir tiktai del triju pasilikt kurie atidarytu skrine iszredytu jin, paliktu saleje ir duris uždarytu.

Bedredinas buvo tuom laik užmiges ir tai drucei, jog like nevalninkai iszeme ji isz skrines, nurede igi marszkiniu o in kitus apvilko, pagulde ant sofkos netoli duriu miegstubes jio paczios ir patis iszejo. Vos duris uždare, Bedredinas pabudo ir pradejo dyvu dairytis in visas szales. Pažino jog tai ta pati sale, kurioje mate kuprota meszlaveži. Da labiaus nusidyvijo, kada ant pirsztu prisiartino prie pravirtu duriu ir paregejo ant lovos gulinczia mylima savo szirdžei o locnus rubus padetus szale lovos.

— Didis Dieve! Ar tai sapnas ar teisybe!

Moteriszke kuri ant visko temijo, pakelus galva tare meilingai:

— Meilingas pacziuleli, eikie gult. Ko stovi durise? Iszejei ir teip ilgai užtrukai, eikie szian ba asz ne užmigsiu lovoje viena!

Bedredinas pradejo maiszitis, ba suprato ant balso, jog tai ta pati su kure saldžei nakti praleido. Incimpino in miegstube, ir mislyjo kaip jam priesz deszimts metu atsitiko, prisiartino prie savo drabužiu rado viska kaip padejo o ir piungai nejudinti, tada paszauke:— Didis! Dieve Kas tai yra! Tai žmogaus iszminti pareina. Patoga moteriszke džiaugdama si

— Meilingas pacziuleli, eikie gult. (p. 423)

tare in jin:— Da karta szirdziuk praszau taves, atsigulkie, kovilkini,— kas tau yra?

Ant tu žodžiu prisiartino prie patogos moteriszkes ir tare:— Pasakikie man praszau taves kvietkele, kaip senei su tavim bunu?

— Tas klausymas tavo yra navatnas, juk ka tik dabar isz czia buvai iszejės! Tavo galva turi butie kuom užymta.

— Mano tu kvietkele, asz tau pripažinau, jog mano tikrai galva yra užimta. Asz po teisybei atsimenu, jog ezia radausi su tavim, nes kaip pamenu, tai bus apie deszintis metu jog per ta visa laika gyvenu Damaszke. O jago szita nakti su tavim gulejau tai negalejau in teip toli užvikt. Asz negaliu to suprast.

Nes, Meldžiu taves pasakikie man, kaip tai mislyt? Ar asz tikrai esmiu su tavim ženotas ar tai sapnavau apie atsitolini- ma nog taves?

— Turejei szirdžiuk sapnuotie, jog buyai Damaszke.

— Kad sziteip, tai juokas ant juoku,— paszauke Bedredinas juokdamasis už szonu pasiemes, kad tu žinotai mano kvietkele apie szita sapna tai juokais pasileistum. Tik klausikie, sapnavau, jog mane pusnuogi rado prie bromo Damaszke, kaip vienmarszkini jog inejau in miesta, viduryje szidijen- czios mines,— jog pasislepiu in kepiko kroma, kuris mane už sunu prisieme ir po jo smerties likaus kepiku, ant galo visko datiriau ir daug laiko užimtu idant apie viska papasakotau, ant gyliuko jog pabudau, ba jau ketino mane prie stulpo riszt ir žudint.

— Ir už ka tave ketino kaip koki niekadejau žudint, kuom prasikaltai?

— Už nieka, o už tai juokas pasakite. Visa mano kalte buvo, jog in pyragaiti neindejau pipiru.

— Ar tiktai už tai,— tare patoga moteriszke ir labai pradejo juoktis.

— Ne gana to, visus mano gromozdus sudauže, suriszo mane ir laike skrineje kaip žveri, jog man dabar kaulus skauda. Acziu Dievu jog pabudau.

Bedredinas negalejo miegotie. Nuolatos budo, ba visokios misles jio galvoje painiojosi. Pats tam netikejo. Tankei sedo lovoje, dairesi in szalis. Da nebuvo gerai praszvite, szitai Szemsedinas veziras pabaladojo in duris miegstubes ir ne trukus inejo velidamas labo ryto.

— Bedredinas labai nusidivijo, pamates žmogu kuris jam tiek davesi in ženklus, nes ant veido iszrode loskavu, ne teip kaip tam nevos sapne ir paszauke Bedredinas:— Ar tai tu esi tuom ka norejei mane nužudint už tai jog pipiru ne indejau in pyragaiti?!

Veziras pradejo juoktis ir už valandos pradejo apie viska iszdestinet, jog tai buvo geniuszu darbai, ba pažino isz kalbos kuprio kuris ketino butie jio žentu;— jog isz palikto raszto visa daejo ant galo kaip ji surado, kaip ji gazdino smerczia už pyraga. Dadave ant galo, jog tiezia teip su juom apsiejo idant daugiaus padaritie džiaugsmo.

Pradejo isz kaleinos bucziuotie ženta ir duktere. Ne užilgo pasirode ir motina Bedredino, o kas buvo per džiaugsmas, tai czia negaliu apraszyt ir ta istorije bus kningosi igi pabaiga svieto.

Veziras pabaiges ta istorije Kalifui teip jiam patiko jog dovanojo gyvasti murinui.

O kad pradejo szvinst Szeherezada pabaige istorije o sultonas prižadejo sesers nežudint nes prasze idant vakare ateitu da kokia papasakot.

Istorije Szeporiaus Sultono.

Kada vakare Szeherezada stoji palocije sultono, pradejo istorije:

— Szviesiauses pone, Kasgaroje vieszpatavo sultonas kuris labai mego historijes teip kaip tu szviesiauses pone ir kas vakaras priiminedavo pasakori, visokius koki tik galejo puikes sakmes sakyt. Viena karta sultonas užsimane paklausytie historiju o kad nebuvo kam sakyt prispyre savo szeporiu idant tas ka norint papasakotu o tas ne ilgai mislyjias pradejo:

— Nepersenei buvau užpraszytu pas viena turtinga gyventoju, kuris iszleidinejo duktere už vyro. Ant tos linksmybes, daug radosi auksztu ypatu. Po vinczevonei užpraszė visus prie stalo ir kožnas valge ka tik norejo. Terp tu valgiu, radosi vienas labai puikus valgis pritaisitas su czesnaku, prie kurio visi metesi ir gardžei valge: matidami, jog vienas sveczias suvis nevalgo norint arcziause jo stovejo, praszė jio, idant imtusi prie to. Nes jis atsipraszinejo kaip galejo kalbedamas:— Dovanokite man nes asz negaliu dalipstet to valgio, kuriam randasi czesnakas: neužmirszaui to ka nukentejau, už viena karta paragavimo.

— Praszome visi idant papasakotum priežaste apie ta czesnaka. Gaspadorius mano iszkalbinejo jam taridamas: Kaip matau mano czesne niekini?

— Tas valgis, yra puikus; turi kanecznai valgyt, teip kaip kiti.

— Pone, atsake sveczias kur jis buvo kupeziu isz Bagdado, nemislyk, jog tavo geru niekinu arba ka iszrandu. Asz valginsiu, nes po tam turesiu keturisdeszimts kartu rankas mazgot. Ne pyksi už tai, ba noriu dalaikyt duota prisiega ba prižadejau jog joku valgiu nevalgisiu pritaisytu su czesnaku.

Gaspadoris paliepe del tarno pritaisyt maudine idant kupezius tuojaus pavalges galetu praustis kiek tik nori. Po prisakimui tare in kupeziu. Na tai dabar valgyk kaip ir mes, nes viskas parengta.

Kupezius rodos užpykes isz tos prievartos, paeme szmotelis mesos ir drebanczia ranka deju sau in burna, ir su dideliu nenoru prarijo jog net visi užsidumoję. Nes kas mum buvo didžiausi dyvai, jog ant deszines rankos neturejo vieno pirszto, nikszcziio, ka pirma nevienas nebuvo to patemijes. Pamales tai gaspadoris linksmai tare in ji:— Kaip matau neturi nikszcziio, koku daliku netekai? Papasakok tai visi klausysime.

— Prietel,— atsake kupcius ne tiktai ant deszines rankos neturiu pirszto, nes ir ant kaires.

Ir parode abi rankas. Negana da to, dadave, neturiu nikszeziu ne ant koju pirsztu, per navatna atsitikima, o jago norite paklausyt, turekite kantrybe, o meilei jiums papasakosiu. Ne tik dyvisites isz tos mano nelaimes, nes ir galesites nes pavelykite, idant pirma rankas numazgotau, po tam stojo no stalo ir daug kartu mazgojo rankas ir muilijo su visokeis muilais ir pradejo už valandeles pasakot apie savo nuopolus.

— Turiu jumis isz pradžios pasakyt jog už vieszpatavimo Kalifo Haruno, tevas mano gyveno Bagdade, kur asz gimiau, ir buvo turtingiausiu kupeziu tam mieste. O kad pradejo myletis raskazuose, tai po savo smercei paliko daug skolu, kureis asz vos stengiau atiduot ir po kokiam laikui pastojau turtingu.

Viena karta, kada atidariau kroma, kokia tai moteriszke turenti su savim du nevalninkus staptelejo priesz mano nama. Nusedo nog mulo, o nevalninkas tare in jia.

— Asz sakiau, jog mes už anksti nusidavem, ba da ir ne visi kromai atidariti ir kad butumei poni manes paklausius tai nereiketü ilgai laukt. Moteriszke apsidaire in visas szalis, o matydama visus kromus uždarytus, tiktai mano atvira, prisartino prie manes o linktelejus su galva, prasze ar ne pavelintau savo krome palaukt, pakolei visi kromai ne bus atidaryti. Asz meilei ant jios praszimo prisilenkiau.

Inejo in mano kroma, o matydama, jog nieko jame nesiranda, kaip tiktai asz ir jios romiklei, atsidenge uždangala veido del atvesimo. Nemacziau ant svieto patogesnes moteries. Tuojaus prilipau prie jios su dusze ir szirdžia. Nenukreipiau nog jios akiu, nes pats supratau, jog tai ne gražu, nes ji už pikta nepalaike ypacz meilei in mane žiurejo ir tada uždenge veida, kada žmonis lauke pradejo szvaistytis.

Uždengus veida, pasake man jog nori pirkt visokiu brančiu ceikiu ir klause ar neturiu savo krome tokiu ir tokiu.

— Poni, atsakiau, nes esiu insisenejusi kupezių, dabar tik pradėdau susigriebti, tai tokiu, kokiu nori ceikiu savo krome neturiu. Labai tuom rupinuosiu jog negaliu parodyti to ko reikalauji, nes aš noredamas tavo kelia ir žygi sumažinti pasirupinsiu visko kaip tik kupezei atidaris kromus, eisiu pas juos ir viska adgabensiu ka tik nori.

Meilei ant to tiko ir vela galejau su ja kalbet ba da ne visi kromai buvo atidariti.

Išmintis tos moteres ir jos patogumas labai mane užėmė; norint nesinorejo jos palikti, vienok turejau begti ir jieszkojau viska ko reikalavo ir prieme tavoro net už penkis tukstanczius drachmu sidabro. Sudejau in viena punguli padaviau romiklui. Moteriszke atsisveikinus su manim nukeliavo.

Ilgai žiurejau ant jos, pakolei nenusuko in kita uliczia.

Vos isz mano akiu isznyko, atsiminiau, jog no to kraszto apie viska užmirszaui ir paklausiau kur gyvena, o ve neužmokejo už tavora. Butu buvo puse bedos, idant tie tavorai butu mano, nes dabar negalejau del savos vietos surast. Nuejau vienok pas kupezius ir kalbejau in juos, jog ta motere pažinau ir piningus neužilgo atsiaus. Sugrižau pas save ir vaikszciojau nosi nuleides, jog insipainiojau in skolas.

Perejo nedele, moteres nematyti ne piningu, o kupezei pradejo provytis piningu ir vela atsiprasziau ant nedelios, kada ir ta iszejo, aš sau vietos neradau ir szitai rytmetije paregejau ta paczia motere atkeliaujenczia su tais paczeis romikleis ka ir pirmu kartu turejo.

Sustojo ties mano kromu ir nulipdama tare:— Ilgai turejei laukt ant mane, nes atneszu tau piningus ka esmiu skolinga. Nuneszkie tuos piningus pas bankieri idant dažinot ar geri.

Romiklis, kuris laike tuos piningus, nuejo pas bankieri ir radome visus teisingus. Kada sugrižau in savo kroma vela ilgai sotinau savo akis jos patogumu ir meilei kalbejau pakol kromus neatidare.

Kada kupezėi atidare kromus nunesziau jiems piningus ir vela man padave tavorus, koku moteriszke prasze. Priemiau jiu už szimta tukstancziu szmotu aukso o moteriszke paeme ta visa tavora, neužmokejo kaip pirmai, sedo ant mulo ir nukeliavo. Labai mane surupino, jog nieka nepasake apie užmokesti o ir apie savo varda. Užmokejo po teisybei, nes dabar dvigubai tiek ineme ar gal ne bus koke apgavike? Gal but, jog tyczia užmokejo skola, idant galetu užtrukt. . . Kupczėi pradejo ant manes užstotie ir kerszitie kalejimu, o czia apie motere ne negirdet. Jau ketinau viska parduot ant užmokejimo skolu, kad szitai rytmetryje paregejau atkeliaujenczia ta paczia motere.

— Kur turi tavo svarstes, tare in mane, ba turi atsvert auksa kuri tau adgabenu.

Tie žodžėi rodos isz dangaus puole ir manije meiles da labiaus atsigavino. Pakolei neatsveriau aukso, visokius klausymus uždavinejo, o terp tu paklause, ar ne esmiu ženotas. Asz atsakiau jog ne. Ant galo padave romiklis auksa ir tare in mane patyka:— Asz matau ir suprantu gerai jog tu myli mano ponia ir man dideli dyvai jog igi sziol to nepadarei, ka privalo vyras padaryt, žinokie ir tai jog ji tave labai myli o ir labiaus ne kaip tu jia. Tu visliji jog ji reikalauje tavo tavoru, ji tyczia czia atsilanko, ba negali susilaikyt isz meiles ir del to klause taves ar turi paczia? Jago nori, tai man pasakyk o asz viska sudarisiu jog su jia apsiženysi.

— Teisybe ir atsakiau, no pirmo paregejimo persiemiau meile prie jos, nes nedrisau o ir nemislyjau idant ir ji mane myletu. Dabar—gi prisipažinau tau jog ja myliu, ir jago sudarisi, jog ji man teks tai didele nagrada taves lauke.

Atsveriau auksa ir kada piliau auksa in krepsziuka, romiklis apie viska savo ponei pasake ir ant galo dadave garsiau jog net asz iszgirdau. “Labai džiaugesi. O tai tyczia ba teip buvo murinas inmokintas. Moteriszke iszgirdus tuos žodžiu tuojaus iszkeliavo; pasakius tiktai tiek, jog atsius pas

mane romiklu, ir jog turiu ta viska padaryt, ka per ji bus insakytą.

Pripildytas saldžiomis mislemis po iszejimui patogios moteres, užmokejau skolininkam ir laukiau nekantrei romiklio. Ant galo paregejau ji.

Teip pagedauta siuntini labai meilei priemiau, klausdamas jio pirmiause apie sveikata mano milemiausios.

— Gilukuingiauses esi isz visu,— atsake romiklis, jog tropijei gaut szirdi tos patogos moteries, ji nuolatos no szitos meiles serga. Nori tave pamatyti o kad jei butu galima, tai kas kart pas tave adbegtu. . .

— Asz kaip mislyju tai ji turi butie motere isz augszto gimimo?

— Atminei atsake romiklis. Yra tai vienininke Sobeidos, paczios Kalifo, o kurie ja labai myli, ba isz mažumes užaugino ir viskas ant jios ranku ataduota. Jau ji pasake apie tai savo ponei, jog nori vyro ir kad turi tave iszsirinkus.

— Kalifiene ant to tinka nes tave nori pirma matyt ar jei patiksi o jago patiksi ketina iszprovint linksma veseile. Gali suprast isz to visko, kas už gilukis tave lauke. Jago del saviszkes patikai, tai patiksi ir Kalifienei. Iszpuola—gi, idant su manim nusiduotai tuojaus in paloci ir del to czia atejau; dabar žinokis.

— Eisiu su tavim kur tik vesi.

— Gerai yra, nes žinok, jog vyrams ne vale eitie in palocius kalifiszku moteriu, ir kitaip negalima, kaip slaptiniu spasabu. Nes mano poni iszrado spasaba. Tu turi butie sargu, ba tai eina apie tavo gyvasti.

Asz ant visko tinku jog viska iszpildinsiu kas bus prisakytą.

— Sulaukes vakaro, nusiduosi in meczeta (maldnami) kuri pati Kalifo liepe prie Tigro upes pastatyt ir ten turi laukti pakolei katras isz mus neateis.

Prižadejau viska iszpildyt ir su nekantrybe laukiau vakaro: kada pradejo temt, nusidaviau in paženklinta vieta. Tropijau ant maldu, ka po nusileidimo saules atprovineje ir norint visi jau iszejo, asz vienas likau.

Nepoilgam atplauke laivelis su keleis romikleis. Sustojo kraszte, atnesze in meczeta keleta dideliu skriniau, potam visi atsitolino. Vienas tiktai isz jiu pasiliko buvo tai tas pats, ka buvo pas mane atsiumstas. Paregejau ir mano mylima, su kuria meilei pasisveikinau, ir buvau, gatavas ant jios visu liepimu.

— Neturime laiko ant vilkinimo— atsake patoga, atidare viena isz skriniau ir liepe man in jia atsigult, daduodama jog reike padaryt iszsisaugojime nelaimes.

— Nesibijok nieko ir atsiduokie ant manes. Nebuvo apie ka kita mislyt, padariau ka nog manes norejo ir uzdarius mane skrinioje, pasieme rakta su savim. Romiklis paszauke kitus ir liepe vela visas skrines neszt ant laivelio, potam vela visi susedo ir nugabeno mane ir kitas skrines in pakaju Zobeidos.

Laike tos mano keliones visokios misles spaudesi in mano galva ba nežinojau kas su manim gali atsitikt pradejau mels-tis, nes jau buvo per velu.

Laivelis stojo kraszte prie paties palociaus Kalifo; nunesze skrines pirmiause in pakaju dažiuretojaus romikliu kuris turejo raktus no pakaju moteriu Kalifaus, ka nieko neinleido, pakolei neperžiurejo. Tas uredninkas tame laike miegojo ir reikejo ji budint.

Pabudintas isz miego, labai supyko ant vierninkes, Zobeidos, mano mylimos ir pradejo ant jios plust jog teip velai ji turbacije.

— Tu misliji jog asz neperžiurejas skriniau tave paleisiu? O ne! visas peržiuresiu ir ne vienos ne lenksiu.

Tuojaus liepe isz kaleinos atidarinet. Innesze ta kurioje asz gulejau pirmiause. Tada teip mane baime sueme, jog czia

negaliu iszpasakot, mislyjau jog czia bus pabaiga mano gyvenimo.

Maniszke turinti rakta prie saves, pasake, jog jokiu daliku nedaleis, idant skrine atidaryt, daduodama. Žinai gerai jog asz czia nieko tokio negabenu kaip daigtus prigulinczius prie Zobeidos, tavo ponios. Toje skrinioje randasi brangus tavorai, ka man kupezei pavede. O kas labiause, randasi kelios pleczkutes su szventytu vandeniū pargabentos isz szvento szaltinio Žemžem atsiunsto isz Mekkos: jago isz jiu susikultu galetu kenkt tavorams, o tau butu visa beda: žinai jog Kalifiene tau už tai nedovanotu. Pamislijes valandele tare: — Eikie tu su savo toms skrinioims po kvarabu ir tuojaus nunesze in moteriu pakajus.

Vos innesze in pakajus, iszgirdau staigu balsa szaukenti, Kalifas czia ateina!

Tie žodžei teip mane nugazdino, jog buvau kaip numires. Isztikro buvo tai Kalifas, kuris inejes paklause:— Ka turite tuose skrinese?

Randytojau vienuju— atsake ta mergina, yra tai visoki pirkiniei, ka tavo mieliause pati dabar peržiurines.

— Atidaryk tuojaus tais skrines tare Kalifas, asz noriu pamatyti.

Dovanai stengesi atkalbinet nog to, ir teisino jog tai moteriszkes dalikai ir jog Zobeida pyks už tai, jago kas be jios pirma noretu pamatyti.

— Atidaryk! asz noriu tare Kalifas užpykes.

Ant tuszczio jiam perdestinejo, jog ant jios pone pyks ir in neloska papuls, nes jis tare:— Nesibijok, asz viska ymu ant saves, tau nieko pikto nesistos, atidaryk, ir manes negaiszink.

Isztikro, kitaip neiszpuole kaip tik jo norams užgana padaryt. Dabar—gi sueme baime, jog net ir dabar drebu, kaip apie tai atsimenu! Kalifas sedo, o vierninke liepe po viena skrine atneszt ir pradejo rodyt pirkinius, nes teip trukde

Kalifa rodijime to viso, jog pora skrinu peržiurejes mostelejosu ranka ir paszauke:

— Na pasiskubinkie o pažiuresime kas toje paskutineje randasi.

Jau asz suvisai numiriau, ba žinojau, jog bus po manim.

Liepe atneszt skrine ir pradejo rodyt pirkinius. (p. 433)

Vierninke Zobeidos suprato jog Kalifas tikrai nori paskutineje skrineje pamatyti tavorus kurioje asz gulejau, tare in Kalifa.

— Teiksiesi szviesiauses pone padarytie ta loska del manes idant palauktum valandele, pakolei mano poni isz mauldynes neiszeis, tada jios akise atidarisu.

— Na tai gerai, gali skrines lieptie iszneszt in kita pakaju.

Kaip tik romiklei isznesze skrines o drauge ir mane, o kada nevalnikai iszejo tuojaus patogi vierninke atidare skrine kurioje buvau uzdarytas liepe man iszlipt nuvede trepais auksztin ir uzdare ir sugrizo in pakaju kur skrinios radosi, szitai vela Kalifas ir in czia atejo, o atsisedes ant tos skrines

isz kurios asz iszejau, pradejo klausinet, ar ka negirdejo mieste? Kalbejo gana ilgai, ant galo iszejo in savo pakajus.

Kada mano mylima pasiliko viena, adbego pas mane perpraszidama, jog tiek turejau baimes nukenst ir dadave:— Ir asz isz baimes ka tik ne numiriau, ba ne tik tu mano sakaleli butumei prazuves, nes ir asz. Kad teip kita ant mano vietos, tai butu nieka ne veikus. Nes kaip asz drasi, tai viskas pasi-seke na dabar nieko nesibijok, esi czia geroi kovoneje.

Pasikalbeje valanda ir pasiutes meilei tare:

— Laikas jau idant sau pasilsetum, asz ryto tave parstatisiu savo ponei, apie koki laika? To nezinau bet ryto, diena Kalifas pas ji neatsilanko, tiktai nakti, tai neprivalai jio bijotis.

Po tam visam, saldzei miegojau ba per visa nakti saldzei sapnavau.

Ant rytojaus mano mylema perstate mane savo ponei iszmokinus pirma kaip priesz jia stoti ir kaip jei atsakyt, nuyede in sale teip puike jog rodos buvo butine visu dievaicziu. Sedejo ant iszkiles vietos, o isz szaliu dvi eiles senivu moteriu puikei paredytu. Netrukus pasirode apie dvideszimts jaunu patogu merginu, labai puikei paredytu. Zobeidos rubai no aukso ir deimonto zerejo, net akis gadino. Zobeida sededama ant iszkelmes, dave zenkla, idant prisiartintau; asz ant pirsztu atcimpines, puoliau in jios kojės. Liepe man atsisot, paklause mano vardo apie mano gimima ir turta. Jog klause manes užganapadariau, pati dziaugesi, ka asz patemijau ant jios veido, ir ant galo dadave:— Dziaugiuosiu labai, jog mano vierninke, iszrinko sau teip patogu vyra. Pagiriu, jios iszranka ir paveliju idant sueitumet in pora. Liepsiu pati iszskelt veseile nes da del manes jiji bus reikalinga ant deszimts dienu. Per ta laika, pakalbesiu su Kalifu ir aplaikysiu pavelyjima nog jios o tu liksi czia, ir ant nieko tau ne nubus.

— Tokiu daliku per deszimts dienu buvau pakajuose moteriu Kalifo. Per ta laika savo mylimos neregejau nes

teip buvau prižiuretu ir turejau vigada jog ne rojuje negalejo butie geriaus.

Zobeida pasake Kalifui, jog noretu savo vierninke izleist uz vyro ant ko Kalifas su noru tiko, ir paskire ne maža pasoga. Po traukiui deszimts dienu Zobeida liepe padarytie rasz-tus vinczevones. Kada jau viskas buvo gatava, sukviete szokikus ir szokikes ir per devines dienas palocije atsiprovinejo linksmyme. Deszimta diena, likos mano mylima nuvesta in pirti, o ir mane in kita. Po iszsimaudimui, dave puike vakariene o terp valgiu radosi ir viena patrova pritaisyta su czesnaku, tokia jau kaip ir ta prie kurios dabar mane verte valgyt. Teip ji man patiko jog kitu valgiu ne ka valgiau tiktai ta rencziau net man žandai braszkejo. Nes ant mano nelaimes, atsikeles no stalo nenumazgojau ranku tiktai nuszluoszcziaiu su sausu abrusu ir tai man pirma karta mano gyvastije tropijosi: Po vakarienei linksmai visi bovijosi kada jau atejo laikas ant atsilsio, likomes nuvesti in miegstube. Kaip tiktai likomes du vienu, prisiartinau asz prie savo mylimos, idant su ja pasidžiaugt nes vietoje džiaugtis meilia stume mane nog saves ir baisei pradejo klykt jog net visos nevalninkes subego ir klaust apie priežaste? Asz nusidyvijias stovejau kaip nudiegtas negaledamas paymtie kas viskas ženklina.

— Mylima musu sesute, tare moteris, kas tau stojos tam trumpam laike, ar ka reikalauji nog mus?

— Imkite ta biaurybe isz mano akiu.

— O poni! paszauke kuom asz prasikaltau?

— Nedoras esi žmogus! valgei czesnaka, o ne numazgojei ranku ar tu mislyji jog asz ta nukensiu, idant tokis biaurybe prie manes prisiartintu ir savo kvapu apdumptu? . .

— Paguldykie tuojaus ji ant žemes ir atneszkite man kancziu.

Jos prisakimas likos iszpildintas, tuojaus vienos pagriebe už ranku, kitos už koju o mano mylima nemielaszirdingai pradejo pliekt su kancziu per nugara kiek tik pajiego turejo:

ant galo tare in moteres:— Inkie ji, tegul romiklei nuveda pas sudže idant jam ranka nukirstu ka valge czesnaku pritaisyta valgyje.

— O Dieve teisingas! paszaukiau susijudines, negana jog gavau plegu, ir da liepe nukirst ranka! ir kuom prasikaltau? Szitai jog valgiau su czesnaku valgi, ir užmirszaui ranku

Palocije atsiprovinejo linksme. (p. 436)

numazgot! Kas tai užrustybe už teip maža daigta? O prakeiktas valgi su czesnaku. Prakeiktas, virike, ka virei, prakeiktas tarne kuris man padave!

Nevalninkes kurios manes plieke, pasigailejo manes,

kada iszgirdo, jog man nori ranka nukirst ir tare in jia, brangi sesute, per daug užpykai! Teisybe, jog tas prastas žmogus kuris nepažino griesznumo nes praszome taves atleisk jam kalte kure isz nežines papilde.

— Ne, ne!. . . asz jin turiu pramokint, kaip turi gyvent tegul turi ženkla ir atsimena, jog pavalgius czesnakini valgi, turi savo rankas numazgot.

Tos metesi prie jios ir pradejo praszyt atlaidos:— Gera ir meilinga sesut, meldžeme taves ant Dievo, apsimalszink tavo rustybeje.

— Neatsake nieko ant to, atsikele pradejo baisei plust ir iszejo isz pakajaus. Visos moteris nubego paskui ja, o mane paliko smertelnaje baimeje ir nerimastije.

Deszimts dienu perbuvaui vienas nematidamas nieko, kaip tik, sena nevalninke, kuri apie mane triuse. Kožna diena klausinejau apie mano mylima. Man atsake, jog serga, jog su czesnaku ja apserginau ir peike mane, jog valgiau su czesnaku pritaisyta valgi.

Asz pamisljiau. Tai po kvarabu liepe, jog czesnako teip susijudino ir už tai teip induktu. Mylejau vienok ja ir gailejaisi, jog per ta nedora czesnaka tas pasidare:

Viena diena tare in mane nevalninke:— Jau tavo pati yra sveika nuejo in pirti ir pasake man jog ryto pas tave ateis džiaugkis ir storokis ja suramint. Yra tai iszmintinga ypatos ir visos moteris ja myli ypacz Zobeida be kurios negali apsieitie.

Ant rytojaus atejo mano pati ir tuojaus tare:— Per daug esmiu gera, jog pas tave ateinu, datirus dideles ne szloves. Nes to negaliu užmirszt ir turiu tave nukorot pagal nuopelua jog valgei valgi su czesnaku ir ranku ne numazgojei.

Tai pasakius pasake nevalninkems kurios jios prisakimus pilde, suriszo mane, pagulde ant žemes, o mano pati eme britva, ir toke buvo nedora jog man nupjove visus keturis pirsztus nuo ranku ir koju. Viena isz nevalninkiu pridedinejo

ant nupjautu vietu kokes tai gyduoles del sulaikimo kraujo, asz vienok isz kanczios apalpau.

Kada atsikvotėjau, del susidrutinimo dave iszgerť czierka vyno, o asz tariau:— Poni mano, jago kada pasitaikis valgyt su czesnaku tai tiktai ne viena karta rankas numazgosiu nes szimta kartu.

— Na gerai, tare mano pati, ir dabar su tavim gyvensiu kaip su patim ir apie viska užmirsiu.

Ir iszgidžius mane, dorai su manim gyvena ir myliu ja isz szirdies.

Ant tu žodžiu pabaige kupezius savo historyje, pradejo kita:

Apie Užkereta Arkli.

Szviešiauses pone, tare kupezius, žinoma jog Newruz arba nauje diena ant pradžios meto, ir buna pavasaris, tai puikiausios zobovos karalisteje Persu atsiprovinejo. Nerasi miesto ir kaimelio, idant toje dienoje nesilinksmintu.

Jago visi linksminosi tai ir dvaruose o ir karaliszkuose palociuose tas pats buna, nes su didelems iszkelmems. Susirenka ant tos dienos isz tolimu szaliu visoki galinczei su savo sztukom, vienas kita nori perauksztint.

Laike vienos tokios szventes kada Siraže radosi visoki galinczei del pasirodimo karaliui ir jio visam dvarui. Kožna gausei apdovanojo jog negalejo rugot ant karaliaus, pabaigoje zobovu ir perstatimu, kokis tai Indijonas stoji priesz sosta vesdamas arkli pabalnota, pažabota ir brangei apredyta, pada-rytas teip, kaip rodos tikras arklis jog ant pirmutinio dirstelejimo, negalejo tuojaus pažint ar gyvas ar padarytas.

Indijonas tas puole ant veido priesz karaliu o kada atsi-kele tare:— Szviešiauses pone! norint asz paskiause stoji

priesz jius ant parodimo savo galingumo, vienok galiu pasakyti, jog to niekad ne matei kaip szitas arklis. Dirstelek pone in ji?

— Na ka czia žiuret, atsake karalius, kaip arklis, gražė padarytas, ir povisam. Kožnas amatninkas padarytu toki jau o gal ir geriaus.

— Szviesiauses pone, atsake Indijonas, asz ne sztolta giriu to arklio, nes prietaisa o kurios niekas nežino. Tas arklis kaip tik užsisedu, tai nunesza mane in kur tik noriu ir tai oru kaip pauksztis. Tai yra viskas, ka mano arklis gali jago netikit mano pasakai, tai asz tuojaus parodysu jago tiktaĩ paliepsit.

Karalius persu, kuris norejo labai pamatyt, ba da tokio stebuklo ne buvo regejas negirdejas.

Indijonas indejo tuojaus koja in kilpsaiti, sedo ant arklio o kada ir kita koje indejo in kita kilpsaiti, paklause karaliaus kur jam nusiduot?

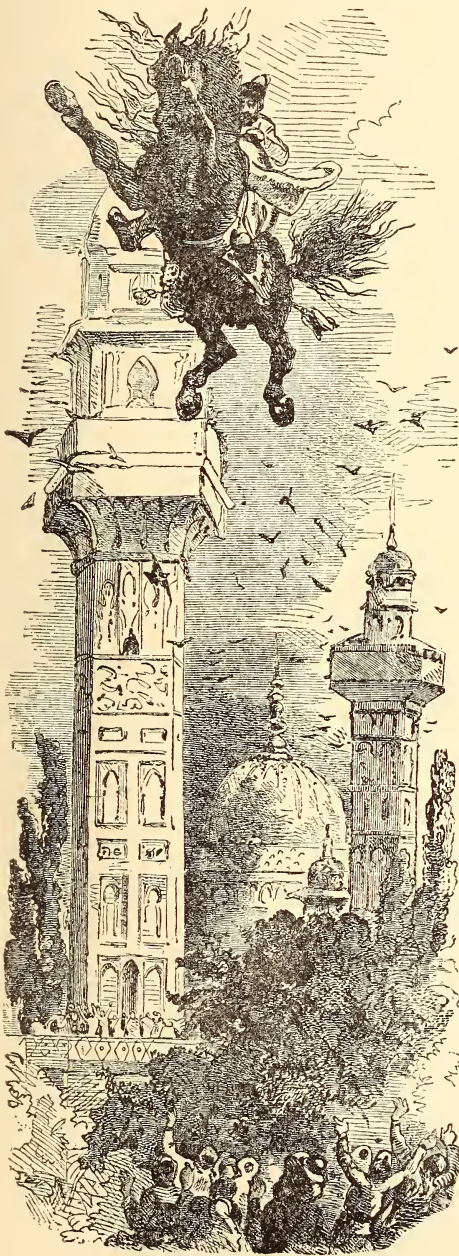
Tris mylios no Szirazo radosi auksztas kalnas, ka buvo gerai matyt no pleciaus, tare in Indijona:— Matai szita kalna? Ten nujok. Ne yra tai toli, bet pamatysime kaip spartus tavo arklis. Kada ten busi, atneszi man szakele nog to kalno, ka ant medžio auga.

— Vos karalius pasake, tas pasuko prie kaklo szriuba ir akimierkoje pasikele tas arklis auksztin, kaip žaibas, teip kad negalima buvo užmatyt. Dyvyjosi visi ir rankomis plojo paregeja toki stebukla.

Ne iszejo ketvertos adinos, szitai paregejo grižtanti su szakute rankoje, kuris oru nusileido ant tos vietos no kurios pasikele auksztin. Nusedo no arklio, prisiartino pas karaliu ir su nusižeminimu padave žale szakute.

Karalius negalejo atsidyvyt isz to, ka datire savo akimis ir labai norejo ta arkli aplaikyt. Nesigailejo duot norint pusekaralistes, kad tik galetu gaut ir tare in Indijona.

— Asz ant pažiuros nemisljau, jog arklis ne yra tokia

kaip dabar pamaciau: Labai džiaugiuosi, jog man parodei jago tu nori ir gali parduoti, tai asz nupirksiu.

— Asz mislijau, jog szviesiauses ponas tures akvata ji aplaikyt. Asz vel nenoriu ji laikyt ir niekam kitam neparoduotau, kaip tiktai szviesiausiu karaliui. Tam nuo kurio ta arkli turiu daviau savo duktere už paczia, ir kada man arkli atidave, pasake idant jago kam atiduoczia tai už labai didele preke.

Indijonas norejo toliaus kalbet nes karalius jam pertrauke kalba ir tare:— Ant visko mainisiu ta arkli ant ko tik nori. Žinokie jog mano karaliste yra didele ir daugelis miestu randasi. Iszsrinkie viena ir vieszpatauk jame igi smert.

Karaliui ir del visu rodesi jog tai geras užmokestis, nes Indijonui buvo mažai. Jio norai

aukszcziau sieke del to atsake:— Szviesiauses pone acziu už tai ir džiaugiuosiu. Nes ant to nesutinkiu. Nieko nenoriu tiktai jusu duktere už paczia. Tada arkli pavedu del jius.

Rodininkai ir visi ponai vos isz juoko susilaike ant paikos kalbos Indijono pats tiktai sunus karaliaus Firuzas negalejo to klausyt be piktumo. Karalius suvis kitaip mislijo, ba jam rodesi, jog duktere galejo duot už arkli ba teip užsimane ta arkli apturet jog puse gyvasties butu atidaves.

Sunus karaliaus, matidamas jog tevas užsimislijo ka Indijonui atsakyt rupinosi per tai idant ne tiktu ant noro Indijono del kurio turetū atiduot duktere, tare:

— Teve dovanok man, jog dristu paklaust jio, ar negali ta jio nora atitraukt ant toliaus idant apsimislyt gerai ir ar tu tiks ant noru to paikszo? Kaip jis galejo su tokeis žodžeis atsiliept?

— Mano sunau, asz tavo roda priimu, ir patinki man už tai, tas arklis labai mane užeme, jis nori už ji kaip mislije, ba tai jo tavoras. Asz tada ant svieto negyventau, jago kitas monarka ta arkli aplaikytu ir visas svietas paskui dyvitusi. Asz da nepasakiau, jog tinku ant jio noru. Gal jis susipras ir ka kita pasirinks.

— Nes pakol nesutiksime asz noretau idant tu ta arkli iszbandytum. Asz mislyju, jog jis ant to tiks.

Indijonas mislijo, jog jio trozskimai iszsipildis, džiaugesi labai. Pakolei karalaitis neužsede ant arklio, pasake jiam, kaip su juom apsieitie ir kuriuos szrubus pasukt.

Karalaitis Firuzas užszoko ant arklio be pagelbos Indijono ir kaip tik kojės in kilpas indejo, ne laukdamas prasergejimo Indijono pasuko szriuba, teip kaip mate Indijonas padare. Kaip tik teip padare, arklis paszoko su tokia staiga, kaip strela isz saidoko ir ne ilgai trukus isz visu akiu isznyko.

Lauke gera valanda o Firuzo kaip ne matyt, teip ne matyt, Indijonas persigandes, puole priesz karaliu ir prasze idant jio szirdingai iszklausitie teiktusi:— Pats macziau szvie-

siauses pone, jog karalaitis per savo staiga, nesidave pamokint kaip su tuom arkliu apsieitie. Žinojo kaip leistis augsztyn, nes to nežino kaip adgalios sugriszt. Praszau isz laik idant manes nekaltitumet, jago karalaitis negrisz.

Tie žodžei labai surupino karaliu, kuris tuojaus suprato jog sunus papuole in nelaimė. Tare tada in Indijona:— Tai kodel tu jio nesulaikei kada jis sedo ant arklio?

— Szviesiauses pone! pats matei su kokia jis staiga pribego prie arklio ir ant jio užsedo, jog ne buvo kada perserget ne pamokint. Asz ne esmiu kaltas. Nes szviesiauses pone, jago jis pasijus nelaimėi tada ras kita szriuba, kada ta pasuks, arklis prades leistis žemin. tada pats daeis kaip toliaus elgtis, su arkliu.

Norint Indijonas perdestinejo, vienok ne buvo panaszus in teisybe ir tare karalius:— Man rodos jog tai netyrtu, idant mano sunus galetu patemyt kita szriuba ir kad teip padarytu kaip tu kalbi o kad ir nusileistu tai nusileistu ant kokios pustines arba ir ant vandeni.

— In vandeni ne inpuols, ba ten nesz, kur jis nores ir in kur mislis.

— Asz tau netikiu, duodu tris menesius laiko ir jago apie ji neiszgirsiu, tai tu savo gyvaschia atsakisi.

— Tai pasakes karalius, liepe paymt Indijona in kalėjima ir drucei serget idant nepabegtu, o pats sugrižo in savo pakajus smutku paymtas.

Karalaitis tuom laik teip iszsikele auksztai jog nieko ant žemes negalejo matyt. Tada pradejo mislyt apie sugrižima ant tos vietos nuo kurios pakilo. Pradejo ta pati szriuba sukinet in visas szales nes arklis be atmainos bego. Dabar suprato apie savo klaida, jog Indijono neiszklause gerai kaip su arkliu elgtis. Pradejo labai rupintis, ba net jio smegenis vartesi galvoi. Tame paregejo antra szriuba— mažesni.

Pasuko jis ir arklis pradejo leistis žemin isz leto. Buvo pavakare kada szriuba pasuko o kada buvo netoli žemes

suvis suteme. Jis nežinojo kur nusileist idant nakti perleist atidave arkliui ant valios, ar ant upes ar ant mariu. Ant galo arklis sustojo, kada jau buvo pusiaunakti. Nusedo karalaitis, nes labai buvo nuvarges ir iszalkes, ba nuo ryto nieko ne valge. Pirmutiniu buvo daigtu apžiuretie kur jis randasi ir suprato jog ant lekszto stogo puikaus palociaus, aplinkui apvestu mureliu kaip in puse žmogaus. Peržiurinedamas ta stoga, patemijo trepus žemin, kureis ejo isz vidaus palociaus auksztin ant stogo o duris buvo praviros.

Kas kitas vietoje karalaiczio nebutu drises leistis žemin tokios tamsumoi, kaip tada buvo tamsi naktis o ir nežine ka ten gali užtikt, ar gera ar pikta vienok ta voga negalejo ji haugint, ba pamislijo. Neateinu asz ezia, kaipo piktadaris o ir jago kas mane patemis be jokio ginklo tai apsimalszins.

Atidare—gi geriaus duris, pamaži inejo ant pirsztu idant niekas negirdetu ir nepabustu. Pasiseke jiam, ir paregejo paszalyje atidarytas duris in didele sale, kurioje buvo žiburis.

Pastovejo durise ir girdejo kriokima visokeis balsais miegancziu žmoniu. Paejes toliaus in sale, paregejo mieganczius murinus romiklius, o kožnas turejo prie saves isznuoginta szoble isz to suprato jog tai buvo sargai no pakaju karalienes ar kokios karalaites, kaip pasirode tai karalaitis atmine, buvo tai pakajei karaliaus dukters.

Pakajus kureme karalaite miegojo, buvo tuojaus szale, o kad duris buvo praviros paregejo puike lova apglaubta szilkineis szidais.

Karalaitis ant pirsztu prisiartino prie lovos gilukningai jog ne vienas isz romikliu nepajuto. Ne viena lova stovejo tam pakajuje, nes kelios, kuriose gulejo nevalninkes karalaites. Visas isz kaleinos peržiurejo ir puikiausioje suprato gulinczia karalaite o buvo teip patoga jog isz karszczio negalejo karalaitis susilaikyt ir pamislyjo.

— Del Dievo! tai ezia mane tas arklis atnesze idant paregetie ta ka da mano gyvaszei ne buvau regejas. Kas su

manim desis, jago jios akytes pamatysiu? Turiu susilaikyt ir lauktie galo, ba jokiu daliku negaliu isz czia trauktis.

Po tam apmishijimui priklaupe prie lovos paeme pamaži už jios baltos rankeles, ir isz palengvo pradejo krutyt.

Karalaite akis atidare ir su dideliu dyvu paregejo szale saves patoga jaunikaiti. Nenusigando suvis tiktai žiurejo in ji.

Karalaitis naudodamas isz tos valandos, nulenke galva igi patalaicziu ir pakelias tare:— Gelbek gera karalaite, stebuklingu atsitikimu asz czia gavausi. Esmiu sunum karaliaus Persu, vakar radausi prie seno savo tevo szendien esmiu nežinomi del saves karalisto ir nežinau kas su manim gali atsitikt, gal tada gilukningai iszeisiu, jago tavo gerybe szirdies nenores manes nužudint. Praszau tavo pagelbos ir turiu vilti jog del manes pagelbos neatsakysi.

Karalaite, pas kure karalaitis atvyko, buvo tai vyresne dukte karaliaus Bengalijos, kuris liepe del jios netoli savo staliczios pastatitie ta paloci, idant laukuose turetu czista ora. Iszklausius su didele gerybe tu žodžiu atsiliepe ant galo tais žodžeis:— Bukie geros mislies mano karalaiti, ne esi laukiniu karalistei, musu karalisto teip paczei svetingai priima kaip jusu. Ne tik asz tave priglausiu nes visoje karalistoje ta pati rasi. Gali mano žodžems intiket.

Karalaitis norejo jiai padekavot už ta loska nes ta nedave laiko kalbet ir tare:— Norint labai noretau dažinot koku stebuklu czia gavaisi in teip trumpa laika ir kaip in mano pakajus ineji kurie teip labai sergeti, o kad esi labai nuvarges ir noriu priimtie tave kaipo svezcia tai asz vieta duosiu ant rytojaus, o turiu lieptie mano nevalninkem idant tave patalpintu mano pakajuose, ir ka svetingiause priimtu ir kur galetum gerai pasilset, tada man papasakosi apie viska.

Nevalninkes nekurios, tada karalaite su karalaicziu kalbejo, pabudo ir labai nusidivyjo, jog jaunikaitis radosi prie jios lovos ir kaip jis galejo czia ineitie nepabudines romikliu, pradejo tuojaus redytis ir lauke prisakimu savo ponios. Liepe

tuojaus nuvestie karalaiti in pakaju ir tas atsisveikines su dideliu nusizeminimu, likos nuvestas in pakaju, kur stovejo lova puikei paklota.

Ant greito dave visokiu kepsniu. Iszrinko kas jam patiko, o kada pavalge, vela viska atmete ir sudejo in szepa o paczios iszejo.

Karalaite buvo uzymta mislems apie karalaiti ir da buvo neuzmigus kaip nevalninkes sugrižo in jios pakaju. Tada klausinejo jiu ar viska karalaicziu dave ka jis norejo ir kaip jiam iszrodo?

Tos atsake:— Nes karalaite apie ji nieko nesuprantam, tiktai tiek sakome jog labai dziaugtumems jago tave karalius su jiuom apvyruotu. Da mes nemateme patogesniu jaunikaicziu kaip tas karalaitis.

Tie zodzei labai karalaitei patiko nes jioms nieko neatsake ir neiszsidave, jog ji myli, liepe tiktai niekam nieko apie tai nesakyt.

Ant rytojaus, kaip tik pabudo karalaite, pirmutine jios mislis buvo puikei pasiredyt. Niekados teip nesidabino ir teip tankei nesižiurejo in zerkola, kaip dabar. Nevalninkes negalejo intikt dabinime o jiji mislyjo sau. Jago asz jam patikau nepasiredzius, tai dabar da labiaus. Pasidabino labai, jog no aukso ir deimento žerejo. Vela pažiurejo in zerkola ir paklause kožnos nevalninkes, ar ko nereike, jago pasiredes karalaitis, tai kad eitu pasakyt jiam, jog jiji pati atlankis.

Jau karalaitis buvo po savo dieninei kelionei atsilsejes ir pasiredes, kada viena isz nevalninkiu karalaites atnesze laba ryta nog jios.

Karalaitis tuojaus paklause ar jau karalaite pasiredzius ba noriu ja atlankyti ir padekavot už nakvyne. Nes kada nevalninke pasake jog ji pati atlankis tada tare:— Karalaites vale negaliu jei prieszintis.

Kada karalaite Bengalska dažinojo, jog jau jis pasiredes ir lauke jios, atejo pas ji. Kada pasisveikino abudu, karalai-

tis: perprasžinejo ja, jog nakti perszkadijo atsilsiu o karalaitis klause, kaip jis miegojo, sedo paskui ant sofkos o ir karalaitis szale jios.

Tada karalaitis tare:— Norint asz tave galejau mano meiluk priimtie tam pacziam pakajuje, kur asz miegojau, nes negalejau, ba užziuretojus romikliu turi prova kada nori ineitie ant pažiuros, sziczia-gi, be mano pavelijimo negali ineituredama-gi nora iszgirst tavo pasakos apie atsitikima, isz kurio tave gavau pažint mano karalaiti, atejau czia pas tave idant mums niekas neperszkadytu. Padarikie del manes ta loska praszau ir papasakok viska.

Idant užganapadaryt jiosios norams karalaitis Firuzas viska papasakojo, apie Indijona, arkli ir nora jio tevo gavimotarklio, ir tai papasakojo kaip nusileido ant lekszto stogo palociaus kureme karalaitis rado, ant galo dadave:— Pabaiga nepapasakosiu, ba pati žinai. Dabar esmiu po tavo apieka idarikie su manim kaip tau pasidaboja ba stojausi tavo nevalninku. Turi mane o ir mano szirdi, o jago kitaip ketintu stotis, tada butu po manim.

Tuos paskutinius žodžius isztare Firuzas teip graudžei, jog net karalaitis pagailo jio.

O mano karalaitis da tokio atsitikimo sviete negirdeju, net mane szirpulei yma, kaip tu galejei teip augsztai nog žemes butie. Džiaugiuosiu vela isz to, jog tas arklis tropijo nusileist ant mano palociaus stogo ir atitikai ta, kuri prie taves su duszia ir kunu prisiriszo!

— Czia turesi visa vigada kokia pas tavo teva turejei o ir da kita. Negaliu to dažintie, gal jau tavo szirdele kokia turi iszsirinkus, tai asz nenoretai but perszkadoje.

Firuzas norejo pasakytie, kad da jokios moteriszkes nepažino, tame inejo nevalninke ir pasake, jog jau pietus pasteluoti. Pritrauke jiu kalba meilinga, ba jau akimis apie ka kita susižinojo. Karalaitis intikejo jio iszpažinimams ir jio teisingumui, o jis ir pažino, jog da ji buvo ne kalta mergeite,

Stojo karalaite, prasze Firuzo idant eitu su jia in valg-stube, ba liepe ticzia pasiskubint su pietumis, ba vakar turejo prasta valgi po kelionei isz priezasties velaus laiko. Ant stalo stovejo kanopuikiausiu valgei, o nevalninkes laike valgio ant instrumentu puikei grajino ir dainavo.

Vienas antra ragino prie valgio ir gerimo, o norint ir grajino, tai jiedu to ne negirdejo, tiktai meilei sznekuczevo o meile szirdise dege prie vienas antro, jog nežinojo kaip apmalszint.

Po piet nusidave abudu in pakaju, kur sedo ant minksztos sofkos. Isz langu buvo matyt puikus sodas, su puikais medzeis ir pilna visokiu žiedu, jog karalaitis nusidyvijias tare: — Asz mislijau jog ant svieto ne yra niekur teip gražu kaip Persijoi, o czia daug puikiau.

— Asz nemaczius niekur kitur palociu tare karalaite tai negaliu sakyt, nes ant tavo sudo atiduodu ir nežinau ar tau patinka toji aplinkine, ar ne. Tas palocis yra ne persenei inprovytas, tai da ne yra gerai instatytas, nes kada pamatysi mano tevo dvara, tada nusidyvisi, ir žinau jog jis tave priims su didele paguodone.

Inkalbinejo in Firuzo idant pamatyt paloci jos tevo, ir gyre visaip, o tai del to idant kada tevas pažintu iszmintinga jaunikaite atiduotu jiam jia už paczia ba negalejo susilaikyt isz dideles meiles. Karalaitis Firuzas atsake:— Noretai pamatytie tevo paloci o ir atiduotie jiam priderenczia szlove isz ko labai džiaugiuosiu. Nes pasakikie pati tu mano mieliause ar asz galiu stotie priesz teip galinga ir už ka jis mane palaikis?

— Nebijokie nieko, jago tiktai tu noretum o viskas butu gerai. Žinau jog piningu su savim negali turetie, ba nesitikejei czia atvykt, turiu pas save in vales ir galesi ymt kiek noresi. Turime czia mieste daug visokiu kupeziu o ir isz tavo karalistes, galesi viska insitaisyt ant greitos, pagal savo stona ir paiega.

Firuzas tai iszgirdes da labiaus prie jios prilipo o szirdis kaip ugne dege. Vienok norint dege prie josios meile, padare jei ta guodone kalbedamas.

— Pone, asz viska nog taves priimtau, nes kada ateina man ant mislies rupestis mano tevo, tai isz gailiesties szirdis pliszta. Butau nedoras sunus idant kagreicziause negrisztau ir jio nesuramintau. Pažinau ji gerai ir kada asz naudoju isz to giliuko meilingo, tai jis nebagelis smertelna gailesczia apintas, ba pamete vilti regejimo kada norint manes! Tikiuosiu pertai, jog pripažinsi, jog turiu teisybe, o jago kiek pertrauktau, tada priskubintau jio smerti.

— Kada ir tu karalaite ant to tiksi, tada pavelysi man keliaut o asz nukeliaves pas teva apie viska papasakosiu ir žinau jog trumpam laike vela sugrisziu pas tave ir tada sueisime in pora. Tada kaip atkeliausiu tai su visu savo dvaru ir iszrodisu kuom esmiu. Mano tevas ne bus prieszingu tam vi sam, kada jiam papasakosiu kaip asz buvau nog taves priimtu.

Po iszverimui Firuzo noru, karalaite nesiprieszino jiam ir nekalbino idant pasimatyt su jios tevu, nes labai susirupino jog karalaitis nori kogreicziause sugriszt ir kad sugrizias in savo karalyste, neužmirsztu apie jia,— ba kaip isz akiu teip, ir isz misliu. Noredama ji užtrukdint tare:— Nesiprieszinu tavo norams ir nebutau kalbinus ant pasimatimo mano tevu kad butau žinojus apie tavo misli. Ypacz pagiriu tavo pririszima prie tevo; vienok negaliu tau pavelyt teip greitai mane apleist norint skubiniesi. Praszau taves idant pabutum keles dienas ir pasisvetitum, czia matai teip Dievo duota jog stojei mano tevo karalisto, o ne pustynese. Praszau taves idant pabutumei czia, o apie save duotum žine savo tevui in Persije.

Karalaite stengesi perkalbint Firuza ir suvis ji apipainiot idant be jios negaletu rimt o ir da ka kita turejo ant misles ba jago po teip trumpam pasimatimui su jai atsiskirtu tai tuojaus užmirsztu. Karalaitis negalejo aisisakyt jios prasziams, ypacz už teip svetinga priemima, tiko ant visko, o

karalaite mislijo, kaip ji czia nubovyt.

Per tais visas dienas buvimo Firuzo, atsiprovinejo bankietai o vis paslapta idant romiklei nežinotu, jog czia randasi vyras. Vakaraish—gi sedejo sau du vienu ir sznekucziavo apie viska, ypacz karalaite klausinejo apie Persu papratimus ir bagotista ir jog nuolatos vasara buna. Ir teip karalaitei patikotta pasaka jog paeme nora kelevimo su juom sujungus, tai gal ir ne but iszdrisus, nes jau dabar negalima buvo atsiskirt. Dave jiam per tai suprast, jog nori ir ji su juom keliaut drauge ir jis norejo jau kalbint, nes kada ji užbego, tai jis nieko nesake ir suprato tai jog dabar jiji praszis jio idant greicziaus keliaut.

Per du menesius vieszinosi Firuzas glebiuose karalaites ir jau isz ju buvo dvi duszios vienam kune, ir Firuzas pradejo apie teva užmirszt. Vienok karta atsimines apie teva tare in karalaite:— Mano mieliause! vienok jau taves neužmirsziu niekadus, neapleisiu igi smert, pavelikie man nusiduot pasmano teva, o kada su juom pasimatysiu ir jio rupescziams gala padarisiu, tada netrukus vela pas tave atkeliausiu su pulku vaisko ir praszysiu tavo tevo taves. Gal misliji asz tave pamesu ant visados? Ir kad noriu nog taves atsikratyt? Tobrangiause nemislyk, ir jago man nenori tiket ir tikra turi pririszima prie manes, tai praszau taves idant keliautum su manim, tiktai nepalaikyk man to už pikta.

Karalaite apkaito iszgirdus tuos žodžius Firuzo, užsimislyjo o Firuzas, toliaus kalbejo:— Mano tevas tave su atverta szirdže priims; tavo tevas tuojaus sius pas ji idant pavelytu ant mudvieju szliubo.

Karalaite nieko neatsake ant to visko, nes josios tilejimas liepe dasiprast, jog ant visko tinka ir nori su juom keliaut. Kas jei labiause rupejo, jog karalaitis nežinojo da gerai spasabo valdimo arkljo ir tai ja suramino, jog gali ant jio suvis atsiduot, ba jau dabar gali juom valdyt, ir pasake, idant kagreicziause mislytu apie slapta iszkelevima, idant

niekas apie tai nedažinotu.

Karalaite teip ruoszesi, jog niekas nesuprato, ir ant rytojaus prieš dieną, kada da visi palocije miegojo, iszejo ant stogo drauge su karalaicziu kuris atkreipes arkli in Persije, užlipo pats ant arklio, potam padave ranka karalaitei ir sedo už jio užpakalio ir apsikabino per viduri.

Vos pasuko szriuba, arklis pakilo isz vietos augsztin.

Ta orine kelione dvieju mylemuju teip greitai atsiproviyo jog in pustreczios adinos pasijuto Persu staliczioi. Karalaitis jau nenusileido ant pleciaus ties palocium, nes sustojo szale miesto karaliskam paloceliye, kur laikais karalius nusiduodavo ant gavimo szviežio oro. Sargas atidare pakajus kur likos nuvesta jio mylima in puikiause pakaju.

Kada patalpino karalaite, pasake jei jog duos žine savo tevui idant pasirengtu ant priemimo marcziós, liepe jei valandele užtrukt o pats nusidave.

Palikes karalaite saugioi vietai, pats sedo ant paduoto arklio karaliskos stonios, paskubino pas savo teva. Kada in miesta injojo, o gyventojei ji pažino, su dideliu, džiaugsmu prieme, ba visi gyventojei Persijos labai ji mylejo. Sultonas tame laike, sedejo saloje rodu teip rodininku gailės rubuose teip karalius tevas, kaipo ir uredninkai apsirede no pranikimo sunaus. Kada likos karaliui praneszta, jog Firuzas jo sunus parkelevo, nudžiugo ir pats iszejo priešzais pasitikt. Po szirdingam pasisveikinimui, klausinejo karalius sunaus apie padangines keliones ant Indijoniszko arklio.

Papasakojo karalaitis apie viska, nieko neslepdamas pasake priezaste savo užtrukimo karalistoje Bengalijos ir kad padaboji labai karalaite, o ant galo prisipažino, jog jia pargabeno, daduodamas. Juk teveli nepyksi ant manes už tai jog ja pargabenau.

Tai pasakes norejo pult tevui in kojes, idant suminkszint teva nes sultonas nedaleido to ir spausdamas prie savės tare:— Sunau mano ne tik pavelyju ant tavo ženybu su kara-

laite Bengalijos nes pats iszeisiu prieszais jia pasitikt idant jei parodyt mano dziaugsma ir investie in paloci ir szendien tuojaus pradesime linksmes svodba.

Ir tuojaus karalius liepe paruoszt viska ant priemimo karalaites Bengalskos, paliepes gailės ženklus numestie ir ant triubu garsint linksma naujiena liepe paleistie ir Indijona isz kalejimo ir atvestie priesz save ir tare in ji:

— Liepiau tave del to turetie po sarga, idant galetum savo gyvaste atligintie gyvaste mano sunaus. Padekavokie—gi Dievui jog mano sunus sugrižo. Eikie paimkie savo arkli ir daugiaus in mano akis nesirodyk.

Indijonas iszejias no karaliaus, dažinojo jog karalaitis parsigabeno mergina ant užkereto arklio o ir žinojo kur buna, paskubino in užmiesti in paloceli, o nuvejes pas užžiuretoju pasake jog Firuzas ji atsiunczia idant paymtu ant užkereto arklio karalaite ir nugabentu pas karaliu, kuris lauke su didele paroda priesz savo paloci.

Dažiuretojus intikejo žodžems Indijono o ir pažinojo ji. Pasake tuojaus karalaitei, o ta tuojaus szoko isz vietos ba tikrai mislyjo, jog jios mylimas atsiunte josios.

Indijonas savije dziaugesi jog teip jiam pasiseke tam ne doram darbe, sedo ant arklio, eme už savės karalaite ir iszsi—kele su jia in padanges.

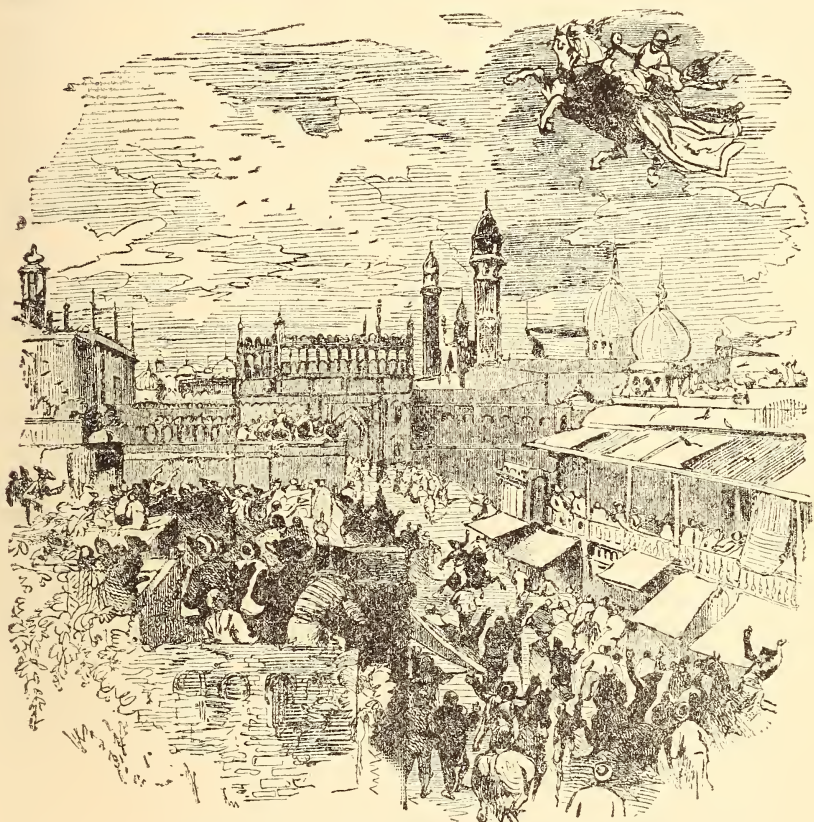
Kada karalius Persu, budamas prie savo palociaus, paregejo ore lekenti Indijona dviseda ant arklio, tuojaus dasiprato piktybes kure tas nedoras iszpilde. Pradejo ant savės rubus pleszt ir keikt su visu savo dvaru ir žmonimis, kurie žiurejo in nedora Indijona.

Indijonas ant to nežiurejo, tiktai leke savo keliu, o sultonas labai susirupines inejo in pakaju gailejosi jog Indijona nenukorojo priesz tai.

Nes kada karalaitis apie tai dažinojo, tai ka tik sau galo nepasidare isz gailesties, jog savo mylemos jau niekados ne matis, o be kurios negalejo rimt. Buvo kaip numires. Pats

sau iszmetinejo, jog negerai sergejo sau ta milema skarba, arklis kuriuos su neiszpasakyta staiga nesze isznyko isz akiu.

Ka czia daryt? Ar sedetie palocije prie tevo, nugrimzde gailejimuose ir niekur ne jieszkot karalaites idant atimtie isz ranku nedoraus Indijono ir nukorotie pagal nuopelna? Mislijo ir nezinojo ka pradet.

Iszsikele su jia in padanges. (452)

Nusidave in paloceli ir pasitinka su dažiuretojum palociaus kuris paregejas karalaiti nuliudusi, puole jam in kojės su aszaromis ir prasze atlaidos, ba suprato jog jis yra kaltas.

— Kelk,— tare karalaitis asz taves nekaltinu, jog tas

piktadaris pagriebe karalaite, pats esmiu kaltas, jog neužžiu-rejau: Negaiszindamas laiko, eikie ir pasirupink del manes rubus derviszo (dvasiszko) o niekam nesakikie jog tai del manes.

Netoli palociaus buvo klosztoris derviszu, su kureis tarnas karaliskas turejo pažinti. Nusidave in ta klosztori pamelavo jog kokis tai turtingas ponas prasze ju idant parduotu rubus derviszo, ant ko tie su noru tiko, ir parnesze derviszo rubus del karalaiczio Firuzo. Apsirede in juosius, o savo numete, persiredes ant derviszo eme invales piningu, vakare apleido paloci, ne nežinodamas in kur nusiduot nes sau prižadėjo, jog nesugrisz, pakolei karalaites neras ir su savim ne parsigabens, leidosi in kelione.

Dabar sugriskime pas Indijona. Leke oru per yisa diena ir pavakare nusileido in girre, netoli staliczios Kaszemiro. O kad buvo pats alkanu, tai mislyjo jog ir karalaite reikalavo pasidrutinimo, nusedo no arkljo, paliko karalaite, liepe jei sestie ant pievos szale szaltinio, pats-gi nuejo jiekotie kokio norint maisto.

Kada atsitolino Indijonas karalaite norejo nog jio pabegt ba jaute ko jis nog jios reikalaus o jago negales jio gyvuliszku noriu atsispirt, tai bus priversta. Pamislino jog negalima jei pabegt, ba buvo labai alkana ir turejo laukt. Tas netruks sugrižo pririnkes rieszutu ir uogu valge ir nusidave praszyt, o kada pavolge, pradejo Indijonas gretintis prie jios isz pradzios grazumu o paskui pradejo verst gvoltu. Kada jau pradejo prisigriebt, pradejo baisei rekt ir ant to riksmo atjojo koki tai kareivei ir apstojjo Indijona drauge su jia.

Buvo tai karalius Kaszemiro kuris radosi su savo pulku ant medziokles ir ant karalaites giliuko paskubino ant jios pagellos. Paregejas Indijona paklause rustai, kas jis per vienas ir ka reikalauje nog tos moteries? Indijonas atsake sziauszei, jog tai jio pati ir neprivalo niekas kisztis prie jiu.

Karalaite, kuri nežinojo kas tai per vienas, tas jios apgin-

tojus, viska papasakojo ir iszdave mela nedoraus Indijono, ir ant galo dadave.

— Pone, nežinau kas esi per vienas, kuri del manes Dievas atsiunte ant pagelbos pasigailekie manes nelaimingos ir netikekie tam apgavikui. Asz jio pati niekados nebuvaŭ o ir nebusiu! yra tai juodos duszios žmogus, kuris mane szendien pagriebe no karalaiczio Persu su kurio ketinau iszteket; pagriebe mane ir ant užkereto arklio sziczia adgabeno!

Karalius jios žodžiams intikejo, ba pažino ant viso— ko, jog tai yra pana augszto gimimo. Norejo da ka toki karalaite sakyt, nes karalius teip persieme piktumu, jog liepe Indijona pririszt prie medžio ir suszaudyt. Tas prisakimas likos tuojaus iszpildintis ir isz Indijono padare kaip reti su streloms.

Iszgelbeta karalaite isz ranku Indijono vela nuliudo, ba nežinojo in keno rankas gavosi. Karalius liepe jei duotie arkli, parsigabeno in savo paloci, kur paskire del jios puikius pakajus ir pridave daugybe nevalninkiu idant del jios tarnautu, pats nusidave in tuos pakajus, kur tuojaus tare:— Karalaite, žinau jog reikalauji atsilsio, czia gali silsetis kiek tik nori. Ryto—gi, papasakosi apie tavo atsitikimus.

Tai pasakes atsitrauke palikes ja viena.

Budama iszliuosuota isz ranku nedoraus Indijono, ant kurio negalejo žiuret be baimes, karalaite Bengalu mislyjo, jog ja karalius Kaszemiro, teiksis nusiunst pas karalaiti in Persije kada jiam apie viska papasakos. Nes ne teip stojosi kaip mislyjo.

Isz pirmo paregejimo karalius Kaszemiro, labai jiam in aki inpuole ir pastanavijo su jia kagreicziause apsipacziuot o kada pradejo szvist, liepe garsintie po visas staliczes miesto, jog atsiprovines veseile karaliaus. Triubu ir bubnu balsai pabudino karalaite ir negalejo iszsidyvyt, kas tai galetu but; karalius liepe duotie sau žine, kaip tiktai karalaite bus pasiredžius, ba ketina eitie ja atlankit ir dažintie apie jios sveikata. Kada karalius pas jia atejo ir iszvere savo karszta

nora, ta puole no kedės ir apalpo.

Nevalninkės kurios prie jos radosi, priszoko gelbet o ir pats karalius tupinejo apie jia ilgai truse, pakolei adgaivino. Kada atsikvotejo ir suprato kas ezia jos lauke, nudave neviso proto ir pradejo pliovot ir daryt nesutvertus daiktus o ir nevalninkės draskyt, katra tik prie jos priejo ir prie karaliaus metesi, kuris susirupines leidosi per duris. Prisake moterims, idant jia prižiuretu kanogeriause. Per ciela diena atsiuntinejo dažinot, kaip turisi karalaite ir kožna karta negeras naujienas gavo. In vakara da jos nuduota liga pasididino o karalius apsiejo be saldžaus gyvenimo kuris sau isz laiko prižadejo.

Ir ant rytojaus buvo tas pats, jog karalius suszauke visus gydintojus, ne tik isz miesto stalicios nes ir isz visos žemes, idant kaip galedami gelbetu.

Gydintojei vienas po kitam pradejo ja atlankinet ir visokės gyduoles davinet, o jago katras norejo jos ranka paymtie ir pažiuretie plakima gislu, tada kabinosi gydintojui in akis, kaip padukus kate ir teip juos inbaugino, jog ne vienas nesiartino prie jos.

Matidamas karalius, jog jio gydintojei nieko ne veiks ir nepagelbes, apszauke po kitas žemes užpraszinedamas gydintojus. Nes ir tie nieko negelbejo. Karalius butu puse karalistos atidaves tam, kuris jia iszgydintu nes ant tuszczio nieko nieks negialbejo.

Kada teip dejosi, karalaitis Firuzas persiredes in derviszo rubus, perbego daug visokiu žemiu susirupines, o visur klausinejo apie savo mieliause.

Be keliaudamas per svieta, atkelevo ant galo in ta karaliste, kur radosi karalaite Bengalijos, o katra norejo paymtie už paczia karalius Kaszemiro. Kada apie tai dažinojo tuojaus dasiprato, jog tai ne koke kita, kaip tik ta katros jieszko.

Iszklausinejas, liepe padaritie rubus kaip neszioje gydintojei, o ir turejo ilga barzda ka kelioneje jiam užaugo apsigarsino kaipo gydintojis. Nusidave tuojaus in paloci, parsistate

Pradejo plovot ir daryt nesutvertus daigtus. (p. 456)

viresniamjam romikliu, jog atkeliauje iszgydintie sergante karalaite o kurios ne vienas gydintojus negalejo iszgydint. Kada karalius apie tai dažinojo, tuojaus liepe pas save atvest gydintuju kuri meilei prieme ir prizadejo gausei apdovanot,

jago sugražis sveikata del karalaites.

Jau no senei nepasirode jokis gydintojus o ir karalius pamete vilti, idant kada galetu sulaukt, ja sveika. Del to—gi tuojaus su džiaugsmu prieme gydintoju. Karalius nevilkindamas ilgai, apie liga viska papasakojo ir jog toji ligone, kada pamato gydintoju, tai tuojaus pradeda blaszkitis ir in akis kabintis. Liepe nuvestie gydintoju in pakaju karalaites idant galetu pasislepes pamatitie ligone.

Kaip tik karalaitis pamate savo mylima sedinczia nuliudime, nudziugo labai ir tuojaus suprato ant jios veido, jog ta liga nuduota. Iszejes isz to pakajaus, nusidave pas karaliu ir pasake jog jios liga suprato ir per savo moksla iszgydins.

Karalius Kaszemiro, liepe tuojaus nuvestie pas karalaite ir karalaitis inejo in pakaju kureme sedejo jio mylima. Kaip tik iszkart pamate mislindama jog tai gydintojus, paszoko kaip padukus ir pradejo plust visokeis zodzeis. Nes jis artinosi prie jios o kada suvis arti priejo, jog negalejo no kitu but girdetu kaip tiktai no karalaites, tare in jia patyka, jog ta ant syk suprato kas tai per vienas ir apie ka czia eina.

— Bukie saugi, asz esmiu tavo Firuzas, kuris pribuvo tave iszliuosuot isz czia.

Tuojaus ji pazino norint buvo barzda uzleides — apsimalszino tuojaus. Zodzio isz džiaugsmo negalejo prakalbet o ir negalejo prie jio pultis ba isz tolo nevalninkes stovejo. Jis apie jia vaikeziojo nevos burtus dare ir nuolatos szuabzdejo prisikiszes, nevos zodzius burimo, nes apie savo kelione ir kaip mislijo padaryt. Ta ir kaip galedama norint trumpai apie viska papasakojo ir del ko insimete in ta liga ir jog to karaliaus labai nekenczia.

Iszklauses karalaitis apie viska, paklause, ar laikais nezinu kur tas arklis pasidejo po smerties to Indijono. Nezinau, atsake, nes kaip rodos turejo ji gerai paslepti.

Karalaitis dasiprato, jog tas arklis yra gero pakavone ir apmislyjo ta arkli gaut ant kurio galetu pargabent karalaite

in Persije. Susitare abudu kaip padaryt idant karalius nesu-
prastu, liepe karalaitis jei pasiredyt ryto kanopuikiause o ir
ne skupetie karaliui meilu žodžiu.

Karalius Kaszemiro didelei džiaugesi, kada gydintojus
pasake, jog bus sveika ir jog nieko jei ne kenke, tiktai reikie
palaukt pora dienu. Ant rytojaus karalius jia atlanke o rades
ja linksma ir labai meile, negalejo atsидžiaugt o gydintoju in
padanges auksztino.

Rades tokia atmaina karalaiteje, liepe jei visame atsiduo-
tie ant vales gydintojus ir kad viska darytu ka jis liepe.

Iszejo paskui abudu su karalaicziu, o kada ejo drauge,
paklause karalaitis:— Szviesiauses pone, nepalaikikie man
už pikta, jog dristu paklaust, kokiu spasabu gavosi in ezia
karalaite Bengalijos teip toli no Persu žemes? O tai teip
paklause, rodos apie nieka nežinojo ir ne su noru, o tai del to
idant užvestie kalba apie arkli ir kur jis dingo.

Karalius nežinodamas del ko gydintojus klause, viska
papasakojo, teip kaip karalaite pasakojo, jog ta arkli liepe
patalpintie skarbeziuje, kaip su juom apsieitie tai nežinojo.

— Szviesiauses pone, tare Firuzas,— ta žine duoda man
spasaba kaip suvis iszgidint karalaite. O kad ji buvo gaben-
ta ant to arklio apkereto, tai nog iszgasties gavo nog jio prie-
puoli, ir reiketu isz to suvis iszgydintie per smilkinima (paru-
kinima) visokioms žolems. Jago karaliau nori turetie ta
džiaugsma liepkie ryto ta arkli pastatyt ant vidurio kiemo
prieszais paloci, o ka asz darisiu, tai ant manes atsiduokie
datirsi, jog akyse visu, teip iszgydysiu, jog bus sveika ant visa-
dos. Galesi tuojaus pasiimtie in savo pakajus ir džiaugtis
kaip tik nori; del to butu gerai idant lieptum kanuopuikiause
padabint in deimantus, perlus ir auksa.

Karalius gatavas buvo da daugiaus padarytie ne kaip
gydintojus insake, ba teip jiam in szirdi inpuole karalaite.

Ant rytojaus szvintant, isznesze isz skarbeziaus arkli
užkereta ir pastate ant kiemo prieszais paloci; o žine pasklido

Užsodino Firuzas jia ant arklio. (p. 461)

po visa miesta, jog ketina darytis didelis daigtas; ir susirinko daugybe žmonių iš visu dalių miesto. Vaiska aplinkui užtrauke idant žmonis nesigrustu.

Kada visi susirinko, pribuvo ir karalius o kada sedo ant sosto tarp daug savo rodininkų tada atejo ir karalaite tarp

daug nevalninkiu. Užsodino Firuzas jia ant arklio o kada turejo kojes patalpintas kilpsaicziuose ir kamana laike rancose tada tas nevos gydintojus liepe aplinkui in rata sudetie sausu szaku o ant virszaus žaliu, ka buvo tam ticzia paszapuota. Užkure keliuose vietose, o pats pradejo sznabždet kokiais tai žodžeis. Kada užsieme aplinkui ugnis ir pakilo didelis dulis jog net arklio nebuvo matyt ir szoko in viduri guminio rato o paskui ant arklio kaip žaibas, szriuba pasuko ir su veju leidosi in padanges, o karalaitis paszauke.

“Karaliau Kaszemiro, niekados nesigodek ant svetimos moteries! Ir akimierko! isznyko isz akiu su mylimu glebiu kuri laike prieszais save.

Ta paczia diena, da priesz saules nusileidima karalaitis su savo mieliause stoji savo karalistei su dideliu dziaugsmu tevo ir viso dvaro. Ir ta pati vakara susivincezevojo, o kada sugule, užmirszo apie ciela praeiga.

O kad da buvo toli igi dienai, Szeherezada pradejo kita istorije.

Apie Kodada ir jio Brolius.

Dejeraszei karalistos Diarbakrio apraszo, jog mieste Huran, vieszpatavo kitados karalius labai turtingas ir didelei galingas. Tas mylejo labai savo padonus o ir jie ji, daugybe turejo savije dorybiu ir nieko jiam nereikejo kaip tiktai vaiku. Norint turejo daugybe patogu moteriu savo palocije, neturejo vienok vaiku. Nuolatos meldesi pas Dieva, viena nakti budamas gilem miege, paregejo žmogu puikaus pavidalo, buvo tai pats pranaszas Mahomedas, kuris in jin tare:

— Maldos tavo likos iszklausitos, dastosi ko trokszti. Kada apbusi, nusiduosi ant maldos, ir du kartu priklaupsi; eisi potam in soda paszauksi sodininka, liepsi jam atnesztie

granadini obuoli, suvalgysi išz jio tiek grudu (seklu) kiek noresi, o tavo norai išszipildis.

Pabudes karalius išz miego pradejo primintie apie savo sapna ir dekavojo Dievui už tai. Atsikele tuojaus ir nusidave ant maldos, du kartu puole ant keliu, o potam nuejo in soda, ir atskaites penkesdeszimts grudu išz obuoliaus suvalge visus nes turejo penkesdeszimts pacziu kures labai mylejo. Visos vienu kartu pasijaute sunkiose dienose, tik viena, vardu Firuza nieko nesijaute. Tada karalius pradejo josios nekenst ir apmisylo ant galo nužadint. Jis mislyjo, jog per savo nevai-singuma nepatiuka Dievui ir už tai netikus but karaliene. Kada teip nedorai mislyjo sulaike ji veziras, perdestinedamas jog ne visos moteris yra vienokios, jog da nežine ar Firuza pastojo ar ne, o gal nenumano.

— Gerai, tinku ant to atsake karalius tegul buna gyvas tegul tuojaus išz mano akiu atsitolina, ba asz jios ne ken-
eziu.

— Tai nusiuskie ja karaliau pas savo pusbroli Samera.

Pagire karalius ta roda, išzsiunte Firuza in Samarije per savo gimine ir parasze gromata idant su jiaje grazei apsieitu, o jago sulauktu kudiki, tai kad jiam duot žine.

Jau kelioneje Firuza jautesi neviena. Netrukus po atke-levimui pagimde sunu, labai patoga. Kuningaikasztis tuojaus parasze gromata pas karaliu Hurano daneszdamas linksma naujiena. Karalius labai nusidžiauge ir dave toki atsakima.

“Mano broli! visos man paczios išzdave ant svieto sunus tai dabar turiu išzviso puse szimto vaiku. Praszau taves, idant tu sveikas augitum ir duotum jam varda Kadadas. Prisiinsi man, kada taves praszisiu”.

Kuningaikasztis Sameru niekame neapleido mokinime savo broliuno. Liepe ji mokint jodyt ant arklio, išz saidoko szaudyt ir visokius kareiviszkus dalikus, teip jog Kodadas sukako asztuonioliktus metus stojosi stubuklu del visu. Tas garsingas jaunikaitis tare viena karta in savo motina:—

Ar žinai ka motin? jau man czia pradeda Samaruose nubodet, noriu keliaut in svieta ir dasigriebt garbes. Pavelyk man tos jieszkot, karese ir kitokiose galejimuose. Karalius Harano mano tevas, turi daug nevidonu. Parubežinei kuningaikszcezi, nori ant jio užklypt, kodel asz negaletau keliaut in pagelba? Kam turi mane už toki snargli laikyt? Ar-gi ne iszpultu jau nosenei butie prie jojo szalies? Kada mano brolei visi buna prie jio o asz ant škirios?

— Sunau mano, atsake Firuza, ir asz nemažiau to troksztu kaip tu, idant tavo vardas butu garsus nes turi vaikeli lauktie laiko, kada tave pareikalaus.

— Ne, motin, jau asz gana ilgai laukiu. Noriu kagreicziause pažint karaliu ir jiam tarnaut kaipo nepažinstamas. Asz žinau jog mane meilei priims. kas-gi esmiu do vienas ne iszsiduosiu pakolei garbe neiszsizenkliu. Troksztu pirmiause nupelnyt paguodone, ne kaip duotis pažint karaliui.

Firuza pagire tai o bijodama idant dede nesipriesintu tam, o apie nieka negarsindama iszleido sunu paslapta nevos ant medžiokles.

Kodadas paeme balta arkli labai bagotai parengta prisiujuose szoble su deimantais isz sodinta rankena ir pats žerejono aukso ir brangiu žemczuigu. Kada atkelevo in Harona ne trukus likos prileistu prie karaliaus ir labai karaliui patiko jaunikaitis ir paklause apie varda, o tas atsake:— Szviesiauses pone esmiu sunum vieno emiro isz miesto Kairo. Noras atlankimo svetimu žemiu czia mane atvyjo. O kada atkelevau in szita karalista, dagirdau, jog jusu milista ketina turetie su kaimynais kare, tai asz noretau jums tarnaut.

Karalius tai iszgirdes labai nusidžiauge ir tuojaus savo vaiske dave nemaža dinsta.

Tuojaus tas jaunikaitis visu akis patrauke ant saves ir pradejo visi aficierai ji pagodot o žalnieriai dyvitis jo galin-gumu. O kad turejo puike iszminti, tai karalius ji labai pamylejo ir padare savo vierninku. Kožna diena pas Kodada

atsilanke visoki su visokioms, o pas jio brolius niekas. Už tai janni karalaiczei buvo labai susirupine ir dege rustybe prieszais ji, karalius—gi kasdien da labiaus mylejo. Nuolatos buvo prie szono karalius, o kad didžiause loska parodyt, padare jiji užziuretoju ant savo sunu.

Tas pastanavimas karaliaus da labiaus užrustino brolius. Kalbejo terp saves:— Kaip tai? jog ji apteike didelems loskoms, nes da pastanavijo ant mus vyresniu ir jio klausyt! Jau tai per daug, reikia tam visam gala padaryt. Eisime visi drauge užmuzsime ji.

— Ne, ne— tare antras, sergekimes to ba tai užrustisim karaliu teva; turime teip ji nužudint, idant mus nekaltintu. Praszikime jio idant pavelytu mums keliaut ant medžiokles, tada mes nusiduosime in koki norint miesta kur užtruksime keliolika dienu. Kada mus negales sulaukt tevas, susirupines labai ir tada jagu jio nenužudins tai norint iszvaris ir busime vela mylimais nog tevo.

Ta roda visiems patiko. Eina—gi visi pas Kodada, praszo jio idant pavelytu nusiduot ant medžiokles, prižadedami ta paczia diena sugriszt. Sunus Firuzos jiu piktybes nesuprasdamas, o ne nemislidamas apie jiu apmaudas su akvata ant to tiko ko brolei prasze. Iszkelevo pertai visi ne skubino sugrižt, kada per tris dienas ne buvo matyt, paklause karalius Kodado:— Kur yra mano sunai, jog jiu nuo keliu dienu nematau?

— Szviesiauses pone, no triju dienu iszkelevo ant medžiokles, o ketino ta paczia diena sugriszt.

— Karalius nusimine ir labai pradejo rupintis o kada ketvirta diena nesugrižo negalejo susilaikyt isz piktumo ir tare in Kodada:— Nedoras svetimžemi, kaip drisai pavelyt mano sunams keliaut ant medžiokles, o pats namieje liktis? Ar tai teip juos prižiuri? Jagu ju kagreicziause nerasi, tai busi smerczia nukorotas.

Iszgirdes tuos žodžius sunus Firuzos nutirpo. Tuojaus

apsiginklaves kagreicziause ir užsėdo ant arklio, leidosi iš miesto ir teip kaip kerdžius praganės kaimene įjieskojo visur savo broliu, nes niekur negaledamas surast, baisei rupinosi ir kabejo in save:— Ach mieliausi brolei! Kas su jumis stojosi? Kur dingot? Ar tai asz del to atkeliavau pas mano tėva idant per mane tiek daug rupeszčio turetų? Teip ružydamas ir rupindamasis jojo ir nežinojo kur.

Keles dienas trankėsi, ant galo pribuvo ant vienos ligumos, viduryje kurios stovejo murinis dvarelis iš juodo murmulo. Kada prisiartino prie to dvaro paregejo lange stovinczia motere labai patoga norint ne puikėsi pasireduse. Turejo palaidus plankus, szlebe apdraskita, o veidas išrodo labai nuliudes. Kada jiji paregejo teip arti savės jog galejo kalbet, tare in jin tuos žodžius:— O jaunikaiti! Prasiszalink nog to dvaro kagreicziause, o jago to nepadarysi, tai papulsi in baise nelaimė. Czia gyvena murinas, kuris minta žmonių krauju. Jis ne viena nepaleido katra tik pagauna ir uždares laiko tam sam kalejime o po tam žudo ir eda.

— Poni pasakikie tu man kuom esi, o apie kita nesi-rupink.

— Asz esmiu motere aukszto gimimo iš Kairo, važėvau pro czia, in Bagdada, ir patikau czia ta baisu murina kuris visus mano tarnus užmuszes, mane paeme, noretau idant mane nužudintu, ba to nebijau, nes ant mano nelaimės, tas biau-rybe reikalauje nog manes ko kito— idant jiam pasiduotau, ir jago ryto ant jio noru ne tiksu, tai panevali žveriszkaį sotinsis, o to asz labai bijau. Da karta tau kalbu, traukis, ba tas biau-rybe tuojaus sugrįsz leidosi paskui pakelevingus kuriuos pakalneje patemijo. Negaiszyk laiko ir nežinau, ar galesi pabegt.

Vos tik moteriszke pabaige kalbejus, szitai murinas pasirode. Buvo tai tikras milžinas. Kodadas paregejas persigando iš kart, pamates toki milžina atsiduso pas Dieva pra-szidamas pagalbos, o paskui išsitraukes szoble lauke ant

murino. Tas paregejas priesz save silpna jaunikaiti, pradejo szaukt idant pasiduotu gerumu, nes Kodadas tuojaus parode jog nori gintis ir prisiartines prie murino kirto su szoble per keli, jog milžinas suriko baisum balsu net ciela pakalne atsiliepe. Murinas paduko isz piktumo, pasikele ant arklio ir jau norejo kirst Kodada su savo szoble ir butu isz kart nudejas nes jaunikaitis su arkliu spejo pasitraukt in szali o szoble net szvilpterejo ore. Tada Kodadas, greitai priszoko jog tas ne spejo rankos iszkelt, kirto su szoble prie paties peties, jog net ranka nukirto. Ranka su szoble nupuole ant žemes o ir murinas isz kanczios nusiverte nuo arklio rekdamas kaip padukas tigrisas.

Kodadas kagreicziause nuszoko nuo arklio, priszoko prie nevidono ir galva nukirto. Žiuredama motere per langa meldesi in Dieva, idant padetu jaunam kareiviui ir paszauke.

— Jaunikaiti, matau jog esi ne prasto gimimo. Kuningaikszi, pabaigkie ta garbinga darba. Murinas turi priesaves raktus nog visu duriu, paimkie juos ir iszgelbesi mane.

Kodadas perkrete jo kiszenius ir rado du pundelius raktu.

Atidare pirmiause broma, užejo ant kiemo, kur pasitiko prieszais motere. Norejo jam pult in kojes isz džiaugsmo nes Kodadas ne daleido to. Nepažinstama rankas iszkelus in dangu garbino jauna kareivi. Kodadui labai patiko ir didžiavosi tuom, jog teip patoga motere pasiseke iszgelbet.

Jam kalba pertrauke dejavimai ir verksmas, ka iszgirdes Kodadas tare:— Kas tai? Isz kur tie balsai paeina.

— Pone,— tare motere, rodidama pirsztu in duris paszalyje,— tie balsai isz tenais paeina. Ten randasi labai daug nelaimingu, kurie papuole in nagus tam baisam murinui. Visi apkaustiti in geležinius panczius. Kasdien po viena suesdavotas biaurybe.

Dabar daugiaus, džiaugiuosiu, jog per ingalejima to milžino, tiek iszliuosuosi isz nevalios. Eikie su manim poni o džiaugsimes abudu isz liuosybes.

Atsitikimai Kodado.

Artinosi abudu prie duriu, o dejevimas nevalninku labiaus
atsimusze in ausis ju-dvieju. Kodadas skubino atrakinet su

kureis barszkino, ka girdejo nevalninkai, mislyjo jog murinas ateina viena vestis ant suedimo, da didesnis verksmas pasidare jog net žeme drebejo.

Kodadas ant galo atsidares duris, nusileido trepais in gilū sklepa kureme buvo mažai szviesos. Toje urvoje rado apie szimta žmoniū surisztu, stojo tada ir tare; — Nelaimingi žmonis! padekavokite Dievui, jog mane Dievas prisiunte del jiu ant pagelbos. Jau užmusziau baisu nevidona kuris jus kankino ir atejau jus iszliuosuot.

Nevalninkai vos tai iszgirdo iszdave džiaugsminga riksmā garbindami savo iszganytoju. Kodadas pirmiause pats keliu virves atriszo ir tokiu spasabu visi buvo liوسي.

Puole tada visi in kojės Kodado, su aszarovis dekaivojo o kada visi iszejo isz tos urvos, pažino Kodadas savo brolius ir labai nusidyvijo ir paszauke:— Asz ir jus karalaiczei toje vietoje randu? Dabar galesiu sveikus jus atiduotie karaliui tevui jusu, kuris mislije jog ant visados pražuvote. Ar visi esate gyvi? Ba jagu vieno nebutu, tada turetau savo gyvasezia atsakyt.

Tame visi, vienas po kitam stojo priesz Kodada ir su visais sveikinosi. Paskui papasakojo jiems rupesti karaliaus tevo, jie jiam nuoszirdzei dekaivojo.

Kodadas drauge su jeis iszkrate visa dvara, kur rado daugybe skarbo ir visokiu daigtu kuriuos murinas užgriebe nog visokiu kupeziu. Daugelis daigtu prigulejo prie nevalninku kurie da buvo gyvi ir kožnam atidave keno buvo. Stalduose rado daug arkliu ir mulu o ir karalaicziū arklius. Susedo ant arkliu teip karalaiczei, kaipo ir kupezei su savo tavo-rais ir visi leidosi in kelione in kur kam reikejo.

Kada kupezei iszkeliavo, Kodadas tare in motere:— Kur dabar noretum nusiduot, tai asz tave nuleisiu net in ta vieta in kur keliavai, asz mislyju, jog ir karalaiczei ant to tiks.

Karalaiczei ir ant to tiko idant ta motere nulidetie in kur nori keliaut, o motere atsake:— Asz paeinu isz labai toli ir

pripažinsiu jūms, jog norint asz jusu noru meilei prisilenkiu, vienok teip nesusiveda, ba asz ant visados savo tevyne apleidau. Sakiau priesz valanda jog paeinu isz Kairo, nes dasekus tiek daug geradejiscziu nog taves pone, negaliu meluot ir turiu teisybe pasakyt. Esmiu duktere karaliaus. Vienas prisisavino sosta mano tevo, užmusze ji, o asz del gelbejimo gyvastes, turejau prasiszalint.

Kada tai prisipažino, pradejo visi melst, idant papasakotu savo nuopuolus prizadedami, jog stengsis visi, idant jia vela laiminga padaryt.

Padekavojus karalaite jiems už prizadejima pradejo pasakot.

Apie Karalaite Deriabar.

Ant vienos salos randasi didelis ir puikus miestas vadinasi Doriabar. Taje sala valde labai ilgai doras ir galingas karalius, kuris turejo viso pilna, tiktai vaiku neturejo. Nuolatos meldesi idant pastotu tevu, tai yra prasze Dievo sunaus, nes jio praszimai ne suvis likos iszklausiti, ba vietoje sunaus, jio pati pagimde jiam duktere.

Asz esmiu toji nelaiminga karalaite. Mano tevas tuom susirupino, nes atsidave ant valios Dievo. Puikiause davinejoman moksla, ba norejo ant savo vietos po smert apteikt karalyste.

Viena diena kada radosi ant medziokles, paregejo laukini asila, paskui kuri teip toli nusivyjo, jog negalejo tropint in savo pulka. Kada suteme nusedo nuo arklio idant pasilset ir tame paregejo girrioje terp medžiu žiburi. Nudžiugo labai ba mislyjo, jog rytojaus sulaukus gales savo pulka rast. Stojoper tai ir ejo tiesiog ant žiburio.

Kada prisiartino, paregejo per langa didele szviesa ant kaimino, o ant suolo szale pecziaus, sedejo baisus murinas.

Šzale jio stovejo viedras su vynu ir suko ant jieszmo priesz liepsna szmota jautienos o kiek apkepe tai plesze su nagais ir ede o kas kasnis užgere kružu vyno. Labiause tevui buvo dlyvai, jog toje grinczioje, sedejo labai patoga motere. Buvo labai nuliudus, rankos surisztos, o prie koju ant žemes sedejo kudikis dvieju ar triju metu o kuris ir graudžei verke.

Tevas mano tuom regejimu teip susijudino, jog norejo tuojaus in grinczia inpult ir ant murino užklupt, nes jautesi but silpnesniu vilkino ir žiurejo kas toliaus bus. Milžinas isztusztines viedra ir suedes mesa, atsigrižo in moteri ir tare: — Na, ar da ilgai taves lauksiu su meile? Szendien turi man pasiduot ir su manim meile dalitis ba jago ne, tai bus tau szendien galas.

— Nieko ne bus, velyt smerti rast, ne su tavim prasidet atsake motere. Da ir daugiaus ka toki kalbejo, jog murinas perpikes paszauke:— O tu kvailas sutverime! jago tu manim niekini tai ir asz tave niekinu. Tai pasakes, paszoko, griebe nelaimingai už plauku, pakele nog žemes ir szoble isztrauke idant galva nukirst, szitai mano tevas paleido striela isz saidoko per langa, ir teip taikie jog szona pervere, ir kaip ilgas puole ant žemes ir atliko.

Tevas mano tuojaus inejo in grinczia, atriszo moterei rankas ir klause koku daliku gavosi in rankas to baisaus milžino o tas atsake.

— Pone ant musu mariu randasi sala kur gyvena kelios gimines Seracenu, jie turi terp saves viresnyji, o tas yra mano vyro. Tas milžinas kuri dabar užmusziai, buvo pas mano pati už tarna ir nežinojau, jog karszta meile dege prie manes ir lauke laiko kureme mane galetu pagriebt ir teip buvo. Viena diena vaiksztinejau su savo suneliu pamare tas milžinas privaktavo ir pagriebe mane ir atvilko in szita girre kur no keliu dienu randuosi jio nevaleje. Vienok norint papuoliau in jio nagus tai jokio gvolto nedare idant prisisotyt manim o jago gerumu negalejo iszpraszyt, tai piktumu ir kersztu

ypacz butu nieko nenuveikes. Teisybe nuolatos kerszijo, jog priverstinai iszgales, nes asz velijau numirt, ne kaip su tokiu milžinu užsided. Toke tai mano isztorije, dabar žinai geras pone koki nuopelna padarei iszgelbedamas mane isz jio nagu.

— Teisybe, tai yra daigtas nemažos svarbos, ryto storo-suos iszrast spasaba suraminimui taves, kada nusiduosime in mano miesta, jago tau patiks, galesi koki laika pabut, pakolei tavo vyras neatsiszauks.

Patoga Serancenka su dideliu noru tiko, ir ant rytojaus neilgai jieszkodami, rado pulka medeju, kurie labai džiaugesi iszvyde karaliu, nes da labiaus nusidyvijo pamate patoga kudiki. Papasakojo karalius apie viska, tada vienas isz pulko eme motere ant arklio o kitas kudiki.

Tokiu tai daliku atkeliavo in paloci tevo mano, kuris paskire jei puikius pakajus, ir apie jos sunu turejo storone. Moteriszke matidama geradejiste karaliaus, labai jiam buvo prilanki. Isz pradžios lyg bijojo ir rupinosi, jog jios vyras apie ja neklausineje: nes pamaži pradejo apie jia tupinet ir teip sukibo ju meile jog niekas ne butu galejās atskirt.

Sunus jios tuom laik pradejo daaugt. Patogas buvo po teisybei ir mano tevas labai ji mylejo. Visi dvarokai storo-josi jio loskos, kaip pas inpedi mano tevo. Ir jis pradejo apie tai mislyt, ba visi guodojo, kaip ir mano tevui, isz to pasikele in puikybe ba liginosi pacziam karaliui neatsmindamas ant savo praeigos. Kada atejo in metus, o negalejo sulaukt idant mano tevas jiam siulytu mane už paczia, insidrasines pats paprasze.

Buvo tai didele nedorybe isz jio szalies ir vertas buvo dideles koros, nes mano tevas ne užpiko, tiktai pasake, jog apie mane kitaip mislyje. Tas nedoras teip užpyko, jog apmis-lino spasaba nužudint mano teva. Ir teip padare, pervere mano teva su sztilietu ir pats save apsigarsino karalium. Tai padares, jio noru buvo, nusiduot in mano pakajus arba nužu-dint, arba priverstie idant butau jio pati nes kada, rengesi

pas mane, vienas isztikimiausias veziras persergejo mane ir pagriebes už rankos nuvede pas savo gimines. Teip ilgai mane ten laike, pakolei neparengę laiva ant kurio ketino mane iszgabent. Tada asz su viena nevalninke ir su tuoma veziru kuris velyjo su manim keliaut, ne kaip butie pas ta netikusi žudintoju.

To veziro buvo mieriu, nusiduot su manim pas kaimynus karalius ir praszitie pagelbos del iszgujimo to nevidono isz karalistes mano. Keles dienas plaukeme marioms pasidarebaisus szturmas ir musu laivas susimusze pakrasztyje in uola. Visi nuskendo tiktai asz viena likaus iszmesta ant kraszto, o kokių spasabu? To nežinau, tiktai kada atsikvotejau, gulejau ant žemes.

Vietoje dekaivotie Dievui, jog mane iszgelbejo nog smerties, pradejau rugot, ba velyjau drauge su kitais rastie graba szaltam vandenije. Vietoje gailėtis gero veziro ir nevalninkes, tai jiems to pavidejau. Jau norejau mestis in vandeni: szitai iszgirdau už savės balsa, o kada atsigrizau, paregejau raitus žmonis o tarpe kuriu vienas puikiause iszrode ir sedejo ant puikaus arklio. Supratau tuojaus, jog tai yra ponu tu visu ka jin apstoja. Buvo tai jaunas patogas vyras. Nusidivyjo labai, rades czia jauna motere ir pradejo klausinet kas esmiu do viena ir isz kur paeinu. Verkdama apie viska papasakojau o dasiprato visi, jog viena likaus, ba skelaudros laivo pludurevo kraszte. Pradejo apie viska klausinet daduodami, jog ju karalius labai geras ponas ir jog turesiu jio paluociuose priglauda.

O buvo tai pats karalius tos salos tas jaunikaitis ir tare in jia:— Meldžiu taves poni, nesirupink! Jago Dievas del dasekimo taves taje nelaimė užsunte, tai kitu kuom užmokes. Asz duodu žodi, jog asz tau visame pagelbesiu. Asz savo paloci tau pavedu, kureme su mano motina gyvensi, o kuri labai gražei su tavim apsieis ir saldins tavo gyvenima. Nežinau igi sziol kas esi, nes jau cziu ir labai gailiuosi taves.

Pradejo klausinet kas esmiu do viena. (p. 472)

Padekavojau karalui už jio geradejista tikau ant visko ir papasakojau kuom esiu. Papasakojau jiam apie nedora drasa Seranceno. Karalius ir džiaugesi ir gailejosi jog tiek turejau nukentetie. Kada parkeliavom in paloci, perstate mane savo

motinai. Turejau vela apie viska papasakot. Karaliene vos ne apalpo isz gaillesties kada tai iszgirdo. In antra diena karalius teip prie manes prilipo, jog atidave man pats save o po draugei ir szirdi.

O kad buvau labai susirupinus, tai tas jio iszverimas meiles ne labai ne apejo, nes in kelinta diena pradejau apie viska užmirszt ir jau pradejo rengtie veseile.

Kelioms dienoms priesz veseile nusidavem in pakraszti mariu kur stovejo daugelis laivu ir kaip ant kokio negilukio užsimane karalius ant vieno laivo plaukt. Sedome ir vos no kraszto keles miles atsitolinom, szitai pakilo viesula ir per keles dienas teip nakti kaip ir diena buvom ne gyvi nenumire. Ir tame laivas pataike ant pavandinines uolos, laiva sumusze, visi nuskendo ir tik mane viena ant lentos iszmete ant kranto. Pasilikus gyva nežinomo aplinkinei, leidausi toliaus ar laikais nedažinosiu kokioi karalistei radausi ir tame likaus užklupta per ta baisu milžina, kuris mane pagriebe ir pas save atnesze. Norejo mane gaut ant savo szalies, nes asz vilkinau ant toliaus. Dabartes priek taves priguliu ir darikie su manim ka nori.

Kodadas iszklauses tare:— Kaip asz galiu prisisavint sau motere teip augszto gimimo o da karalaite?

Tame karalaite iszemus isz enczio atvyra gromata kuri prigulejo prie Kodada, o buvo iszpuolus, kada teriojosi su milžinu. Toje gromatoje buvo paraszitas isz kur paeina ir jog yra sunus karaliaus Haruno.

Visi karalaiczei nusidžiauge jog Kodadas yra ju brolis nes szirdise kitaip mislyjo ir pradejo degtie rustybe. Nakti kada susirinko visi in paszali, kada Kodadas miegojo su karalaite po viena audekline buda, pikti brolei užmirsze apie gera dejistie brolio kuris juos iszgelbejo isz ranku murino, pastanavyjo ji užmuszt.

Vienas tare:— Teip turime padaryt, ba kada tevas dažinos jog jis yra jio sunus ir ta baisu milžina ingalejo, ka mes visi negalejom, tai jiam gatavas karalista atiduot o mes visi busime po jio valdze.

Tie žodžiai del visu tiko ir tuojaus inpuole in buda kurioje Kodadas miegojo ir daug labai žaiduliu uždave, potam nevilkinge leidosi in Haruna ir ant rytojaus buvo tenais.

Kodaduj uždave labai daug žaiduliu. (p. 475)

Parkeliavimas jiu malszino tevo rupesti, kuriuos jau nesitikejo matyt. Klause jiu apie priežaste užtrukimo nes jie teisybes ne sake, ne apie Kodada ne apie milžina, tiktai melavo jog netolimuoše miestuose užtruko.

Kodadas tuom laik kruvinas ir pusiau numires gulejo budoje su savo mergina kuri vos gyva isz baimes, sedejo graudžei verke net plaukus rove no galvos:— Ach! Kodadai! brangiauses mano vyre! Ar asz tikejausei tave marint? Ar kas—gi galejo tiketis, idant tiketu tavo locni brolei ant tavo gyvasties! Tai kiba szetonai žmoniu pavidale tavo gyvasti iszplesze. O ne tike! kaip tai užsimokejo už gera? Ne, asz privalau ant saves rugot! . . . Per mane pražuvo. Tiek nukenčiau savo gyvenime ir da dabar Dievas ant manes kora užleido. Man Dievas ne paskire turetie vyra. Szitai jau antras pražuvo valandoje, kada jau pradejau su juom džiaugtis!

Galei raudojo karalaite Deriaboro ir nuolatos žiurejo in nelaiminga Kodada, kuris jos skundo ne girdejo. Vienok nebuvo jis smertelnei sužeistu ir karalaite paregejo jog duoda ženklus gyvastes, nusidave in netolima miesteli pas gydintoju. Ten nuejus tuojuau rado ir prasze idant tuojuau eitu ir tas paklause, nes kada in buda inejo, Kodada joje ne rado tuojaus pamislyjo, jog kokis žveris pagriebe. Karalaite vela pradejo verkt, susijudines jios gaileste gydintojus, nenoredamas jia tam stone palikt, davinejo roda idant su juom eitu in miesta, žadedamas duotie priglauda savo name.

Apsimalszino sziek tiek gailestije, gydintojus nuvede pas save, norint da nedažinojo kas už viena, apsiejo vienok su jaje su prigulinezia paguodone. Storojosi visokeis spasabais jia suramint, nes kada mate, jog jio perdestinejimai buvo dovanai, kas kartas didinosi gailestis, viena diena tare in jia:— Pone, praszau taves, papasakok man savo nelaime ir pasakyk isz kur paeini gal tau duosiu roda. Tu jokio suraminimo ne priimi, o nežinai kaip rupestis žmogu žudo.

Gydintojus teip nuoszirdžei kalbejo, jog karalaite apie viska papasakojo, o kuris iszklauses tare:— Kad teip tas dalikas stovi pavelyk pone pasakytie atvirai, kad tie visi gailavimai ant tuszczio, reike viska mest in szali, o apsisbrajyt in druta ir padaryt ka privalumai moteristes prisako. Apra-

szisi kaip apsiejo brolei su Kodadu; o esmiu tvirtu, jog rasi teisybe.

— Tinku ant to atsake karalaite norint man gailestis praeis, kaip nevidonai Kodada aplaikis kora ir kad esi toks geras ir nori draugaut kelioneje, esmiu kad ir szendien pasirengus in kelione.

Ne ilgai trukus parenge gydintojas du mulus, ant vieno jis pats, o ant kito karalaite sedo ir leidosi in kelione. In trumpa laika atkeliavo in Haruna ir stojo pakelevingu name, kur ne trukus paklause gaspadoriaus namo kas czia girdet? O tas teip atsake:— Cielas dvaras labai susirupines. Karalius turejo viena sunu, kuris nesidave pazint, tarnavo czia karaliui o dabar nežine kas su juom atsitiko. Jo motina, Firuza, visur liepe jieszkot ir klausinet nes tai vis ant tuszczio. Visi druzei gailesi jio, ba buvo tai jaunikaitis dideles iszminties. Karalius turi keturisdeszimts devinis sunus, be jio, ba koznas uzgime isz kitos motinos nes ne vienas teip ne yra geras kaip Kodadas, jame visa buvo viltis. Nes kaip rodos jau turejo prazut ir ant tuszczio jieszko.

Gydintojas apmislyjo jog karalaitei geriau iszpuola nusi-duot pas Firuza nes turejo tai daryt paslapta idant nedažinotu brolei apie tai, jog in czia marti randasi, ba galetu nužudyt, teip kaip padare su Kodadu noredamas iszmintinga žingsni padaryt, pasake karalaitei, idant da tam name užtrukt, o pats ketino nusiduot in paloci ir apsznipinet kur gyvena Firuza ir kaip pas jia gautis.

Iszejas tada in miesta. Vaikszziodamas po miesta paregejo jog motere, jojente ant mulo puikei inredyto, paskui kure daug nevalninkiu teipos—gi jojo, ir toliaus vela pulkas žalnieriu trauke paskui kaipo sargai. Visi gyventojei miesto susilaike ir sveikino ja puldami kniupszti. Gydintojas klause tuojaus szale saves stovinczió ar ta moteriszke ne yra isz pacziu karaliaus?

— Teip, atsake, yra milimiauše karaliaus pati, ba motina Kodado, apie kuri turejei girdet.

To tik reikejo gydintojui nuejo paskui Firuza net im meczeta, in kur užėjo padalintie ubagams almužnos idant melstusi pas Dieva už Kodada. Žmoniu labai daug priejo im meczeta. Gydintojas persispaudes net igi sargu Firuzos. klause nobaženstvos o kada jau ketino iszeit, prisiartino prie vieno sargo ir tare:— Turiu labai svarbe žine apreikszt karalienei meldžiu taves, ar negaletum man pavelyt su jai maititis?

— Jago ka toki apie Kodada jios sunu, tuojaus galesi kalbet su jia, nes jago apie ka kita turi reikala, tai ant tusz-czio, ba ji tiktai sunum užymta ir apie nieka nenori žinot.

— Tai—gi apie jios sunu noriu kalbet atsake gydintojas.

— Jago teip, eikie drauge su manim o tuojaus busi inleistu in paloci ir su ja kalbesi.

Kada Firuza sugrižo in savo paloci, o nevalninkas pasake apie nepažinstama, jog nori apie svarbu dalika pasakyt, apie Kodada, tuojaus Firuza liepe inleist. Inleido tuojaus in pakaju Firuzos, kuri del visu liepe atsitraukt, tiktai dvi vierninkes pasiliko. Kaip tiktai inejo gydintojas, paklause greitai karaliene:— Kalbokie ka ketinai kalbet apie Kodada?

— Poni, turiu daug sakyt apie tavo sunu isz ko nemažai dyvisiesi.

Tada apie viska pasake apie karalaiczius ir Kodada, karaliene viska klause nes kada pradejo pasakot apie žudinstu tuojaus apalpo ir puole ant kedes, tuojaus priszoko jios vierninkes, atgaivino, o kada atsikvotejo tare in gydintoju:— Eikie greitai pas karalaite ir pasakykie jei, jog ja karalius pripažino už savo marczia o tu gausi už tai gera užmokesti.

Po iszejimui gydintojaus, Firuza praskendus gailestyje susigraudinus isz atminimo Kodado, verkdama kalbejo:— O mano mieliauses sunau! Jau dabar žinau, jog tave ant visados ne tekau, nežinojau jog kada iszleidinejau tave isz Samarijos tai daugiau nematysiu. Nelaiminga! Nežinojau

Tuojaus apalpo ir puole ant kedės. (p. 478)

jog teip tolimuose szalise pražusi. Ar-gi reikejo tau jieszko-
tie garbes o motina paliktie aszarose.

Teip graudžei verke, jog net nevalninkes negalejo susilaikyt ir tos drauge aszaras liejo.

Kada teip tris gailei verke, inejo karalius in pakaju ir paregejas dideli smutka ant veido Firuzos ir nevalninkiu, paszauke kas tai už priezaste.

— Ach pone! atsake Firuza, sunus mano Kodadas jau negyvas! O kas mane gailina jog negaliu jio kuno apraudot ir kaip privalo palaidot, ba kaip rodos žveris suede. Czia apie viska papasakojo ir su didele gaileste pasake jog locni brolei ji nužude.

Karalius nedave laiko Firuzai pabaigt tos baisos naujienos nes inpuoles in dideli piktuma, paszauke:— Jago tie piktadarei yra priezaste tavo aszaru ir mano teva instume in toki rupesti, tuojaus aplaikis kora pagal nuopelna.

Tai pasakes karalius, kurio akyse persimusze padukus piktybe, nusidave in sale rodu, kur radosi ministerei. Visi nusigando, pamate karaliu kaip leva indukusi, ir kada sedo ant sosto paszaukes pas save didi vezira tare:— Klausyk Hasane; paymkie žalnieriū kiek reike, nueikie pas mano sunus apkaustyk kožna in geležinius lenciugus ir inmesk in tamsinyczia kur patalpina piktadarius.

Ant to prisakimo iszduoto visi sudrebejo, o didis veziras žodžio ne isztares iszejo susimaiszes. Karalius atliuosaves rodininkus pasakes jog per ciela menesi bus užsidares. Nes da pats ne buvo iszejes isz sales, kad didis veziras sugrižo, ● karalius paklause. Ar jau mano prisakimas iszpildintas?

— Teip yra szviesiauses pone!

Karalius ir veziras nusidave in pakaju Firuzos ir paklause kur buna karalaite Deriabora. Nevalninkes pasake kur buna ir ant katros uliczios, o karalaite tare in vezira:— Eikie in ta nama ir atveskie czia jauna karalaite o žiurek kad del jio atiduotie prigulintie paguodone, ba tai augszto gimimo ypatu.

Veziras tuojaus sedo ant arkljo draug su keleis emirais ir kitais dvarokais, nusidave pas karalaite. Nukeliaves pasake

prisakima karaliaus ir prasze idant teiktusi sest ant balto mulo kuris buvo del jios atvesias ir puikei padabintas. Netrukus karalaite nusidave su puikiu pulku in paloci. Gydintojas ir drauge nukeliavo ant puikaus arklio. Daugybe žmonių žiopsojosi in puiku pulka o kada dažinojo, jog tai yra karalaite, o pati Kodado, tada balsai pasveikinimo atsimusze in padanges.

Prie duriu karalaite pasitiko pats karalius, kuris ja paeimes už rankos, nuvede in pakajus Firuzos, kur negalima apraszitie gaudumo kokis apeme ju szirdis. Žiuredama karalaite in karaliu ir karaliene pradejo labai verkt; vargingi tevai vela žiurejo in savo marczia gaillesczia paimti. Puole pirmiause karalaite savo noszviui karaliui in kojės ir tais aszromis apliejo, ba žodžio negalejo isztart. Žodžiu kalbant per gera valanda tos tris asabos negalejo prakalbet, teip buvo susijudine. Ant galo karalaite Deriabaro atsikvotejus, papasakojo apie atsitikima su murinu, apie savo mylima Kodada, meldama karaliaus apie teisinguma, idant nukorotu žudintojus jios mylimo Kokado.

— Pražus nedorus! paszauke karalius, ne pirma reikia apgarsint smerti Kodado, ir jog jie ji nužude, ba jago apie tai nežinotu, tada terp žmonių pasikeltu buntas. Norint ne turime jio kuno, vienok reike iszkeltie szermenis. Prisake vezirui, idant isz balto murmuro pasteliuotu puiku ant-grabi ir ta patalpintie ant kapiniu. Del karalaites paskire puikius pakajus kaipo del tikros marcziος.

Veziras greitai paruosze antgrabi, ant kurio virszaus buvo padarytas stovylas Kodado, kada jau viskas buvo parengta užszaukdino szermenės karaliszko sunaus.

Atejo diena szermenu, visi gyventojai stalicziος susirinko ant kapiniu, o kurios atsiprovijo tokiu paredku.

Karalius su savo veziru ir kitais ponais, nusidave ant kapiniu in antgrabi ir jame susedo ant szilkiniau divonu; vaisko daugybe eiliomis stovejo aplinkui ir szauke kelis kartus.

“O karalaiti sunau galingo karaliaus! Kad musu butu galybeje, tai szoblemis ta netikusi smerti užkapotumem! Nes ka, negalime prieszintis Karaliui, kuris paszauke pas save musu mylima karalaiti”.

Po žalnieriu, szauke tuos paczius žodžius derviszai (dvasiszki) ir meldesi ant dideliu kningu.

Ant galo pats karalius paszauke:— Sunau mano mieliauses! Szviesybe akiu mano, jau taves niekados nepamatysiu. Ir pradejo graudžei verkt. Už valandeles visi trauke in miestata, o ant rytojaus visuose meczetuose atsiprovinejo nobaženstava, kuri traukesi per asztuones dienas.

Devinta diena ketino karalius lieptie visus sunus nužudyt. Žmonis lauke tos dienos labai užpyke ant tu žudintoju. Jau pradejo rengtie galges, nes turejo atidetie kora smerties ant tolesnio laiko, ba atejo staiga žine, jog kaiminiszcai kuni-gaikszeziai, ka nuolatos kelesi priesz karaliu, vela artinasi su pulkais vaisko prie rubežiaus ir jog ne toli suvis.

Žinojo no senei, jog jie rengesi, nes jiu nesibijojo. Ta žine pasklido ir visi gyventojei pabugo, per ka pradejo vela gailietis Kodado kuris buvo galingu kareiviu ir ne viena karta davesi del užpuolu in ženklus. Dabar tas karalius, visi rodininkai ir gyventojei atsimine ant Kodado ir kalbejo:— O Kodade! idant tu dabar butumei ant svieta, nesibijotum užpuolu.

Karalius vienok negaiszidamas laiko ant gailavimu, kagreicziause sukuopino vaisko daugybe ir nelaukdamas idant neprietelei atitrauktu net in staliczia, isztrauke su vaisku pats priesz juos, apsistojo ant vienos ligumos gatavai ant musztines.

Karalius paregejas juos isz tolo pasmagino savo žalnierius ant musztines, suriktavo in glitas o paskui liepe duot ženkla ant pradejimo, karsztai užklupo ant nevidonu. Tie atsispire narsei, jog abieju szaliu kraujei kaip upelei tekejo. Drucei laikesi, nes kad buvo užpuolu daugiaus, pradejo karaliu aplinkui apsupinet, kad szitai paregejo dideli pulka

nepažinstamo vaisko, vienus raitelius. Tas regejimas visus nudivijo, ba nežinojo kam atkeliauję in pagelba, ne ilgai buvo toje nežineje. Raitelei—gi pribuve, užklupo ant užpuolu karaliaus Hurano, pirmiause sumaisze ju glitas, o ne trukus suvis iszmusze igi vienam.

Karalius Harano, žiuredamas in ta viska, divyjosi narsai raiteliu kurie netiketai ji atgine. Labiause temijo in jiu vada kuri pats mate kaip smarkei kapojo nevidonus. Noredamas dažinotie apie jio varda prisartino, idant padekavoti. Kada vienas prie kito prisartino, karalius pažines Kodada ka tik isz džiaugsmo no arklio ne nuvirto o Kodadas paszauke:— Teisingai divyjesi karaliau jog priesz save mane matai o kuri jau už negyva turejei. Mane Dievas užlaike ne del ko kito, tiktai del apginimo taves.

— O sunau mano! Jau visa vilti buvau pamates regejime taves!

Isztrauke tuojaus rankas ir metesi in vienas antro glebi.

— Jau žinau apie visas tavo nelaimes, tare karalius. Žinau kaip tavo brolei užmokejo už iszgelbejima ju nes bukie tvirtu, jog ryto aplaikis ka nupelne. Tavo motina, kaip ir asz pats, po tu gailescziu vela turesime neiszpasakyta džiaugsma.

— Pone, kaip galejei dasizinot apie mano atsitikimus ir apie ta murina? Ar tiktai ne vienas isz mano broliu supaustas grauzimu sumeines, viska tau pasake?

— Ne vaikeli, karalaite Daribaro apie viska man pasake; atkeliavo ji pas mane idant gautie teisybe.

Kodadas labai nudžiugo dažinojas apie savo paczia ir kad randasi pas teva palocuose. Na tai teveli trauksime kagreicziause suramintie savo motinele, po draugei ir karalaite Daribaro.

Nusidave in miesta, vaiska apdovanojo ir apleido in kvatieras. Žmonis dažinoja, jog Kodadas atsirado, ir jog sumusze užpuolas, in padanges augsztino jio galinguma.

Užklupo ant užpuolu karaliaus Haruno. (p. 483)

Karalius su Kodadu pasitiko su Firuza ir karalaite kurios lauke su pasveikinimu nes kas buvo per džiaugsmas tai czia negalima to visko apraszyt, motina sau trauke sunu o karalaite meilei tese už kaklo prie saves. Ir verke ir džiaugesi, ne tai ne buvo aszaros gailestes tiktai isz szirdingo džiaugsmo. Kada prisidžiauge invales, pradejo Kodado klausinet, koku

spasabu likos gyvu.

Trumpai jiems apsake, jog vienas biednas žmogelis iš nežiniu užtiko ji budoje, o kad rado pusgyvi ir subadyta parnesze in savo nama kur visokioms gyduolems in trumpa laika išgyde. Kada pasveikau, kalbejo toliaus, padekavojau geram žmogeliui, daviau jiam visus piningus kokius tik turejau prie saves.

— Kada jau buvau netoli Hurano, dažinojau jog artimieje kuningaikszecei kelesi priesz karaliu mano teva. Surinkau iš aplinkines gyventojus, uždegiau juose nora garbes ir teip su pagelba Dievo sumuszeme nevidonus.

Kada Kodadas paliove kalbejas, tada tare karalius:— Padekavokime pirmiause Ponui Dievui, jog mums užlaike Kodada, nes tie piktadarei, kurie norejo ji pražudint, szendien turi gala gaut.

— O teve! norint nedorai apsiejo, nes atsiminkie jog jie yra tavo sunais, o mano broleis! Atleidžiu jiems kaltes ir praszau jiems dovanot.

Tie puikus žodžei net pravirkdino karaliu. Dovanajo visiems o dora Kodada apszauke karaliu. Kodadas patš geležinius lenciugus nuo broliu nueme ir išz kaleinos bueziavo, teip kaip rado sklepe pas murina. Žmonis labai džiaugesi išz prigimtos gerybes Kodado. Ant galo apdovanojo gausei gydintoju už padaryta nuopelna del karalaites Deribaros ir laimingai karaliavo džiaugdamsis savo patoga pacziute.

Ant to pabaigus Szeherezada szita istorije apie Kodada pradejo kita.

Apie Kalifa Haruna Alraszida.

Dasekimas mus mokina, jog ne viena karta inpuolame in dideli džiaugsma išz mažos kokios norint priežastes, ir kitu džiaugsmu dalinamas prieszingai—gi, per smutka patis saves

neužkenczeme ir jago kas paklaustu apie priežaste nuliudimo, tai negaletnem atsakyt.

Tokiam tai nerimave duszios radosi viena diena Kalifas, kada pas ji atejo jio isztikimas veziras, o kuri labai mylejo.

Tas ministeris rado ji pati viena, ka labai retai atsitaike o kad rado nuliudusi, jog net in vezira nepažiurejo, stovejo ir lauke atsiliepimo Kalifo.

Ant galo dirstelejo ant veziro, vela akis nuleido ir dunksojo.

Veziras insidrasines prakalbejo:— Randitojau viernuju pavelikie paklaust, kas už priežastis jusu nuliudimo, ba matau ant paguodoto jusu veido, jog turite ka toki ant szirdies.

— Teisybe turi vezire, jog asz ne megstu butie liudnu nežinau kas man darosi ir gerai padarei jog atejei, tai gal kiek susiramisiu. Jago neturi svarbaus reikalo, tai iszmislyk spasaba suraminimo manes.

— Randitojau viernuju asz atejau užganapadaryt mano privalumui ir primintie jusu augsztybei, jog szendien pripuola diena, kurioje nusiduodam ant vaiksztinejimo po miesta del partraukimo laiko.

— Teisybe, galejau apie tai užmirszt, atsake Kalifas, nes in pati laika atejei man primint, eikie-gi persiredyk. O ir asz ta pati padarisiu.

Abudu tada persirede už kupcziaus svetinžemius ir iszejo slaptoms durelems, per soda. Apejo jau didesne dale aplinkines net igi pakraszcizio upes Euftrato, gera gala no vidurmiesczio, nieka tokio prieszingo provai nerado. Persikele per upe, su valtele kokia rado, apibego ta dali miesto ir ejo ant tilto kuris skire miesta.

Ant tilto rado sedinti neregį ubaga, kuris prasze praeigių almužnos. Kalifas mete jiam auksini pinigą.

Neregis pagriebes už jio rankos tare:— Mielaszirdinga asaba, ne matau kas esi už viena, kure mane apteikei dovana,

neatsakikie da vienos loskos del manes, rešk man in žanda ba nupelniau ta, nes ir da ant didesnes koros.

Tai pasakes neregis, paleido ranka, nes bijodamas idant praeigis ne eitu toliaus, nutvere už skverno.

Kalifas purtesi tokio praszimo neregio ir tare:— Geras žmogau, negaliu to padaryt, ko manes praszai ir jau norejo toliaus eitie ir isz ranku neregiumi isztrukt.

Nes neregis suprates, laike ilgai už skverno szaukdamas:

— Pone, dovanokie už mano drasa, duokie man in žanda, o jago to nepadarisi, ymkie adgal ta pininga kuri man davei, ba jago kitaip, tai sulaužiczia savo prisiega Dievui duota ir kad žinotum priežasti to visko, pats pripažintum, jago tai da yra labai maža kora už mano kalte.

Kalifas nenoredamas ilgiau gaiszint, prisilenke ant praszimo neregio, ir dave neregiumi lengva ypa, o tas tuojaus paleido su didele padekavone. Kalifas su veziru ejo toliaus o kada atsitolino tare in vezira:— Tas neregis turi turet didele priežaste, jog su praeigeis teip apsieina, kurie jiam duoda almužna. Noretai labai apie tai dažinot, griszkie adgalios ir pasakikie jam kuom esiu, ir liepkie jam idant ryto po piet stotu priesz mane.

Veziras tuojaus sugrižo, dave neregiumi almužna, o ir in žanda, pasake jiam prisakima Kalifo ir skubino adgal pas Kalifa.

Sugrižo in miesta, o praeidami pro rinka patemyjo daugybe žmoniu žiopsojencziu ant jaunikaiczio puikei apsireducio, sedinczio ant kumeles, kuri nemielaszirdingai su mižeklu plieke ir pentiniais be paliovos szonus bade ir in runda jiojo, net no jios putos dribo.

Nusidyvyjas tai nedorybe jaunikaiczio, Kalifas susilaike klause, del ko tas jaunas žmogus teip nedorai apsieina su tai kumele? Nes gavo atsakima, jog priežasties niekas nežino, tiktai jog no nekurio laiko kas dien ant jios teip skraido.

Atsitolines kiek, liepe Kalifas vezirui apie tai neužmirszt

Režk man in žanda ba nupelniau to. (p. 487)

ir taji jaunikaiti pakviest ant tos pacios adinos ka ir neregi.

Ejo toliaus ir paregejo suvis nauje puiku paloceli, o kurio ne buvo niekados mate ir mislyjo. jog tai katro isz jio-ministeriu. Paklausk-gi, keno tai gali butie tas puikus palocelis? Veziras atsake, jog pats nežino, nes eis paklaust katro-norint.

Tuojaus nubego pas koki tai kaimyna, kuris pasake jiam, jog tas namas priguli prie Kodži Hasano, o kuris kitados gyveno vargingai ir niekas nežino iš ko pralobo jog teip pui-ku pastate nama.

Didis veziras pasivyjo Kalifa ir pasake jiam ka girdejo, o Kalifas ant to:— Noriu pamatyt ir ta Alabelu, eikie pasakykie jiam, idant ryto stotu pas mane tam pacziam laikie ka ir aniedu.

Didis veziras iszpilde prisakima Kalifo. Ant rytojaus po piet atejo Kalifas in sale rodu, o didis veziras state priesz jį tris tuos žmonis, apie kuriuos jau kalbejome.

Visi tris puole ant veido priesz sosta Kalifo, kada atsistoję ant duoto prisakimo, monarka paklause pirmiause neregio, kaip jis vadinas?

— Vidinuosi Baba Abdalus, atsake neregis.

— Baba Abdalau, tare Kalifas tavo spasabas praszimo almužnos, teip man pasirode navatnu, jog to nesuprantu. Darai dideli papiktinima del praeigiu. Tiek to liepiau czia tave paszaukt, idant nog taves dažinot apie tai, tada žinosiu ar tavo ta pakuta yra teisinga. Pasakikie man tikra teisybe ir nieko ne slepk, ba asz noriu apie tai dažinot.

Baba Abdalius nusigandes tokiu klausimu, puole antru kartu ant veido priesz Kalifa ir pakiles tare:— Randitojau viernuju, meldžiu nuožemiause idant teiktumeis dovanotie man jog ir tave privercziau in ta darba davimo man in žanda. Prasikaltau labai, nes ka galejau daryt nepažinau tada kas buvai per vienas, tikiuosi jog man dovanosi. Teisybe, akyse žmoniu iszrodau navatnu, nes akyse Dievo, tai yra lengva pakuta už mano nusidejima, ir niekados ne busiu apszviestu iš to nusidejimo norint visas svietas mano žandus trunkytu. Dabar teiksiesi paklausytie mano kaltes.

Apie neregi Baba Abdalu.

— Randitojau viernuju! Gimiau Bagdade, gana isz turtingu tevu, kurie sulauke senatves, abudu vienas palei kita numire. Norint da buvau jaunu, vienok buvau paczedus jaunikaitis ir nepasileidusiu. Prieszingai, viska laikiau kaip reples ir dauginau turtus kaip inmanidamas. Daejau to ant galo, jog turejau savo locnu verbludu net asztuonesdeszintis kuriuos pasamdinejau kupezem ant visokiu kelioniu o už ka ne mažai pelniau.

Noras padauginimo turtu viere manije idant kadaugiau-se turet, viena diena, kada isz Balsoros vedžiau verbludus ir kur buvau nugabenes tavorus paskirtus del Indiju, kada ganiausi ant vienos pievos, tolimos nog miestu, užejo mane kokis tai pakelevingas derviszas ir priejes prie manes atsisedo del pasilsejimo.

Paklausiau jio isz kur ir in kur keliauje? Jis ir manes apie tai paklause ir kada vienas kitam apsisakeme, valgeva isz drauges ka turejova.

Kada teip silsejomes užkande, pasake derviszas, jog ne toli nog tos vietos randasi žemeje didelis skarbas, jog visi mano verbludai to aukso ir brangiu akmeniu ne panesztu o ir ne butu žymes.

Ta naujiena labai mane užeme. Isz džiaugsmo vos ne papaikau. Nesitikejau idant derviszas meluotu, mecziausi jiam ant kaklo kalbedamas: — Geras derviszai, matau jog tu mažai rupiniesi apie žemiszkus turtus, kam tau rupintis ir apie juos žinot? Tu esi tiktai vienas, tai kam tau? Pasakikie-gi kur tai yra; asz apkrausiu mano asztuonesdeszintis verbludu, o tau viena isz jiu dovanosiu už ta didele loska.

— Teisybe jog mažai jiam davinejau, nes man iszrodo jog ir tai labai daug.

Derviszas matydamas manyje goduma, nieko nesake, ne užpyko. Tilejo ir žiurejo gera valanda in mane o ant galo

atsiliepe:— Mano prieteliau, ta tavo nagrada nieko ne ženklina. Ketinau ir be to visko tau apie ta skarba pasakyt, nes jago tu užminei apie nagrada del manes, tada asz pasakisiu teisingai. Prie taves prigules, ar priimsi ar atmesi. Tu sakei, jog turi 80 verblubu esmiu gatavas nuvestie tave pas ta skarba, pridesime ant juju tiek aukso ir brangių daigtu kiek gales pakelt, su tuom vienok persergejimu, jog kada bus apkrauti, tada man duosi puse tu verbludu su patalpintu ant jiu skarbu, o kita puse sau už laikisi, paskui tu keliausi savo o asz savo keliu. Matai pats jog tai teisinga daliba ir už ta skarba galetum nupirkt tukstanczius verbludu.

— Asz žinojau gana gerai jog derviskas turi teisybe, nes labai gailejaisi tos dalybos, ba kam derviszui turtai? Jau pradejau rustytis neturedamas skarbu, nes vienok tikau ant visko.

— Sukuopinau mano verbludus ir leidomes abudu. Po pusdieninei kelionei, atejome ant digtos ligumos, nes in jia reikejo gautis siaura suspauda, jog vos verbludai po viena galejo persispaust. Apie lyguma buvo augszti kalnai jog niekas negalejo per juos gautis. Kada radomes terp tu kalnu ant lygumos, tare in mane derviskas:— Paliksime czia verbludus, o ymsimes prie atidarimo skarbu.

Paejom truputi toliaus, iszsieme derviskas skiltuva, liep man pririnkt sausu szakeliu, inskile ugni ir užkure szakeles. Kada jau ugnis insikure imete kokių žoleliu, nuolatos sznabždedamas nesuprastinus žodžius; pasidare didelis dulis, vienas kalnas prasiskyre ir atsidare akmeninis bromas.

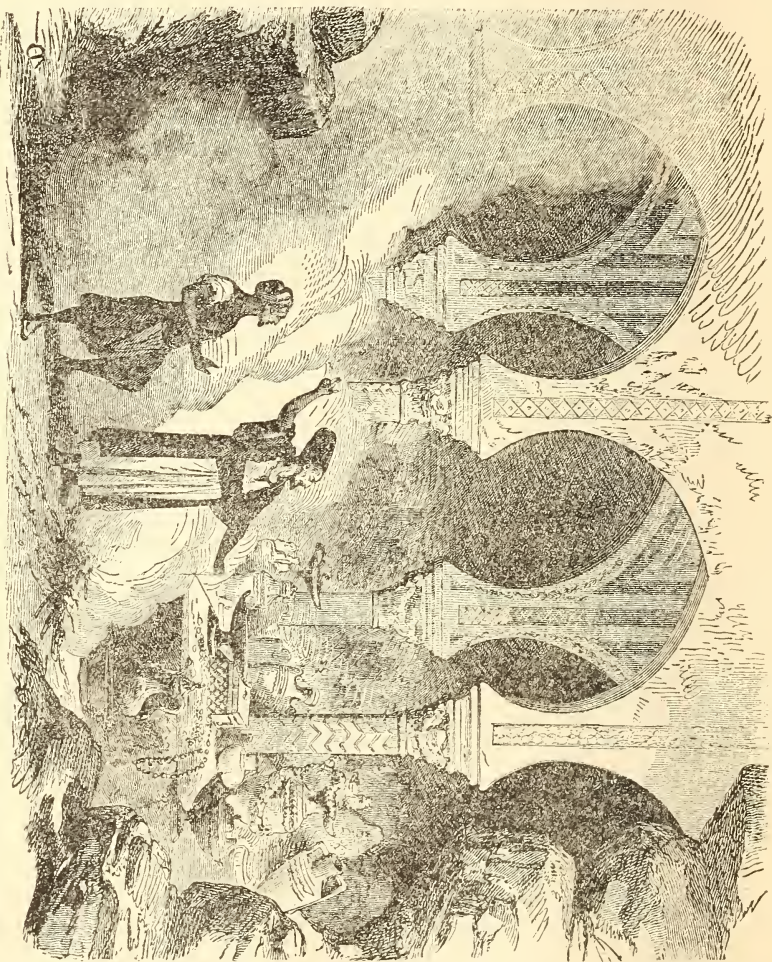
Inejova in ta urva, kurioje stovejo labai puikus palocis ka ne sztant žmonis smertelni padaryt.

Mat tos visos grožybes in akis nesimusze, ba mislis buvo užymta skarbu. Kaip vanagas ant visztos, teip asz pamates pirmutine kruva auksiniu piniugu, mecziausi prie jiu ir pradejau su rieszkutems pilt in maisza, ka su savim turejau. Turejau maiszu daugybe, ir norejau kožna su kaupiu pripil-

dint, nes reikejo pamislyt, ar verbludai pakels.

Ta pati dare ir derviskas, nes paregejau jog labiause emesi prie brangių akmenu, ir kada paklausiau, del ko juos yma, ir kaip man iszaiszkino, tada ir asz ejau jio priklodu.

Inejova in ta urva, kurioje stovėjo labai puikus palocelis. (P. 491)

Pripildem ant galo visus maiszus ir sudejome ant verbludu. Niekas mums kitaip neiszpuole, tiktai uzdaritie skarbcziu ir keliaut.

Iszeinant derviszas sugrižo adgalios, ir norint toje urvoje buvo visokiu stotku auksiniu mažu ir dideliu, tai jis pasieme medine dežiuke ir insidejo už enezio, parodes man pirma ir jiojo nieko ne buvo tiktai kokis tai tepalas.

Ant galo derviszas tokiu jau spasabu uždare duris skarbciaus kaip atidare ba iszkalbejes kokius tai žodžius su trenksmu akmenines duris užverte.

Pasidalinome verbludais, kurie jau stovejo apkrauti, asz emiau keturisdeszimts del savės, o jis likusus.

Iszejova ta paczia suspauda ir emes drauge igi vieszkelio, kur reikejo atsiskirt, derviszas ant Balsoros, o asz ant Bagdado. Dekavojau jiam už teip didele geradejista, jog net in padanges augsztinau ir tai isz duszios atsisveikinom meilei vienas su antru leidomes kožnas in savo szali.

Asz vos kelis žingsnius atsitolinau su savo verbludais, szitai dvase užvidos pradejo mane gundyt. Pradejau gailėtis keturesdeszimts verbludu, o ypacz to skarbo kuriuom buvo apkrauti ir pamisljau. Kam derviszui tiek daug skarbo juk jis žino spasaba atidarimo urvos, tai gali kožna karta pasiimtie, kiek nori. Toke misle metitas, užsispiriau tuojaus mano verbludus adgal su tuo lobiu adgaut.

Sustabdžiau savo verbludus, leidausi paskui dervisza szaukdamas isz viso pajiego, rodos ka toki norejau jiam pasakyt. Iszgirdes jis mano balsa stojo ir lauke manes.

Davijes ji tada tariau:— Brangus broli, kaip su tavim atsiskiriau, atejau man mislis in galva. Tu esi geras derviszas, paprates prie tykaus gyvenimo, tolimas no visu svietiszku rupescziu, ir apie nieka ne mishjentis, tiktai apie tarnavima Dievui. Tu pats ne permatai, koki sunkuma imi ant savės, ymdamas tiek daug verbludu. Kad tu noretai intiket, tai daugiaus ne ymtum, kaip tik trisdeszimts o ir teip turesi nemažai ergelio. Ant galo, kas tau isz to skarbo, pamislyk gerai mano prieteliau ir isz laik palengvink sau ta sunkuma.

— Gerai kalbi,— atsake derviszas matau jog turi teisy-

be. Ymkie per tai deszimts verbludu katruos nori ir keliauk su Dievu.

Ir dirstelejo in mane su galeseszia, jog net man dungstelejo.

Susisarmatijas atskiriau kagreicziause 10 verbludu in nusivariau pas savo verbludus. Nes vela apvieszpatavo mane užvidejimas ir godumas, idant nog jio da naudot. Palikes vela verbludus leidausi vela pas dervisza ir pavijas ji tariau: — Isz teip didelio pririszimo prie taves, negaliu su tavina atsiskirt ir duodu da karta roda. Kam tau ten 30 verbludu, juk tu ne paprates prie ju elgtis o ir szventam žmogui ne isz puola apie juos trintis. Geriaus padaritum idant da duotum man deszimts verbludu. Asz galiu ir szimta ju apymtie, o tau tikrai neiszpuola.

Derviszas rodos pripazines man tiesa, be jokio ginczo atidave man antra desetka ir jau buvau ponu szeszdeszimts, o ir kas ant jiu talpinosi, tai kelios vieszpatistos neatstotu. Rodosi jog nieko daugiaus del manes nereikejo.

— O randitojau viernujul liepkie man tuojaus szimta lazdu duotie už ta goduma, ba asz tada buvau panaszus in szuni priedusi silkiu, juo gana turejau tai da troszkau, ba užsigeidžiau iszviliotie ir ta dvideszimts verbludu.

Palikes, savo pulka, vela gyniausi dervisza. Jis ne ilgai davesi praszyt, atidave visus ir dadave:— Tegul tau Dievas duoda ant gero, tiktai neužmirszkie apie ubagus idant per tai nupelnytum amžina gyvenima anam sviete.

Mano apjakimas teip buvo pasiutes užmirszau naudot isz duoto rodu. Ne pasilioviau ant to visko, atejo man ant misles ta dežute, kure derviszas turejo entyje o mislijau, jog ji turi didesne verte ne kaip tie visi skarbai gauti nog jio.

Paklusnas pasznabždai velnio, pastanavijau ir ta nog derviszo iszviliot vos atsisveikinau su juom paszaukia:— Be to, ka veiksi su tai dežiute? Kaip man nuduoda yra tai daigtas, mažos vertes.

Butau szendien gilukningu ant svieto, idant ne butu man daves tos prakeiktos dežutes! kad ir butu prieszingu, jau asz negalejau susivaldyt jago nebutu gerumu atidaves, tai butau priverstinai atemes.

Derviskas man nesiprieszino, ypacz tuojaus iszsieme isz snezio ir padave man taridamas:— Ymkie broli turekie viska. Jago da ko nori, tai kalbek, viska gatavas duot.

Kada jau dežuke turejau rankose, akycvumu pertrauktas atidariau ir žiuredamas in ta mosti tariau in dervisza:— O kad esi tokis del manes geras, jog nieka neatsakei, praszau tavęs per tai prie ko tinka tas tepalas?

Tas tepalas turi navatna loenasti. Jago su tuom tepalu patepi kaire aki, tuojaus pamatai visus skarbus bunanczius žemeje, nes jago patepi ir deszine, tada apjenki.

Norejau tuojaus sau patept ir datirtie to stebuklo, nes tariau in ji:— Meldžiū tavęs bukie teip geras, patepkie man kaire aki, ba tu žinai kaip. Asz noriu labai dasektie teisybes, ba kaip rodos negali butie.

Derviskas akvatnei apsieme ir tuojaus patepe kaire aki. Kada tai padare intikejau teisybei. Paregejau daugybe skarbu visokiu daugeliuose vietose žemeje, jog negalejau aprokuot. Nes da ne galas mano pagundos ir pamislijau ar—gi tai ka kenktu idant ir kita aki patept ir ar žmogus nog to turetū apjekt. Pradejau praszyt derviszo idant pateptu ir antra, o jis ant to:— Esmiu gatavas padaritie ka tu liepi nes atsiminkie ka tau sakiau, jog kada patepsi deszine aki, tai apjeksi. Tie taukai turi ta loenasti, turi per tai man tiket ir klausitie sveikos rodos.

Nes asz, vietoj paklausyt žodziū derviszo, suvis prieszingai mislijau, ba mislijau, jog tai yra didžiause slapytibe tame ir tariau:— Mano geras prieteliau! Asz numanau, jog mane nori pabaidyt; ne panaszus yra daigtas, idant žmogus nog to turetū apjekt.

— Tikek man ba tai yra tikra tiesa; Dieva szaukiu už

šiuo metu, jog teisybė kalbu ir nieko neslepia.

Tuszczius buvo jio pasergos kuris mane atkalbinejo kaip geras žmogus. Godumas mane suvis apeme ir nesidaviau prasikalbet.

Tam padukime, mislyjau, jago su kaire ake tiek gerybes matau, tai su deszine galiu ka kita geresni pamatyt. Privertinejau dervisza idant teptu aki, nes jis atsikalbinejo.

— Jago asz tau tiek gero padariau, tare derviszas, ar noretau tave dabar padaritie nelaimingu? Pamislikie pats kas tai yra butie neregiu? Ar—gi tu nori butie tamsybeje per ciela savo gyvasti?

— Mano broli, paszaukiau nekantrai, jau matau, jog yra tame kas norint, jog nenori užganapadaryt mano prasziams.

Tiek man gero padarei, ko tik prasziau ir dabar nori idant su tavim piktai atsiskirtau? Del meiles Dievo, padaryk man ta loska meldziu taves. Tegul buna kas nori, asz ant taves nerugosi.

Derviszas spiresi kaip galedamas nes kada mate, jog jago gerumu nepadaris, tai asz ji priversiu, ir tare:— O jog priverstinai nori, užganapadarisiu tavo norams, bukie—gi neregiu, jago tau teip patinka! Ir paemes ant pirszto truputi mosties, patepe man deszine aki. Nes nelaime! tuojaus apjekau!

— O prakeiktas dervisze! paszaukiau teisybe kalbejei! Nelaiminga pagunda neprisotyta geisme turtu, in kokes tamsybes dabar mane intraukei.

— Pats esmiu kaltas, nes tu broli, tariau in dervisza, kuris esi teip doras, ar nežinotai tokio daliko, idant vela atgautau szviesa?

— Nelaimingas! atsake man derviszas, juk asz tave persergejau gana, pats esi kaltas, tavo apjekime tavo kuna! Teisybe, jog daug žinau visokiu slapybiu ba pats datirei tam trumpam laike, nes jokio spasabo nežinau idant tau szviesybe sugražint. Nusiduokie dabar pas Dieva, jago turi gera tike-

jima. Jis tiktai vienas gali tave išgydyt. Jis tau per mane paskire turtus, kuriu buvai nevertas! Jis nog taves vela ateme, ir išdalins per mano rankas biedniems ir geresniems už tave. Bukie sveikas jago gali, tai užmirszkie apie tais manomas svetiszkas kurios tave apjekino.

— Apie tavo verbludus jau nesirupink, asz su jeis kano gražiause apsieisiu, tau jie dabar nereikalingi.

Ir po tuom pamokslui, kurie mane damusze, paliko sugedinta o asz tuonesdeszimts verbludu nusivare in Balsora.

Szaukiau visa gerkle, idant manes ne paliktu ir nugabentu in koki norint miesta, nes ant mano szaukimo buvo kaip kurczias. Teip tada ant vieno karto pragaiszinau szviesybe ir turtus. Butau numires isz rupesties ir bado, idant ne butu pulkas pakelevingu kupeziu mane rade ir nepaeme su savim ir tie mielaszirdingi vyrai adgabeno mane in Bagdada.

Isz teip turtingo žmogaus, stojausi vargingiausiu ubagu. O kad atpakutavot už ta nusidejima, prisiekiau kožno praeigio praszyt almužnos ir kad kožnas už mano goduma apteiktu ypu in žanda.

Kada neregis pabaige savo nuopoulus tare Kalifas:— Baba-Abdalau, teisybe, tavo nusidejimas yra didelis, ba ne yra didesnio prasižengimo kaip užvydejimas, nes garbe Dievui, jog tau dave pažint sunkuma jio ir už tai pakutavot, kaip pats macziau. Vienok pamesk ta navatna pakuta kuri žmogu suvis žemina, ba tai ir Dievui nepatinka, budamas ant jio paveikslo sutvertu darykie nog to laiko tyka pakuta, melsdamasis kas diena pas Dieva prie kokio norint priguli tikejimo. Asz tau paskiriu kas diena po ketures drachmas sidabro, kureis mano veziras iszmokes. Ne eikie isz czia ir palaukie valandele.

Padekavojo neregis laimindamas gerybe Kalifo. Tuojaus Kalifas atsisukes in jaunikaiti, kuri mate vakar jodanti ant kumeles ir kuri nemielaszirdingai plieke, paklause jio kaip vadinasi? Jaunikaitis pasake, jog jio vardas Sidi-Numan.

Szaukiaŭ visa gerkle, idant mane nepaliktŭ. (p. 497)

— Sidi-Numanai, tare Kalifas, macziau karta jodikus.,
nes nemacziau idant teip nedorai apsieitu su tuom vargingu.

sutverimu kaip tu vakar su savo kumele. Asz labai buvau užsirustines ant taves. Kaip asz dasiprantu, turi tai butie svarbus dalikas, o kaip dažinojau, tai kas dien teip darai, ant to tave czia paszaukiau, idant teisybe pasakytum.

Sidi-Numanas žinojo, jog su Kalifu ne szposas, nes pabalo ir žodžei lupose užmire ir nežinojo ka pradet, ba tai baisi istorije.

Kalifas tai suprates tare:— Nesibijokie nieko, kalbekie teisybe, teip kaip priesz teva.

Tada insidrasines pradejo.

Apie Sidi-Numana.

— Randytojau viernuju, czia nieko nekalbesiu apie savo pajiega, ba tame yra ka klause. Kas kiszasi mano turtu, tai tiek mano tevai paliko, jog yra in vales ir galiu gyvent vidutinei.

— Nieko man nereikejo, kaip tik paczios, o norint norejau gaut gera tai vienok Dievas kitaip surede, gavau rots paczia, nes netrukus pradejo mane apymtie nekantrybe.

— Asz eidamas budu proseniu, nepazines, ne mates tos kure ketinau imtie už paczia. Tegul buna kaip baidykla, tiek to, nes kad szirdi turi gera tai yra didžiausiu giluku.

— Kada pirma karta paregejau mano paczia su uždengtu veidu kada pas mane atvede nudžiugau labai ba buvo teisybe, kaip man pasakojo buvo tikrai patoga ir ant kart szirdingai pamylejau.

— Ant rytojaus— po veseilei, pastate mums pusriczius isz keliu patrovu. Nuejau in valgstube, o jog paczios savo neradau, liepiau jia praszyt. Po ilgam laukimui vienok atejo. Norejau ka toki pasakyt kur teip užtruko, vienok susivaldžiau. Pradejau valgyt rižiu kosze, asz su szauksztu kaip

reike, o pati mano prieszingai vietoje su szauksztu, kaip privalo žmonis valgyt, iszeme isz kiszenuko krapsztine no dantu ir su tai po viena grudeli imtie in burna.

— Nusidyvijau pamates teip valgant ir tariau:— Amina? (jos vardas.) Ar tu kožna karta teip valgai? Jago tai darai isz paczedumo, tai klisti, asz valgio nepavydžiu. Nedarikie to, mano mieliause Amina ir valgikie kaip visi valgo.

— Rodos tas mano praszimas privale tik, nes jiji valge saviszikai rodos negirdejo o kad mane labiaus užpikint, kada ne kada pradejo iminetie po kruopute.

Jos uparas sujudio mane nes asz kitaip sau pamislyjau, jog nepaprastus su vyrais valgyt, tai už tai teip daro. Mislįjau ir ta, jog sau uždave koki pasninka. Nieka jiai neskiaiu. Po pusryt vela meilei su jiai kalbejau ir apie valgi užmirsau.

Ant piet buvo tas pats kaip ir ant pusricziu o ir su vakariene vel tas pats. Negalejau paimitie, kas tai galetu butie ir mislįjau, jog kada norint prades valgyt, nes ant tuszczio ir trumpam laike dasekiau.

Viena nakti kada Amina mislyjo, jog kietai miegu atsikele pamaži ir temijau jog ejo su didele sargybe idant manes nepabudint. Negalejau paymt kas tai butu už mieris ir noredamas dažinot kas toliaus nusides nudaviau miegantis. Tuom laik Amina pasiredžius iszejo ant pirsztu isz pakajaus.

Tuojaus užsimecziau ant saves drabuži ir nubegau prie lango pažiuretie kur ji eina; atidare bromeli iszejo ant uliczios.

Asz nevilkindamas iszbegau paskui per ta pati bromeli ir isztolo paskui jia sekiau. Iszejo isz miesto ir pasuko in szali ant kapiniu asz paskui pardurmu ejau ir kada užejo jiji ant kapiniu atsistojau asz prie tvoros teip, kad ji manes nepamatytu, žiurejau kas czia nusides. Tame paregejau balta baidykla, kuri prisiartino prie Aminos (Baidykla yra tai pikta dvase in grieszninko kuna inlindus kuri potam szpukuoja).

Paregejias tai, labai nusigandau ir nusidyvijau, jog mano pati su szpuku suejo. Atkase viena nauje kapa, szpukas sudraske lavona in szmotus, susedo abudu su mano paczia ir valge. Sznekueziavo su savim pamaži, nes kad toli stovejau, tai negirdejau ka terp saves kalbejo vienok galima suprast kokis valgis, toke sznekta.

Kada pavalge, mete likusi kuna in duobe ir abudu su nagais užkase. Asz nelaukiau pabaigos, tiktai pamates skubinaus namon. Inbegau in miegstube, greitai nusiredžiau, atsiguliau in lova ir nudaviau mieganti.

Ne trukus sugrižo Amina. Nusirede ir atsigule, o kaip supratau, jog pasiseke iszeitie ir žmogienos privalgyt.

Susirupines teip biauriu atsitikimu, ka pats savo locnom akimis datiriau ir biauredamasis tos moteries negalejau ilgai užmigt. Norint ir miegojau tai labai jauslei ir kaip tiktai saule pradejo teket, paszokau isz lovos, nusiprausiau ir nuejau in meczeta ant maldos.

Po maldai iszejau in užmiesti ir vaikszeziodamas ilgai, mislijau kas galejo mano paczia prie to atvest. Pastanavijau nog to gražumo atrpatint ir apie viska iszkvost. Tomis mislemis užimtas iriausi ant namu ir tropijau ant piet.

Amina paregejus mane, liepe duotie pietus ir ne trukus sedome prie stalo. Matidamas jog ta pati pradeda kaip ir vakar, imdama kruopeles su dant-krapasztuku, tariau isztolo: — Amina kas tai gali ženklint, jog no veseiles mudvieju teip save badu marini isz ko ne tiktai asz nes ir kožnas vyras to ne nukenstu. Tie valgei yra gerai pasteluoti jog pats Kalifas gardžei valgytu.

Vienok mano perdestinejimai jei in szirdi netropijo ir vela tariau:— Pasakikie tu mano mieliause ar czia tie valgei negeresni, kaip lavonas?

Vos asz tuos žodžius isztariau tuojaus Amina pradejo dasiprast jog jia nakti susekiau, ir inpuole in dideli piktuna. Vei-das jios pamelinavo, akys ant virszaus iszszoko ir apsiputojo.

Tas prakeiktas pavidalas baisei mane iszgazdino! Nutirpau ir pastirau. Tam staigam padukime, pagriebe kruželi su vandeniū, pavilge jame pirsztus isztarus kokius tai szetoniszkus žodžius, liejo man in veida kalbedama:— Nedoras! už tavo akyvuma bukie szunim.

— Niekados nesitikejau idant Amina butu ragana, vos tuos žodžius isztare pasijutau in szuni permaintytu. Nežinojau ka pradet o ir nesitikejau to, tuojaus pagriebe mižekli ir ne mielaszirdingai pradejo muszt, jog nežinojau kaip ji mane neužmusze. Mislijau, jog kada isztruksu laukan, tai pasiliaus nes jiji vyjosi paskui insijuszinus asz tuom laik norejau iszsmukt per bromeli, trenke su durimis ir nukirto man uodega.

Vargintas sopuliu, pradejau gailei staugt begdamas uliczia, o czia szunes ir pradejo draskyt. O kad nog ju isztrukt, inbegau in broma mesininko, kur pardavinejo galvas liežuvius ir aviu kojės.

Mesininkas pasigailejes manes, szunis apgine. Asz-gi isz baimes inlindau in ankszcziause kamputi. Mesininkas pabaiges su szunimis, norejo mane iszvaryt nes manes nerado. Perbuvaū per nakti jio krome, o man to ir tik reikejo, ba buvaū labai nuvargintas.

Ant rytojaus mano mesininkas atidare kroma ir innesze naujo tavoro, ka pirko aut rinkaus, o asz negaledamas iszsedet, iszlindau isz kavones iszejau ant uliczios kur pamacziau daugybe szunu apie kroma sukinanczius ir uostidami mesa, ar laikais jiems ka neiszmes, asz insimecziau terp jiu ir szvitavaū su galeliu likusios uodegos.

Mesininkui pagailo manes, ba mislyjo, jog asz labai alkanas pradejo man mest po didesni szmoteli mesos ne kaip kitiems. Kada pabaige dalines, asz norejau eitie in jio kroma pradejau prie jio glamonetis. Nes jis pagrumojo su mižekli ir turejau trauktis no duriu.

Toliaus paejes, susilaikiau prie namo kepiko kuris iszrode geresniu ne kaip mesininkas. Tikrai buvo geresniu. Pažiu-

rejes jiam in akis, o jis tuojaus mete szmoteli duonos. Asz vietoje gardzei pagriebt savo almužna, kaip tai daro kiti szunes, žiurejau in kepika linguodamas su galva ir su bukiu krutindamas. Patikau jiam, jog net jis nusijuoke. Man po teisybei da nesinorejo valgyt vienok kad jiam parodit jog jio loska ne niekinu paemiau duona ir valgiau pamaži. Ant visko jis iemijo ir ne vare mane no savo kromo. Tupejau prie duriu ir atsikreipes užpakaliu žiurejau ant uliczios, o tai del to, idant parodyt jiam, jog nieko nog jio ne reikalauju kaip tiktai daboju jio duris.

Radau loska pas ji, jog asz iszdries inejau in kroma. Ne vare manes laukan, ypacz parode su pirsztu kamputi, kaipo tam tikra vieta, užemiau savo vieta ir pastanavijau butie sargu savo pono.

Apsiejo su manim dorai, ir niekados gaspadoris nesuvalge be manes, o dave valgyt invales. Asz vela isz savo szalies parodžiau dideli pririszima ir visur jio norus pildžiau.

Niekados nog jio akiu nenuleidau, jago jis pasijudino, tuojaus buvau prie jio. Labai mane mylejo ir pats mane pramine Žurlum.

Kada tiktai mane vardu paszauke tai ejau prie jio kaip kulka, sukausi ir glamonejausi kaip vijurkas prie jio.

Jau geras laikas persitrauke nog laiko kaip pas jin laikiausi, kad szitai viena diena atejo koke tai žmona pirktie duonos. Mokedama piningus už duona, inmaisze terp piningu viena negere pininga. Kepikas pamates ne tiesa pininga atidave jei, idant duotu kita.

Moteriszke nenorejo ta pininga ymtie, inkalbedama jog yra geras. Mano gaspadorius prieszingai prilaike, ir besiginčidami tare in jia.

— Tas piningas tikrai yra niekai jog ir mano szuo, norint paikas sutverimas, tai neduotu prisigaut. Cziu—cziu Žurklau, tare in mane. Asz užszokau ant stalo o kepikas metes piningus priesz mane tare. Pažiurekie, ar czia ne yra

kokio negero piningo? Ir tuojaus paregejas negera pininga, su koje nuslinkau in paszali žiuredamas savo ponui in akis idant parodyt.

Net pats kepikas nusidyvijo, ba to nesitikejo. Moteriszke nesiprieszino ir pati prisipažino, jog tai gali butie negeras piningas iszeme kita ir atmaine. Kada moteriszke iszejo, mano ponas tuojaus pasiszauke kaimynus ir pradejo pasakot, kas ezia atsitiko.

Visi tuojaus norejo dasektie ar tai tiesa, o asz visus piningus, ka sumaisze in juos, negerus in szali su koje atžeriau.

Ta moteriszke katra tik pasitiko, pasakajo apie tuos dyvus, ka jei krome pas kepika atsitiko. Žine apie mane pasklydo po ciela miesta.

Nog to laiko, no ryto igi vakaro buvo pilnas kromas žmoniu, jog ne spejo duona kept, o tai vis ejo mane pažiuret ir turejo pirktie nors kiek duonos.

Mano kepikas priesz visus giresi, jog asz esmiu jio didžiausiu skarbu. Ne vienas pavydedamas norejo mane pavogt, nes asz labai sergejausi. Viena diena, koke tai žmona paakvatyta ta naujiena, atejo kaip ir kiti žmonis pirktie duonos. Mano vieta tada buvo ant stalo. Ta moriszke meteszis piningus o terp tu buvo vienas niekai. Asz žinoma, tuojaus atstumiau in szali žiuredamas jei in akis ir jog turiu teisybe?

— Teip atsake ta moteriszke pažiurejus in mane; tas piningas niekai, atminei.

Tada ji in mane žiurejo su dideliu dyvu, asz ir in ja žiurejau. Užmokejus už duona kada jau ejo, kriptelejo in mane su galva teip, jog kepikas nepatemyjo.

Asz tuojaus supratau, jog ji pažino, kas asz esmiu do vienas ir teip tikrai buvo. Daleidau jei iszeit nes nog akies nenuleidau. Kada jau gala buvo nuejus apsidaire ant manes, o pamaczius jog in jia žiurau, vela in mane pamojo idant begtau paskui.

Tada nemislidamas ilgiaus, o dar ir kepikas buvo užimtas krome, jog ant manes netemyjo leidausi paskui moteri iš ko ji džiaugesi.

Atėjova in jios nama, atidare bromeli ir inejau pati laike pravira kalbedama:— Ineikie nabageli, ineikie, nebijokie, ineikie o to nesigailesi. Nuvede mane in savo pakaju, kur paregejau labai patoga pana, kuri sedejo prie auksinio siuvismo. Buvo tai dukte tos galingos moteriszkes, nes ir labai iszmokyta raganaut, ka pats datiriau.

Tare motina in jia:— Mano dukra, atvedžiau tau ta garsinga szuni, kuris pažinsta negerus piningus. Žinai ka mudvi kalbejome, jog tai gali butie žmogus per piktuma in szuni paverstas. Szendien tycze nuejau pas kepika pirktie duonos ir pasiseke man ji czia atvestie. Ka tu ant to sakai? Ar teip gal butie kaip asz mislyju.

— Teip kaip sakai motina— atsake dukte,— tuojaus pasirodis.

Pasakius tuos žodžius patoga ragana, eme stikla su vandeniu ir pluptelejo ant manes taridama! Jago esi szunim, taž pasilik juom, nes jago esi žmogum pastokie vela žmogum pergalybe to vandenio.

Vos tuos žodžius isztare tuojaus stojaus žmogum.

Datires tos dideles geradejistes, puoliau kaip ilgas in kojias patogos raganaites ir buczevau kojies isz džiaugsmo kalbedamas:— O tu mano iszganika! neturiu žodžiu ant padekavones tau! Atsiduodu tau kaipo nevalninkas, ba tikrai prie taves priguliu. Neturiu daugiaus valdžios ant saves, prie taves visas priguliu o dabar paklausykie mano atsitikimu.

Pasakiau jei kuom esmiu ir mano ženibas su Amina ir apie mano prisiriszima prie jos, apie edima kunu negyveliu ir kaip su manim apsiejo ir podraugei dekavojau jios motinai.

Tada tare in mane patoga raganaitė:— Sidi-Numana nustokie man dekavojias asz ir labai džiaugiuosi jog pasiseke ta nuopelna padarytie del žmogaus. Asz Amina, tavo paczia.

pažinojau gana gerai kada da buvo merga. Mudvi apie viena kita žinomes gana gerai ba pas viena ragani mokinomes raganaut. Nes mudvieju budai ne buvo ligus, asz jios saugojausi ir nenorejau su jai draugaut o ir ji nog manes szalinosi. Tai ne dyvai, jog savo piktybe ant taves iszvere. Dabar turi jei už tai užsimoket, o asz tau paduosiu gera spasaba. Pabukie vzia su mano motina o asz neužilgio sugrisziu. Kada iszejo, asz motinai jios meilei dekavojau ba ir ji daug prisidejo prie mano permainos.

— Dukte mano,— tare ta gera moteriszke, labai nusi-mano apie raganista, teip kaip Amina, ka pats datyrei, nes jiji su diena savo galinguma žmonims pamaczije. Užtai asz neginu jei.

Pradejo apie jios geruma daugiaus kalbet ir tame inejo dukte neszdama rankoje pleczkute su vandeniu ir tare in mane:— Sidi Numanai, mano kningose radau, jog Amina ne siranda dabar namieje, nes netrukus sugrisz. Ji nuduoda priesz kaimynus ir tarnus, jog labai nuliudus isz tavo isznykimo. Skubinkis—gi kagreicziause su szituom vandeniu kuri asz tau duodu. Kada ineisi in savo pakaju, laukie Aminos netrukus jiji sugrisz. Kada duos tau žine jog jau randasi ant kiemo, stokie priesz jia drasei. Isz baimes kaip tave pamatis netiketai, nores begt. Tada pakrapinsi jia su tuom vandeniu kuri laikysi gatavai; o krapindamas kalbokie tuos žodžius drasei. Atimkie kora už piktybes tavo nedora motere!

— Daugiaus tau nesakysiu, žinosi pats ka padaryt.

MEMO Po iszklausimui tosrodos, kada jau niekas mane netrukde, atsisveikinau su savo geradeikom nuejau pas save.

Kaip sake jauna raganaite, teip ir buvo, Amina netrukus sugrižo. Vos pas mane prisiartino, stojau priesz ja drasei su parengtu vandeniu. Paregejus mane baisei kliktelejo ir norejo begt, nes asz padariau kaip mane pamokino raganaite ir tuojaus Amina pavirto in kumele, yra tai ta pati kure szviesiauses pone pats vakar matei.

Negaiszindamas, pagriebiau tuojaus už kareziu ir norint nenorejo, nuvedžiau in stalda. Uždejau ant jios brizgyla ir pririsztes jia, iszmetinejau jios nedorybes in akis, o pliekiau su mižeklu tiek, kiek turejau pajiegu ba to buvo verta. Ar-gi randitojau viernuju neturiu teisybes, jog kožna diena panau-jinu jei plegas?

Kalifas iszklauses kantrei tare:— Tavo atsitikimai navat ni ir turi teisybe jog plieki kaili, nes jau butu laikas su tuom pasiliaut, nes ant moteriszkes jog negali atvert, ba ji su tavim kas-žin ka padarytu.

Padariau kaip mane pamokino raganaite. (p. 506)

Kalifas daves ta roda, atsigrižo in treczia, kuri veziras state priesz ji, ir tare:— Kodži Hasanai, vakar teko man eitie pro tavo paloci, nusidyvyjau isz kur galejo rasti teip puikus palocius ir klausiau prie ko priguli? Dažinojau jog ji pastate vienas vargingas žmogus, kuris vos galejo isz savo uždarbio iszmaitint szejmyna. Sake ir tai tavo kaimynai, jog savo ama-

tistos ne pameti, ir gerai apie tave kalba. O noredamas aisz-kei apie tai dažinot, liepiu tave paszaukt. Papasakok man teisingai, o džiaugsiausiu. jago per savo apsukruma pastojei turtingu.

Kodži—Hasanas atidaves gile garbe pradejo.

Apie Kadzi Hasano.

Pakolei nepradesiu pasakotie savo atsitikimu kokiū daliku nulobau, papasakosu apie mano sebrus, o kurie ir ezia Bagdade gyvena, o tie gal butie mano liudintojeis tiktai vienam Dievui privalau už tai deka vot. Sadas o kitas Padas. Sadas budamas turtingu, tvirtino, jog tada žmogus buna laimingu kada turi didelius turtus.

Padas prieszingai tvirtino pripažino jis, jog reike po teisybei turetie turtus, kaipo del užlaikimo gyvastes nes tvirtino, jog doras žmogus yra laimingesnis ne kaip turtingas, tiktai tuom turtingesniui geriau, jog gali kožna karta paszelpt savo artima. Sadas yra isz tokiu žmoniu, ba turi turtus, nes ir jeis szelpe biednus. Padas yra daug turtingesniu, nes su Sadu gyvena, ne karta su savim nesusikivirczijo, kaip tiktai apie ta gineza.

Viena diena sueja vela pradejo ginczytis terp saves, Sadas tvirtino jog vargszai užgime arba budami turtingais, per kokia norint nelai me stojosi biednais. Padas kitaip tvirtino jog kožnas butu turtingu kad tiktai galetu padidint savo amatista kure moka.

Sadas nepristojo ant to. Tas spasabas ne yra tikru katras biednu užgime tai ir turi butie biednu, o kitam paskirta butie turtingu, tai norint ir biednu užgimtu, tai isz mažo ko pastos juom.

Padas tare:— Kaip matau tai taves neperkalbesiu, jau turiu davestie teisybe su darbu. Pajieszkosiu toki žmogu

kuris maitinasi iš ranku proces ir tada parodisu, jog asz turiu teisybe.

In keles dienas potam ginczui, ejo tie du sebrai pasi-vaikszeiot tai paczia uliczia ant kurios asz dirbau. Dirstelejo ant mano varstoto ir rubo, suprato jog esmiu biednu.

Sadas atsimines sau su Padu gincza, tare in jin:— Jago neužmirszai ka ketinai padaryt, szitai yra žmogus, parode ant manes, kuris nuolatos suka virves ir matyt, jog yra labai biednu. Jago paszelpt ji o pažiuresime ar savo buvima paprovis?

— Gerai, asz neužmirszau, atsake Padas, turiu su savim piningus ir pamatysi jog ant savo pastatysiu pats to datirsi. Paklausime jio ar tikrai yra biednu ir ar reikalauje paszelpos?

Tie du geri vyrai prisiartino pas mane, o kada pasake, jog nori su manim kalbet, nustojau dirbes. Pasveikino mane paprastu budu velidami padejimo Dievo; Padas paklause kaip vadinuosiu, asz atsakiau su nusizeminimu, jog vadinuos Hasanas ir visi mane ant tos uliczios pažinsta.

— Hasane— tare Padas, žinau jog kožnas amatas žmoggu gali užlaikyt norint ne puikei nes man navatna, jog igi sziol tu nieko neušivarei. Neturi ne kiek, privalai turet kanapiu, pats dirbi be gizeliu ir kaip rodos vargszu numirsi.

— Tuojaus pone meilingas ne kalbesi, kada dažinosi apie mano proce kasdienine. Turiu szejmynele tai yra paczia ir vaikus, vos juos galiu iszmaitint sausa duonele. Penketa vaikucziu kurie man padetu, turiu juos maitint ir dengt. Norint kanapes ne yra brangios, nes be piningu ju ne gaunu ir ant ju turiu graszi padet. Tai dabar matote, ar galiu butie turtingu? Acziu Dievui ir užtai, turime mažu buviu džiaugtis, bile tiktai ne ubagaut.

Kada tai iszdejau Padui, tas tare.

— Hasanai, jau dabar nesidyviju ir viska suprantu. Nes kada tau dovonotau du szimtu aukso, ar-gi nepataisytum savo buezio ir ar pastotum turtingu, teip kaip nekurie tavo amato žmonis?

— Pone atsakiau matau jog esi doras žmogus ir netikiu idant isz manes szidytum, ir jog ka prižadi gali iszteset pasakiau da ta, jog daug mažesne suma nog tos pažadetos pastatytu lygibeje su kitais tuszczais mano amato ir dastotau- si daug turtingesniu.

Puikus Padas parode jog savo žodžio ant tuszczio neisz- tare, iszeme maszna isz kieszieniaus ir atiduodamas tare:—

Imkie ta maszna, rasi joje du szimtus aukso szmotu. Tegul tau Dievas laimina, ir daduoda loskos savo idant tau nueitu ant gero ir žinok jog asz ir mano prietelis labai džiaugsimes isz tavo pasikelimo.

Kada piningus insidejau in anti, negalejau surastie žod- žiu ant padekavones norejau pult in kojes nes Szeherezada atsitrauke paliko mane verkenczia isz džiaugsmo.

Kada jau nuejau, asz sugrižau prie savo darbo ir mislijau kur pasleptie mano skarba. Grinczeje neturejau jokios kavones ne skrinutes, ne spinutes po užraktu.

Užymtas tai misle, pastanavijau inrisztie in galvini abrusa (Mahomedai kepuriu ne neszioje tiktai vietoje kepures apsuka galva su skepeta pavidale abruso.)

Pamecziau savo darba ir nusidaviau in grinczia idant pakavotie in apriszala piningus ir teip man pasiseke, jog ne pati mano nemate tiktai paemiau deszimts szmotu ant savo reikalu o likusius inriszau.

Ta diena labai daug iszdaviau ant kanapiu. Pirkau ir mesos, ba jau no labai senei ne szmotelio ne buvom ragave.

Griszdamas isz miesto, laikiau mesa rankoja, kad szitai patemijas juodvarnis, metesi isz augszto ant mesos noredamas iszverzt, o asz druczei laikiau. Terojause ne mažai jog net man no galvos nupuole apvyniola ir piningai su maszna. Tas nedoras pauksztis paleido mesa. Griebe už masznos ir pakilo augsztin. Pradejau baisei rekt jog net žmonis subego ir tie pradejo rekt, idant juodvarni nubaidyt. Nes pagriebtu piningu nepaleido ir isz akiu isznyko.

Sugrižau namon didelei susirupines netekes piningu. Tuom laik reikejo priverstinai pirktie kita užvyniola ant galvos ir ant gilukio turejau ta deszimts auksiniu piningu kurios buvau iszemes isz maszneles. Pirkau kanapiu ir da sziek tiek liko, jau negalejau ta padaryt apie ka mislyjau, o mislijau paprovyt varstota.

Grauže mane ir tas jog mano geradejaus kaszin ka mislis apie mane ir ta nelaiminga atsitikima, ba gal ir netikes, ba mislis jog asz meluoju.

Pakolei da turejau kiek piningu, tai lopiau varga nes ne trukus, tie iszejo ir vela vargas suspaude. Nerugojau ant savo loso, ba Dievas netiktai dave, Dievas ir ateme. Tegul jiam bus garbe ir už tai.

Griebe už masznos ir pakilo augsttin. (p. 511)

Kadaįmano pati apie tai dažinojo, labai gailejosi. Apgarsinau ir mano kaimynams, jog pražudžiau szimta devinesdeszimts szmotu aukso drauge su užvyne. Nes jie žinodami mano neturta, juokesi isz to ir netikejo.

Jau buvo arti szeszi menesei no to laiko kaip tos prakeiktos varnos pagriebe piningus, kad szitai vela mano du priete-

lei ejo tai ulyczia. Atsimines tare Sadas:— Juk tai ta pati uliczia ant kuriuos buna Hasanas, turime dažinotie, ar tikrai kiek pasikele savo amate?

— Gerai— atsake Padas, asz turejau teisybe! Pamatysi, didele permaina jame, jog nepažinsi.

Du prietelei jau buvo ant slenkszezio kada tai kalbejo. Sadas pamates mane pirmiau, tare in savo prieteli:— Kaip rodos norejei užgreit savo laižybas laimet. Matyt ant jo jog savo buvimo nepataise. Teip iszrodo kaip ir pirmai. Tiktai tas jog turi geresni abrusa ant galvos. Žiurek, ar neteisybe kalbu?

Padas pritare jog Sadas turi teisybe teip nusidyvijo, jog prisiartines prie manes žodžio neisztare. Sadas pasveikino mane paprastu budu ir tare:— Apie tavo pasivedima ne yra ka klaust, ba teip iszrodai kaip ir pirma, nes tie du szimtai galejo tave neszlektai pataisyt.

— Meilingi geradejei, atsakiau jiems, labai mane rupina, jog turiu pasakitie, jog tie jusu velijimai ir mano troszki mai nuejo ant niek. Gal netikesit atsitikimui ka mane patiko, prisiekiu jiems vienok, jog tai ant svieto teip niekam ne atsitiko kaip man apie ka jums papasakosiu.

Tada apie viska jiems papasakojau, teip kaip szviesiaus ses pone sakiau.

Padas tada tare:— Hasane, szposuoji sau isz manes ir nori kaip priesz kudiki iszsimeluot. Tas ka pasakei negalima butie. Varnai ne godus ant galviniu užvyniuje tiktai metasi ant to, kas tinka del ju ant edumo. Ar tiktai žmogeli nepraleidai ant visokiu nieku? Kaip rodos pametei darba turedamas pinigus ir karczemoje sedejei. Del to isz bedos negali iszsikivinklot, o norint tave kasdien apdovanotau tai tas ant gero neeis.

— Pone, atsakiau, priimu tavo iszkalbejimus nes to ne nupelniau. Galima kaimynu paklaust, tai tie bus teisingiausis liudintojeis. Tada už mane užtaraut pradejo kalbedamas

jog juodvarnei megsta norint ka pagriebt, o apie ka jis skaitė daugeli, jog Padas paklauses ir intikejas iszsieme ant galokrepsziuka su piningais atskaite vela du szimtu auksiniu pingu, padave man ir tare:— Klausyk Hasanai da karta duodu tau tiek pingu nes atsiminkie padetie juos geroi vietai, idant vel kas tokis neatsitiktu o žiurekie ant gero paverst.

Su aszaromis jiam dekavojau ir prižadejau, jog jo rodu klausysu. Norejau da ka kalbet, nes Szeherezada greitai atsitrauke.

Po nuejimui ju nuejau in grinczia kurioje tam laike ne buvo ne paczios ne vaiku. Atskiriau vela no pingu deszimts auksiniu, likusius—gi užriszau in skepetele. Mislijau ilgai, kur juos paslept, pamacziau stovinti dideli molini puoda su klinems, ka stovejo kampe, pastanavyjau jame pingu paslept.

Pati mano neužilgio sugrižo, asz nieko jei apie tai neskakiau, iszejau in miesta pirktie kanapiu.

Kada asz iszejau, ejo pirkikas skuduru ir maine ant muilo visoki tavora.

Pati mano buvo pabaigus muila, paszauke ji pas save; o kad neturejo pingu, paklause ar laikais ne mainis muila ant klinu? Pirkikas liepe parodyt klinės, jiji jiam porode, pradejo deretis ir tiko. Pati yma muila, o pirkikas klinės su puodu ir iszejo.

Sugrižau su pundu kanapiu, ka vos pakeliau o ir da penkis žmonis nusamdžiau ka ir po punda pravilko ir pilna pasziuraite prikroviau tavoro. Kada žmonis iszejo norejau valandele pasilset. Tame dirstelejau in kampa, kur stovejo puodas su klinems, nes jio nemacziau.

Nepatropinsiu czia pasakitie mano iszgasties ir kas su manim dejosi. Paklausiau paczios kur dingo puodas; o ji pasake, jog maine ant muilo ir da džiaugesi, jog perkika prigavo.

Pastanavijau jame piningus paslept. (p. 514)

— Ach tu nedora boba! paszaukiau, nežinai tu pra-
keiktoji, ka tu geresnio padarei. Tu mislyji jog pirkika pri-
gavai, o tuom laik jis laimejo szimta devinesdeszimts stukiu
aukso, kuriuos man Padas, atejes su savo prietelium dovanojo
ántru kartu.

Iszgirdus mano moteriszke apie tai, vos neapmire. . . Pradejo tada raut plaukus no savo galvos ir rubus pleszt szaukdama:— O asz nelaiminga! Ka asz geresnio padariau! Kur dabar rasiu ta pirkika! Nepažinau jio pirma karta czia atsivilko ir kaip rodos niekad nematysiu. Tu pats kaltas! Kodel man nepasakei apie tai? Ne butu to buve.

O kada negalejo apsimalszint tariau in jia:— Pacziut apsimalszyk, ba savo riksmu sutrauksi visus kaimynus! Kam je turi žiotie apie ta nuopuoli musu. Vietoje suraminimo, tai da mus iszjuoktu! Geriause bus pasleptie ir ant vales Dievo atsiduot. Tie like deszimts szmotu aukso, gali mums ant gero nueiti ir isz vargo pakelt.

Vos ant galo paczia apmalszinau daduodamas:— Pacziut, ar-gi ir mes ne tas paczias geradejystas aplaikome no Sutvertojaus kaip ir turezei? Ar ne ta pati saulele mums szvieczia kaip ir jiems? Visi esame pas Dieva lygus.

Visko czia nepasakysu apie mano iszdejimus paczei, ir emiausi prie darbo smagei. Niekas man nerupejo kaip tiktai tas ka pasakysu, kada pasimatysiu su savo prieteleis ypacz su Padu ir kaip priesz ji iszsiteisinsiu. Negalejau to isz galvos iszvaryt.

Du prietelei per koki tai laika nepasirode ir nuolatos terp saves ginczyjosi apie mane. Sadas nuolatos prikiszinejo Padui:— Na pažiuresime ar Hasanui dabar einasi geriaus.

— Ar-gi tu misliji, jog vela juodvarnis pagriebs užvyniola no galvos? kalbejo Padas. Nesijuok teip labai ir juom nesirupink asz kaip mislijau, teip ir mislijau, jog ir vargszas gali pastotie turtingu.

Viena diena, kada Sadas prikiszinejo Padui, tas atsake:— Szendien gražus oras, eisim pažiuretie, katras mudu laimejom.

Ir kaip pasake teip ir padare. Pamacziau isztolo juos ateinanczius. Baisei susijudinau ir jau norejau pasislept pametias darba. Inlipinau akis in darba, nudaviau rodos ju

nematau; net kada prisiartino pas mane ir pasveikino, turejau in juos dirstelet. Tuojaus vienok nuleidau akis žemin pasakodamas vela savo atsitikima ir jog esmiu tokiu vargszu kaip pirma buvau, daduodamas:— Mano meilingi ponai, kad butau kitus tuos piningus paslepes o ne in klinės in puoda tai butu ta nelaime nepatikus. Pati mano ta paczia diena parda-ve ta puoda su klinems. Ar asz galejau tiketis jog tas prakeiktas pirkikas vilksis ir mano pati tai padaris! Kur asz galejau juos paslept? Pone tariau in Pada, teip Dievo duota, jog tavo piningai man ant gero ne eina. Paskirta del manes vargt ir tavo velijimai neiszsipilde.

Po tai mano kalbai, tare Padas:— Hasanai norint asz tau intikesiu tai vienok pasirodo jog esi apgaviku negaliu jau taves paszelpt, ba pragaiszita save. Nesigailiu keturiu szimtu stukiu aukso kuriuos iszdaviau del pameginimo, ar tave galesiu isztraukt isz vargo, papildžiau tai del meiles Dievo ir artimo, nieko ne esi man kaltas nes džiaugiuosiu jog gera nuopelna padariau. Ir atsigrizes in savo drauga tare:— Sadai ar tu žinai jog da asz ant savo nepasiliausiu, norint tu kas kartas ant savo nori pastatyt. Pasakykie tu pats, kaip žmogus be piningu gali ka pradet ir pastotie turtingu. Asz jiam nieko dabar neduosiu, nes tu Sadai duokie jiam kokia norint dovana, o pamatysi kaip ant gero iszeis.

Sadas laikydamas tame laike szmoteli szvino, ka pakelije rado eidamas in ezia, tare:— Asz duosiu jiam ta szmoteli, o pažiuresime jog tie ženklins, ka tavo keturi szimtai kuriuos kaip in bala inmetei.

Ant to Padas:— O ka jis su juom veiks ir ka prades?

Sadas duodamas man szmoteli szvino tare:— Tegul mano draugas juokesi, nes tu imkie ta szmoteli szvino, o pamatysi kokis giliukis tave patiks.

Asz mislyjau jog isz manes iszjuoke. Paemiau ta szmoteli szvino su padekavone ir indejau in enti, du prietelei atitrauke, o asz emiausi prie darbo.

Vakare, kada rengiausi gult, nusisegiau dirža ir tas szmotelis szvino iszpuole ant žemes, o apie kuri buvau užmirszes pakeliam nog žemes ir padejau in paszali.

Vienok ta paczia nakti pasitaike, jog žvejis, mano kaimynas, taise tinkla, ir jau prireike szmotelio szvino, o kad buvo velai eitie in miesta, ba jau kromai buvo uždaryti, o žmogelis priverstinai turejo kuom ryte pavalgydint paczia ir vaikus siunte pas kaimynus, ar laikais pas ka negaus.

Žuvininko pati ejo isz kaleinos pas kaimynus, nes negalejo gaut. Ant galo atejo pas mane, norint jau buvo praejus mano nama, ba nesitikejo gaut pas toki vargsza. Jau asz pradejau migdytis, kada žuvininko pati atejo ir tare:— Hasanai, mano vyrui prireike szmotelio szvino, ar tu laikais neturi?

Asz tuojaus atsiminiau apie ta dovana, ir liepiau paczei paduot.

Žuvininko pati linksma iszejo ir dadave:— Mano pats pirmutini valksna tau atiduos už ta szvina.

Žuvininkas džiaugesi labai ir pristojjo ant paczios pažadejimo pirmutini valksna del manes.

Pabaiges žuvininkas taisyt tinkla, nusidave priesz diena žvejot. Kada pirma karta užmete tinkla isztrauke tiktai viena žuvi, apie masta ilgio ir gana storio. Pasiseke žuvininkui gana gerai, ba kožnas valksnas nebuvo be naudos, nes ta žuvis pirmutine buvo tiktai viena.

Kada pabaige žvejot ir sugrižo namon, neužmirszo apie mane, ba pamacziau ji atneszanti žuvi ir tare:— Kaimyne! ant prižadejimo mano paczios asz tikau ir atnesziau tau žuvi, o kad butau ir pilna iszvilkes tai visas butau atidaves.

Kaimyne, paszaukiau tu už ta szmoteli szvino toki žuvi man duodi juk asz už tai nieko nenoriu, ba kaimynas kaimyna turi gelbet reikale. Vienok jago esi teip geru žomgum, priym-siu meilingai ta dovana ir už kure szirdingai dekavojju.

Žuvi paemiau ir nunesziau paczei.

— Imk, tariau, musu kaimynas atnesze už ta szmoteli

Rado joje dideli deimanta. (p. 519)

szvino no Sado. Iszvirkie kaip nori, tai man ne galvo. Tai pasakes sugrižau prie darbo.

Kada pradejo iszdarinet žuvi, rado joje dideli deimanta kuri nuvalus, mislijo, jog tai szmotelis stiklo. Dave vienam isz vaiku bovytis ir visi žiopsojosi in ta gražu stikluka.

Kada vakare žvake užžiebe vaikai varžesi tuom szmoteliu, ba labai puikei blizgejo.

Vaikai pradejo varžytis, nes mes isz pradžios ant to nemijom, o kada jau už daug arzejo, apmalszinau ir sedome prie vakarienes.

Po vakarienei, vela vaikai pradejo stikleliu varžytis, asz paszaukiau vyresni vaika ir paklausiau ka jie ten turi? Tas atnesze szmoteli stiklo ir pažinau tuojaus kas tai do daigtas.

Paklausiau nusidyvyjias pacžios, isz kur tas atsirado, pasake man, jog žuvyje rado.

Asz mislyjau jog tai yra tikrai kokis navatnas stiklas, vienok liepiu paczei pakavot in kruželi, ka stovejo ant kaminelio. Nes nakti, norint žiburio nebuvo stuboje, vienok buvo szviesu, o ta paejo isz kruželio. Asz pamislijau, tai dabar nor nereikes žiburio.

Ant rytojaus užmirsau apie viska, emiausi prie darbo. Ne dyvai, jago prastas žmogus tokius niekus nemislyje, ba ka tokis stiklukas gali apeitie? Ir asz apie jio verte nežinojau. Szale manes gyveno kaimynas žydas turtingas jubileris (auksoris). Jau abudu su paczia atsigule miegot ir negalejo, ba mano vaikai ta vakara labai klikavo.

Ant rytojaus to žydo pati atejo pas maniszke ir pradejo iszkalbinet, jog per mano vaikus negalejo miegot.

Mano pati tare:— Mano brangi Leibuviene, ne pykie ant manes, ba pati žinau kas tai yra vaikai, isz mažo—ko imasi, vienas verke, kitas juokesi:— Ir parode ta szmoteli stiklo nekurio vakar vaikai klikavo.

Židelka pradejo godžei in ta stikla žiuret ir in visas szalis kraipyt, o mano pati apie ji pasakojo jog žuveje rado ta akmenuka stiklini.

Tada židelka tare in mano paczia.

— Mano miela kaiminkele, tai ne yra kas kitas, tiktaiz szmotelis stiklo o kad yra gražus szmotelis tai asz pirktau nogtaves jagu noretai parduot.

Žydo pati atejo pas maniszke ir pradejo iszkalbinet. (p. 520)

Vaikai mano iszgirde, jog židelka nori nog paczios nupirkt ta stikleli, pradejo klykt kaip isz kailo lupami, ir pradejo praszyt, idant neparduotu ir turejo prizadetie del jiu, jog neparduos.

Židelka parejus namon, tuojaus savo Leibui apie ta stik-

Ta pasake jog yra teip puikus deimantas kad da niekad ne buvo maczius.

Židas tuojaus savo paczei pasake, idant kaip norint ta stikluka iszsuktu ir ne liepe daug siulyt, o jago už maža-ka ne parduos, tai duokie kiek tiktai nores.

Ta padare, kaip jios vyras liepe, ir tuojaus adbego pas maniszke deretie stiklelio, davinejo isz sykio dvideszimts szmotu aukso už ta szmoteli stiklo kaip pati židelka kalbejo. Del mano paczius iszsidave, jog tai gana daug davineje vienok nenorejo parduot ir nesake ka kasztuoje ba vertes nežinojo ir liepe lauktie židelkai, pakolei su manim nepasimatis.

Asz tuom laik inejau in grinczia, tada mano pati tare: — Pacziut, ar galiu parduotie ta szmoteli stiklo už dvideszimts szmotu aukso.

Asz nieko neatsakiau, ba tuojaus puole ant mislies in galva apie ta szmoteli szvino, kuri man Sadas dave, kaipo giliuki. Židelka pamaczius mane užsimislyjusi tare:

— Kaimyne, ar imsi penkesdeszimts szmotu aukso, ar bus gana?

Matidamas jog židelka no dvideszimts szmotu aukso paszoko ant penkesdeszimts, asz pradejau drucei laikytis ir pasakiau, jog da toli igi vertes to stiklo.

— Kaimyne, tare žydelka, duosiu ant galo tau szimta stukiu, jau tai bus permoketa. Asz nežinau ka mano vyras už tai pasakis ir ar tiks ant teip augsztos prekes.

Asz ant to pasakiau nusijuokes, jog kitaip neparduosiu kaip už szimta tukstancziu szmotu aukso ir dadaviau už valandeles, jog žinau jio verte ir kad daugiaus vertas, tiktai kaipo del savo kaimynu, tai už teip pige preke paleidu, o kad kitam, tai du syk tiek užsipraszytau.

Židelka intikejo mano kalbai ir netrukus davinejo man penkis szimtus stukiu o ir tu nenorejau imtie. Židelka pasake, jog be savo vyro negali daugiaus siulyt, prasze manes, idant palauktau vakaro ir su juom pacziu deretausi. Asz ant to tikau.

Sugrižes žydas vakare isz kromo, dažinojo nog savo paczios, jog nieko negalejo padaryt, norint teip daug insiule, ir jog prasze manes idant palauktau jios paties.

Vakare, kada po darbui inejau in grinczia, adbego žydas ir tare in mane.

— Geras Hasane parodyk man ta stikluka, apie kuri man pati papasakojo?

— Gerai atsakiau ir parodžiau jiam ta stikla.

O kad buvo tamsu ir da žiburio ne buvo, pažino tuojaus jio verte ba žibejo kaip žiburis ir pamate pats apie ka jio pati kalbejo.

— Ar tu žinai ka Hasane, mano pati tau siule penkesdeszimts tukstancziu asz—gi tau užkeliu da dvideszimts. Ar tinki ant to?

— Kaimyne, asz mislyju, jog tau pati pasake, be ko asz neparduosiu. Szimta tukstancziu szmotu jago nori tai duok o jago ne, tai asz rasu kita pirkika.

Židas derejosi da ilgai ir mislyjo, jog asz kiek atleisiu ir ant galo užmokejo man tiek, kiek norejau. Dave man tuojaus ant rankos du szimtu tukstancziu o netrukus atnesze visus kiek buvo sudereta.

Žydas deimanta iszsinesze, o asz stojausi turtingu ir padekavojau Dievui už jio geradejista. O kad butu tame laike Sadas pasisukes tai butau tuojaus puoles in jio kojės už ta dovanota szvina.

Mano pati, tuojaus pasikele in puikybe, tuojaus pradejo kalbint, idant pirktau puikius rubus del saves, josios ir del vaiku o teipos—gi apie pirkima puikaus namo. Asz ant to atsakiau jei:— Pacziut, kam to reike? Turekie kantrybe o su laiku viskas bus. Po teisybei, piningai ne ant to idant in juos žiuret ir tuojaus pastanavijo mislyt ka su jeis daryt, ir ant ko paverst.

Ant rytojaus leidausi in miesta ir atlankiau visus virviminkus, duodamas kožnam piningus ant kanapiu ir užstelaivau

daugybe visokiu virviu ir prižadejau kožnam atiduotie likusi užmokesti kada darba pabaige. Ir nog tos dienos visi darbininkai nepasileido. Netrukus pirkau pleciu ir ant to pastačiau ta paloceli, ka szviesiauses pone vakar matei.

Nepersenei, ejo tai paczia uliczia kur asz pirma gyvenau Padas, dyvijosi jog manes prie senoves namelio nemate. Klausinejo kaimynu, kur asz dingau ir ar da gyvas. O kad dažinojo, jog pastojau turtingu pirkiku ir jog turiu puiku nama, tuojaus atejo pas mane. Po pasiveikinimui, kada apie yiska papasakojau, labai abudu džiangesi, ypacz Padas.

Asz tada liepiau del savo nevalninku pasteliuotie pietus ir per dvi dienas vieszinau savo prietelius, o kurie szirdingai džiangesi, jog tas szmotelis szvino teip mane pralobino.

Sultonas klause pasakos Hasano su didžiu užsiemimu ir nepertrauke, pakolei nepabaigiau, ir ant pabaigos tare:— Dekavokie Dievui už jio dovanas ir iszmintingai, isz ju naudok.

Tada Kalifas liepe visiems trims eitie namon.

Apie Ali-Baba ir Keturisdeszimts Razbaininku nutrotintu per viena nevalninke.

Vienam mieste Persu karalistei gyveno du brolei; Kasimas ir Ali-Baba. Turtus tevo jiedu pasidalino lygei ir privale buvo gyventie jiems vienokei; nes budai ju buvo ne vienoki.

Kasimas eme sau už paczia turtinga naszle, kurei prigulejo labai didelis kromas su magazinu, pilnu visokiu brangiu tavoru ir kitokiu dideles vertes turtu, kuriuos tuojaus gaves po savo valdže, jisai stoji laimingu ir turtingiausiu to miesto — kupczium. Jio brolis, Ali-Baba vede sau paczia mergina

biedna, tokio stono, kaip pats buvo ir per tai gyveno biednai; viso savo turto turejo tris asilus. Netolimai girrioi kirto malkas, veže in miesta, pardavinejo ir isz to del saves ir szejmynos maista turejo.

Viena diena Ali-Baba nukeliaves in girria ant paprasto kasdieninio savo uzdarbio prisigatavojo malku kiek jio asilai galejo pavezti ir eidamas ant asilu krautie, pamatie vienam kraszte isz tolo dulkes dideleis bureis augsztin in padanges kilanczes ir artinanczes in ta vieta, kur jisai radosi; o kada stojias gerai prisiziurinejo, pamate tose dulkesse daugybe zmoniu raitu, jojencziu greitai szuolu, kaip tiktai arklei gali begtie.

Tam kraszte nebuvo girdeti jokiu kalbu apie razbaininkus, nes Ali-Baba tuojaus suprato, jog tie raitelei ne kas kitas gali butie, kaip tiktai razbaininkai, jisai mislyjo, kokiu spasabu no jiu ranku iszsprustie su savo gyvaste. Netoli no jio stovejo medis, no zemes labai tankei szakoms apauges, o prie medzio stovejo didelis ir augsztas akmuo, kad virszus jio augszeziau stovejo uz medi, buvo smailai—nuolaidus in visas szalis, ant to akmenio virszaus jokis zmogus ne jokiu spasabu negalejo dasigauti. Ali-Baba ilgai nemislijias pribego prie to medzio, inlipo ir pamatytie, o jisai viska galetu matyt, kas ant zemes desis, lauکه ir mislyjo, ka tie raitelei pribuve daris.

Razbaininkai tuojaus atjojo ir prie to akmenio sustojia visi nulipo no arkliu: koznas savo arkli iszsižabojo, paszere su abaku, atnesztu su savim, ir pasieme po dideli sunku punda ir visi skubinosi in viena vieta. Ali-Baba budamas medyje suskaite visu keturisdeshimtis, o visi buvo labai didelio ugio, ir labai apsizbreine. Vienas isz jiu kaipo didziause ir smarkiause palaike uz vada, kuris taipos—gi pasiemes savo punda uzejo pirmiause visu ir inlindes per tankumyna prie akmenio isztare sziuos zodzius: “sezame atsiverki” duris tuojaus atsicare, o jisai patsai stojias suleido visus ir ant pabaigos pats inejo; tuojaus paskui ji duris uzsidare paczios. Kaip

Isztare szuos žodžius "sezame atsiverki (p. 525)

tiktai duris užsidare, Ali-Babas mislijo lipti išz medžio imtients nors pora arkliu ir joti kanogreicziause in miesta, bet bijojo kad nepadarytu lipdamas žemin per szakas sznabždejimo, kuri iszgirde iszeitu ir jin patemintu; tada butu po gyvenimui. Nieko nedare, tupejo medyje prisiglaudes, neiszduodamas nekvalo, lauke ir žiurejo, kas toliaus darisis.

Ilgai nelaukus duris atsidare, keturesdeszimts razbaininku isz urvos; nes jau be pundu. Vadas jiu, kuris inejo pirmiaus paskutinis, o dabarties iszeje pirmiause ir lauke pakolei visi iszejo isz urvos; o kaip jau jisai visus iszleido isztarežodžius: "sezame užsiverki" duris užsidare. Kožnas isz jiu skubinosi prie savo arklio, viska apsitaise, sedo ir lauke kaleinos pakolei visi bus pasirengia, vadas teipos-gi viska apsitruses apie save ant savo arklio ir žiurejo, ar jie visi gerai pasirenge joti. Kada paregejo, jog jau visi gatavi, stoji pirma visu kaip kokis kamandierius ir pirmiause pradejo joti, o paskui jin kiti: jiojo tuom patim keliu, kuriuom atjojo. Jie buvo tikri razbaininkai, nes szitai artimoi szalyje, kur jiu buvo kavone skarbo, nieko pikto gyventojems nedare, o neant pakelevingu neužpuolinejo, tai delto ir jokiu sznektu apie juos tam kraszte nebuvo girdet.

Ali-Baba nelipo tuojaus isz medžio isz baimes, kad užmirszia ko nesugrisztu ir nepamatytu jio; tunojo medyje, žiurejo ant jojencziu. Kada jau isznyko isz akiu jiam raitelei, jisai iszlipo isz medžio ant žemes, nuejo in ta vieta kurioje mate vada razbaininku ir paregejias už labai tankaus bruzgino duris, priesz ketures stoji ir isztares žodžius girdetus nono vado: "sezame atsiverki" tuojaus duris atidare. Mislyjo jisai, jog tenai ras vieta tamsia ir baisia, o tuom laik visai kitaip pasirode: tenai buvo szviesu per augsztai iszprovytus žmoniu rankoms langus, rado tenai daugybe maisto, pungulus brangiu tavoru ir kitokiu dideles vertes daigtu, o labiause nusidyvijo pamates didelius indus, pripildytus auksu ir sidabru, o teipos-gi skurinius maiszus, sudetus vienus ant kitu.

Prisižiurejias gerai tam visam, jisai suprato, kad ta urva ne no keliu metu surengta, nes no keliu amžiu buvo kavone razbaininku ir turejo buti palikimu vienu kitiems iki szei pakaleinai.

Ali-Babas neilgai mislyjias, ka turi dariti, inejo in urva, o kaip tiktai inejo, duris paskui ji užsidare; jisai tuom nenušimine, žinojo ju varda atidarimo. Nesimete jisai prie sidabro, tiktai prie aukso, sudeto maiszukuose ir tiek eme, kiek galejo pavežti jio asilas. Atsivede pas akmeni, sukrove ant asilu auksa, o ant virszaus uždejo po biski malku, kad nebutu matyti maiszu su auksu, po tam iszleidamas isz urvos isztare žodžius, girdetus no vyriausio razbaininko: “sezame užsiverk” duris tuojaus užsidare; Ali-Baba su savo lobiu sukrautu ant asilu, varesi in miesta. Pribuves prie savo butines, invaziavo in kiema, uždares gerai broma, eme no maiszu malkas, kurioms buvo užkrauti, nesze in stuba maiszuku su piningais ir dejo priesz savo pacze, sedinczia ant kedes. Kaip tiktai jio pati Alega paregejo tuos maiszuku pripildintuskuom, o budama teisinga moteriszke pamislyjo, jog jios vyras dasileido vagistes ir negaledama susilaikyt, suszuko su rustybe; Ali-Baba! ar jau tu pastojei tokiu, kad... Nes jisai jia apmalszino tokeis žodžeis: “Nustok mano pacziut, nesibijok! asz ne esmiu vagim, kiba teip galeczia buti vagim, jago kas rokuotu už vagysta atemima pavogtu daigtu no razbaininku arba vagiu. Tada tu nustosi kalbejus ir mislyju, kada asz tau papasakosiu koke mano laime szendien patiko. Tuojaus isz maiszuku piningus supyle in kruva, kuria matidama jio pati nežinojo ka pradeti ir ka ant to atsakyt, dabarties jau jei vyras papasakojo visa atsitikima su tais piningais, prisakydamas viska užlaikyti slapybeje. tai yra, niekam apie tai nepasakoti.

Pati Alega atsikvotejus džiaugesi isz laimes, kuri juos patiko ir norejo tuos visus piningus surokuoti ir perskaityti, nes Ali-Baba sulaike jia tais žodžeis: “ka tu nori daryti? Kada tu tuos piningus perskaitysi? Kiba tu proto netekai. Ei-

Tuojaus isz maisziuku piningus supyle in kruva. (p. 528)

siu iszkasu duobe ir tenais juos supylsiu, su tuom mudviem reike greitai pasielgti. "Pati nenutikedama noredama žinoti kiek piningu jie turi, tare in vyra: "Gerai butu, idant mes kokia norint žine turetume apie dauguma piningu. Ar negerai butu paskolinti pas kaimyna kokia norint miera ir pakolei tu duobe iszkasi permierotie?— Mano pacziule, geriaus butu kad

tu tam viskam dnotum pakaju, ba tai toi žine tau ne jokios naudos neatnesz; jai nori manes klausyti, tai su tuom pasi- liaukie, o jagu ne, tai darikie kaip iszmanai; nes paminkie. idant tas tavo akyvumas neiszduotu musu slapytbes. Tokeis žodžeis Ali-Baba savo paczia baugino.

Pati Ali-Babo netemindama ant pasargos savo vyro, o noredama užganapadarytie savo geismui, eina pas broli vyro, Kasima, kurio nerasdama namieje, nusidave pas jio paczia, praszidama paskolyt mieros ant valandeles. Kasimiene neat- sakydama jos praszymui užklause, kokios reikalauje; ar mažos ar dideles, pati Alego prasze mažesnes.

Kasimiene eidama atnesztie miera pamislyjo, ka jie mie- ruos su miera nieko neturedami, bet geisdama dažinot kokius- grudus mieruos, pripilde nematant ant dugno mieros szmoteli lajaus ir atneszus miera, paduodama Ali-Babienei persipra- sze, ka ilgai užtrukde, teisindamasi, jog turejo iszvalyti jia. Sugrižus jiji namo su miera, tuojaus emesi miertoti piningus, pamieravus keles mieras labai nusidžiauge isz daugelio pinin- gu, navet visu nepermieravus nubego pas vyra su džiaugsmu kuris jau baige duobe kasti.

Kada Ali-Baba nesze piningus in duobe kavoti, tai jio pati noredama dalaikyt žodi duota Kasimienei, tuojaus nune- sze atiduoti miera, nepatemijus isz didelio džiaugsmo, jog vienas auksinis piningas buvo prilipes prie dugno mieros ir teip nuneszus atidave su padekavone už pažiczka.

Kaip tiktai iszejo namon Ali-Babiene, tuojaus Kasimo pati puolesi apžiureti dugna ir rado prilipusi pininga auksini, labai nusidyvijo ir isz to apeme jios szirdi didelis pavydumas.

Mislije, pati sau kalbejo: "O ezia kas! Ali-Baba turi tiek aukso, kad miera turi miertoti? Isz kur tas nususelis galejo surinkti tiek pingu? Kasimas tuom laik nebuvo namie; jisai visa diena sedejo savo krome užimtas su veika- lais, tiktai net velai vakare isz tenais sugrižo. Pati lauke jio visa diena, kuri jei pasidare už metus ilgesne, džudama isz

troškimo kad jiam papasakoti ta stebukla, kuris nemažiaus turejo nudyviti jin ne kaip jia.

Nepaspejo vyras kojoms inkelti in stuba, pati tuojaus priszokus prie jio kalbejo: “Mano Kasime, tau rodos, jog tu bagotas, nes tu tame labai blusti: tavo brolis, Ali-Baba daug turtingesnis; jisai ne skaito aukso, nes miera mieruoje. Rodydama rasta pininga ant dugno mieros kuria buvo paskolinus Ali-Babienei, papasakojo jiam, koku spasabu dažinojo jiji apie tai ir kaip rado prie dugno mieros prilipusi auksini pininga labai no seno laiko ir amžiaus, jog nebuvo girdet apie toki varda ir paveiksla kokis buvo ant to piningo.

Vietoje nusidžiaugti isz brolio laimes, Kasimas inpuole in dideli smertelna pavyduma, jog visa nakti perleido ne migo save vargindamas visokioms mislemis. Ant rytojaus anksti atsikele, apsirede ir nuejo pas savo broli, kurio jau buvo ir varda užmirszes, ba po savo apsipacziavimui su turtinga naszle niekados su broliu ne kalbejo ir jio neatlanke:

“Ali-Babai! koks tu esi slaptas savo darbuose: tu nusiuduodi biednu, o auksa karzeis mieruoji?”

Girdedamas tokius žodžius Ali-Baba, tare in Kasima: Mano brolau, asz nesuprantu taves, ka tu man kalbi—sakyki aiskiau!

“Ne szidyk isz manes, praszau taves, tare Kasimas rodidamas pininga rasta per jio paczia ant dugno mieros,—kiek tu turi padabnu piningu? Ba mano pati ta pininga rado prilipusi prie dugno mieros, kure jus vakar turejote pasižiczija nog jios.

Isz tos kalbos suprato Ali-Babas, jog Kasimas su savo paczia naudodami isz jio paczios neiszmintingo apsiemimo, da ejo ju slapybes, o negaledamas kuom iszsitezinti, viska broliui pripažino teisingai; papasakojo jisai Kasimui visa atsitikima no pradžios iki pabaigai: koku spasabu atrado kavone razbaininku, ant pabaigos prasze savo brolio ta viska užlaikyt slapybei; prižadedamas ir jiam ta kavone paroditi.

Kasimas to tiktai ir reikalavo, o mislydamas apie tai tare in broli:

“Asz noriu, idant tu man viska aiszkei papasakotum apie ta viska, kur tas skarbas randasi ir kokiū spasabu asz galeczia prie jio prieti, jago noreczia tenais dasigauti; nes jagu tu man visko nepasakytum, tai tuojaus duoczia žine in valdže, kuri priverstinai nuo taves viska iszklaustu, skarba atymtu ir tu suvis nieko isz to neturetum, o asz gauczia gera nagrada.

Ali-Babas neuvožodamas ant brolio bauginimo, nes isz atvirumo teisingai jiam viska papasakojo aiszkei ir ant pabai-gos pasake žodžius, po isztarimui katru durys urvos atsidaro ir užsidaro.

Kada viska dažinojo no savo brolio Ali-Babo, Kasimas ejo namon pilnas džiaugsmo, jog gales suvaldyti labai dideli skarba, atrasta per jio broli. Ant rytojaus anksti, da priesz diena atsikele, parenge deszimts mulu su didelem skrinem, kureis mislyjo pripildint pilnas visokiu brangiu daigtu ir kaip jisai suprato isz brolio pasakos jogei viska in tais skrines sutalpins, nieko nepalikdamas toi razbaninku kavonei: su tokia misle pilnas vilties keliavo in girre prie skarbo. Pribu-ves in girre, atrado visus ženklus, per broli apsakytus, o ir ta medi, kureme buvo pasislpes Ali-Babas. Ant galo paregejo duris akmenije, prie kuriu greitai prisiartines isztare: “sezame atsiverk” duris tuojaus atsidare. Inejas in urva netemin-damas, jog duris tuojaus vela užsidare, labai nusidyvijo mati-damas, daug daugiau turtu, ne kaip suprato isz pasakos bro-lio, o da labiaus eme jin džiaugsmas, kada visus daigtus pra-dejo apžiurinet pakaleinei. Budamas godum ir troksztancziu lobio, butu visa diena tenais sotinesis matymu tokios daugy-bes turtu, jago ne butu ateja jam ant misles, jog jisai in tenais atkeliavo paymtie ta skarba ir gabenti pas save in miesta. Prisirinko sau, tiek maiszu kiek butu galejias patalpinti ant mulu ir ejo prie duriu užsiemes kokiom nereikalingom misle-

mis, kurios visai išsklido jį iš pomietės žodi "sezame" jog priejes prie duriu vietoje sezame, jisai szauke. "Mieži atsiverkie" Matidamas, jog duris vietoje atsidaryti stovejo nekrutamos. Jau czia ir blusos numire! Neturejo ka daugiau daryti, tiktai kaip stulpas inkastas stovejo nuo baimes. Toliaus labiaus bandydamas vietoje "sezame" szauke visokius vardus javu, o duris neatsidare. Žodis "sezame" visai jį išnyko iš pomieties, ko labiaus sylinos, atsiminti ta žodi, tuom labiaus užmiršo, kad tarytum ne butu negirdejes niekad tokio žodžio. Iš baimes jo protas maiszesi; ne tikejo jisai, kad tokis pripodkas jį patiks. Trenke viska no saves, ka buvo pasiemes neszi per duris, vaikszciojo po visus kampus urvos, nežinojo ka pradeti, jau stojo jį nemieli ne turtai, kureis buvo apsiaubtas, nes verke ant savo nelaimes, užpelntos savo godumu, ne vertu jokio susimylejimo.

Tuom tarpu razbaininkai apie pietus sugrižo prie savo kavones, nes nusidyvijo labai pamate daugybe mulu stovinciu su didelems skrinioims prie to akienio; tuojaus szokoprie mulu, kaip levai. Mulai budami nepririsztais pasibaide no naujei pribuvusiu raiteliu išsisklaiste po visas szalis girios ir tuojaus išnyko iš akiu razbaininku, kurie nebedavojo apie mulus nieko, puolesi jieszkoti po visas urvas, katras juos in tenais atsivede, tiktai vadas razbaininku su keleis savo draugais priejo prie duriu urvos ir stojias pirmiause isztare žodžius: "sezame atsiverk" duris tuojaus atsidare, Kasimas budamas urvoi girdedamas viska, buvo pasirenges per duris smukti ir jei pasiseks, begti; kaip duris atsivere jisai szokotuojaus per juos laukan teip smagei, jog iš smarkumo parmuše ant žemes stovinti pirmiause prie duriu vada, nes no kitu ranku negalejo išprusti, kurie tuojaus padejo jį ant vietos. Tada visa banda suejo in urva, rade prie duriu pundus prirengtus ant išnieszimo, tuojaus padejo ant vietos ir emesi apžiurineti pakaleinei visa urva ir turtus neuvožodami apie auksa, kuri buvo paemes Ali-Babas, o potam rodavojosi ir

Tuojaus padejo jin ant vietos. (p. 533)

misylyjo kokių spasabų galejo dasigauti in tenais tas per juos užtiktas ir nužudintas žmogus; jokia roda jie nesuprato: mislylyjo mažu kur per kokia skyly inlindo, arba per virszu galejo insileist, visus kampus apžiurejo ir jokio pedsekio nerado per kur jisai butu galejias ineit in ta urva. ba sekretas atidarimo duriu buvo žinomas tiktai jiems vieniems, o czia nežinojo, jog Ali-Babas budamas medyji no jiu užsislepes jiu visa sekreta girdejo ir apie viska dažinojo.

Nepoilgam rodavojimui sutare kuna Kasimo perkirsti in keturis dalis padeti po vienai szalei, o kitas dave po kitai, ant ženkle bauginimo kitu, dristancziu žengti per duris in ta jiu kavone, o patis greitai negriszti in tenai, pakolei tas kunas jau neiszduos jokio isz saves kvapsnio. Tai padare iszejo isz urvos, sedo ant arkliu: vadas pirmiause, o paskui jin kiti ir nujojo savo keliu rabavoti žmonis kitose aplinkinese.

Pati Kasimo nesulaukdama savo vyro per visa diena sugrisztant namon su skarbu, labai nerimavo, o negaledama jokiu spasabų nuspakajyt saves, tuojaus apsiredžius nuejo pas Ali-Baba in namus ir tare:

“Broli! suprantu, jog tu žinai apie iszkeliavima mano vyro in girre, jau ir naktis atejo, o jisai negrižta isz tenai; bijausi ir nerimauju, idant jin kokia nelaimė nepatiktu.

Ali-Babas suprato tuojaus po judvieju kalbos, jog jisai keliaus in girre prie to skarbo, apie kuri pas jin iszklausinejo akyvai ir delto nuejo ta diena in girre del nusikratimo no saves nužiurejimo, nieko jei apie tai nekalbedamas. kad neužpiktu prakalbejo ramindamas jia, jog jisai bijodamas ko norint anksti isz girrios negriszta, mierkavodamas sugriszti kiba kada pusiaunaktyje in miesta.

Pati Kasimo teipos-gi pamisylyjo kad jios vyras su tokiau daliku turi buti saugus ir už tai negriszta anksti: grižo namon ir lauke iki pusiaunaktu kantrei. O kada nesulauke ne po pusiaunaktu, tada pradejo suvisu nerimauti ir isz gailesties narakavodama pati ant saves ka buvo toke labai akyva,

dabartės jau už ta akyvuma turi buti smutna ir viska tur̃ duot žinoti vyro broliui ir jio paczei, no kuriu pirmiau viska dare paslapta, o dabartės reike sek̃ti jiu rodos. Visa nakti praleido be miego graudžei verkdam̃a ir pati ant savės narakavodama: o kada pradėjo dienitis tuojaus nubego pas juos ir papasakojo savo pribuvima, labiaus su aszaromis ne kaip žodžeis.

Ali-Babas kaip iszgirdo praszima savo brolienes, idant jisai eitu dasižinot apie atsitikima Kasimo, liepe jei, idant jiji su savo rupescziu ir galescia niekam neiszduotu, paeme savo asilus kanogreicziause skubinos in girre. Visi keliu keliaudamas prie tos kavones razbaininku, niekur nepatiko ne brolio, ne jio deszimts mulu, o kada visai arti prisiartino prie akmenio pamates kraujus labai nusidyvijo, ir isz to suprato kas stojos. Greitai priszoko prie duriu, isztare reikalingus jiam zinomus žodžius, duris tuojaus atidare. Inejas in vidu labai nusigando paregejias savo brolio kuna ant keturiu daliu perkirsta! Ne ilgai mislyjias, ka turi daryti, tuojaus pradėjo apie tai trustis, atiduodamas savo numirusem broliui prigulinti paskutini pastanavima, nepamydamas jio szlektos broliszkos meiles, kokios no jio buvo datyres. Tuojaus sujieszkojo urvojia daigtus, isz kuriu galima buvo padaryti du pakai del sudejimo savo brolio keturiu daliu kuno; potam sudejo juos ant vieno isz savo asilu ir pridenge bijodamas idant niekas nepamatytu ir nepažintu, o ant kitu dviejū, pridejo aukso maiszus ir varesi namon, uždares duris; kraszte girrios lauke pakolei suteme, ba negalejo szviesyje sugriszti in miesta. Pribuves laimingai in namus, du asilus indejo in kiema ir liepe savo paczei nuimti no jiu lodingia, trumpai pasakias kas stojosi su Kasimu, tuojaus su trecziu asilu, ant katro buvo nebaszninkas nusivare pas broma brolienes.

Kaip tiktai prisiartino prie bromo ir pabaladojo, tuojaus atidare broma Mardžina, nevalninke, kuri buvo apsukri teisinga, paklusni, slapta ir viska iszpildyt gatava kanogrei-

cziause, apie ką gana gerai žinojo Ali-Baba. Invedes asila ant kiemo, malkas nuemes paszauke Mardžina in paszali ir tare jei: "asz praszau taves kad tu užlaikytum viena sekreta visada slapybeje, kuris mane ir tavo pone labai interesavoje apie ką tu pati tuojaus pamatysi ir suprasi. Szitai tuose dviejuose pukuose yra kunas tavo pono, reike jin mums palaidoti, kaipo numirusi savo locna smerte; nuveskie mane pas savo pone, idant roda ir sutarti apie tai padaryti, o tu viska akyvai klausyki, ka asz jei sakysiu.

Mardžina tuojaus dave žine savo ponui, o Ali-Babas eidas paskui jia inejo in pakajus. Pamaczius jin Kasimiene tuojaus užklause.

"O ka mielas, kokia man žine atneszi apie mano vyra? Matau ant tavo veido, kad jokio gero neyra! kas mane gale tu suraminti.

"Martele! nesakysiu tau nieko, pakolei tu neprizadesi man kantrei ir be jokio perszkadijimo iszklausyti mano pasakojima no pradžios iki pabaigai, o teipos-gi užlaikiti viska kas pasidare didžiausoi slapybeje; ba tai reikalaujesi del musu vienatinio gero.

Girdedama tokia kalba, Kasimiene suszuko smutnu ir tykiu balsu: "Ach! tokia tavo kalba parodo man mano vyro smerti ir isz to visko suprantu, jog reike užlaikyt slapybe, apie kure tu man minavoji. Turiu norint sunkei užsilaikyti no iszsidadavimo su gaileszecziu sakyki man, o asz taves visko klausisu.

Kada tiktai Ali-Baba visa atsitikima papasakojo no pradziu iki sugrizimui savo isz girrios su kunu Kasimo ir dadave: "Tai tokia mano miela martele rupestis ir gaillestis, o tuom sunkesne, jog ne buvai isz laik prie tam prisigatavojus ir nemislyjei to niekad sulaukti. Del suraminimo tavo gaillestis yra spasabas, jago tu ant to tiktum: asz mierkavoju savo biedna turta kuri man Dievas suteike suvesti su tavo ir tave paymtie sau už paczia, mano pati ant to nesipiktis ir

Judvi gyvensit sutaikoje vienybei ir laimingai. Jago mano toji roda tau pasidaboje, tai turime dabarties pamislyti ir pasistoravyti sudaryti teip, kaipo butu mano brolis locna smerczia numires ir man rodosi bus mumiem pagelboje Mardžina; asz isz savo puses desiu storones kiek galedamas.

Ar-gi geresnio suraminimo reikejo naszlei Kasimienei, koki perstate jei Ali-Babas? Kad su turtu likusiu jei po pirmutiniui vyru, gauti daug bagotesni už save kita vyra, kuris per atradima skarbo gali stotis turtingiausiu ant svieto. Isz to susiramino jiji, neatsake prieszai Ali-Baba nieko, susilaike no didelio gailesczio apimanczio moteris pro nutrotimui vyru, apsiszluoste aszaras, kurios pirmaus buvo pradeja ristic isz akiu kaip žirnei ir davesi visai suprasti Ali-Babai, kad ant to visko gatava tikti.

Palikes, naszle Kasimiene tokiose mislyse paskenduse indraudino Mardžina, kad toi isz savo puses viska kanogeriause storavotusi dirbti, ka jei priguli. Ali-Babas sedo ant savo asilo ir nujojo in savo nama.

Mardžena teip-gi iszejus paskui Ali-Baba nubego kano greicziause pas arti gyvenanti aptiekoriu pabarszokino in duris aptiekos, kurios tuojaus buvo jei atidaritos ir prasze geriausiu gyduoliu, palengvinimui sunkenybese ir be vilties pasveikimo ligose. Aptiekorius duodamas jei liekarstvas paklause, kas serga teip sunkei? O jiji atsidusus atsake: "Ach? pats Kasimas, mano geras pone: nieko ne valgo ne negere; neyra vilties pasveikime. Tai pasakius ejo ant namu su gydolems, kuriu kaip žinoma, Kasimas budamas sukapotas negalejo uživoti.

Ant rytojaus labai anksti vela Mardžina nubego pas ta pati aptiekori ir prasze assencijos, pareikalaujenczios tiktai tada kada jau ligonis mirszta. O priundama ta nog aptiekoriaus su dideliu gailescziu tare: "ach! kaip rodos szita assencije jiam tiek pamaczis, ka ir tos vakaricszczios gyduoles. Ach! beda man kad jau turbut neteksu teip gero pono!

Priek tam kožnam bevienam galima buvo dasiprasti, kad per visa diena Ali-Baba ir jio pati smutnai vaikszciojo po namus Kasimo, o potam ir nedvyvai, kada iszgirdo žlumbima ir lamenta paczios Kasimo, kuri tuom parode, kad jau jios vyras numire.

Ant rytojaus labai anksti kaip tiktai pradejo szvisti Mardžina kanogreicziause pasiskubino ant rinkaus miesto prie kromelio vieno seno sziaucziaus, kuris pirmiause atidardavo duris savo kromelio. O paregejus jau adara, inejo in vidu ir isztarus "labas rytas" inbruko in ranka seniui aukso pininga.

Baba-Mustafa visiems buvo žinomas, kuris budamas visados linksmas, be juoko nieko nepasakydavo. Apžiuredamas pininga, norint patamse, o pamates, jog auksinis tare: "Gera dovana, czia ko nors reike? Esmiu visados gatavas, viska ko praszi si padarisu.

Mardžina tare in ji; "Baba-Mustafai, ynkie ka reike siuvimo ir eiva su manim kanogreicziause, o kaip daeisim in viena vieta, tai asz tau akis užrisziu.

Baba-Mustafas iszgirde tokius žodžius net pasziurpo, taridamas: "Oh! oh! tai tu, kaip žiurau nori liepti man daryti ka nesigadijenczio arba negero. Mardžina brukdama jiam in ranka kita pininga kalba: "Dieve gelbek, kad asz no taves reikalauczia to padaryti, kas tau butu negalima ir nupleszimu arba nužeminimu tavo szloves; eikie tiktai su manim, nesiby-jok nieko, o viskas bus gerai.

Ant pabaigos Baba-Mustafas pristoję ant to ir davesi prisikalbyt; tada Mardžina paznoczitoi vietai užriszo su skepetaitę jiam akis ir nuvedus pas numirusi savo pona in pakaju, kureme jio kunas radosi; atriszo no akiu skepetuke ir tare: Baba-Mustafai, atvedžiau czionai tave, kad tu susiutum tais dalis kuno, kureis matai paskirtas ir ne vietai. Negai szindamas, daryk greitai nieko nemislidamas ir ne turbacidamas mane nor kokeis klausymais; o kaip pabaigsi savo darba,

tai da duosiu tau viena auksini.

Kada sziauczius pabaige ta gražu darba, Mardžina atidave jiam prižadeta pininga indrausdama laikyti liežuvi už dantu, užriszus akis nuyede in ta vieta, kurioi buvo užriszus, nuriszo jiam vela akis ir liepe eit sau namo. Ilgai žiurejo ant einanczio, pakolei galejo tiktai matyt, kad nepaemes akyvumo nesugrisztu ant peržiurejimo.

Sugrižus Mardžina suszilde vandenio del prausimo kuno Kasimo o kada ji nesze vandeni prausti atejo in ta tarpa Ali-Babas, nuprause kuna savo brolio, patepe mostimis ir padejo prigulineziai vietai. Stalorius nepoilgam atnesze graba, kuri Ali-Babas liepe pada-ryti.

Isz baimes, idant stalorius ko norint nepamatytu, Mardžina pasitiko jin ėprie duriu, graba no jio priemus užmokejo jiam ir iszleidus per duris, padejo Ali-Babai kuna sudeti in graba. O kada uždejo

antvoža grabo, nuejus in meczeta dave žine jog jau viskas yra gatava del palaidojimo. Vyrai, katrie buvo paskirti prie meczeto del prausimo kuno numirusiu, siulesi ant prausimo kunones jiji pasake, jog jau viskas sudavadyta.

Kaip tiktai spejo pareiti namon Mardžina, tuojaus paskui ėia pribuvo Imanas (mazulmanu kuningas) ir kiti tarnai meczeto (maldvieta.) Potam atejo keturi kaimynai, paemegraba su kunu ir nesze ant pecziu eidami paskui imana, kalbanti maldas, ant kapiniu Mardžina, kaipo nevalninke užsidengus savo galva verkdama ir raudodama graudžei ejo paskui, plaukus sau no galvos raudama ir in krutis muszda-

Užriszo jam akis. (p.539)

masi: o Ali-Babas ejo su kitais kaimynais, kurie persimainydami nesze graba iki kapiniu.

Pati Kasimo pasiliko namie graudžei verkdama ir gailiuodama su kitoms savo kaiminkoms, kurios pagal buda subego pas jia laike apvaikszcziojimo pagrabo, ir vienydamos savo graudumus su galesciu jios pripilde visa ulyczia smutku.

Priežastis tos baisios smerties Kasimo pasiliko užslepta per Ali-Baba, paczia jio, naszle Kasimiene ir Mardžina teip, kad niekas isz kaimynu nieko apie tai nedažinojo, nes nieko negalejo suprasti.

Po pagrabui Kasimo in tris arba ketures dienas Ali-Babas perkraustinejo savo biedna majontkeli su piningais, paymtais isz razbaininku skarbeziaus isz savo bakuželes in nama naszles, likusios po broliui savo ir tenai pradejo gyvenima savo vesti, tai buvo ženklas ženybu su marczia. Tokios ženybos muzulmonu iszpažinime jokios asablivastes neturi, per tai niekas isz to nesidyvijo.

Ali-Babas turejo sunu kuris per nekuri laika kupcziskam name lavinosi kupczistos, isz kur gaudavo apie savo sunaus elgimasi gerus liudijimus, per tai likusi Kasimo kroma paveide tam-gi sunui, prižadedamas, jog gerai ir iszmintingai jisai elgsis, tai tuojaus apsipacziuos su turtinga jauna patoga mergina.

Palikim czionai Ali-Baba pradedanti naudot isz savo laimes, o grizskim pas tuos keturesdeszimts razbaininku kuriuos jisai apvoge. Tie latrai sugrižia sutartam laike in savo urva nusidyvijo labai, nerasdami kuno Kasimo, o da labiau juos sujudino, kada pamate sumažintus maiszus aukso, jog net vadas jiu suszuko: "atrasti esame ir prapuoleme: jagu nedbosim ir nepamislisim apie spasaba užbegimo tam visam patrotysim povaleja visa musu turta, surinkta per mus ir musu deduku sunke proce. Jau dabarties isz padarytos mums szkados galime suprasti, jog tas vagis kuri užspejome, dažinojo slapta adarimo duriu ir ant jio nelaimes mes jin

užtikom, kada jisai buvo gatavas iszeiti. Bet ne jiam vienam buvo žinomas sekretas adarimo duriu, nes turi buti da ir kitas jiam panaszus, kuris isnesze kuna pirmo ir piningu paeme isz musu skarbeziaus: yra tai tikrai suprastinas davadas. Galime suprasti kad szita slapta žinojo, tiktai dvieje isz kuriu jau viena nužudem, dabarties tiktai turime pasistoravyt apie kita. Ka jius galingi vyrai ant to sakote ir mislyjet apie tai?

Pati Kasimo pasiliko namie graudžei verkdamą. (p. 541)

Ant perstatimo vado visi tiko, ba visi ta pati mislyjo. Sutare; pamesti visus kitus užsiemimus, pasilikti ant vietos, užsiimt jieszkojimu vagies ir padaryti kokia norint pabaiga.

“Ne kitokiu no jus druti vyrai tikejaisi atsakimo, tare vadas; bet pirmiause visko iszpuola, kad isz mus atsirastu nors vienas iszmanus, mitras ir drasus, persiredytu už pakelevinga svetimžemi, nueitu in miesta ir patemyti visokiu spasa-

bu del dažinojimo, ar ne kalba apia navatna smerti to, kuri mės užmuzem, ant ko buvo užsipelnijyas, kas jisai buvo per vienas katram name gyveno. Tas mumiem reikalingiausiu dažinot, kad mes kitaip darydami neiszsiduotumem patis saves, už ka reiketu gailėtis už pasirodyma toi aplinkinei, kurioi no teip senei slapemes, o ir ant toliaus mislijem pasi- likt. Del to—gi vienas turi isz mus tuom užsiimt ir atsiduot ant visko norint ant pacios smerties, o teisingai ant to pasi- szvenst, o katras turite nora tai apsiimkite.

Vienas isz razbaininku nelaukdamas ilgai ir nežiureda- mas kitu atsiszauke: “Asz pasiduodu tai provai ir laikau sau už szlove užmoketi gyvasczia už padaryta skriauda, o jagu man nenusiduotu, pamykite nors ant to, jog pas mane ne- brokas nenoriu, ne drasos del vienatinio musu govedos gero. Atesmes didi pagirima no savo vado, persirede, kad jio nega- letu niekas pažinti, atsitrauke no savo pulko ir nukeliavo- nakezia in miesta, in kuri inejo da priesz diena. Nuejo ant rinkaus, kur rado jau viena kromeli adara, kuris buvo Baba- Mustafa.

Baba—Mustafas sedejo jau už stalelio ir laike rankose yla, noredamas pradet savo darba. Razbaininkas užejo pas jin, duodamas jiam laba diena, o matydamas, kad jau yra senas, tare: “Geras žmogeli! teip labai anksti jau pradedi dirbti: nepadabna, idant tu savo metuose galetum teip gerai matyti ir akis tureti geras del suvimo.

“Tu kas norint esi, atsake Baba—Mustafa, turbut manes nežinai, kad asz esiu toks senas, kaip matai, nes matyma turiu gera, greicziau pavieritum, kad žinotum, kaip keliom dienom priesz tai susiuvau kuna numirusio tokioi stuboi, kurioi tam- siau buvo ne kaip dabar.

Tokis atsakymas labai sutieszino razbaininka, kad kaip tiktai pribuvo in miesta atrado žmogu apsakanti be jokio da užklausymo tokia naujiena, del kurios in czia jisai atkeliavo.

“Kaip! Tu kuna numirusio susiuvai? Paszauke nusidyvi-

jes. O kad iszgauti no jio koki žodi, dadave: “Kam tu numirusi susiuvai? Geriau norejei pasakyti, kad susiuvai drebule, kurioje turejo buti numirusio kunas paszarvotas.

Persirede, kad jio negaletu niekas pažinti. (p. 543)

“Ne, ne, atsake Baba–Mustafa: asz žinau, ka kalbu. Noretum tu iszgauti no manes, nes nieko ne pelnysi vargsze. Nereikejo daugiau nieko sakyti del supratimo sznipukui

kad jau rado, ka jieszkojo. Iszeme tuojaus isz kieszieniaus aukso pininga ir duodamas in rankas Baba–Mustafa tare: “Nenoriu žinoti asz tavo tajemniczios ir slaptos, o kad ir žinoczia, tai tave užtikrinu, kad slapta ta niekam neiszduosiu. Bet tiktai praszau taves parodyki ta nama, kureme siuvai kuna numirusio.

“Norint ir noreczia padaryti tau ta loska, kurios praszai, tai negaliu, atsake Baba–Mustafa, laikydamas rankoje pininga ir mislydamas adgalios atiduoti razbaininkui,— netropysiu vieryk man. Priežastis tokia, kad mane nuvede ant nežinomos vietos, užriszo man akis ir nuvede in nama kureme, kaip tiktai pabaigiau savo darba, tuojaus vela užriszo man akis ir atvede adgalios ant tos paczios vietos kur pirmiau užriszo, atriszo man akis. Tai gerai gali suprasti, jog negaliu nieko gero padaryti tavo norui.

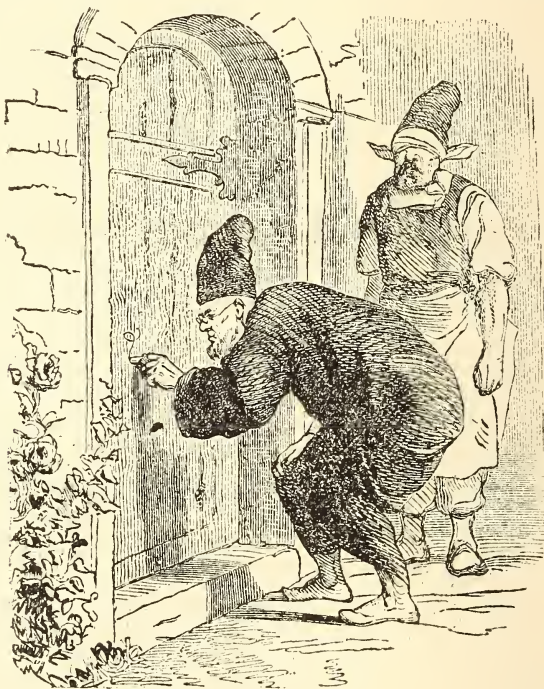
Razbaininkas ant to tare: tai norint mažu galesi atminti kelia, kuriuom tave vede užrisze akis. Eikie su manim ir asz tau užriszu akis ant tos vietos, ant katros pirmiau tau buvo teip padare, potam eisim abudu drauge tais paczeis keleis ir užsukimais, kuriuos tiktai galesi atminti; o už kožna tavo žingsni asz tau užmokesiu, szitai duodu tau ir kita aukso pininga. Eiki tiktai, padaryki tai del manes. Ir baigdamas tuos žodžius padave jiam in rankas kita pininga.

Du szmotai aukso patrauke szirdi Mustafo: žiurejo ant jiu valanda neatverdama lupu ir mislyjo ka turi daryti. Ant galo iszsieme isz enczio masznele, dedamas in jia aukso piningus tare: Negaliu tave tikrai užtvirtyt, kad galesiu gerai atminti tuos kelius, kureis mane vede; bet jogei to no manes reikalauji, tai eiva, storavosiesiu kiek inmanydamas atsिमinti juos sau.

Pakilo Baba–Mustafa, su džiaugsmu piktadario ir palikdamas atidarytas duris kromelio kureme nelabai kas buvo del vogimo, vede su savim drauge ta latra ant vietos, kur jiam buvo Mardžina užriszus akis; o pribuves tenai tare: “O tai

czionai man akis užriszo ir teip stovejau, kaip dabar matai mane czia stovinti. Razbaininkas turedamas savo rankose skepetuke tuojaus jiam užriszo akis ir ejo su juom daigtais, vesdamas jin, o daigtais eidamas paskui pakolei sustojias vienam daigte tare:

“Man rodosi, jog toliau jau ne ejau. Ir teisingai sustojo prieszai nama Kasimo, kureme jau gyveno tuom tarpu Ali-Babas. Nenuimdamas no akiu skepetukes, tuojaus razbai-

ninkas paženkliino vartus kreida, kuria turejo su savim gatavai atsineszes; potam atriszes akis paklause, ar nežino prie kotas namas priguli?— Mustafa atsake, kad ne yra gyventoju tos uliczios, del to nieko apie tai nežino ir negali jiam pasakyti.

Matydamas latras, kad jau daugiau nieko negali dažinoti no Mustafo, padekavojo jiam už parodima namo, atsitrauke

daleisdamas jiam sugriszti in savo kromeli, patsai skubinosi pas saviszkius, budamas tvirtu, jog bus meilei no jiu priimtas.

Po atsitraukimui razbaininko su Mustafu iszejo Mardžina isz namu Ali-Babos in miesta su koku tai reikalu; grisdama adgalios paregejo ant bromo ženkla, sustojus gerai prisižiurinejo ir kalbejo viena sau: “Ka tai ženklina? Czionai turbut kas norint pikto mislyje ponui mano; arba teip koks valkata isz savo didumo, nes reike butie saugeis. Eme kreida ir aplinkui ant keliu bromu padare tokius ženklus ir tose paciose vietose: sugrižo namon nieko nesakydama savo ponams apie tai.

Tuom laik musu razbaininkas sugrižes gana greitai pas savo draugus, papasakojo apie viska, kaip jiam gerai pasivede kelione, girdamasis ir džiaugdumasis isz savo laimes, jog tuojaus atrado žmogū, nog kurio apie viska gerai dažinojo ir kad kitas nebutu stone buves viska geriau iszpasakotie. Klause jio su dideliu džiaugsmu ir pats vadas pagires ji už toki nuveikima, atsigrižo in susirinkuse savo goveda ir tare; “Draugai! neturime ilgai vilkinti laiko; keliaukime tuojaus apszbraine gerai neiszsirodydami niekam to; o kada ineisim in miesta patykom, vieni paskui kitus, kad niekas mus nesuprastu, sueisim visi ant didžiosios rinkos: vieni isz vienos puses, kiti isz kitos; asz tuom laik su musu draugu eisiu apžiuretie to namo, apie kuri mumis pranesze gera naujiena, kad pirma pamislytie kokia norint roda.

Perstatimas vyresnio razbainiku patiko visiems jio draugams ir visi buvo gatavi keliauti. Potam pradejo skirstytis po du, po tris traukdami in miesta vieni paskui kitus pamerkavotam atsitolinime, ir tokiu spasabu suejo visi in miesta niekam nesuprantant. Vadas ir tas latras, ka buvo jau isz ryto mieste inejo paskiause ir tuojaus nusidave juodu ant tos uliczios, ant kurios stovejo namas Ali-Babo; o kada priejo pirmutini broma, paženklinta Mardžinos, vedikas tuojaus perstate savo vadui, kad tai yra namas, kurio jieszkojo.

Eidami toliau neapsistodami ties tuom namu, idant ne užtraukt ant savės nužiurejimo, pamate viresnis ir ant kitu bromu tokius jau ženklus ir tose pacziosia vietosia kaip ir ant pirmo; parode savo vedikui, klausdamas: ar tas tikras buvo, ar pirmas, kuri jau perejo. . . ? Vedikas ant to susimaiszes nežinojo ka atsakyt, o da labiau nusimine, kada pamate su savo viresnieju ant kitu keturiu arba penkiu bromu tokius paczius ženklus. Tikrai vedikas persigandes, jog jis tiktai viena broma paženkliu. “Asz žinau gerai, dadave, kad kas norint kitas turejo padaryti daugiau tokiu ženklų; bet pripažinstu, jog szitam mano susimaiszime, negaliu tikrai pasakiti, katra asz pats paženkliuau.

Vadas razbaininku matydamas, jog nenusidave jiems gerai, ejo adgalios ant rinkaus, apznaimindamas visiems per pirmutini savo drauga, jog ant tuszczio jie panesze tokia turbacije ir kad nieko daugiau neturedami ka daryti, turi kanogreicziause sprusti isz miesto tokiu spasabu, kokių atkeliavo; jisai pats pirmiause, o visi kiti paskui jin iszkeliavo isz miesto.

Kada jau visa goveda susirinko girriuje, vadas perstate jiems priezasti atszaukimo jiu. Tuojaus visi pripažino veditka verta smerties, teip kaip pats buvo apsisudijias, ymdamas ant save pavidnasti atradimo savo vagies: matydamas pats, jog jiam reikejo buti sargesniu užsiemime padave drasei savo spranda ant nukirtimo savo draugui.

Goveda užsispyre ne dovanot už padaryta jiems skriauda. Vienas isz tarpo jiu stojias prasze, idant jiam pirmiause paskirtu ta atradima, kuri apsieme iszpildyt geriau už ka tiktai nukorota drauga, visi tiko ant to užgana padarymui jio norui. Jisai tuojaus nukeliaves in miesta kaip ir pirmutinis papirko Baba–Mustafa, kuris su užrisztoms akimis tokiu–gi pacziu budu kaip ir pirmiau parode ta pati nama Ali–Babo. Razbaininkas paženkliu ženklų raudonu, už tai ne teip matomai, mislydamas, kad tas ženklas bus jiam teisingai del pažinimo ir atskirimo no kitu baltai paženkliutu.

Bet potam umu laiku vela Mardžina iszejo in miesta ir griždama namon teip-gi patemyjo ir raudona ženkla: ilgai ne laukdama emus raudona alaveli pridirbo daugybe tokiu ženklu ant kitu bromu ir tose pacziose, kaip pirmas buvo pada-rytas.

Sugrižes tas latras in savo goveda girrioje giresi savo nuveikimu ir paženklinimu raudonai, kad galetu gerai pažinti ta nama Ali-Babos. Ka girdedamas patsai vadas ir kiti visi aprovavo, kad jiems pasiseks gerai. Leidosi visi tuojaus in miesta tokiu jau spasabu ir paredku, kaip pirmiau, del iszpildimo savo misliu, kokes turejo jau sudare. Vyresnis razbaininkas ir sznipukas pirmiause invaževo in miesta ir tiesiog ejo ant uliczios Ali-Babo; nes atrasdamas tokia paczia perszkada, kaip ir pirma diena; vadas labai užpyko, o vedikas susimaisze matydamas, kad ir jiam nenusidave, teip kaip ir vakar pirmam.

Ir teip vyresnis razbaininku su savo visais žmonemis turejo sugriszti adgalios be laimes kaip ir pirma diena, o varg-szas suntinis atsieme sau užslužyta kora, kurei pasidave pats kaip ir vakar pirmutinis jio draugas.

Matydamas, kad jau neteko isz savo pulko drasesniu latru, bijojo sumažinti savo pulka siuntimu del padabnu dažinojimu. Isz priklodo pirmutiniu dvieju suprato, jog jie yra tikia tiktai ant palku nes ne darbu, kurie reikalauje gero iszmanymo ir galvos. Per tai eme ta užsiemima pats ant saves ir vienas sau tuojaus nukeliavo in miesta ir su pagelba Baba-Mustafu, kuris jiam už piningus gatavas buvo gyvasti visu gyventoju savo miesto parduoti, dažinojias apie nama Ali-Babo, nedejo, jokiu ženklų, bet kelis kartus apeidamas ta nama gerai galetu tropinti.

Nusidžiauge isz savo keliones ir gero dažinojimo, ko trozko; sugrižo in girre. O kada in ejo urva, kurioje lauke visa goveda, paszauke linksmu balsu:

“Brolei! jau dabartes niekas ne bus mums perszkadoje

del atlyginimo padarytos mum skriaudos! Žinau gerai nama kaltininko, ant kurio mes kerszijem, apie kuri apmislijau labai kitroi kelionei budamas, kad niekas nedažinos musu isznykimo ir apie musu skarba, ba tai yra musu užemimas; jagu kitaip elgtumes, tai vietai naudos, stotus mumiem didele trota. Del iszpildimo musu užsiemimo, tare toliau vadas, asz pirmiause apmislisu spasaba, o jeigu ir jus katras apmislysit da geresni, tada ir bus priimtas.

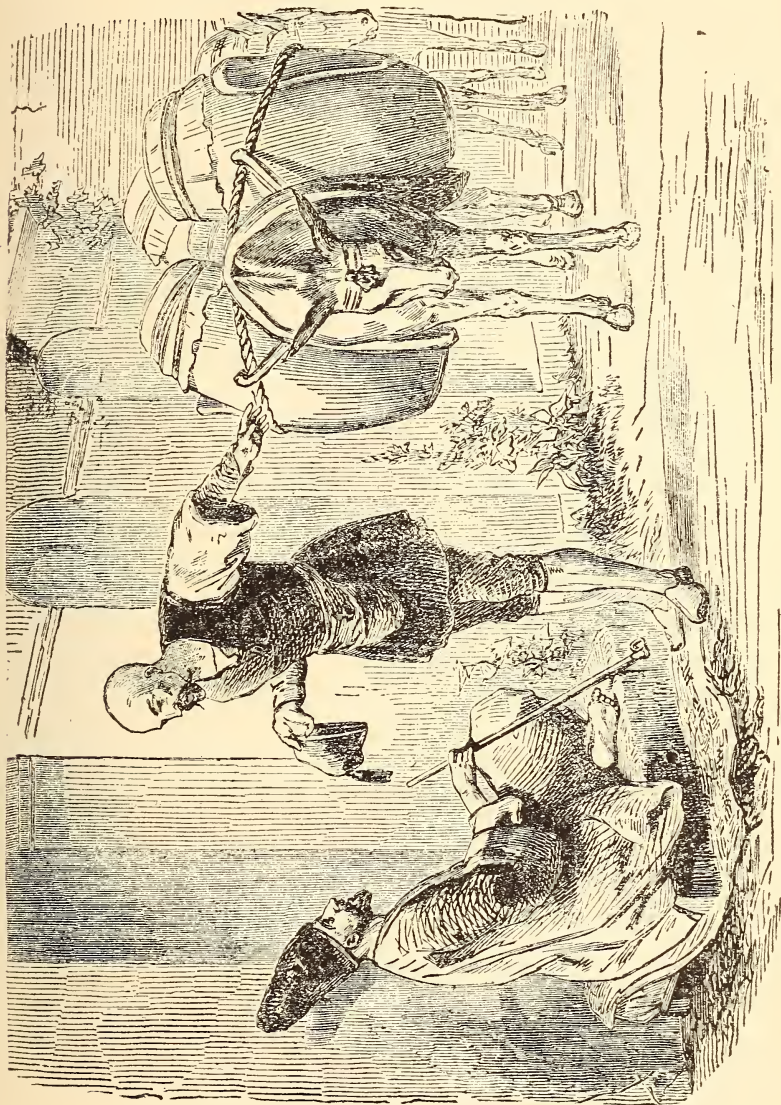
Tada pirmiause pasake kaip jis sumislyjo ir visi ant jio iszmislo tiko. Liepe visiems eiti paskyrium in kaimus ir miestus del pirkimo devyniolikos mulu ir trisdeszimts devynis szikszninius sudus ir kad vienas sudas butu pilnas alyvos o kiti tuszti.

Per dvi ar tris dienas viskas buvo parengta, tiktai tusz-
eziu sudu buvo per mažos skyles, vadas razbaininku padidi-
nus jei, susodino in kožna po vieno isz savo vyru, dave kož-
nam po zbraju, reikalinga del papildimo piktybes; padare
mažus pliszius del atgavimo oro, užszpuntavo gerai teip kaip
tartum butu su alyva ir del nudavimo isz virsziaus aptepe su
alyva ir visus sudus.

Suredes tokiu spasabu ir apkroves mulus su trisdeszimts
septyneis razbaininkais, pasleptais skuriniuose suduose persi-
redes pats ant kupeziaus, su tais razbaininkais ir alyva, kelia-
vo in miesta, paskirtam laike.

Pribuves in miesta temstant in adyna po nusileidimui
saules, kaip jisai buvo pirma apmislyjias, tiesiog varesi ties
namu Ali-Babo, mislydamas praszytis ant nakvynes. Priejias
prie bromo rado tenai pati Ali-Baba besivesinanti tarpe bro-
mo po vakarienei. Sustabde savo mulus ir priejias prie jio
su nusizeminimu tare:

—Pone, vežu kaip matai, alyva parduoti rytoi, o dabar
velu nežinau kur gaut nakvyne: praszau taves priimti pas
save in nama, jiai galiu pernaktvot; asz tau gražei atnagra-
dinsiu.

— Pone, vežu kaip matai, aliva parduoti rytoi. (p. 550)

Ali-Babas norint buvo mates girioje ta razbaininka ir girdejo jio kalba, nes kaip ezia dabar gali pažinti ir už vada razbaininku palaikyt kupeziu alyvos?

“Meilei tave priimu, atsake jiam be jokio abejojimo gali užvažuoti.

Tai isztares prasitrauke isz kelio, kad galetu mulai ineiti; o razbaininkas tuojaus suvare mulus ant kiemo.

Ali-Babas tuojaus paszauke savo nevalninka, ir prisake kaip bus nuimtos nasztos no mulu, suvesti juos in stonia ir paszerti szieniu ir duoti abrako. Potam nuejias in kukne liepe Mardžinai kanogreicziause padaryti vakariene del sveczio it-paklot lova seklyczioi.

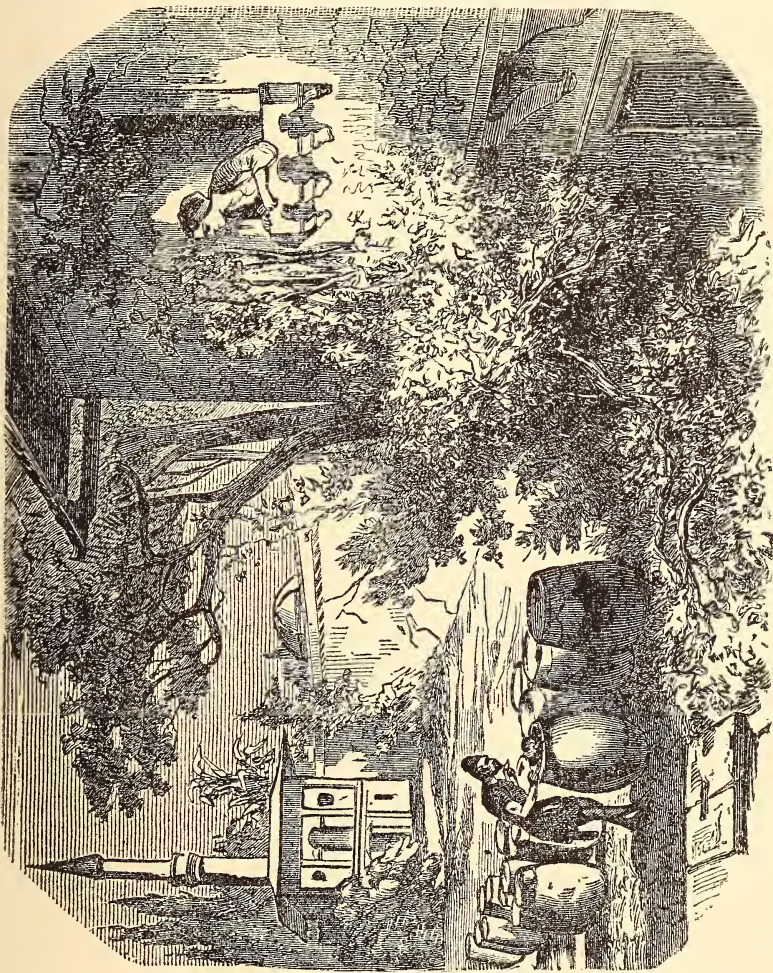
O kada pamate, jog jau mulai nurengti ir stonioi paszerti ir kad vadas razbaininku žiurejo sau vietos gulti ant lauko, jisai per savo delikatnuma nuejo prasziti pas save in pakaju, kureme sveczius priimdavo, kalbedamas, kad jisai to negali daleisti, idant ant kiemo turetų nakvoti. Vadas razbaininku persipraszinejo, jog už tai nenori eiti in pakaju nakvoti, kad perdaug nepadarytu turbacijos, o tai tiktai del to, kad geriaus galetu savo piktybe apmislyta iszpildinti ir nedave saves per-galeti svingam Ali-Babui ir tiktai per didele beda pristojant galo to.

Negana ant to, ka Ali-Babas užsiiminejo su žmogum, kerszijencziu ant jio gyvastes, pakolei jiam Mardžina atnesze vakariene ant stalo, bet potam kallino jin visokeis spasabais, idant jin sulinksmintu ir neatsitrauktu nog jio, pakolei nepabaige vakarieniaut. Potam atsitraukdamas no jio tare: “Palieku— tave Pone; liepkie sau duoti, ka reikalausi, o viskas tau bus pristatyta ir ne bus nieko atsakyta”.

Vadas razbaininku pakilo sykiu su Ali-Baba ir ejo prieduru; o kada Ali-Babas užejo in kukne del pasirodavimo su Mardžina, jisai iszejo ant kiemo nuduodamas einanti in stoinę pažiureti savo mulu.

Ali-Babas da karta prisake sluginei storavotis apie jio sveczia ir viska dastatyti, ko praszis, o potam tare: Mardžina duodu tau žinoti, kad asz ryto anksti da priesz diena eisiu praustis in vane, neužmirszkie man vanios marszkinius priga-

tavoti ir juos paduoti Abdalui (teip vadinasi jio nevalninkas), padarykie man gera užkandi, kad galecia po isszsimaudimu gerai pasistiprinti! Prisakes tai nuejo gulti.

Iszejas isz stonios prisake savo žmonims ka tures daryti. (p. 553)

Tuom tarpu vadas razbaininku iszejas isz stonios prisake savo žmonims ka tures daryti ir teip eidamas no pirmo iki paskutiniu sudui in kožna kalbejo: “Kaip tiktai iszgirsite mane metant akmenukus isz pakajaus, kuris yra man paskir-

tas dėl nakvines, tuojaus nieko nelaukdami, parpjaukite sudus no viršaus iki apačei su peileis, kuriuos asz jum daviau ir iszeikite greitai isz jiu, o asz sykiu stosu su jiumi pirmutinis. Peilei apie kuriuos kalbejo buvo smaili ir gerai iszgalansti, ant to tiktai ir prigatavoti.

Suparedkavojas tai, sugrižo adgalios: o kada prisiartino prie kuknios, Mardžina pasitiko jin su žiburiu nuvede in paskirta jiam ant gulejimo pakaju. Paklausus, ar ko nereikalauje, sugrižo sau in kukne. Neduodamas apie save jokio supratimo razbaininkas tuojaus žiburi užgesino ir atsigule nenusirenges mislydamas pirmamegyje ymtis už savo pikto darbo.

Mardžina neužmirszdama prisakimo savo pono tuojaus prigatavojo vanios marszkinius ir padavus Abdalui prikaite puoda dėl iszvirimo užkandžio savo ponui ir tame verdantis vanduo szumavodamas jei liampa pradejo gesyti, o jau neteko aliejaus ir žvakes visas jau pabaige. Ka reike daryti? Paszauke, reike kanecznai szviesos prie virimo; ir pasake savo atsitikima Abdalui. "Neturi ko rupintis, atsake nevalninkas; eikie ant kiemo ir imkie kiek tiktai nori alyvos isz sudu tenai stoveciu.

Mardžina padekavojo Abdalui už roda ir kada jisai nuejo gulti in priespakaji Ali-Babos, turedamas rytoi anksti su juom eiti in vania, paemus uzboneli no alyvos nuejo ant kiemo. Paisiartinus prie pirmo ant karto paklupo, razbaininkas budamas tenai užsleptas ir mislydamas, jog tai jio vadas, prakalbejo patyka in jia: "Ar jau czesas?"

Norint visai povalei prakalbejo, nes Mardžina gerai girdejo per skiles, kureis vadas razbaininku nurengdamas mulus atidarinejo, kad ne butu labai troszku žmonims, kuriems ir teip buvo tenai sunku sedeti susirietusiems.

Kad teip kita nevalninke, o ne Mardžina butu nusigandus rasdama žmogu sude vietoj alyvos, kurios jieszkojo, butu pakelus baisu riksmu, atneszanti dide nelaime! Nes Mardžina

turejo iszminti suprato koke neįaime lauke Ali-Baba, jio paczia ir jia; tuojaus per savo gudruma apmislyjo spasaba užbegimo tam, nedarydamas jokio larumo.

Pamislyjus valandele, nepasiduodama jokei baimei nuduodama už vada razbaininku, dave atsakima kalbedama storu balsu. "Da ne czesas, bet nepoilgam jau bus czesas". Ir teip apejo visus sudus duodama ta pati atsakyma, ant klau-symo pakolei daejo prie paskutinio, kureme talpinosi alyva.

Po kokiam persikanojimui suprato, kad Ali-Babas misly-damas jog pirma ant nakvynes kupeziu alyvos, insileido pas save trisdeszimts asztuonis razbaininkus, palaikydamas už teisinga kupeziu jiu vada. Pripylus kanogreicziause uzbona alyvos, sugrižo in kukne pripile liampa, uždege jia ir paemus dideli katila, patamse nubego ant kiemo ir prisileido pilna alyvos. Sugrižus uždejo ant ugnies, užkure gerai, laukdama, kad tiktai tuojaus užvirtu alyva, su kure galetu iszpildyt savo apmislyta spasaba, iszgelbet ciela nama no nelaimes. Kada-pradejo virtie alyva, paemus katila nubego ant kiemo ir prade-jo pilti per skyles in visas skurines baczkas ir tiek pile, kiek reikejo ant užtroszkinimo žmoniu verdanczia alyva, ir teip jei nusiseke, kad visi razbaininkai isztroszko, kaip žuvis.

Mardžina padare teip kaip buvo apmislyjus, be jokio sumiszimo – patykom, sugrižo in kukne su tuszcziu katilu, prigesino ugni, palikdama tiktai del neatauszimo prigatavoto valgio Ali-Babai, užžiebe liampa ir apmislino tolei negulti ir žiureti per langa kuknios, kas toliaus nusides ant kiemo.

Potam už puses adynos pabudes vadas razbaininku grei-tai atsikele, priejo prie lango ir žiurejo; o kada buvo tyka visam name nieko ne buvo girdet baladojent, pradejo metyti akmenukus per langa ant baczku, duodamas savo draugams sutarta ženkla del iszlindimo isz tu skuriniu baczku ir jiam beklausant suprato, kad jisai ne syki tropyjo in baczkas isz atsimuszdanczio jiam in ausi balso. Nustoję metes, klauso ir žiuri, ar jau jio žmonis rengesi. Nieko nematydamas ir negir-

dedamas labai nusimine; pradejo antru ir treciu kartu mesti, girdi jisai, jog kožnas akmenukas tropyje nupulti ant baczku, nes ne vienas isz jio draugu neduoda jokio ženkle savo gyvasties. Nesuprasdamas nieko, kas darosi, iszejės ant kiemo patykoms didele baime apimtas, priejo prie pirmutines baczkos, mislydamas rasti jioje savo drauga gyva, norejo paklausti ar jie girdi? . . . tuojaus musze jiam in nosi isz skyles baczkos smarve smožytos alyvos ir degesiu, iszeinancziu isz skurines baczkos. Isz to suprato, kad nepasiseke Ali-Baba nutrotyti, nama iszrabavoti ir skarba iszneszta isz jiu skarbcziaus atgalios atjieszkoti! Vaikszeziojo pas visas o vis ta pati rado; ka pas pirma, priejias prie tos, kurioje buvo alyva, rasdamas jia tuszczia, suprato priežasti smerties savo draugu, kurie jau buvo persikele in vieceznasti ir jau nereikalavo skarbu szio svieto. Persigandes isz tokio atsitikimo skubinosi begti per murus sodu perlipdamas, kad ir jio panaszi nelaimė nepatiktų.

Kada Mardžina negirdejo jau jokio judejimo ant kiemo ir nemate grisztanczio vado razbaininku, suprato jog pabego kur nors, ba per broma nebuvo matyt iszeinanczio, kuris buvo uždarytas dviem spynom; labai nusidžiauge, jog jei pasiseke iszgelbeti visa nama no nelaimės; atsigulus užmigo.

Ant rytojaus Ali-Babas atsikeles labai anksti nuejo in maudykle su savo nevalninku nieko nežinodamas, kas dejosi praeita nakti jio name, kada jis miegojo; o Mardžina teip-gi nepabudino jio tam laike, kada tai atsitiko, tai ir dabartes nesiskubino pasakyti savo ponui to savo apsielgimo su razbaininkais.

Pareidamas isz maudykles jau augszta saulei pakilus labai nusidyvijo, kada pamate baczkas su alyva ant vietos stovinczias ir kad kupezius teip ilgai ne eina ant turgaus, paklause apie ta priežasti Mardžinos, kuri jiam broma atidare: ba jiji viska padarius nieko isz vietos ne judino, noredama savo ponui parodyti tikra davada savo prilankumo, per ka

iszgelbejo viso namo gyvasties. Po tam atsakydamas tare in Ali-Baba: “mano geras pone! tegul tave ir tavo nama Dievas palaimina. Apie viska geriau dažinosi, kada asz tau parodysiu, teiksiesi su mauim eiti ezionai pažiureti.”

Mardžina uždarius drucei broma, nuvede Ali-Baba prie pirmutines baczkos ir tare: “pažiurekie, ar szitam sude alyva?

Pamates Ali-Babas baczkoje žmogu atszoko atgalios su bairne ir riksmu. “Nesiby Jok nieko, tare in jiji Mardžina, nes dabartes niekam jisai nieko negali daryti ant svieto; jisai jau ne gyvas.

“Mardžina, paszauke Ali-Babas, ka tai ženklina? Pasakyki man praszau taves.

“Pasakysiu tau viska, tiktai reike su tuom pasislepti no kaimynu ir ne duoti jiem suprasti nieko apie tai! Apžiurekie tiktai visus sudus. Atsake Mardžina.

Ali-Babas peržiurejo visas baczkas pakaleiniui iki paskutinei, kurioi buvo alyva; o pamates ne daugeli alyvos, stoji kaip stulpas, negaledamas žodžio prakalbeti per užsimislijyma, tiktai kartais žiurejo ant Mardžinos, o kartais ant baczku. Potam ant pabaigos, kad rodos jiam kas kalba sugražino, užklause drebaneziu balsu: “O kas su kupeziu stojosi?

O Mardžina atsake: “tas kupezius yra tokiu kupeziu, kaip asz kupeziu viene.— Basakysiu asz, kas jisai buvo per vienas ir kur jisai dingo: nes geriau bus mano pasakos paklausyti tavo pakajui: laikas jium po iszsimaudymui pasidrutinti.

Kada Ali-Babas nuejo in pakaju, Mardžina tuojaus atnesze isz kuknios pagatavota vakar isz vakaro valgi, kuri da nepradejas valgyt tare: “Dabar papasakokie man visa atsitikima praeitos nakties aizkei. Mardžina po paliepimui tare: “Pone, vakar vakare kaip tu liepei, pasteliavau vauios marszkinius ir juos padaviau Abdalui. Paskui užkaicziau puodeli del vyrimo jiumi szito valgio; kada verdantis vanduo szumavodamas pradejo gesinti lempa, kurioi jau buvo iszdegus visa alyva, o jau ir uzbone ne laszo nebuvo. Jieszkojau žvakes

nors kavalkelio, nes ir tos niekur negalejau surasti. Matydamas Abdalus mano rupesti, primine man apie sudus, stovincius ant kiemo, kaip man ir jumi buvo žinoma pripildintus su alyva, pagriebus uzbekoni skubinausi prie artimiausios baczkos prisileisti aliejaus. Nes kaip tiktai prisiartinau iszgirdau isz baczkos balsa: "Ar jau czesas?" Ne labai nusigandus tokio pripodko, tuojaus supratau nedorybe nuduoto kupcziaus ir be jokio migecziojimo atsakiau: "Da ne czesas, nes ne užilgio jau bus" Nuejau pas kita, teipos—gi iszgirdau toki klausyma, ant kurio daviau ta pati atsakyma: o alieju radus paskutinei baczkoi prisileidau pilna uzbona. Dažinojus tokiu spasabu, kad ant tavo kiemo randasi trisdeszimts razbaininku, laukencziu tiktai prisakimo savo, vado, persiredusio ant kupcziaus, kuri tu meilei priemei del isznaikinimo cielo savo namo.

Ilgai negaiszindama nuneszus alyva in kukne uždegiau lempa ir pasiemus didžiause katiluka isz kuknios, nuejau prisileidau pilna alyvos ir atneszus uždejau ant ugnies del užvirimo. Kada pradejo virti, nuemus no ugnies nunesziau ant kiemo ir piliau in baczkas ant tu razbaininku, kurie tuojaus užduso, neiszduodami ne jokio balso szaukenczio pagelbos ir tokiu spasabu perszkadyjau jiem papildyti ta baisu del mus ju mieri. Padarius savo darba, sugrižau in kukne, užgesinau lempa ir sedus prie lango žiurejau, ka daris tas nuduotas kupczius? Nepoilgam iszgirdau, kaip jisai duodamas ženkla tiem per mane aliejum užtroszkintiem latram, mete isz savo lango akmenukus, kurie atsimusze in baczkas garsei. Metes po antra ir treczia karta, o kada nepatemyjo ir negirdejo jokio judejimo nuejias žemin, apžiurinejo pakaleinei visus sudus ir tamsume nakties isznyko man isz akiu. Valanda žiurejau, o matydama, jog ne griszta supratau jio kitrybe, kure suvuosdamas ta kas jin lauke, patykom per daržus pabego, noredamas iszgelbeti savo kaili no darbo.— Tada tiktai budama spakaina, kad jau nelaime praejo, atsiguliau miegoti.

"O tai visa mano pasaka, apie kure manes klausei tu

pone ir esiu tvirta to, kad tieje ženklai, kuriuos dvi ar tris dienos adgalios asz praeidama labai anksti isz miesto patemyjus ant tavo bromu pirma diena balta, o kita diena raudona ženkla, apie kuriuos nesakydama jium nieko, padariau ant daugelio duriu aplinkui kaimynu tokius paczius ženklus ir tose pacziose vietose kaip ir ant tavo duriu buvo paženklinta, sulygindama tuos pirmutinius ženklus szituom atsitikimu gali, gerai pone suprast, kad tas viskas yra darbu tos govedos razbaininku, kuriu skaitlis nežinau del ko ant dvieju susimazino; kaip gali suprasti, kad jiu tiktai tris pasiliko. Tikras yra davadas, jog jie prisiege ant tavo prapulties, del to tau reike buti sargu pakolei ne liks jiu ne vieno ant szio svieta. O asz visada busu jausli ir prilanki prie taves teip kaip buvau iki szei valandai.

Po tokiam iszaiszkinimui slugines, Ali-Babas perimtas dideles viežlyvastes pavydnaste, tare: "Ne mirsu, pakolei tau neatnagradsiu už tavo gera szirdi. Tau esiu privalus gyvaste, o ant pirmo davado mano dekingumo dovanoju tau valnista, pakolei neisznagradsiu kaip mislyju. Asz teip-gi mislyju, kad tais kilpas užstate ant manes ne kas kitas, kaip tiktai tie keturesdeszimts razbaininku, nuo kuriu mane Ponas Dievas užlaike per tave; turiu vilti, kad mane ir toliaus užsleps priesz jiu piktybe, nukreipdamas juos no mano galvos, iszvalnis visa svieta no jiu persekiojimu ir kad isznaikins isz pamato ta prakeikta veisle. Dabartes reike mumiem pasirupint kanogreicziause juos palaidoti teip, idant jiu smertis niekam ne butu žinoma; ir tuo trusu asz pats užsiimsu su Abdalum.

Ali-Babo daržas buvo labai ilgas ir gale buvo apauges dideleis medeleis. Ilgai nevilkindamas nuejo su savo nevalninku po tais medžeis, iszkase duobe tokio didumo kad galetu patilpti visi kunai tu latru. Žeme tenai buvo minkszta, jog tuojaus ir duobe iszkase. Potam iszeme kunus isz baczku, atriszinejo no jiu zbrajus, kureis buvo apsizbrajine

nuvilko juos in gala daržo, sumete visus in duobe ir užkase, o likuse žeme iszmete po visa darža isz lygino, idant nebutu jokio ženkle duobes. Zbrajus jiu ir no aliejaus sudus paslepe gerai; o mulus, kurie jiam buvo nereikalingi per nevalninka mieste po kelis iszpardavinejo.

Kada Ali-Babas slepdamasis no žmonių iszmintingu spasabu, isz kurio trumpam laike pastojo labai turtingu, vadas keturesdeszimts razbaininku, sugrižo prie savo kavones neiszpasakytai paimtais gaileseziu ir smutku kad jiam teip nelaimingai viskas atsitiko, inejo in urva isz piktumo dantimis griezdamas, bet pamislyjo eidamas keliu ka padaryti su Ali-Babu.

Likes tiktai vienas sau kaip stuobris urvai, labai susirupines paszauke: "Galingi vyrai! Draugai prociu ir užsiemimu mano, kur bunate? Ka asz be jus dabar pradesiu ir darysu? Ar ant to asz jus surinkau in goveda idant žiureti ant jius prapulties, su vienu kartu visi turejot pražut? Mažiau jius gailczesi kad butumet gule musztineje su užpuoloms! Kada susirinksu kita pulka tokiu smarkiu ir drasiu vyru, koki jus buvote?"

Norint noreczia tai galeczia padaryti be jokios baimes, kad tiktai ne butu tiek aukso ir sidabro patekia in rankas to žmogaus, kuris isz to didelei pralobo? . . . Negaliu ir nepavidnas esmiu pirmiau mislyti, pakolei neatysiu jiam gyvasti. Ka negalejau padaryti su drutumu mano draugu, tai asz pats vienas parodysiu: o kada tuom spasabu apsaugosiu savo skarba no užgriebimo, atrasu kita spasaba, kad ne pasiliktu po manim be užengos kito ant mano vietos kuris sleptu ir da labiaus padidintu jin per visa amžiu.

Padarias toki pastanavijima, mislyjo apie spasaba padarymo galo ir tuom tarpu pilnas viltis apsimalszines užmigo ir visa ta nakti perleido spakainume.

Ant rytojaus labai anksti pabudes, apsirede in gražius drabužius, pagal savo apmerkavojima, nukeliavo in miesta ir

pasirandavojo sau gaspada; o mislydamas, jog pripotkas kokis atsitiko name Ali-Babo bus pasklydes po visa miesta, užeme su gaspadorium namo szneka, klausydamas isz tolo, kas girdeti mieste naujienu. Gaspadorius pasakojo visokius atsitikimus, kokius tiktai žinojo, bet apie ta, ko jisai geide, nieko nepasakojo. Isz to suprato, kad Ali-Baba viska užlaiko slapybei tiktai del to, kad jiam patektu tas skarbas ir daugiau niekam nebutu žinomas ir kad jau suprato priežasti, del kurio kerszije ant jio gyvastes; tas da labiau pabudino laitra del iszradimo spasabo nutrotijimo jio paslaptoms.

Vadas razbaininku nusipirko arkli, parvežinejo slaptoms isz girrios in savo gaspada visokias branges suknes ir plona audekla ir teip dare, kad jio niekas negaletu pamatyti, isz kur jisai gabeno tuos brangius tavorus. Kada jau jiam pasirode, jog invales buvo del užvedimo kromo nusirandavojo toki nama, kureme buvo ruimas ir del kromo, sukrauste visa tavora tenai ir patsai pradejo tenai pardavinet. Tas kromas stovejo priesz kroma Kasimo, kuriuom tuom tarpu jau valde sunus Ali-Babo.

Kadžia Husen (teip vadinasi tas razbaininkas) ilgai ne laukdamas pagal buda, kaipo naujei pribuves gyventojas pradejo atlankinet kupezius arti saves gyvenanczius, o kad sunus Ali-Babo buvo jaunas ir gražei iszmokytas vaikinas, tai su juom tankiause kalbejo ir bovinosi, ne kaip su kitais kupceis ir tokiu jau spasabu inejo in didelia prieteliste. O da labiau prie jio prilipo, kada už triju ar už keturiu dienu pamate pas jin Ali-Baba, kuris atejias pas savo sunu ilgai sznekucziavo, kaip visados, teip darydavo tyeziomis ateidavo tiktai del atlankimo jio; o dažinojias no sunaus po iszejimui Ali-Babo, kad tai jio tevas. No to laiko da labiau pradejo rodyti savo pririszima prie jio: vadžiojosi su juom, davinejo jiam visokes dovanas, vieszino bet jin ir po kelis kartus užpraszinejo pas save ant pietu.

Sunus Ali-Babo nenorejo tokiu prieteliszku davadu

atimineti no Kadžia Huseno be tokio-gi jau atliginimo: nes turedamas ankszta grinczele ir negaledamas jio teip primti, kaip jisai sau mislyjo, iszreiszke savo misli tevui, perde-damas jiam kad labai butu negražu užvilinti ant toliaus su svietiszku ir žmoniszku svetingumu Kadžio-Huseno.

Ali-Baba eme su akvata ant saves iszkelima baliaus ir-tare: "Sunau mano, rytoi turesime Petnyczia, kurioi toi die-noi didesni kupcei kaip Kadži Husenas ir tu laikysit kromus uždarytus, iszviliokie tu jin pasivaikszeiot po pietu, o grisz-dami namon teip sudaryki, kad judviem pasitaikitu eiti pro mano namus ir kad jin pas mane galetum užvesti. Geriaus-tas spasabas ne kaip tam tikras užpraszymas; asz Mardžinaš, liepsiu gera vakariene padaryti ir laikyti jia ant kožno paszau-kimo.

Ant rytojaus Petnyczioi, sunus Ali-Babo suejas su Ka-dži-Husenu nuejo pasivaikszeiot. Gridžamas sunus Ali-Babo teip sutaike kele, ka jiems pripuole kaip tiktai prisiartino prie bromo pabaladojo in duris sulaikes jin tare: "szia yra namas mano tevo, kuris žinodamas tavo meilinga pririszima prie manes, szirdingai geidže ir laiko už laime pažinima taves.

Tuojaus Husanui atejo džiaugsminga mislis jog jau gali-ma bus prieiti prie Ali-Babo, atymti jiam gyvasti ne papul-damas patsai ne in kokia nelaimė, bet da iszskalbinejo no to-nes kada nevalninkas atidare broma Ali-Babo, jaunikaitis emes jin su didele paguodone už rankos ir eidamas patsai pir-ma trauke jin ir priverte tokiu spasabu ineiti; norint davesi buti prieszingu ir nenorejo eitie in nama Ali-Babo.

Ali-Babas prieme Kadži-Husena labai linksmai ir su tokiu svetingumu, kokiu tiktai galejo. Padekavodamas už meile iszrodyta del jio sunaus, kalbejo toliaus: "pavidnasti, kure jiam parodei ir kuri asz už jiji meilei ir akvatnei ant saves priimu, o tuom už didesni palaikiau, kad da jisai yra jaunas ir da gerai negalintis pažinti svieta ir kad jiam teiksies teviszkai pamaczyti tokiam užsiemime.

Kadžī-Husenas išzrode savo prilankuma už toki išzreiszkima tvirtindamas kad norint da jio sunus ne turi tiek pažintes tokios, kokia turi pabuve žmonis, vienok ir geras daug geriaus suprantantis viska už daugeli kitu seniau gyvenancziu sviete.

Po pasikalbejimui apie kelis svarbius daigtus Kadži-Husenas pakilo eiti, nes Ali-Babas užlaike jin kalbedamas:

“Pone kur teip greitai nori iszeiti? Praszau taves tegul bus tavo loska, kuria laikau už laime suvalgyti su tavim mano vakariene, norint ne tokia, kokia pavidna buti del taves, nes kokia norint bus; tikiuosi, kad jia loskavai priimsi, teip kaip asz taves praszau su atvera szirdžia.

“Pone, atsake Kadži-Husenas, patyriau apie tavo gera szirdi, nes praszau taves teiksiesi man pavelyti griszti namon be iszpildimo tavo noro ir valios, kurei atsisakiau be dalikatnumo, tiktai kad turiu labai svarbe priezasti, kuria tu patsai pažinojas palaikytum už teisynga.

“Kas tai butu tokia priezastis Pone?— atsake Ali-Babas, ar galiu apie jia taves paklausti?

“Meilei tau jia pasakysiu, tare Kadži-Husenas: ne valgiau mesos ne jokio viralo su druska.

Jago tiktai tokia perszkada yra, tare Ali-Babas, tai ne privalai trotyti laimes valgime pas mane vakarienes su tavim, kiba proto netureczia. Pirmiause, pas mane in duona niekad druskos nededa; o mesa ir valgei, kurie bus ant stalo priesz tave padeti, teip-gi ne bus ne bisiki sudeti; teiksiesi ant valandes pasilikti vienas, asz viska suparedkavojias, tuojaus sugriszu.

Tai isztares, nubego in kukne ir prisake Mardžinai, kad ne sudyti mesos, kuria ketino neszti ant stalo ir kad kanogreicziause padarytu dvi arba tris patrovas be druskos ir tais atnesztu sykiu su kitomis ant stalo.

Turedama Mardžina jau viska pasteluota, labai užpyko už toki nauja prisakyma ir neiszkente neprakalbejus in Ali-

Baba tardama: "kas tai per žmogus, toks dyvnas, kad druskos nevalgo? Ir tavo vakariene ne bus gera, kaip palaikysiu ilgiau ant ugnies.

"Ne pykie Mardžina tare Ali-Babas— tas žmogus yra geras: darykie tuojaus ka liepiu.

Su dideliu nenoru Mardžina iszpilde prisakyma, noredama tiktai pamatyti ir pažinti žmogū, neuživojenti druskos. Kada jau viska padare, o Abdalus stala užtiese; jiji pamaczi-jo jiam nuneszti ant stalo torielkas su valgeis. Pamaczius Kadži-Husena, tuojaus jin pažino, kad jisai buvo vadu razbaininku norint buvo persiredes in kitokes drapanas ir ant veido buvo persimaines; o prisižiuredama geriau, patemyjo po jio suknems paslepta razbaininkiszka peili ir pamislyjo viena sau: Jau dabartes nesidyviju, del ko jisai nenori valgyti druskos su mano ponu; ba jisai yra tikru neprietelium jio ir mislyje jin užmuszti, nes jiam nepasiseks tokia veseile iszkelti.

Mardžina sudavus viska ant stalo ir naudodama isz laiko, kureme besiedavojo, pasidare reikalinga prisigatavojima del iszpildimo savo drasaus miero, ir kaip tiktai spejo pabaigti savo užsiemima, tuojaus atbego Abdalus duoti žine, kad nesztu ant stalo vaisinius valgius, jiji sedejo ant stalo. Potam pristume prie Ali-Babo maža staleli ir atneszus sudejo ant jio vyna ir tris stiklus; o iszeidama paszauke su savim Abdalu kaip ir tartum vakarieniantu, kad galetu jios ponas geriau pasiszneketi ir pasibovyt meilei su savo svecziu, vieszindamas jin su vynu.

Tuom tarpu Kadži-Husenas, arba aiszkiau tarent vadas razbaininku suprato, kad jiam padave gera spasaba ant užmuszimo Ali-Babo. Mislyjo jisai nugirdyti teva ir sunu, turedamas vilti, kad sunus, kurio ne mislyjo užmuszti ne bus jiam perszkadoi nuskandinime peilio in szirdi tevo ir kad paskui pasiseks jiam pabegti per daržus, kaip priesz tai, ba da kukarka su nevalninku baige vakariene valgyti.

Mardžina supratus misli Kadži-Huseno, vietoje valgyti

su Abdalu, taji laika paverte ant perszkados razbaininko jio piktoi mislei. Persirede gražei už szokikia, užsidenge savo veida, parsijuose su sidabrinu diržu, prie kurio neznaimei prikabino sztilieta, kurio maksztis ir rankena buvo vienokio blizgejimo su diržu; o priek tam da užsidejo ir ant burnos graže maska. Teip pasiredžius, tare in Abdalu:

“Abdalau imkie bubneli ir eiva mudu palinksminti svečia musu pono, o jio sunaus prieteliu, teip kaip tankei savo ponui padarydavom juoku ir zobovu.

Abdalus paemes bubneli pradejo bubnit eidamas pirma Mardžinos in sale, kurioi radosi ponas su svecziu. Mardžina inejus pirma in sale pradejo žemai kloniotis ir rodydama savo akymis praszima pavelyjimo in sala del parodymo, ka moka.

Abdalus pamate, kad jai ponas ka toki nori kalbeti paliove muszes in bubneli.

“Ineik Mardžina, ineik, tare Ali-Babas,— tegul pamato Kadži-Husenas, ka tu moki ir gali, tegul duos mums savo žodi apie tavo talenta, ir atsigrizes in Kadži-Husena tare:

“Praszau taves pone, nemislyk, jog asz buczia dejas kaszta del parodimo tau tos zobovos, turiu jia savo namuose ir patsai gali matyti, kad tai ne kas kiti yra, tiktai mano locnas nevalninkas ir kukarka, kurie mums ta paroda daro; tikiuosi kad ir tu isz to pasidžiaugsi.

Kadži-Husenas nemislyjo, kad prie vakarienes bus ir zobova, kurei jin Ali-Babas vieszino ir vietoje pasidžiaugimo užsimislyjo, kad negales padaryti, to ka buvo po rankai paduota. Nes norint ir teip stojosi, tai turejo vilti, jog ir kita karta ras toki spasaba; neiszsiduodamas nieko užlaike links-muma su tevu ir sunum. Norint jiam visai ta zobova nepatiko bet nudave, jog isz to labai kantentas ir kad jiam patinka.

Matydamas Abdalus, jog Ali-Babas ir Kadži-Husenas nustojo kalbejias, pradejo muszti in bubneli ir giedoti, o Mardžina tikus ir gerai mokedama szokti, pradejo szokti, teip kad

patrauke akis ant savės nuduoto Kadži–Huseno, nes butu žiu-
reja su dyvais didžiausi mokinti ir myletojei szokiu.

Paszokus kelis szokius ant galo su tokiu jau linksmumu
ir smagumu iszitrauke isz maksztu sztilieta ir laikydama rau-
koje da viena szoki, szoko, kuris peraugstino visus kitus pir-
mutinius, per visokius parodimus, lengvuma, navatnus szoki-
kinejimus ir kitas navatnas baikas; kartais laike sztilieta prie
savės, kaipo noredama juom ka užgauti, potam vela nudave
kaipo pati sau noredama in krutine insmeigt.

Ant pabaigos, kaip ir nuilsus, isztrauke isz Abdalo kaire
ranka bubneli, laikydama tiesejei rankoi sztilieta, prisiartino
su juom prie Ali–Babo, bubneli atkiszo graizeli teip kaip
daro tikros szokikes, rinkdamos už szokima no žiuretoju.

Ali–Babas mete jei tuojaus ant bubnelio aukso piniuga;
potam tokiu spasabu prisiartino prie sunaus, kuris teip–gi
padare kaip ir jio tevas. Kadži–Husenas matydamas, kad ir
prie jio artinasi, jau buvo iszsiemes isz enczio masz-
nele del iszemimo isz jios dovanas Mardžinai, nes tuom kartu
kada jisai inkiszo ranka in krepshiuka Mardžina su viriszku
drutumumu ir pastanavijimu dure jiam in szirdi szilietu teip
gylei, kad potam pakolei jio neisztrauke, pakolei neiszjejo
dusze isz kuno.

“Ach! nelaiminga! ka tu geresnio padarei? Ar tu nori
mane ir visa mano nama prapuldyt? Suszuko isz baimės Ali–
Babas.

“Ne, neprapuldysiu, nes tave iszgelbejau no smerties.
Tai pasakius perskire drabužius Kadži–Huseno ir isze-
mus peili, kuri jisai turejo prigatavojes ant Ali–Babo.—
Žiurekite abudu su koku geru neprietelium turejote užsiemi-
ma ir prisiziurekite gerai, o pažinsit jame nuduota kupcziu
aliejaus ir tikra vada govedos keturesdeszimts razbaininku! . . .
Nesupratot jus ir to, kad jisai su jumi druskos nenorejo val-
gyt? Ar–gi da jiam reike geresniu davadu apie jio stengima?
Da asz jio nebuvau maczius, o jau puole jisai man in nužiure-

Iszitrauke isz maksztu szfileta. (p. 566)

„Jima, kaip tiktai man pasakei, kad tu turi pas save sveczia. O kada gerai prisiziurejau, tuojaus pazinau, tai matote dabartes, kad mano baime nebuvo dovanai.

Jausdamas savyje nauje pavidnasti del Mardzinos, kad jau antru kartu no smerties iszgelbejo, prispaude jia prie

saves ir prakalbejo su džiaugsmu: “Mardžina, dovanoju tau pirmiau valnista ir tuojaus prižadejau tau, kad ne tikta ant to tures pasibaigti mano gerybe del taves ir kad savo pavidnasti dapildysiu: už tai darau szendien tave savo marczia.

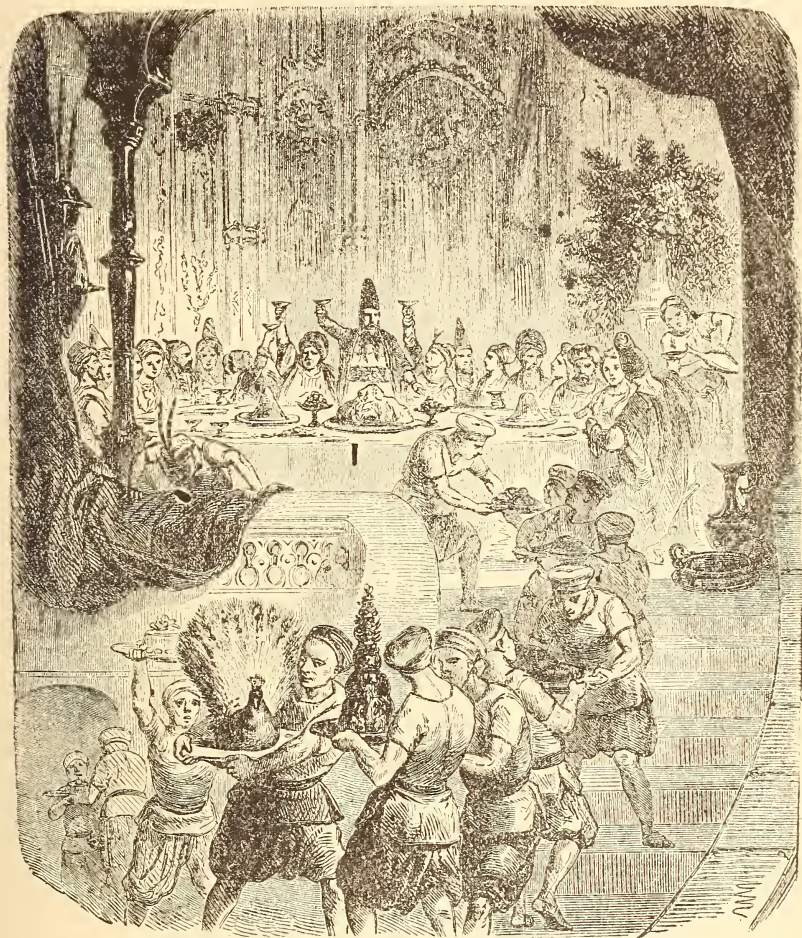
Potam atsigrižes in savo sunu tare: “sunau mano! laikau tave sau už sunu gera ir paklusna, per tai suprantu kad tu ne užpyksi ant manes už tai, kad nesiklauses taves, liepiu tau ymti už paczia Mardžina ir esmiu tvirtas, kad ir tu tokiu jausmu esi apimtas, kaip ir asz tavo tevas. Matai dabartes, kad Kadži–Husenaz jieszkojo tavo priemimo ir gretinosi prietaves idant per tai galetu mane greicziau nutrotyti, o kad butu jiam pasisekia szituom tarpu mane nužudinti, tai butu ir ant tavo gyvasties kerszijias. Pamyki ir tai, kad indamas jia sau už prietelka, imi drauge mano paszelpa, kolei gyvas busi ir paspirti locna. pakolei tau Dievas pavelis gyventi czionai ant žemes.

Sunus vietoje parodyti nekantentuma, pripažino kad tinka su tevo vale ir da pirmiau jisai mislyjo apie tai pakolei teip jiam ta velijima apreiszke.

Potam kuna vado razbaininku užkase su anais 38 razbaininkais in viena duobe ir teip slaptai pasielge, jog nieko ne buvo girdeti.

Potam in keles dienas iszkele savo sunui ir Mardžinai puike veseile ir iszdave didele bankieta su szokeis ir visokioms parodoms, pilnoms didžiausiu linksmybiu; džiaugesi labai isz to, kad užpraszinti prietelei nežinodami tikros priestasties tu ženybu, nes tikta žinodami Mardžinos gerus ir garbingus apsiejimus, pripažino ji už teisinga ir geros szirdies žmogu.

Po veseilei Ali–Babas bijojo atlankyti ta urva, ba nežinojo apie tuos du razbaininkus, kuriu jisai neregejo, kad jie jio ne nutvertu ir no to sykio, kaip jisai isz tenai paeme kuna brolio savo Kasimo ant vieno isz savo asilu, o ant kitu dviejų aukso daugybe parsigabeno, per visa meta nekele kojof in

Iszdave dideli bankieta su szokeis. (p. 568)

tenais, norint jau buvo nužudinta trisdeszims asztuoni razbaininkai, ir jiu vadas, vienok baimes buvo pilnas ir vaktavosi visur tu paskutiniu dvieju. Kada jau sukako vienas metas ir nematyt buvo užpuolimu, apsizbrainias gerai, nujojo raitas in girre. Nusedes ir pririszes gerai arkli, priejo prie duru, o kada nemate jokio zenklo tenais, ne žmogaus ne arklio ir isztare žodžius kuriuos da užlaike savo pomietyje "sezame

atsiverki". Duris tuojaus atsidare, jisai inejias viska rado celybei nepajudinta, tada suprato kad no to laiko, kada Husenas kroma mieste užsidejo, jokia koja žmogaus tenai ne pastojo ir kad jau visi razbaininkai liko isznaikinti; tiktai jisai vienas pasiliko gyvas ant svieto, kuris žinojo slapta atidarymo duru urvos ir jau visas skarbas pasiliko po jio valdžei. Iszjodamas isz namu buvo pasiemes maisza, kuri pilna pripildes, jog ka tiktai arklis galejo paneszti, sugrižo namon in miesta.

Nog to laiko visa familyje Ali-Babo kuris nuvedes parode savo sunui ir pasake slapta atidarymo duriu, buvo labai turtinga ir laiminga, jog ant pabaigos buvo apteikta augszcziauseis dinstais mieste.

Apie dvi viresnes seseres kurios užvidejo jaunesnei seserei.

Szviešiauses pone,— buvo monarka vardu Koruzas, kuris mego nakties laike parsiredes visur sznipinet idant dažintotie kas dedasi tarpe jio padonu. Pasirengdavo visaip ir teip su savo isztikimiausiu veziru perbeginejo miesta, visaip atsitikdavo ir to viso szendien czia ne kalbesiu, tiktai pasakysiu viena daigta, kas atsitiko kada da jis buvo ka tiktai apemes sosta po numirimui savo tevo.

Po numirimui ir pakavojimui tevo ir po apžiurejimui savo žemes reikalui, neturedamas didelio užsiemimo, iszejo su savo veziru viena nakti apie antra adyna. Buvo abudu pasiredede in svetimžemiu rubus. Eidami viena uliczia, kur prasti žmones gyveno, iszgirdo vienam name garsei kalbanczius, pri-siartino pats sultonas pamaži ir pamate per langa sedinczias viduri tris seseres, kurios terp saves kalbejo. Suprato jog apie ženybas kalba, ypacz vyriause kaip ant veido pažino.

Pamate per langa sedintes vidui tris seseres. (p. 570)

— Na, jago seseles mes kalbame apie gavima vyrų, tai asz noretau iszteket už kepiko sultonaus tai nuolatos turetau in vales visokiu pyragu, ka pas monarka valgo, o sako visi jog labai gardus, ir noretau labai žinot ar jus esate to paties noro.

— Ka asz, tare antra sesuo, asz noretau but pati viriko sultonaus tada norint gardžei valgytau o ir duona ta paczia

turetau ir pyragaicziu ka kepikas kepa. Matai sesute, tare in vyresne seseri, jog asz geriaus laimetau ne kaip tu.

Jauniause sesuo, kuri buvo labai patoga ir iszminginga ne kaip vyresnies tare:— Judvieju norai maži, asz noretau pasilikti paczia sultono. Pagimdytau jam sunu, kuris butu patogiauses ir galingiauses ant svieta.

Norai triju seseru, o ypacz jauniausios buvo del Sultonaus navatni, vienok pastauavyjo ta davest igi galui, nieko apie tai vezirui nepasake, tiktai liepe jam ta nama gerai insitemyt idant ant rytojaus galetu atitikt ir atvestie visas tris seseres in paloci.

Ant rytojaus didis veziras pildindamas nora sultono, vos dave trims seserims apsiszvarint, pasakydamas, jog turi stotie priesz sultona. Apie nieka daugiaus nekalbejo, atvede in paloci o kada stojo priesz sosta, paklause sultono.

— Pasakykite man ar atsimenat szendien apie tuos norus ka vakar terp saves kalbejote? Neslepkit priesz mane, ba asz noriu apie viska žinot.

Ant tu žodziu sultono, tris seseris kurios to niekados nesitikejo, sumiszia nuleido akis ir baisei apkaitusios o jauniause labai nog to patogai iszrode, jog isz syk sultonas meile užsidege. Isz sarmatos ir baimes nieka negalejo atsakyt tada sultonas tare priduodamas jioms drasos:— Nesibijokite nieko, asz czia jus ne partraukiau gazdyt, ir jago mano klausymas jus sumaisze o žinau ka kožna geidze tai noriu szendien jusu norams užganapadaryt. Tu dadave toliaus, kuri troszkai buti mano pati, szendien jau busi o jius, tare toliaus atsigrižes in vyresne ir vidutine sesere, busite tuojaus paczioms kepiko ir viriko.

Po tu žodziu pasakytu per sultona, jauniause metesi in kojas sultono dekadodama ir iszverdama savo džiaugsmu.

— Szviesiauses pone, tie mano norai, kurie tau žinomai, buvo tiktai ant tuszczio isztarti, ne esmiu tikus tos laimes ant svieta ir meldziu apie padovanojima man gyvasties jago tuom užrustinau jusu didybe.

Seseris jios ir norejo panaszei iszsikalbinet, nes sultonas pertraukes jiems kalba tare:— Na jago to norejote tai jusu norai turi butie iszpildyti.

Svodba atsiprovyjo ta paczia diena tiktai su tai skirtuma jog jauniausios buvo su sultoniszka iszkelme, o vyresniu seseru pagal dinsta ju vyru.

Netrukus abidvi seseris pradejo labai jaust savo neligybe terp jaunesnies seseries. Isz tos—gi priezastes, vietoje dziaugtis savo zenybu kures ir teip gilukis patiko norint uz sultoniszku tarnu iszstekejo, tai uzsidege dideliu uzvydejimu, jog ne tiktai paczios rupinosi ir graužesi, nes ir paczia sultono intrauke in rupeste. Isz karto neturejo laiko pavydet, ba greitai sultonas su zenyboms apsisuko. Nes kaip tiktai in kelinta diena suejo dvi sesers pirtyje (maudykloi) tada tare vyresne in vidutine:— Tai rots, sesele! ar—gi ta kuodas sutverta ant sultonkos?

— Tai—gi, sesele, atsako vidutine, asz nežinau ka joje sultonas nužiurejo. Juk tai apsidergus avis, niekas geriaus apie jia nežino kaip mudvi. Kaip tas sultonas apjako ;jog in jia insiklepojo, ar tai del to jog jauniause. Ar isz mudvieju negalejo katros paimtie, tai teisybe ant svieto.

Ka dabar daryt sesut vienok darysime abidvi ta kas bus musu galybeje.

Abidvi sesers susitare ant jaunesnes ir kožna karta, kada tiktai suejo, apie ka kita nekalbejo, kaip tiktai apie pragaiszima sultonienes.

Visaip taresi ir iszradinejo spasabus, nes vis negalejo iszrast. Laikais nusiduodavo in paloci jios aplankyti ir laižesi prie jios visaip su apmauda, jog labai dziaugesi isz jios giliuko kuris jia patiko. Sultoniene priiminejo jeis kaip privalo priiminet seseres ir mylejo tai paczia meile kaip ir pirma.

In kelis menesius po vesilei pasijuto, sultonieno ne viena. Sultonas labai dziaugesi ir tuojaus apsigarsino po ciela Persu sklipa. Abidvi seseres atejo jios atlankyti ir velyjo

viso gero ir prisikalbino, jog kada apsirgs, nepraszytu svetimu prie savės, kaip tiktai jais dvi. Sul-toniene jioms už tai deka-vodama tare:

— Mano sesutes, asz ir pati to noriu, nes nežinau ka sul-tonas ant to sakis.

Tos pakalbino savo vyrus, idant praszytu sul-tono, kad jioms pavelytu tame laike, kada ateis valanda iszdavimo ant svieto kudikio, rastis prie jios. Sul-tonas ant to tiko ir tuo-jaus savo paczei pasake, jog bus geriau, kaip jios sesers jei patarnaus. Sul-toniene su džiaugsmu tare:— Szviesiauses pone, asz visada ant tavo vales tikau ir dabar tinku su džiaugsmu ant to, ba ka sesers tai ne svetimos. Sul-tonas Koruzas tuojaus prisake seserims paczios, idant tos laike gim-dyjimo nog jios neatstotu ir tos tuojaus atsikrauste in pakajus sul-tonienes kur jau galejo ant savo pastatyt.

Ant galo, pagimde sul-toniene kudiki, teip gražu kaip saule, vienok ne grozybe to kudikio ir nekaltybe jio, nesu-minksztino nedoru seseru. Suvyniojo in skarmulus indejo in maža gurbuti ir paleido ant vandenio in upeli kuris plauke prie palociaus sul-tonienes, tai padariusios pakiszo nudvesusi szunuka, sakydamos jog tai jios locnas. Kada ta liudna nau-jiena daejo pas sul-tona, dideli butu piktuma iszveres ant pa-czios, kad nebutu didis veziras perdejias jiam.

Tuom laik gurbas, kureme buvo kudikis, nuplauke toli net už sodo sul-tono, kur vaikszciojo vienas isz augsztu ured-ninku o paregejias plaukianti gurba tare in sodauninka.

— Begkie kagreicziause ir pagauk ta gurba asz noriu žinot kas jame yra.

Sodauninkas pagavo gurba ir atnesze.

Dažiuretojas sodu nusidyvijo nemažai kada paregejo kudiki gurbe, o norint ka tiktai užgimes, buvo labai gražus. Tas uredninkas buvo dažiuretojum sul-toniszku sodu, o norint buvo senei ženotas, norint troszko vaiku, negalejo susilaukt. Liepe tuojaus nesztie kudiki su gurbu pas save, kada parejo

in savo paczia, tare:— Žiurekie pacziut, ne turime savo vaiku, szitai Dievas mums prisiunte viena.

Pati eme kudiki su džiaugsmu ir augino kaip locna. Dažiuretojūs negarsino to ir neklausinejo keno tas kudikis. Mate jog atplauke no palociu sultono tai ypacz tilejo.

In meta vela sultoniene pagimde antra sunu. Atsigime seseris, padare ir su tuom kaip su pirmutiniu, paleido gurbe in ta pati upeli ir padejo po sultoniene negyva katuka kaipojios locna. Ant giliuko kudikio, vela gavosi užžiuretojui pas kuri ir tas augo kaip ir pirmutinis.

Sultonas da labiaus užsirustino ir butu pats locna ranka nužudes paczia, nes ir tuom tarpu pasiseke vezirui atpraszyt.

Sultoniene ant galo trecziu kartu pagimde duktere. Tas nekaltas sutverimas sulauke to ka jios du brolei.

Nes ir ta mergiuke gavosi giliukningai pas dažiuretoju sodu ir drauge augo su savo broleis.

Vela pakiszo seserei negyva žiurkia taridamos, jog tai jio locna.

Sultonas dažinojas [apie treczia gimdyma, jog negalejo susilaikyt ir paszauke:— Kaip tai! ta nedora nuolatos mane tuom apteiks. Turiu asz svieta nog tu baidiklu iszvalnyt.

Iszdave viroka smerties ir liepe vezirui nužudyt.

Didis veziras akyse visu uredninku metesi in kojas sultonui praszydamas atlaidos del nelaimingos sultonienes.

— Szviesiauses pone tare, duokie persikalbet, ne yra ji teip nusidejus idant butu smerte nukorota. Ar-gi jiji to norejo? Ne jei vienai teip atsitiko, buvo svieta tokiu atsitikimu. Yra tai smutnas atsitikimas, nes ka dabar daryt. Galii ja nog saves atstumt, nes neprivalai atimti gyvaste. Del jios bus rupestis ne maža, jago nog taves bus atmesta.

Sultonas iszklause tu žodziu ir pripazino vezirui tiesa ir tare:— Na tegul-gi buna gyva. Dovanosiu gyvasti nes teip nukorosu, jog nores pati smerties. Tegul jei pastato grinczele prie duriu meczeto su atviru langu visados, tegul ja uždaro.

apvilкта in prastus rubus ir tegul kožnas muzulmonas einautis ant maldos spjiauje ant jios. Jago katras to nepadarytu, tai pats tokia kora aplaikis.

Piktumui sultono užganapadare veziras, iszpilde prisakyma sultono isz ko dvi netikusios seseris džiaugesi. Stubele pastate ir ta varginga sultoniene uždare jioje kur nog žmoniu buvo iszjuokta. Netrukus visi pradejo jios gailėtis ir visaip kalbet.

Du sultoniukai buvo labai myleti per dažiuretoju jog savo locnu nebutu teip mylejas, o tos mergaites nebutu niekam atidaves už skarbus viso svieto. Jio apekunas savo augytiniuose užiurejo, jog jie yra sutvertais ant dideliu daigtu ir suprato jog tai neprasto gimimo. Dave jiems vardus vyresniam Bahmanas, jaunesniam Pervizas, vardus Persu buvusiu karaliu.

Kada du kuningaikszecei paaugo, dažiuretojus pridave jiems mokytoju, idant juos mokintu skaityt ir raszyt, ju sesute ir naudojo isz mokslo ir geriaus emesi, norint jaunutele, ne kaip jios brolei. Netrukus pralenske moksle savo brolius.

Mokinosi geografija, ir kitokiu gilu mokslu ir stebuklingu spasabu emesi. Mergaite iszmoko puikei grajyt ant visokiu instrumentu ir giedot. Kada jios brolei mokinosi jodyt ir visokios gymnastikos, tai ir jiji neapsileido.

Doras apiekunas didelei džiaugesi matydamas savo augytiniuose tokia akvata visame ir nesigailejo kaszto ant jiu. Igi sziol gyveno karaliskam name o savo locno neturejo. Nupirko sau tada puiku nama užmiestyje su szmotu geros dirvos, pieva ir girre o kad buvo namas apleistas, liepe isztaisytie ir iszrode kaip palocelis. Girioje priveise visokiu žveriu idant jio augytinei turetų kuom laika praleist medžiojime.

Kada jau viskas buvo gatava, dažiuretojus nusidave pas sultona ir prasze, idant ji no dinsto atliuosuotu, ba jau senatve nevelyjo ilgiaus ta dinsta pildyt. Sultonas noringai ji atliuosavo, ba jau daug metu jiam tarnavo ir klause ka jis reikaluje nog jio už ta ilga dinsta?

— Szviesiauses pone, atsake senelis, tiek geradejyseziu nog nebaszninko jius tevelio aplaikiau, jog per paczeduma turesiu isz ko gyvent igi smert.

Po atsakymui dinsto parsikele in savo nama su savo augytineis. Pati jio jau no poros metu buvo numirus, pats pagyvenes su jeis apie puse metu, apsirgo ir po trumpai ligai numire.

Du brolei ir sesuo Parizada, mislydami jog tai tikras tevas, labai jio gailėjosi ir iszprovyjo puikes szermenas. Tur-tai like po nabaszninkui, užteko del jiu, jog galejo puikei gyvent. Du jaunikaiczei nesirode ant didelio svieto ypacz ant palociu sultono kur butu priimti.

Viena diena, kada du brolei radosi ant medžiokles, o sesute viena namieje likus, koke tai pabažna muzulmanka, sena, pasirode ir prasze kad kuom norint apteiktu. Likos per nevalninkes inleista in pakajus pas sultonaite. Paregejus mergaite ta Dievobaiminga motere tare:— Mano motina prisi-artink ir seskie szale manes labai džiaugiuosiu jog gaunu kalbet su Dievobaiminga motere no kurios visi turi ymtie prikloda.

Sena davatka sedo su didele pagoduone:— Poni, ne tinka tokei prastai toke garbe, nes jago liepi, negaliu prieszintis tavo valei.

Liepe duotie visokiu valgiu ir prieme senuke kaip didžiau-se svieczia. Valge ir sultonaite o ir savo vieszne ragino, valgi-damos kalbejo apie szventus dalykus. Klause senukes ant galo, ar jei patinka tas namas. Kada paliove sultonaite, sene atsiliepe:— Jago neužpyktai panele ant manes už teisybe kure tau pasakysiu tai pripažintum jog butu tikrai.

— Mano brangi motinele,— tare Parizada,— pasakykie, esmiu gatava klausitie ka tik pasakysi.

— Poni, tare davatka, pirmutiniu yra daigtu, Kalbantis Pauksztis; yra tai navatnas pauksztis, vadinasi bulbuhesaras; tuom navatnas, jog sutrauke visus paukszezius isz aplinkines

su kureis drauge gieda. Antru daigtu yra Giedantis Medis, kurio kožnas lapelis stebuklinga balsa iszduoda. Trecziu daigtu yra Geltonas Vanduo, kurio laszas inleistas in koki suda parengta sode pasidaugina labai ir kelesi augsztin kaip stulpas auksinis.

— Ach mano brangi motina, paszauke sultonaite, asz taves niekados neužmirsziu už ta roda. Ne girdejau igi sziol, idant ant svieto rastusi toki daigtai; o jago žinai, kur tie daigtai randasi, tai praszau taves idant pasakytai.

Gera davatka, tikdama ant jos noro, tare:— Butau netikus, idant apie tai nepasakytau. Tie daigtai randasi vienoj vietoj ant rubežiaus tos vieszpatistos no szalies Indyju.

Tas kuris keliaus, turi važuot per dvideszimts dienu, o dvideszimta diena tegul klausineje kur yra pauksztis kalbantis, medis giedantis ir geltonas vanduo; pirmutinis žmogus pas kuri nusiduos, papasakos jiam viska.

Pasakius davatka tuos žodžius stoji ir atsisveikinus su sultonaite, iszejo.

Parizada apie nieka nemislyjo kaip tiktai apie paukszti kalbanti, medi giedanti, ir apie geltona vandeni, ir isz to net rupinosi nemažai. Mislyjo, kaip gaut ir kaip bus gražu jago tuos daigtus aplaikis.

Kada teip buvo užsimislyjus, sugrižo jios brolei isz medžiokles. Kaip tiktai inejo in pakaju, suprato, jog ju sesute turi koki tai rupesti, ba ne galvos nepakele kaip ji inejo.

— Mano sesut, tare in jia Bahmanas, kas tau kenke? Ar tau kas tokio negero atsitiko? Pasakykie mums o mudu pasirupinsim ta viska pataisyt.

Parizada da mislyjo pasiremus pakele in juos akis ir vela nuleido. Sesut meilinga, pasakykie kas už priežastis smutko, žinai jog esame gatavi viska del taves padaryt.

— Niekas mane nesurupino ir esmiu sveika, tare Parizada. Buvo czia davatka ir pasake man, jog netoli Indyju rubežiaus randasi pauksztis kalbantis, medis giedantis, gelto-

Sugrižo jos brolei iš medžiokles. (p. 578)

nas vanduo. Ar-gi tai ne butu gražu, idant pas mus tie daigtai rastusi ir tada ašz busu linksma, kada ta] turesiu, duokite man dabar roda kas in tenais keliaus ir ta viska par-gabens?

— Meilinga sesute tare Bahmanas, žinai gerai jog mažiauses tavo rupestis dalipsto ir mus. Tavo noras yra drauge ir musu noru, stengsimes kiek galedami tuos daigtus

gaut. Asz pirmutinis keliausiu in tenai nevilkinsiu ir tuojaus sulaukes keliausiu.

— Ne broli, paszauke Pervizas asz keliausiu, ba tu esi vyresnis ir podraugei galva namu o asz keliausiu ir ta viska pargabensiu. Bahmanas apsieme pats keliaut ir pradejo rengtis in kelione iszsiklausinejes pirma apie tai, ka davatka pasakojo.

Ant rytojaus sedo ant arklo Bahmanas o Pervizas ir Parizada atsisveikino su aszaromis velidami laimingos keliones. Nes kada atsisveikinejo, paszauke sesuo:— Ach broli! mano szirdis prijauczia, jog gali tau kokis negiliukis atsitai-kyt, kaip tai atsitinka kelioneje. Kas-žin, ar tave kada rege-siu? Tuszczia ju tu daigtu, tu man esi szimta kart meilesnis, ne kaip tas viskas!

— Mano sesute, atsake Bahmanas linksmi isz tos sesutes baimes jau kad karta iszsirengiau tai ir keliausiu, o tu ne privalai atkalbinet. Apie atsitikimus kuriuos man priminei, tai kaip kam paskirta, o jago ketintu nelaime patikt, tai tos niekur neiszsisaugosiu. O kad apie mano kelione žinotumet ar gerai man pasiveda, tada palieku szita tai peili.

Tai pasakes Bahmanas, iszsieme peili ir duodamas ji seserei tare:

— Imkie ji kaip kada isz makszteles o jago bus czistas kaip dabar, bus tai ženkle jog esmiu gyvas nes jago stoves antjio rasa kraujo, žinosi jog pražuvau ir tada melskis už mano dusze.

Jaunikaitis atsisveikines su sesute ir broliu, iszjojo ant puikaus arklio, gerai apsisbrajines ir visame apžiuretas. Leidosi tiesog, parvažiavo karalista persu, o dvideszimta diena keliones paregejo pavieszkeliui, seni, labai baisu ant pažiuros, kuris sedejo po medžiu netoli budos, in kure slepesi laike lietaus ir kitokiu negeru oru.

Blakstienai balti kaip sniegas o ir toki jau plaukai, usai ir barzda. Nagai koju ir ranku buvo labai ilgi, ant galvos

plati kepure, kaip saulesaugis o rubai isz tosziu medžio, susikuprines sedefo prie vieszkelio ir meldesi.

Tas geras senis buvo tai Derviskas, kuris no svieto atsiskires, pamete svetiskas raskazes ir del to teip baisei izrode.

Palieku szita tai peili. (p. 580)

Bahmanas, kuris no paties ryto akyvai temyjo, ar ka ne patiks ant kelio, idant jo paklaust galetu in kur keliaut reike susilaike paregejias Dervisza, nusedo no arklio ir pradejo klaust apie insakyma Parizados. Laikydamas arkli uz kamanu prisiartino, ir pasveikines tare:

— Geras teve, tegul tave Dievas kanoilgiause užlaiko ir tuom apteike ko tiktai trokszti.

Derviszas atsake ant pasveikinimo, nes teip navatnai, jog negalejo jaunikaitis suprast. Suprato, jog per ilgi usai kurie ant lupu užslinkę, negalejo suprast, o nenoredamas toliaus leistis, nepasiklausus gerai iszsieme žirklaites, o pririzses arkli prie medžio, tare in seni:— Geras Derviszai, noretai su tavim valanda pakalbet, nes tavo usai yra perszkadoje ir negaliu nieka suprast ka kalbi. Pavelyk man juosius nupirktie o ir blakstienus ka tavo akis užteme jog esi panaszus in meszka.

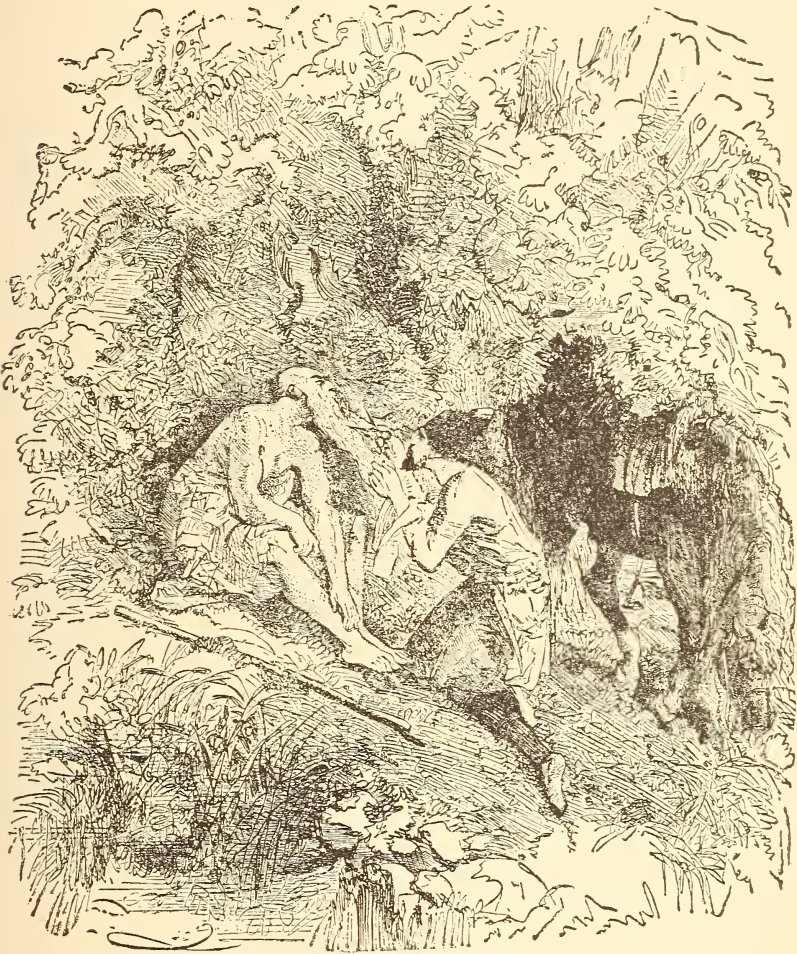
Nesiprieszino Derviszas norams jaunikaiczio ir davesi ta padaryt o kada apszvarino seni, tas suvis jaunesniu iszrode, dabar esi žmogum, o pirma nebuvo galima taves pažint.

Ant tu žodžiu senis nusijuoke ir tare in jaunikaiti: Pone norint esi nepažinstamas, szirdingai tau dekavoju ir gatavas esmiu viska del taves padaryt. Asz suprantu, jog tu ne del ko kito nulipai no arklio, tiktai idant ko norint paklaust, kalbek o asz storuosuosi kaip galedamas del taves.

— Geras derviszai, atsake Bahmanas, keliauju isz tolimos žemes ir jieszkau paukszczio kalbanczio, medžio giedanczio, ir geltono vandenio. Asz esmiu tvirtu, tie trys daigtai czia kur toje aplinkinei randasi nes nežinau gerai kokio vietoje. Jago tada žinai, praszau taves idant pasakytum kele kad neklaidžiotau.

Kada jaunikaitis tai kalbejo, senis ant veido pradejo mainytis, ir ant galo padare veida rustu ir vietoje duot atsakyma nutilo:— Geras teve, dadave jaunikaitis, nežiuredamas ant to; kaip rodos gerai mane supratai. Pasakykiegi, ar žinai ko asz taves klausiu, ba nenoriu gaiszuot, o jago nepasakyti, tai toliaus gal rasiu kita, kuris man kele parodis.

Derviszas ant galo prakalbejo;— Pone, kele kurio klausi žinau gerai, nes meile kuria paemiau del taves padaryto nuopelno del manes, tai nežinau, ar pasakyt ar ne.

Nesiprieszino Dervizas norams jaunikaicio. (p. 582)

— Kas gali kenkt ir del ko nenori pasakyt?

— Asz tau pasakysiu. Nelaime ant kurios pasiduodi, didesne ne kaip tu gali suprast. Daugelis jau ponu pražuvo, kurie buvo teip kaip ir tu drasus, jojo pro czia ir klause apie ta pati ka ir tu, norint juos draudziu ir meldžiau idant grisztu adgalios, nenorejo man tiket, turejau parodyt kele idant

atsikratyt nog ju sakau tau teisybe jog ne macziau ne vieno-
sugrisztanczio. Jago-gi tau mielas gyvastis, tai klausykie
manes ir toliaus nekeliauk.

Ne bailus jaunikaitis laikesi prie savo ir tare:— Tikiu
jog tavo roda yra tikra ir deka voju už jia. Nes tegul stojesi
kas nor, asz no savo geismo neatstosiu. Jago ant manes kas
užklups, tai turiu gera ginkla ir sakau tau jog kožna prieszi-
ninka ingalesiu.

— O jago tie kurie ant taves užpuls nebus matomi (ba
ju daug) kaip tu apginsi?

— Paantrino ta pati, jog mane niekas ne sulaukis, joki
tavo perdestinejimai manes nog to neatves. Jago žinai kele
apie kuri klausiu, meldžiu taves da karta idant man parody-
tai ir ilgiaus neatkalbinetai tos loskos.

Mato derviszas jog nieka ne veiks su Bahmanu ir jog
stiprei laikosi prie savo nieka negalejo padaryt, indejo ranka
in krepsziuka ir iszemes kulkele tare:— O kad manes neklau-
sai ir nenori naudot iszganingos rodos, imkie-gi ta kulkele,
o kada sesi ant arklio, mesk priesz save ir jokie paskui, net
priesz kalna kur ji susilaukis. Kada sustos, nulipkie no ark-
lio ir pastatikie ji uždejas vadeles ant kaklo, jis stoves ant
vietos laukdamas pakolei nesugriszi. Eidamas ant kalno,
paregesi abiszelei daugybe dideliu akmenu juodu ir iszgirsi
isz visu szaliu maiszytus balsus su keiksmiais ir piktadaravi-
mais ant taves, idant tu susilaukytum ir apsidarytum in užpa-
kali, ka pavirstum in juoda akmeni, in toki jau koku ten
pilna randasi ir ka tie visi teip kaip ir tu keliavo ant to kalno,
kaip jau pirma sakiau. Jago to iszsisaugosi kaip tau sakiau
ir užeisi ant virszaus kalno, rasi ten kletka su paukszeziu
kurio jieszakai. O kad tas pauksztis gali kalbet, paklause jio
kur yra medis giedantis ir vanduo geltonas, o jis tau ta viska
pasakys. Daugiaus neturiu ka sakyt žinai jau dabar ka daryt
ir ko saugotis nes jago man tiki, paklausykie mano rodos, ir
nepasidavinekie ant tos nelaines. Pamislyk gerai kas gal

atsitikt, ba pats to neiszmanai, kaip yra sunku iszsisaugot.

— Ka kiszasi tavo rodos, už kuria szirdingai deka voju, tare Bahmanas, kada jau turiu kulka negaliu to pasiliaut naudosiu isz prasargos, niekas manes ne adbaidis ir nesidairy-siu, esmiu tvirtu jog mane neužilgio paregesi griztanti ir deka vojenti tau už ta ka suradau.

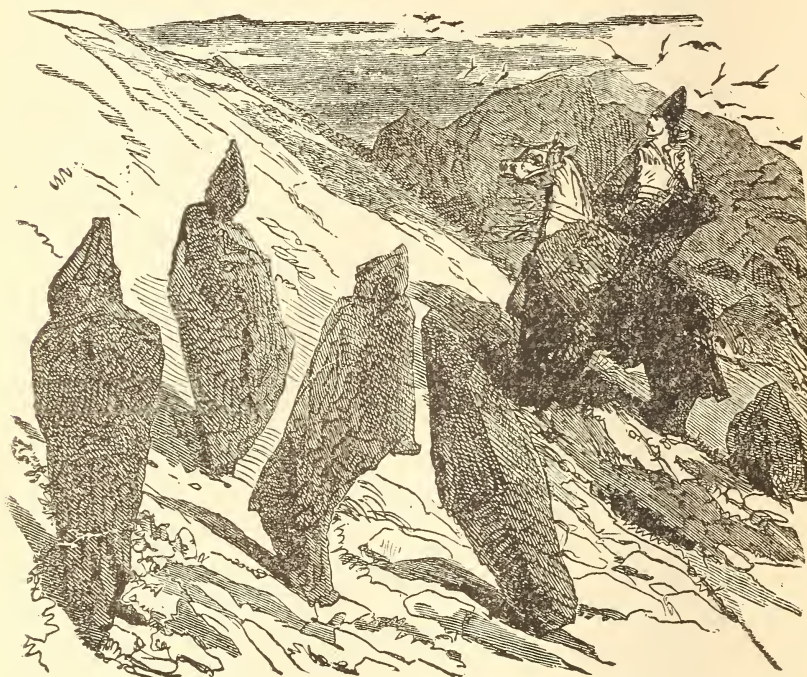
Derviskas nieko ant to neatsake, tik tai troszko matyt sugriztanti, sedo ant arklio atsiveikino su Dervisku ir mete kulka priesz save.

Kulka ritosi pagal arklio eiseną. Teip nuolatos jodamas paskui, kada pribuvo prie kalno, apie kuri jam Derviskas pasake, kulka sustojo, nulipo no arklio, o arklis ne krustelejo, norint vadeles užmete ant kaklo. Kada jau gerai kalnui prisiziurejo ir paregejo juodus akmenis, pradejo eitie augsttin, ir vos kelis žingsnius uženge, tuojaus davesi girdet balsai ir klikavimai, apie kurios jam Derviskas buvo pasakes, norint gyvos dvases ne buvo matyt. Vieni szauke:— Kur tas pasiutelis eina? Kur kvaraba nesza? Ko jis nori. Ne duokie jiam eitie! Kiti vel. Laikyk ji, imkie ji! Kiti balsai suszuko. Vagis! vagis! žudintojas! Vela kitoki davesi girdet. Ne, ne, nieko jiam nedarykite leiskit ta pipli, juk tai del jio czia kabo ta kletka su pauksztuku!

Neklausydamas ant to visko, ejo tiesiok drasei, nes ant kart isz visu szaliu, da didesni balsai pakilo su tokiu žviegi-mu ir balsu, jog ji baime apeme. Kojos pradejo drebet teip

jog vos ne parvirto mato jog speka mažta, užmiršo prasargas Derviszo atsisuko in užpakali, noredamas griszt ir akimierko persimaine in juoda akmeni, toki pati, koku ten

Akimierko persimaine in juoda akmeni. (586)

daug radosi o kurie kaip ir jis keliavo ant to kalno o ir jio arklis tokiu jau stojo.

No iszkeliavimo Bahmano in ta kelione, Parizada neszo-dama prie savos peili, ka jei buvo palikes idant isz pasakyto ženkle galetu dasiznot, ar da gyvas arba ne, nuolatos apziurinejo ji kelis kartus ant dienos. Ir kožna karta džiaugesi jog jios brolelis sveikas ir apie ji tankei kalbejo su Pervizu, kuris tankei jios klause.

Ant galo toje nelaimingoi dienoje, kurioje Bahmanas likos permaintytas in akmeni, kada brolis su sesere apie ji kalbejo paprastu budu, tare in jia.

— Brangi sesele parodykie peili, su iszgaste paregeje raudona prakaita ant galesztes. Mete peili ir paszauke. Ach! mano broli, jau taves netekome, o netekome per mane viena! Jau taves niekad neregeseiu! Ach asz nelaiminga! Kam tai reikejo primintie apie paukszti, medi ir vandeni? O tu nedora davatka! Kad tu butai nuejus ant sausu giriu o ne in musu nama priklidus! Tai už mano svetinguma teip atsimo-kejei ir prigundei idant tuos daigtus, turetu!

Pervizas ir buvo susirupines smerczia brolio, nes ne gaiszidamas laiko ant tuszcziu gailavimu, kaip tik suprato ant sesers, jog ta už valandos vela pradejo geist paukszczio kalbanczio, medžio giedanczio ir geltono vandenio, tare in sesere: — Ant tuszczio tas galestis mano sesute, jio jau ne adgavinsime. Yra tai vale paties Dievo, turime pasiduot. Jio varei ir garbint be rupesties. Kam rugot ir piktadariaut ant pabažnos davatkos jago pirma in jios pasaka intikejei? Ar tu misliji jog ji melavo ir iszmislytu ne sutvertus daigtus ir priesz tave meluot. Jago musu brolis pražuvo, tai gal iz savo locnos kaltes, ant galo negalime atsimintie nes jio pražu- vimas tegul mus neadgrasina ant jieszkojimo tu daigtu asz pats norejau keliaut o ir kad jio smertis ne permaine mano noro keliavimo, tai rytojaus sulaukes keliauju.

Susirupinus Parizada dare ka galejo kad tiktai savo bro- li atkalbint nog to ir visaip perdestinejo nes nieko negalejo padaryt. Ir teip kaip Bahmanas, vietoje peilio, dave jei žemcziu gu karielius tarydamas:— Kas dien tuosius karielu- kus slankiok ant to szniurelio. Jago tie karielukai ne slankio- tu vienas po kitam, bus tai ženklų, jog ir mane tas pats patiko ka ir mano broli. Nes turekime vilti, jog su manim tas nesistos ir abudu su džiaugsmu pasimatysim.

Pervizas leidosi in kelione, o dvideszimta diena rado ta pati Dervisza ka ir jio brolis. Prisiartino, pas seni, o pasvei- kines ji prasze, ar negaletu jiam pasakytie, kur buna pauksz- tis kalbantis, medis giedantis ir geltonas vanduo?

Dervizas pasake jiam ta pati. Ir visaip perdestinejo ka ir Bahmanui, dadave jog ne senei kokis tai jaunikaitis panaszus in ji, klause to paties kelio jog ant jio praszimu buvo priverstas parodyt kele, dave vadova ir roda ka daryt, idant tuos daigtus gaut, nes igi sziol nesugrižo ir su gaileszia dasi-prantu, jog turejo tenais pražut kaip ir daugelis.

Geras Dervisze atsako Pervizas, žinau asz kas tai buvo už vienas apie kuri papasakoji, buvo tai mano vyresnis brolis apie kuri gana gerai žinau jog pražuvo, tiktai nežinau koke smerczia.

— Asz tau pasakysiu, atsake Derviszais, jis ne bus kur kitur kaip tiktai terp juodu akmenu, apie ka dabar kalbejau ir tu tikekis to paties giliuko, jago geriaus už ji nesivaktuosi ir mano rodu neklausysi, kada jau teip užsispyrei keliaut.

— Derviszai, tare Pervizas, labai tau esmiu privalus jog apie mano gyvaste rupiniesi norint ne esmiu tau pažinstamas ir tos loskos nenupelniau nes turiu tau pripažint, jog pakolei iszdrisau ant tos keliones, tai pirma gerai apmislyjau, teip jog dabar negaliu pasiliaut ant to ir del to meldžiu taves idant ir mano norams užganapadaryti teip kaip mano broliui padarei. Gal man geriaus pasiseks, užlaikyt tavo pamokinimus.

— Ha! Jago teip trokszti ir nenori atstot no savo noro, jokie-gi vardan Dievo, o kad esmiu senas ir negaliu pasikelt, nulipkie no arklio ir prisiartink pas mane.

Pervizas nusedo no arklio prisiartino pas Dervisza o tas iszemes kulka isz krepzio, kuriu turejo ne mažai, dave jiam ir pasake kaip su jia apsieitie, kalbejo idant nesibijotu visokiu klikavimu, norint jie butu baisiausi nes kad eitu tiosiog ant kalno pakolei nepareges kletkos su pauksztuku, atsisveikino.

Jaunikaitis padekavojo Derviszui o sedes ant arklio, mete prieszais save kulka ir leidosi paskui jia.

Pribuvo ant galo pas kalna o matydamas jog kulka susi-

laike, nulipo no arklio. Priesz ejima ant kalno, susilaike ant valandeles, atsimindamas sau ant duotu rodu per Dervisza, ne trukus pradejo irtis ant kalno jau apie deszimts žingsniu iszgirde szidijenczius balsus:— Sustok kvaili kur tave kvaraba nesza.

Ta kelione užpykino Perviza teip jog apie viska užmirszes, isztrauke szoble isz maksztu ir atsisukus norejo kirst in akmierko jis ir jio arklis pavirto in akmeni.

Tame laike patoga Parizada no iszkeliavimo savo brolio kas diena karielukus rankoje nesziojo ka brolis jei paliko. Toje tai dienoje kada Pervizas pavirto in akmeni, pajuto jog karielukai ne slankioje, ir tuojaus suprato, jog brolis pražuvo. Buvo tai del jios baisi valanda, nes kad ant visko buvo pasirengus ka padaryt jaigu jios brolis pražutu negaiszindama laiko ant tuszcziu gailavimu, tuojaus ant rytojaus pasirede viriszkai ir apsiginklavus sedo ant arklio, pasakius savo nevalninkems, jog ne trukus sugrisz, leidosi tuom pacziu keliu ka ir jios brolei.

O kad buvo papratus jodyt, ta kelione jei nepraskudo. Atlikus tiek jau keliones ka jios brolei, dvideszimta diena rado ta pati Dervisza. Prisiartinus pas seni, nusedo no arklio ir laikydama už pavadžio, sedo szale Derviszio, ir pasveikinus tare:

— Geras teve, pavelyk man valandele szale taves pasilset ir pasakytie maloningai kur randasi tose szalyse pauksztis kalbantis, medis giedantis ir geltonas vanduo.

— Poni, atsake Derviszas, pažinau ant tavo balso, norint esi pasiredzius vyriszkai, jog esi moteriszke, ir ne kitaip tave vadinsiu. Žinau ta vieta kur tie daigtai randasi nes pasakykie man, kam klausii?

Geras Dervisze, man papasakojo apie tuos stebuklingus daigtus ir troksztu juosus aplaikyt.

— Ar žinai mano dukrele, jog tie daigtai apie kurios tau pasakojo, daug yra stebuklingesni ne kaip tau pasakojo

nes tau ne pasakojo tu nebegaliu, kureis reike ingalet pakol in tenais gautis. Niekados to ne butum užsimanius. Tikekie man, ne keliauk in tenais sugrizskie tuojaus ir nereikalaukie nog manes idant tave paduotau ant pražuvimo.

— Guodotinas seneli keliauju isz toli, rupintausi labai idant toki kele atlikus su nieku griztau. Kalbi man apie nebegale ba asz apie tai noriu žinot, o kada žinosiu, tai apie tai pamisliu, ar josiu toliaus leistis ir ar galesiu ant savo silpnybes pasitiket.

Derviszas paantrino ta pati Parizadai, ka jos broliams, perdestinedamas kaip tai yra sunku gautis ant kalno kur buna pauksztis, aprasze jei klikimus ir cipimus isz visu szaliu ir tuos juodus akmenis, ka žmonis likos permaintyti kurie keliavo ant to kalno.

— Asz snprantu isz tavo kalbos, tare Parizada, jog tai yra nebegale gavime tu daigtu, kaip pasakoji, jog reike kan-trei keliaut ir nesidairyt.

Vienok kaip mislyju dalaikysiu visko. Nes jago tokis esi geras, duokie man roda, ar butu galima kuom norint palengvint?

— O kaip tu noretai?

— Asz mislyju, kad ausis užsikimszt kuom norint, tai asz tiek negirdetau.

— Ar žinai ka mano dukrele, jog kurie igi sziol pro czia keliavo, tai nežinau ar jie isz to spasabo naudojo tai galiu pasakyt, jog ne vienas to nepadare. Jago—gi jau teip troksz-ti keliaut toliaus, gali pamegint, gal tau pasiseks nes kalbin-tau ant to.

— Geras teve, niekas mane negaiszina, asz prijaucziu jog man pasiseks. Niekas man nepasilieka, kaip tiktai praszyt taves, idant parodytai kele, meldžiu taves tos loskos.

Dervirszas da paskutini karta primine idant nekeliautu o kada tvirtai prie savo laikesi iszsieme isz krepszio kulka ir duodamas tare.

— Imkie ta kulka, seskie ant arklio, o kada jia mesė priesz save, jokie paskui ja kur ji tiktai risis, kur ji sustos, ten rasi tuos daigtus. Jokie su Dievu o neužmirszk apie mano prasargas.

Atsisveikinus su Derviszu, Parizada sedo ant arklio ir metus priesz save kulka, leidosi paskui jia ir netrukus prijojo kalna.

Pilna drasos, nusedo no arklio, užsikimszo sau ausis, o insiziurejus tada kuriuom eitie leidosi pamaži be baimes. Ne užilgo davesi jei girdet balsai, o kad ausis buvo užkimsztos tai ne ka girdejo. Girdejo visokes pliovones kure visaip vadlino jog net sarmata czia minavot, nes ji kantresne ne kaip vyras nieko sau isz to nedare ypacz juokesi ir kalbejo in save. Prie manes tie jusu žodžei nesikisza ir neprilips, vale szunims lotie bile tik ne kanda, pradejo ir ji plust tais paczeis žodžeis. Užejo ant galo teip auksztai jog paregejo paukszti su kletka, kuris susitares su kitais balsais, pradejo ja koliot ir szauke isz tolo:— Griszkie adgalios tu paleistuve, nesiartink pas mane ba pražusi! . .

— Jus patis paleistuvei tare Parizada juokdamasi ir da labiaus insidrasinus skubinos eitie. Ant galo gavosi gilukningai ant pats kalno, ant kurio buvo liguma, priszoko tiesog prie kletkos ir pagriebe už virszaus kalbedama in paukszti. Turiu tave tu nedoras, jau isz mano ranku neiszsprusi.

Parizada ausis atsikimszo o pauksztukas atsiliepe tais žodžeis:— Patoga ir drasi pana, ne palaikyk už pikta, jog asz turejau su kitais ant taves plust, ba norint uždarytas esmiu tai vienok prie nieko neprigulejau, nes jago dabar likaus tavo nevalninku, tai tuo džiaugiuosu, jog in tavo o ne in kito rankas papuoliau ir nog to laiko busiu del taves teisingu tarnu ir tavo prisakimus pildysiu. Asz tave geriaus pažinstu ne kaip tu mane, ba tu pati ne žinai kuom esi, nog manes dabar dažinosi apie ta ir ateis laikas kureme padarisu del taves dideli nuopelna ir mane už tai amžinai laiminsi. Jago

nori dasektie mano pririzimo prie taves, pasakykie ko reikalauji, esmiu pasirenges ant iszpildijimo visu tavo prisakymu.

Parizada negalejo apsimalszint isz džiaugsmo jog pasiseke gilukningai iszsisaugot nelaimes ir suprato, jog Derviskas teisybe kalbejo. — Tare per tai in pauksztaiti: — Mano paukszteli, noriu klausi taves apie daugeli daigtu, ka man reikalingi ir labai džiaugiuosu isz tavo prilankumo prie manes. Pasakykie man pirmiause, kur yra geltonas vanduo, kurie ketina turet navatna locnaste?

Pauksztis parode jei vieta ne toli saves. Nuejo ir pripilde maža pleczkute, kure su savim turejo. Sugrizus vela tare in pauksztuka:— Negana da to mano paukszteli, noriu da turet medi giedanti, pasakykie man kur randasi?

— Atsigriszk in užpakali o paregesi girre kurioje tas medis auga.

Gyraite ne labai buvo toli nuejo in jia, ir tarpe medziu iszgirdo puiku giedojima ir tuojaus suprato, jog tai tas medis kurio jieszko, nes labai buvo storas ir auksztas.

Priszoko prie kletkos. (p. 591) Sugrižo ir pasake paukszteliui:

Radau medi nes jio paymt negaliu, ne iszraut.

— Ne reike jio iszraut, tare pauksztis turi nulaužtie szakute pargabentie namon ir savo sode pasodyt, tuojaus pri-gis kaip tiktai in žeme insodysi ir teip giedos kaip girdejei.

Kada jau Parizada viska rankoje turejo tare in paukszti: — Paukszteli, viskas tas ka del manes padarei, tai da ne gana. Tu esi priežaste smerties mano broliu kurie kaip rodos randasi terp tu akmenu, noretau juos turetis namieje.

Rodos pats pauksztis norejo ta padaryt nes isz pradžios lyg nenorejo. Nes Parizada prispirusi kalbejo:— Atsiminkie paukszteli, jog man pats sakei jog esi mano nevalninku, ba ir esi po teisybei ir tavo gyvastis mano rankose.

— Asz pripažinau tau teisybe; norint tai yra dideliu daigtu, vienok tavo norus užganapadarysiu. Apsidairykie aplinkui gerai ir temykie, ar laikais ne pamatysi kokio kriuzo.

-- Matau ji, tare Parizada.

— Imkie-gi, tare pauksztis ir eidama adgalios no kal-no, pakrapink visus juodus akmenius, bus tai tikras spasabas atradimo tavo broliu.

Parizada pagriebe kagreicziause uzbona, paukszti, vandeni ir szakute no medžio, eidama adgalios krapino su vandeniu akmenis, o ant kurio tiktai puole laszas vandenio, tuojaus pastojo žmogum. O jog ne vieno neaplenke akmenio visi adgyjo o ir jios brolei. Bahmanas ir Pervizas kurie ja pažino su linksmybe sveikinosi. Parizada paklause:— Brangus brolelei, ka jus czia veikete! Jie atsake, jog miegojo, o ji ant to:— Teip miegojot nes kad butau asz jus ne pabudinus, tai miegotumet igi sudnai dienai! Ar ne pamenat, jog czia atkelia-vote jieszkot paukszczio, medžio ir vandenio ir czia likot in akmenius permaintyti? Jus czia visi buvote paversti in akmenis o ir jus arklei. Su szituo vandeniu jus adgaivinau. Asz radau paukszti, vandeni ir medi, dažinojau nog pauksztelio kokiu spasabu jus adgaivint.

Tuojaus pastojo žmogum. (p. 593)

Visi pradejo dekaivot Parizadai tiek brolei kaip ir ne suskaites skaitlis visokiu kareiviu ir ne vienas jei nepavydejo tu daigtu kuriu ir jie kitados norejo jiu gauti, norejo visi but jios nevalninkais ir pildyt jios prisakimus.

— Brolei ir ponai, tare Parizada, mano nevalninkais ne privalote but, ba ne ko kito atkeliavau czia ant to kalno, nes del atradimo mano broliu, o jieszkodama ju ir del jius geradejista iszpildziau. Visi esate liوسي ir prie nieko neprigulit, teip kaip buvote priesz tai ir dziaugiuosiu, jog pasiseke man jus adgaivint. Nes apleisime ta vieta, ba czia neturime ka veikt seskime koznas ant savo arklio ir grizskime pas tevus kurie kozna su dziaugsmu sveikins.

Parizada pirmutine sedo ant arklio, kuris ant jios lauke toje pacioi vietoi kur buvo palikus. Bahmanas noredamas sesutei kiek palengvyt prasze jios, idant jiam duotu kletka su pauksztuku, o jiji ant to:— Ne mano broli, pauksztis yra mano nevalninku, turiu ji pati gabent nes jago nori, tai inkie su savim szakele giedanczio medžio, tai meilei tau pavesu. O tu mano broli, tare in Perviza, inkie ta pleczkute su geltonu vandeniu ir žiurekie idant ne sukultai.

Ant galo, kada jau užsedo ant arkliu. Parizada susilaike ant valandeles ir prasze, idant vienas isz vyru pirma jotu, nes visi atsisake palikdami pirmybe del Parizados. Nesispyre ilgai, leidosi pirma tarpe dviejų savo broliu.

Kelioneje visi troszko atlankyti Dervisza ir padekavotie už duotas rodas, ba koznas intikejo ir datyre apie ka senelis kalbejo nes jau jis buvo numires, nežino, ar isz senatves ar del to isznyko, jog jau nereikejo niekam kelio rodyt ant kalno ba jau Parizada viska užbaige.

Visi keliavo ir kas diena skaitlis jiu mažinosi, ba koznas atrado savo kele. Kareivei—gi ir kitoki ponai padekavojo, koznas paskirei del patogos Parizados, o ir su jios broleis atisveikino koznas važiavo savo keliu, o Parizada su broleis trauke ant namu.

Kada parkeliavo namon, patalpino kletka su paukszeziu ant atviro lango ir kaip tiktai tas užgiedojo, tuojaus prileke visokiu paukszeziu ir teip sodelyje giedojo, jog net aplinkine skambejo. Ir szakute nuo giedancio medžio liepe pasodytie sodelyje ir tuojaus iszaugo ant didelio medžio, kuris iszdavinejo puiku balsa. Vandeni inliejo in tam tyezia pada-ryta murine sodželka, terp kvietku o kada tiktai inpyle, prisipilde pilna o viduris pasikele in stulpa ant dvilykos pedu.

Žine apie tuos stebuklingus daigtus pasklido po visa aplinkine o kad pavelyjo del visu pamatytie, per tai daugybe žmoniu kas diena atlaukinejo.

Bahmanas ir Pervizas atsilseja keles dienas po kelionei vela atsimine medžiokle ir kitoms zobovoms iszjojo ant medžiokles apie ketures myles nog namu. Kada du brolei paregejo daugybe medeju, pastanavyjo su jeis ne sueitie ir griztie namon. Nes teip atsitaikie jog negalejo iszsilenktie jokiu dalyku. Pasitike su pacziu sultonu nusedo nuo arkliu ir puole kaip ilgi priesz ji. Sultonas pažines ant arkliu ir ant rubu, jog tai ne yra prasti, susilaitke savo arkli ir liepe jiems stotie.

Ant prisakimo monarkos, stoji su paguodone. Sultonas pažiurejes valandele in juos du, paklause ju kas per vieni?

Tada Bahmanas nulenkes galva tare:— Szviesiauses pone esame sunais buvusio daziuretojaus sodu, kuris jau numires, o mudu su sesere, gyvename name per ji inprovyta ir gyvename drauge laukdami laiko, pakolei ne busime paszaukti del tarnavimo savo randytojui.

— Kaip matau megstate medziot.

— Teip szviesiauses pone tai musu visas darbas, nes noretumem isz duszios del savo pono tarnaut.

Sultonui tas labai patiko ir tare:— Jago norite butie su manim tai medžiosime drauge.

Jaunikaiczei padekavojo už ta didele loska, sedo ant arkliu ir jojo drauge. Vos keles myles pajoyo, Bahmanas

paregejo leva o Pervizas meszka. Leidosi drasei, jog net sultonas dyvijosi. Netrukus abudu gilukningai ingalejo žveris, ba Bahmanas ne pasilioves ant vieno levo, leidosi paskui kita, ta pati ir Pervizas ant meszkos. Sultonas ju narsumui negalejo atsidyvyt isz to ir paszauke:— Jago asz turetau koki szimta tokiu vyru, tai savo karalistoje ne vieno žverio netekttau. Priimu jus prie savo szono meilei ir žinau, jog prilankei man tarnausite.

Sultonas teip juosius pamylejo jog tuojaus prasze jiu idant keliautu su juom drauge.

Jiedu isz pradžios iszsikalbinejo jog tuojaus negali keliaut pakolei nepasirodavos su sesere, ba ta labai rupintusi kada jiedu-neparkeliautu.

— Na tai labai gražu jog norite sesutei apie tai daneszt o ryto atkeliausite czia in ta vieta ir man duosite atsakyma.

Ant rytojaus sugrižo jaunikaiczei pas sultona tare in juos.

— Na ka ar kalbejote su savo sesute? Ar pavelyjo idant man tarnautumet?

Jaunikaiczei vienas in antra dirstelejo ir apkaito.

— Szviesiauses pone, atsake Bahmanas, teiksiesi dovanot, jog užmirszome apie tai kalbet.

— Na, tai norint szendien neužmirszkie apie tai su sesute kalbet ir man apie tai duotie žine kagreicziause.

Nes ir antru kartu užmirszo su sesere pasirodavot nes sultonas už tai ne supyko, iszeme isz kiseniaus tris auksines kulkeles o dedamas Bahmanui in enti tare linksmi.

— Dabar neužmirsi, ba kada pradesi nusiredyt, tada jios iszpuls ir atsiminsi ka insakiau.

Kaip sultonas insake, teip ir stojos, ir kad ne tosios kulkeles, butu vela užmirsze kalbetie su sesute. Kulkeles iszpuole kada nusirenginejo gult. Tuojaus nuejo pas Perviza ir drauge abudu nusidave pas savo sesute, kuri da nemiegojo, apie viska papasakoj ka sultonas kalbejo.

Parizada truputi susimaisze apie ta iszgirdus ir tare:—

Judvieju pasimatymas su sultonu yra del jus giliuku o ir nau-
dingu nes del manes ne labai. Asz gana gerai žinau, jog ne
norite su manim atsiskirt ir džiaugiuosiu už ta pririszima prie
manes, pripažinau jog judu norejote priesz sultona iszsikal-
bet, nes tas negalimas dalykas, ba jio norams ne panaszu atsis-
pirt. Jus žinote buda sultonu, jieje norint praszo gražumu,
nes ju praszimai yra prisakymais. Kad asz pagal savo noru
jus atkalbinetau, tada prieszintausi jio norams o jus papultu-
mete in nelaimę o podraugei ir asz su jumis. Dabar žinote ir
suprantate apie tai pakolei kas bus, reike pasirodavot su musu
pauksztuku ir pažiuresime kokia duos roda. Jisai man priža-
dejo visame pagelbet.

Ir tuojaus nuejo visi trys pas pauksztuka ant rodos.
Pauksztukas, kada paklause, tare:—

— Iszpuola, idant tavo brolei roda sultono iszpildintu
ir jio praszytu.

— Mano paukszteli, tare Parizada, mes tarp saves labai
mylimes, ar laikais atsiskyrimas neatauszis mumyse meiles?

— O ne! ypacz padidins.

— O jeigu sultonas manyje pasimyles, kaip czia atsi-
lankys?

— Tai ypacz bus del taves ir del ju geriaus ir ant gero
iszeis.

— Ant rytojaus Bahmanas ir Pervizas nukeliavo in
girre kur buvo apsistojes sultonas ir vela paklause, ar ne
užmirszo su savo sesute kalbet?

Bahmanas tare:— Ant visko esame pasirenge ir ant tavo
noru tinkame o ir sesute ne yra prieszinga, ypacz mus peike
jog buvome tokeis jog užmirszom. Nes praszome su nužemi-
nimu idant teiktumeisi už tai nepykt.

— Asz ne pykstu, ba pikto tame nieko nenužvelgiu
ypacz už gera palaikau, jog turite pririszima prie jusu sesutes.

Bahmanas ir Pervizas žemai pasikloniojo ant tos gerybes
sultono.

Sultonas ta diena trumpai medžiojo. Liepe jiems jotie szale savės, jog net vyresnieje pradejo užvydet o ir didis veziaras ne mažai rupinosi.

Kada sultonas in jojo in miesta, žmonis sužiuro ant Bahmano ir Pervizo, vienas kito klausinedami, kas, tai už jaunikaiczei? Kožnas kalbejo. Tai kad musu sultonas turetų tokius sunus!

Kaip tiktai sultonas pribuvo in paloci, nusivede jaunikaiczius in puikiausius pakajus jog jiedu negalejo tai gražybei atsigeret. Ant galo iszkele sultonas didelius pietus ir pasodino szale savės, norejo atsikalbet nog to nes valei monarkos nenorejo prieszintis.

Monarkas suprato tuojaus iszminti tu jaunikaicziu ir ju puiku auginima o kad juos iszdrasint pradejo su jeis meilei kalbet nes apie ka tiktai kalbejo tie su didele iszminite tuojaus atsakinejo su didele žine. Sultonas mislyjo. Jeigo jie butu ir mano locnais sunais, tai puikesnio auginimo negaletu turetie no tu jaunikaicziu.

Žodžiu kalbant teip juodu pamilejo, jog ilgai sedejo prie stalo, o ir pavalge, ilgai kalbejosi. Ant galo pasake tuos žodžius:— Niekados nesitikejau, idant kaime galetu rastis teip iszmintingi vyrai da savo gyvastyje neteko man teip linksmai pasikalbet kaip szendien.

Bovijosi da gana ilgai, ant galo Bahmanas ir Pervizas, puole in kojės sultonui ir prasze idant pavelytu jiems sugriszt namon, dekadodami už visas datirtas loskas, o sultonas tare. Pavelyju jums keliaut namon, nes atsiminkite, jog jus ne del ko kito parsikviecziu in mano paloci, kaip tiktai del to, idant parodyt kele in ji, kad tropintumete. Busite ant visados paguodoti sveczeis ir juom tankiau mane atlankisite tuom labiaus džiaugsiuosu.

Tare Bahmanas:— Szviesiauses pone, ar galiu drist praszytie tos loskos del mus ir del musu sesutes, idant teiktu-meis mus kada norint atlankyti, jago kada atsitaikys keliaut

ant medžiokles? Ne esame verti tos loskos, nes monarkos mėgsta atlankinietie niekiauses bakuželes.

— Asz mislyju, tare sultonas, jog namas tokiu puikiu vyru, turi ir puikei iszrodyt. Labai džiaugsiuosu, kada jame rasu tokius gaspadorius ir jusu sesute, kure myliu norint da nemaciau, ilgai nevilkinsiu užporyt busu. Atkeliausiu in ta paczia vieta, kur jus pirmu kartu suejau, bukite tenais ir laukite manes.

Ta paczia diena Bahmanas ir Pervizas sugrižo ir kada pasakojo Parizadai kaip juos sultonas nusvetino ir jog užporyt ju nameli atlankis, tare Parizada:— Jago teip, tada reikie pamislyt apie tam tikra priemima sultono ir turime paklaust pauksztuko, gal jis pasakis koki valgi pasteluoť. Parizada pati viena nuejo pas paukszteli ir tare:

— Paukszteli, ketina mus atlankytie sultonas, pamokikie kaip galime ji priimtie?

— Poni, tare pauksztukas, turi gera virika, tegul jis pasteluoje kanogeriause, o tarp tu visu valgiu, tegul duoda agurku kuriu viduriuose butu prideta perlu ir tegul pastato pirmiause priesz sultona.

— Ka! agurkai su perlais? Paszauke Parizada. Ka—gi tu kalbi mano paukszteli, tai ne girdetas valgis! Sultonas tuom užsirustins, o ant galo kur asz imsiu tiek perlu.

— Darykie kaip liepiu ir nesirupinkie kaip bus— bus viskas gerai. O ir perlu turesi. Ryto liepkie nueitie in soda prie to didelio kasztono, liepkie po juom kast, o rasi ten perlu kiek tiktai reikalauji.

Ta pati vakara liepe Parizada sodauninkui butie pasirengusem o ant rytojaus eme su savim, nuvede in pasakyta vieta ir liepe jiam kast. Kada sodauninkas iszkase per spata duobute, pajuto ka toki kieta su spatu ir tuojaus pasirode neiszdideje auksine dežute ir iszemes padave Parizadai, ir tare:— Tai to asz norejau.

Kada atidare ta dežute, rado pilna vienokiu perlu vydu-

tinio didumo ir tinkamu dėl to daliko, o apie ką pauksztelis kalbejo. Džiaugesi iš to rasto skarbo nunesze, o sodauninkas duobele užkase ir suligino.

Bahmanas ir Pervizas, paregeja per langą grįžtante sesute iš sodo teip anksti, išbego prieszais ir labai nusidivijo, jog auksine dėžute turejo po pažaste ir paszauke Bahmanas: — Sesut, ką čia toki neszi ir kur gavai?

Ir labai divijosi kada atidare ir parode kas joje talpinasi.

Tada Parizada eidama tarpe savo broliu pasakojo jiems kaip jei pauksztukas liepe padaryt ir pasake vieta kurioje galime rast tuos perlus. Mislyjo visaip apie tuos agurkus su perlais, nes sutare viską išpildint kaip insake pauksztis.

Inejus in pakajus, liepe Parizada paszauktie virika ir tare ant galo in ji.

— Tarp visokiu valgiu turi da viena padarytie dėl sultono. Tuom valgiu bus agurkai prikimszti su perlais. Ir atidarius dėžute, parode jiam perlus.

Virikas net adbulai pasiyre išgirdes apie toki valgi ir tare Parizada:— Ar tai tau dyvai? Turi padarytie kaip liepiu. Eikie ir išsiimkie tuom.

Virikas paeme dėžute ir nuejo in virine kasydamas sau galva. Liepe Parizada apvalytie pakajus ir soda ant priemimo teip puikaus sveczio.

Ant rytojaus du brolei iškeliavo in vieta paženklinta per sultona, in kur ir tas ne trukus atkeliavo su savo dvaru. Iš pradžios medžiojo pakol saule nepradejo kaityt jog net sultonas buvo priverstu pasilset. Tada Bahmanas likos prieszono sultono idant jiam draugaut, o Pervizas nujojo pirmiau dėl parodymo kelio ir praneszimo seserei apie atkeliavima sultono.

Kada atvažiavo sultonas ir buvo jau ant kiemo, iszejo prieszais jin pasitikti Parizada ir puole jiam in kojes o brolei jia perstate sultonui, jog tai ju sesuo.

Parode jam perlus. (p. 601)

Sultonas pasilenke del pakelimo Parizados, paziurejes valandele in jios patoga veida ir puikam pavidalui jios, tare:

— Sesuo tikus brolems o brolei sese rei. Ir ne dyvai, jog brolei visame yra sutai kus su sesute, dabar noru pažint jusu nama o tada da kitaip sudysu pamates jame pardedka.

— Szviesiauses pone, atsake Parizada tas namas yra suvis kaimynis, pagal musu stona ir nesitalpina jame tas, kas miestiszkuos namose randasi.

— Asz mislyju ir suprantu ant gyventoju to namo, jog jago jie yra tiek apszviestais, tai tikiuosi jog ir name prigulintis pardedkas užlaikytas, eikie-gi pirma ir veskie in vidu.

Parizada insidrasi nus vadžiojo po pakajus o sultonas tare:— Mano mieliause dukra,

ar tai vadini gyvenimu kaimynu? Tikek man, jago visi ant kaimo namai butu tokeis kaip tas, tada visi isz miestu begtu. Jau dabar nesidivyju, jog ne norite mieste gyvent. Eisime dar in soda, ba žinau, jog ir jame yra ka pamatyt.

Patoga Parizada atidare duris sodo ir kas pirmiause inpuole in akis sultonui, buvo tai tyszskantis auksinis vanduo auksztyn! Nusidivyjas tuom nauju regejimu paszauke:— Ogi kas czia už stebuklas? Kol esmiu gyvas ant svieto, to ne regejau negirdejau. Isz kur ymasi tas stebuklingas vanduo? Tai pasakes prisiartino arcziau o Parizada budama szale jio, nuvede pas medi giedanti.

Kaip tiktai sultonas iszgirdo ta puiku giedala, sustojo ir dairesi isz kur paeina, o nesuprasdamas kas tai gali butie, atsi-grižes in Parizada paszauke:— Patoga gaspadin, pasakykie tu man, kur buna tie giesmininkai, kuriu asz balsa girdžiu?

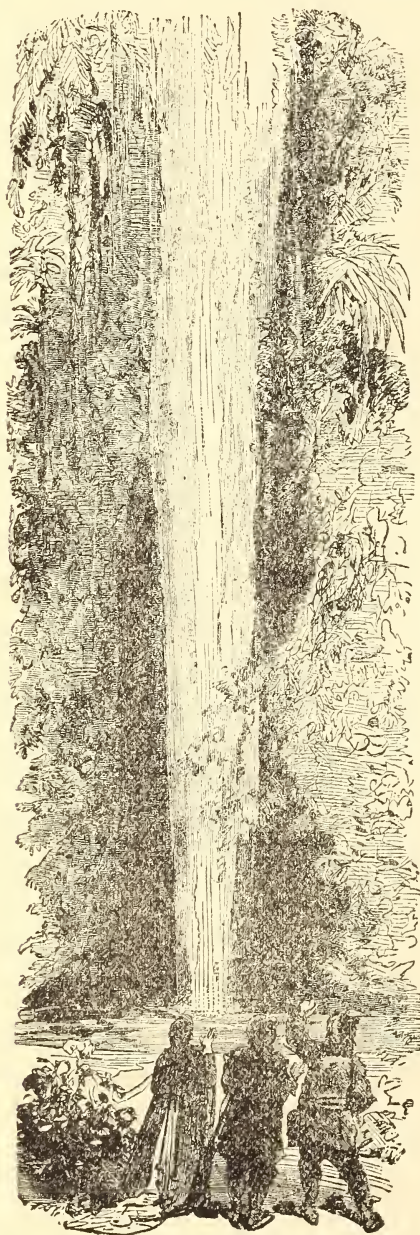
Ar po žeme ar padange? Jago teip turi puikius balsus tai kodėl slepesi nog žmoniu, ypacz privalo pasirodyt.

— Szviesiauses pone, atsake Parizada, ne yra tai balsai žmoniu, tiktai tas medis kuri regi priesz save, ir jago arcziau prieisi, tada paregesi jog tai medis tuos balsus iszduoda.

Kada sultonas prisiartino, negalejo atsiklausyt giedoji-mui ir tare. Pasakykie tu man, isz kur emesi tas medis ar jis netiketai czia užaugo ir isz kokios žemes paeina? Ne macziau savo gyvastyje. Kaip tu ji vadini?

— Szviesiauses pone, tas medis da ne turi kitokio var-do, kaip tiktai medis giedantis ir niekur kito tokio sviete-nesiranda. Reiketu daug pasakot kokių spasabu czia gavosi. Tai priguli prie vienos historijos apie geltona vandeni, medi giedanti ir paukszti, kurie tai daigtai mums teko. Jagu szviesiauses pone nori apie tai iszgirst, tada viska papasakosiu, nes pirmiause praszita, idant isz savo loskos teiktumeis pasil-set po kelionei.

— Meilinga dukrele, prie taves užmirszau ir apie kelio-nes vargus. Eisime pas geltona vandeni, ant galo pas paukszti kalbanti.

Buvo tai tizkantis vanduo.

Kada sultonas prisartino pas vandeni geltona ilgai žiurejo ir tare in Parizada:— Kaip kalbi, tai tas vanduo neturi jokio szaltinio?

— Ne turi szviesiauses pone, ir kaip matai tai tik szitam iszmuritam sude laikosi. Asz pargabenau tiktai maža pleczkute to vandenio ir isz to prisipilde.

— Ne, gana czia žiuret in ta vandeni, eisime dabar pas paukszti.

Kada prisartino netoli pakaju, paregejo sultonas daugybe paukszcziu kurie savo czilbejimu pripildinejo ora.

— O ko czia tie paukszczei susikuopinia? Paklause sultonas.

— Czia szviesiauses pone susileke [visi paukszcziai isz aplinkines, idant drauge su paukszcziu kalbancziu giedot. Galesi szviesiauses pone matyt, kada ineisi in sale.

Sultonas inejo in sale; o kad pauksztis nenustojo giedojas, tare Parizada in ji:— Mano pauksztelis, sztai

matai prieszais save musu monarka, pasveikiukie ji.

Pauksztis tuojaus nustojo giedojias ir paskui ji visi paukszezei nutilo. Pauksztis tare:— Geidingas yra del mus pribuvimas sultono. Tegul jio Dievas pailgina amži!

O kad jau buvo pietus pasteluoti tada sultonas sedant pas stala tare:— Acziu tau paukszteli už tavo gerus velijimus ir džiaugiuosiu labai, jog matau tavyje sultona visu paukszcziu!

Rades pasteluotus priesz save agurkus ant pusbludio o mislydamas jog paprastinu budu pritaisyti, emesi pirmiause už jiu, nes labai nusidyvijo, kada rado viduryje perlus, ir paszauke.

— Kas tai gali but, jog perlu niekas ne valgo.

Jau žiurejo in Parizados brolius ir in jia, noredamas daži notie apie ta navatna valgi, nes pauksztis pertrauke:— Szviesiauses pone, kam teip labai dyvijesi, ka matai savo locnom akimis, nes kam intikejei in ta, jog tavo pati ketinus pagimdyt szuni, kate ir žiurke?

— Asz intikejau pasakai tu moteriu, ka priiminejo kudičius ir radosi prie gimimo.

— Tos moterys, sviesiauses pone, paszauke pauksztis, buvo seseres tavo paczios kurios del jios užvydejo giliuko jog likos tavo pati. Liepkie jais iszkvost, o paczios pripažins, ba tai yra pekliszkos moterys! Tie du jaunikaiczei ir jiu sesuo ka priesz tave stovi, yra tai locnais tavo vaikais kuriuos iszmete ant pražuvos nes juosus rado ir užaugino geras žmogus dažiuretojus tavo sodu!

Žodžei iszkalbeti per paukszti, tuojaus apszviete sultona, paszauke:— Paukszti, intikiu in ta ka kalbi! Tas pririszimas ir meile prie tu vaiku, yra liudimu ir suprantu jog tai turi paeitie isz mano kraujo! Prisiartinkite mano brangus vaikeli pas mane! Tegul jus prispaudžiū prie savo szirdies, tai bus pradotku mano pririszimo prie jius! Ilgai laikesi glibiuose meiles o džiaugsmas maiszesi drauge su aszaromis.

— Ne esate jiu vaikais dažiuretojaus sodu, tiktai esate mano locnais vaikais, ir paeinate tikrai isz kraujo persiszku monarku!

Po tam netiketui džiaugsmui sedo vela pas stala ir skubino valgyt, o pavalges sultonas paszauke džiaugsmingai. O mano vaikelei, pažinote dabar teva manyje, ryto atvesiu jiums motina jusu, kuri puole afiera svetimos neapykantos ir mano greit tikistos. Pasirengkite ant josios priemimo!

Tai pasakes, sedo tuojaus ant arklio ir staigai sugrižo. Pirmiause ta padare nusedes no arklio, pasake vezirui, idant kagreicziause suimtu seseres sultonienes ir tuojaus eme kvost tempdami ant rato, o kada prisipažino likos su arkleis supleszytos ir tai užtruko viena adyna.

Tada tai sultonas, su savo cielu dvaru ir augsztais ponais, kurie tiktai radosi stalydzeje nutrauke su paroda pas vargingos paczios budele, kurioje per daug metu nekaltai vaitojo o iszvydes su aszaromis paszauke. Poni atejau czia pas tave praszytie atlaidos už teisinguma koki papildžiau ir noriu užimoketie už ta didele skriauda. Nukorojau nevidonkas kurios mane prigavo ir in klaida invede, tikiu jog man atleisi ta staiga kada paregesi tavo vaikus du sunus ir duktere moksle izlaivintus. Eikie ir atimkie visas pereigas kurios del taves priguli kaipu sultonienei!

Viskas tas dejosi akyse daugybes žmonių ka isz visu szaliu subego ir tuojaus pasklydo po visa vieszpatysta.

Ant rytojaus vos praszvito, sultonas su paczia tarpe pui-kiu ponu nusidave pas savo vaikus. Kaip tiktai atkeliavo, sultonas perstate Bahmana, Perviza ir Parizada, kalbedamas; Poni, szitai yra du kuningaikszezei, tavo sunus, ir kuningaikszeziute dukte tavo, pasveikinkie juos ba yra vertais garbes. Vaikai metesi su aszaromis ir gaileste pas motina turejo daug darbo pakolei atskyre.

Parizada ir jios brolei iszkele dideli bankieta del sultono savo tevo ir del savo motinos. Po bankietui sultonas su cielu

dvaru nusidave in soda pas geltona vandeni ir giedanti medi, ant galo parode kalbanti paukszti o kuriuom visi negalejo atsigeret ir in padanges augsztino!

Pasibovyja da kokia valandele, keliavo su didele paroda in stalyczia. Kada buvo arti miesto, dideles mines žmoniu iszejo prieszais ir sveikino su didele linksmybe! Parizada laike rankoje kletka su paukszeziu apie kure daugybe laksztingalu ir kitokiu paukszeziu ore cziulbejo. Kada sugrižo in paloci, sultonas apszauke cielam sklipe savo vieszpatistos, jog atsirado jio locni vaikai kurie po jio galvai turi prova apimtie sosta.

Apie Baderi ir Patoga Dohara.

Karalyste Persu yra tai ne mažas sklypas o kurioje nuomamžiu kaleina karaliu vieszpatavo. Daug turejo savyje pamusztu kitu vieszpatystu, o kožnoje buvo randytojas. Tie karalei buvo po valdze vieno didžio karaliaus, del kurio mokejo mokesti ir turejo butie jiam prilankus.

Vienas isz tu karaliu pradejo vieszpataut gana laimingai per daug metu ir džiaugesi isz savo pasivedimo. Tas jin labiause vargino, jog budamas jau ne jaunu, o neturejo ne vieno sunaus isz keliolikos savo moteriu, del kurio galetu po smert pavest vieszpatista. Turejo tokiu pacziu in szimta, isz kuriu kožna turejo po puiku paloci ir daugybe nevalninku. Vienok norint turejo teip dideles vigadas ir buvo myletu nog karaliaus, neiszdave ne viena vaisio meiles. Adgabinejo isz visokiu žemiu merginas ir ne gana, jog brangei pirkinejo, jago jiam patiko, nes teipos-gi apteikinejo pardavejus augsztais dinstais ir kitokioms geradejistoms apipilinejo del paraginimo kitu ir džiaugdamsi nuolatine vilite jog kada norint atitiks tokia mergina, kuri jiam iszduos patamka.

— Davinejo visokes afieras del ubagu, idant melstusi ant tos intencijos.

Viena diena, kada pagal buda savo proseniu radosi stalicioje ant rodos, ant kurios radosi siuntinei ir kitoki augszti dvarokai ir kada po rodai, kalbejo su savo geriauseis rodinin. kais, ne apie reikalus vieszpatistos, tiktai apie daigtus mokslizkus ir dailes, vienas isz rodininku dave žine, jog kokis tai pardavikas isz tolimu szaliu nori jiam parodyt nevalninke.

— Tegul jin inleidžia in paloci, asz jin priimsiu kaip visi iszsiskirstis. Invede pardavika in paszalini pakaju, isz kurio buvo galima girdet kalbanti, karaliu, o tai del to, idant tokis ateigis girdetu kalba karaliaus ir tuom apsisavintu. O kad tas karalius su kožnu kanogražiause apsiejo, o kaip koki siuntini prileisdavo ir prie savo stalo, klausinejo apie sveikata, apie atlikta kelione ir koki papratimai toje žemeje. Tokiu spasabu buvo myletas nog visu.

Po pabaigtai rodai, kada visi iszsiskirste, pardavikas puole karaliui in kojės ir velyjo viso gero. Kada pasikele, karalius paklause jio, ar tai teisybe, jog nevalninke adgabeno ir ar tikrai patoga?

— Szviesiauses vieszpatie, asz tikiu, jog turi labai patogas moteres nes asz galiu drasei kalbet, jog da teip patogos neregejei ir kitos tokios ant svieto nesiranda.

— O kur ji?

— Szviesiauses vieszpatie, pavedžiau jie del vieno isz tavo romiklu gal nori kad jia atvest.

Atvede nevalninke ir kaip tiktai jia karalius paregejo, nudžiugo ne mažai, ba da buvo niekados nemates teip patogos merginos. Karalius invede mergina in paszalini pakaju su nekureis romikleis ir apžiurejes gerai nevalninke negalejo susilaikyt ir tuojaus su karszeziu paklause pardaviko, ka praszo už ta tavora?

— Szviesiauses vieszpatie, daviau už jia tukstanti szmotu aukso ir kita tiek iszdaviau per tris metus ant jiosios užlai-

kymo, o vela kelione kasztuoje, kure atlikau gabendamas in czia. Asz neiszdrystu su vieszpacziu karalium deretis, nes prasztau, idant nog manes priimtai kaipo dovana.

— Acziu tau, tare karalius, nes asz ne esmiu paprates iminetie dovanas nog pardaviku atkeliavusiu isz tolimu szaliu, del mano noru liepsiu tau iszmoket deszimts tukstancziu szmotu aukso. Ar turesi invales?

— Szviesiauses vieszpatie, atsake pardavikas, didelei butau laimingu idant nog manes priimtum dykai, nes jaigu teikesi teip gausei uzmoket, tada tavo dovana ne niekinu, ypacz priimu su didele padekavone. Sugrizes—gi namon, in savo sklypa, garsinsiu tavo geruma o ir tu datirtu losku igi smert neuzmirsziu.

Pingus liepe karalius uzmoket o kada pardavikas ejo no karaliaus, liepe jin apvilktie in aukso rubus.

Patoga nevalninke liepe karalius patalpintie puikiausuose pakajuose szale savo, pridave daugybe nevalninkiu del tarnavimo, nuvede ne trukus in pirti, aprede in kapuikiausius rubus, deimantu ir auksu sodintus.

Nevalninkes negalejo josios patogumui atsidyvit ir kalbejo josios in karaliu noredamos jiam intiktie:— Vieszpatie karaliau! Jago susilaikysi da tris dienas kantrei tai mes jiaja teip iszdabinsime, jog bus du sykiu patogesne ne kaip buvo.

Norint susirauke karalius jog da turi teip ilgai laukt vienok tiko ant ju rodos ir tare:— Tiek to, palauksiu, nes ziurekite idant teip butu kaip sakote.

Stalyczios miestas gulejo ant salos, o palocius stovejo prie paties kraszto mariu.

Kada iszejo trys dienos, patoga nevalninke, puikei paredyta in brangius rubus, radosi pati viena pakajuje, sedinti ant sofkos ir pasiremus ant alkunes ziurejo per langa ant mariu, kada karaliui likos duota zine, jog jau gali matytie, inejo in josios pakaju. Nevalninke iszgirdus, jog kas tokis inejo in josios pakaju ir jog tai ne zingsnei nevalninkiu, atsi-

suko staigai, noredama pamatyt kas tai butu? Pažino karaliu, nes sau nieko isz to nedare o ir nepasikele, norint perpati grecznuma teip rodos kaip butu prastas žmogus ne karalius, pradejo, vela per langa žiuret.

Karalius tuom labai susimaisze, jog nevalninke teip patoga o nepažino svietiszku apsiejimu. Mislyjo karalius, jog buvo prastai auginta. Prisiartino pas jia ir sotino savo akis o ant galo, eme in savo glebi, ir džiaugesi tuom mielu tavoru?

— Ant galo kada prisimylejo invales, monarka tare:— Mano patogas anioleli, mano duszele, suraminime szirdies, meldžiu taves, pasakykie, isz kur esi? Kas yra, tie, kurie buvo tavo tevais, ka iszdave ant svieto toki patoga sutverima? O kaip asz tave myliu ir myletie ne pabaigsu! Niekados da nejauciau tokios meiles del moteries, kaip dabar prie taves! Macziau vienok ju daug, ir matau kas diena, nes tokiu da ne macziau kaip tu esi Aniuole szirdies, mano tuosius žodžius jauslei priimi? Atkreipi ypacz akis, nenori idant asz jomis sotytausi. Matai jog tave myliu! Kodel—gi neiszduodi jokio meilaus žodelio pertaises saldžes lupeles! Ar gal liudi tavo sklypo, tavo teveliu, tavo drangu? Ach Dieve! Karalius Persu kuris tave myli ir kuris tave garbina neturi spasabo del suraminimo taves!

Ka nedare karalius, negalejo prasznekint, nevalninke tylejo kaip nebyle, ir nuolatos turejo akis nuleistas.

Karalius prisisotines invales džiaugesi isz savo pirkinio, turedamas vilte, jog jaigu su jaje gražei apsieis, tai prakalbes kada norint. Užskambino, ir tuojaus subego nevalninkes ir liepe steluot vakariene. Kaip jau parenge stala tare meilei in nevalninke:— Eisime duszyte mano ir drauge valgysime.

Nevalninke paklause ir sedo szale karaliaus o pats jei pile in kupka vyna ir dejo valgius in torielka. Nevalninke valge nes nuolatos su nuleistoms akimis, nieko neatsakinedama ant karaliaus klausymu.

Karalius mislijo sau. Ne spasabas idant Dievas sutver-

damas tokia patoga moteri ir turetū pavydet tos didžiausios malones kalbas. Du syk tiek myletau, jago girdetau kalbanczia.

Po pavalgymui, karalius numazgojo rankas o ir patoga nevalninke ta pati padare, žinoma kožnas paskyrem pakajuje. Kada tiktai vienas karalius liko, paklause moteriu, ar kartais su joms ne kalbejo.

— Vieszpats karaliaus, negirdejome jia kalbant, teip kaip ir vieszpats karalius negirdejei. Tupinejome apie ja gana, szukavome, pereme, o ne viena karta lupu neatidare nepasake ne karta, jog tai gerai arba ne, arba man patinka arba to nenoriu. Klauseme josios ar laikais ko nereikalauje? Pasakykie o viska turesi. Nežine ar tai dare per niekinima, ar isz rupesties, ar isz nuliudimo. Negalejome ne vieno žodžio iszkvost. Daugiaus nieka negalime pasakyt vieszpacziu karaliui.

Karalius da labiaus nusimine. O kad mislyjo, jog jau rupinasi labai, storojosi, suramint. Liepe susirinktie visoms nevalninkems in savo paloci. Tarp tu buvo ir tokios, ka mokejo puikei grajyt ant visokiu instrumentu, grajyjo o kitos szoko ir visaip bovyjosi. Nevalninke vienok jokio džiaugsmo ant savo veido neparode, sedejo su nuleistoms akimis rodos nieko negirdejo kas apie ja dedasi.

Visos nevalninkes iszsiskyrste, o karalius likes pats vienas su patogū pirkiniu saldži nakti praleido.

Ant rytojaus karalius buvo labai linksmas kaip da nie kad tokis nebuvo ir baisei prisiriszo prie nevalninkes. Prižadėjo jei jog su jiaja tiktai gyvens ir dalaike savo prižadėjimo. Tuojaus ta paczia diena, atprovyjo visas kitas savo paczias, apdovanojas kožna gausei. Dave kožnai piningu invales ir liepe iszsirinkt vyrus kokius nori. Ne patieszijo jia per ciela meta ne vienu žodžiu. Vienok nuolatos josios pakajuose sedejo, rupindamasis visame intikt.

Metas jau praejo, kada karalius viena diena prie josios

sedejo, pripažino jei jog jo meilei da labiaus pasididino prie josios.

— Karalaite mano, kalbejo, negaliu suprastie tavo misliu, vienok nieko nog Pono Dievo ne troksztu turedamas tave. Mano karalysta yra niekuom priesz tave ir ne turiu žodžiu ant garbinimo taves. Matai, jog del taves visas moteres iszgujau kurias turejau savo palociuose. Atminkie, jog jau metas praejo ir rodos ne viena diena ne buvau atszales del taves. Nieko daugiau ne geistau, kaip tiktai idant norint viena žodi iszgirstau, jog mane myli. Nes kaip pasakytum, kada esi nebyle? Jago jau neprakalbetum, tai nieko daugiau neno-retau, kad tiktai man iszduotum ant svieto sunu. Matau jog kas diena mano amžis trumpinasi ir butu didelis laikas turetie sunu, kuris butu pagialboje del manes. Nes dabar vela grisztu prie tavo nebilistos, asz žinau, jog ne esi nebile. Ach! pone mano meldžiu taves pameskie ta upara, tarkie in mane viena žodi, o kad ir turetau per tai pražutie.

Ant tu žodžiu patoga nevalninke pakele akis, kureis nuolatos turejo nuleistas ir nusiszypsojo. Karalius tai paregejo vos isz kailio neiszszoko teip džiaugsmu persieme ir iszsižiojes lauke valandos, kurioje iszgirs kalbante.

Patoga nevalninke partraukeant galo savo tylejima ir pradejo kalbeti tuos žodžius:— Vieszpats karaliau, daug labai tau turiu kalbet per teip ilga tylejima ir nežinau no ko pradet. Suprantu vienok, jog mano privalumu yra idant pirmiause tau meilingas vieszpatie padekavotau už tavo loskas kures datyriau ir idant praszytau dangaus del taves kano-ilgiausio gyveumo ir puikaus pasivedimo. Dabar-gi vieszpatie karaliau, negaliu tau didesnio džiaugsmo apreiksz, kaip tiktai ta jog esmiu jau ne viena, troksztu tiktai idant tau galetau iszduotie ant svieto sunu. Ir teip bus, o jago ne butau pastojus tada pripažinau tau, jog ne butau taves karaliau mylejus ir ne butau prakalbejus, dabar-gi myliu tave isz duszios.

Karalius linksmas neiszpasakytinai, jog iszgirdo patoga nevalninke kalbanczia ir apreiszkanczia tokia linksma naujiena, pradejo jau szirdingai bucziuot ir spaust prie saves szaukdamas:— Szviesybe akiu mano! jau daugiaus nieko netroksztu o ir smerties nebyjau, o Mahomedai didis pranasze! sudedu tau dekas begalines! Iszgirdau kalbanczia savo mieliause, o ir iszgirdau teip didele naujiena, jog mano pati yra sunkiuose dienose. Isz tu dvieju priezascziu dziaugsmu esmiu dideliu apymtas.

Negalejo nieko kalbet. Iszejo isz josios pakaju ir galima buvo suprast ant jiojo veido, jog tuojaus sugrysz pas jia. Norejo jisai, idant priezastis jio dziaugsmo butu del visu zino ma ir liepe tuojaus paszauki didi vezira. Kaip tiktai jin pamate, liepe iszdalytie szimta tukstancziu szmotu aukso tarp ubagu ir bažnycziau. Jio prisakymas likos iszpildytas.

Po iszdavimui prisakymu, karalius sugryžo pas patoga nevalninke ir tare:— Pone mano, dovanokie man, jog nieko nepasakes iszejau nog taves. Dabar troksztu dažintotie nog taves svarbesniu daigtu. Pasakykie man dusze mano, kodel igi sziol tylejei, norint girdejei visus iszverimus meiles priesz tave. Nesuprantu, kaip galejei susilaikyt, turejei turet didele priezasti.

Del užganapadarymo norams karaliaus, atsake patoga nevalninke:— Butie nevalninke, butie atitolyta nog savo sklypo ir be vilties sugryžimo kada norint pas savo gentis, turint szirdi suspausta gailesczia, del nematymo motinos, brolio ir giminiu; ar-gi tai ne yra priezastis tylejimo, isz ko karalius divyjosi? O vela butie nevalioje, kurios kožnas bijosi! Kuna, kožnas gali ingaletie paymtie valdzia ant silpnesnio, nes szirdies ne sztant galingiauses karalius, ba ta yra pone savo valios.

Matai pats ant manes. Daug del taves padariau, jog sau gyvasties neatemiau idant gala rupescziam padaryt.

— Poni, tikiu in ta viska ka kalbi, nes dziaugkis, jog

gavaisi in nevale karaliui kuris tau atsidaves su dusze ir kunu.

— Vieszpatie karaliau, norai norint nevalninkes negali kenstie ant savės niekeno valdžios. Jokis karalius kaip tai jau pasakiau ne sztant priverst szirdies nevalniukes. Jago toke nevalninke buna neligaus stono, tada gali džiaugtis kada patenka invale karaliui. Jago toke nevalninke yra ligi gimimo karaliui, kuris jia nupirko? Apsudykie pats karaliau, ar gali kenstie nevalninkysta? Kokis vargas, kokis rupestis ir ar nesikeisetum ant savo gyvasties?

Karalius nusidivyjias tokiu iszpažinimu paszauke:— Kaip tai poni, ar tai teisybe, jog tavo paeiga liginasi mano gimimo ir jog tikrai paeini isz karaliszko kraujo? Apszviesk mane meldžiu ir neduokie manes vargintie nekantrybe! Apsakykie man kas yra tavo tevas, kas motina, jog iszdave ant svieto toki stebukla grožybes? Kas tavo brolei, seseris ir gimines, o labiause, kaip tu vadiniesi?

— Vieszpats karaliau, mano vardas Mariu— rože. Tevo jau ne turiu, o buvo tai galingiauses karalius mariu, o po numirimui paliko karalista del vieno sunaus, kuris vadina-si Salekas. Mano motina ir yra karalaite, dukte mariu karaliaus. Gyvenome laimingai musu karalisteje kada nevidonas pavydus musu pasivedimui, insmuko in musu sklypa su dide-liu vaisku, prisiartino prie stalyczios, užeme jia ir vos spejome su keleis tarnais pasislept.

Kada mes buvome prasiszaline, mano brolis jieszkojo spasabu del iszgujimo nevidono isz savo karalistos ir viena diena emes mane in paszali, tare:— Sesut mano, nežinau ar man pasiseks iszguit nevidona o jago nepasisektu, tada ne tiek rupintausi apie save kaip jius. Jago nieko nepadarysiu tada jau tu negalesi isztekēt už vieno mariniu karaliu. Veli-tau-gi, idant paklausyti mano rodos, o iszteketai už kokio žemiszko karaliaus. Asz apie tai pasirupinsiu; tavo patogu mas sudarys tai, jog tas džiaugsis, kuris tave gaus už paczia.

Tie žodžei mano brolio labai mane užpykino ir atsakiau:

— Broli, esmiu duktere mariu karaliaus ir nenoriu nieko turetie su žemiszkais karaleis. Nenoriu su jeiseis susigiminiuot. Tebirem musu buvime, norint esame iszguिताis isz savo sklypo vienok ne troksztu liktie paczia isz vieno žemiszku karaliu ir jaigu tau pareitu pražut iszgujime nevidonu ir asz esmiu pasirengus ant to, ne klausytie tavo rodos, o kurios nog taves niekados nesitikejau.

Brolis mano norejo mane ant tu ženybu priverst, kalbindamas visaip, jog žemiszki karalei ir yra teip galingais kaip ir marinei. Tas jio spendimas teip mane sujudino, jog atsiskyriau nog ju. Piktumu perimta, iszkilau in virszu vandenio ir nuvykau ant salos vadinamos menulio sala.

Ant tos salos radau sau maisto ir tiktai sau gyvenau. Norint slepiausi, vienok akiu žmoniu neiszsisaugojau. Vienas gyventojas tosios salos, turtingas žmogus turintis daug tarnu su savim, užtiko mane ant tos salos mieganczia ir priverstinai nusigabeno pas save. Apreiszke man savo meile ir visaip apie mane tupinejo, kad tiktai asz jin myletau. Kada mato jog nieko ne naudos gerumu, mislyjo jog priverstinai ingales nes ir nieko ne veike ir teip jiam dakrimtau, jog pastanavijo mane parduot, ir isztikro teip padare, pardave mane tam kupeziui, kuris mane tau pone pristate. Tas žmogus buvo labai dorus, ba per ta ilga kelione labai gražei su manim apsiejo.

Kas kyszasi vieszpaties karaliaus, jago nebutumei teip puikei su manim per teip ilga laika apsiejes ir nebutum visas paczias atstates, tada nesislepiu, butau szokus per szita langa in mares ir sugryžus pas savo motina, broli ir gimines;— o gal ir butau tai padarius idant nebutau pastojus in sunkes dienas. Dabar jau to niekados nepadarysu! Nes jagu ir sugrysztau budama ne viena, tai ar—gi man intiketų, jog asz turejau susirizima su tavim pone, su teip galingu karalium. Priek tam vieszpatie mano, ka norint iszduosiu ant svieto, ar sunu ar duktere, buvo tai ženkle mano pririszimo prie taves; ir teip

asz mislyju, jog mane ne laikysi už nevalninke, tiktai kaipo už sau lyge.

Karalaite Dohara pabaige savo istorije, o karalius tare: — Meilingiause szirdie mano, kokius tu man stebuklus apsa-kei! Kaip gyvas esmiu ant svieto tai ne buvau to girdejias!... Nog szio laiko tave da labiaus mylesiu,— dabar ypacz kada dažinojau jog esi karalaite, garbinu tave ir garbint ne paliausiu! Esi mano pati, mano karaliene ir turi ta vale kaip ir asz pats. Tuojaus liepsu apszaukt po ciela mano karalista. Ryto tuojaus visi mano padonai apie tai dažinos ir tegul džiaugesi drauge su manim.

Girdejau asz apie žmonis mariu daug navatnu pasaku, nes tam visam netikejau ir laikiau už iszmisla, nes dabar tam visam tikiu. Vienok negaliu to iszmanyt, kaip jus galite vandenije gyvent, kvepuot ir visukuom užsiiminet? Pas mus yra žmonis ka gali nardyt ir gera valanda po vandeni uži-laikyt, nes jago ilgiaus pabutu, tada prigertu.

— Vieszpatie karaliau, viska tau pasakysiu. Mes vaikszziojiam ant dugno mariu teip kaip ant žemes, ir kvepuojem vandeni, kaip czia žmonis kvepuoje oru, mus vanduo ne troszkina, teip kaip žemiszkus, vanduo priduoda mums gyvaste. O kas labiause, jog musu rubai vandenije niekados ne suszlampa ir jago iszplaukem ant žemes, tai džiovintis ne reikalaujem. Musu kalba yra tokia, kaip ant peczeties didžio pranaszo Salomono, sunaus Dovydo paraszyta.

Mes vandenyje teip matome gerai kaip žmonis ant žemes mato. Turime teip geras akis, jog budami ant dugno, giliausiose vietose, matome kas virszui ant vandenio dedasi. Tas pats diena ir nakti. Matome ties mumis menuli ir žvaigždes, ba nakties laike apszvieczia mariu dugna. Marese daugiaus ir didesniu randasi karalyszciu ne kaip ant žemes.

Kožnoje karalistoje randasi puikus dideli miestai pilni žmoniu. Ant galo visokiu sztamu žmoniu randasi kurie kalba visokeis liežuveis, teip kaip ir ant žemes.

Palocei karaliszki ir kuningaiksztiszki, daug puikesni ne kaip ant žemes. Statyti nekurie isz juodo murmuro, kriszpolo, žemeziugu, karoliu ir kitokiu daigtu. Aukso, sidabro ir visokiu brangių daigtu daugiau pas mus randasi ne kaip ant žemes.

Po vandeninei gyventojei akimierko gali keliolika myliu perbegti, nereikalujem ne karietu ne arkliu. Karaliai vienok laiko daugybe mariniu arkliu, nes juosius laiko del savo zobovos.

Gali man karaliau tiket apie ka asz czia apsakiau o dabar da ka pasakysiu; Matau jog esi prilankus man ir reike tau žinot, jog gimdymai mariu gyventoju yra kitoki ne kaip žemiszku moteriu; jago tiktum ant mano rodos, tai asz velytau parsikviest savo motina su giminems o teipos-gi karaliu broli mano, su kuriuom noretau susitaikint. Džiaugsis jie szirdingai pamate mane, o kada jiems papasakosiu mano atsitikimus, ir kada dažinos, jog esmiu pati galingo karaliaus persu, tada jiu džiaugsmas pasidvejins. Praszau taves karaliau, idant ant to pavelytai; nores priek tam ir tave pažint ir pasveikinima gilu sudeti.

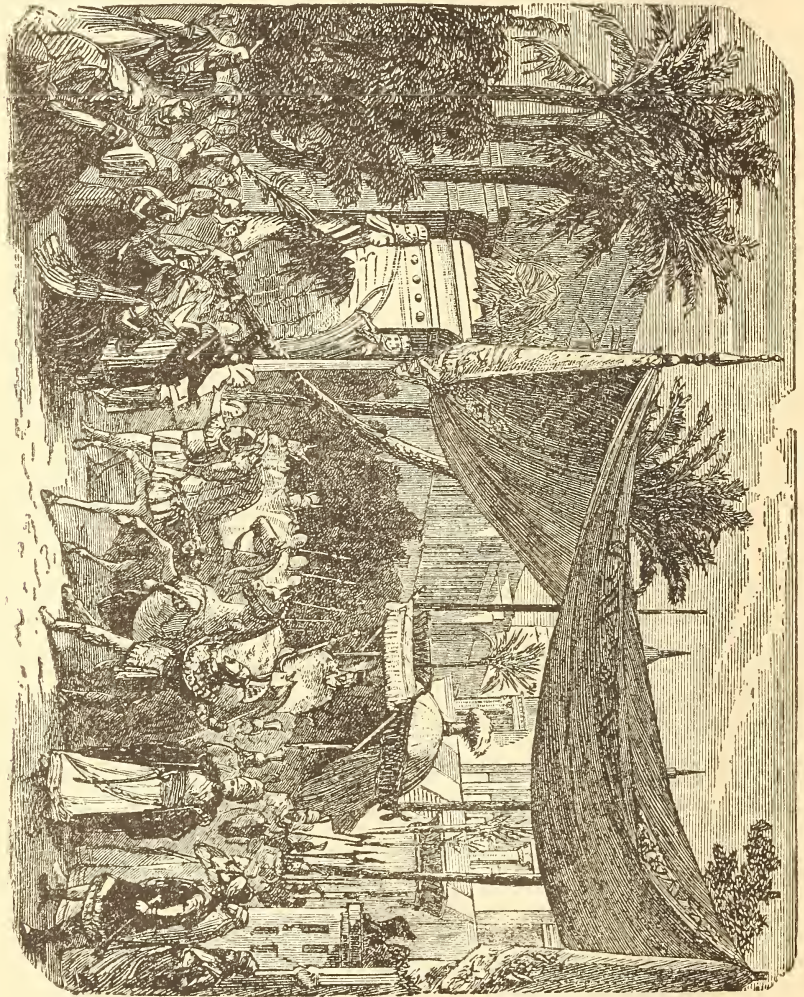
— Poni mano! esi mano karaliene! Rupinsuosi, idant juosius kanogražiause galetau priimt kaip priguli. Nes noretau žinot, kaip jiems duosi žine apie tai, ir kada galetu jiem in czia atkeliaut, ba noretau pasirengt ant jiu priemimo, o ir pats prieszais su vaisku pasitiktau.

— Vieszpats karaliau! To visko ne reike; paregesi jiuosus czia akimierko ir kaip pargabensiu. Ineikie karaliau in szita paszalani pakaju ir žiurekie per skyluke duryse no rakto, tai matysi, kas czia desis.

Kada karalius inejo in pakajeli, karalaite Dohara liepe vienai isz nevalninkiu atneszti smilkinyczia su ugne, o kurie paskui liepe iszeiti. Kada buvo viena, iszeme isz kokios tai dežukes szmoteli medžio, uždejo ant žariju; ir kaip tiktai pasirode dumai pasake kokius tai žodžius o kurie karalius

nesuprato, kuris in jiaje žiurejo, ir vos tuosius žodžius isztare, tuojaus vanduo mariu pradejo labai judintis. Isz to pakajelio, •

ARKLIUS LAIKO DEL SAVO ZOBOVOS. (P. 617)

kureme buvo karalius, langas buvo in mares, jog galejo viska matyt kas ant mariu dejosi.

Ant galo marios persiskyre netoli no palociaus, ir tuojaus isz jiu jaunikaitis puikaus pavidalo ir patogaus veido, tik-

tai ka plaukai ir usai žali teip kaip pavirsze vandenio. Paskui jin iszkelo senyva motere, nes puikaus veido, kuri turejo su savim penkes panas, o teip patogas, kaip ir Dohara.

Karaliene Dohara stojo tuojaus vienam lange ir pažino savo broli, motina ir giminaites o ir jie visi pažino jiaje. Prisiartino prie josios, rodos nedalipsteja vandenio, o kada buvo prie muru palociaus, pakilo augsztin ir per langa suejo in pakaju.— Karalius Salehas, karaliene jio motina ir giminaites pasisveikino su dideliu graudumu liedami aszaras džiaugsmo.

Tada karaliene josios motina tare:— “Dukte mano, labai džiaugiuosu, jog po teip ilgam neregejimui taves vela regiu; esmiu tvirta, jog brolis tavo ir gimines liginai džiaugesi isz to. Tavo pasislepimas nog mus, labai surupino visus ir netiketinu, kiek mes aszaru iszliejome nedasipratom kitokios priezastes, kaip tik tos ka su broliu kalbejei, o apie kure mums jis pats papasakojo. Roda, kure jis tau davinejo ne buvo tau be naudos, ba ka galima buvo daryt tokiam atsitikime? Nereikejo tau rupintis teip labai, jaigu tau ta brolio roda ne patiko. Dabar pasakyki mums apie viska, kas tau atsitiko per ta ciela laika po musu atsiskyrimui ir kokiam stone dabar esi; o labiause pasakykie mums, ar esi laiminga?

Dabar metesi tuojaus motinai in kojias ir kada pakilus pabueziavo ranka tarydama: “Motin nusikaltau, pripažinstu tai pati ir meldžiu taves atlaidos, ba jagu nusikaltau, tai per savo staiga. Datiriau isz locno dasekimo, jog ko ne norejau, tai buvo del manes paskirimu, o ko niekas negali atsispirt.”

Czia papasakojo viska, kas tik jei atsitiko no valandos atsiskyrimo. Baigdamas savo atsitikimus, papasakojo ant galo, jog buvo parduota persiszkui karaliui pas kuri ir dabar buna.

“Sesute mano, tare jei karalius josios brolis, negerai padarei, jog pati pasidavei tai nelaimi. Galejei atsiluosuot kažnoje valandoje, ir navatna buvai jog igi sziol gyveni nevalioje. Kelkis ir gryszkie su mumis in musu karalista, kure

jau atemiau no nevidonu, kurie buvo paszalinei užpuoles.

Karalius persiszkas girdedamas tuosus žodžius sededamas pakajeli, pabugo negirdetinai, ir pamislyjo sau: "Juk dabar man galas bus jagu Dohara juju rodos paklausis! Negaliu gyvent be josios o da nori man jia iszveržt.

Dohara supratas jiojo rupesti, ne laike jin ilgai toje baimeje.

"Broli mano, atsake linksmai, ta ka man dabar pasakei, suprantu jog isz meiles del manes ta kalbi. Kaip pirma ne klausiau tavo rodos, idant liktie pacze katro isz žemiszku karaliu; teip ir dabar neklausysu taves, idant pamestau galin-giause monarka žemiszka. Asz ne esmiu pas jin nevalninke, tiktai esmiu pati ir negaliu skunstis ant savo paties. Tas monarka yra doras ir pabažnas vyras; prie manes turi dideli pririszima ir nieko daugiau nog jio nereikalauju. Ta paczia diena kada pas jin gavausi, tuojaus visas paczias nog saves iszvare. Da daugiau jums pasakysiu: esmiu ne neviena, o jagu iszduosiu ant svieto sunu, tada niekas manes nog jo ne atkalbins. Tai teip, mano broleli, jau tavo rodos ne klausy-su, ir savo vyro myletie ne paliausiu. Tikiuosi, jog ne tu, ne mano motina už tai nepyksite. Ne pykite ant manes, jog jus isz gylibes mariu pertraukiau.

"Sesut, jog tave kalbinau, idant sugrižtum, tai tiktai del to, jog taves visi szirdingai mylime, o ir labai džiaugemes, jog džiaugesi isz savo stono.

Kaip isz pradžios pasislepes karalius rupinosi baimeje netekimo Doharos tai dabar džiaugesi kaip iszgirdo apie prisi-riszima Doharos prie jio.

Kada kalba pasibaige, Dohara suplojo rankomis, inejo nevalninkes ir liepe steluot vakariene. Kada stala parenge, prasze karaliene motinos, savo, brolio ir gyminaicziu, idant sestu ir valgytu. Nes visi vienu balsu pasake, jog noretu tureti tarp saves ir josios vyra, ir jau pradejo pykt. Nuejo gi Dohara in pakajeli ir prasze karalius meileis žodžeis, idant

aitu pasisveikint su josios motina, broliu ir giminaitemis.

Karalius paeme už rankos pacze, iszejo isz pakaju su Dohara, kuri jiam perstate savo gimines priesz jin. Karalius szoko prie jiu ir kalbejosi, o ir su kožnu buczyavosi.

Kada jau visi sedo, marinis karalius pradejo kalbet in karaliu persu; "Vieszpatie karaliau, negalime atsidžiaugt isz to, jog mano sesute randasi po apieka teip galingo karaliaus kaip tu esi. Gali buti tvirtu, jog patropins buti karaliene. Galejome jia iszleist už galingo monarkos marinio, ba nē vienas prasze; del taves jau paskyre Dievas, isz ko džiaugemes labai.

"Matomai man Dievas paskyre už pacze. Pripažinau, jog priesz jia kitos teip ne mylejau. Po tu teisinimu, sedo karalius su Dohara prie stalo. Po vakarienei ilgai kalbejosi, o kada buvo velybas laikas, likos kožnas nuvestas in del savės prirengta pakaju.

Motina, brolis ir giminaites, prižadejo užsilaikyt iki laikui pakolei karaliene persu ne pagimdis vaisiaus meiles. Ant galo pagimde sunu, su džiaugsmu karaliaus ir jios paczios, motina prieme, suvyste in puikius vistiklus ir parode karaliui.

Karalius ta dovana prieme su dideliu džiaugsmu kuris savo gyvasteje neturejo. Tuojaus isz ženklino dideles jelmuznas del ubagu, atluosavo nevalninkus ir liepe džiaugtis del visu žmoniu. Kada karaliene giliukningai pagimde ir visi drauge apvaikszcziojo kriksztynas, karalius Salek jio dede paemes kudiki, pradejo su juom lakstyt po pakaju ir ant ranku szokint. Prisiartino su savo suneliu pas langa, o nuolat ant ranku szokindavo.

Tame laike abudu pasispyre ir per langa iszpuole in mares.

Karalius suriko isz baimes. Ka tik pats ne szoko paskui jin in mares. Tada tare in jin linksmai Dohara: "Nebijokie nieko, jis teip liginai yra mano sunum, kaip ir tavo ir matai, jog jago asz ne byjau, tai ir tu neprivalai byjot. Jiam

niekas neatsitiks ir paregesi jin neužilgio gryžtanti adgalios. Norint jis paeina isz tavo kraujo, vienok turi mano buda, ba ne tik gales ant žemes buti gyvas, nes ir vandenyje.

Karaliene, josios motina ir giminaites ta pati tvirtino nes žodžei jiu negalejo apmalszint. Butu isz baimes papaikes kad nebutu pamates atplaukenti Bederi.

Susijudino mares ir paregejo karalu Saleha. (p. 622)

Netrukus susijudino mares, ir paregejo karaliu Saleha, iszeinanti su mažiuku karalaicziu ir vela per ta pati langa ineinanti. Karalius Persu neiszpasakytinai vela nusidžiauge ir divijosi, kada karalaiti Badera sveika ir spakaina iszvydo.

— Vieszpatie karaliau, paklause ant galo karalius Saleh ar ne nusigandai, kada asz su tavo suneliu paneriau?

— Kuri-gi ne, mislyjau, jog daugiaus nesugryszė ir ir butau numires isz baimes, kad ne butumei sugryzes.

— Asz isz kart, be isztarimo žodžiu karaliaus Salomono sunaus Dovydo nesileidau in vandeni. Nog szio laiko gales kas kartas leistis in mares ir atsilankyti pas savo gimines.

Po tu žodžiu, karalius Saleh, atidaves sunu motinai, atriszo krepshiuka, kuri atnesze isz savo karalystas tam trumpam laike ir iszeme isz jio trisdeszimts dideliu deimantu teip kaip karvelio kiausinei o ir visokiu brangiu daigtu ir tare:— Vieszpatie karaliau, kada mus isznežiniu paszauke karaliene tavo pati o mano sesute, tai be skubindami užmirszome su savim dovana, ir dabar praszome priimti meilingai už tai, jog puikei apsiejei su mano sesute o kuria visi mylime.

Karalius labai džiaugesi isz tos dovanos kurios da niekad ne buvo mates ir per savo puikuma nebutu priemes, nes nenorejo užrustinti karaliu Salehos.

Už keliu dienu perprasze sveczei karaliu jog laikas jiems keliaut pas save. Karalius Persu labai buvo susirupines, jog negalejo pas juosius kada atsilankyt, nes tuom save tieszijo, jog jie tankei pas jin atsilankys.

— Kada atsisveikinejo, neapsiejo be aszaru. Karalius Salehas pirmiause isztruko, o karaliene su savo giminaitems negalejo teip greit atsiskyrt su Dohara. Kada jau atsiskyre, karalius negaledamas užlaikytie savije tare:— Igi sziol mano szirdies suraminime, negaliu suprastie kaip tai gali but jog žmogus vandenyje kvepuoje ir inejau in teip puike gimine.

Mažas karalaitis Bederis buvo augintas palociuje po akia karaliaus ir labai džiauges isz jio tarpos ir patogumo. Mokytojei kageriausi buvo priduoti karalaicziui ir to visko mokino kas karaliui reikalinga. Tankei atsilankinejo motina Doharos su sunum ir giminaitems ir visi neiszpasakytinai džiaugesi.

Kada sukako 15 metu, karalius matydamas sunuje iz-
 minti ir jog ta kas diena jame didinos, apmislyjo pavesti jiam
 vieszpatysta. Nuturejo daug ergelio su tuom, ba žmonis
 pažinodami jaunikaiti kaipo pilna enatu ir be puikybes, su
 džiaugsmu norejo matyti sedinti ant sosto.

Kada atsisveikinejo, ne apsiejo be aszaru. (p. 623)

Diena ant to didelio apvaikszeiojimo paskyre ir kada
 jau roda karaliszka su ponais susirinko, karalius persu, nuejo
 no sosto, nusieme karuna no savo galvos o uždejo jia ant gal-
 vos karalaiczio Bederu, ir padedamas jiam užlipt trepais kur
 stovejo sostas, pabueziavo in ranka savo sunui ant ženkle, jog

jiam atiduoda visokia savo valdžia, paskui stojo prieszais ji tarp veziru ir emiru.

Tuojaus vezirai, emirai ir visi augszti ponai, puole kniupszti priesz nauja karaliu ir kožnas pagal savo dinsta, iszpilde prisiega. Tuojaus didis veziras, innesze svarbius padavimus reikale karalystos ir teip iszmingingai sudare jog visi jio iszminate stebejos. Numete tuojaus no dinstu randitojus nekuriu apigardu, ypacz kada dažinojo apie suspauda žmoniū ir per tai tuojaū teip žmonims patiko, jog negalejo atsigarbint. Po rodai iszejo su tevu isz sales rodu ir nusidave in pakajus motinos Doharos. Kaip tik karaliene pamate sunu nukarunavota, tuojaus priszoko ir szirdingai spaude prie szirdies.

Pirmam mete savo randyjimo karalius Bederis labai puikei pilde savo karaliskus privalumus ir rupinosi labiause, kaip palengvint bute savo padonam. Po metu savo vieszpatavimo pavede randa ministerems ir tevui, iszkeliavo isz miesto nevos ant medžiokles, o isztikro norejo apvažinet visus miestus ir parubežes savo karalystos, idant dažinoti, kaip apsieina uredninkai. Užtruko pakolei tas jaunas monarka apvažinejo savo vieszpatystia ir viska apžurejias sugryžo. Po jio sugryžimui, karalius jio tevas sunkei susirgo, jog pats suprato artinante pabaiga gyvenimo. Lauke per tai sutikimu paskutines valandos. Numire ant galo, o po jio smerties, ne tik verke sunus su motina nes ir visi žmones.

Po szermenu, Bederis pagal buda toje karalistoje, verke tevo per ciela menesi ir niekam nepasirode.

Po menesiui vela užsieme sudavadyjimu karalystos reikalū. Kada dažinojo karalius Saleh, jog jau gailės rubus Bederis numete, atkeliavo su motina ir giminaitemis. Negalejo dede savo seseruno atsigeret ir pradejo in akis girt, ka Bederiui nepatiko nenoredamas tu pagiru klausyt, atsigule ant sofkos ir akis užmerkes nevos užmigo. Salehas toliaus kalbejo:— Kaip rodos turi jau dvideszimts metu, reiketū ji api-

pacziuot, turesu asz tuom užsiimt ir jiam paczia pajieszkot, nes ne isz žeminiu karalaicziu tiktai isz mariniu.

— Mano broli, tare Dohara, tu man ta primeni, apie kada asz niekad nepamistryjau. Bederis niekad da man apie tai neužsimine, nes labai džiaugiuosu, jog apie tai pradejei kalbet. Ir asz labai troksztu, idant paimtu viena isz mariniu karaliu dukteri, praszau taves idant pasakytum apie kokia patoga ir dora, kad ir jiam patiktu.

— Asz viena pažinau, tiktai pažiurekie ar miega tavo sunus; dažinosi veliau kodel nog jio slepiuosiu.

Karaliene Dohara prisiartino ant pirsztu pas mieganti ir intikejo jog jis kietai miega. Tuom laik karalius Bederis vietoje miegot, patempe ausis, del dažinojimo apie viska, ka tik jio dede kalbes motinai.— Gali kalbet, jis miega drucei— ne girdes.

— Ta karalaite apie kuria asz žinau, tai ji eitu greit, nes su josios tevu nežine ar jis leis. Galejei girdet apie Gulnora ir apie josios teva karaliu Samandolo.

— Ka kalbi, broli! ar da ji neisztekejo? Asz pamenu, ba jia macziau priesz mano atsiskyrima, turejo tada pusantru metu o jau buvo patoga. O jago kiek vyresne už musu sunu, tai nieko nekenke. Nes tiktai noretau žinot kokia yra ir nebe-gale tame?

— Yra tas, jog labai puikus josios tevas ir teip save stato jog visus už niek laiko. Vienok asz pats nusiduosiu pas ji, praszdamas dukters už paczia del mano seseruno, jaigu jis ne leis, tada rasime kita doresni, už tai nenoriu idant mano seserunas pirma dažinotu apie musu sutartie ir pakol karalius Samandolo nepavelys, tai jis nieko neprivalo žinot. Jago Bederis jiaje isz laik pamatytu ir insimyletu, tada galetu su jiuom piktai atsitikt jaigu už paczia negautu.

Kalbejo da koki laika apie ta dalyka ir kada atsiskyrinejo, prasze karaliene idant brolis Salehas greitai su tuom apsi-suktu ir praszytu Gulnoros del savo seseruno.

Dohara ir Salehas, mislydami, jog karalius Bederis isztikro miegojo, pabudino jin, ant atsisveikinimo ir tas suvis gerai nudave isz miego pabudintu, o tikrai girdejo ciela jiu kalba apie Gulnara kuri jau užeme jio szirdi norint josios ne buvo mates.

Ant rytojaus karalius Salehas norejo atsisveikint su Dohara ir karalium seserunu. Jaunas karalius persu žinodamas gerai, del ko jis teip skubina, negalejo susilaikyt. Delto gi pastanavyjo praszyt dedes, idant jin ymtu su savim nes ne noredama, idant karaliene motina žinotu apie tai, prasze kad da norint viena diena susilaikytu ir keliautu su juom ant medžiokles, kur galetu dede apie ta dalyka pasikalbet.

Ir teip stojos, karalius Bederis kelis kartus buvo atsilikes su dede, nes nedriso apie tai užsiimt. Valandoje kada karsztai buvo užimti medžiokle, Bederis atsiskyre nog pulko, užsilaike prie upeluko, pririszo arkli prie medžio ir atsigules ant vejios pavesije graudžei verke. Ilgai radosi tam stone apimtas didžiausiu rupescziu.

Tuom laik karalius Salehas, nematydamas Bederio pradejo apie jin rupintis, o norint apie jin klausinejo niekas nežinojo kur dingo. Atsiskyre Salehas, pradejo pats jieszkot ir paregejo jin isz tolo. Temyjo jis priesz tai jog ne buvo linksmas ir buvo užsimislyjias, vienok nedasiprotejo apie priežastę. Kada prisiartino pas ji ir pamate apsiaszarojnsi supratu jog turejo viska girdet apie karalaite Gulnora. Nulipo no arklio isztolo ir pririszes prie medžio, prisiartino pas jin ant pirsztu teip arti, jog iszgirdo tuosus žodžius jin kalbanti.

— O tu mieliause karalaite Samandalo! norint taves ne vieno karto nemacziau ir nežinau kur jieszkot, vienok tau esmiu atsidaves su dusze ir su kunu ir kitos kokios nenoriu pažint kaip tiktai tave.

Karalius Salehas nenorejo ilgiaus klausyt, pasirode Bederui ir tare:

— Kaip matau tai, turejei viska girdet ka mudu su tavo motina kalbejova apie Gulnora, o mudu mislyjom, jog kietai miegojei.

— Mylemas dede, ne vieno žodžio neužmirsau, ir jaučiu savyje ugni dideles meiles, apie ka tu dede prijautei, noredamas igi laikui užlaikytie slapybeje. Tyczia tave sulai kiau, noredamas su tavim apie tai pakalbet, nes labai nedrisau. Dabartes meldžiu taves sudarykie ta, idant galetau su jiaja matytis ir darykie kad jia gautau už paczia, ba jago ne gausu, bus po mano gyvenimui.

Išgirdias Salehas ta kalba, labai susimaisze, ba ne iszrado spasabo pasimatymo su Gulnora, o vela negalejo imtie su savim, ba atsitolinimas karaliaus be apznaiminimo sujudintu visus. Melde jio idant susivaldytu igi laikui, pakolei jis vienas ta visokia nesudarys. Bederis nenorejo tu perdestinejimu klausyt ir paszauke.

— Matau dede, jog manes ne myli ir nori kad asz numirtau ne kaip prisilenkt ant mano praszymo.

— Asz del taves gatavas esmiu viska padaryt, atsake Salehas, nes negaliu tave su savim paimtie pakolei su savo motina nepakalbesi apie tai. Kitaip ka jiji pasakytu apie mane ir apie tave? Asz meilei viska padarysiu, jog jiji pavelys o ir asz josios su tavim praszysiu.

-- Žinai gerai atsake jaunikaitis jog mano motina niekados ant to netiks, idant apleistau karalysta ir mane imtie su savim.

Karalius Salehas turejo ant galo tiktie ant praszimo karaliaus persu, nueme pertai no savo pirszto žieda, ant kurio buvo parasyta žodžei Salamono ir paduodamas jiam tare:— Užsidek ant pirszto, o nesibylok vandenio ne gilybes.

Karalius užsidejo žieda ir kada buvo pasirenges, tare vela Salehas: Darykie ka asz.

Pasikele akimierko in ora, pasuko in szali mariu kurios buvo neužtoli ir panere.

Neilgai užtruko ir jau buvo prie palociu, kada inejo in vidu, pabucziavo ranka karalienei bobutei, o jiji su džiaugsmu spaude prie savės anuka ir tare:— Neklausiu apie tavo sveikata isz ko labai džiaugiuosiu, nes meldžiu taves pasakyk, kaip laikosi tavo motina o mano dukte?

Karalius persu nepasake jog nežinant apleido savo karalista nes patikrino, senei jog paliko motina sveika ir jog duoda labas dienas, karaliene paliko Bederi prie savo giminaičiu o pati nusidave in paszalini pakaju su Salehu, kuris jei papasakojo apie meile Bederio del Gulnoros ir jog norint jios nemate, tai isz pasakojimo užsidege didele meile prie josios ir užsigeide gautie jiaje už paczia. Karaliene ant Saleho labai užpyko, jog Bederiui apie tai užmine, daduodama:— Ar tu nežinai jog karalius Samandalaus jieszko del savės žento galingesnio už save ir jau no senei renkasi žento ir negali iszsirinkt? Ar tu nori idant ir Bederiui padarytu sarmata?

— Žinai motin, jog asz jiam apie tai nieko ne kalbejau, tiktai isznetycziu viska girdejo, kada su Dohara jiojo motina apie tai kalbejau. Negerai atsitiko, labai jiaja pamylejo, jog neranda sau vietos ir gali numirti ir isz to. Asz mislyju nusiduot pas karaliu Samandalaus su didelems dovamons ir praszyt dukteries už paczia del Bederio. Turiu kibirksztele vilties jog manim nepaniekins ir leis duktere už mano seseruno galingo karaliaus žemiszko.

Butu geriaus idant jio apie tai nepraszyt, ba ne esame tvirtais ar musu praszyma iszklausys? Jago ir nusiduosi pas ji, tai žinodamas jio puikybe, storokis su kalba intikt, kad neužpykint kame.

Karaliene prirengė dovanas, pati iszrinko gražiausius deimantus ir žemczyugus ir sudejo in puike deže. Ant rytojaus karalius Salehas atsisveikino su savo motina, ir karalium seserunu iszkeliavo su puiku pulku. Netrukus pribuvo in stalyczia karalius Samandalo o kaip tas monarka dažinojo apie jiojo atkeliavima, tuojaus liepe pas save inleist. Kada

Pabucevo ranka karalienei bobutei. (p. 629)

Salehas slenksti perženge karalius Samandalu nuejo no savo sosto ir meilei pasitiko, Salehas puole ant veido velydamas viso gero. Karalius Samandalu prikele jin prasze idant sestu szale jio ir klause koki reikala turi?

— Szviesiausės vieszpatie, ne kas kitas czia mane adgujo, kaip tiktai atiduotie szlove teip galingam monarkui. Ir tai pasakes padave deže su brangeis daigtais o karalius Samandalo paemes deže ir pažiurejes in vidu tare:— Karaliau Salega dasiprantu isz tu dovanu jog turi koki svarbu reikala pas mane, jaigu kas mano galybeje, tai isz szirdies tau padarysiu. Kalbek drasei be jokios baimes?

— Teisybe, vieszpants karaliau noriu praszyt vienos loskos niekados nedristau praszyt jaigu žinotau, jog tai ne yra tavo galybeje. Meldžiu taves meilingas vieszpatie, idant man neatsakytai.

— Jaigu teip yra, tare karalius Samandalu, pasakyk tiktai o pamatysi tuojaus, kaip kožno norams pasirenges esmiu užganapadaryt.

Vieszpatie karaliau jog radau tave teip loskavu del manes, tai su savo praszymu netrukdysiu, atėjau vieszpatie pas tave idant isz savo meiles leistung savo duktere Gulnora už musu giminaiczio.

Ant tu žodžiu karalius Samandalu pradejo szidijenczei juoktis, jog net ant kedes pasviro ir tare:

— Mano Karaliau Saleha, asz mislyjau isz pradžios jog, tu turi kiek iszminties, nes kaip pasirodo tai druczzei paklydai. Pasakyk tu man, kur tavo buvo protas, kada apie tai pradejei mislyt? Ar galejei be baimes tokia misle sau in galva paimtie? Žinokie ka asz, tai ne tu, per tai mano loska patrotijei.

Salehas baisei likos užpykintas tokiu atsakymu, jog vos susilaike, ir tare:— Tegul tau sviesiausės vieszpatie Dievas užmoka, jog su manim teip nedorai apsiejei. Ne del saves asz praszau už paczia tavo dukteri. O jaigu ir teip but, tai neprivalai už tai pykt. Žinokie karaliau, jog asz paeinu ir isz galingu mariniu karaliu, nebutumei man kalbos pertraukes, tai butum iszgirdes, jog ne del saves praszau tos loskos tiktai del jauno Persu karaliaus, mano seseruno, apie

kuri gali gana gerai žinot. Žino svietas jog tavo dukte Gulnora yra patogiause ant svieto nes ir Persu karalius praaugszтино ne tiktai žemiszkus nes ir mariszkus karalius savo iszmin-ti ir patogumu. Visas svietas geretusi, jaigu teiktum duktere savo iszleist. Karalius Persu yra tikias jei, o Gulnora, tavo dukte jiam.

Nes valdytojus Samandalas teip susijudino tais žodžeis jog butu perpleszes karaliu Saleha. Kada pabaige Salehas kalbejias paszauke karalius Samandalu:— Szunie! kaip drysti mano dukters varda minavot? Ar tu mislyji, jog sunus tavo sesers gali lygintis prie mano dukteres? Kuom buvo tavo tevas? Kas yra tavo sesuo ir kas tavo seserunas? Ar jiojo tevas ne buvo szunim, ir sunum szunies, kaip ir tu pats esi? Paimkite ta szuni ir nukirskite jiam galva!

Keli žalnieriui ka radosi prie karaliaus Samandalu, norejo iszpildytie prisakyma; nes, jog karalius Salehas buvo pacziam drutume o ir miklas, iszsisuko isz ju ranku o iszbeges laukan, rado pulka stovinti prie bromo kuris susidejo suvirszum isz tukstanczio vyru, o tie buvo prisiunsti jiam ant pagelbos. Jio motina apmislyjo jog jis paeme labai mažai vyru ir jausdama, jog karalius Samandalu gali piktai priimtie, nusiunte pulka žalnieriu paskui ji. Pamate vyresnieji savo karaliu labai nudžiugo. Kaip tik in pulka insprudo paszauke visi:— Prisakykie karaliu, o mes czia visus iszkaposime.

Karalius Salehas, apie viska jiems apsake trumpuose žodžiuose, paeme su savim dale vyru, o kitus palikes ant sargos prie bromo sugryžo in paloci, o kad mažai tame laike buvo tenais sargu o ir tie buvo iszsiszklaide, paszauke inejias in pakaju kureme radosi karaliaus Samandalu:— Esi mano nevalninku. . .

Palikes prie jio keliolika sargu, pradejo po pakajus jieszkot karalaites Gulnoros; nes kada ta iszgirdo sumiszima, iszkilo in virszu vandenio su savo nevalninkems ir pasislepe ant vienos tuszczios salos.

Iszkilo in virszu vandenio. (p. 632)

Kada tai viskas de-
josi palocije karaliaus
Samandalu, vienas iz-
pulko pirmutiniu Sale-
hodave žine jio motinai
apie viska kas ten atsi-
tiko. Jaunas karalius
Bederis labai nusigando
ir pats pripažino, jog
jis buvo priežaste tosios
nelaimės negalejo dalai-
kyt, izbego iz palo-
ciaus, sugryžo in savo
karalysta del sutrauki-
mo vaisko, su kuriuom
galetu keliaut savo
dedei ant pagalbos. Ir
jis gavosi ant tos pa-
czios salos, ant kurios
radosi karalaite Gulno-
ra. O kada buvo nuil-
ses ir labai susimaiszes,
sedo po vienu szakotu
medžiu. Ant kart iz-
girdo kalbanczius, pa-
state ausis, nes kad
buvo toli, negalejo
suprast apie ka kalbejo.
Stojo tuojaus ir ant
pirsztu pradejo selytie
o netrukus paregejo
krumuose grozybes ne-
izspasakytą ir pamislijo
sau. Tai bus ne kas

kitas tiktai karalaite Gulnora, kuri turejo prasiszalint isz palociaus savo tevo. Jaigu ne yra ta pati, tai vienok verta mano meiles. Negaiszindamas laiko ant tuszczio, pasirode netiketai ir prisiartindamas tare su nusižeminimu.

— Dovanok poni, nes negaliu atsidekavot Dievui, už ta loska, kuria man mano akims perstato! Nenoriu didesnes laimes ant svieta, kaip tiktai tarnavime tau ir meldžiu taves poni, idant manim nepaniekintum. Tokia asaba kokia tu esi, negali rastis ant tos tuszczios salos be apglaubos ir sargos.

— Teisybe turi pone atsake Gulnora su nuliudusiu veidu jog del moteries mano stono yra baisus atsitikimas rastis tokiam buvime. Esmiu duktere karaliaus Samandalu ir vadinuosi Gulnora. Priesz keles dienas buvau saugi savo pakajuose, kad szitai iszgirdau baisu sujudima! Dave man žine, jog karalius Salehas nežinau isz kokios priezasties užpuole ant musu palociaus, sueme mano teva, iszmuszes visus sargus kurie tiktai prie jio radosi. Vos asz spejau pasislept ant szitos salos idant neinpult in rankas tu užpuolu.

Iszpažinimas tos karalaites, sumaisze nekaip Bederi, nes vela džiaugesi isz to, jog karalius Samandalu radosi rankose jiojo dedes ir buvo tvirtu jog dabar teks jiam Gulnora.

— Garbinga karalaite, tare in jia, tikras yra tavo gailetis nes nevale tavo tevo greitai pasibaigs. Pati intikesi, kada dažinosi, jog asz esmiu Bederis karalius persu, ir jog karalius Salehas yra mano dede. Asz tau poni tikrai sakau jog jis nenori karalystos nog tavo tevo iszveržt to tiktai jis trokszta idant turetu ta giliuki butie jiojo žentu. Da asz taves nemates, tiktai isz apraszymo pasimylejau tavyje. Nesigailiu dabar to, nes meldžiu taves idant manes nog saves neatstumtai jaiigu nenori idant sau galo pasidarytu. Keliuokim pas mano dede, o kada karalius tavo tevas pavelys tau už manes teket, tada mano dede iszsitrauks isz jiojo karalystos.

Ta kalba jauno karaliaus Bederio, nesujudino Gulnoros. Karalaite isz pradžios, kada pasirode Bederis, žiurejo in jin

meilei, nes kada dažinojo jog jis yra priežaste josios tevo nelaimės, tuojaus užvire piktume. Jiji mislyjo jog tevas josios turi teisybę, jog nenori išleisti už žemiszko karaliaus, be ne buvo jei lygus. Pasislepe vienok savyje ta piktuma ir mislyjo kokių dalyku nog jio ištrukt. Po valandelei tylejimo tare in ji:— Pone ar tai tu esi sunum tos patogos Dahoros. Džiaugiuosiu labai, jog tave regiu. Koks tas mano tevas negeras jog jis prieszinasi musu susiženijimui. Nes kaip tiktai tave pareges, tai nesiprieszins.

Tai pasakius, padave ranka ant ženkle sutaikos.

Karalius Bederis mislydamas, jog jau laime aplaike, priszoko prie josios ir su paguodone prisilenke noredamas jei ranka pabucziuot nes ji nustume jin su paniekinimu ir apspiovus jiam in veida isztare tuosus žodžius:— Nedoras užpuola, pasiversk in paukszi!

Vos tuosius žodžius isztare, karalius Bederis likos permaintytas in balta paukszi ir su dideliu gailėsčiu stovejo priesz jia o kuri paszauke in nevalninke.

— Imkie ji ir nuneszk ant sausos salos.

Ta sala buvo kietos uolos ir ant kurios niekadus laszas lietaus neužpuole.

Nevalninkei pagailo jaunikaiczio, nes turejo iszpildyt vale savo ponios. Vienok teip nepadare ir pamislyjo. Butu labai gaila jago teip patogus karalius turetu isz troszkimo numirtie. Pati karalaite gailėtusi po laik, jaigu teip stotusi. Veluk asz nenesziu in tokia vieta, kur jiam bus geriau. Nunesze jin ant salos, ant kurios augo visoki vaisingi medžei ir daugybe visokiu szaltiniu.

Sugryszkime dabar pas Saleha. Tas jieszkodamas ant tuszczio Gulnoros, liepe karaliu Samandalu laikytie po sarga, ir pastanavijias randytojus karalystos laike savo nebuvimo, nusidave pas savo motina danesztie apie viska. Pribuves klause tuojaus kur yra jiojo seserunas ir dažinojo jog kas žin kur dingo. Man sake, tare motina, kada tau nusiuncziau pagelba, jis tuom lai kas žin kur dingo.

Nunesze jin ant vienos salos. (p. 635)

Ta žine labai surupino karaliu Saleha, kuris gailejosi labai, jog teip greit užganapadare norams Bederio, nepasirodavojias su karaliene savo sesere. Isziunte žmonis in visas szalis, nes norint jieszkojo, surast negalejo, da in didesne rupeste inpuole. Pavede randa savo motinai o pats nusidave in karalyste Samandu del apemimo randu karaliu norint laike po sarga, vienok atidavinejo jiam prigulinczia paguodone.

Ta paczia diena, kurioje karalius Salehas nusidave in Samandalu, atkeliavo karaliene Dohara pas savo motina. Ta karaliene pirmutine diena, norint karalius sunus nesugryžo, nieko sau nedare, mislyjo jog gerai sekasi medžiokle, tai užtruko. Nes kada nesugrižo ir ant rytojaus, pradejo rupintis ir nežinojo ka pradet. Da labiaus josios rupes-

tis pasididino kada sugrižo tarnai į pasake jog nežino kur dingo karalius Bederis ir Saleha ir mislyjo jog juosus koke nelaimė patiko. Tarnai pasakojo, jog jieszkodami jiu, rado tiktai arklius, o apie juosius nieko nežino. Vela karaliene iszsiunte daugybe visokiu tarnu idant jieszkot ir pasake savo nevalnikems jog užsidarys savo pakajui ir nenori su niekuom matytis, paskui netrukus metesi per langa in mares, ba mislyjo jog Salehas josios brolis paeme su savim.

Dohara likos priimta per savo motina su dideliu džiaugsmu, nes priežasties atkeliavimo nedasiprato ir tare:— Mano dukrele, kaip matau, tai ne del atlankymo manes pribuvai, nes dažinot apie karaliu savo sunu, nes žine kada apie jin iszgirsi tai da pasididis tavo gailestis. Džiaugiaus labai kada atkeliavo su mano sunum, nes kada dažinojau, jog apleido karalysta be tavo žinios tada susirupinau.

Czia papasakojo apie viska, kaip Salehas nukeliavo pas karaliu Samandalu praszytie dukteres Bederiui už paczia, kaip paskui isznyko ir kaip visur iszjieszkojo ir nieko negalejo apie ji dažinot. Nes jago gyvas surasime, ne dabar tai veliau.

Susirupinus Dohara negalejo susiramint, sunu laike už pražuvusi ir karczias aszaras liejo, visa kalte mete ant savo brolio Saleho.

Visaip jei motina perdestinejo ir davinejo roda, idant grysztu adgalios in savo karalysta ir valdytu pakolei sunus ne atsiras.

Tie iszmintingi perdestinejimai tropyjo in szirdi Doharos. Atsisveikino su savo motina ir sugryžo in savo stalyczia idant užsiimtie valdyjimu. Iszsiunte tuojaus žmonis idant atsiszauktie tuosius, ka iszkeliavo jieszkotie karaliaus, ir jog netrukus parkeliaus. Liepe teipos—gi apgarsintie ir pati užsieme valdymu teip kaip rodos pats karalius.

Sugryzkime dabartes pas karaliu Bedera, kuri nevalnikė karalaites Gulnoros nunesze ant grunios salos, kaip jau pir-

miaus buvo pasakyta. Tas monarka labai buvo susimaiszes, kada pasiregejo pavydale paukszcio. Kas ji labiause rupino, jog nežinojo, kur buna ypacz, katroje szalyje, jiojo karalyste. O kad ir žinotu ir turetu tiek pajiegu savo sparnuose, idant galetu perkelt mares, tai ka naudotu, jago butu paukszcziu ba ne tiktai jin karalium nepripažintu nes ir už žmogu palaikytu. Priverstas pertai buvo liktie ant vietos kur jin pamete ir tuom maitintis kuom maitinosi kiti paukszczei, o ant medžio nakvotie.

Už keliu dienu, kokis tai biednas žmogelis, kuris tiktai gyveno isz gaudinimo paukszcziu, suseke jin kuris jiam labai patiko ir tolek selino prie jio pakoļei nesugriebe in kilpas karaliu paukszti. Labai nudžiugo isz tos laimes ba mislyjo gera užmokesti už paukszti paimt. Tuojaus indejo in kletka sukita is paukszczeis ir nunesze in miesta. Kada pribuvo ant rinkaus, tuojaus vienas mieszcionis užlaike jin ir paklause, kiek nori už paukszti?

Vietoje pasakytie preke tojo paukszcio, paklause mieszcionio, ka su jiuom veiks kaip nupirks?

— Tai ve, žinai ka daro su paukszczeis? Papjauje ir iszkepa suvalgo, ta ir asz padarysiu.

— Tu mislyji, jog asz teip pigei jin parduosiu už pamestinius piningus. Asz tau neparduosiu norint tu duotum ir szmota aukso už jiji. Jau asz ne esmiu szendieninis ir ne mažai paukszcziu macziau, nes tokio da neregejau. Doyanosiu jiji karaliui, tas geriaus jio verte supras ne kaip tu.

Nekliuve rinkie nuejo tiesiog pas karaliu. Karalius tame laike radosi savo pakajuose, žiurejo per langa ir mate viska kas lauke dejosi. Kada paregejo balta paukszti, iszsiunte nevalninka idant ji nupirktu. Kada paklause paukszcziunas nevalninkas ka kasztuoje, atsake.

— Jago vieszpats karalius nori ta paukszti pirkt, tai pasakyk jog asz noriu padaryt dovana.

Kada nevalninkas nunesze paukszti karaliui ir kada pare-

gejo, negalejo iš džiaugsmo susilaikyt ir liepe tam žmogeliui duotie deszimts szmotu aukso, kuriuos aplaikės su linksmybe nusidave namon, o karalius liepe inleistie paukszi in aukso kletka, duotie jiam lest visokiu grudu iš brangiu stotkeliu.

Karalius ta diena ne turejo laiko gana paukszciui prisižiuret ba keliavo ant medžioklės, o kada sugryžo, liepe pas save atneszt. Nevalninkas atnesze kletka, karalius tuojaus iszeme iš kletkos ir laike ant rankos ir paklause tarno, ar mate ji lesanti?

— Vieszpats karaliau, atsake nevalninkas, matai jog stokelei ne judinti, ne vieno grudelio ne eme.

Karalius liepe atnesztie visokiu grudeliu idant pasirinktu koku nori.

O kada uždenge stala ir pastate valgius, pauksztis pakilo no ranku karaliaus, nutupe ant stalo pradejo est, duona ir mesa. Karalius labai nusidyvyjo ir tuojaus nusiunte nevalninka pas savo pacze, idant ateitu pažiuret toki stebukla. Nevalninkas papasakojo karalienei apie viska ir karaliene atbego pareget to sparnuoto sutverimo. Nes kaip tiktai paregejo paukszi uždenge sau veida ir norejo tuojaus atsitraukt. Karalius nusidyvyjias paklause kas už priežastis?

Mano karaliau, atsake karaliene, tuojaus dažinosi kas už priežastis, kada dažinosi, jog tai ne pauksztis nes vyras.

— Ka tu pacziut kalbi! Ar tai galima, idant pauksztis butu žmogum?

— Žinai karaliau, jog niekad os ne melavau ir ne szposavau nes ka sakau tai tikra teisybe. Da ka asz tau karaliaus pasakysiu, jog tai yra Persu karalius Bederis, sunus garsingos Doharos dukters vieno iš galingiausiu mariniu karaliu. Jiji permaine Gulnora dukte galingo karaliaus Samandalu. Ant galo papasakojo viska kas tiktai atsitiko ir už ka likos permaintytas per karalius.

Karalius locnai tam visam intikejo, žinodamas jog jio pati yra begi raganistoi, ir jog apie viska galejo dažinot kas

Ŗiktai sviete dejosi, jiji tai tankei karaliu persergjjo apie užklupima kaiminiszku karaliu ir kožna karta isz laik užbegdavo. Gailedamasis per tai karaliaus persu, prasze josios idant atraganautu tuojaus.

Karaliene meilei ant to tiko ir tare:— Teiksiesi karaliau eitie su tuoju paukszeziu in savo pakaju, o už trumpos valandes permainysiu ta paukszti ant karaliaus ir bus tokiu jau kaip ir tu, pauksztis kuris girdejo apie taje kalba, nustojo leses ir pats nuleke paskui karaliu in jiojo pakaju, in kuri netrukus inejo karaliene su pilnu bliudu vandenio. Isztare nesuprastinus žodžius, o kada vanduo pradejo putot nugribe su ranka putu ir pakrapinus paukszti, paszauke drutu balsu.

— Per galybe tu žodžiu, kurios isztariau, vardan sutvertojaus dangaus isz žemes, kuris prikele numirelius ir laiko visa svieta savo galybeje, liepiu tau karaliau, numeskie ta pavidala paukszezio, o stokis tokiu koku tave Dievas sutvere!

Vos tuos žodžius isztare, tuojaus pastojo isz paukszezio jaunas karalius, patogas ir gražei subudavotas. Pirmiause Bederis puole ant veido ir padekavojo Dievui, o paskui stojias pabucziavo ranka karaliui, žinoma isz džiaugsmo.

Karalius ji pasveikino meilei ir pasake, jog labai džiaugesi isz to atsitikimo. Norejo Bederis padekavot ir karalienei, nes toji jau buvo iszejus in savo pakajus. Karalius prasze ji su savim ant piet; paskui vela, kad papasakotu savo atsitikimus ir viska no pradžios pasake. Kada pabaigė, karalius labai užsirustino ant nedorybes Gulnoros, paszauke:— Jiji gatava mus visus in paukszezius paverst! Turejo po teisybei už ka pykt, nes neprivalejo apsieit su tavim teip, ne buvai niekame kaltas ir už tai likos kalta akyse Dievo ir žmoniui. Nes pasiliaukime apie tai, dabar pasakykie man, kuom tau galiu butie pagelba?

— Szviesiauses karaliau, asz turiu dideli privaluma del taves ir noretau ciela savo gyvaszia butie prie taves, nes isz

savo gerybes praszytau, idant duotum man viena isz tavo laivu kuris mane nuvesztu in Persije; bijaus labai idant mano nebuvimas no teip senei, nesudarytu kokio pasikelimo ir maiszaites arba, idant karaliene motina mano, isz rupesties ne numirtu, ba nežino kas su manim nusidejo.

Karalius meilei ant to tiko ir netrukus liepe parengt ka geriause laiva, kuris likos apžiuretas reikalingais laivineis tarnais, gerai apginkluotas, kaip tiktai vejas tam tikes atsikreipe Bederis atsisveikines su karalium ir padekavojias jiam už jiojo gradejiste, sedo ant laivo ir plauke in Persije.

Per deszimts dienu giliukningai plaukiau, nes vienuolikta diena pakilo baisi viesula. Laiva nuvare no kelio ant pilnu mariu ir tai buvo sugadintas jog in kieta uola susimusze.

Didesne dalis žmoniu nuskendo, o kiti kaip galedami gelbejosi laikydami už skelandru laivo. Bederi nesze vanduo ir paregejo, jo- netoli krasztas ir didelis miestas. Naudo-damas isz paskutiniu pajiegu, ka da sziek tiek turejo, gavosi in kraszta o kada su kojoms sieke žeme, paleido lenta. Nes kada iszeitinejo ant kraszto su dyvu paregejo beganczius pas ji isz visu szaliu verbludus, mulus, asylus, jauczius, karves ir kitokius žveris, kurie sustoja ant kraszto, nedave iszlipt ant kranto. Vos galejo iszeit. Labiause nenorejo inleist noredami rodos pasakyt, jog patiks ji nelaime.

Karalius Bederis inejo in miesta ir paregejo daug puikiu ulycziu, nes labai stebejosi, jog jokio žmogaus neregejo. Suprato, jog tiejei žverei be priežasties neleido ji in miesta. Irdamasis vienok kas kartas tolin in ta numirusi miesta, rado daug kromu atviru. Prisiartino prie vienos kureme buvo visokiu tavoru vaisiu ir kitokiu valgiu, o rades jiam senuka meilei pasveikino.

Senis budamas kuom tokiu užimtas, pakele galva ir paregejes jaunikaiti, paklause nusidivyjias, isz kur pribuna ir kas ji czia adgujo.

Bederis trumpuose žodžiuose jiam apsake, o senis da kar-

ta jio paklause, ar nepasitiko su kuom ant kelio? O Bederis atsake:— Tu esi pirmutiniu isz žmoniu kuri szitam mieste pamacziau, o szeip, visam mieste tuszczia.

— Ineikie in vidu, ne stovek ant lauko, tare senis, ba gali datirt kokios nelaimes asz tau apsakysu apie viska, ir pasakysiu priezaste del kurios tave noriu praserget.

Bederiui nereikejo du kartu sakyt, inejo in kroma ir atsi-sedo szale senio. Senis isz jio pasakos suprato, jog jis yra alkanas ir jog reike kuom pavalgydint. Ir dave jiam neku-riu valgiu ant pasidrutinimo, o kada Bederis pasidrutino klau-se senuko, kodel jiam liepe ineiti in vidu kromo, nes senis da-tylejo, idant nesurupint Bederi. Nes kada pavalge, tare senis:— Turi Dievui padekavot, jog czia pas mane gavais be jokios perszkados.

— O tai del ko? Paklause Bederis persigandes.

— Reike tau žinot, atsake senis, jog tas miestas vadina-si miestu raganistu, ir jog jame ne vieszpatauje karalius, tik-tai karaliene. Yra tai patogiause ant svieto asaba, jiji teipos-gi ragana didžiause nes teip nedora ir pasileidus jog negali iszpasakot. Tu gal neintikesi kada dažinosi, jog tie visi arklei, mulai, asilai ir kiti žveris, kurios jiji paverte in žveris. Kiek tiktai czia jaunikaicziu patogų atvažiavo in ta miesta tada jiji turi tokius tarnus kurie tuojaus pargabena ta pribui-sza pas jajia ant pildyjimo nedoru darbu. Jiji priima, kožna meilei vieszina, drauge koki laika gyvena ir tieje intiki in ta josios meile nes ne ilgai tas giliukis buna. Kožna viena paverczia už keturesdeszimts dienu arba greicziaus in koki norint žveri. Priminei man apie tuosius žveris ka tave neleido in miesta. Szitai dabar tau pasakysiu, jog ne del ko kito jie teip dare kaip tiktai tave sergejo no nelaimes in kure inpuolei dare tai kas juju galybeje buvo idant tave nog to atvest.

Ta kalba labai surupino jauna karaliu Bederi.

— Del Dievo in ka dabar inkliuvau! Vos mane atraga-

navo išz paukštuko ant žmogaus dabar vėla esmiu artimas nelaimės! Seniui buvo apie viską pasakęs o ir neslepe, jog yra karalium ir jog savo meile pavedė karalaitei Samandalu ir kaip jin paverte in paukštui.

Kada Bederis papasakojo apie džiaugsmą, kada karaliene nežinomos salos atraganavo ir apie tebyrę baime, tarė senis:— Norint musu karaliene yra didelė ragana ir niekam netikus, vienok neprivalai teip labai bijotis. Mane čia visi mieste labai myli pažino mane čia karaliene ir labai pagodoje. Per tai tavo giliukis jog pas mane tropyjei o ne pas kita.

Mano name esi saugus ir vėlyju, jaigu tau patiks, idant čia ir gyventum. Jaigu išz čia neiszeisi, tai tau plaukas no galvos nenupuls, visko turesi in vales del to—gi meldžiu taves, nesirupink ant tuszczio.

Karalius Bederis padekavojo seniui už tą rodą ir už priglauda duota savo name. Sedo vidui kromo netoli durium, o tuojaus jiojo patogumas, visu akis atverte in ji kas tiktai ejo prozali. Daugelis susilauke ties kromu ir vinczevojo seniui, jog toki patogą nevalninką gavo. Dyvyjosi ir del to, jog teip patogas jaunikaitis nepateko in paloci pas karaliene ragana, o senis del nekuriu atsake.

— Ne mislykit, jog tai yra nevalninkas žinokit jog ne esmiu už daug turtingu, ne išz teip puikaus gimimo, kad galetau turetė nevalninką. Yra tai mano brolynas, kuri brolis numirdamas paliko mano apglauboje o kad ne turiu vaiku, prisiemiau už savo, idant man pagelbetu prekistoje. Džiaugesi visi išz to, nes negalejo iszsidyvit, jog karaliene nepagriebe.

— Pažinai gerai tą karaliene, kalbejo ne kurie in seni, ir butu labai gaila, idant su juom teip nepadarytu, kaip su daugeliu padare.

-- Acziu jiums žmonelei už rodą, nes asz ne mislyju, idant karaliene teip nedorai su manim apsieitu paverždama mano parama senatves. O kad ir dažinotu apie jin, tai žinau jog to nepadarytu.

Yra tai mano broliūnas. (p. 645)

Kas diena atlankinejo ji žmonis del pamatimo karaliaus, per ka jiam prekista labai gerai ejo. Jau kone menesis baigesi kaip drauge gyveno, szitai viena diena, Bederis sedejo paprastinu budu prie duriu kromo, karaliene Laba (josios vardas) važiavo su paroda pro senio kroma. Bederis vos patemijo kareivius, stojo ir nog duriu gilyn in kroma atsitrauke ir paklause senio kas tai už paroda?

— Szitai pro czia trauks karaliene nes tu sau sedek ir nieko nesibijok.

Vaiskas karalienes Labos, buvo paredytas in puikes mandieras raudonas, visi raiti ant puikiu arkliu, trauke keturioms glitoms su nuogom szoblem; ir nebuvo ne vieno aficierio, kuris praeidamas pro kroma seniui nepasikloniotu. Paskui vaiska ejo daugybe romikliu aukso rubuose pasirede kurie ir seni palenkimu galvos sveikino. Paskui romiklius ejo daug jaunu merginu in szilkus pasiredžiusiu o tarpe jiu karaliene. Laba ant arklio deimantais indabinto jog kaip saule blizgejo. Ir mergos kloniojosi seniui eidamos ji, pro o karaliene paregejus Bederi labai susijudino ir susilaike priesz kroma.

— Abdalau, tare in seni, pasakykie meldžiu taves, ar tai tavo nevalninkas, tas jaunikaitis teip patogas ir kaip senei ji gavai?

Abdalius pirmiause puole kniupszczias priesz jajia, o pakiles tare:— Nes szviesiause poni, tai yra mano brolunas, kurio tevas ne senei numire. O kad neturiu vaiku, prisemiau už locna ir dabar senatveje turiu parama, o po smert viskas jiam teks.

Karaliene da niekad ne maczius teip patogaus jaunikaitzio, užsidege didele meile prie jio, mislyjo jog senis jei paves ir tare:— Geras teve, ar nebutumei teip geras man ta jaunikaiti atleist? Neatsakykie man tos loskos prisiekiu tau ant ugnies ir szviesos, jog ji padarysiu teip galingu, jog kito tokio ant svieto butie negali. Asz jiam nieko nedarysiu. Asz mislyju, jog del manes ji atleisi ir ant mano praszymo prisilenksi.

— Szviesiause poni, atsake doras Abdalus, asz labai dekavoju už taises loskas kureis igi sziol datyriau o ir už tai jog nori mano brolyna ant tu gadnascziu iszauksztint. Vienok jis ne yra vertas tavo loskos, nes su nusizeminimu meldžiu, idant teiktumeis ji man palikt.

— Abdalau, paszauke karaliene, mislyjau, jog tu esi del manes prilankus ir mano praszymu iszklausysi, prisiekiu ant ugnies ir szviesos ir ant visu szventybiu, jog isz czia nesi-trauksi, pakolei taves nepergalesiu. Asz žinau gerai, jog bijosi nes prižadau tau, jog nesiskunsi ant mane, jog tiktai ant mano noru prisilenksi.

Senis Abdalus neiszpasakytinai susirupino, bijodamas apie save ir apie Bederi, jog buvo priverstu užganapadaryt josios norams.

— Szviesiause poni pogodoju tave ir noru ant tavo noru tikt ir tinku, jog žodi duota man dalaikysi nes meldžiu taves idant da sziantdien mano brolynas galetu butie pas mane.

— Na, tai ryto ir tai pasakius karalius karaliene, su galva lingtelejo, iszejo, sedo ant arklcio ir nusidave in savo paloci.

Kada karaliene Laba nukeliavo su savo pulku, tare Abdalus in Bederi:— Sunau mano (ba teip paprato ji vadint) negalejau kaip pats matet iszsikalbet karalienei, ba prigulus meldi, o tai del to, idant josios piktybiu abudu iszsisaugotumem tu ir asz. Asz mislyju, jog ji duota žodi dalaikis, ba matai pats kad ji manes nusilenke. Nukorotu jajia dangus, idant duota žodi nedalaikytu, o tai jei sausai nenueitet, ba asz patropytau už tai atlygit.

Norint senis ramino Bederi, vienok jis labai susirupino ir tare.

— Kad jiji nebutu teip pasileidus, tada intiketau josios žodžiams, nes dabar labai byjausi, ba žinau kas tai yra butie po valdzia ir galybeje raganos. Yra baisus daigtas butie apraganuotu, ir kaip matau vela tas mane lauke! Aszaros

Bederio nepavelyjo daugiaus kalbet isz ko senis suprato jog labai byjos karalienes Labos.

— Sunau mano, nesirupink, asz pats žinau gerai jog jei ne yra ka tiket, o ir josios prisiegos supaiset. Žinokie ta, jog josios valdžia labai didele, asz ne bijau. Žino jiji gana gerai ir to manes nusilenkie. Asz tropsysiu jei atsispirit, jago tau nores mažiause skrauda padaryt ir savo prisiega sulaužyt. Gali drasei man tiket kad tiktai iszpildysi ta viska ka tau pasakysiu, o duodu tau žodi, jog nieko nepadaris.

Karaliene ragana ant rytojaus vela atsilanke pas Abdalu su tokia jau paroda kaip ir vakar ir tare:— Geras teve matai pats, kaip troksztu tavo broluna turetie pas save, jog net pati atkeliavau pas tave. Asz žinau, jog žodi duota neatmainysi ir žinau, jog szendien leisi savo broluna.

Abdalus atidaves jei pasveikinima prisiartino pas jajia idant niekas ne girdetu kalba. . . czia tare pamaži:— Galinga karaliene, ne turekie už pikta, jog vakar negalejau broluna del taves pavest, ir jaigu duota žodi nedalaikytum, tada inpultau in dideli rupesti.

— Asz tau da karta kalbu ir prisiekiu kaip vakar, jiam bus pas mane gerai. Kaip matau, tai da manes gerai ne pažinsti ir tai pasakius atidenge savo veida idant pasirodyt Bederiui. Norint buvo teip patoga, jog kitos ant svieto negalejo butie, vienok Bederi tas patogumas ne užeme, ba pamislyjo. Negana butie patoga, nes reikie idant ir darbai butu geri.

Kada Bederis in jajia žiurejo akis inlipines, Abdalus atgrižes in ji, ir emes už jiojo rankos, padave karalienei kalbedamas tuosus žodžius:— Atiduodu ji tau meilinga poni, nes da karta meldžiu taves, idant ne užmirsztai to jog jis mano brolunu ir kad pavelytum jiam pas mane atsilankyt.

Karaliene prižadejo ko senis reikalavo ir liepe seniui paduotie maszna su tukstancziu auksiniu pingu, kuriuos su savim tam tyczia atgabeno. Nenorejo senis isz pradžiu priimt

nes kada privertinejo negalejo išsikaltet. Liepe atvest Bederiui toki jau žirga kaip ir pati turejo, o kada dejo koja in kilpa tare karaliene:— Užmirsau paklausytie taves Abdalau, kaip vardas tavo brolyno?

Senis pasake, jog Bederis, o karaliene sedus ant žirgonusidave drauge in paloci.

Bederis mate, jog vietoje džiaugsmo ant veidu gyventoju, tai visi žiurejo su piktumu, o kaip kokis, tai murmejo po nose:— Ragana! jau vela paeme in kilpas viena afiera. Ir kada jiji gaus gala!.. Neilgai tu jaunikaiti džiaugsiesi su jajia dabar laižosi prie taves nes ne ilgai datirsi josios piktybes! Dabar Bederis suprato diduma nelaimes jau negalejo apsilanky, tiktai atsidave ant apveizdos Dievo.

Karaliene pribuvus in savo paloci, kaip tiktai nusedo no arklio, padave ranka Bederiui ir inejo in pakajus apsiaubta ramikleis ir mergoms. Pati vadžiojo ji po visus pakajus kurie buvo labai puikei iszdabinti. Invede ir in savo miegstubes isz kur labai puikus buvo regejimas ant puikiu sodu. Karalius Bederis labai gire viska, žinoma in akis Labos o o savyje kitaip mislyjo ba pas jin gal buvo gražiau. Abudu meilei kalbejosi pakol nedave ženkle jog jau besieda prasidejo.

Bederis ir karaliene sedos in užstale ant kurio stovejo auksinei pusbludai ir visoki sudai. Valge nieko negerdami nes kada baige, paeme karaliene aukso kubka, o pripilus gere už sveikata Bederio, vela jia pripilde ir padave savo mylimui. Karalius Bederis prieme su didele paguodone ir atidaves jei žema pasveikinima iszgere už josios sveikata.

Igi velybam laikui traukesi zobova, o kada atejo laikas nusidavimo ant atsilsio, dave Laba ženkla romiklams ir nevalninkems, idant iszeitu ka tuojaus iszpilde, ir Bederis su Laba nusidave ant saldaus miego.

Ant rytojaus drauge su Bederiu, nusidave karaliene in pirti kaip tiktai atsikele o mergos abudu parede ir in bagotus rubus apvilko ir sugryžo in pakajus už ranku sutveria.

Karaliene Laba teip vieszino savo priimta jauniki per keturisdeszimts dienu, teip kaip paprastai dare su visais savo jaunikeis. Paskutine nakti, kada nusidave ant atsilsio suprasdamas, jog Bederis užmigo, atsikele pamaži nes ir jis toje valandoje pabudo ir paregejo, jog ka toki mislyje padaryt, nudave mieganti ir ant visko temijo. Atidare dežute isz kurios iszeme maža kuburkute su geltonoms dulkelems, eme tuju dulkeliu žiupsni ir iszbarste miegstube pasidare isz tuju dulkeliu upelis skaisto vandenio, net Bederis dyvyjosi. Drebejo isz baimes, ir da labiaus nudave mieganti, nenoredamas duot suprast raganai, jog jajia nužiuri.

Laba eme isz to upelio vandenio in prausinei, kurioje buvo miltai padare isz jiu teszla ir ilgai minke. Indejo paskui in taja teszla visokiu žoliu, kureis isziminejo isz visokiu kuburkeliu, paskui padare isz to sikute ir padejo ant blekes. Padare ugni ant kaminelio, o kada pridege angles, padejo ta bleke ant angliu ir kada iszkepe ta sikute, pakavojo pirma visas dežukes ir kuburkutes. Pamarmejo kokius tokius tai žodžius tuojaus upelis dingo. Kada sikute iszkepe, nueme no ugnies ir nunesze in kita pakaju, o sugryžus atsigule szale Bederio, kuris teip puikei nudave mieganti, jog niekaip negalejo suprast.

Bederis kuris buvo ir užmirszes apie Abdalu, dabar jiam prisimine ir suprato, jog reikia jiojo rodos dasisekt apie tai, ka praeita nakti mate. Kaip tiktai pabudo, pasake jei, jog nori savo dede atlankyt.

— Kaip tai mano mieliauses, ar jau tau nubodo, su manim butie, man rodos, jog czia tau visame gerai?

— Mano karaliene, kur-gi tai gali nubost žmogui, jaigu tiek losku kas diena aplaikineje? Asz apie tai ne sapnuoju. Asz noriu savo dedei pasakyt apie ta viska, kaip man czia einasi ir jog danguje geriaus negalesiu turet. Vela noriu atlankyt, ba jau per keturesdeszimts dienu neregejau, o gal ir numire.

— Na tai eik, pavelyju tau, nes ilgai ne užtruk ir tuo-
jaus gryszk, ba asz be taves trumpiausios valandeles negaliu
rymt.

Liepe jiam atvestie puiku žirga su auksu padabinta ant
kurio sedias nusidave pas Abdalu.

Kada senis paregejo Bederi, labai nudžiugo. Užmirszes
jog tai karalius, szoko prie jio ir szirdingai spaude prie saves
o ir Bederis ta pati dare kaipo tikras brolunas. Kada atsise-
do, paklause Abdalus Bederio:— Na kaip ejosi igi sziol, kaip
gyvenai per ta laika su taja ragana?

— Igi sziol, buvo man labai gerai ir tikrai mane myle-
jo, nes tai ka dare szianakt, pradejau nerimaut ir supratau.
Mislydama jog asz miegu, atsikele pamaži isz lovos. Tas
josios saugumas pabudino manije akyvuma.

Dabar pasakojo apie viska ka dare, o kad ne tas, dada-
ve, butau apie tave geras seneli užmirszes. Bijaus dabar
baisei idant ta ragana vela mane in ka norint ne paverstu.
Del to pas tave teve atsilankiau.

— Atminei ka jiji su tavim nori padaryt, jau ta ragana
savo piktybiu niekad ne paliaus darius. Nes nieko ne bijok,
pataikinsiu asz sudarytie ta, jog prapulti kuria tau renge,
pati in jia papuls. In laika pas mane atejei. Asz mislyjau
norint karta tam gala padaryt. Už ilgai žeme neszioje tokia
ragana, laikas užkurt jei pirti, ba ant to nupelne.

Baigdamas tuos žodžius Abdalus, dave du piragaiczius
karaliui Bederiui, kalbedamas idant juosius užlaikytu pakolei
nepasakis ka su jeis veikt.

Dadave ir ta; pasakei jaigu ta ragana padare szenakti
pyragaiti, tai del taves, saugokis jio valgyt nes paimkie ji, jai-
gu tau paduoos ne valgyk ir vietoje to paduoto, imsi viena isz
tuju ka asz tau daviau ir nematomai permaintyk. Kaip tiktai
mislis, jog tu suvalgei, tada nores tave permaintyt in koki
žveri. Nes jei nenusiduos tada jiji nuduos, jog tai tyczia
teip dare isz to labai jiji rupinsis, jog nepasiseke permaintyt.

Kita piragaiti duok jei, praszydamas idant suvalgytu. Jiji tiks ant tavo praszyimo, del to idant tau parodyt, jog nieko nebijo. Kada suvalgis, imkie kelis laszus vandenio ant savo delno ir pakrapines josios veida tark.

— Mesk ta pavidala kurio neesi verta o priimkie pavidala žveries! Ir priduosi varda žverio kokio nori, atvesi czia pas mane o asz pasakysiu ka toliaus turi daryt.

Karalius Bederis nuoszirdžei padekavojo Abdalui jog pamokino kaip iszsisaugot nelaimes ir da pasikalbejia valandele sugryžo in poloci. Sugryžes dažinojo, jog ragana lauke jiojo nekantrei sode lakstydamu. Nubego pas jajia o ragana Laba kaip tiktai ji paregejo skubinos tuojaus prie jio su dideliu džiaugsmu ir paszauke.

— Meilingas Bederi, gerai sako, jog kurie tikrai mylisi negali vienas be kito rynt. Negalejau apsimalszint per ta laika kaip tave neregejau rodos metai prasitrauke, kad butumei da užtraukias keles minutes butau pati ejus taves jieszkot.

— Szviesiaūse poni, asz labai ilgiau prie taves. Nes ne galejau dedei atsisakyt, idant už pikta nepalaikytu, o kuris labai mane myli ir kuris manes teip ilgai nebuvo mates. Da norejo jis idant užtrauktai valandele, nes asz isztrukau ba žinojau jog tu daug kenti be manes ir szitai dave man pora pyragaicziau kuriuos del taves parnesziau.

Bederis iszvyniojes isz balto apviniolo padave Labai, tarydamas.

— Szitai atiduodu tau idant teiktumeis paragaut.

— Priimu su ciela szirdžia, valgysiu del malones tavo dedes, gero mano prietelio nes pirma noriu, idant tu paragautai ir mano pyragaiczio, kuri asz pati dirbau laike tavo nebuvido.

— Acziu tau labai, tiek triuso paneszei del manes kepime, neturiu žodziu ant padekavones.

Bederis nematant permaine pyragaiti kuri padave Abdalus ir tuojaus indejias in burna szmoteli suvalgias tare.

— Ach, poni! Da savo gyvastyje gardesnio nevalgiau! O kad buvo netoli vandenczirszkio, ragana mislydama jog jau suvalge szmoteli pyragaiczio, eme ant delno vandenio ir aptaszkius jiam veida paszauke piktai.

— Vargsze, numesk nog saves pavidala žmogaus, o persimainyk in biauru vienaki szluba arkli.

Tie žodžei isztarti per ragana, nieko nekenke ir labai nusimine, matydama jog karalius Bederis nepersimaine, ir jog tiktai nusigando. Apkaito jiji o matydama, jog jei nenusidave, tare susimaiszius.

— Meilingas Bederi, nesistebek, nieko tau pikto nenorejau padaryt asz tyczia teip padariau idant pamatytau, ka tu ant to pasakysi?

— Pats galetai pripažint jog butau niekiause už visas moteres, idant butau taja nedorybe papildzius.

— Asz supratau jog tu del pabauginimo tai padarei, vienok negalejau isz baimes susilaikyt. Ba kur-gi nebijot iszgirdus tokius žodžius? Nes užmirszkie poni apie tai o kad man tavo pyragaitis labai buvo gardus, teiksiesi per tai paragaut ir mano.

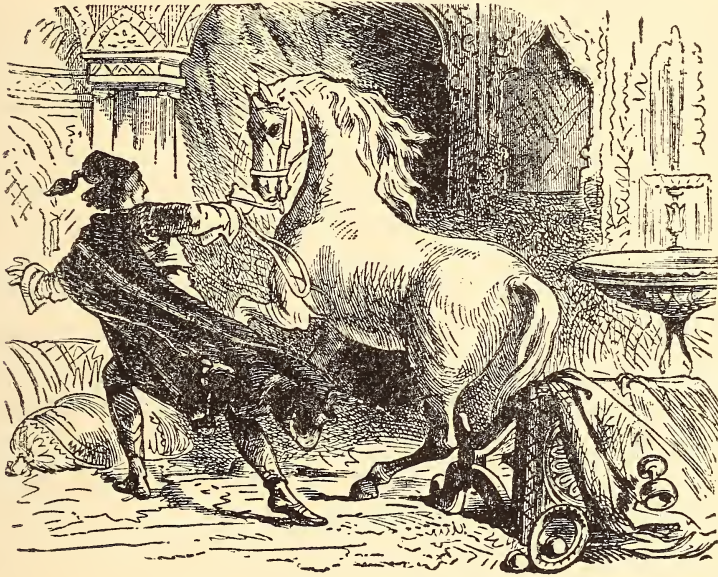
Labą neturedama ka pradet, nulauže szmoteli ir pradejo valgyt, nes vos nurijo, labai susimaisze ir stoji kaip stulpas. Bederis negaiszindamas laiko, eme vandenio ant delno isz to paties vandenczirszkio ir užliejias jei ant veido tare:

— Nedora ragana, pameskie žmogiszka pavidala ka del visu insigrisai, o persimainyk in kumele!

Akimierko, karaliene Laba pavirto in puike kumele ir labai susisarmatyjo ir susigraudino pasimaczius tokiam stone, jog pradejo aszaras liet. Palenke savo galva net igi koju Bederio, noredama ji suminksztint nes kad ir butu susimylejias, tai nebuvo jiojo galybeje pataisytie. Pats nuvede kumele in arklinyczia ir padave jia važnycei prisakydamas idant pabalnotu ir pažabotu o kad jokios kamanos netiko, liepe pabalnotie du arklius viena del saves, o kita del važnyczios ir

jojo pas Abdalu vesdami su savim ant apinasrio kumele.

Abdalus paregejias isztolo Bederi ir kumele, suprato, jog viska iszpilde teisingai kaip prisake:— Prakeikta ragana pamislyjo su džiaugsmu, norint karta likais nukorota už savo nuopelna.

Labą pavirto in puikė kumele. (p. 652)

Bederis nulipes nog arklio, inejo in kroma Abdaliaus, szirdingai pasveikino ir dekavojo už geradejistas padarytas, del josios pritaikė kamana pats pakamanojo, ir kaip tiktai Bederis persiunte važnyczia namon su arkleis tare senis:— Mano Bederi, neprivalai dabar tam mieste ilgai but, seskie ant kumeles ir keliauk in savo karalysta. Viena tau duodu prasergejima, tai yra, jaigu noresi, kada kam taja kumele parduot tai kamanas užlaikykie del saves.

Bederis prižadejo apie tai neužmirszt, ir atsisveikines leidosi in kelione.

Vos Bederis iszjojo in užmiesti, labai džiaugesi, jog iszsi-

suko išz teip dideles nelaimes, ir jog turejo savo galybeje ta baise ragana. In treczia diena pribuvo in dideli miesta. Prie miestyje pasitiko su einancziu koku tai seniu o kuris prakalbejo:— Ar galiu tamstos paklaust, isz kokio sklypo atkeliauji? Bederis tuojaus susilaike ir kada ant visu klau-symu atsakinejo, užejo sena koke boba, kuri susilaikius pra-dejo graudžei verkt ir dusaut, žiuredama in kumele.

Bederis ir senis nustojo kalbeje, žiurejo abudu in boba, ir netrukus Bederis paklause apie priezaste aszaru o boba atsake:— Pone, tavo kumele suvis panaszi, in taje, ka mano, sunus turejo ir kurios negali užmirszt ir kad nežinotau, jog ana nugaiszo, tai galetau prisiegt, jog tai ta pati. Parduok jajia meldžiu taves su nusizeminimu; sugražinsiu ka tau kasz-tuoje o ir neužmirsziu tave igi smert.

Mano moteriszke, gailiuosiu labai, jog negaliu to padaryt apie ka manes meldi neturiu ant pardavimo, tosios kumeles.

— O pone! Pradejo boba prisispyrus melsti, neatsakyk man tos loskos, susimilk! Numirtume abudu su sunum isz gailesties jago tos loskos nepadarytai.

— Jauslingai motin asz padarytau tai su akvata, kad turetau taja kumele ant pardavimo, o jaigu ir teip butu, tai netikiu, idant galetai už jajia užmokat tukstanti szmotu auk-so o už mažiau josios neparduotau.

— Kodel negaletau tau tiek užmokat? Kad tiktai nori parduot, o tuojaus piningus parokosiu.

Bederis matydamas, jog boba suvis nuskurus, nedaleido sau idant turetu tiek daug piningu. Noredamas tiktai dasekt to, tare:— Parokuok—gi piningus o kumele bus tavo.

Tuojaus boba iszeme maszna ir atiduodama jiam tare:— Nulipk no kumeles idant parokuotai ar randasi tiek? Jaigu kiek nedatektu tai asz pasirupinsiu daugiau, mano namas ne toli no czia.

Nusidyvyjo Bederis paregejias maszna aukso ir tuojaus tare:— Mano motinele, ar tu nesupratai, jog asz teip tyczia

kalbejau, da karta tau paantrinu, jog kumeles neparduosiu, ba matai jog esmiu kelioneje.

Senis ka buvo liudintojum tosios kalbos, atsiliepe:— Mano sunau, asz turiu tave praserget, jog musu mieste nevale meluot po kora smerties. Turi priimtie piningus nog moteriszkes, o atiduotie jei kumele, ypacz, jaigu duoda piningus, kiek praszei geriaus apsieit be provos, o ne papult in nelaime, kurios neatsisakytum.

Bederis labai nuliudes, jog insipainiojo nereikalingai, nusedo no kumeles su dideliu gaileszciu. Boba greitai nutvere už kamanu, nuemus ir kagreicziause eme vandenio in ranka ir užliejus ant galvos kumelei tare:

— Dukte mano, numesk nog saves taji pavidala, o stokis tu tokia kokia buvai.

Akimierko permaine, o Bederis pastiro tuojuis ir butu parpuoles, idant senis nebutu sulaikias.

Ta boba, kuri buvo motina Labos, buvo ir didele ragana ir vos su duktere pasisveikino, tuojaus užszvilpe, adbego, juodas baisus murinas geniuszas, pagriebe Bederi in viena o Laba in kita ranka, ir netrukus atnesze in paloci Labos.

Karaliene ragana inpuolus in dideli piktuma, iszmetinejo Bederiui jiojo nedorybe kalbedama:— Nedoras, ar tai teip man su savo dede už mano geradejysta užsimokejot! Nes duos su asz jium in žuklus.

Nieka daugiaus nepasakius paeme vandenio ant delno, o užliejus ant veido Bederiui paszauke:

— Stokis biaure peleda.

Žodžei tuojaus gelbejo, ir nedora ragana paszaukus tuojaus viena isz savo moteriu, liepe paymtie peleda, uždarytie in kletka ir neduotie vandenio ne nieko lest.

Nevalninke eme peleda, nes nepaklausius karalienes dave valgio ir vandenio o buvo sutikimo su Abdalu dave jiam žine paslapta ka Laba padare su jiojo brolunu, ir jog spendžia ant senio.

Abdalus apmislyjias, jog jau neprivalo czedyt ilgai karalienes Labos. Szvilptelejo ir akimierko stoji baisus geniuszas su ketureis sparnais ir paklause, ko reikalauje?

— Žeibe, tare seni, ba teip tas geniuszas vadinosi, eina czia apie apsaugojima Bederio sunaus karalienes Doharos. Eikie in paloci Labos ir paemes taja nevalninke po kurios apieka Bederis paverstas in peleda, nuneszkie jajia in persu karalysta, kuri tegul pasako jio motinai, kokioi nelaimėje randasi josios sunus. Nenugazdink josios ir pasakyk ka turi daryt.

Žeibas isznyko ir stoji palocije raganos. Papasakojo viska tai nevalninkei, paeme jajia ir nunesze in persu karalysta pastate priesz langus karalienes Doharos. Nevalninke inejo in paloci, rado—Dohara ir josios motina kalbantes, smutnai apie Bederi, ir atidavus prigulinti pasveikinima, kaip staigos Bederis reikalauje pagelbos.

Iszgirde tai labai nusidžiauge abidyi karalienes ir paszokia no kedziu dekavojo nevalninkei už taji linksma daneszima. Liepe muszt in katilus ir visiems apgarsint, jog karalius netrukus sugrysz! Tuojaus likos parkviestas Salehas ir tare motina in ji:— Sunus mano, Bederis randasi mieste raganos Labos, prie manes ir taves priguli izluosavimas jio isz galybes tosios nedoros raganos!

Karalius Salehas surinko daugybe kareiviu, kurie akimierko iszplauke ant virszaus mariu. Pasikviete sau ant pagelbos kelis geniuszus, kuriu ir keli pulkai atkeliavo. Kada du vaiskai suejo, keliavo in stalyczia raganos karalines ir netrukus cielas miestas su jojo gyventojais pragaiszintas.

Karaliene Dohara liepe nevalninkei Labos vestie pasunu ir pasake jei, idant tam sumiszime storotis pagriebt kletka ir atnesztie cielybeje. Prisakymas likos iszpildytas pagal josios geismus. Iszeme tuojaus peleda isz kletkos ir aptaszkius vandeni paszauke.

— Mylimas mano sunau, pamesk taji pavidala o priimkie žmogaus, kaip privalai but.

Ir tuojaus akimierkoje Gulnora, vietoje baisios peledos paregejo karaliu Bederi savo sunu, ir tuojaus su džiaugsmu pasveikino. Ir kad ne gimines butu atskyre tai kasžin kaip ilgai butu laikesi glebije.

Pirmiause storone Doharos buvo atvestie sena Abdalu idant padekavot už apglauba padaryta sunui. Kada senis stoji priesz Dohara tare in ji.

— Už viska, ka del mano sunaus padarei, praszykie ka tiktai nori, o tavo troszkinui bus užganapadaryta.

— Szviesiause karaliene, jaigu ta nevalninke, ka pas tave nusiuncziau, nores už manes teket, jaigu tavo sunus karalius nores mane laikyt savo dvare tai nieko daugiaus ant svieta ne troksztu.

Dohara tuojaus atsigryžus in taja nevalninke pamaži jai pasznabždejo ir toji nenoredama karalienei atsakyt, tiko ant to ir padave ranka seniui, o karalius Bederis prižadejo juos du laikyt igi smert.

Bederis netrukus nuszypsojias tare in motina:— Motin, labai džiaugiuosiu isz tosios sutarties jog gavome du suporint nes kada mane tas giliukis patiks. Butu didelis laikas.

— Gerai sunau, asz pati tai jaucziau. Ir tuojaus atsigryžus in savo broli karaliu ir geniuszas tare:

— Perbegktie ciela svieta, ant žemes ir vandenyje o jieszkokite patogiausios mergaites del mano sunaus!

— Szviesiauses pone, atsake Bederis, dovanai bus jiuju žygei žinai motin gerai jog asz savo szirdi pavedžiau del karalaites Samandalu Gulnoros ir netikiu, idant kita panaszi jai galetu ant svieto rastis. Jokia mergina negali stotie lygybeje su jia. Teisybe, kada jai savo meile iszveriau tai ji ne dorai su manim apsiejo ir privalau apie tai neužmirszt nes meile viska pergalejo. Ant galo ne yra ko dyvytis ba kada dažinojo apie paemima josios tevo ir isz mano kaltes tai

savo piktuma iszvere. Gali but, jog karalius Samandalu savo spiritie atmainis ir tada ji mane pamyles, kada iszgirs jog josios tevas likos liuosu.

Mano sunau, jog jiji tau labiause prie szirdies prilipo, tai asz ne esmiu prieszinga jusu apsivedimui. Tavo dede, lieps czia tuojaus pargabent karaliu Samandalu, netrukus dažinosime ir ar da buna savo užsikietejime.

Norint karalius Samandalus buvo drucei sergetas vienok turejo visokias vigadas ir teip pasidare szvelnus, jog su vyresneis priduotais jiam per Saleha, kaip su broleis draugavo. Salehas liepe paduot smilkinyczia su ugne, kada uždejo koku tai žoliu, marias sujudino ir tuojaus pasirode ant virszaus karalius Samandalu su aficierais sargais. Karalius Bederis puole jiam in kojės su didele jausla ir tare:

— Szviesiauses pone, puolu ir tavo kojės ne kaipo karalius persu, nes kaip tavo nevalninkas ir jaigu tau meli mano gyvastis, meldžiu taves idant savo duktere Gulnora už paczia duotum.

Karalius Samandalus nesidave ilgai melst, prikeli Bederi ir prie saves prispaude su graudumu taridamas.

— Karaliau! labai gailetausi, idant turetai nog to numirt, ir jaigu mano dukte bus sztant nog to užlaikyt, tegul buna tavo, jiji manes nuolatos klause ir dabar nesiprieszins.

Tuojaus prisake vienam geniuszui, idant tas begtu jieszkot Gulnoros, o kada ras, pargabentu tuojaus.

Gulnora ir dabar buvo ant tos paczios salos ant kurios Bederis su jia matesi. Geniuszas netrukus rado patoga Gulnora, pagriebe per puse ir parnesze. Karalius Samandalu pasisveikines su duktere paszauke:— Dukte mano, paženklinau tau vyra o juom yra karalius persu, kuri regi priesz save yra tai galingiauses vyras koki tiktai ant svieto randasi. Jis tave teip myli, jog ne pamena ne ant piktybiu kureis nog taves aplaike.

— Žinai teve jog tavo norams niekados nesiprieszinau

ir dabar esmiu pasirengus ant visko. Tikiuosiu jog karalius persu teiksis man dovanot už nedora apsiejima su jiuo, ba ka padariau, tai padariau, del meiles mano tevo.

O kas buvo do linksmybe, kas už bankietas, jog besieda traukesi per keliolika dienu.

Karalius Salehas aplaike liuosybe ir likos sugražyta jiojo karalysta.

Apie Stebuklinga Lampa.

SKIRIUS I.

Raganis Ervinas pribuna in Carogroda ir ima jauna Aladina už tarną.

Jau labai daug metu no to laiko praejo, ba da tavo bran-gus skaitytojai, protevei ir boczei pasakojo apie navatnas pasakeles, tai ir apie szita, viena sena labai sena bobele pasa-kojo, o buvo teip: Kitados Adrianopolije gyveno vienas raganius, vardu Ervinas. Turejo jisai stebuklinga žieda, su kurio galybe galejo paszaukti dvases ant tarnavimo. Neszio-jo ji ant kaires rankos. Aplaike jis taji žieda kaip dovana no savo mokintojaus, egiptiszko raganiaus kuris numire ture-damas 150 metu, ir su jio pagelba daug labai turtu ingyjo. O kad buvo baisei godus ir da mislino jog ka turi tai mažai, užsigelaide visus žemiszkus turtus aplaikyt. Viena diena isz nežiniu užejo pas viena kningiu, pas kuri terp daugelio knin-gu apdulkejusiu, rado kokia tai labai sena, o kad pardavikas kningu nežinojo josios vertes, pardave raganiui už maža pre-ke. Ervinas pažines verte tos kningos, labai jia pagodavo ir rado jioje daug slaptu daigtu apie kuriuos da nebuyo žino-jes o ypacz dažinojo apie tai, jog randasi lampa, su kurios galybe gali paymtie po savo valdže žemiszkas dvases. Ta lam-pa stovejo vietoje, urvoje ant lentinos nog 3,000 metu.

Ervinas, kaip apie tai dažinojė, patrine stebuklinga žieda o ant tu pedu stoji priesz ji Arielus, vyresnysis oriniu dvasiu, laukdamas jio prisakymu.

— Ar tu žinai ka, tare Ervinas, turi man butie pagelboje gavime lampos kuri randasi urvoje, ant salos Elefantine.

— Vieszpatie tai ne yra mano galybeje, toji urva kapas yra sergema per žemiszkas dvasės, kurie yra daug galingesnes ne kaip mes orines dvasios, o priverstinai negalime to padaryt prigavimu kas kitas, tai gali padaryt.

— Tai kaip pradet?

— Jaigu prie pabaigos tojo skyriaus kningoje, ka tu ne supranti, skaitysi adgal, tada dažinosi ka padaryt, idant lampa gaut. Pirmiause jieszkokie sau vaikina nekalta jaunikaiti, kuris tures viska daryt kaip jiam pagal paliepima tosios kningos insakysi.

Ervinas eme—gi taja kninga in ranka, o kaip tiktai supra to, kaip padaryt, tare in dvase:— Neszkie mane tuojaus in Carogroda, ten asz rasiu, ka reikalauju.

Vyresnysis dvasiu dave ženkla del triju kitu dvasiu kurio pagriebia Armenczika, akimierko nunesze ir pastate szale miesto Carogrodo. Ervinas atluosavias dvasės, nusidave in miesta, kur slankiodamas po ulyczias, jieszkojo sau draugo kurie del gavimo lampos reikalavo. Ilgai vaiksztinejo, ant galo rado ant uliczios jaunikaiti kuris turejo metu suvirsz 15 o vienok da su vaikais ant uliczios siaute. Turejo ant saves kailine jeke, o szejp, buvo nuskurias, nes ant veido buvo gražus vaikas. Ervinas, kaip tiktai paregejo, patiko jiam, paszauke pas save ir klause apie jio tevus.

— Tevas mano jau senei numire, atsake vaikas, motina mano gyva, labai biedna, turi savo nameli. Asz esmiu vienas prie motinos.

Ervinas nusidave pas jio motina. Atejias prasze, idant leistu savo sunu ant kokio laiko už tarnu, ir kalbejo, jog ne senei pribuvo in Carogroda ir noretu turet tarnu, kuris pava-

džiotu po miesta, pasake jog Aladinui gerai užmokes. Motina Aladino isz to džiaugesi labai ir parode netolima nama, kuriame gali gaut tyku gyvenima. Ervinas padekavojo ir už ta darodima dave auksini pininga ir prižadejo motinai jog kasdien Aladinas aplaikys po tiek, jaigu bus geru tarnu ir visame klausis.

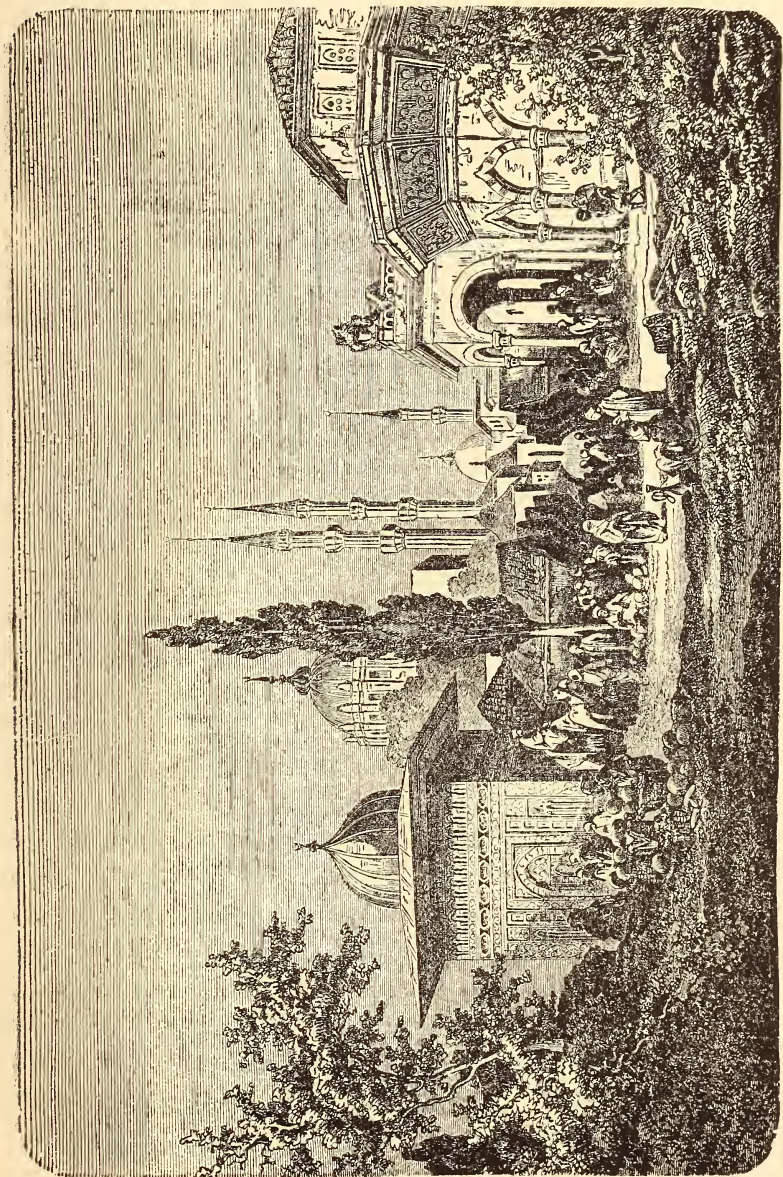

Leistu savo sunu ant kokio laiko už tarnu. (p. 660)

Motina labai džiaugesi isz to ba jiji per menesi negalejo tiek už dirbt, jios sunus ketino gaut. Dave priminima sunui, idant del savo pono butu paklusnus ir turetu pririszima. Dabar Ervinas liepe Aladinui vest ji ant kvatieros, liepe duotie gerus pietus, o kada privalge invales, liepe Ervinas Aladinui nuneszt likuczius motinai teipos-gi padave auksini pininga kaip uždarbi szios dienos ir liepe jiam ta diena siaust su vaikais. Motina labai nusidžiauge matydama auksa ir gardu valgi. Primine vela sunui, idant klausytu teip gero pono. Antra diena motina nusiunte savo sunu pas Ervina kuris jiam tuojaus pirko puikius rubus ir liepe tuojaus

pasamdyt pora arkliu, idant galetu pajodint po miesta del apžvelgimo. Kada Aladinas parvede arklius, nusidave in miesta, kur radosi visoki puikus namai ir daug gyventoju, o kada sugryžo vakare, vela Aladinas aplaike mokeste ir vela nunesze valgi likusi motinai, kuris nieko ne troszko, tiktai idant tas turtingas Armenczikas niekad isz Carogrodo neiszvaziuotu. Mislyjo motina likusi amži tiktai pabaigt. Ervinas raganis buvo priverstu per nedeles butie Carogrode, laukdamas laiko pagal žvaigždziu begi.

Kada toji laukemoji diena prisiartino, kurioje raganis savo dideli darba ketino pradet, liepe Aladinui, idant isz vaka-ro pasamdytu du gerus žirgus, ba ryto anksti keliaus in užmiesti. Aladinas iszpilde prisakyma savo pono o kada praszvito, jau žirgai priesz buta stovejo ir ant raganio lauke. Raganis jojo drauge su jaunu Aladinu in užmiesti, nes ne užsilaikydamas suvis, keliavo toliaus. Laike dvi adynas keliones, kalbejo apie szi ir ta, o ant galo po deszinei szalei paregejo didele girre. Raganis apleides vieszkeli pasuko taku in tanke girria. Matydamas tai Aladinas pertarinejo savo ponui, ar nebutu geriaus laikytis tiesaus kelio, ba girioje greitai gali paklyst, nes raganis tvirtino, jog kele gerai žino, tai ne reike nieko bijot, ir jog del to daro, idant gyreje apsisaugot nog karszczio ir valandele pasilset. Tai pasakes suspaude pentiniais žirga ir kaip žaibas jojo, jog Aladinas stebejosi idant nepasilikt nog savo pono, ka per balas ir krumus gine žirga neduodamas pasilset, pakol in vieta nepribuvo, kur radosi uolinis status kalnas, auksztas net igi debesiu. Raganis nusedo no žirgo ir Aladinui liepe ta pati padaryt, žirgus prie medžio pririszo, o paskui skubinosi ant to kalno trepais kurie auksztyn vede. Aladinas teip nuilso, jog kada užejo ant virszaus, buvo teip nuvarges, jog puole ir gulejo, o raganis sedo szale jio, iszeme savo kninga skaitydamas akyvai, gilei užsimislino. Po yalandai, kada Aladinas atsigavo, pradejo dairytis ir nieko daugiau neregejo kaip tiktai aplinkui

Kur radosi visoki puikūs namai ir daug gyventojų. (p. 662)

girre ir eile kalnu. Aladinas nusimine, pradejo drebet ir isz szalies temyjo ant raganiaus, kuris tuosus žodžius prakalbejo.

— Mano brangus Aladinai, kožnas žmogus jieszko giliuko, o kada atranda laika, tada gali dastot daugybes turtu ir dasiekt szloves. Del taves toji valanda atsitiko, kurioje gali rast didele laime jaigu ta ka nog taves asz reikalauju, teisingai iszpildysi ir baimė nog saves nuginsi. Tegul buna kas nori, nieko nesistebek. Tuojaus datirsi mano galybes ir pamatysi ka galiu.

Tame raganis patryne žieda ir tuojaus stojo priesz ji Arielus klausdamas prisakymu. Aladinas kuris da niekad nebuvo mates dvasios, baisei nusigando, norint raganis buvo persegejias, jog ne plaukas no galvos nenupuls. Kada Aladinas kiek apsimalszino, liepe Arelui idant paszauktu daugiaus dvasiu ir kad vienas isz jiu nuvestu žirgus in Carogroda ir atiduotu tam, prie kurio priguli, del kitu dvasiu liepesi save ir jiojo tarna nuneszt ant salos Elefantine Afrike. Aladinui iszgirdus tuos žodžius plaukai ant galvos stojo isz baimes, nes vos susižiurejo, jau radosi Afrikoje ant auksztos salos. Priesievno staczios uolos buvo trepai samanom apaugia, ant kuriu no amžio koje žmogaus nepastojo. Kvapsnis visokiu auguolu buvo no žiedu ir cziulbejimas visokiu paukszcziu toli atsimsuze. Leidosi trepais auksztyn tarp puikiu medžiu, o kada užejo ant virszaus uolos, rado puiku nama pavidale bažnyczios ir puikei auksu apdaryta. Kada inejo in vidu, paregejo visokias navatnas malavones, kur sedo abubu ant pasilsejimo. Ant vidurio stovejo antgrabis, pavidale altoriaus ir pasilseje valandele, paeme raganis kninga in ranka, o atskaites užkeikima, apejo su Aladinu aplinkui antgrabio tris kartus, ir szitai pasirode liepsna ant antgrabio, ant kuriu raganis užpyle kokuu tai dulkeliu isz skurinio krepsziuko isz ko pasirode dumai kaip debesis ir pripilde pilna nama teip, jog Aladinas negalejo matyt ka jio ponas dare. Kas kartas ugnis pradejo didintis ir iszdavinejo isz saves žaiba su griausmu. Szitai pasi-

dare didelis dundejimas, no kurio Aladinas suvis apkvaito, o kada atsikvotoje buvo po visam. Tame paregejo sienoje namo akmeni. Jio ponas, kuris stovejo szale, tare:

— Mano brangus Aladinai, dabar atejo valanda kurioje tu turi iszpildyt mano norus ir save laimingu ant visados padaryt. Temykie—gi dabar ant to ka tau sakysiu. Szitai szitas akmuo, kurie regi priesz save, asz padariau savo galybe, kurioje viskas randasi del musu laimes. Pirmiause imk su savim szita zieda.

Ir raganis nueme no savo pirszto, ir užmove Aladinui ant to paczio pirszto ant katro jis turejo ir kalbejo toliaus:— O kaip tau meilus gyvastis teip žiurek, idant tau niekas jio ne nuymtu, arba nepamestum pakol ji turesi ant savo pirszto, jokia tau galybe ne kenks. Dabar turesi pakialt ta akmeni ir lipt trepais žemin kur rasi ilga tamsu karitori, nes eidamas neprivalai dairytis, tiktai eisi tiesiog o jaigu kas tavo varda isztars, arba ir mano balsa tavo draugo, tai ne klausyk to visko ir ne žiurekie in užpakali. Kada tas karitoris pasibaigs, tada per tris didelius pakajus pereisi, kuriuose randasi pilna aukso ir sidabro, nes nieko ne imkie ba butumei smerczia nukorotu o kada ineisi in soda, kureme auga puikus vaisei, tai priskinkie kiek tik nori nes skubinkie idant tas laikais ne pasibaigtu ant kiek likos toji skyle atidaryta. Kada soda pareisi, ineisi in nama, kuriame labai puikei iszdabinta, jog net tau akis aptems, ba bus sienos krisztolines ir puiki žibinte viduryje salos puikia szviesa iszdavines. Viduryje rasi deganczia prasta lempuke aliejum žibinama, tai paimsi jia, užgesinsi, alieju su knatu iszmesi, insidesi in anti ir atneszi jia man.

Na eikie vaike drasei o netrukus busiva turtingiausi ant svieto už visus svetimus karalius.

Girdedamas apie tai Aladanas labai nusigando, mislydamas apie taja kelione nelaiminga, delto—gi neturejo mažiausio noro in tenais nusiduot, norint Ervinas megino nuolatos. Matydamas raganis jog su gerumu nieko su Aladinu ne veiks

o czia vela laikas bega, delto-gi apmislino imtie kitoki spasa-ba del privertimo. Pagriebe Aladina už peties, pradejo drucei kratyt, kerszydamas jiam, jog lieps dvasioms nuvilkt ant kokios tuszczios salos kur no bado numirs. Teip baisus kerszimas, ir drasiausi žmogu nugazdintu, o ka dabar noretie no Aladino baimingo jaunikaiczio? Dabartes Aladinas pasake jog jau nori keliaut, isz ko raganis labai džiaugesi ir paantrino da karta ta viska ka priesz tai buvo pasakes, tai yra, kaip turi užsilaikyt kaip bus po žeme ir koke isz to paskui bus nauda kada taja lampa jiedu tures, ir dave jiam kokio tai gerymo isz pleczkutes ant drasos ir susidrutinimo. Ervinas pavedejo prie akmenio. Aladinas pakele akmeni ir lipo trepais žemyn.

Kada Aladinas inejo in taja urva, rado tamsu karitoriu kuri norejo kaip žaibas perbegt. Tame pradejo jiam rodytis baisios baidyklos, kurios pro ji slinkinejo su cipimu apsiliepsnojusios net jiam kele užstojinejo, toliaus vela rodos isz vandenczirszkio muszesi ugninei laszai isz abieju szalio karitoriaus ir net ant akiu tiszko, irdamasis teip toliaus, rodesi jiam jog jau gyvu isz czia neiszeis. Czia vela vietoje valandoje pasidare tokia tamsuma, jog nieko priesz save nemate, czia vela vienu iszgirsta balsa savo motinos, kuri Carogrode paliko, szaukenczia idant sugryžtu, o kada tai nepadaris, numirs.

Aladinas ko tiktai neapsidaire, nes turedamas prisakyma nog raganiaus dadavinejo sau drasa nieka nepaisydamas ejo drasei tolin. Po neilgai valandai lengviau jiam ant szirdies pasidare, ba jau paregejo dangiszka szviesa ir ne trukus inejo in puiku pakaju, kur daugybe buvo aukso ir sidabro. Tas jiam labai patiko ir neužtrukdamas ilgai ejo in kita pakaju, kuriame da puikesni buvo daigtai isz aukso ir sidabrones ir jame ilgai neužtruko, nusidave in treczia pakaju in kuri kada inejo, nusigando. Kaipo vargingo sziaucziaus sunus nemokejo vertes apszacavot to visko ka jiam paregejo nes jame gulejo kruvos auksiniu ir sidabrinu piningu. Jau

Aladinas pakela akmeni ir nulipo trepais žemin.

norejo pilt in kiszeniu, kad ant ant savo giliuko nebutu atsi-
mines ant prasargos raganiaus. Atitrauke rankas nog pinin-
gu ir insikiszes in kiszenius bego toliaus, kad szitai inejo in

puiku soda, kureme paregejo medžius del saves nepažinstamus, kuriu szakos buvo aplipia vaiseis stebuklingos grožybes, o kad turejo pavelijima no Ervino skint, pradejo godžei pildint kisenius su vaiseis. Norejo paragaut, nes baisei apsigavo, ba buvo kieti kaip akmens delto-gi numete perpykes o ir norejo visus numest ka in kiseni buvo sudejias, nes neturedamas laiko paliko kiseniuose ba skubinos paymtie lampa. Delto-gi bego in stovinti paloci. Pribuves prie duru atidare kurios buvo auksu kaiszytos.

Insidrasines atidare idant ineit, nes turejo vela uzdaryt ba didele szviesa in akis atsimusze. Inejo in sale kurioje stovejo lampa apie kuria buvo kalbejias raganis, pagriebe jia, uzgesino ir alieju su knatu iszmete ir in enti inkiszo.

Tame akimierkoj kada tai padare stojosi didelis griausmas ir trenksmas jog teip jog Aladinas labai nusigandias puole ant žemes.

Budamas vienok ne suvis apkvaitusiu. Aladinas pasikele rodos isz miegu kada užmete aki jau tamsu ir tyku buvo. Szaltas drebulis pereme jio ciela kuna, kojoes pradejo lenktis po juom, jis vienok suemes visas pajiegas kagreicziause norejo iszeit isz to palociaus, nes vos iszejo, pradejo žeme drebet teip jog vos nepuole, ir pradejo baisei griaut ir pyszket, rodos koki murai griuvo. Pamindamas vienok ant prasargos Ervino, raganiaus, ne driso in užpakali dirstelet, nes ejo ir priesz save žiurejo kele kuriuom inejo. Jautesi labai nuvargintu, jog turejo pamaži eit, czia vela pradejo baidyklos rodytis o kada inejo in karitori buvo pilnas ugnies. Nesiduodamas vieno tuom atsibaidyt, neklausydamas tu visu balsu szaukencziu ant jio, ne ant baidyklu, kurios iszsižoja norejo ji pagrieht, prisiartino prie angos urvos, ba jau mate szviesa džiaugesi jog jau visos baidyklos pasiliaus. Tame sudrebejo žeme ir baisus dundejimas pasidare, rodos jau viskas ketino užgriut. Pasirode žaibai ir anga urvos užsidare. Apacziuopom yresi toliaus, o kada priejo kur buvo skyle, jau buvo užgriauta.

Pagriebe jia, užgesino ir alieju su knatu iszmete. (p. 668)

Raganis Ervinas tame laike, kada Aladinas nusidave in urva, buvo atsitraukes nog skyles, sesdamas pavesyje laukie pargrysztanczio Aladino isz po žemes. Nes valanda už valandos bego, laukemas Aladinas negryžta pradejo kas kartas labiau pykt ant Aladino, tai vela ant saves paties, jog teip buvo neiszmanus ir taja didžiause gerybe pavest, tai yra žieda raganiszka paduot, del tos lampos.

Tame pribeges prie skyles urvos pradejo szaukt ciela gerkle. Aladinai! Aladinai! del tavo ir mano laimes skubinkie kaip galedamas ba prazusi ir mane nelaimingu paliksi.

Vos baige szaukt, pasidare tas trenksmas, ka ir Aladinas urvoje girdejo ir tame skyly vela uzgriuvo, o Ervina viesula nunesze nog tos vietos ant mazos salos aplink vandeniu aplieta. Czia Ervinas puole be zado ir kada atsikvotejo, jau buvo saule nusileidus. Pirmiause puole mislis jiam in galva apie dingusi zieda raganiszka, kuri buvo Aladinui padaves o kuri dabar butu ji isz tosios nelaimes isztraukus ir in Europa nuneszes. To ziedo jau neteko ir visa viltis jio gyvenimo prazuvo.

Prie tokiu liudnu dumojimu pertrauke riksmas levu ir tigrisu, o toji mislis, jog czia reikes nakvot, labai ji baugino. Tame atsimine apie taja kninga ka pirko pas kningiu. Pasirinko sausu szaku sukure ugni, idant nog laukiniu zveriu atsigint atidare ir ugnies szviesos baimingai lapus verte ir jieszkojo del saves pagelbos. Ilgai jieszkojo o nerades meko del saves naudingo, jau norejo sau gala pasidaryt, kad szitai rado netiketai pamokinma, kaip parsiszaukt vandenines dvasės. Kada pagal kninga teip padare, stojo 3 vandenines dvasios, kuriuos purte nog saves vandeni net ugni uzliejinejo. Ervinas liepe dvasioms idant ji in Europa nunesztu ir vos spejo tai isztart, kad szitai pasijuto bestovis kraszte mariu Europoje. Turejo daug vargo pakol gavosi in savo nama. Labai rupinosi netekes raganiszko ziedo.

Czia palikime Ervina pati viena rupestyje nugrimzusi, o sugryszkime pas Aladina kuris randasi po zeme uzgriautu.

Aladinas da turejo didesni rupesti kaip jio ponas, raganis. Jisai szaukesi pagelbos. Vienok viskas buvo dovanai, tykumas ir tamsuma vieszpatavo visur, ir budamas baisei susirupinusu, nezinojo ka pradet ir jau nesitikejo isz po zemes iszeit. Verkdamas pastanavijo gryzt adgal in puikius pakajus kuriuose jau buvo sienos uolines ir jokio karitoriaus nebuvo. Visa viltis prazuvo iszsigelbejimo puole-gi ant zemes no bado

ir troszkimo, verkdamas sunkei užmigo, o kaip ilgai miegojo, to nežinojo, tiktai kaip pats jaute, gana ilgai. Kada pabudo ir iszsiblaives vela pradejo verkt dideliu gailescziu paymtas, tarydamas:— Ach mano motinele! kad da tave galetau karta pamatyti ir apie viska pasakyt, kaip tas raganis mus suviliojo ir prigavo! Ach, asz nelaimingas, turesiu sziczia vargingai gyvenima pabaigt ir su motinele neatsisveikines.

Kada isz rupesties pradejo rankas laužt, netiketaiti patrine žieda ir tuojaus stoji priesz ji Arielis szviesa apsiaubtas su trimis dvasioms. Aladinas nusigando labai tuom regejimu, nes kad jau buvo mates, ir tuojaus apsimalszino. Arielis—gi klause Aladino, ko reikalauje? Aladinas tuojaus prasze idant ji nunesztu pas jio motina. Ant ko jiam Arielis atsake: Aladinai! Aladinai! tu nežinai to kaip galingu pastojei! Tu dabar esi turtingesniu už turkiszka sultona. Per ta lampa kuri tu dabar turi yra tau žemiszkos dvasios atsidave, o mes, dvasės orines galime ir daug pagelbet ir tave isz to tamsaus kalejimo iszneszt.

Czia pasidare didelis triukszmas, atsivere žeme, paeme dvasios Aladina, nunesze in Carogroda ir pastate prie namelio motinos. Aladinas isz to labai džiaugesi ir tuom dvasioms dekavojo, o kada dvasės isznyko, inejo in grinczele savo motinos. Tam pacziam laike kada Aladinas su savo ponu iszkelio in Afrika, kur daug vargo iszkente ir likos ant kart locninku žiedo raganiszko ir stebuklingos lampos, jio motina labai rupinosi. Žinojo jog jios sunus nusidave su ponu in užmiesti ir da igi sziol ne sugryžo. Pirmiause klausinejo kaimynu, ar jios sunaus neregejo, paskui nusidave pas samdika arkliu, nog kuriu Aladinas arklius samde negalejo nieko dažnot tiktai tiek, jog rado arklius prie tvarto ir nežino kas juos parvede. Nusidave ir ant kvatieros ir tenais klause ne apie pona nes Aladina. Sugryžo motina namon labai rupinosi apie sunu. Praejo kelios dienos, o sunaus kaip ne matyt teip negirdet ir sena motina keike ragani jog savo sunu teip

Isz baimes puole ant žemes kaip negyva. (p. 673)

kaip pardave. Ant galo iszmaine paskutini pininga ka nog sunaus gavo ir atsidave suvis ant vales Dievo. Jau buvo vela sedus prie darbo, szitai duris atsidaro ir Aladinas stoje sveikas priesz motina, kuri paszoko, net kedute parverte, pradejo sunu bucziuot. Aladinas turejo viska papasakot, kur

teip ilgai užtruko. Ir dadave kaip tasis nedoras raganis su juom apsiejo ir ant galo prasze motinos valgyt.

Paeme motina auksini pininga, nubego in miesta pirkt del sunaus valgyt. Kada parnesze, sedo abudu ir privalge igi soczei. Aladinas pavalges da papasakojo motinai apie mažiause daigta. Motina ne labai tam visam tikejo, ba mislino, jog Aladinas tai sapnavo, o kad ta viska patvirtint, parode motinai lampa, kuri turejo už enczio, teipos-gi tuosus vaisius, ka sode priskyne. Kada motina paregejo intikejo in sunaus pasaka ir gailejosi sunaus, jog tiek daug nukente. Nes jog lampa yra stebuklinga galybe ir jog tie vaisei turi didele verte, tai nenorejo tiket. Gana to, kad tiktai sunus sugryžo sveikas namon ir su džiaugsmu nusidave motima su sunum ant atsilsio ir saldžei užmigo.

Ant rytojaus rodavojesi motina su savo sunum, sededami prie pusrycziu, ka jiedu prades kada piningus pabaigs. Motina negalejo uždirt, o sunus nemokejo ne jokio amato, o kitokio spasabo negalejo apmislyt. Vienatiniu spasabu buvo nuczystyt szita lempa ir tuosus vaisius parduot. Paeme motina lampa ir pradejo szveist, vos dalypstejo ir patryne stojo baises geniuszas ir su piktumu paklause ko reikalauje? Motina baisei nusigando, jog isz baimes puole ant žemes teip kaip negyva. Nes Aladinas kuris jau buvo dvases mates, motinai padavinejo drasos. Paskui atsisukes tare in dvase— Parneszk del mus ka norint valgyt.

Dvase isznyko ir parnesze du sidabrinus bliudus, puikaus darbo su skaneis valgeis isz vaisiu padarytas, o kada pastate ant stalo, klause, ar da ko nereikalauje?

— Prineszk ko gert tare Aladinas, o dvase už minutos atnesze puse tuzino dideliu pleczku su vynu, sidabriniam gurbe, o pastates ant stalo isznyko, ba Aladinas tuom kart jau nieko nenorejo.

Dabar mislino Aladinas, kas taises dvases in czia atvyjo ir kaip jaises paszaukt. Motinai net akys iszszoko, kada pare-

gejo tuosius valgius ir gerymus. Isz pradžios nenorejo ne-
pirsztu dalypstet tuju valgiu, ba bijojo idant ka nekenktu.
Kada Aladinas szposaudamas valge ir gyre jog labai skanios,
tai ir motinai seiles burnoje atsirado, emesi isz palengvo ir
tuojaus bliudai buvo tuszti ir pora plecku sausu. Iszgere da
pora czerku, nuejo sunus in mieszta pasivaikszcziot, o sugry-
žes namo gardžei miegojo ir ant rytojaus gana velai pabudo.
Ant rytojaus vela užsimane valgyt, o neturedami nieka, sena
motina tare in sunu.

— Imkie suneli viena isz bliudu, ka dvase prinesze,
nuneszk parduot, ir turesime ka valgyt.

Aladinas nesivilkindamas, paeme bliuda, norint mislino,
jog tai cininis bliudas ir nusidave pas viena kupcziu. Ant
ulyczios patiko žyda kuris pažines verte bliudo, paklause Ala-
dino, ka nori su tuom bliudu daryt? O dažinojias jog tai ant
pardavimo, eme žydas Aladina in paszali ir nuvedes in užka-
bori, kur galejo gerai bliuda apžvelgt, paklause kiek nori?
Aladinas nežinojo kiek praszyt, tare:— Asz tau nesakysiu
kiek kasztuoje, tu pats gana gerai žinai, pasakykie kiek
duosi?

Žydas suprato, jog Aladinas nežino prekes, dave jiam už
bliuda 12 sidabriniu piningu ir dadave, jog tai isz prastos ble-
kes, tiktai kad darbas jiam patinka, tai užtat tiek moka.
Aladinas matydamas tiek piningu už bliuda paeme su džiaugs-
mu ir paskubino pas motina, kuri džiaugesi, jog sunelis gerai
pardave.

Vela gyveno kaip pliskai taukuose nieko sau nepavyde-
dami, pakol paskutinio piningo, neiszdave ir vela nieko netu-
rejo. Aladinas noredamas valgyt turejo antra bliudu neszt
ant pardavimo. Da netoli buvo nuejias, vela tas pats žydas
pasisuko, o kuris kas diena Aladina ant ulyczios dabojo, ba
gera pelna turejo ant pirmutinio bliudo. Žydas net barzda
sau paglostė, kaip Aladina paregejo, klausdamas, ar gal vela
turi bliuda ant pardavimo? Aladinas suprato, jog žydas apie
tai labai rupinasi, atsake.

— Teip turiu, vienok už taja preke neparduosiu už katra anaji bliuda pardaviau, ba mane motina užtatai pabaude.

— Uj palauk! Sutiksime, in prova neeisime, asz mislinu, jog mudu sutiksime ba vienas bliudas tiek vertes neturi kiek du vienoki. O kad man pirmutinis patiko, tai už antra gausi daugiaus ne kaip kitas tau užmoketu. Szitai tau 20 doleriu už bliuda, mislinu jog tavo motina džiaugsis. Aladinas su džiaugsmu paeme piningus ir parbego namon, kuris žydo gerybes negalejo atsigirt, ir mislino, jog jau dabar žydas prisigavo. Dabar vela sau nepavydejo ir teip ėgere ir valge, pakol vela nieko neteko. Vela motina isziunte sunu su sidabriniu gurbu no pleczku prisakydama idant gerai užpraszytu ba tiek svere, ka tiedu bliudai. Aladinas suviniojias gurba nesze tai paczia ulyczia, kur jau du kartu su žydu pasitiko, mislydamas jog vela pasitiks. Tuom laik viltieje pabludo, ba norint kelis kartus perbego ulyczia, žydo neregejo ba su kitais kupceis nusidave in Damaszka su tavorais.

Aladinas mislino, jog žydas ant bliudu prisigavo, tai dabar nenori rodytis, isz ko Aladinas sau iszmetinejo, jog žyda prigavo. Ejo vienok ulyczia toliaus, pro kroma aukso-riais, kuris stovedamas duryse užklause, ka czia nesza.

— Asz jieszkau žydo, atsake Aladinas, kuris jau nog manes nekuriuos daigtus pirko, o del kurio szitai ir taji gurba noriu parduot.

— Ne daug laimesi, jaigu su žydu sukeziom pradesi. Ka jiam pardavei pirmai ir kiek tau užmokejo.

Kada jiam Aladinas teisybe apsake ir diduma bliudu, aukso-riis uždejo rankas ant galvos ir paszauke:

— Tai rots nebagai apsigayai! toki bliudai buvo verti mažiausia po du szimtus doleriu! Aladinas mislino jog aukso-riis isz jio juokesi, ir norejo toliaus eit, nes paklause kiek gali kasztuot gurbas.

Aukso-riis ji akyvai apžvelge ir pasveres kalbejo.

— Duosiu tau už ji tukstanti doleriu.

Aladinas net persigando isz džiaugsmo, kaip apie teip daugybe piningu iszgirdo ir netikinczei žiurejo in auksoři.

Auksoři mislino, jog pardavikas nenori už tiek parduot, ba tylejo, tare jaigu nenori parduot už ta preke, tai gali neszt pas kita auksoři, o kiek kitas pasiulis tai ir asz tiek duosiu.

Aladinas pažines, jog auksoři ne tyciojasi nes teisybe kalba, atsake, jog už tiek paleis. Paliko gurba, paeme tukstanti doleriu in krepszelius, kuriuos gavo no auksořiaus ir leidosi namon dairydamosis, ar laikais auksoři nesivyje paskui atimtie piningus.

Kada Aladinas parejo namo pas motina su džiaugsmu duris atidare ir kaip be duszios inbego in grinczia, teip jog krepsziukas isz vienos rankos iszsprudo, nupuole ant žemes net truko ir dolerei iszsirito.

Motina pamaczius tokia daugybe piningu, ko tiktai nepapaiko isz džiaugsmo, ypacz kada dažinoje, jog tai visi prie jiu priguli.

Sunus tuojaus papasakojo, kaip labai apsigavo ant bliudu kurie buvo ir sidabrinei kaip ir gurbas. Motina isz piktumo pasake:— Kaip žyda pamatysiu, tai peisus nurausu. Nes kada vela dirstelejo ant piningu, apsimalszino.

Motina prisake del sunaus gyvent paczedniai idant vela ne papult in varga. Motina paskyre 300 doleriu ant pataisymo ir padabinimo grinczeles, inprovyjo del sunaus ir del saves apredala ir suvis kitaip iszrode, ypacz Aladinas, ba po teisybei buvo patogas vaikiukas.

Nes del sunaus ir saves nepavydejo, vienok ir piningu nemete, užtat ant ilgai isztekto.

Aladinas kuris neturedamas jokio užsiemimo vaiksztinejo po miesta o ir in užmiesti. Karta isznežiniu kada slenkinejo netoli palociaus sultono iszgirdo sžadyma isz armotu. Buvo tai ženklų, idant visi vyrai trauktusi nog kelio vedanczio in paloci o jaigu katras to nepadarytu smerezia nukorotu. Keti-no tuom keliu sultono dukte važiuot su savo nevalninkems, tai del vyriszku nevale buvo rastis.

Aladina paeme didelį akyvumą pamatytie taisės mergas, ant jio giluko stovejo šalio kelio stora išdubus liepa ir jisai tuojaus in taji medį pasilipejo, o ne ilgai laukus pasirode pulkas nevalninkiu, ir tarpe jiu aukso karieta kurioje sėdejo sultonaitė Zulima.

Kada karieta buvo ties medžiu kureme buvo pasislepęs Aladinas, nusmuko ratas, karieta nusisverė ir sultonaitė išpuolė ant žemės. Gera valanda praėjo pakol nevalninkės išsigandusė ir apalpusė Zulima atgaivino ir nuvedė pekszczia namo. Aladinas viską išskyles matė, nes sultonaitė teip jiam smegenis užėmė, jog vos mediję išstigojo.

Kada sultonaitė nukeliavo, pradejo gaudžiai verkti ir ant Dievo rūžyt, kam daleido, jog jis per pamatymą sultonaitės toki dideli sopuli savo širdžiai uždavė. Szauke, kaip rodos prota pabaigęs. O tu mano Zulima! Be tavęs jau negalesiu gyventi tikybeje ant svieto, tegul da tave kada norint pamatū, tada tegul numirsztu.

Kada teip nuolatosis rugojo, o rankas išgailesties pradėjo laužti, išnežiniu patryne žiedą raganiszka. Kuri kaip ir išpapravimo niekad nog rankos nenuiminejo, ir tuojaus stoją Arielius su klausymu, ka reikalaujė? Aladinas nusidyvijo iš to pasirodymo, tare in dvase:

— Tavo klausymas ant niek man neprisiduos, tu man nepagelbesi! Pasimylejau sultono dukteryje Zulimoj o tiktai tada apsimalyszysiu kada jia gausu.

— Norint tai ne yra mano galybeje tavo norus išpildyt, vienok ne žudyk vilties ba turi stebuklinga lampa, per paszaukima, toji lampa žemiszku dvasiu viską gali padaryti jaigu išzmingai darysi.

Suprato iš kalbos dvasios, kokia vertė turi toji lampa. Pažino jog toje lampoje randasi didelis skarbas, o apie kurios galybės igi sziol nieko nežinojo. Dabar pažino jog lampa ir žiedas priszauke dvasės kurios visame yra paklusnos. Iš tos žinios labai džiaugėsi ir orine dvase atprovino. Gryszdamas

namo, mislino sau kokių dalykų pradėti, idant kagreicziause patoga Zulima galetu vadinti savo paczia o kada geriaus apmislino, buvo tvirtu, jog teip bus. Buvo nuolatos užimtas mislemis, jog ne gert ne valgyt nenorejo isz ko motina labai rupinosi ir pastanavyjo isz sunaus iszkvost. Aladinas pripa-

žino, jog sultonaite Zulima labai užsimylejo, ir apie tai nuolatos mislyje, kaip jia gaut už paczia del savės. Motina ilgai neiszmane, nes ant galo suprato jog isztikro padukuse misle eme in galva, ant to motina tare:

— Sziaucziaus sunus turi mislyt apie kurpali.

Nes tieje žodžei buvo kaip žirnei in siena. Aladinas ne klause ka motina kalbejo ir be atlaidos motinai nedave pakajaus, pakol neprizadejo, jog pasirupinus apie tai pas sultona.

Motina isztikro mislino, jog jios sunus isz proto iszejo ir perdestinejo jiam, jog tai jokiu spasabu tas nesiduos pasidaryt ba yra sultono padonais, o ir reike sudetie dideles dovanas jiam, norint su tuom pas ji nusiduot.

Aladinas tvirtino motinai, jog apie dovanas del sultono neprivalo rupintis, del to jog turi spasaba kad didelius skarbus gali turet.

Kada motina su neisztikejimu galva krata, tare Aladinas in motina.

— Brangi mano motina, ne senei man apsireiszke, jog asz tokius skarbus turiu kokiu jokis sultonas neturi. Tiejė obuolei kuriuos parnesziau isz urvos, yra toki jau, kokius pas patoga Zulima macziau, nes mano dideli o jios maži. Del to—gi ne duokie man nykt isz geismo ir nekantrybes, rupinkis kaip norint prieit prie sultono ir perstatyt mano geismus, o apie viska asz pasirupinsiu.

Matydama motina, jog joki malszinimai nieko negelbejo ir jog Zulima nuolatos jio galvai, prižadejo jio norams užganapadaryt, daduodama jog tas dalykas gali didele nelaime ant ju užtraukt. Nes Aladinas tvirtino, jog ne reike baisetis ir jog ne trukus stebuklingus daigtus pareges.

Motina ir intikejo kalbai sunaus, ba jau buvo maczius, kaip dvases daug pridave ir pastanavyjo rytojaus sulaukus nusiduot pas sultona. Aladinas indejias in gurbeli deszimts brangiu akmenu, ka paeme urvoje, uždenge balta skepetele, liepe motinai neszt ir pamokino ka ant sultono klausymo atsakyt. Dave da viena paskirium, idant duotu tam kuris prileisant pasikalbejimo su sultonu.

Motina ant rytojaus iszsirenge pas sultona. Drebejo baisei, ir mislyjo, kaip tiktai papraszys sultono dukters del savo sunaus, tai bus smerte nukorota.

Prislinko su didele baime prie sargu, o kada likos inleista in priebuti salos paklausymo, nieks ant jios netemyjo.

Ant galo prisiartino pas viena tarną, kuris inleidinejo in sale, o inspaudus jiam in ranka, melde su nusizeminimu, idant inleistu pas sultona. Sultoniszkas tarnas apžvelgias duota dovana, pažino tuojaus, jog tai yra brangus labai akmuo, tuojaus invede pas sultona.

Kada paregejo sultona, puole priesz ji ant žemes, ir tare.

— Galingiauses Vieszpatie, sultone visu karaliu, prie tavo koju sudedu szita maža dovana mano vienatinio sunaus,

kuris tau per mane sudeda su dideliu nusizeminimu pasveikima atsiduodamas in tavo malone.

Sultonas liepe sau paduot gurba in ranka, o kada skepe-
ta atidengias paregejo, stebejos grozybe, o norint jis turejo
savo skarbcziuje visokiu brangiu daigtu, tai tokiu da nebuvo
regejias.

Czia liepe visiems iszeit isz sales, tiktai likos didis vezi-
ras ir Aladino motina ir paklause veziro, ka jis mislina apie
tuosus akmenius. Veziras akis iszvertias ziurejo ir tare. Tai
yra negalimu daigtu isz kur tasis zmogus galejo tokius daig-
tus gaut?

Tame paklause sultonas motinos, kuom josios sunus yra
ir isz kur paeme tuosus brangius akmenis?

— Mano sunus Aladinas pargabeno su savim isz Afri-
kos o da turi tokiu labai daug, jog jaigu szviesiauses sultonas
prisakysi, tai viskas bus atiduota. Sultonas paklause ar gal

turi koki reikala pas ji? Motina vela metesi in kojias sultonui ir tare drebancziu balsu.

— Galingiausės vieszpatie, jaigu tai už pikta nepalaisyti, apie ka asz kalbesiu, tai praszyna mano sunaus tau perstatysiu.

Sul-tonas atsake:— Kalbekie be baimes, ka tavo sunus geidže nog manes, tau nieko pikto nesistos, kalbek be baimes.

Motina insidrasinus pradejo:— Galingiausės vieszpatie! Kentėjimai mano sunaus priverczia mane apie tai iszpažint jog mano sunus Aladinas jusu duktereje yra didelei užsimylejias per mane meldžia jusu malones, ar laikais nesusimyletumei ant jio.

Sul-tonas druczei nusijuoke ant tokio praszymo motinos

Veziras, del kurio sunaus buvo prižadeta Zulima, tare in sul-tona:

— Tai rots butu gražu, idant teip patoga sul-tonaite turetu butie kokio tai valkato!

Sul-tonas neklausydamas ka veziras kalba, tare in motina:

— Gali del savo sunaus pasakyt taja suraminante naujiena, jog su tuom dalyku vela už puses metu gales pas mane atsiszaukt.

Aladinas buvo laimingiausiu žmogum ant svieta, kada apie tai nog motinos iszgirdo ir malszei taji laika leido.

Veziras-gi, kuris labai už tai užpyko, spende idant tame laike savo sunu su Zulima suvest in pora. Už kokio tai laiko primine sul-tonui, idant prižadėjima duota dalaikytu ir duktere su jio sunum apipacziuot. Sul-tonas užmirszias apie duota žodi motinai Aladino, ant visko tiko kaip veziras norejo. Motina apie tai dagirdus, labai susirupino nes sunus Aladinas ramino jia kalbedamas, jog isz to nieko ne bus. Kada diena vincziavones atejo, kurioje Zulima su sunum veziro ketino but vincziavota, o Aladinas su tuom priesz motina nesiskunde ir pamislino motina, jog jau sunus apie sul-tonaite suvis užmirszo.

Pabludo tame motina, ba kaip tiktai vakaras prisiartino kuriame jau buvo Zulima susivincziavojus. Aladinas paszauke žemiszkas dvases su pagelba lamos ir tare:

— Paliepiu jium, idant nusiduotumet in sultoniszka paloci, o laike kada veziriukas eis in miegstube Zulimos pagriebtumet ji teip ilgai po savo sarga laikytumet, pakol jiums ne duosu žinios prižiurekite gražei ir duokite vigada.

Dvasios isznyko tuojaus ir viska iszpilde kaip buvo pri-sakyta.

Patoga Zulima lauke savo miegstubeje jaunikaiczio, o jau tas likos per dvases nunesztu in Sirijos goju, o kada tas jei nubodo laukt, užmigo. Ant rytojaus nevalninkes pažino ant sultonaites veido nuliudima, nes priežasties nežinojo.

Už valandos atejo sultonas pas jia, idant dažinot kaip nakti praleido. Zulima atsiliepe su piktumu:— Tai rots, iszrinkote man pati teva! Pirmutine tuojaus nakti apie mane už mirszo, ba nedirstejejo pas mane.

Sultonas isz pradžios mislino jog dukte teisybe kalba, užsirustino ir liepe vezira paszaukt, o kuriam nedorai apsiejima sunaus iszmetinejo.

Nusigando veziras ir dave sultonui suprast, jog pats ne žino kas tai galetu but, ba sunus jio vakare nusidave in paloci ir namieje niekas jio ne mate. Nose nuleides iszejo isz palociaus klausinedamas visur apie sunu.

Dažinojo nog sultoniszku nevalninku, jog mate, kada sunus veziro nusidavinejo in paloci sultonaites, o daugiaus apie nieka nežinojo. Sultonas prisake veseile užbaigt o kuri butu traukusi keles nedeles, o už nedelios apgarsino, jog Zulimos vincziavone jokios svarbes neturi. Kada trys menesei praejo, o apie dingusi jaunikaiti nieko nedagirdo, tada pasisuko kitas jaunikaitis, kuris prasze Zulimos už paczia, buvo tai sunus didžio admirolo po kurio valdžia buvo visi laivai, o kuriam sultonas tuojaus prižadejo, ir tuojaus ketino butie veseile.

Kaip tiktai Aladinas apie tai dažinojo, nieko sau iš to nedare, nes su juom ta pati padare ka ir su pirmutiniu. Jis paszauke žemiszkas dvases pas save ir liepe nuneszt antraji vyra in Kaira Egipte.

Ir tuom kart nesulaukus Zulima savo mylemo, per ciela nakti verke, o kada tevas rytmetyje atlanke duktere, rado apsiazarojuse. Jiji skundes, jog dabar bus iszjuokimu nog visu žmoniu, jog ir antras, josios vyras dingo kas-žin kur.

— Sultonas atsiliepe, jog jau apie tai žino, ba pats liepe nevalninkams vest jaunavedi in miegstube ir isz tarpu jiu isznyko norint dures buvo uždarytos.

Jokis žmogus nežinojo kur dingo tiedu jaunikaiczei. Sultonaite lauždama rankas garsei raudojo:— O asz vargingiause už visas sultonaites! Turesiu igi smert butie be vyro!

Sultonas ramindamas kalbejo:— Apsimalszink, gal viskas persimainys!

Niekas jau dabar ne dryso praszyt sultono idant duotu Zulima už paczia.

Kada szeszi menesei iszejo, Aladinas primine savo motinai jog jau laikas prisiartino idant savo prižadejima dalaikytu. Indejo in gurbeli vela deszimts obuoliu, nes da gražesniu ir pridave eile karieliu žemczyuginiu, kuriuos žemiszkos dvases nuo salos Elefantines atnesze, nusiunte po tuom motina in paloci pas sultona idant sultonui tuosius brangius akmenis atiduotu, o Zulimai žemczyugus, o del jio naudinga naujiena parnesztu. Sena motina nuejo tuom kart drasiau pas sultona kaip pirmai, o kada sultonas jia paregejo tuojaus atsimine, ir tuojaus liepe visiems iszeit. Kada tik du vienu liko paklauses sultonas motinos kokis reikalas jia atgujo?

— Galingiauses vieszpatie ir meilingiauses valdytojau, priguliu prie taves! Aladinas sunus mano atsiduodamas in tavo malone, primena apie prižadejima, ba jau szeszi menesei pasibaige kaip jiam prisakei laukt. Teipos-gi prisiunczia maloningiausiui vieszpacziui szita dovana, o szituos karielius del sultonaites, kaipo pradotka savo meiles del jios.

Sultonas paregejas brangius akmenis, negalejo atsistebet, paszauke tuojaus savo rodininkus ir klause, ka daryt? Ir paszauke ant galo:— Nesiranda ant svieto kito tokio, idant galetu tokia dovana duot, kaip man rodos tai prisiuntejas to skarbo, turi butie turtingiausiu musu sklype!

Veziras, kuris ir dabar buvo kaip pirmai, negalejo užmirszt, jog Zulima ne jio marti likos, norejo sultona visokeis spasabais nog to nuvesti ir norejo visaip taji ženta iszbandyt jaigu jis teip siulosi.

Sultonas paklause tosios rodos ir tare in motina.

— Dovanas tavo sunaus priimu noringai, mano žentu tada gali but jaigu prisiuns pas mano dukteri penkis baltus nevalninkus, apredytus in persiszkus rubus, o kada kiti penki nesztu kožnas po pilna gurba tokiu jau braugiu akmenu del mano dukters, kokius man prisiunte.

Mouina pasikloniojus gryžo namo ir gailejosi jog jios sunus ne sztant bus tai iszpildyt.

Sultonas tuojaus papasakojo dukterei, jog priesz puse metu kokis tai nepažystamas prasze josios už paczia, dabar vela paantrina praszyna ir prisiunczia eiliuke žemczyuginiu karieliu.

Zulima isz karieliu labai džiaugesi, ba teip dideliu da ne buvo maczius ir parode nora matymo tojo žmogaus, kuris taji neužmokama skarba prisiunte.

Sultonas atsake, jog tas josios geidimas yra ant tuszczio, ba jis to pareikalavo nog jio, jog turtingiauses žmogus ne sztant to iszpildyt. Tuom sultonaite didelei susirupino ir rugojo, jog jau ant visados pasiliks be vyro.

Motina tuom laik parejus namo apsaके sunui apie geisma sultono ir kalbejo, idant sau isz galvos Zulima iszmusztu, tarydama.

— Geriaus butumei padares, idant taisies dovanas butumei del saves užlaikias ba tokis sultonas gal liepe per langa iszmest. Teisybe, jiam labai patiko tavo dovanos nes Zulimos

niekados negausi, asz tiketau greicziaus jaigu kas pasakytu, jog kalnas in kloni pavirs.

Aladinas dave motinai iszsikalbet, o ant galo paszauke linksmai. Jaigu tiktai sultonas teip kalbejo, tai Zulima bus mano pati!

Motina nenorejo savo ausim tiket, girdedama tokius padukusius žodžius savo sunaus ir tare:

— Kad tu ir visus akmenis Carogrode permaintytum, o to, ko sultonas nori, ne sztant esi padaryt.

Aladinas nusijuokes liepe motinai atsigult ir be rupesties užmigt, o ryto saulei tekant atsikeltu ir sultonui nuvestu nusidave in miegstube kur net apsverke, jog sunus gavo sumaiszyta prota.

Ant rytojaus atsikelias Aladinas pamaži isz lovos, per lampa paszauke žemiszkas dvases pas save in kurias teip kalbejo.

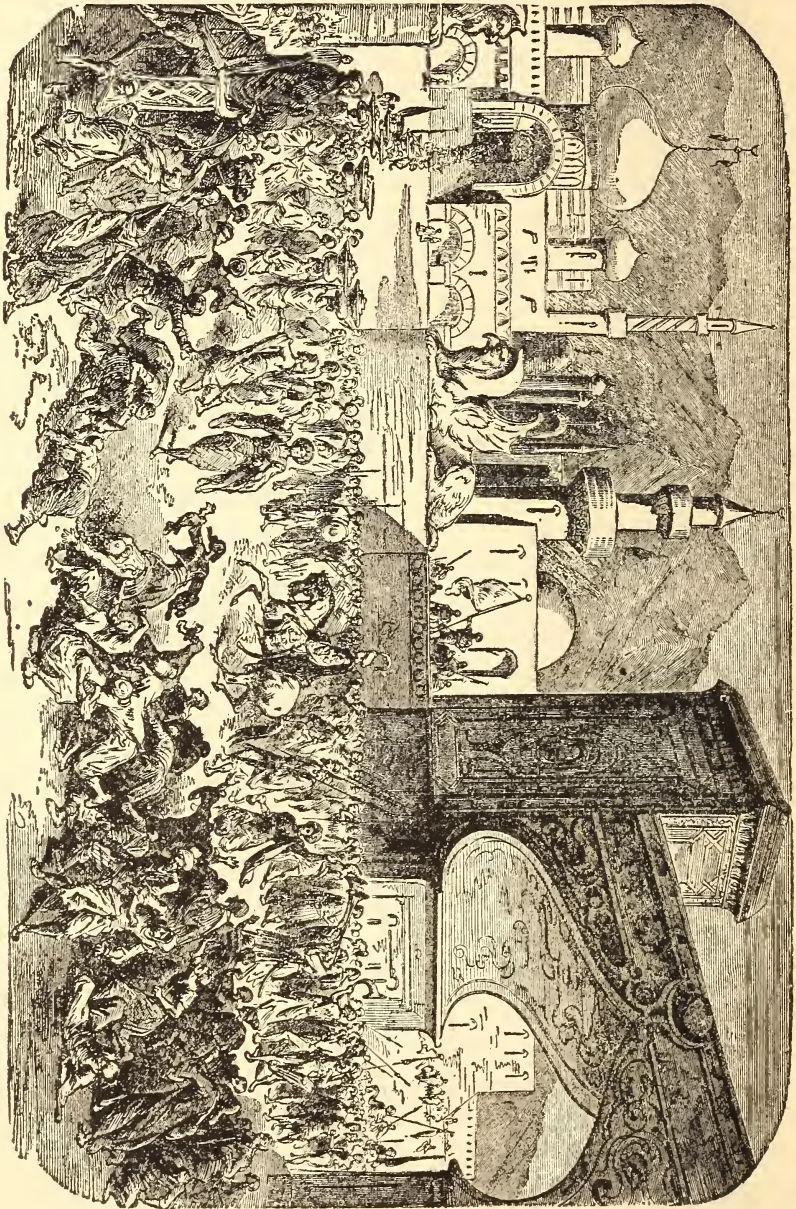
— Valanda mano pasikelimo artinas, patogiause mergina gaunu už paczia, nes igi tol ne bus mano, pakol jus mano geros dvases mane tame nenuramysitia ba tiktai jius galite norussultono iszpildyt ir tada liktau jio žentu.

Vos žemiszkos dvasios tai iszgirdo, buvo pasirenge ta iszpildyt. Ne trukus pasidare didelis krutejimas prie namelio nog nevalninku baltu ir juodu ir verbludu, jog net motina pabudo, o žmonis isz visu szaliu rinkosi pažiuret taji stebukla. Motina tryne sau akis ir žiurejo per langa, o kada ta viska paregejo, ko sultonas reikalavo, suprato, kokia galybe turi jios sunus ant dvasiu ir pripuole prie Aladino, paemus už kaklo bucziavo, ba mate jog jau dabar sultono mylistos dastos.

Aladinas szypsodamasis kalbejo, idant ant teip mažo daigto nesistebetu ir kagreicziause rengtusi ir atidavus ta viska sultonui pasakytu jog tas yra viskas niekuom, kad tiktai galetu taja laime aplaikyt, Zulima savo paczia vadint.

Motina da ne atvesus, nusidave ulyczia pas sultona, o

Aladinas nusiuduoda pas Sultona.

pulkas paskui jia palengvele yresi. Visas miestas pasijudino, idant ta dideli stebukla pareget, ir kada prisiartino pas paloci sultono, sargai mislino, jog tai nevidoniszkas vaiskas užplauke, tuojaus bromus uždare. Sultonas temydamas augsztai per langa tai minei žmoniu, labai nusigando, nes tuojaus atsikvotejo, kada Aladino motina vyduryje paregejo ir tuojaus mislino, jog tai taji jauniki atvede. Tuojaus liepe paszaukt visus ir kalbejo in juosus:— Matote, jog tas žmogus iszpilde ka buvau paliepes?

Ministerei neturedami ka ant to atsakyt, tylejo. Sultonas atsisuko in motina ir tare:

— Paskubinkie pas sunu, pasveikinkie ji pasakykie jog noringai ji priimu už ženta, tegul kagreicziause atsilanko pas mane.

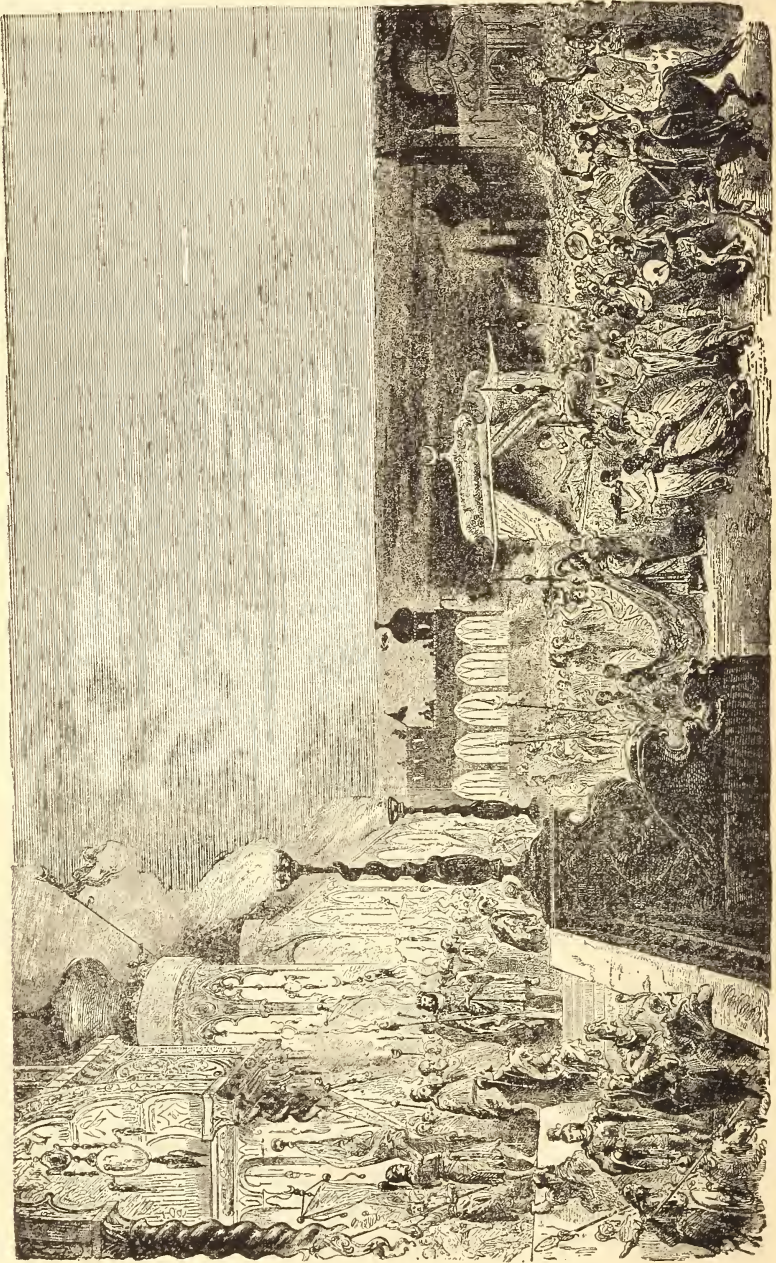
Motina isz džiaugsmo nežinojo kaip sultonui už ta malone dekavot, stenejo kasžin ka, jog niekas negalejo suprast. Sunus tai dažinojias, labai džiaugesi ir kalbejo.

— Dabar reike pagal stona pasirodyt atlankant sultona.

Inbego in kamarele, paszauke dvases ir liepe teip save padabint idant nesidrovetu sultonas jiuom. Liepe parupint puiku žirga ir pulka kareiviu, o teipos—gi kapelyjia tokia, idant kitos tokios sviete nebutu.

Dvasios žemiszkos, myledamos ji pasirupino kanogeriause, pirmiause padare jiam maudyne iszminties ir kada panardino, tuojaus persimaine ant kuno teip, jog patogesnio ir iszmintingesnio ant svieto kito tokio negalejo butie. Parmaine jio nameli ant palocieliaus. Aladinas dabar likos apredytu teip puikei jog ne sultonas negalejo jiam susilygint sedo ne trukus ant puikaus arabiszko žirgo, apsiaubtas pulku nevalninku raitu ir pekszeziu, labai puikei inredytu. Aladinas jojo viduryje ir teip puikei iszrode, jog visi akis atkreipe. Spindulei saules teip atmosferze in ta pulka jog auksas ir deimantas žerejo.

Kada pulkas pas paloci prisiartino, paregejo tai sultonas isz tolo. Ir sena motina puikei inredyta pirmutine pranesze sultonui, jog jau sunus atkeliauje.

Aladino vestuves su Sultonaite.

6

Net lauکه pasitiko sultonas motina, pasveikino meilingai ir nuvede in sale, kurioje Zulima radosi. Aladinas puole priesz jia ant žemes ir tare:

— Patogiausē sultonaite! Su dideliu džiaugsmu asz, kaipo nevalninkas tavo, meldžiu prie tavo koju idant savo tarno neatstumtai nog saves ir teiktumeis mane laimingu padaryt.

Apkaitus Zulima padave jiam ranka ir tare:

— Prižadėjima, kuri tau mano tevas dave, asz teisei dalaikysiu ir užtikrint galiu, jog asz ant to be prievartos tinku; ypacz velyju tau, idant prie manes butumei laimingesniu kaip anuodu pirmutinei, ka apie mane rupinasi.

Aladinas suprato gana gerai tuosius žodžius, o ir geriau žinojo, ba per ji tai stojosi. Meilei su jia kalbejo, o kada vienas antram iszpažino meile, dave ženkla jog jau bankietinei pietus parengti. Sultonas ir sena motina Aladino, sedo vieno szalyje prie stalo, o Aladinas su Zulima kito, o tarnai sultoniszki puikei inredyti tarnavo prie stalo. Aladinas liepe savo muzikantams grajyt laike bankieto, karta afrikoniszkaizkai tai indijoniszkaizkai, tai europiszkaizkai, ka sultona ir duktere labai linksmino, jog apie valgi ir geryma užmirszo, o ypacz Zulima džiaugesi isz savo mylimo ba, nuolatos in ji žiurejo ir rupinasi idant ir tasis nedingu kaip du pirmutinei. Sultonas dabar labai Aladina pagodavo. Po piet, klause sultonas Aladino, kada sau velyja su Zulima sueitie in pora, ant ko sultonas apreiszke jog tai gali butie kagreicziause. Aladinas jiam atsake;

— Neturiu da tam tikro palociaus, kuriame galetu patalpint mano paczia, del to—gi medžiu sultono apie paskyrima vietos, ant kurios galetau paloci pastatyt.

Zulima tai iszgirdus labai nusimine ba mislino jog tai gana ilgai užtruks. Sultonas pamislines valandele ant kalbos Aladino, tare jiam.

— Su tuom ne reike skubint, galesite mano palocije

butie teip ilgai, pakol sau nepastatysi. Dabartes ne yra ne medegos isz kurio butu galima statyt paloci. Sultonas tikejosi, jog Aladinas tiks ant jiojo noru, o Zulima pradejo nerymaut jog labai ilgai persivilks Aladinas vienok prie savo laikesi. Kada jau kiek norejo prisikalbejo ir prisidžiauge, Aladinas prie szviesos žibincziu nusidave pas save. Neturedamas del savo pulko tiek vietos kur galetu patalpint, iszskirste po hotelius cielam mieste.

Vos inejo Aladinas in savo nameli, su pagelba žiedo paszauke dvases orines, o su pagelba lampos žemiszkas dvases, iszdaves jiems prisakymus, idant ateinanzia nakti, be jokio trukszmo, pastatytu paloci prieszais sultoniszko palociaus, kad ant svieto nebutu puikesnio. Turi turet 4 bromus. Murai butie puikus ir juose visa vigada, virtuves su visais sudais, kelnores su puikiausiu ir skaniausiu vynu ir padejimais su valgeis. Skarbezius turi butie pripildytas auksu ir sidabru o del sultonaites daugybe visokiu nevalninku.

Po tuom prisakymui, dvases isznyko ir padare per viena nakti viska kaip Aladinas prisake. Palocis buvo isz visokio murmuro puikei kaiszytu. Vietoje geležies, buvo auksas, sidabras ir varius ir viskas puikei padaryta. Viduryje visi pakajei buvo iszredyti jog niekur to negalejei reget. Tas puikus palocis teip pamaži statesi, jog sargai stovinti netoli tos vietos, nieko negirdejo, o kad tai buvo tamsi nakti, tai niekas nemate. Sultonas budamas jau senyvū, negaledamas nakti miegot, prisiartino pas langa, del gavimo szviežio oro, prieszais kuri stovejo naujei pastatytas palocis. Vos dirstelejo, nusidyvijo labai, jog jiam kas tokis pasirode akyse. Tryne akis kas kartas, mislydamas jog sapnuoje, nes vis ta pati mato. Noredamas aizskei apie tai dažinot, atidare langa, paszauke sargus, klausydamas kas tenais stovi, sargai jiam atsake jog tai puikus palocis.

Del geresnio dasekimo, iszsiunte sultonas da viena isz savo tarnu, kuris sugrižes, negalejo pasigirt puikumo palo-

ciaus ir niekas negalejo iszmanyti, kokiū stebuklu tas puikus palocis vienoje naktį likos pastatytas. Kada stojo diena, paszauke sultonas savo duktere Zulima ir tare in jia:— Meilingiausia Zulima jau tu nereikalauji laukt susiporijimo Aladinu, ba palocis jau stovi.

Zulima labai nudžiugo isz to nusimine o kaip saule užtekejo negalejo žiuret in paloci teip blizgejo. Netrukus atejo Aladinas su savo pulku ir apeme savo paloci, o isz kurio labai džiaugesi. Už poros adynu nusiunte viena isz savo nevalninku pas sultona, liepdamas ka meilingiause pasveikint ir kviest, idant teiktusi atsilankyt pas jį ba jau palocis parengtas, paskirtu laika vincziavones ba jau viskas parengta ant svodbos, ba Aladinas jau apie tai pasirupino. Dažinojo Aladinas no nevalninko, kada no sultono sugryžo, jog Zulima jau pasirengus, nusidave pas jia su puiku pulku, idant parsivest in savo paloci. Kada tas stojosi, ir tevas su duktere in paloci pribuvo, stebejosi taje grožybe ir iszdabintais pakajeis, ba da teip puikii pakaju nebuvo regejia.

Kada likos suvincziavotais pagal turkiszka buda, prasidejo svodba. Stalai linko no valgiu ir gerymu. Sudai aukšinei ir sidabrinei žerejo ant stalu. Laike svodbos muzikantai ant visokiu instrumentu stebuklingus grajus grajino, o dainorei su puikeis balsais szlovino jaunavedžius. Su pabai-ga dienos, visi svetelei apleido sale džiaugsmu ir kožnas nusidave palikdami del jaunavedžiu laika ant pasimylejimo, o sultonas atsiveikindamas su duktere, sznabždejo jiai in ause. Sziandien ne reikalauji baisetis, idant tave vyras tavo, kaip anie du apleistu.

Zulima atsidusus atsake:— Tegul Dievas ir Mahometas saugoje!

Josios norai iszsipilde, ba saldžei nakti perleido ir gyveno be rupescziu. Sultonas labai paguodavo Aladina ir ne viena karta jiojo rodos dasekinejo. Aladinas— gi per savo iszmintinga elgima ir dorybe buvo myletu nog visu

gyventoju sklypo, kožna ypacz pavargelius laike savo apglaubo.

SKIRIUS II.

Raganis Ervinas rupinasi apie stebuklinga lampa idant galetu pagriebt patoga Zulima.

Daludimai mokina, jog ant svieto ne yra nieko tvirto apie tai ir teipos—gi Aladinas turejo dasekt. Nedoras Ervinas su pagelba savo raganistos perleido laika linksmai.

Kaip jis atrado spasaba paszaukimo vandeniniu dvasiu, teip pat ir ugnies dvases ingalejo, ir kada sau viena karta atsimine apie lampa ir zieda, paszauke dvases ugnines-klausdamas jiu, ar negaletu tuosus stebuklingus daigtus gaut? Dvasios atsake jiam, jog tai ne eis gerai, del to, jog jiuju galybe ne yra teip druta, ka oriniu ir zeminiu dvasiu, o priverstie ant to negali nes prigavimu gali tai paimt. Kada Ervinas dažinojo jog Aladinas yra gyvas ir ta lampa su ziedu turi, o ir patoga Zulima gavo už paczia, tada siuto isz piktumo ir szauke:— Tas vagis, tas prigavikas, to ne turejo dastot.

Dvasios ugnines rupinosi kaip ji suramint ir perdestinejo, jog Aladinas dabar budamas geram buvime, nereikalauja lampos ir jog jia laiko skrinelei uzdaryta. Isz tosios žinios Ervinas labai nusidžiauge, o noredamas isz to naudot, paszauke pas save dvases vandenines ir liepe nesztie save in Carogroda.

Kada in tenais likos nunesztu, klausinejo apie Aladina, nes visur, kur tiktai užklause, vienus pagirus girdejo, ka labai Ervina rupino.

Ervinas nuolatos mislino, koku spasabu gaut lampa ir patoga Zulima. Viena karta praeidamas pro paloci Aladino, paregejo Zulima lange. Ervinas užsidege dideliu pageidimu prie josios, o noredamas Aladinui kenkt, paszauke dvases ugnines ir taresi su jioms, koku spasabu pagriebt lampa ir Zulima gaut. Dvasios jiam pasake, jog Aaldino dabar ne

yra namie, nes ant medžiokles ir net už keliu dienu sugrįsz. Noredamas Ervinas isz nebuavimo Aladino naudot, pastanavijo greitai tuom užsiimt.

Ant rytojaus prisake dvasioms, idant pristatytu jiam puiku žirga, ir deszimts nevalninku apsiredes—gi puikei, sedo ant žirgo ir tarp pulko jojo priesz paloci Aladino, duodamas tarnams rustus prisakymus idant ant jio temytu. Kada priesz paloci atjojo, nusiunte savo tarną ir liepe save už persiszka karaliu persistatyt, kuris nori su Aladinu kalbet. Kada tai Zulimai danesze, liepe pasakyt, jog josios pats negali teip puikaus svetelio priimt, ba namieje nesiranda, nes jaigu nori pora dienu užsilaikyt, tai jiji siuns parvadytie Aladina isz medžiokles. Vienas isz tarnu, persivertus dvase tare, jog ne ilgai gali laukt, tiktai meldžia, idant galetu apžvelgt paloci, ir paimtie pavidala ant popieriaus, ba tokio kito puikaus ant svieto nesiranda o koki ir karalius persi noretu turet, ir ne ko kito nori tiktai to.

Zulima žinodama buda savo vyro, jog ne yra pavydus, mislinu gerai padaryt, jaigu iszrodus pakajus palociaus. Kada tas inejo in pakaju kur Zulima radosi, buvo labai nusižemines ir pagal priimto rytuose budo, pabucziaves kraszta ruba Zulimos, persipraszinejo idant už ta drasa už pikta nepalaikytu. Zulima ir puikei svecze prieme, nes jaute savije ne smaguma. Perejias kelis pakajus, inejo in taji, ka stovejo ant stalo skrinele su lampa. Ervinas, kuris laike rankoje popiera nevos ant traukimo plano. Vos inejo in taji pakaju, dave ženkla ugninem dvasiom, szitai davesi girdet balsai. Ugnis! ugnis! Ir visose szalyse palociaus pasirode szviesi ugnis, norint palocis buvo isz akmenio, nes tiktai buvo per ugnines dvases tyczia padaryta. Tarnai visi persigando labai o tarnas, kuris vedžiojo Ervina ir iszbego laukan, o likusem Ervinui buvo ant rankos, pagriebe lampa po skvernu ir per duris iszdume. Iszbegeg tuojaus isz miesto iszsprudo. Dvases atluosavo ir lauکه nakties, idant galetu savo piktybe ant Aladino iszvert. Kada

jau buvo apie vidurnakti, paszaukiau su pagelba lampos žemiszkas dvasės, kurios stoja priesz jį paklause murmedamos:— Ko reikalauji nog mus nedoras valdytojau lampos? Ervinas atsake:

— Paimkite ciela paloci su jio gyventojais ir nuneszkite in puikiause aplinkine Afrikos.

Isz to labai užsirustine žemiszkos dvasios atsake.

— Dabar turime taves klausyt, nes atminkie, jog ateis toji valanda kurioje tavo piktybe bus nukorota.

Jis ant to ne temino ka dvasios kalbejo, tiktai liepe ugninem dvasiom, idant Aladino visus tarnus nuesztu in tolima pustyne. Viena nevalninke buvo užsilikus palocije prie Zulimos ir kada pabudo, nusigando jog tokia tikybe vieszpatavo nes da labiaus nusimine kaip per langa dirstelejo ir nieko ne paregejo, kaip tiktai nepažinstama aplinkine.

Negaledama tai paimt, kas tai galetu but, nubego pas Zulima, pasakodama, jog gyvos dvasios palocije nesiranda, kaip tiktai jodvi. Kada teip buvo tuom užimtos, ineina staiga Ervinas in pakaju Zulimos ir pasveikino jia. Zulima persigando Ervino, su savo nevalninke pabego in kita pakaju ir duris uždare.

SKIRIUS III.

Kaip Aladinas viska ir savo laime pražude.

Ta paczia nakti, kada Ervinas paloci su Zulima pagribe, sultonas negalejo taja nakti miegot, atsikele no lovos ir ejo pas langa, idant prie szviesos menulio pažiuret in paloci kuriame jio mylemi vaikai Aladinas ir Zulima gyveno. Nes kaip nusigando, kaip toji vieta buvo tuszczia ir norint nuolatos akis tryne vis nemate. Stebedamasis isz to, nusiunte viena isz tarnu in taja vieta, kur palocis stovejo idant dažinot, kas stojosi su tuom palocium. Sugrižes tarnas pasake sultonui, jog palocis dingo ka-žin kur. Isz tos priežasties pasidare pas sultona didelis sumiszimas. Paszauke tuojaus savo ministerius, idant dasiekt nog jiu rodos. Didis veziras, kuris da ant

Aladino piktybe dege, ba prijaute jog jiojo sunu pragaiszino, kuris norejo su Zulima apsipacziuot, tare in sultona.

— Tasis Aladinas yra didelis raganis ir dabar tas viskas iszsiaiszokino.

Ir teip visus sujudino priesz Aladina, ne tiktai sultona nes ir vyriausybe. Sultonas tuojaus liepe kapitonui prie szalines gvardijos jieszkot Aladino ar gyva ar ne gyva dastatyt. Kapitonas norint su nenoru, turejo vale sultono iszpildyt ir kada nusidavinejo in girria, patiko gryztanti Aladina su savo pulku. Aladinas laike keliones nerimavo labai, ba prijaute nelaime ir uz tai gryzo namon. Paregejias kapitona dziauge-si labai klausinedamas kas namie girdet, ar visi sveiki ir ka veikia jiojo mylima Zulima. Kapitonas—gi matydamas Aladina teip nusidziauge jog uzmirszo apie savo privaluma, ir tada atsimine, kada primine varda Zulimos, atejo jiam ant mislies rustus prisakymas sultono. Del to—gi su dideliu smutku tare.

— Namieje nieko gero negirdet, esmiu no sultono iszs-iunstu, idant jius suimt ir turiu ta padaryt, norint man skau-du, prisakyma turiu iszpildyt.

Aladinas, kuris jautesi nekaltu, paklause, su dyvu, kas uz priezastis? Kapitonas negalejo nieko daugiau atsakyt, kaip tiktai pats geriaus apie viska dažinos, kaip stos priesz sultona. Aladinas turejo ataduot kapitonui ginklus ir apsiaub-ta sargais adgabeno in Carogroda kur buvo priesz sultona statytu. Sultonas dirstelejo rustai ant Aladino ir tare:

— Kur dingo tavo raganiszkas palocis ir kur dingo mano dukte?

Paregejias Aladinas, jiojo palociaus nebuvo, drauge ir Zulimos, isz gailesczio pradejo labai verkt net apalpo. Daug turejo gydintojei triuso, pakol adgaivino. Labiause verke Zulimos. Sultonas prisake jiam, idant traukyje triju dienu surastu Zulima, prieszingam karte, jaigu ne suras, bus smerte nukorotu. Aladinas isz priezastes netekimo paczios teip buvo

susirupines, jog negirdejo ka sultonas pasake ir velyjo sau smerties, be žinojo, jog ne bus sztant savo mylemos Zulimos surast.

Ant didesnio negilukio Aladino, atsirado ir pirmutinei jaunikei Zulimos, kurie buvo nog duriu miegstubes kuriojia Zulima miegojo, pagriebti per nematomas dvasias ir nunesztais insvetimo sklypa, o kurie vela per tokias jau dvaseslikos, atgal parnesztais. Žemiszkos dvasios noredamos Aladinui norint tuom prisigerint, ba tevai pražuvusiu sunu turejo nužiu-rejima Aladina, jog jiu sunus apkerejo.

Kada trys dienos iszsibaige kuriose Aladinas ketino surast Zulima, prisake sultonas, idant Aladina pakart ant sultoniszko kiemo. Žalnierei tai girdedami, labai nuliudo, ba Aladina labai mylejo, ba tankei juosus apdovanodavo gausei, o sultonas niekados. Kada žmonis no žalnieriu tai iszgirdo, jog toki geradeju liepe pakart, pasidare didelis sumiszimas. Tuojaus gyventojei miesto Carogrodo susirinko apie paloci ir szauke kerszidami luosybes del Aladino. Kada sultonas su savo rodininkais pasikalbejo, jog gali butie del jio didele nelaime no pasikelusiu gyventoju iszejias prižadejo gyventojams, jog Aladinui dovanojo gyvaste. Tada gyventojei apsimalszino kada Aladinas pasirode luosu, o kurie visi džiaugs-mu pasveikino.

Visi tikejosi jog Aladinas džiaugsis isz luosybes ir gyvas-ties o czia kas kitas. Gailestis ir ludejimas ir pražuvimas Zulimos baisei ji rupino saugojosi žmoniu ir nuolatos jieszko-jo tykumo užniestyje, kur galetu prisiverkt invales. Kada teip buvo karta mislese praskendes, atejo jiam ant pometies žiedas, kuri jau isz papratimo nesziojo ant pirszto. Tuojaus patryne jin, su vilte, jog orines dvases pribus jiam ant pagel-bos. Kada Arielius pasirode, tare jiam Aladinas.

— Jau tu žinai apie mano nelaime, kuri mane patiko? Tu pažinsti ta nedora vagi, kuris nog manes taja lampa pavoge, su kurios pagelba mano paloci ir mano brangiause paczia Zulima pagriebe!

Arielius atsake:— Asz ne tiktai ta žinau apie ka tu klause, nes žinau ir apie tai, ko tu ne žinai. Raganis Ervinas, per savo suktuma, prikalbino tavo paczia, idant pavelytu apžvelgt ciela paloci, kada taves nebuvo namieje ir tada pavoge lampa, o drauge ir ciela paloci su Zulima liepe nuneszti in pustyne, kur dabar tavo Zulima nori priverstie idant butu jio ir su juom laikytusi.

Aladinas padekavojes Arieliui, klause ar jiam nepagelbetu atgaut mylema Zulima, ir ta viska ka Ervinas sugriebe?

— Nesirupink— atsake Arielius,— žemiszkos dvasios tarnauje Ervinui nenoringai ir tiktai per lampa yra priverstas jio klausyt, josios nieko ne trokszta, kaip tiktai kagreicziause iszsisukt isz po jio jungo. Jaigu nori, tai tave in tenais nunesziu, kur Ervinas Zulima laiko uždaryta, tavo-gi privalumu bus rupintis apie tai, kagreicziause aplaikytum ta lampa ir tavo mylema Zulima iszluosuotum.

Aladinas ne mažai džiaugesi. Jio smutkas isznyko suvis, o narsa ir viltis inženge in szirdi. Davesi dvasei in ta vieta nusineszt, kur jio palocis radosi ir netoli tosios vietos pasislepe krumuose. Liepe tuojaus atneszt ubagiszkas rubus, o paveikla savo dave teip permaintyt, jog loena motina nebutu pažinus. Teip pasiredes Aladinas, szlubuodamas, trauke in savo paloci lr nuo skausmo szirdies net alpo, o kada paregejo Zulima arti stovinczia lange, kuri apsiaszarojus ne mate ubago, pakol tas ne paprasze almužnos. Zulima isz metus per langa auksini pininga, tare pamaži.

— Te, ubageli szita pininga ir melskis už mane idant Dievas iszluosuotu.

— Teip brangi pone, atsake Aladinas, asz ta noriu padaryt, ir tvirtinu jog tas vargas ne ilgai bus ir tavo norai iszsipildys.

Zulima labai nusidžiauge iszgirdus tuosus žodžius o atsidusus atsake.

— O kad tai tavo žodžei iszsipildintu, tai asz tave teip

apdovanotau jog ne reikalautum igi smert ubagaut.

Aladinas paantrino da karta, jog viskas stosis kaip jis pasake ir prasze josios, idant valandele su juom galetu pasikalbet. Ir dadave Aladinas. Žinau asz ciela tavo nelaimė ir galiu daugiaus tame pagelbet kaip tu mislini. Zulimai isz pradžios nudave navatnai nes su vilte szirdyje tare:— Ateikie szia nakti in ta paczia vieta, o mano nevalninke inves pas mane, tada pamokysi mane ka turiu daryt, o asz gausei už tai isznagradytiu.

Aladinas atsisveikindamas tare:— Isztikro tau palengvysiu.

Ir szlubuodamas nuslinko in krumus, laukdamas nekantrėi vakaro, idant savo mylemiausia ant svieto Zulima isz nagu Ervino iszluosuot.

Dabar su pagelba savo žiedo paszauke dvase pas save idant pasikalbet kokiū dalyku galetu gaut lampa, su kuria pagelba galetu Zulima ir paloci isz galybes Ervino iszluosuot. Arielius jiam atsake.

— Pakol raganis Ervinas turi lampa tai jokia galybe žemiszka nieko ne sztant padaryt. Jis lampa nuolatos turi ant kaklo pakabinta ir niekados ne nuima. Ta lampa niekam nepaduoda, kiba prigavimu gali gaut. Geriause gali jia gaut, kada Ervinas pasigers no vyno, tada gali iszimt isz enczio ir daryt kaip nori.

Aladinas klause toliaus koki vyna Ervinas labiause megs ta? Dvase jiam atsake; kalabrijiska vyna. Liepe dvasei, idant parupintu to vyno, ir spasaba, idant kad ir daugiause vyno gert, nepasigert.

Arielius pristates visko, ka buvo reikalinga ir isznyko.

Kada jau suteme gerai, Aladinas paeme vyna ir proszka no pasigerimo nusidave in sukalbėta vieta. Kada buvo po langu pakajaus Zulimos, pradejo koset, idant iszgirstu. Kada Zulima paregejo, liepe ji savo nevalninkei pas save invest ir tare:

— Geras seneli, ar tu tikrai apsiimi iszgelbet isz nagu raganiaus? Ar gali duoia žodi dalaikyt?

Aladinas patvirtino ir tare:— Jaigu tu nori ta iszpildyt, ka asz papasakosiu, tai greitai iszsigausime isz jio galybes. Pirmiause turi persimainyt ir butie prilanki del Ervino, nuduot, jog ji myli, o Aladina jau paliovei mylet, o kad jis sugrysz, žadinkie ji saldžei ir praszykie, idant pas tave pasisvecziuotu ir gertu vyna, kuri szitai czia dvejose pleczkuose atneszu, o szitai czia turi proszka, yra tai no pasigerymo pakol pradesi su jiuom gert vyna, turi pirmiause su vandeniu szitu proszku iszgert, o tada norint baczka vyno iszgersi nepasigersi. Kaip Ervinas pasigers, tada duosi man ženkla per langa, o asz tuojaus pribusiu, idant tavo kentejimams gala padaryt, o paskui in Carogroda pargabent.

Zulima isz tos rodos labai linksminosi ir nuolatos dusaudama kalbejo:— Ach mano Dieve! Kad tai nusiduotu, tada tau seneli gausei užmoketau.

Aladinas pastates vyna ant stalo tare:

— Padarykie kaip pasakiau, ba tiktai tokiu budu galiu tave iszluosuot. Jaigu kame pablusi, tada gailesiesi igi smert.

Zulima tvirtino ubaga, jog viska kaip insake iszpildis. Aladinas atsitolino nog Zulimos velydamas giliuko tame užsiemime.

Kada pradejo szvist, pasirede Zulima ka puikiause, ba žinojo jog Ervinas netrukus pribus. Ne trukus dave žine Ervinas per savo nevalninka, jog lauke josios priepakaji ir nori su jia pasikalbet. Zulima linksmai nevalninkui atsake, jog su atvira szirdže lauke, o kada inejo raganis paszokus prie jio paszauke:

— Ach, mano mylimiauses prieteliau jau man pradejo nubostie be vyro ir matau, jog turesiu tavo butie, o ko asz ne sidroviu, ba matau jog mane myli ir žinau jog ant manes ne pyksi jog teip tave džiovinau.

Girdedamas Ervinas tuosus žodžius vos nepaleido isz

džiaugsmo, jio Zulima teip greit persimaine. Puole ant keliu priesz jia ir padalka szlebes bucziuodamas už nevalninka Zulimai atsidavinejo.

Zulima tare:— Na ant tos pradines meiles turime iszsigt, o kaipo sultonaite esmiu papratus prie vyno ir ta tiktai geriu. Asz tikiuosiu jog ant to tiks ir geriaus manes klausysi kaip Aladinas.

— O! teip, teip mano rojaus ziedeli, asz del taves busu geresniu kaip Aladinas ir geriu ka daugiause už tavo sveikata.

Paszauke Zulima savo nevalninke ir liepe atnesztie vyna, o Ervinas paregejias kalabrijska parasza ant pleczkos paszauke.

— Tai tu man žinok mano buda!— Ir asz megstu kalabrijska vyna.

Zulima norejo eitie pati atnesztie vynui kupkas, nes Ervinas paszokias pats nubego. Zulima tuom laik iszgere proszka, kuris žmogu užlaiko blaivu. Kada Ervinas su kupkoms sugrižo, Zulima pripyle tuojaus pilnas kupkas vyno, kuri Ervinas vienu gurkszniu už josios sveikata isztriauke o kad nuolatos privertinejo ir pati gere, nenoredama silpna motere apsileist, užtat gere nuolatos ir jau pradejo raganiaus liežuvis painiotis. Matydama tai Zulima, pripylius da viena kupka vyno paszauke.

— Na, ant musu pirmutines meiles, trauksime da po viena.

Ir da pilna kupka priverte iszgert, o kurio buvo indeta žoliu ant migio ir teip ji miegas nutvere, jog vos spejo kupka ant stalo pastatyt, nupuole no kedes ir miegojo. Noredama Zulima dasekt, ar jis tikrai miega, priszokus pradejo už ranku ir galvos purtyt, nes matydama jog kaip numires, dave su skepetele ženkla Aladinui per langa, kuris jau po langu stovėjo ir ant to ženklo lauke ir tuojaus inbego in pakaju kur girtas raganius gulejo ant salos. Aladinas melde Zulimos, idant ji ant trumpo laiko pati viena paliktu su Ervinu, ant ko tiko.

Tuojaus iszeme girtam Ervinui isz enczio stebuklinga lampa ir sau pakavojo, ir su pagelba lampos, paszauke dvases, kurios su didele linksmybe klause apie prisakyma, Aladinas tare:

— Imkie ta piktadare, sudraskykite in szmotus ir nela-ba kuna iszmetikite po ciela svieta.

Tuojaus Aladinas su pagelba dvasiu vela tokiu jau stojo kaip priesz tai buvo ir liepe dvasioms idant kagreicziause paloci nugabentu vela in Carogroda. Akimierka viskas buvo iszpildyta. Atluosaves dvases paszauke savo mylima Zulima pas save, kuri meilingai pasveikinus, klausinejo apie ubaga, del kurio norejo gausei uzmoket uz iszluosavima isz nagu raganiaus, Aladinas pasake, jog tai jisai yra tuom uba-gu. Nenorejo tam tiket, ir tada intikejo, kaip viska papasa-kojo apie ubaga.

Kas gali apraszytie linksmybe Zulimos, kada ant rytojaus po saldum miegui dirstelejus per langa, paregejo vela Caro-grode. Sul-tonas ne mažai nusidyvyjo, kada nakties laike vela paregejo paloci. Vos praszvito, liepe nevalninkui apsiredyt ir nubego pas mylemus vaikus. Zulima paregejus teva atei-nant iszejo prieszais pasveikino ir viska papasakojo, kaip raganis pagriebe paloci drauge su jia ir kaip Aladinas vela iszluosavo.

Tame inejo ir Aladinas, o paregejias sultona puole jiam in kojas sul-tonas prikelias perpraszinejo Aladina uz padaryta skriauda. Aladinas— sul-tonui ir savo nevidonams atleido viska.

Aladinas su Zulima da ilgai gyveno ir jau niekas tokis neatsirado, idant galetu kame kenkt. Žinoma, jog po numi-rimui sul-tono, apeme sosta ir laimingai vieszpatavo, myletas nog visu savo padonu.

Sul-tonas indijiszkas negalejo iszsidyvint teip geros isz-minties sul-tonkos Szeherazados savo paczios, kuri jiam kožna nakti pasakojo tiek puikiu Istoriju.

Tame inejo ir Aladinas. (p. 701)

Jau persitrauke per ta laika tukstantis ir viena naktu, ir per ta laika suvisai iszaugo sultonui isz galvos baisus prižadėjimas, kuris sau buvo prižadėjias, nužudima neteisiu pacziu, o persitikrinias apie isziunte ir teisinguma Szeherazados ir josios narsuma kuri buvo pasiszventus jiam už paczia, likos suvisai iszgydintas isz savo prižadėjimo žudinimo savo pacziu.

-- Žinau gerai, mano mylema Szeherazada, tare jei, jog esi neiszsemta su savo pasakom, jau perejo geras laikas kaip mane užemei savo nekaltom pasakom, tu apmalszinai mane rustybe, tu atvertei mane ant kelio iszminties, per ka iszsižadū teip baisaus prižadėjimo, kuriuo stojausi nevalninku. Primu tave su visa szirdžia prie savės, ir noriu idant tave laikytu už iszganytoja visu nekaltu mergaicziu kuriuos ketinobutie mano aukos. . . .

Sultonka metesi ant keliu priesz sultona ir suspaude jio kelius parodydama jiam didžiause garbe ir meile.

Didisis veziras, tevas Szeherazados, buvo pirmutiniu, kuris dažinojo apie taja linksma naujiena isz pacziu lupu sultonkos, savo mylemos dukters! Taji laiminga naujiena pasklydo kaip žaibas po visa vieszpatyste Indijos, o kožnas guodojo Sultonka ir Sultona. Visi žmonis vieszpatystes Indijos pasakoje vienas kitam ir tankei primina apie taja nepaprasta motere! . . .

INTALPA:

Lužanga.	3.
Asilas, jautis ir ukininkas.	18.
Apie kupcziu ir Geniusza.	26.
Historije pirmo senio ir lane.	35.
Historije Antro senio ir du juodus szunis.	39.
Apie Abulhasaza ir Selmikara merga kalifo Haruno Alraszido.	45.
Meilinga historije, apie Zamana karalaite no salos vaiku. Chaledano ir Badora ciesoraite Chinu.	82.
Septynios keliones Sindbado.	163.
Historije apie Nuredina ir patoga Persaite.	213.
Apie Ganema sunu Abu Ebo nevalninka meiles.	264.
Apie kuningaikszi Zeina Alasnama ir apie karaliu geniusza.	305.
Historije apie mieganti pabudusi.	325.
Historije apie tris obuolius.	374.
Apie motere nužudinta ir jaunikaite josios vyra.	381.
Apie Nuredina Ali ir Bedredina Hasana.	386.
Historije apie Szeporiaus Sultono.	426.
Apie užkereta arkli.	439.
Istorije apie Kodada ir jio brolius.	461.
Apie Karalaite Doriabaro	469.
Apie Kalifa Haruna Alraszida.	485.
Apie Neregi Baba Abdalu.	490.
Historije apie Sidi Numana.	499.
Apie Kadži Hasano.	508.
Ali-Baba ir keturisdieszimts razbaininku.	524.
Apie dvi vyresnes sesers kuriuos užvydejo jaunai seserei.	570.
Apie Bederi ir patoga Persaite.	607.
Historije apie stebuklinga lampa.	659.

LIBRARY OF CONGRESS

0 021 000 849 4